Ο ΗΛΙΟΣ

Εβδομαδιαία Φιλοπαιδική Επιθεώρησις

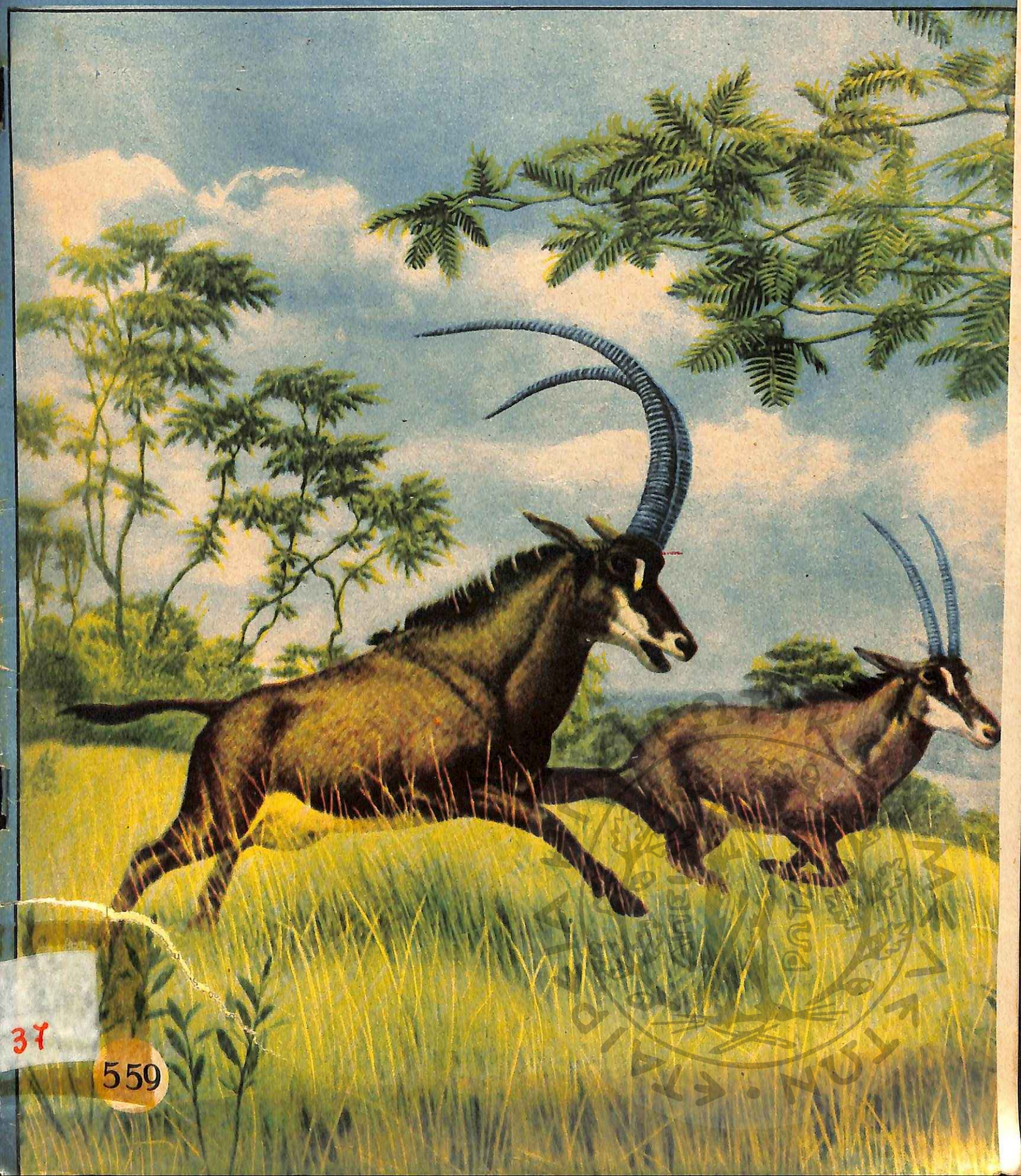

37

559

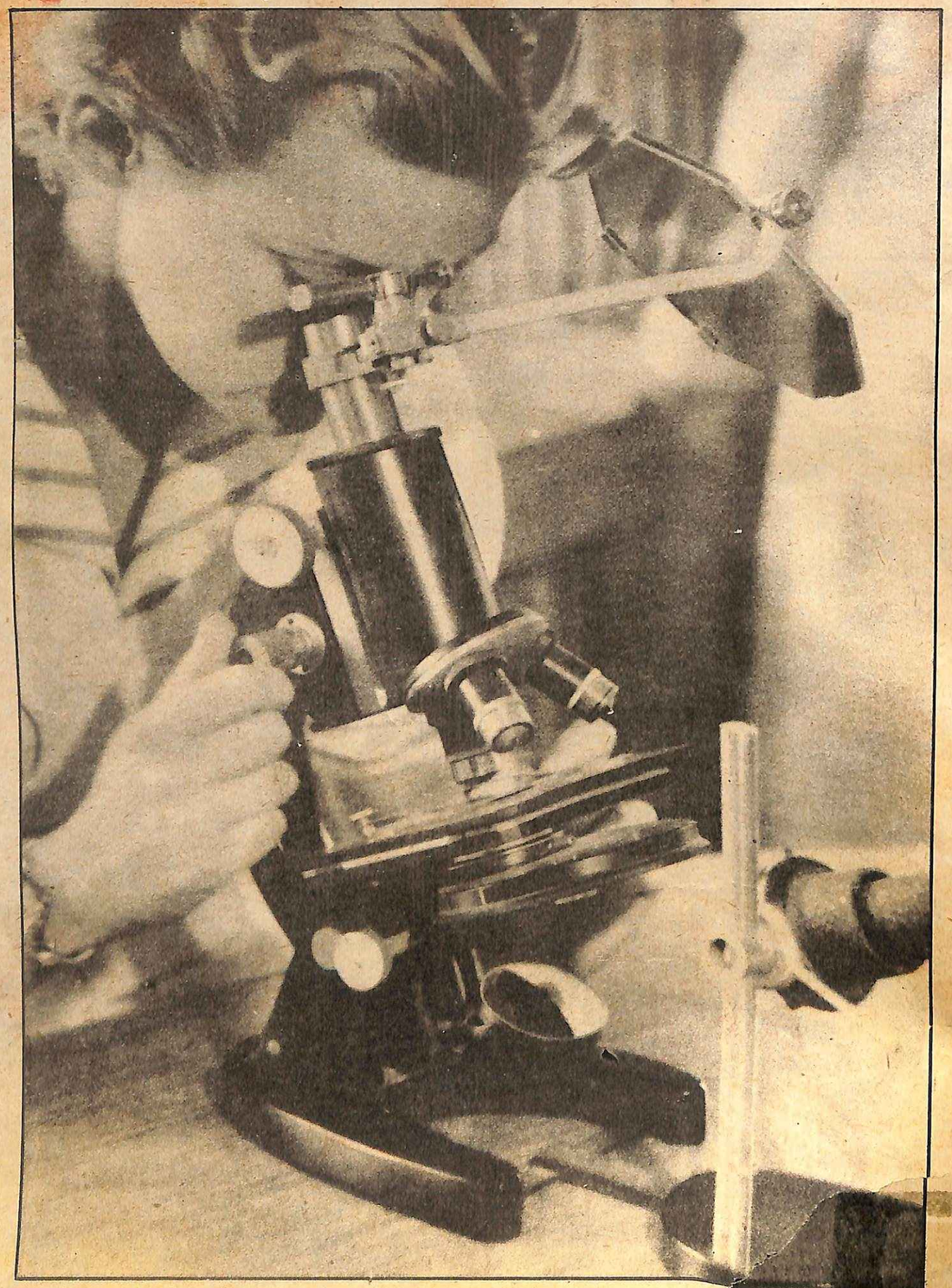

Τὸ μικροσκόπιον ἑνὸς φυτοπαθολογικοῦ Ἰνστιτούτου.

ΑΠΟ ΤΗΣ 1ης ΙΟΥΝΙΟΥ ΟΙ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΟΙ ΤΟΜΟΙ ΤΟΥ «ΛΕΞΙΚΟΥ»
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΠΡΟΣ 130 ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΚΑΣΤΟΣ (ΑΔΕΤ

ΑΘΗΝΑΙ, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 18 ΙΟΥΝΙΟΥ 1955.

Ἑβδομαδιαία
Ο ΗΛΙΟΣ
Ἑλληνικοπαιδική Ἐπιθεώρησις

Ἀριθμὸς τεύχους 559. Ἔτος 14ον Τόμος 27ος

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΑΔΙΟΥ 29. Τηλέφ. 31636—31305
Τιμὴ τεύχους δρχ. 6 (νέαι). Πώλησις διὰ τὴν Αἴγυπτον γρόσια 10. Διὰ τὴν Κύπραν 18.

Ἱδρυτὴς: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΠΑΣΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος τοῦ «ΗΛΙΟΥ», ἐκτὸς τῆς ἄλλης ποικίλης ὕλης, δημοσιεύονται καὶ τὰ ἑξῆς ἄρθρα:

Ι. Γ. ΚΟΥΜΑΡΗ: «Ἀπάτη καὶ ὠφέλεια. — Ἀνθρωπολογικὰ προβλήματα» (Σελ. 359).

ΣΤ. ΠΑΣΤΙΔΗ: «Νέα μέθοδος πολλαπλασιασμοῦ τῶν φυτῶν» (Σελ. 369).

Σ. Δ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ: «Τὰ κατὰ Κέφαλον καὶ Πρόκριν. — Τὸ μυθικὸν πρόσωπον πεὐ ἐπιστεύθη ὡς ὁ ἐπώνυμος ἥρως τῆς Κεφαλληνίας» (Σελ. 388).

Θ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ: «Τὰ ψάρια καὶ τὰ πλοῖα. — Θαλασσινὴ ζωή» (Σελ. 365).

Κ. ΓΚΟΡΕΤΤΙ: «Οἱ ἰμάντες μεταφορᾶς θὰ ἀντικαταστήσουν τὸν σιδηρόδρομον;—Τὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας» (Σελ. 347).

Τ. ΣΙΝΚΛΑΙΡ: «Ὅταν τὸ Λονδῖνον ἐπυρπολεῖτο... — Εἰς τὰ περιθώρια τῆς ἐπιστήμης» (Σελ. 399).

Α. ΚΟΝΦΑΛΟΝΙΕΡΙ: «Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν θαυμάτων. — Αἱ προσεχεῖς ἐφαρμογαὶ τῶν συγχρόνων ἐφευρέσεων (Σελ.349).

Γ. ΛΕΦΡΑΝΚ: «Ἀπὸ τὰ θαύματα τῆς δημιουργίας. — Τὸ μέγα ζαχαροπλαστεῖον τῆς Φύσεως». (Σελ. 376).

«Ὑγεία τοῦ στόματος καὶ καρκίνος. — Ἡ φοβερὰ νόσος» (Σελ. 381).

«Διατί μεταβάλλονται αἱ γλῶσσαι; — Φιλοσοφία τῆς τέχνης καὶ φιλοσοφία τῆς γλώσσης» (Σελ. 385).

«Ἡ φραγκοσυκιά. — Ἕνα φυτὸν χωρὶς ἀπαιτήσεις» (Σελ. 371).

«Νέαι ἐπιτεύξεις εἰς τὴν ἠλεκτρονικήν. — Τὸ ἠλεκτρόνιον ἐν πλήρει δράσει» (Σελ. 350).

«Μετασχηματιστὴς ἐργαστηρίου. — Ὁδηγίαι διὰ τὴν κατασκευὴν ἑνὸς μετασχηματιστοῦ», (Σελ. 355).

«Ὁ ἰατρὸς τῆς οἰκογενείας. — Πρῶται βοήθειαι» (Σελ. 379).

«Μία ἐπικίνδυνος μορφὴ τοῦ ἀλκοολισμοῦ—Προβλήματα τῆς Ψυχιατρικῆς» (Σελ. 382).

«Οἰδίπους τύραννος. — Περὶ τὸ φεστιβὰλ τῆς Ἐπιδαύρου» (Σελ. 391).

«Τὰ νέα δομικὰ ὑλικά. — Τὰ σημερινὰ κτίρια» (Σελ. 345).

«Τὰ χρυσάνθεμα. — Τὸ ἰαπωνικὸν ἄνθος ποὺ ἐπολιτογραφήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα» (Σελ.370).

ΕΙΔΙΚΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ
ΤΟΥ «ΛΕΞΙΚΟΥ»
ΘΑ ΕΚΔΩΣΗ ΜΕΤ' ΟΛΙΓΟΝ
Ο «ΗΛΙΟΣ»

Συνεπληρώθη ἤδη ἡ ἔκδοσις τοῦ «Μεγάλου Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ» τοῦ «ΗΛΙΟΥ». Ὅπως εἶχε προκαθορισθῆ, ἐξεδόθησαν 18 τομοι ἐκ 1000 περίπου σελίδων ἑκαστος, καὶ ἤδη ἐτερματίσθη ἡ ἔκδοσις καὶ τοῦ «Ἐπιτραπεζίου Ἐγκυκλοπαιδικοῦ καὶ Ὀρθογραφικοῦ Λεξικοῦ». Τοιουτοτρόπως τὸ ἔργον ὁλοκληρωμένον εἶναι πλέον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν φιλαναγνώστων.

Ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουν εἰδικὰ καὶ γενικὰ θέματα τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, τὰ ὁποῖα, λόγῳ τοῦ περιωρισμένου χώρου τοῦ «Λεξικοῦ», δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναπτυχθοῦν κατὰ τρόπον λεπτομερέστερον καὶ εὐρύτερον, καὶ τὰ ὁποῖα ἀναμφισβητήτως εἶναι μεγίστου ἐνδιαφέροντος, διότι συμπληρώνουν τὴν γνῶσιν παντὸς φιλομαθοῦς ἀνθρώπου, ὁ «ΗΛΙΟΣ» θὰ ἀρχίση νὰ ἐκδίδη μετ' ὀλίγον καὶ εἰδικὰ συμπληρώματα τοῦ «Λεξικοῦ». Ἄλλως τε εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν δὲν δύναται κανεὶς νὰ ἀνεύρη καὶ νὰ ἀναγνώση τὰ θέματα αὐτά, πρῶτον διότι τὰ πρὸ τοῦ «Λεξικοῦ» τοῦ «ΗΛΙΟΥ» ἐκδοθέντα Λεξικὰ δὲν ἐξέδωσαν εἰδικὰ συμπληρώματα καὶ δεύτερον διότι αἱ τελευταῖαι διαπιστώσεις καὶ ἀνακαλύψεις τῆς Ἐπιστήμης ἀνέτρεψαν κυριολεκτικῶς τὰς γνώσεις τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπὶ πλέον εἰδικαὶ διαπιστώσεις καὶ κατακτήσεις τῆς Ἐπιστήμης ἦσαν ἄγνωστοι πρό τινος χρόνου, καὶ ἐσχάτως μόνον περιελήφθησαν εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν κτῆμα ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ «ΗΛΙΟΣ», ἐνδιαφερόμενος νὰ καταστήση τὸ τεράστιον πνευματικὸν ἔργον ποὺ ἐξέδωκεν, ἀρτιώτερον καὶ πληρέστερον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, καὶ συγχρόνως προτιθέμενος νὰ συμβάλη εἰς τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν τῶν τελευταίων κατακτήσεων, ἀνακαλύψεων καὶ διαπιστώσεων τῆς Ἐπιστήμης, ἀπεφάσισε, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν καὶ τοῦ «Ἐπιτραπεζίου Ἐγκυκλοπαιδικοῦ καὶ Ὀρθογραφικοῦ Λεξικοῦ» νὰ ἐκδώση εἰς ἑβδομαδιαῖα καὶ πλουσίως εἰκονογραφημένα φυλλάδια τὰ ἀπαραίτητα εἰδικὰ συμπληρώματα τοῦ ἔργου, τὰ ὁποῖα ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀποτελέσουν 4 τόμους εἰς τὸ μέγεθος τοῦ «Μεγάλου Λεξικοῦ».

Σημειωτέον ὅτι τὰ φυλλάδια αὐτὰ θὰ ἐκδίδωνται ὅπως ἐξεδίδοντο καὶ τὰ τεύχη τοῦ «Λεξικοῦ», ἤτοι ταυτοχρόνως μὲ τὸ τεῦχος τοῦ «ΗΛΙΟΥ», καὶ οἱ ἀναγνῶσται μας θὰ ἀποκτήσουν καὶ τοὺς τέσσαρας αὐτοὺς τόμους χωρὶς καμμίαν ἄλλην ἐπιβάρυνσιν.

Περισσοτέρας λεπτομερείας περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς μορφῆς τῶν εἰδικῶν αὐτῶν συμπληρωμάτων τοῦ «Λεξικοῦ» θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς προσεχῆ τεύχη τοῦ «ΗΛΙΟΥ».

Πάντως πληροφορούμεν τοὺς ἀναγνώστας μας ὅτι τὰ εἰδικὰ συμπληρώματα τοῦ «Λεξικοῦ» θὰ ἀποτελέσουν τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἐκδοτικῆς προσπαθείας τοῦ «ΗΛΙΟΥ», διότι ὡς περιεχόμενον θὰ εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Η ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐτερματίσθη ἡ ἔκδοσις καὶ τοῦ «Ἐπιτραπεζίου Λεξικοῦ» καὶ οἱ ἀναγνῶσται μας δύνανται προσκομίζοντες τὰ τεύχη του εἰς τὰ γραφεῖα μας, νὰ τὸ δέσουν εἰς ἕνα τόμον δεματόδετον καταβάλλοντες 60 δραχμὰς ΜΟΝΟΝ διὰ βιβλιοδεσίαν.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΔΙΑ ΤΟ «ΛΕΞΙΚΟΝ»

Ἐπίσης ὁ «ΗΛΙΟΣ», θέλων νὰ διευκολύνη τοὺς ἀναγνώστας του διὰ τὴν καλὴν συντήρησιν τῶν τόμων τοῦ «Λεξικοῦ», θὰ ἔχη μετ' ὀλίγον ἑτοιμάσει ἀναλογοὺς βιβλιοθήκας διὰ τὸ «Λεξικόν», αἵτινες θὰ περιλαμβάνουν καὶ τοὺς τέσσαρας τόμους τῶν συμπληρωμάτων τοῦ ὅλου ἔργου. Οἱ ἀναγνῶσται μας συνεπῶς ποὺ θέλουν νὰ ἀγοράσουν βιβλιοθήκην διὰ τὸ «Λεξικόν», ἂς ἀναμείνουν ἐπί τινα χρόνον διὰ νὰ ἀγοράσουν τὴν καταλληλον βιβλιοθήκην ποὺ ἑτοιμάζει ὁ «ΗΛΙΟΣ» καὶ ἡ ὁποία ἀσφαλῶς θὰ τοὺς στοιχίση πολὺ ἀρκετὰ χρήματα ἐὰν ἀγοράσουν κάτι ἄλλο ὁπουδήποτε.

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ Καὶ Ἀγορά
ΗΜΕΡΟΜ. 20-8-85
ΑΡΙΘ. 38251

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ Η ΖΩΗ

Τὰ τελευταῖα ἐπιστημονικὰ νέα ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον

Η ΒΙΟΓΕΝΕΤΙΚΗ

Εἰς τὴν Ρώμην συνῆλθε τελευταίως διεθνὲς συνέδριον βιογενετικῆς, εἰς τὸ ὁποῖον παρευρέθησαν σημαντικαὶ προσωπικότητες τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου, ἀπὸ ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ἡ βιογενετικὴ εἶναι σχετικῶς νέα ἐπιστήμη ἀναφερομένη εἰς τὴν μελέτην τῶν πηγῶν τῆς ζωῆς, δηλαδὴ τῶν διαφόρων ἁπλῶν στοιχείων, τῶν ὁποίων ἡ σύνθεσις ἀποτελεῖ τοὺς ζῶντας ὀργανισμούς. Μεταξὺ τῶν βιογενετικῶν στοιχείων καταλέγονται αἱ βιταμῖναι καὶ αἱ ὁρμόναι. Αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου ἐπεξετάθησαν εἰς διαφόρους τομεῖς. Ὁ πλέον ἐνδιαφέων ἀπὸ τοὺς τομεῖς αὐτοὺς εἶναι: ἐκεῖνος ποὺ ἀφορᾶ τὰς μελέτας περὶ τοῦ περιφήμου «βασιλικοῦ ζελέ», τὸν ὁποῖον ἀπεκάλυψεν ὁ Ἐλβετὸς ἐπιστήμων Χοῦμπερ. Ὁ ζελὲς αὐτὸς ποὺ εἶναι ἡ οὐσία, μὲ τὴν ὁποίαν αἱ μέλισσαι τρέφουν τὴν «βασίλισσάν» των ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καθιστοῦν αὐτὴν ἰσχυρὰς κράσεως καὶ νὰ τῆς δίδουν πολὺ μακρὰν ζωήν, ἀποτελεῖται, ὡς ἀπεφάνθησαν οἱ ἐπιστήμονες τοῦ συνεδρίου, ἀπὸ διαφόρους βιταμίνας καὶ ὁρμόνας. Κατ' αὐτούς, ὁ βασιλικὸς ζελὲς ἠμπορεῖ ἐπίσης νὰ χορηγηθῇ ἀποτελεσματικῶς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὡς «ὑπεροτόφιμον» τὸ ὁποῖον θὰ τοὺς δώσῃ δύναμιν καὶ μακροζωΐαν ὅπως ἀκριβῶς δίδει εἰς τὴν βασίλισσαν τῶν μελισσῶν.

⁂

Η ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΟΜΙΧΛΗΣ

Εἰδικοὶ μηχανικοὶ ἔλυσαν τελευταίως εἰς τὸ Μιλάνον τὸ πρόβλημα τῆς ἐξουδετερώσεως τῆς ὁμίχλης ποὺ καθιστᾷ ἐνίοτε ἀπρόσιτα τὰ ἀεροδρόμια. Τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἀπασχολεῖ ἀπὸ ἐτῶν τοὺς μηχανικοὺς τῶν βορείων ἰδίως χωρῶν, ὅπου ἡ ὁμίχλη εἶναι συχνοτέρα καὶ πυκνοτέρα καὶ γίνεται αἰτία καθυστερήσεων τῶν ἀεροπορικῶν δρομολογίων καὶ ἐνίοτε τραγικῶν δυστυχημάτων. Πολυδάπανα πειράματα ἔγιναν παντοῦ. Τώρα οἱ εἰδικοὶ κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ μόνη πρακτικὴ λύσις εἶναι ἡ θερμότης καὶ ὁ καπνός. Φωτιὲς γύρω ἀπὸ τὰ ἀεροδρόμια, ἀναδίδουσαι θερμότητα καὶ καπνόν, ἠμποροῦν νὰ ἐξουδετερώσουν τὴν ὁμίχλην. Ἀνεζητήθη μία οἰκονομικὴ καύσιμος ὕλη ἡ ὁποία θὰ ἠμποροῦσε νὰ δώσῃ τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα, πιστεύεται δὲ ὅτι τὸ ἀέριον μεθάνιον προσφέρει τὴν καλυτέραν λύσιν. Τεράστιαι ὑπόγειαι ποσότητες μεθανίου ἀνεκαλύφθησαν τελευταίως εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Πάδου. Τὸ μεθάνιον εἶναι εἰδὲ ἐπιτυχῶς τὸν περασμένον χειμῶνα. Τώρα προβλέπεται ἐγκατάστασις εἰδικῶν καυστήρων μεθανίου εἰς ὅλα τὰ ἀεροδρόμια τῆς Κεντρικῆς καὶ Βορείου Ἰταλίας. Κατὰ τὰς ἡμέρας καὶ νύκτας τῆς ὁμίχλης οἱ καυστῆρες αὐτοί, τοποθετούμενοι εἰς τὰς ἄκρας τῶν ἀεροδρομίων θὰ διαλύουν τὴν ὁμίχλην.

⁂

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΑΓΝΟΟΥΝΤΕΣ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣ

Ἀποστολὴ τῆς ἀνθρωπολογικῆς ὑπηρεσίας τῶν Ἰνδιῶν ἦλθε διὰ πρώτην φορὰν εἰς φιλικὴν ἐπαφὴν μὲ μίαν φυλήν, ἡ ὁποία ἀγνοεῖ εἰσέτι τὴν χρῆσιν τοῦ πυρὸς ἢ τὴν κατασκευὴν ἐσταλείων ἔστω καὶ ἐκ λίθων. Ἡ φυλὴ αὐτή, ἡ ὁποία ἀριθμεῖ περὶ τὰ 200 μέλη, κατοικεῖ εἰς τὴν νησίδα Ἀνταμάν τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης, εἰς ἀπόστασιν 700 περίπου χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς Καλκούτας.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΦΥΛΗ ΕΙΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝ

Ἡ αὐστραλιανὴ ὑπηρεσία ὑποθέσεων ἰθαγενῶν προτίθεται νὰ ὀργανώσῃ ἀποστολὴν εἰς ἓν ἀνεξερεύνητον σημεῖον τῆς δυτικῆς ἐρήμου τοῦ ἐδάφους τῆς Βορείου Αὐστραλίας διὰ νὰ ἀναζητήσῃ ἄγνωστον φυλὴν ζῶσαν εἰς μίαν εὔφορον κοιλάδα. Κατὰ τὸ 1938 ὁ κ. Οὐίλλιαμ Μπραίτλιγκ, ὁ ὁποῖος τότε ἦτο χρυσοθήρας, εἶχεν ἔλθει εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν ἐν λόγῳ φυλήν. Εἶχεν ἀρχικῶς εἰσχωρήσει εἰς μίαν κατάφυτον κοιλάδα, ἀρδευομένην ἀπὸ πολλοὺς ποταμούς, καὶ δὲν εἶχεν ἐν ἀρχῇ συναντήσει ἀνθρώπινα ὄντα, εἶχεν ὅμως διακρίνει πυρὰς κατασκηνώσεως καὶ καπνούς. Μίαν ἡμέραν ἐν τούτοις συνήντησεν ἕνα ἰθαγενῆ, ὁ ὁποῖος τὸν παρηκολούθει ἀπὸ τοῦ ὕψους ἑνὸς δένδρου. Ὁ ἰθαγενὴς αὐτὸς κατῆλθε τοῦ δένδρου καὶ ὅταν ὁ κ. Μπραίτλιγκ τὸν ἐπλησίασε κατώρθωσε νὰ τὸν πείσῃ ὅπως τὸν ὁδηγήσῃ πλησίον τῆς φυλῆς. Τὸ κατώρθωσεν ὅμως μὲ πολὺν κόπον, διότι τιμωροῦνται μὲ θάνατον οἱ ξένοι οἱ εἰσχωροῦντες εἰς τὸ ἔδαφος τῆς φυλῆς. Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα δύο ἰθαγενεῖς, ὁμοιάζοντες μὲ τὸν τύπον τὸν ὁποῖον περιέγραψεν ὁ κ. Μπραίτλιγκ, παρουσιάσθησαν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τῶν ἰθαγενῶν ἐπιτροπήν, ἐξηγοῦντες ὅτι ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ τὴν φυλήν, διότι παρέβησαν τὰ ἔθιμά της. Οἱ ἐν λόγῳ ἰθαγενεῖς προϊέγραψαν τὴν φυλήν των καὶ ἀνέφερον ὅτι μέχρι τοῦδε ἕνα μόνον εἶχον συναντήσει λευκὸν ἄνθρωπον. Ὑποτίθεται ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ κ. Μπραίτλιγκ.

⁂

ΑΤΟΜΙΚΟΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κατόπιν συμφωνίας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν πρόκειται νὰ παραχωρηθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀτομικὸς ἀντιδραστήρ. Παρόμοιον ἀντιδραστῆρα θὰ ἀποκτήσῃ ἡ Τουρκία καὶ ἡ Φιλλανδία. Ὁ ἀντιδραστὴρ θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν παραγωγὴν ραδιοϊσοτόπων, θὰ ἀρχίσῃ δὲ διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας εἰς τὴν ἰατρικήν.

⁂

ΠΙΘΗΚΟΙ ΔΙΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ

Πλήρης ἐπάρκεια πιθήκων, χρησίμων διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ ἐμβολίου κατὰ τῆς πολιομυελίτιδος, ἐξησφαλίσθη, χάριν εἰς τὴν προθυμίαν τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἰνδιῶν. Τελευταίως εἶχε διακοπῆ ἡ ἐξαγωγὴ πιθήκων ἀπὸ τὰς Ἰνδίας, διότι οἱ ὀρθόδοξοι Ἰνδοὶ θεωροῦν τὰ ζῶα ταῦτα ἱερὰ καὶ ἐξηγέρθησαν κατὰ τῆς θυσίας τῶν πιθήκων εἰς τὰ ἐπιστημονικὰ ἐργαστήρια τῆς Δύσεως. Ἀλλὰ τώρα ἀνεκοινώθη ὑπὸ τῆς ἐν Οὐασιγκτῶνι πρεσβείας τῶν Ἰνδιῶν ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ ἐρρυθμίσθη διότι ἡ Ἰνδικὴ Κυβέρνησις δὲν συμμερίζεται καθόλου τὰς ἀντιλήψεις τῶν συντηρητικῶν ὀρθοδόξων Ἰνδῶν περὶ τῆς ἱερότητος τῶν πιθήκων. Ἀντιθέτως, θέλει νὰ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ζώων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα εἰς ὡρισμέναι περιοχὰς τῆς χώρας ἔχουν τόσον πληθυνθῆ ὥστε προκαλοῦν σεβασμὸν ζημίας εἰς τὴν γεωργίαν. Τὸ μόνον πρᾶγμα ποὺ ἐπιθυμεῖ ἡ Ἰνδικὴ Κυβέρνησις νὰ ἐξασφαλίσῃ εἶναι ἡ καλὴ μεταχείρισις τῶν ζώων κατὰ τὴν μετοφορὰν των ἀπὸ Ἰνδιῶν εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ μέχρι τῆς θυσίας των εἰς τὰ ἐργαστήρια.

Η ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΝ

Ἡ Βασιλικὴ Ὁλλανδικὴ Ὑπηρεσία Πετρελαίων εἰς Ἄμστερνταμ, προεῖπεν ἐσχάτως ὅτι εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον ἡ ἀτομικὴ δύναμις θὰ συγκεντρώνῃ μᾶλλον παρὰ θὰ συναγωνίζεται τὴν ἐνέργειαν τὴν παραγομένην ἀπὸ τὸ πετρέλαιον.

Εἰς τὴν ἐτησίαν γενικὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων τῆς Ἑταιρίας, ὁ γενικὸς διευθυντὴς κ. Τζόνκεερ Λούντον εἶπεν, ὅτι κατὰ τοὺς πλέον συντηρητικοὺς ὑπολογισμούς, αἱ διεθνεῖς ἀπαιτήσεις εἰς ἐνέργειαν διὰ τὴν ἑπομένην 25ετίαν θὰ ἀνέλθουν κατὰ μέσον ὅρον κατὰ 3% ἐτησίως καὶ κατὰ συνέπειαν θὰ εἶναι διπλάσιαι τῶν σημερινῶν περὶ τὸ 1980.

Ἕως τότε, ἐπειδὴ ἡ ἀτομικὴ δύναμις κατέστη ἤδη σημαντικὸς παράγων ἡ βιομηχανία πετρελαίων θὰ καλῆται νὰ παίξῃ ὁλονὲν μεγαλύτερον ρόλον, συνεπλήρωσεν ὁ κ. Λούντον.

«Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀκόμη προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀτομικὴ δύναμις θὰ ἀρχίζῃ νὰ παίζῃ τὸν μεγάλον ρόλον διὰ τὸν ὁποῖον προορίζεται, ὁ ρόλος της, ὅπως τὸν βλέπομεν σήμερον, θὰ εἶναι κυρίως ἡ παραγωγὴ εὐθηνοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἐνῷ τὰ ἐργοστάσια ἀτομικῆς δυνάμεως ἠμπορεῖ νὰ ἐκτοπίσουν ὡρισμένην ποσότητα βαρέων καυσίμων, τὸ εὐθηνὸν ἠλεκτρικὸν ρεῦμα θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς, ἡ ὁποία μὲ τὴν σειρὰν της θὰ δημιουργήσῃ μεγαλυτέρας ἀπαιτήσεις διὰ προϊόντα πετρελαίου».

⁂

«ΘΑΛΑΣΣΑ» ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

Αὐστριακοὶ γεωλόγοι ἐδήλωσαν ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην των, μία πελωρία «θάλασσα» πετρελαίου εὑρίσκεται θαμμένη δύο περίπου μίλια κάτω ἀπὸ τὰς λίμνας καὶ τὰ ὑψώματα βορειοανατολικῶς τοῦ Σάλτσμπουργκ, καὶ ὅτι ἐξερευνητικὰ γεωτρύπανα θὰ ἀρχίσουν ἐντατικὰς ἐρεύνας κατὰ τὰ μέσα τοῦ προσεχοῦς Αὐγούστου διὰ τὴν ἐπιβεβαίωσιν τοῦ γεγονότος αὐτοῦ. Συμφώνως πρὸς τὰς πληροφορίας τῶν ἐφημερίδων, ἡ πετρελαιοαποθήκη αὐτὴ ἐντείνεται νὰ εἶναι μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης. Ἡ περιοχὴ τοῦ Σάλτσμπουργκ ὑπάγεται εἰς τὴν ἀμερικανικὴν ζώνην κατοχῆς. Αἱ σημαντικώτεραι πετρελαιοπηγαὶ τῆς Αὐστρίας εὑρίσκονται πρὸς τὰ ἀνατολικὰ τῆς χώρας, εἰς τὸν σοβιετικὸν τομέα κατοχῆς.

⁂

ΑΡΧΑΙΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Ἐπιστήμονες ἐκ Μεγάλης Βρεταννίας, Γαλλίας καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἐργάζονται εἰς Μόντρεαλ τοῦ Καναδᾶ διὰ τὴν ἑρμηνείαν γιλιάδων ἀρχαίων κειμένων εἰς τὴν ἑβραϊκὴν καὶ ἀραβικήν, τὰ ὁποῖα ἀνευρέθησαν εἰς σπήλαιον πλησίον τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης. Ὁ Δρ Σκότ ὁ ὁποῖος κυρίσκεται ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐν λόγῳ ὁμάδος, ἀνεκοίνωσεν ὅτι τὰ ἐν λόγῳ κείμενα περιλαμβάνουν ἀποσπάσματα Βίβλου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ τῆς Ἀποκαλύψεως. διπυκρίνισε δὲ ὅτι μέχρι σήμερον δὲν ἦτο γνωστὴ ἡ ὕπαρξις τῆς Βίβλου αὐτῆς.

ΤΑ ΣΗΜΕΡΙΝΑ ΚΤΙΡΙΑ

ΤΑ ΝΕΑ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

"Υαλος καὶ μέταλλα· Αἱ τεράστιαι δυνατότητες τοῦ ἀλουμινίου καὶ τῶν κραμάτων του.

Η συνεχὴς ἀναζήτησις νέων δομησίμων ὑλῶν ἔφερεν εἰς τὸ προσκήνιον τῶν τεχνικῶν ἐφαρμογῶν τὰ μέταλλα.

Ἡ ἰδέα δὲν εἶναι νέα. Ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος πολλὰ μέταλλα ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ δομικοὺς σκοπούς, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι ὁ μόλυβδος, ὁ ὁποῖος ἐχρησίμευε ὡς συνδετικὸν τῶν σπονδύλων τῶν κιόνων.

Ἡ χρησιμοποίησις τοῦ μολύβδου ἐξηκολούθησε καὶ κατὰ τὸν Μεσαίωνα. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ναοὺς καὶ τοὺς πύργους, οἱ ὁποῖοι ἐκτίσθησαν τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἶχον στέγας ἀπὸ φύλλα μολύβδου.

Σήμερον ἐν τούτοις ὅλα τὰ μέταλλα ἔχουν ἐκτοπισθῆ ἀπὸ τὸν σίδηρον, ὁ ὁποῖος παίζει τεράστιον ρόλον εἰς τὴν δομικήν. Καὶ ἐν πρώτοις ἡ συμμετοχὴ τοῦ σιδήρου εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν κατασκευὴν ὠπλισμένου σκυροδέματος (μπετὸν ἀρμέ), διότι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν μηχανικὴν ἀντοχήν, τὴν ὁποίαν προσδίδει εἰς τὸ μπετόν, ὁ σίδηρος «συνεργάζεται» μὲ τὸ ὑλικὸν αὐτό, ὅπλ. προσκολλᾶται ἰσχυρῶς, ἔχει τὸν ἴδιον συντελεστὴν διαστολῆς κλπ., πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει μὲ τὰ ἄλλα μέταλλα.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ αὐτὴν τὴν τεραστίας σημασίας ἐφαρμογήν του, ὁ σίδηρος χρησιμοποιεῖται καὶ μόνος του εἰς δομικὰς κατασκευὰς καὶ μάλιστα εἰς μεγάλην κλίμακα.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κατεσκευάσθησαν αἱ χιλιάδες τῶν γιγαντιαίων γεφυρῶν ἀπὸ σίδηρον, αἱ ὁποῖαι προκαλοῦν τὸ δέος λόγῳ τοῦ τεραστίου μεγέθους των, καὶ τὸν θαυμασμὸν λόγῳ τῶν τολμηρῶν καὶ χαιτωμένων γραμμῶν των. Αἱ γέφυραι αὐταὶ δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κατασκευασθοῦν ποτὲ ἀπὸ μπετὸν ἢ ἄλλο μὴ μεταλλικὸν ὑλικόν.

Ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρα κτίρια μὲ σκελετὸν ἀποκλειστικῶς ἀπὸ σίδηρον καὶ μὲ τοίχους ἀπὸ ὕαλον, ἔχουν ἀρχίσει νὰ κατασκευάζωνται. Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς εἶναι ἐλαφρότερος, ἐλαστικώτερος καὶ στερεώτερος ἀπὸ τὸν σκελετὸν ἀπὸ μπετὸν-ἀρμέ, τὰ κτίρια ὅμως αὐτοῦ τοῦ τύπου δὲν προφυλάσσουν καλὰ τοὺς ἐνοίκους των ἀπὸ τοὺς θορύβους, τὸ ψῦχος καὶ τὴν θερμότητα.

Πάντως ἡ τεχνικὴ δὲν ἔχει ἀκόμη εἰπῆ τὴν τελευταίαν της λέξιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Αἱ ἀπεριόριστοι δυνατότητες τοῦ ἀλουμινίου

Τὸ μέταλλον τοῦ μέλλοντος δὲν εἶναι ὁ σίδηρος. Ὁ σίδηρος εἶναι τὸ μέταλλον τοῦ παρελθόντος, ὅπως πρὸ αὐτοῦ ἦτο ὁ ὀρείχαλκος καὶ ὁ χαλκός. Ἡ ἐποχή μας καὶ αἱ μελλοντικαὶ ἐποχαὶ χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὴν ἐπικράτησιν εἰς τὴν τεχνικὴν τῶν ἐλαφρῶν μετάλλων τοῦ ἀλουμινίου καὶ τοῦ μαγνησίου. Εὑρισκόμεθα σήμερον εἰς τὸ τέλος τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀλουμινίου.

Τὸ μέταλλον αὐτὸ πρὸ ἑνὸς αἰώνος ἦτο σπάνιον καὶ ἀπρόσιτον. Ἡ πρόοδος τῆς ἠλεκτροχημείας καὶ ἡ ἀφθονία τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας τείνουν νὰ τὸ κάμουν εὐθηνότερον καὶ ἀφθονώτερον ἀπὸ τὸν σίδηρον.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον παρημπόδισε τὴν ἐπιβολὴν τοῦ ἀλουμινίου ἀπὸ πολὺ παλαιότερον, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν δυσκολίαν τῆς παρασκευῆς του καὶ τὴν ὑψηλὴν του τιμήν, ἦσαν δύο σοβαρὰ μειονεκτήματα, τὰ ὁποῖα παρουσίαζεν. Ὅπως καὶ τὰ ἄλλα ἐλαφρὰ μέταλλα, τὸ ἀλουμίνιον εἶναι πολὺ εὐοξείδωτον καὶ ἔχει μικρὰν μηχανικὴν ἀντοχήν.

Λόγῳ τῆς εὐκολίας μὲ τὴν ὁποίαν ὀξειδοῦται δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συγκολληθῇ αὐτογενῶς ἢ τῇ μεσολαβήσει ἄλλου μετάλλου ὅπως τὰ ἄλλα μέταλλα. Ἐπὶ πλέον προσβάλλεται ἀπὸ τὰ ὀξέα καὶ τὰ ἀλκάλια καὶ ὑπὸ ὡρισμένας συνθήκας εἶναι δυνατὸν νὰ διαλυθῇ εἰς τὸ νερὸ ἢ τὸ καθαρὸν οἰνόπνευμα! Ὅσον διὰ τὴν ἀντοχὴν τοῦ καθαροῦ ἀλουμινίου, αὐτὴ εἶναι ἀρκετὰ μικρὰ ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ τὴν χρησιμοποίησίν του διὰ δομικοὺς σκοπούς.

Σήμερον ὅμως καὶ τὰ δύο αὐτὰ μειονεκτήματα ἔχουν ἐξαλειφθῆ. Ἔχουν εὑρεθῆ χιλιάδες κράματα τοῦ ἀλουμινίου, ἀρχὴς γενομένης ἀπὸ τὸ ντουραλουμίνιον, τὰ ὁποῖα διατηροῦν τὴν πολύτιμον ἐλαφρότητά του, ἔχουν ὅμως ηὐξημένην μηχανικὴν ἀντοχήν. Ὑπάρχουν σήμερον κράματα ἀλουμινίου μὲ ἀντοχὴν ἡ ὁποία πλησιάζει τὴν τοῦ χάλυβος.

Καὶ ἡ αὐτογενὴς συγκόλλησις τοῦ ἀλουμινίου, ἡ ὁποία πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν ἐθεωρεῖτο ἀδύνατος, ἔχει κατορθωθῆ. Ἐκεῖνο ὅπερ ἠμπόδιζε τὴν συγκόλλησιν τοῦ ἀλουμινίου διὰ τῆς φλογὸς ἀσετυλίνης-ὀξυγόνου ἦτο ἓν λεπτόν, ἐξαιρετικῶς δυστηκτον στρῶμα ὀξειδίου τοῦ ἀργιλλίου, τὸ ὁποῖον ἐσχηματίζετο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν πρὸς συγκόλλησιν τεμαχίων. Σήμερον ὁ σχηματισμὸς αὐτὸς ἀποφεύγεται διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ἑνὸς εἰδικοῦ ρύγχους (μπέκ), τὸ ὁποῖον ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δύο βασικὰ ἀέρια, τὴν ἀσετυλίνην καὶ τὸ ὀξυγόνον, ἐκτοξεύει καὶ ἕνα τρίτον, τὸ ἀδρανὲς ἀέριον ἀργόν, τὸ ὁποῖον σχηματίζει μίαν προστατευτικὴν ἀτμόσφαιραν γύρω ἀπὸ τὴν φλόγα καὶ τὸ μέταλλον καὶ ἐμποδίζει τὴν ὀξείδωσιν τῆς ἐπιφανείας τοῦ τελευταίου.

"Οσον ἀφορᾶ τὴν προφύλαξιν τοῦ ἀλουμινίου ἀπὸ τὴν διάβρωσιν, ἡ ὁποία ἦτο ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἄλυτον πρόβλημα, αὕτη σήμερον ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς «ἀνοδικῆς ὀξειδώσεως» τοῦ μετάλλου.

Ἡ σχετικῶς πρόσφατος αὐτὴ ἀνακάλυψις ἐσημείωσε σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀλουμινίου. Μὲ τὴν μέθοδον αὐτὴν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ μετάλλου καλύπτεται μὲ ἕνα στρῶμα ὁμοιάζον μὲ τὸ σμάλτον, σκληρόν, στιλπνὸν καὶ ἀπρόσληπτον ἀπὸ τὰ χημικὰ ἀντιδραστήρια. Τὸ ὁποῖον εἶναι δυνατὸν νὰ χρωματισθῇ κατὰ βούλησιν. Ἔχει ἐπιτευχθῆ ἡ ἐπικάλυψις τοῦ ἀλουμινίου μὲ στρῶμα, τὸ ὁποῖον προσομοιάζει πρὸς τὸ ἐλεφαντοστοῦν ἢ τὴν πορσελάνην.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ ἀλουμίνιον, ἀφοῦ ἐξετόπισε τὸν χαλκὸν καὶ τὰ κράματά του ἀπὸ τὴν κουζίναν, ἀρχίζει νὰ ἐκτοπίζῃ τὸ ξύλον, τὸ μάρμαρον, τὴν πορσελάνην καὶ τὰ ἄλλα ὑλικὰ ἀπὸ τὸ σαλόνι καὶ τὴν τραπεζαρίαν: παντὸς εἴδους ἐπιπλα καὶ σκεύη, τραπέζια, καρέκλαι, ντουλάπια, κουφώματα καὶ φύλλα παραθύρων καὶ θυρῶν, πόμολα, λαβαί, κιγκλιδώματα κλπ., κατασκευάζονται ἀπὸ ἀλουμίνιον καὶ συνδυάζουν ὄχι μόνον τὴν μεγαλυτέραν ἀντοχὴν ἀλλὰ καὶ τὴν ὡραιοτέραν ἐμφάνισιν. Τελευταίως τὸ ἀλουμίνιον ἀρχίζει νὰ ἐκτοπίζῃ καὶ τὸν σίδηρον ἀπὸ τὰς σοβαρὰς δομικὰς κατασκευάς: ἡ ἀεροναυπηγικὴ καὶ ἡ ἐν συνεχείᾳ ἡ βιομηχανία αὐτοκινήτων καὶ ὀχημάτων ἐχρησιμοποίησαν τὸ ἐλαφρὸν αὐτὸ μέταλλον διὰ τὰς ἀνάγκας των. Τὰ ἀεροπλάνα κατασκευάζονται κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος ἀπὸ ἀλουμίνιον, πολὺ συντόμως δὲ θὰ κυκλοφοροῦν καὶ αὐτοκίνητα ἀπὸ ἀλουμίνιον.

* * *

Ἀπομένει μόνον ὁ τομεὺς τῶν δομικῶν κατασκευῶν, ὅπου ἡ ἐπικράτησις τοῦ σιδήρου παραμένει ἀκόμη ἀπόλυτος. Δὲν φαίνεται ὅμως πιθανὸν ὅτι αὐτὸ θὰ ἐξακολουθήσῃ πολύ. Εἰς τὴν Αὐστραλίαν, τὴν Νέαν Ζηλανδίαν καὶ τὸν Καναδᾶν ἤρχισεν ἡ κατασκευὴ κτιρίων μὲ σκελετὸν ἀπὸ σίδηρον ἢ μπετόν, ἐπενδεδυμένων μὲ μεγάλα φύλλα ἀλουμινίου. Τὰ κτίρια αὐτὰ οἰκοδομοῦνται μὲ ἐκπληκτικὴν ταχύτητα καὶ ἔχουν μεγάλην ἀντοχήν. Ὅταν ἡ τεχνικὴ ἐπιτύχῃ τὴν κατασκευὴν δοκῶν ἀπὸ ἀλουμίνιον, αἱ ὁποῖαι νὰ ἔχουν ἀντοχὴν ἀνάλογον μὲ τὴν τοῦ σιδήρου, τὸ ἀλουμίνιον θὰ ἐπικρατήσῃ καὶ εἰς τὴν δομικήν.

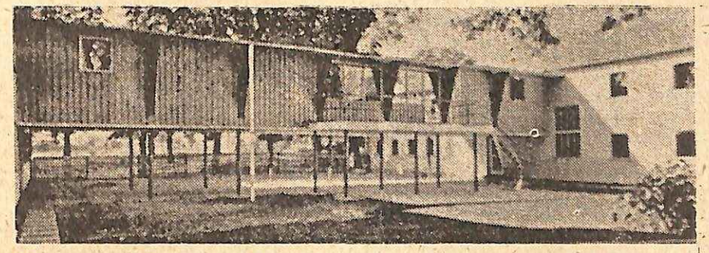

Τὰ σύγχρονα δομικὰ ὑλικὰ ἐπιτρέπουν τὴν ἐκτέλεσιν τολμηρῶν ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων.

Μία τοιαύτη ἐπικράτησις θὰ δώσῃ τὴν δυνατότητα εἰς τοὺς μηχανικοὺς νὰ ἐπιτύχουν κατασκευὰς εἰς ἐντελῶς ἀπίθανον κλίμακα μεγέθους. Πανύψηλα κτίρια καὶ τεράστιαι γέφυραι ἀπὸ ἀλουμίνιον θὰ ὑψώνουν εἰς τὸν οὐρανὸν τὸ ἀναστημά των, καὶ ταχύτατοι σιδηρόδρομοι καὶ ἀβύσσια πλοῖα θὰ μεταφέρουν τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀλουμινίου!

Ἡ ὕαλος καὶ τὰ πλαστικὰ εἰς τὴν δομικὴν

Διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ὑάλου εἰς τὰς δομικὰς κατασκευὰς ἀνεφέραμεν ὀλίγα προηγουμένως. Ἡ ὕαλος σήμερον θεωρεῖται ὡς ἓν ἀπὸ τὰ σπουδαιοτερα δομικὰ ὑλικά. Βεβαίως ἡ μικρὰ ἀντοχή της εἰς τὴν κάμψιν δὲν ἐπιτρέπει τὴν χρησιμοποίησίν της εἰς κυρίας κατασκευὰς (φερούσας τοίχους κλπ.), χρησιμοποιεῖται ὅμως εἰς τὰς μὴ φερούσας τοίχους, τὰς ὀροφὰς καὶ τὰ πατώματα μὲ ἐπιτυχίαν. Ὡπλισμέναι πλάκες ὑάλου χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν κατασκευὴν πατωμάτων καὶ ὀροφῶν, ἐξασφαλιζομένου οὕτω τοῦ στοιχειώδους φωτισμοῦ διαδρόμων καὶ ἄλλων κλειστῶν διαμερισμάτων.

Τὰ νεώτερα νοσοκομεῖα καὶ σανατόρια ἀλλὰ καὶ σχολεῖα ἢ ἐργοστάσια κατασκευάζονται μὲ τοίχους ἢ ὀροφὰς ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ διαφανῆ ὕαλον.

Τὸ μέγα μειονέκτημα τῆς ὑάλου παραμένει ἡ μικρὰ ἀντοχή της εἰς τὴν μηχανικὴν κατατόπνισιν καὶ τὰς ἀποτόμους μεταβολὰς τῆς θερμοκρασίας.

Οἱ χημικοὶ ἔχουν στραφῆ ἀπὸ μακροῦ χρόνου πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν, προσπαθοῦντες νὰ ἐπιτύχουν τὴν κάθαυστον ὕαλον, χωρὶς ὅμως μεγάλας ἐπιτυχίας (ὁμιλοῦμεν πάντοτε διὰ τὴν ἀνόργανον ὕαλον).

Αἱ ἐφαρμογαὶ τῶν πλαστικῶν εἰς τὴν δομικὴν εἶναι ἐντελῶς προσφατοι καὶ διευρευσῆς φύσεως, δὲν προβλέπεται δὲ νὰ ἀποκτήσουν ποτὲ μεγάλην οἰκοδομικὴν σημασίαν. Συνήθως χρησιμοποιοῦνται διὰ σκοποὺς ἐπικαλυπτικοὺς ἢ διακοσμητικούς. Πλάκες ἀπὸ πολυστυρένιον μὲ ὡραίους ἀπαλοὺς χρωματισμοὺς, χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν ἐπένδυσιν τῶν τοίχων τῶν λουτρῶν κλπ.

Τὰ πλαστικὰ εἶναι ἀκόμη εἰς νέος κλάδος τῆς Τεχνικῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κάμωμεν ἀσφαλεῖς προβλέψεις διὰ μελλοντικὰς δομικὰς ἐφαρμογὰς των.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

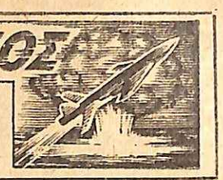

Αἱ νέαι ἐφευρέσεις καὶ αἱ τελευταῖαι τεχνικαὶ πρόοδοι

ΝΕΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΝΑΥΣΙΠΛΟΪΑΣ

Προσφάτως ἀνεκοινώθη σχέδιον ἐγκαινιάσεως νέων «συνδέσεων» εἰς τὸ σύστημα βοηθημάτων ναυσιπλοΐας διὰ τὸ ναυτικὸν καὶ τὴν ἀεροπορίαν, ποὺ ἐφεῦρε μία ἑταιρία τῆς Ἀγγλίας. Αἱ νέαι αὐταὶ συνδέσεις θὰ γίνουν εἰς τὴν Σουηδίαν, τὴν νότιον Γαλλίαν, τὴν βόρειον Σκωτίαν καὶ τὰς Ἀνατολικὰς καὶ Νοτίους Ἰνδίας. Τὸ σύστημα, ὅταν συμπληρωθῇ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους, θὰ καλύπτῃ χωρὶς διακοπὴν 1.500 μίλια. Γνωστὸν ὡς Ντέκκα Τσαΐην Σύστεμ, ἐχρησιμοποιήθη τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1944 διὰ νὰ ὁδηγήσῃ τὸν συμμαχικὸν ἀπελευθερωτικὸν στόλον κατὰ τὸν διάπλουν τῆς Μάγχης. Ἀπὸ τοῦ 1947 ὁπότε ἐνεκρίθη ἡ πρώτη μόνιμος σύνδεσις διὰ τὴν νοτιοανατολικὴν Ἀγγλίαν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, ἀποκατεστάθησαν συνδέσεις μὲ τὴν Δανίαν (1948), τὴν Γερμανίαν (1952) καὶ τὴν Κεντρικὴν Γαλλίαν (1953), καθὼς καὶ τὴν βόρειον καὶ νοτιοδυτικὴν Ἀγγλίαν (1951 καὶ 1952).

⁂

Κατὰ βάσιν τὸ σύστημα ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕνα κεντρικὸν σταθμὸν καὶ τρεῖς ὑποσταθμούς, οἱ ὁποῖοι φέρουν τὰ ὀνόματα: Ἐρυθρός, Πράσινος καὶ Πορφυροῦς. Οἱ σταθμοὶ αὐτοὶ ἐκπέμπουν συνεχῶς ραδιοσήματα, τὰ ὁποῖα ἐμφανίζονται, συλλαμβανόμενα ὑπὸ τοῦ δέκτου τοῦ ἀεροπλάνου, ἐπάνω εἰς τρεῖς πίνακας ἢ δεκόμετρα, ἀναλόγως τοῦ χρώματός των. Κάθε πίναξ δείχνει ὡρισμένους ἀριθμοὺς ποὺ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν θέσιν ποὺ ἔχει τὸ ἀεροπλάνον σχετικῶς μὲ τοὺς σταθμοὺς ἐδάφους. Οἱ χάρτες τῶν ἀεροπλάνων ἔχουν ἠριθμημένας ὑποδιαιρέσεις ἐρυθράς, πρασίνας καὶ πορφυρᾶς, ποὺ ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ δεκόμετρα. Ὁ ναυτίλος διὰ νὰ εὕρῃ τὴν θέσιν ἑνὸς σκάφους διαβάζει τοὺς ἀριθμοὺς τῶν δεκομέτρων καὶ σημειώνει τὴν θέσιν εἰς τὸν χάρτην, εἰς τὸ σημεῖον, ὅπου διασταυρώνονται αἱ γραμμαί. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν καθορίζεται ἡ θέσις τοῦ σκάφους. Ἡ θέσις τοῦ ἀεροπλάνου καθορίζεται μὲ τὸ Ντέκκα Φλάϊτ Λόγκ, τὸ ὁποῖον σημειώνει τὴν ποσείαν τοῦ ἀεροπλάνου ἐπὶ τοῦ χάρτου αὐτομάτως.

⁂

Τὸ σύστημα αὐτὸ ἔχει δύο μεγάλα πλεονεκτήματα ὡς πρὸς ἄλλας συγγενοῦς συσκευὰς ναυσιπλοΐας καὶ ἀεροναυτιλίας. Μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ σκάφη, καθὼς καὶ δι' ἀεροπλάνα ἱπτάμενα εἰς χαμηλὸν ὕψος, διότι ἡ χρησιμοποιουμένη χαμηλὴ συχνότης δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὰ παράσιτα τοῦ ἐδάφους, ὅπως τὰ συστήματα ὑψηλῆς συχνότητος, καὶ ἐπίσης διότι εἶναι τὸ μόνον σύστημα ποὺ προσφέρει «ἡμερολόγιον πτήσεως» δι' ἀεροπλάνα, Πρὸς τὸ παρὸν ἔχουν ἐφωδιασθῆ μὲ «Ντέκκα Ναβιγκαίητορ» περισσότερα ἀπὸ 2.500 σκάφη τοῦ πολεμικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ στόλου, καὶ μὲ «Φλάϊτ Λόγκ» τὰ περισσότερα ἐπιβατικὰ ἀεροπλάνα τῆς Εὐρώπης.

ΝΕΟΥ ΤΥΠΟΥ ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ

Μετὰ ἀπὸ ἔτη φιλοπόνου ἐρεύνης καὶ ἀναπτύξεως ἡ Μ. Βρετανία δημιουργεῖ τώρα ἕνα φοβερὸν στόλον ὑπερβομβαρδιστικῶν κλάσεως «V», τὰ ὁποῖα μαζὶ μὲ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἀποτελοῦν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχει χαρακτηρισθῆ ὡς «ἡ μεγάλη παρεμπόδισις τῆς ἐπιθέσεως». Τὰ νέα ἀεροπλάνα δύνανται νὰ μεταφέρουν τὰς ἀτομικὰς βόμβας εἰς τὰς πλέον ἀπομεμακρυσμένας ἐχθρικὰς περιοχάς. Τὸ πρῶτον ἐκ τῶν τριῶν τύπων τῶν μεγάλης ἀκτῖνος καὶ ὕψους βρετανικῶν βομβαρδιστικῶν κλάσεως «V», τὸ Βίκερς Βάλιαντ μὲ τὰς ὀπισθοκλινεῖς πτέρυγας, ἔχει μόλις τεθῆ ἐν λειτουργίᾳ εἰς τὰς μοίρας τῆς Βασιλικῆς Ἀεροπορίας. Οἱ ἄλλοι δύο τύποι τῶν ὑπερ-βομβαρδιστικῶν, τὸ δελταπτέρυγον Ἄβρο - Βάλκαν καὶ τὸ δρεπανοπτέρυγον Χάντλεϋ Πέϊτζ Βίκτωρ, ἅπαντα μοναδικὰ εἰς τὸ εἶδος των ὡς βομβαρδιστικά, εὑρίσκονται ὑπὸ παραγωγήν.

Τὰ δικινητήρια ἀεριωθούμενα βομβαρδιστικὰ Ἤνγκλις Ἐλέκτρικ Κάνμπερρα ἔχουν τελευταίως τεθῆ εἰς τὴν ἄμεσον διάθεσιν τοῦ Ὀργανισμοῦ Βορειοατλαντικοῦ Συμφώνου. Μεταξὺ τῶν τύπων τοῦ Κάνμπερρα εἶναι ἕνας τύπος ὡπλισμένου καταδιωκτικοῦ, τοῦ ὁποίου κύριον ἔργον θὰ εἶναι νὰ βοηθῇ τὰ βομβαρδιστικὰ - καταδιωκτικὰ ἠμέρας εἰς τὸ νὰ ἀπομονώνουν τὸ πεδίον τῆς μάχης, καταστρέφοντα γεφύρας, σιδηροδρομικὰς γραμμάς, ὁδοὺς καὶ ἐφοδιοπομπάς. Διὰ νὰ ἐπεκτείνουν ἀκόμη περισσότερον τὴν ἀκτῖνα τῶν βομβαρδιστικῶν θὰ τὰ ἀνεφοδιάζουν μὲ καύσιμα ἐν πτήσει. Οἱ τύποι Βάλκαν ἐνισχύονται μὲ ἀεροκινητῆρας τύπου Μπρίστολ "Ὀλυμπος 4989 τύπου Μπρίστολ "Ὀλυμπος 4989 χιλ., ὁ ὁποῖος ἐχρησιμοποιήθη εἰς τὸ Κάνμπερρα τὸ ὁποῖον διατηρεῖ τὸ παγκόσμιον ρεκὸρ ὕψους ἀεροσκαφῶν, ἀναριχηθὲν εἰς 19.406 μέτρα. Τὸ πρῶτον πρωτότυπον Βάλκαν ἤρχισε τὰς δοκιμαστικάς του πτήσεις κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1952, καὶ τὸ ἀντίστοιχον «Βίκτωρ» τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἰδίου ἔτους. Μὲ τέσσαρας ἀεριοστροβίλους τύπου "Ἀρμστρογκ Σίντλεϋ Σαφφάϊρ τὸ «Βίκτωρ» λέγεται ὅτι ἔχει περισσοτέραν δύναμιν ἀπὸ 25 συγχρόνους ἀτμαμάξας καὶ ἀπὸ 10 βομβαρδιστικὰ τοῦ τελευταίου πολέμου ἢ 70 τοῦ Α' Παγκοσμίου πολέμου.

⁂

ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΛΩΔΙΩΝ

Εἰς ἕνα ἐργοστάσιον τοῦ Δυτικοῦ Μπρόμουϊτς ἐτελείωσε πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν τὸ μεγαλύτερον ἴσως μηχάνημα κατασκευῆς καλωδίων τοῦ κόσμου. Τὸ ἐν λόγῳ μηχάνημα, τὸ ὁποῖον ζυγίζει περισσότερον ἀπὸ 100 τόννους καὶ ἔχει μῆκος 38,4 μέτρων προορίζεται διὰ τὴν κατασκευὴν καλωδίων εἰδικοῦ τύπου, μεγάλου μήκους καὶ διαστάσεων διὰ τηλεφωνικὰς ἐπικοινωνίας.

ΝΕΑ ΧΕΙΡΟΚΙΝΗΤΟΣ ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ

Εἰς τὴν Ἔκθεσιν Βρεταννικῶν Βιομηχανιῶν τοῦ Λονδίνου ἐξετέθησαν ἑκατοντάδες μηχανῶν ἐξοικονομήσεως χρόνου. Καινοτομίαν ἐφέτος ἀπετέλεσε μία ἐνδιαφέρουσα χειροκίνητος ἀθροιστικὴ μηχανὴ διὰ γραφεῖον, ἡ ὁποία ἀθροίζει καὶ πολλαπλασιάζει καὶ εἶναι κατὰ τέτοιον τρόπον σχεδιασμένη, ὥστε μποροῦν νὰ πιέζωνται πολλὰ πλῆκτρα συγχρόνως καὶ νὰ ἐξάγωνται ταυτοχρόνως πολλὰ σύνολα ποσῶν. Ἡ μηχανὴ μπορεῖ νὰ δέχεται χαρτοταινίας καὶ ἄλλα μικρὰ ἔντυπα ποὺ μποροῦν νὰ παρεμβληθοῦν διὰ καταγραφὰς καὶ ἀθροίσεις καὶ χρειάζεται μίαν μόνον λειτουργίαν διὰ τὴν συνήθη καταγραφὴν τῶν ἀριθμῶν πρὶν ἡ μηχανὴ καταγράψῃ καὶ ἐξαγάγῃ τὰ σύνολα. Συγχρόνως παρέχει μίαν ἐνδιαφέρουσαν ἐξασφάλισιν διότι ὅταν πιέζεται τὸ κατάλληλον πλῆκτρον εἰς οἱονδήποτε στήλην, ὁ χειριστὴς αὐτομάτως διορθώνει οἱοδήποτε πλῆκτρον, τὸ ὁποῖον ἐπιέσθη κατὰ λάθος εἰς αὐτὴν τὴν στήλην.

⁂

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΣΚΟΥΠΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΟΝ ΚΟΝΙΝ

Μία ἀγγλικὴ ἑταιρία κατεσκεύασε τελευταίως εἰδικὸν τύπον ἠλεκτρικῆς σκούπας διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῆς ραδιενεργοῦ κόνεως, καὶ ἡ ὁποία νὰ ἐξυπηρετῇ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κέντρου Ἀτομικῶν Ἐρευνῶν τοῦ Χάρουελ. Ἡ σκοῦπα αὐτὴ θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν ἐργαστηρίων ἢ τῶν χώρων τῶν εὑρισκομένων πλησίον τῶν ἀτομικῶν στηλῶν, ὅπου πιθανὸν νὰ ὑπάρχῃ ραδιενεργὸς κόνις. Ἕως σήμερα ἔχουν παραδοθῆ ἢ πρόκειται νὰ παραδοθοῦν 80 σκοῦπες αὐτοῦ τοῦ εἴδους εἰς Χάρουελ ἢ εἰς τὰς ἐν Ρίσλεϋ ἐγκαταστάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀτομικῆς Ἐνεργείας. Τὸ σχῆμα της εἶναι κυλινδρικόν. Τὰ ἐξωτερικά της τμήματα εἶναι ἀπὸ χαλκὸν καὶ πλαστικὴν ὕλην καὶ ἔχουν βαφὴ κόκκινα διὰ νὰ προειδοποιοῦν τὸ προσωπικὸν ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς σκούπας πιθανὸν νὰ εἶναι ραδιενεργόν. Ἔχει δύο εἰδικοὺς σωλῆνας ἀπὸ εὔκαμπτον πλαστικὴν ὕλην, οἱ ὁποῖοι ἔχουν λείας ὁπάς, ὥστε νὰ ἐμποδίζουν τὴν προσκόλλησιν κόνεως. Ἡ σκοῦπα καὶ οἱ σωλῆνες της εἶναι ἐπαρκῶς ἀδιάβροχοι, ὥστε νὰ πλύνωνται. Ἡ ἀπορρόφησις τῆς κόνεως γίνεται μέσῳ ἑνὸς ἀπορροφητικοῦ ἀνεμιστῆρος κινουμένου ἀπὸ ἕνα συλλέκτην - κινητῆρα.

Ὁ ἀὴρ μὲ τὰ μόρια τῆς κόνεως ἀπορροφᾶται καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ εἰδικὸν τμῆμα τῆς σκούπας, ὅπου φιλτράρεται. Τὰ φίλτρα ἀφαιροῦν μόρια κόνεως διαστάσεων ἕως 0,3 μικρονίων. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς χρησιμοποιήσεώς της, τὰ μόρια τῆς κόνεως προσκολλῶνται εἰς τὰ διαφράγματα τῶν φίλτρων ἢ πίπτουν εἰς τὸν πυθμένα τῆς συσκευῆς, ποὺ εἶναι διαμορφωμένος κατὰ τέτοιον τρόπον, ὥστε νὰ μπορῇ νὰ σφραγισθῇ ἀσφαλῶς πρὶν νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὴν σκούπαν, ὥστε ὁ χειριστής της νὰ προστατεύεται πλήρως ἀπὸ τὴν ραδιενεργὸν κόνιν. Κατὰ περιόδους διεξάγονται ἔλεγχοι διὰ νὰ ἐξευρεθῇ ἡ ραδιενέργεια τῶν φίλτρων καὶ τῆς σκούπας, καὶ ἐὰν ὑπάρξῃ ἀνάγκη γίνεται ἡ ἀντικατάστασίς των.

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

ΟΙ ΙΜΑΝΤΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ Θ' ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΗΣΟΥΝ ΤΟΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΝ;

Διατὶ ἀποκρούουν τὴν χρῆσιν των αἱ σιδηροδρομικαὶ ἑταιρίαι

Ὑπὸ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΓΚΟΡΕΤΤΙ

Ἡ πολιτεία τοῦ Ὀχάϊο τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν μετεβλήθη εἰς πραγματικὸν πεδίον δημοσιογραφικῶν ἀγώνων. Οἱ ἀντίπαλοι εἶναι, ἀπὸ τὸ ἓν μέρος οἱ ὑποστηρικταὶ τῶν σιδηροδρομικῶν ἑταιριῶν τῆς περιοχῆς καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὁπαδοὶ τῆς Ρίβερλέϊκ Μπέλτ Κονβέϋορ Λάϊν. Ἀφορμὴ τῆς διενέξεως εἶναι ἡ προθεσις τῆς κατασκευῆς ἐκ μέρους τῆς Ρίβερλέϊκ μιᾶς ταινίας μεταφορᾶς μήκους 170 χιλιομέτρων ποὺ προορίζεται νὰ μεταφέρῃ ἄνθρακα καὶ μεταλλεύματα σιδήρου ἀπὸ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Ἤρι εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Ὀχάϊο.

Αἱ ἐχθροπραξίαι ἤρχισαν κατὰ τὸν Ἰανουάριον αὐτοῦ τοῦ ἔτους μὲ τὴν ἐμφάνισιν μιᾶς ρεκλάμας τῆς Ρίβερλέϊκ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξετίθετο τὸ ποσοτυπον τοῦ μελλοντικοῦ μεταφορέως. Ἡ ρεκλάμα αὐτὴ ἐγένετο ἐπὶ ἑνὸς αὐτοκινήτου, ποὺ ἐνύριζεν ὅλην τὴν περιοχήν, ἐνῶ ἐν μεγαφώνοις ἐξηγοῦσε τὰ πλεονεκτήματα τοῦ νέου συστήματος. πλεονεκτήματα ποὺ θὰ ἀπέφερον πολλὰ εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς περιοχῆς.

Αἱ σιδηροδρομικαὶ ἑταιρίαι, εἰς ἀπάντησιν, ἀπέστειλαν εἰς τοὺς 300.000 ἰδιοκτήτας τῆς περιοχῆς ἓν ἔγγραφον ὅπου ἐρωτοῦνετο ὅτι τὰ συμφέροντά των καὶ τὰ δικαιώματά των ἠπειλοῦντο μὲ τὸ νέον αὐτὸ σχέδιον. καὶ συγχρόνως ὠργάνωσαν κινηματογραφικὰς προβολὰς ποὺ ἀπὸ περιοχῆς εἰς περιοχὴν ἐπεδείκνυον τὰς τρομακτικὰς συνεπείας τῆς κατασκευῆς τοῦ «ἐρπυστικοῦ τέρατος». Σιδηροτροχιαὶ κατακλυζόμεναι ἀπὸ τὰ χόρτα, μικραὶ πόλεις καταδικασμέναι εἰς μαρασμὸν ἀπὸ τὴν ἀνεργίαν χιλιάδων ἐργατῶν ποὺ ἐργάζονται σήμερον εἰς τοὺς σιδηροδρόμους.

Ἂς παραμερίσωμεν κάθε ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος ὑπὸ τοπικὸν πνεῦμα καὶ ἂς ἴδωμεν τί καλὸν παρουσιάζει τὸ νέον αὐτὸ σχέδιον καὶ ἐὰν πράγματι ἠμπορεῖ νὰ ἐπιλύσῃ τὸ πρόβλημα τῶν μεταφορῶν.

Πρόκειται, κατὰ τὸ σχέδιον περὶ δύο παραλλήλων ταινιῶν ἐξ ἐλαστικοῦ, πλάτους 1,80 μέτρων ποὺ τοποθετοῦνται ἐπὶ κυλίνδρων κοίλης κατώψεως καὶ τοὺς διατρέχουν κατ' ἀντιθέτους φορὰς μὲ ταχύτητα 13 χλμ. τὴν ὥραν. Κάθε ταινία ἀποτελεῖται ἀπὸ 19 τομεῖς, μήκους 1 ½ περίπου χιλιομέτρου. Κάθε τομεὺς θὰ κινῆται μὲ ἰδικόν του κινητῆρα, ἀλλὰ τὸ σύνολον θὰ ὀδεύῃ μὲ σταθερὰν ταχύτητα. χάριν εἰς ἕνα σταθμὸν γενικοῦ ἐλέγχου. Ἐκτὸς ταύτου αἱ δύο ταινίαι θὰ ἐγκλείωνται μέσα εἰς ἓν ἐλαφρὸν περίβλημα ἀπὸ λευκοσίδηρον, ποὺ θὰ εἶναι ἐπαρκῶς εὐδὺ ὥστε νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν παρακολούθησιν.

Εἰς τὸ ἐπίπεδον ἐδάφους ἡ γιγαντιαία κινητὴ ὁδὸς θὰ διατρέχῃ ἐφαπτομενικῶς τὸ ἔδαφος, ἐνῶ εἰς ἀνερχόμενα ἐδάφη ἢ εἰς τὰς διασταυρώσεις τῶν ὁδῶν μερικοὶ τομεῖς θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ στηρίζωνται ἐπὶ μεταλλικῶν στύλων ὕψους μέχρι 12 μέτρων. Τὸ ἐπαναστατικὸν αὐτὸ σχέδιον ἔχει δύο καθωρισμένους σκοπούς. Νὰ μεταφέρῃ τὸν ἄνθρακα τῶν ἀνθρακωρυχείων τῆς Πενσυλβανίας καὶ τῆς Δυτικῆς Βιργινίας πρὸς Βορρᾶν καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν μεταφορὰν κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν τῶν σιδηρομεταλλευμάτων, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸ Λαμπραντόρ καὶ τὴν Μινεζότα.

Ἡ Ρίβερλέϊκ προβλέπει ὅτι, συνδέουσα τὴν ταινίαν αὐτὴν μὲ τὴν ποτάμιον ὁδὸν τοῦ Ὀχάϊο θὰ κατασταθῇ δυνατὸν νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὸν Βορρᾶν 20.000.000 τόννοι ἄνθρακος. Αὐταὶ αἱ τεράστιαι ποσότητες ἄνθρακος θὰ ἐκφορτώνωνται εἰς ἀπεράντους ἀνθρακαποθήκας κατασκευασθείσας εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ὀχάϊο καὶ παρὰ τὸ Ἥστ Λίβερπουλ, βόρειον πέρας τῆς γραμμῆς αὐτῆς. Ἐξ ἄλλου, ἡ ταινία αὐτὴ θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ μεταφέρῃ κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν 32 ἑκατομμύρια τόννους σιδήρου, δηλαδὴ μέγα μέρος τῶν εἰς σιδηρον ἀναγκῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Τὸ μετάλλευμα αὐτὸ θὰ ἐφθανε διὰ τῆς λίμνης Ἤρι μέχρι τοῦ σημείου ὅπου ἔχει κατασκευασθῆ τὸ νότιον πέρας τῆς γραμμῆς, πιθανῶς παρὰ τὸ Κλήβελαντ. Κατὰ τὰς τελευταίας στατιστικὰς τῆς Ρίβερλέϊκ αἱ δύο ταινίαι θὰ μετέφερον εἰς μίαν μόνον ὥραν 4.000 τόννους μεταλλεύματος καὶ 3.400 τόννους ἄνθρακος, φθάνουσαι τοιουτοτρόπως προστόμτα εἰς τόννους ἐμπορεύματος ἀναλόγου πρὸς τὴν διερχομένην διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Παναμᾶ καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ Κλήβελαντ θὰ καθίστατο ἕνας ἀπὸ τοὺς σημαντικωτέρους λιμένας τοῦ κόσμου.

Περισσότερον ὑλικὸν ἀπὸ ὅσον χρειάζεται διὰ τὴν κατασκευὴν 5 οὐρανοξυστῶν

Διὰ νὰ κατασκευασθῇ αὐτὸ τὸ ἐξαιρετικὸν συγκρότημα θὰ ἐχρειάζοντο ὑλικὰ ὑπερβαίνοντα τὸ ἑκατομμύριον τόννων. Θὰ ἐχρειάζοντο περίπου 270.000 τόννοι χάλυβος διὰ τοὺς μεταλλικοὺς ἐξοπλισμοὺς καὶ περὶ τοὺς 750.000 τόννοι τσιμέντου, ἄμμου καὶ λίθων διὰ τὰ θεμέλια, δηλαδὴ κάτι περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἐχρειάζετο διὰ τὴν ἀνέγερσιν πέντε οὐρανοξυστῶν τῶν διαστάσεων τοῦ Ἐμπάϊρ Στέϊτ Μπίλντιγκ. Ἐξ ἄλλου μὲ τοὺς 21.000 τόννους ἐλαστικοῦ ποὺ θὰ ἀπαιτηθοῦν εἶναι δυνατὴ ἡ κατασκευὴ 4 ἑκατομμυρίων ἀεροθαλάμων καὶ 34 ἑκατομμυρίων ζευγῶν πελμάτων δι' ὑποδήματα.

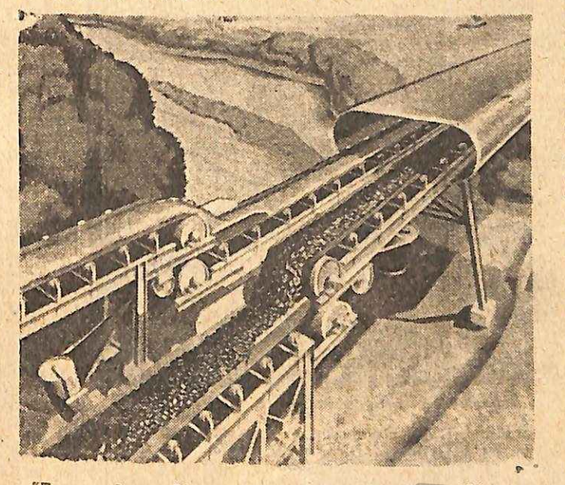

"Ἕνα σημεῖον συνδέσεως μετα ξὺ δύο τομέων. Τὸ μετάλλευμα καὶ ὁ ἄνθραξ περνοῦν ἀπὸ τὸν ἕνα εἰς τὸν ἄλλον τομέα τῆς ταινίας. Προβλέπονται 172 τομεῖς μεταξὺ τοῦ Λοραίν καὶ τῆς λίμνης Ἤρι.

Ἡ ἐνέργεια ποὺ ἀπαιτεῖται διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ τοῦ συστήματος θὰ ἦτο ἀρκετὴ διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ ὅλας τὰς εἰς ἠλεκτρισμὸν ἀνάγκας μιᾶς συγχρονισμένης πόλεως 300.000 κατοίκων. Τὸ ἔργον αὐτὸ πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ περὶ τοὺς 513 ἠλεκτρικοὺς κινητῆρας διαφόρων ἰσχύων καὶ 456 ὑποσταθμοὺς καὶ μετασχηματιστάς. Διὰ τὴν μεταφορὰν τῆς ἐνεργείας καὶ διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν θὰ ἀπαιτηθοῦν συμπληρωματικῶς περίπου 4.000 χιλιόμετρα ἀγωγῶν.

Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν κατασκευὴν τῶν τελικῶν σταθμῶν καὶ τῶν ἀποθηκῶν κατὰ μῆκος τῆς λίμνης Ἤρι καὶ τοῦ ποταμοῦ Ὀχάϊο, αὐτὸ τὸ κολοσσιαῖον συγκρότημα θὰ πρέπῃ νὰ στοιχίζῃ περὶ τὰ 300 ἑκατομμύρια δολλάρια. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ τεράστιος αὐτὸς ἀριθμὸς δὲν θορυβεῖ καθόλου τοὺς διευθυντὰς τῆς Ρίβερλέϊκ οἱ ὁποῖοι ἔχουν πεισθῆ ὅτι τὸ νέον αὐτὸ σύστημα μεταφορᾶς θὰ τοὺς προσεκομίζεν ἐτησίως εἰσπράξεις ἀπὸ 20 ἕως 45 ἑκατομμυρίων δολλαρίων.

Ἡ ἐχθρικὴ συμπεριφορὰ τῶν 11 σιδηροδρομικῶν ἑταιριῶν τοῦ Ὀχάϊο δικαιολογεῖται ἐξ ἄλλου ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς τῆς ἐγκαταστάσεως θὰ τὰς ἔκανε νὰ χάνουν ἐτησίως περὶ τὰ 100 ἑκατομμύρια δολλάρια. Μέχρι στιγμῆς κατώρθωσαν νὰ ἀποφύγουν τὸν σοβαρὸν κίνδυνον, διότι τὸ Νομοθετικὸν Συμβούλιον τοῦ Ὀχάϊο ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν τῆς Ρίβερλέϊκ νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἐδάφη ποὺ εὑρίσκονται εἰς τὴν προβλεπομένην ἀπὸ τὸ σχέδιον διαδρομήν.

Τεραστία μάχη

Ὁ βωβὸς ἀγὼν ποὺ διαρκεῖ ἀπὸ τὸ 1948 μέχρι σήμερον ἐξελίχθη εἰς ἀνοικτὸν πόλεμον καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἠμπορεῖ νὰ λεχθῇ ὅτι τὰ ἐπιχειρήματα τῆς Ρίβερλέϊκ δὲν στεροῦνται λογικῆς βάσεως. Εἰς τὰς σιδηροδρομικὰς ἑταιρίας ποὺ καταγγέλλουν τὸν ἰδιωτικὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ τοῦ ἱδρύματος, ἀπαντᾷ δικαίως ὅτι αἱ ἑταιρίαι ποὺ κατεσκεύασαν ἀγωγοὺς δι' ὑγρὰ καὶ ἀέρια καύσιμα ἔλαβον τὴν ἀναγκαίαν ἄδειαν διὰ τὴν μελέτην τῶν ἐδαφῶν. Ἐξ ἄλλου τὸ σχέδιον αὐτὸ θὰ ηὐνόει τὴν γενικὴν οἰκονομίαν καὶ θὰ δηκόβλυνε καὶ τὰς ἰδίας τὰς σιδηροδρομικὰς ἑταιρίας, διότι θὰ ἠμποροῦσαν νὰ μεταφέρουν εἰς ὑψηλοτέρας τιμὰς ἕτοιμα προϊόντα ἀντὶ νὰ μεταφέρουν πρώτας ὕλας.

Αἱ σιδηροδρομικαὶ ἑταιρίαι ἐν τούτοις δὲν φαίνονται νὰ πείθωνται μὲ αὐτὰ τὰ ἐπιχειρήματα καὶ μάλιστα ἐντείνουν τὴν πολεμικήν των ὄχι μόνον μέσα εἰς τὸν πληθυσμὸν. ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀχάϊο.

⁂

ΠΛΟΙΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας τῆς Ἀμερικανικῆς Βουλῆς ἐνέκρινε νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον παρέχει ἐξουσιοδότησιν διὰ τὴν ἄμεσον ναυπήγησιν δύο ἐμπορικῶν σκαφῶν, κινουμένων δι' ἀτομικῶν κινητήρων. Τὸ σχέδιον αὐτὸ ἀνεφέρεται εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ Προέδρου κ. Ἀϊζενχάουερ περὶ εἰρηνικῆς χρησιμοποιήσεως τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας.

Πρὸ πολλῶν ἑβδομάδων ὁ Πρόεδρος εἶχεν ἀναγγείλει ὅτι ἡ κυβέρνησις προέβλεπε τὴν κατασκευὴν ἀτομικοῦ σκάφους τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ καταδείξῃ εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον τὴν χρῆσιν τὴν ὁποίαν αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι σκοπεύουν νὰ κάμουν τῆς πυρηνικῆς ἐνεργείας. Οἱ εἰδικοὶ φρονοῦν ὅτι σκάφος τοιούτου εἴδους, κινούμενον διὰ κινητῆρος ἀναλόγου πρὸς τὸν κινητῆρα τοῦ ὑποβρυχίου «Ναυτίλος», θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ναυπηγηθῇ ἐντὸς 24—30 μηνῶν.

ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΘΑ ΕΙΣ ΤΗΝ

Ἐὰν ἕνας ἄνθρωπος γεννηθεὶς κατὰ τὸ 1400 εἶχε τὴν τύχη νὰ ἐπανεπιστρέψῃ εἰς τὴν γῆν μετὰ δύο αἰῶνας δὲν θὰ εὕρισκε τὸν κόσμον πολὺ ἀλλαγμένον. Κατὰ τὴν νύκτα θὰ ἄναβε καὶ πάλιν ἕνα κερὶ ἢ ἕνα λυχνάρι, καὶ διὰ νὰ μεταβῇ ἀπὸ τῆς μιᾶς πόλεως εἰς τὴν ἄλλην θὰ ἔπρεπε νὰ ἀνεβῇ εἰς μίαν ἅμαξαν. Τέλος δὲ ἂν ἀρρώσταινε θὰ τὸν ἐθεράπευε ὁ ἰατρός του μὲ βάσιν τὰ ἰσχυρὰ καθαρτικὰ καὶ τὰς γενναιοδώρους φλεβοτομίας. Μεταξὺ τοῦ 1400 καὶ τοῦ 1600 δὲν ὑπῆρξαν μεγάλες μεταβολές. Ἐλάβομεν αὐτοὺς τοὺς δύο αἰῶνας εἰς τὴν τύχην, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ δώσωμεν ἕνα παράδειγμα, ἀλλὰ ἡ σκέψις μας θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐὰν ὠπισθοχωρούσαμεν ἀκόμη περισσότερον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐὰν κάτι μετεβάλλετο αὐτὴ ἦτο ἡ μόδα εἰς τὰ ἐνδύματα. Ἀλλὰ ὁ τρόπος ζωῆς παρέμενεν οὐσιωδῶς ὁ αὐτός.

Ἐὰν ὅμως τὸ ὑποθετικόν μας αὐτὸ πρόσωπον ἐπέστρεφεν μόλις εἰς τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰῶνος, τότε θὰ ἤρχιζε νὰ ἀπορῇ εὑρίσκον ἀντικείμενα τοῦ εἰς τὸν καιρόν του δὲν ὑπῆρχον. Ἐὰν ἀρρώσταινεν ὁ ἰατρὸς θὰ ἐμετροῦσε τὸν πυρετόν του μὲ θερμόμετρον ἀντὶ νὰ τοποθετήσῃ τὸ χέρι του εἰς τὸ μέτωπόν του, καὶ ἐὰν τοῦ ἤρχετο ἡ ἐπιθυμία νὰ μάθῃ ποία σημαία ἀνέμιζεν εἰς τὸ μεγάλο ἱστίον ἑνὸς πλοίου, θὰ ἠμποροῦσε νὰ τὴν ἱκανοποιήσῃ, παρατηρῶν διὰ μέσου τοῦ τηλεσκοπίου ποὺ ἐφεῦρεν ὀλίγα ἔτη προηγουμένως ὁ κύριος Γαλιλαῖος. Τέλος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 17ου αἰῶνος νέαι ἀνακαλύψεις καὶ νέαι μέθοδοι ἤρχισαν νὰ μεταβάλλουν τὴν ὄψιν τοῦ κόσμου καὶ αὐτὴ ἡ μεταβολὴ δὲν ἐπερατώθη ἀκόμη, ἀλλὰ μάλιστα εἰς τὴν ἐποχήν μας ἤρχισε νὰ λαμβάνῃ ἰλιγγιώδη ρυθμόν.

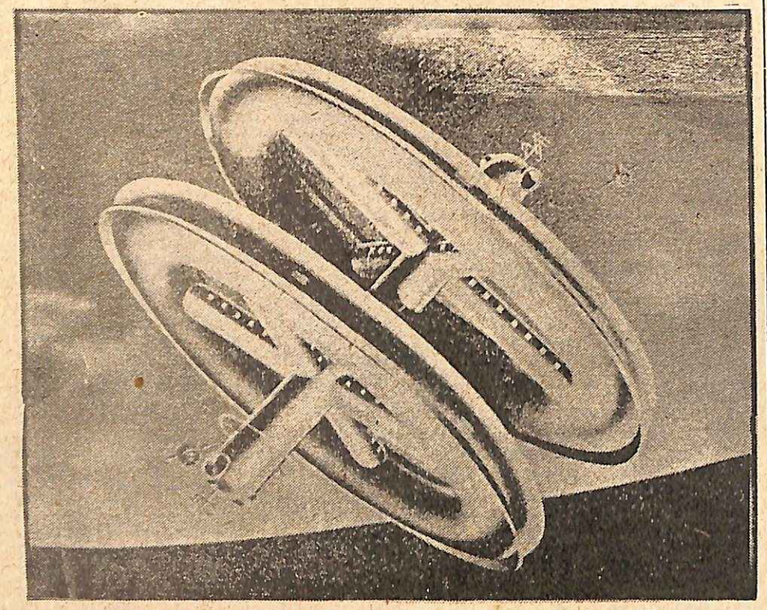

Ὁ τεχνητὸς δορυφόρος, ὁ ὁποῖος θὰ πραγματοποιηθῇ ἀναμφιβόλως

Ὁ ἠλεκτρισμὸς εἰς τὸ σπίτι

Κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτὰ εἴκοσι ἔτη, διὰ νὰ ἐνθυμηθῶμεν μόνον τὰς πλέον καταπληκτικωτέρας ἐφευρέσεις, εἴδομεν τὴν γέννησιν τοῦ ἀτομικοῦ αἰῶνος, τὴν εἴσοδον εἰς τὰ σπίτια μας τῆς τηλεοράσεως, τὴν ἀνάρρησιν τῶν ἀντιβιοτικῶν, τὴν πτῆσιν τῶν ἄνευ ἐλίκων ἀεροπλάνων, τὸν θρίαμβον τῶν συνθετικῶν ἰνῶν καὶ τῶν πλαστικῶν ὑλῶν, τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἠλεκτρονικῶν ἐγκεφάλων, τὴν τεραστίαν ἐξάπλωσιν τῆς βιομηχανίας ποὺ κατέστησε κοινόχρηστα ἀντικείμενα αὐτὰ ποὺ πρὸ τριακονταετίας ἐπεφυλάσσοντο μόνον δι' ὀλίγους πλουσίους καὶ ὀλίγους πρωτοπόρους. Δὲν εἶναι λοιπὸν δίολου περίεργον ἐὰν ἐντὸς μιᾶς εἰκοσαετίας, ὁ κόσμος ἐμφανισθῇ πολὺ διαφορετικὸς ἀπὸ ὅ,τι εἶναι σήμερον.

Ἂς προσπαθήσωμεν λοιπὸν νὰ φαντασθῶμεν πῶς θὰ εἶναι ὁ κόσμος αὐτὸς μετὰ εἴκοσι ἔτη. Πρέπει νὰ εἴπωμεν εὐθὺς ἀμέσως ὅτι κατὰ πολλὰς ἀπόψεις θὰ ὁμοιάζῃ πρὸς τὸν σημερινόν. Τὸ σπίτι εἰς τὸ ὁποῖον κατοικεῖτε θὰ εἶναι ἀκόμη ὄρθιον μὲ τὶς κλιμακές του καὶ τὸν ἀνελκυστῆρα του, ἐνῷ θὰ γυρίζῃ ἀκόμη εἰς τοὺς δρόμους, ἔστω καὶ παρὰ τὰ γιουχαΐσματα τῶν μικρῶν, κάποιο αὐτοκίνητο ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ὑπερηφάνειαν τῆς σημερινῆς τεχνικῆς. Ἀλλὰ κοντὰ εἰς αὐτὰ τὰ ὑπολείμματα τοῦ παρελθόντος θὰ ἔχωμεν ἕνα κόσμον ἐντελῶς νέον: Τὸ σπίτι θὰ ἔχῃ γίνει πλέον ἕνα ἐργοστάσιον, ἐταιρισθευομένης τῆς προφητείας τοῦ Λὲ Κορμπυζιέ, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν τὸ σπίτι δὲν εἶναι παρὰ μία μηχανὴ διὰ τὴν ἄνεσίν μας. Αἱ γνωσταὶ ἠλεκτρομηχαναί, ποὺ εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς νοικοκυρᾶς θὰ κατακλύσουν τότε τὰ διαμερίσματά μας. Τὸ μαγειρεῖον θὰ εἶναι αὐτόματον. Ὅταν τελειώσῃ ἡ ἕψησις τότε θὰ σβήνῃ αὐτομάτως ἡ φωτιὰ καὶ ἕνα κόκκινο φῶς θὰ εἰδοποιῇ τὴν νοικοκυρὰ ὅτι τὸ φαγητὸν εἶναι ἕτοιμο διὰ τὸ σερβίρισμα. Τὰ μαγειρικὰ σκεύη καὶ τὰ πιατικά, καθὼς καὶ τὰ ροῦχα θὰ πλύνωνται μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ὑπερήχων, ποὺ προβαλλόμενοι διὰ μέσου ἑνὸς ἀπορροφητικοῦ ὑγροῦ θὰ ἐπιτυγχάνουν ἀπόλυτον καθαριότητα, ποὺ σήμερον εἶναι ἀνέφικτος, ἀκόμη καὶ μὲ τὴν διαιοτέραν μηχανικὴν ἀναταραχήν. Πράγματι οἱ ὑπέρηχοι παράγουν μέσα εἰς τὸ ὑγρὸν εἰς τὸ ὁποῖον προβάλλονται μίαν πραγματικὴν μοριακὴν ἀναταραχήν, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν τὰ μόριά του λόγῳ τῶν ὑπερήχων διεισδύουν εἰς τὸ ροῦπος καὶ τὸ ἀφαιροῦν ἐντελῶς ἀπὸ τὸ ἀντικείμενον ποὺ θέλομε νὰ καθαρίσωμε. Παρὰ τὸ πλυντήριον μία ἄλλη αὐτόματος μηχανὴ θὰ ἐπιδίδεται εἰς τὸ σιδέρωμα καὶ ἡ νοικοκυρὰ δὲν θὰ κάνῃ τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ τοποθετῇ εἰς τὴν συσκευὴν αὐτὴν τὰ καθαρισθὲν ὑποκάμισον ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν καὶ νὰ τὸ λαμβάνῃ καλοσιδερωμένο ἀπὸ τὴν ἄλλην. Ψυγεῖα χαμηλοτάτης θερμοκρασίας θὰ ἐπιτρέπουν τὴν σχεδὸν ἐπ' ἀόριστον διατήρησιν τῶν φαγητῶν, εἰς τρόπον ὥστε οἱ σύζυγοι ὅταν αἱ σύζυγοί των ἐγκαταλείπουν τὴν πόλιν διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς τὴν θάλασσαν ἢ τὰς παραθαλασσίους ἐξοχὰς θὰ ἠμποροῦν νὰ τρώγουν τὸ ἀπόθεμα τῶν φαγητῶν, ποὺ τοὺς παρεσκεύασαν αἱ προνοητικαὶ συμβίαι πρὸ μερικῶν μηνῶν. Ἕνας θαυμάσιος ἐγχώριος δέκτης τηλεοράσεως θὰ φέρῃ ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια ὅλων τὰ σπουδαιότερα γεγονότα τοῦ κόσμου. Τὸ δίκτυον τῆς τηλεοράσεως διὰ μέσου τελείων συνδέσεων θὰ ἐπιτρέπῃ τὴν ἄνετον ἀνταλλαγὴν προγραμμάτων μὲ ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου.

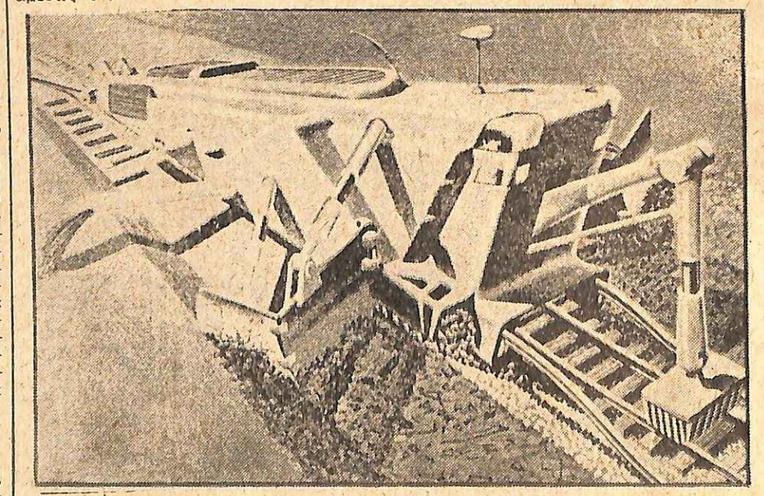

Τεραστία μηχανικὴ «ἀκρίς», ἡ ὁποία δύναται νὰ ἀφαιρῇ τὰς παλαιὰς σιδηροτροχιὰς τῶν τραίνων καὶ συγχρόνως νὰ τὰς ἀντικαθιστᾷ μὲ νέας.

Τὸ αὐτοκίνητον

Τὸ αὐτοκίνητον ποὺ θὰ σᾶς ἀναμένῃ ἔξω ἀπὸ τὴν θύραν θὰ εἶναι πολὺ διαφορετικὸν ἀπὸ τὸ σημερινόν. Μερικοὶ τεχνικοὶ σκέπτονται τὸν ἀτομικὸν κινητῆρα, ἀλλὰ τότε εὑρισκόμεθα πρὸ τοῦ προβλήματος τῆς προστασίας τῶν ἐπιβατῶν ἀπὸ τὰς θανασίμους ἀκτινοβολίας ποὺ προκαλεῖ ἡ σχάσις τοῦ οὐρανίου. Τὸ πρόβλημα αὐτὸ δὲν γνωρίζουν σήμερον πῶς θὰ ἠμποροῦσε νὰ λυθῇ, δοθείσης τῆς ἀνάγκης διὰ τὴν προστασίαν αὐτὴν νὰ διατίθενται μεγάλου πάχους προστατευτικὰ τοιχώματα μολύβδου ἢ ἀμμοκονιάματος. Ὁ κινητὴρ τοῦ αὐτοκινήτου θὰ εἶναι λοιπὸν ἀκόμη ἕνας βενζινοκινητήρ, ἀλλὰ δὲν θὰ ἔχῃ πλέον οὔτε κυλίνδρους, οὔτε ἔμβολα. Θὰ εἶναι στροβιλοκινητὴρ καὶ ἔτσι καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ λαϊκὰ αὐτοκίνητα θὰ ἔχουν μὲ τὸ τίποτε ἰσχὺν ἴσην πρὸς ἑκατὸ ἵππους. Τέσσαρες μικροὶ συμπληρωματικοὶ τροχοὶ διατεταγμένοι καθέτως τῶν μεγάλων τροχῶν θὰ ἠμποροῦν νὰ κατεβαίνουν κατὰ βούλησιν ἀπὸ τὰ πλάγια καὶ θὰ καθιστοῦν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εὐκολωτάτην τὴν στάθμευσιν, ποὺ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα κυκλοφοριακὰ προβλήματα τῶν σημερινῶν μεγαλουπόλεων.

Αἱ μεταφοραὶ διὰ τῶν αὐτοκινήτων θὰ ἀποκτοῦν συνεχῶς μεγαλυτέραν σημασίαν, διότι ἐντὸς 20 ἐτῶν ὅλαι αἱ ἠπειροι θὰ διασχίζωνται μὲ εὐρυτάτους αὐτοκινητοδρόμους μὲ μίαν μοναδικὴν κατεύθυνσιν, εἰς τοὺς ὁποίους τὰ ὀχήματα θὰ ἠμποροῦν νὰ κρατήσουν κατὰ μέσον ὅρον 100 ἕως 130 χιλιόμετρα ἀνὰ ὥραν ἐπὶ μιᾶς διαδρομῆς ἑνὸς ἑκατομμυρίου χιλιομέτρων. Τὰ ρυμουλκὰ φορτηγὰ θὰ ἔχουν μίαν καμπίνα ὅπου θὰ εὑρίσκεται ὁ ὁδηγός, εἰς τὴν ὁποίαν τίποτε δὲν θὰ λείπῃ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἔχουν αἱ σημεριναὶ καμπίνες τῶν ἀεροπλάνων. Ὁ ὁδηγὸς θὰ ἔχῃ ἐμπρός του δύο ἢ τρεῖς ὀθόνας ραντάρ, ὅπου θὰ τοῦ παρουσιάζουν τὴν κατάστασιν τῶν ἄλλων ὀχημάτων ποὺ εὑρίσκονται ἐμπρὸς ἢ ὄπισθεν καὶ θὰ τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ὁδηγῇ κατὰ τὴν νύκτα μὲ τὴν αὐτὴν ταχύτητα μὲ τὴν ὁποίαν ὁδηγεῖ κατὰ τὴν ἡμέραν.

Ὅσον διὰ τὰ ἀεροπλάνα ἠμποροῦμεν νὰ ὑπολογίσωμεν ὡς ταχύτητα κανονικοῦ δρομολογίου τὰ χίλια χιλιόμετρα ἀνὰ ὥραν. Ὥστε μέσα εἰς ἕνα ἀπόγευμα νὰ ἠμπορῇ κανεὶς νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν διαδρομὴν Παρισίων — Νέας Ὑόρκης. Ἠμπορεῖ ἐπίσης μέσα εἰς τὰ εἴκοσι αὐτὰ χρόνια νὰ εἰσέλθουν εἰς λειτουργίαν τὰ ραδιοκατευθυνόμενα βλήματα τύπου V-2, διὰ τὴν διηπειρωτικὴν μεταφορὰν τοῦ ταχυδρομείου. Ὅταν ριφθῇ μία ἐπιστολὴ κατὰ τὸ πρωῒ εἰς τὸ Μιλάνον, τὴν Ρώμην ἢ τὰς Ἀθήνας, τὸ ἴδιο αὐτὸ πρωῒ θὰ διαβάζεται εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, διότι τὸ βλῆμα θὰ διανύῃ τὸ διάστημα αὐτὸ τῶν δύο πόλεων εἰς μικρότερον διάστημα ἀπὸ τὴν ὡριαίαν διαφορὰν ποὺ ὑφίσταται μεταξὺ τῶν δύο πόλεων. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ βλήματα αὐτὰ εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀπὸ τὰ παιδιά μας διὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ διαπλανητικοῦ χώρου. Ὁ τεχνητὸς δορυφόρος, ποὺ μέσα εἰς διάστημα δύο ἢ τριῶν ὡρῶν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ πραγματοποιῇ τὴν περιφορὰν τῆς γῆς θὰ κατασκευασθῇ χωρὶς ἄλλο. Ἐκτὸς ἀπὸ τοῦ ὅτι εἶναι ἐπιστημονικὸν παρατηρητήριον καὶ ἀστεροσκοπεῖον ὁ τεχνητὸς αὐτὸς δορυφόρος, θὰ ἀποτελῇ τὴν βάσιν ἑνὸς περαιτέρω ἅλματος εἰς τὸν χῶρον διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς σελήνης καὶ τῶν ἄλλων πλανητῶν.

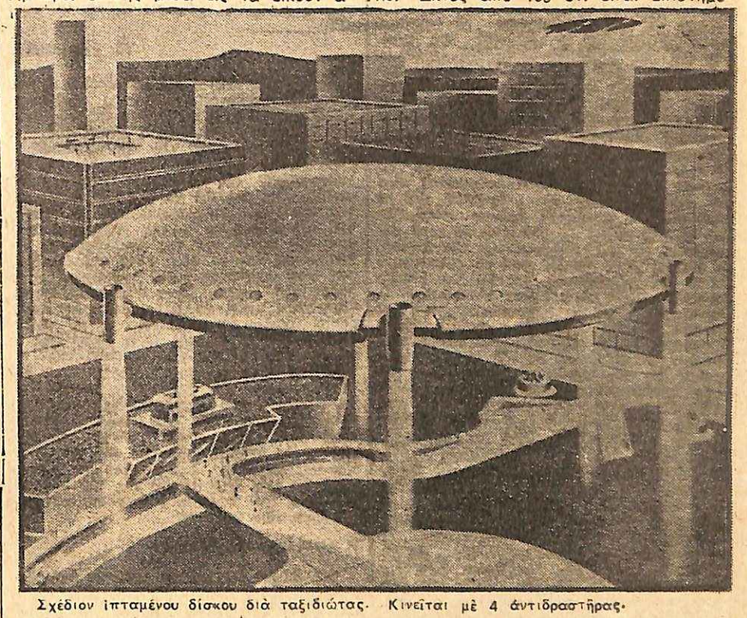

Σχέδιον ἱπταμένου δίσκου διὰ ταξιδιώτας. Κινεῖται μὲ 4 ἀντιδραστῆρας.

Ἀλλ' ἂς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν γῆν. Ἡ γνῶσις τῆς ἀνωτέρας ἀτμοσφαίρας, ποὺ θὰ καταστῇ δυνατὴ μὲ τὴν πτῆσιν τῶν πυραύλων, θὰ συντελέσῃ εἰς τὸν ἄνετον ἐγκλιματισμὸν τοῦ πλανήτου μας, εἴτε εἰς τὴν εὐθυγράμμισιν τῶν κλιμάτων. Καταρρακτώδεις βροχαὶ εἰς τὴν Σαχάραν, γλυκεῖς χειμῶνες καὶ καλοκαίρια εἰς τὰς εὐκράτους ζώνας ἐν τῷ μέτρῳ βροχερά, θὰ συντελέσουν εἰς τὴν τεραστίαν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ τὴν καταπολέμησιν τοῦ φάσματος τῆς πείνης ποὺ, κατὰ τὰς ὀλίγον αἰσιοδόξους προβλέψεις ὡρισμένων στατιστικῶν, θὰ ἐπιπέσῃ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον.

Αὐταὶ εἶναι αἱ μελλοντικαὶ ἐφευρέσεις τῶν ὁποίων αἱ δυνατότητες ἠμποροῦν νὰ προβλεφθοῦν ἀπὸ σήμερον. Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπὸ αὐτάς, εἶναι χωρὶς ἄλλο πιθαναὶ καὶ πολλαὶ ἄλλαι, βασιζόμεναι ἐπὶ φαινομένων μέχρι στιγμῆς ἀγνώστων. Ἡ μελέτη, ἐπὶ παραδείγματι τοῦ ἐγκεφάλου, ἠμπορεῖ νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τοιαύτας μεθόδους, ὥστε ἡ μάθησις μιᾶς δοθείσης ἐπιστήμης θὰ πραγματοποιῆται μὲ ἐξαιρετικὴν εὐχέρειαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὕπνου. Τὸ σχολεῖον μεταβαλλόμενον εἰς ἕνα ὡραῖον ὑπνωτήριον θὰ εἶναι ἀσφαλῶς ἡ καλυτέρα κατάκτησις τῆς ἐπιστήμης διὰ τὰ παιδιά μας. Ἀλλὰ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πεδίου, ὅπου ἐπεμβαίνει πολὺ ἡ φαντασία, εἶναι καλύτερον νὰ πηγαίνωμεν προσεκτικά, διότι εἶναι εὔκολον νὰ κάνωμεν σφάλματα.

Ὅπως καὶ νὰ ἔχουν ὅμως τὰ πράγματα, ὁ κόσμος αὐτὸς ποὺ θὰ μᾶς ἔλθῃ μετὰ εἰκοσαετίαν δὲν θὰ εἶναι ὅμοιος πρὸς τὸν σημερινόν. Καὶ ἐὰν δὲν εἶναι πλέον εὐτυχής, θὰ εἶναι τοὐλάχιστον πλέον ἄνετος ἀπὸ αὐτὸν τοῦ 1955.

Δασοκομικὸν συνεργεῖον εἰσάγει μὲ εἰδικὰς συσκευὰς ἐγχρώμους ραδιενεργοὺς οὐσίας μέσα εἰς τοὺς κορμοὺς τῶν δένδρων διὰ τὴν ἐπίτευξιν ἴδιου ποιότητος.

ΕΠΟΧΗΝ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ

ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΟΝ ΕΝ ΠΛΗΡΕΙ ΔΡΑΣΕΙ

ΝΕΑΙ ΕΠΙΤΕΥΞΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΝ

Ἠλεκτρονική ἀστρονομία, μικροσκοπία, μετεωρολογία· Ἠλεκτρονικὸς κινηματογράφος.

Ὁ τόσον διαδεδομένος κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὅρος «ἠλεκτρονική» προήλθεν ἀπὸ τὰς ἐκπληκτικὰς ἀληθῶς ἐπιτεύξεις ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ ραντάρ καὶ τῶν συναφῶν ἀνακαλύψεων μετὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιον πόλεμον. Ἡ λέξις ἐφηρμόσθη μὲ κάποιαν προχειρότητα διὰ νὰ καθορίσῃ τὴν τεχνικὴν καὶ τὰς συσκευὰς αἱ ὁποῖαι χρησιμοποιοῦν τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην τῶν πολυαρίθμων μορφῶν λυχνιῶν, κενῶν ἢ πεπληρωμένων μὲ ἀέριον καὶ εἰς τὰς ὁποίας κυρίαν χαρακτηριστικὸν εἶναι ὁ ἔλεγχος τῶν ἐλευθέρων ἠλεκτρονίων. Τὸ 1948 ὅμως ἡ προσοχὴ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ τεχνικοῦ κόσμου ἐστράφη πρὸς τὰς ἰδιότητας τὰς ὁποίας ἐνεφάνιζον μερικαὶ ἡμιαγωγοὶ ὕλαι καὶ συγκεκριμένως τὸ γερμάνιον καὶ τὸ πυρίτιον. Αἱ γενόμεναι ἔρευναι ἀπέδειξαν ὅτι αἱ ὕλαι αὐταὶ ἠμποροῦσαν νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς τοὺς καλουμένους τρανζίστορ, οἱ ὁποῖοι ἔχουν μερικὰ ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν θερμιονικῶν λυχνιῶν. Καὶ ἐπειδὴ ἀπαιτοῦν πολὺ ὀλιγώτεραν ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν διὰ νὰ λειτουργήσουν, κατέστη φανερὸν ὅτι δὲν ἀπεκλείετο εἰς τὸ μέλλον ὁ τρανζίστορ νὰ ἐκτοπίσῃ τὴν θερμιονικὴν λυχνίαν εἰς πλείστας ἐκ τῶν σημερινῶν ἐφαρμογῶν της, λόγου χάριν εἴς τινας τύπους ὑπολογιστικῶν μηχανῶν (τῶν νωστῶν ὡς ἠλεκτρονικῶν ἐγκεφάλων) εἰς τὰς ὁποίας χρησιμοποιοῦνται δεκάδες χιλιάδων θερμῶν καθοδικῶν λυχνιῶν μὲ ἀντίστοιχον ὑψηλὴν ἀπώλειαν θερμότητος. Ἡ παράλληλος ἀνάπτυξις μικροσκοπικῶν ἐξαρτημάτων — πυκνωτῶν, αὐτεπαγωγῶν, ἀντιστάσεων καὶ μετασχηματιστῶν — ὁμοῦ μετὰ τῶν τρανζίστορ θὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν παραγωγὴν μικροτέρων ἐλαφροτέρων καὶ οἰκονομικωτέρων τύπων συσκευῶν βαρηκοΐας. Ἀνάλογοι ἐξελίξεις εἶναι πιθαναὶ καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν δεκτῶν ραδιοφώνου καὶ τηλεοράσεως, ἰδίᾳ ὅπου ἐπιζητεῖται ἐλαφρότης, εὐκολία μεταφορᾶς καὶ οἰκονομικὴ συντήρησις καὶ λειτουργία.

Ἓν ἄλλο διακριτικὸν χαρακτηριστικὸν τῶν ἡμιαγωγῶν εἶναι ὅτι ἡ εἰδικὴ ἀντίστασίς των ἐλαττοῦται ὅταν αὐξάνῃ ἡ θερμοκρασία.

Αἱ πρόοδοι αὐταὶ ἔφερον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὴν διαφωνίαν τῶν εἰδικῶν ἀς πρὸς τὸ θέμα τοῦ ὁρισμοῦ τῆς λέξεως «ἠλεκτρονική». Τελευταίως ἡ Διεθνὴς Ἠλεκτροτεχνικὴ Ἐπιτροπὴ ἔδωσε τοὺς κατωτέρω ὁρισμούς, τοὺς ὁποίους ὑπέβαλεν εἰς τὰς διαφόρους ἐθνικὰς ἐπιτροπὰς πρὸς ἔγκρισιν:

Ἠ λ ε κ τ ρ ο ν ι κ ή : Ὁ κλάδος τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας ὁ ὁποῖος ἀσχολεῖται μὲ τὴν μελέτην τῶν φαινομένων τῆς ἀγωγιμότητος τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἐντὸς κενοῦ, ἀερίου καὶ ἡμιαγωγῶν καὶ μὲ τὴν χρησιμοποίησιν συσκευῶν βασιζομένων ἐπὶ τῶν φαινομένων αὐτῶν.

Ἠ λ ε κ τ ρ ο ν ι κ ό ς : Ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἠλεκτρονικὴν ἢ εἰς οἱανδήποτε συσκευὴν λειτουργοῦσαν βάσει τῶν ἀρχῶν αὐτῆς.

Ὁ κινηματογράφος

Μία νέα τεχνική, ἥτις φαίνεται ὅτι θὰ ἔχῃ μεγίστην ἀνάπτυξιν καὶ ἐφαρμογὴν εἶναι ἡ ἠλεκτρονικὴ λήψις ταινιῶν. Κατ' αὐτήν, ἡ ἠλεκτρονικὴ φωτογραφικὴ μηχανή, ὡς χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν τηλεόρασιν, θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐπωφελῶς διὰ τὴν λῆψιν κινηματογραφικῶν ταινιῶν μὲ ἀξιοσημείωτα πλεονεκτήματα ταχύτητος καὶ οἰκονομίας. Ἡ μᾶλλον ἀνιαρὰ διαδικασία τῆς φωτογραφήσεως σκηνῶν δι' ἁπλῆς μηχανῆς λήψεως, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ φίλμ ἐμφανίζεται ἀργότερον, περικόπτεται ἢ «ξαναγυρίζεται» ἐκ νέου, θὰ ἠπλοποιεῖτο σημαντικῶς διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως πολλαπλῶν ἠλεκτρονικῶν φωτογραφικῶν μηχανῶν. Τὰ ἀποτελέσματα ἑκάστης τούτων θὰ ἐνεφανίζοντο ἐπὶ λυχνιῶν καθοδικῶν ἀκτίνων πρὸς ἐλεγχον καὶ ἐξ ὧν ὁ παραγωγὸς θὰ ἠμπορούσε νὰ ἐκλέξῃ καὶ αναμίξῃ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του καὶ νὰ φωτογραφήσῃ τὴν τελικὴν ἀναπαράστασιν ἀπὸ τὸ πλέγμα μιᾶς ἄλλης λυχνίας καθοδικῶν ἀκτίνων.

Τὸ μικροσκόπιον

Ἓν ἄλλο πεδίον εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ἠλεκτρονικὴ ἐπετέλεσεν ἐσχάτως μεγάλας προόδους εἶναι ἡ μικροσκοπία. Εἰς εἰδικὴν συσκευήν, μία λυχνία καθοδικῶν ἀκτίνων τοποθετεῖται εἰς τὸν προσοφθάλμιον φακὸν τοῦ μικροσκοπίου, εἰς τὸν ἀντικειμενικὸν δὲ παράγεται μικρὰ κηλὶς φωτός, ἥτις ἀναλύει τὸ πρὸς ἐξέτασιν ἀντικείμενον εἰς εἰκονοστοιχεῖα. Τὸ ποσὸν τοῦ ἐκπεμπομένου φωτὸς προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν πυκνότητα του ἐξεταζομένου ἀντικειμένου καὶ τὸ φῶς αὐτὸ συλλαμβάνεται ὑπὸ φωτοηλεκτρικοῦ κυττάρου, ἡ ἔξοδος τοῦ ὁποίου μετὰ ἐνίσχυσιν χρησιμοποιεῖται πρὸς διαμόρφωσιν μιᾶς καθοδικῆς λυχνίας ἐμφανίσεως. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, αἱ εἰκόνες εἶναι καλύτεραι ἀπὸ ἐκείνας τοῦ ὀπτικοῦ μικροσκοπίου ὡς πρὸς τὸ μέγεθος, τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν ἀντίθεσιν τῶν φωτισμῶν (κοντράστ). Ἡ ἔξοδος τοῦ φωτοπολλαπλασιαστοῦ συνδέεται ἐπίσης μὲ ἕνα μετρητὴν ὑψηλῆς ταχύτητος, οὕτως ὥστε διάφορα χωριστὰ μόρια, ὡς κόνεως ἁίματος καὶ ἄλλων ὑλῶν νὰ μετρῶνται αὐτομάτως. Ἡ τεχνικὴ αὐτὴ θὰ ἔχῃ ἐφαρμογὰς εἰς τὴν κλινικὴν ἰατρικήν, τὴν πυρηνικὴν φυσικὴν καὶ τὴν βιομηχανικὴν χημείαν.

Ἡ φωτογράφησις ἀστέρων

Ἐσχάτως ἀνεκοινώθη ἐπίσης ὑπὸ δύο Γάλλων ἀστρονόμων, τῶν Ἀντρὲ Λαλμὰ καὶ Μωρὶς Ντυσσέ, τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισίων, ὅτι ἐπενόησαν ἠλεκτρονικὴν μέθοδον λήψεως ἀστρονομικῶν φωτογραφιῶν 50 φορὰς πλέον εὐαισθήτων ἀπὸ τὰς σήμερον λαμβανομένας. Οἱ φακοὶ τοῦ τηλεσκοπίου σχηματίζουν τὴν εἰκόνα τοῦ οὐρανίου ἀντικειμένου ἐπὶ μιᾶς πλακός, ἐπενοεῦμένης μὲ ἀντιμόνιον καὶ καισιον, ἥτις ἐκπεμπει ἠλεκτρονια ἀπὸ τὰ προσβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ φωτος μερη. Ἠλεκτρονικοὶ φακοί, ὁμοιοι προς τους χρησιμοποιουμενους εις το ἠλεκτρονικον μικροσκόπιον, συγκεντρώνουν τὰ ἠλεκτρονια ἐπὶ τῆς φωτογραφικῆς πλακός, ἐνσα σχηματίζεται ἡ εἰκών.

Ὅταν αἱ φωτογραφίαι λαμβάνονται κατὰ τὸν συνηθη τροπον, μὲ τὴν οπτικην εικόνα ἀμεσως ἐπὶ τῆς φωτογραφικης πλακος μόνον 0,5 % των μονάδων φωτος (φωτονίων) επιδρουν εις τον ἀρωμιουχον ἄργυρον διὰ τὴν παραγωγὴν τῆς φωτογραφιας. Ἡ φωτοηλεκτρικὴ ἐπιφανεια ὅμως δίδει ἐν ἠλεκτρόνιον διὰ κάθε τέσσαρα κβάντα, τὰ ὁποία τὴν προσβάλλουν, ἔχουσα οὕτω πεντηκονταπλῆν ἀποδοσιν, ἐπειδὴ πρακτικῶς ὅλα τὰ προσβάλλοντα τὴν φωτογραφικὴν ἐπιφανειαν ἠλεκτρόνια παράγουν ἀποτέλεσμα. Ἐπειδὴ τὰ ἠλεκτρόνια δὲν ἠμποροῦν νὰ διανύσουν μεγάλην ἀπόστασιν εἰς τὸν ἀέρα, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν τὴν φωτογραφικὴν καὶ τὴν φωτοηλεκτρικὴν πλάκα κλεισμένας εἰς τὸ ἴδιον κενὸν ὑάλινον περικάλυμμα.

Εἰς μίαν ἠλεκτρονικὴν φωτογραφίαν ληφθεῖσαν ὑπὸ τῶν Γάλλων ἀστρονόμων, ἀπεικονίσθησαν καὶ οἱ τέσσαρες ἀστέρες μιᾶς ὁμάδος τοῦ Ὠρίωνος γνωστῆς ὡς Τραπέζιον μετὰ πέντε δευτερολέπτων φωτογράφησιν, ἐνῶ εἰς μίαν φωτογράφησιν διὰ τοῦ συνήθους τρόπου, διαρκέσασαν τρία λεπτά, ἀπεικονίσθησαν μόνον οἱ τρεῖς.

Ἡ πρόγνωσις τοῦ καιροῦ

Ἡ πρόβλεψις ἐπίσης τοῦ καιροῦ διευκολύνθη κατὰ διαφόρους τρόπους διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ἠλεκτρονικῶν μεθόδων. Εἰς παρατηρητὴς ἠμπορεῖ διὰ τοῦ ραντάρ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν γέννησιν, τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν κατάπαυσιν μιᾶς θυέλλης. Τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ παρετηρήθησαν τὸ πρῶτον κατὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιον πόλεμον. Μετὰ δεκαετεῖς ἐρεύνας ἓν νέον ραντάρ, τὸ πρῶτον εἰδικῶς σχεδιασθὲν διὰ μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις, κατεσκευάσθη καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἐγκατασταθῇ ὑπὸ τῆς μετεωρολογικῆς ὑπηρεσίας τῆς ἀμερικανικῆς ἀεροπορίας εἰς διαφόρους στοατηγικὰς θέσεις καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.

Ἕνα ἐκπληκτικὸν παράδειγμα τῆς χρήσεως τοῦ ραντάρ διὰ τὴν πρόβλεψιν τοῦ καιροῦ εἶναι ἐκεῖνο ποὺ συνέβη τὸν Ἰούλιον τοῦ 1953 εἰς Νέαν Ὑόρκην, ὅταν εἰς ραδιοφωνικὴν ἐκπομπὴν τὴν 4ην μ. μ. ἀνηγγέλθη ὅτι σφοδρὰ θύελλα θὰ ἔπληττε τὸ κάτω τμῆμα τῆς πόλεως εἰς 72 ἀκριβῶς λεπτά. Πράγματι ραγδαία βροχὴ ἤρχισε πίπτουσα τὴν 5.10΄ μ.μ. Ἡ θύελλα εἶχε παρακολουθηθῇ ὑπὸ τοῦ ραντάρ, ὅτε τὸ πρῶτον ἤρχισε εἰς τὴν ἀνατολικὴν Πεννσυλβανίαν καὶ ἐπεξετάθη κατόπιν διὰ μέσου τῆς Νέας Ἰερσέης.

Μία συσκευὴ ραντὰρ πρὸς μέτρησιν τῆς ταχύτητος ποὺ κατεσκευάσθη εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας ὑπὸ τῆς Ραΐθεον Μανιφάκτσερινγκ Κόμπανυ, θὰ βοηθήσῃ σημαντικῶς τὰ ἀεριωθούμενα διὰ τὴν ἀσφαλῆ προσγείωσίν των ἐπὶ τῶν ἀεροπλανοφόρων. Μετρᾷ τὴν ταχύτητα πορείας ἑνὸς πλησιάζοντος ἀεροπλάνου, δεικνύουσα ἐὰν εἶναι πολὺ ταχεῖα ἢ πολὺ βραδεῖα. Καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν εἶναι δυνατὸν νὰ συμβῇ δυστύχημα. Εἰς τὰ ἀεριωθούμενα ἀντιθέτως πρὸς τὰ δι' ἑλίκων κινούμενα, ἡ περιοχὴ τῆς ταχύτητος ἀσφαλείας εἶναι μᾶλλον περιωρισμένη. Ἡ συσκευὴ μετὰ αὐτομάτως τὰς ταχύτητας τοῦ ἀεριωθουμένου καὶ τοῦ ἀεροπλανοφόρου, συντονίζουσα ταύτας μὲ τὴν ταχύτητα τοῦ ἀνέμου, ὥστε νὰ ἴδῃ ἀκριβῆ ἔνδειξιν τῆς ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ταχύτητος τοῦ ἀεροπλάνου ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀεροπλανοφόρον.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΟΡΜΟΖΑΝ

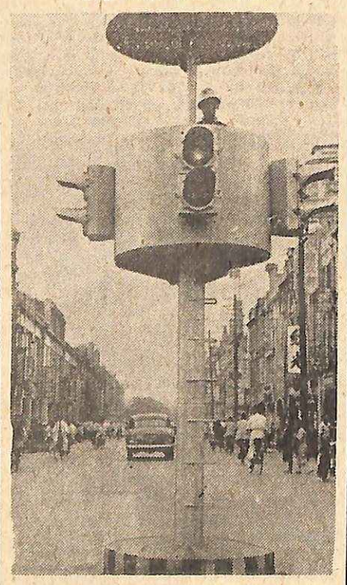

Ἀστυφύλαξ τῆς Ταϊπέϊ, ρυθμίζει τὴν κίνησιν μιᾶς ὁδοῦ τῆς πόλεως ἀπὸ τὸν εἰδικὸν νέον τύπου πύργον του.

ΤΑ ΟΥΡΑΝΙΑ ΔΡΑΜΑΤΑ

ΕΚΡΗΞΕΙΣ ΕΝΟΣ ΑΣΤΡΟΥ

Ἀνεκαλύφθη ὑπερνέος ἀστὴρ

Ἡ ἀνακάλυψις ἑνὸς νέου ἀστέρος δύναται ἐκ πρώτης ὄψεως νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑποδεεστέρας σημασίας γεγονὸς, καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα ὁ οὐρανὸς εἶναι πλήρης ἀστέρων. Ἐν τούτοις αἱ εἰδήσεις, αἱ ὁποῖαι ἔφθασαν κατ' αὐτὰς ἀπὸ τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Ἀμβούργου, μᾶς πληροφοροῦν ὅτι ἡ ἀνακάλυψις νέου ἀστέρος ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Χάνς Χάφνερ εἶναι ἐξαιρετικῶς σπουδαία, διότι ὁ ἀστὴρ οὗτος δὲν συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν συνήθων. Εἶναι ἕνας ὑπερνέος (supernova).

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων χιλίων ἐτῶν αἱ ἀστρονομικαὶ παρατηρήσεις κατέδειξαν τὴν ὕπαρξιν τριῶν ἀστέρων τοῦ αὐτοῦ εἴδους εἰς τὸν γαλαξίαν μας.

Ἀστρονομικῶς, μὲ τὸν ὅρον αὐτὸν χαρακτηρίζεται ἡ αἰφνιδία ἐμφάνισις ἑνὸς λαμπροῦ, ὁμοιάζοντος πρὸς ἀστέρα, ἀντικειμένου, εἰς ἕνα ἀπὸ ἐκείνα τὰ τμήματα τοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὰ ὁποῖα οὐδεὶς ἀστὴρ ἔχει προγενεστέρως παρουσιασθῇ.

Ὁ νέος ἀστὴρ αὐξάνει ταχύτατα εἰς λαμπρότητα, διὰ μίαν περίοδον ἑβδομάδων ἢ μηνῶν, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὁποίας ἀρχίζει νὰ χάνῃ τὴν λαμπρότητά του μέχρις ὅτου καταστῇ τόσο ἀδιόρατος, ὥστε νὰ μὴ γίνεται ἀντιληπτὸς οὔ τε καὶ δι' ὀπτικῶν ὀργάνων, ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶναι μικρᾶς ἰσχύος.

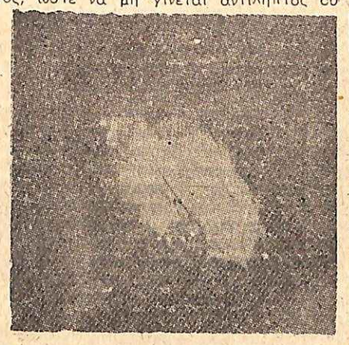

Τὰ ὑπολείμματα τοῦ ὑπερνέου ἀστέρος, τοῦ ὁποίου ἡ ἔκρηξις παρετηρήθη ὑπὸ τῶν Κινέζων ἀστρονόμων τὸ 1054, φωτογραφηθέντα μὲ τηλεσκόπιον τῶν 100 ἰντσῶν ἐπὶ τοῦ Ὄρους Οὐίλσων τῆς Καλιφορνίας.

Αἱ τοιαῦται ὅμως ἐμφανίσεις εἶναι ἀκόμη παραπλανητικαί, διότι ὁ ὑπερνέος δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ ἡ ἔκρηξις ἑνὸς ὁλοκλήρου ἀστέρος τοῦ αὐτοῦ περίπου μεγέθους μὲ τὸν ἥλιον.

Λέγεται δὲ ὅτι ὁ νέος ὑπερνέος κεῖται ἐπὶ τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Ὄφεως καὶ εὑρίσκεται εἰς τοιαύτην ἀπόστασιν ὥστε ἡ λάμψις τῆς ἐκρήξεως ἔφθασεν εἰς ἡμᾶς μετὰ πάροδον τριῶν ἑκατομμυρίων ἐτῶν. Βεβαίως ἡ ἀπόστασις αὕτη ἐν συγκρίσει μὲ ἄλλας ἀστρονομικὰς ἀποστάσεις δὲν εἶναι καὶ τόσον μεγάλη καὶ φαίνεται πιθανὸν ὅτι ὁ νέος ὑπερνέος πρέπει νὰ κῆται ἐπὶ ἑνὸς τῶν γαλαξιῶν, οἱ ὁποῖοι γειτνιάζουν μὲ τὸν ἰδικόν μας.

Μέχρι στιγμῆς ὁ ἀστὴρ εἶναι ἀόρατος εἰς τὸν γυμνὸν ὀφθαλμὸν καὶ προφανῶς θὰ παραμείνῃ οὕτω ἕως ὅτου φθάσῃ εἰς τὸ μέγιστον τῆς λαμπρότητός του. Ἀναμφιβόλως ὅμως παρέχει ἐν τῇ ἐξαιρετικῇ εὐκαιρίᾳ εἰς τοὺς ἀστρονόμους νὰ μελετήσουν ἕνα σπανιώτατον φαινόμενον. Τὰ γεγονότα ταῦτα εἶναι τόσον σπάνια ὥστε δὲν ἔχει μέχρι σήμερον καταστῇ δυνατὴ ἡ ἄμεσος μελέτη των.

Μία παρατήρησις τῶν Κινέζων

Ἡ πρώτη καταγραφεῖσα ἀστρονομικὴ παρατήρησις ἑνὸς ὑπερνέου ἐγένετο τὸ 1054 ὑπὸ τῶν Κινέζων ἀστρονόμων, οἱ ὁποῖοι παρετήρησαν τὴν αἰφνιδίαν ἐμφάνισιν ἑνὸς λαμπροῦ ἀστέρος εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐπὶ ἓν διάστημα, πλέον τοῦ ἔτους, ὁ ἀστὴρ οὗτος ηὔξανεν εἰς λαμπρότητα, πράγμα τὸ ὁποῖον εἶχεν ὁδηγήσει τότε εἰς πλείστας ὅσας ἀστρολογικὰς ἑρμηνείας. Ὁ ἀστὴρ παρέμεινεν ὁρατὸς ἐπὶ δύο ἔτη, μετὰ τὴν πάροδον τῶν ὁποίων ἐξηφανίσθη. Μὴ δυνάμενοι τότε οἱ Κινέζοι ἀστρονόμοι νὰ δικαιολογήσουν ἄλλως τὴν ἐξαφάνισιν ταύτην ἀπεφάνθησαν, ὅτι οὗτος ἐξέλιπε παντελῶς. Εὐτυχῶς δὲ ὅτι οἱ πρῶτοι ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι παρετήρησαν τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶχον καταγράψει ἐπιμελῶς τὰ πορίσματα τῶν παρατηρήσεών των, αἱ ὁποῖαι ἀπεδείχθησαν σπουδαιότατα κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ὅταν ἀνεκαλύφθη ὅτι ἐκεῖνο τὸ ἰδιαίτερον τμῆμα τοῦ οὐρανοῦ ἦτο κατειλημμένον ὑπὸ ἑνὸς περιέργου νεφελοειδοῦς, μιᾶς ἐρυθρωτῆς φωτεινῆς μάζης ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀερίου. Ὁ νεφελοειδὴς οὗτος, ὁ ὁποῖος ἀπεκλήθη Νεφελοειδὴς τοῦ Καρκίνου, ἦτο τόσον διαφορετικὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα ἀστρονομικὰ ἀντικείμενα, ὥστε ὁμόθυμος προσηρμόζετο εἰς τὸ παραδεδεγμένον ἀστρονομικὸν σύστημα. Ἐν καιρῷ ὅμως καὶ ἐνῷ αἱ παρατηρήσεις συνεχίζοντο, ἐγένετο ἀντιληπτὸν ὅτι ἀφ' ἑνὸς τὸ ἀέριον τοῦτο ἐξηπλοῦτο μὲ καταπληκτικὴν ταχύτητα καλύπτον περισσότερα ἀπὸ χίλια χιλιόμετρα τὸ δευτερόλεπτον καὶ ἀφ' ἑτέρου, ὅτι τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐπεξηγηθῇ εἶναι τὸ μέγεθος καὶ ὁ κατ' ἀναλογίαν προσδιορισμὸς τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ νεφελοειδοῦς, ἀφοῦ ποτέσον ὑποτεθῇ ὅτι ὁλόκληρος ἡ ποσότης τοῦ ἀερίου ἤρξατο κινουμένη ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου πρὶν χίλια περίπου ἔτη. Κατόπιν τούτου, ἦτο ἑπόμενον, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ταυτισθῇ ὁ Νεφελοειδὴς τοῦ Καρκίνου μὲ τὸν ἀστέρα τοῦ 1054.

Εἰς τὴν πραγματικότητα, ὁ Νεφελοειδὴς τοῦ Καρκίνου εἶναι τὰ ὑπολείμματα τῆς ἐκρήξεως κάποιου ἀστέρος, ὁ ὁποῖος πρὸ τοῦ 1054 ἦτο πολὺ ἀμυδρὸς διὰ νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸς ὀπτικῶς.

Ἡ φύσις τῶν ἐκρήξεων τῶν ἀστέρων

Σήμερον, τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἀστρονομίας συγκεντροῦται εἰς τὴν προσπάθειαν ἀνακαλυφθῇ ἡ φύσις τῆς γενομένης ἐκρήξεως. Ἡ δὲ ἀπάντησις, ἡ ὁποία δύναται νὰ δοθῇ ἐπ' αὐτοῦ εἶναι ὅτι ἡ ἔκρηξις ἦτο παρομοία πρὸς τὴν ἔκρηξιν μιᾶς ὑδρογονικῆς βόμβας.

Ἡ μόνη αἰσθητὴ διαφορὰ ἐγκειται εἰς τὸ ὅτι τὸ ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον ἐξεράγη ἦτο εἰς ὁλόκληρος ἀστήρ, τοῦ αὐτοῦ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς μεγέθους μὲ τὸν ἥλιον.

Ἐκεῖνο ποὺ θὰ ὁδηγήσῃ πιθανῶς εἰς διευκρίνισιν τοῦ μηχανισμοῦ τῆς πυρηνικῆς ἐκρήξεως ποὺ ἔλαβε χώραν πρὶν ἀπὸ 900 ἔτη, εἶναι ἡ μελέτη τῶν ληφθεισῶν φωτογραφιῶν τῶν διαφόρων χρωμάτων τοῦ φωτὸς (ἑνὸς ἑκάστου ἰδιαιτέρως), τὸ ὁποῖον ἐκπέμπει ὁ Νεφελοειδὴς τοῦ Καρκίνου. Ἡ φωτογραφία ἀρ. 2, δείχνει τὴν ἐμφάνισιν τῆς φωτονεφέλης, ὅταν ἡ φωτογραφικὴ πλάξ, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται, ἐρεθίζεται μόνον ὑπὸ τοῦ ἐρυθροῦ φωτός. Εἶναι δὲ δυνατὸν ν' ἀντιληφθῇ κανεὶς ὅτι τὸ ἀντικείμενον ἔχει μίαν νηματώδη κατασκευὴν ἡ ὁποία δὲν εἶναι καταφανής, ὅταν ἡ πλὰξ προσβάλλεται ἀπὸ ὅλα τὰ χρώματα τοῦ φωτός.

Τὰ νήματα ταῦτα ὀφείλονται εἰς τὸ φῶς ποὺ ἐκπέμπεται ἀπὸ τὰ ραδιενεργὰ ἄτομα, τὰ ὁποῖα ἐσχηματίσθησαν κατὰ τὴν ἔκρηξιν.

Διάφοροι ἀπορίαι ποὺ γεννῶνται

Ὡστόσο, μία ἄλλη περίεργος ἰδιότης τοῦ νεφελοειδοῦς, δὲν ἔχει ἕως τώρα κατανοηθῇ τελείως. Αἱ ἐργασίαι, αἱ γενόμεναι διὰ τοῦ ραδιοτηλεσκοπίου, κατέδειξαν ὅτι ὁ Νεφελοειδὴς τοῦ Καρκίνου εἶναι εἰς «ραδιοαστήρ». Ἐκπέμπει, δηλαδή, ραδιοκύματα ὡς καὶ φῶς, εἰς ἀσυνήθη ὑψηλὴν ἔντασιν. Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία ὅτι ταῦτα ὀφείλονται εἰς τὰς ταλαντώσεις τῶν ἐλευθέρων ἠλεκτρονίων, τὰ ὁποῖα ὑπελείφθησαν τῆς ἐκρήξεως, ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξηγήσῃ πῶς ἐσχηματίσθησαν τὰ ραδιοκύματα ταῦτα.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ μία ἄλλη ἀκόμη ἀνεξήγητος ἰδιότης, τῆς ὁποίας ἡ ἀνακάλυψις ἐγένετο μόλις πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων. Ἀνεκαλύφθη δηλαδή, ὅτι τὸ σύνηθες φῶς, τὸ ὁποῖον ἐκπέμπει ὁ Νεφελοειδὴς τοῦ Καρκίνου, ἀποτελεῖ ἐκεῖνο ποὺ οἱ φυσικοὶ ἀποκαλοῦν πόλωσιν τοῦ φωτός.

Τοιοῦτου εἴδους φῶς πρέπει νὰ παράγεται εἰς μίαν πηγήν, τῆς ὁποίας ἡ διεύθυνσις ἔχει κατὰ κάποιον τρόπον καθοδηγηθῇ. Τοῦτο δὲ εἶναι δυνατὸν νὰ συμβαίνῃ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει κάποιο ἰσχυρὸν μαγνητικὸν ἢ ἠλεκτρικὸν πεδίον εἰς τὸν Νεφελοειδῆ.

Αἱ παρατηρήσεις ὅμως τοῦ φαινομένου τούτου εἶναι τόσον πρόσφατοι — ἐγένοντο μόλις τὸν παρελθόντα μῆνα — ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν ἀκόμη νὰ λεχθῇ τί ἀκριβῶς συμβαίνει, πρὶν καταβληθῇ ἐντατικὴ ἐργασία, τῆς ὁποίας τὰ ἀσφαλῆ πορίσματα θὰ εἶναι ἀνακοινώσιμα.

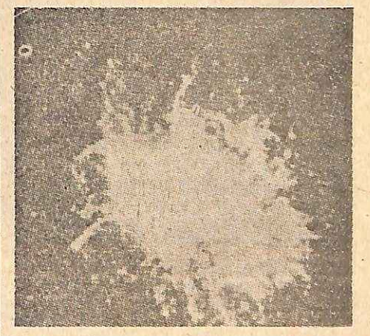

Ἡ φωτογραφία αὐτὴ παριστᾷ τὸ ἴδιον φαινόμενον ποὺ παριστᾷ καὶ ἡ προηγουμένη φωτογραφία, ὅπως ὅμως ἐμφανίζεται εἰς τὸν φωτογραφικὸν φακὸν μὲ δίσκον ἐρεθιζόμενον μόνον ὑπὸ τοῦ ἐρυθροῦ φωτός.

Οὔτω δὲ ἐξηγεῖται, διατί ἡ αἰφνιδία ἐμφανισις ἑνὸς νέου ὑπερνέου εἰς μικρὰν συγκριτικὸς ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν πλανήτην μας, ἔχει τόσην σπουδαιότητα.

✣

Ἡ 25ΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΝΑΝΣΕΝ

Πρὸ 25 ἐτῶν ἀπέθανεν ὁ Νορβηγὸς Φίντιοφ Νάνσεν. Τὰ κατορθώματα του μόνος καὶ ἀβλητος, θὰ ἀρκοῦσαν διὰ νὰ τὸν καταστήσουν θάσμαν. Γνωσταὶ εἶναι αἱ ἐξερευνήσεις του εἰς τὸν Ἀρκτικὸν, εἰς τὴν Γροιλλανδίαν καὶ τὴν Σιβηρίαν, αἱ ὠκεανογραφικαί, ζωολογικαὶ καὶ ἐθνογραφικαὶ μελέται του καὶ ἡ ἐπιβολὴ τῶν χειμερινῶν σπορ καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ σκί. Ὀφείλει πολλὰ εἰς αὐτόν. Πρὸ πάντων ὅμως ὁ Νάνσεν ὑπῆρξεν ἄνθρωπος βαθύτατα ἀφωσιωμένος εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν εἰρήνην.

Κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν ἀπεστάλη εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν ὡς ὕπατος ἁρμοστὴς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν διὰ νὰ μελετήσῃ τὰ προβλήματα τῶν διαφόρων προσφύγων πάσης ἐθνικότητος. Τότε ἐπεσκέφθη καὶ τὰς Ἀθήνας καὶ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπιστρέφων εἰς τὴν Γενεύην ὑπέβαλεν ἔκθεσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνέπτυσσε τὸ ἀπαραίτητον τῆς χορηγήσεως δανείου πρὸς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προσφυγικοῦ της ζητήματος. Τὸ 1923 τοῦ ἀπενεμήθη τὸ βραβεῖον Νόμπελ.

ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ

ΜΙΑ ΚΟΝΙΣ ΚΟΣΜΩΝ ΩΣ Η ΑΜΜΟΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Τὸ ἡλιακὸν σύστημα μὲ τοὺς πλανήτας καὶ τοὺς δορυφόρους των, τοὺς μετεωρίτας, καὶ τοὺς κομήτας ποὺ μᾶς ἔρχονται κάθε τόσον ἀπὸ τὰς μακρινάς των περιοχάς, φαινεται πλέον πολὺ στενὸν εἰς τὴν ἐπιστήμην. Ἕνα φανταστικὸν ταξίδι μέχρι τῆς Ἀφροδίτης, τοῦ Ἄρεως ἢ τοῦ Διὸς εἶναι διὰ τὴν Ἐπιστήμην ὅ,τι διὰ τοὺς κατοίκους τῶν προαστίων ἡ καθημερινή των μετάβασις εἰς τὴν πόλιν μὲ τὸ τράμ ἢ μὲ τὸ αὐτοκίνητον.

Ἄς κάμωμεν, λοιπόν, σήμερον μίαν ἐκδρομὴν περισσότερον μακρινήν: Ἄς διαβῶμεν τὰ ὅρια τοῦ χώρου τὸν ὁποῖον καταλαμβάνει τὸ πλανητικόν μας σύστημα καὶ ἄς προχωρήσωμεν πέραν τῆς τροχιᾶς τοῦ πλανήτου Πλούτωνος, τοῦ πλέον ἀπομεμακρυσμένου ἀδελφοῦ τῆς Γῆς.

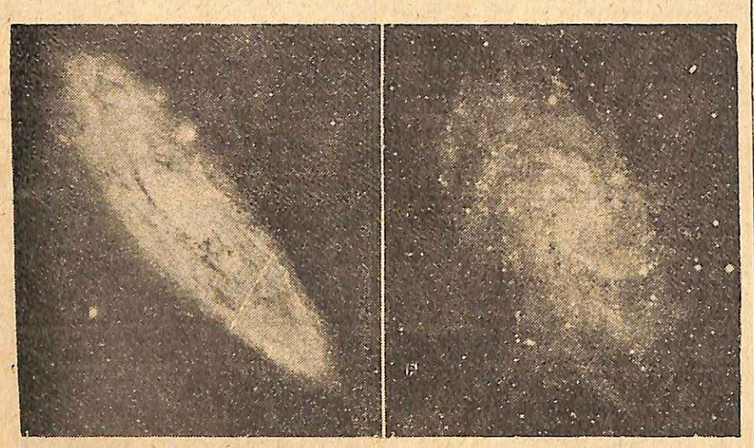

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: Ὁ νεφελοειδὴς τῆς Ἀνδρομέδας, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς ἀπόστασιν 750.000 ἐτῶν φωτὸς ἀπὸ τῆς γῆς ΔΕΞΙΑ: Τὸ σπειροειδὲς νεφέλωμα τοῦ Τριγώνου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει γαλαξίαν ἀνάλογον προς τὸν γαλαξίαν τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος.

Ἡ διάμετρος τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος εἶναι πολὺ μικρά.

Τὸ φῶς μὲ τὴν ταχύτητά του τῶν 300 χιλιάδων χιλιομέτρων κατὰ δευτερόλεπτον ἠμπορεῖ νὰ τὴν διασχίσῃ εἰς δώδεκα μόλις ὥρας. Εὐθὺς ὡς ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὸν κύκλον αὐτὸν καὶ περάσωμεν εἰς τὸ κράτος τῶν ἀστέρων, οἱ ἀριθμοὶ εἶναι πολὺ μεγαλύτεροι, αἱ ἀποστάσεις ποὺ ἔχομεν νὰ διανύσωμεν μέχρις ὅτου κάμωμεν τὸν πρῶτον σταθμόν μας, εἶναι μεγάλαι.

Ἄς τρέξωμεν λοιπόν, ὁλοταχῶς. ἐποχούμενοι μιᾶς ἀκτῖνος φωτός. Καὶ πάλιν ὅμως χρειάζεται ὑπομονή. Μετὰ τέσσαρα ἔτη ἰλιγγιώδους φωτεινοῦ δρόμου θὰ συναντήσωμεν τὸ πρῶτον ἄστρον. Ἴσως θὰ θέλετε ἀπὸ ἐκεῖ νὰ ἀπολαύσετε τὴν θέαν τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος. Ὅπως θὰ ἐφαίνετο ἕνα φωτισμένον ρεβύθι εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος, ἔτσι φαίνεται ἀπὸ ἐκεῖ ὁ ἥλιός μας. Εἰς ἀπόστασιν δὲ 12 ἑκατοστομέτρων ἀπ' αὐτοῦ εὑρίσκεται ἕνας κόκκος σκόνης: εἶναι ἡ γῆ μας. Καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τὴν κλίμακα αὐτὴν ποὺ νομίζετε ὅτι εὑρισκόμεθα; Πέραν ἀπὸ τὴν Βουλιαγμένην. εἰς τὴν Βάσην ἀπέχομεν περὶ τὰ 28 χιλιόμετρα ἐκ τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος. Καὶ μὲ τὴν ταχύτητα τῶν 300.000 χιλιομέτρων κατὰ δευτερόλεπτον. ἐχρειάσθημεν τέσσαρα ὁλόκληρα ἔτη διὰ νὰ φθάσωμεν μέχρις ἐκεῖ. Ἄς ξεκινήσωμεν ὅμως τὸ ταχύτερον. Ὁ χρόνος εἶναι πολύτιμος.

Ἔπειτα ἀπὸ ἐννέα ἔτη δρόμου φωτὸς θὰ συναντήσωμεν τὸν Σείριον: τὸν ὡραῖον ἀστέσα τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Μεγάλου Κυνός. Τρία ἔτη ἀργότερον θὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὸν Προκύνα. τὸν ἀδελφόν του, τοῦ Μικροῦ Κυνός.

Τὸ πέρας τοῦ χάους...

Κατόπιν. ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, μέσα εἰς τὸ τεράστιον χάσμα τοῦ Σύμπαντος, θὰ συναντῶμεν διαφόρους ἀστέρας. Πότε, ἐπὶ τέλους, θὰ φθάσωμεν εἰς τὰ πέρατα τῆς οὐρανίου αὐτῆς χώρας; Δυστυχῶς μία τοιαύτη ἐλπὶς εἶναι χίμαιρα. Χρειαζόμεθα 20—30 χιλιάδας ἐτῶν διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὰ ὅρια τοῦ Γαλαξίου, εἰς τὸ κράτος τοῦ ὁποίου ἀνήκει καὶ ἡ μακρινή μικρά μας ἐπαρχία, τὸ ἡλιακόν μας σύστημα. Ἀλήθεια ποῦ νὰ εὑρίσκεται ; Μὴ ματαιοπονήσετε νὰ τὴν ἀνακαλύψετε. Εἶναι ὡς ἐὰν ἠθέλατε νὰ διακρίνετε ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἕνα μυρμήγκι... εἰς τὴν Βραζιλίαν.

Πεντήκοντα χιλιάδες ἔτη φωτὸς δὲν εἶναι τίποτε... μὰ εἶναι κάτι.

Συνηντήσαμεν εἰς τὸν δρόμον μας ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων ἄστρων μὲ τὸ τηλεσκόπιον. Ἀλλ' ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέραν ἀρχίζει ἡ ἔρημος. Διὰ νὰ συναντήσωμεν ἄλλην «κατωκημένην» χώραν τοῦ ἀπείρου πρέπει νὰ διανύσωμεν διαστήματα, πρὸ τῶν ὁποίων αἱ 50 χιλιάδες τῶν φωτοετῶν ποὺ ἀφήσαμεν ὄπισθέν μας, εἶναι ἕνα κλάσμα τοῦ δευτερολέπτου.

Ὁ νεφελοειδὴς τῆς Ἀνδρομέδας

Ἄς ρίψωμεν κατὰ μίαν ἀνέφελον, ἀλλὰ καὶ ἀσέληνον νύκτα, ἕνα βλέμμα πρὸς τὸν χῶρον τοῦ οὐρανοῦ, ποὺ εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν ἀστερισμῶν τῆς Ἀνδρομέδας καὶ τῆς Κασσιόπης, Κάπου ἐκεῖ θὰ διακρίνωμεν μίαν ἀκαθόριστον λευκὴν κηλῖδα.

Ἕνα ἔστω καὶ πολὺ μικρὸν τηλεσκόπιον θὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ ἕνα εἶδος νέφους. σχήματος ὠοειδοῦς. περισσότερον φωτεινοῦ εἰς τὸ κέντρον παρὰ εἰς τὰ ἄκρα. Ὁμοιάζει μὲ τολύπην καπνοῦ, καθηλωθεῖσαν εἰς τὴν αἰωνιότητα. Εἶναι ὁ περίφημος νεφελοειδὴς τῆς Ἀνδρομέδας, ὁ ὁποῖος δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ μᾶζαν διακεχυμένων ἀερίων, ἀλλὰ ἀπὸ πλῆθος ἀστέρων, τοὺς ὁποίους ἡ ἀπόστασις παρουσιάζει ὡς ἕνα συγκεχυμένον νέφος.

Πρόκειται δηλαδή, περὶ ἑνὸς Σύμπαντος. ἀναλόγου πρὸς τὸν Γαλαξίαν, εἰς τὸν ὁποῖον συμπεριλαμβόνεται ὁ ἰδικός μας ἥλιος καὶ τὰ δισεκατομμύρια τῶν ἀδελφῶν του. Ὁ νεφελοειδὴς τῆς Ἀνδρομέδας, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ μόνος προσιτὸς διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, εἶναι ἕνας βαρὺς γαλαξίας, κατὰ 3.500 ἑκατομμύρια φορὰς βαρύτερος ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ ἀπέχει περὶ τὸ ἓν ἑκατομμύριον ἔτη φωτος.

Σκεφθῆτε τώρα ὅτι ἡ εἰκὼν τοῦ νεφελοειδοῦς τῆς Ἀνδρομέδας διὰ νὰ φθάσῃ μέχρις ἡμῶν ἐχρειάσθη νὰ περάσουν 10 χιλιάδες αἰώνων, κατὰ τοὺς ὁποίους ἔτρεχεν ἐπὶ πτερύγων αἰθέρων, μὲ ταχύτητα 300.000 χιλιομέτρων κατὰ 1''.

Οἱ ἀστρονόμοι γνωρίζουν ὅτι ὑπάρχουν δισεκατομμύριά ἢ τρισεκατομμύρια ἴσως Γαλαξιακῶν συγκροτημάτων, παρομοίων μὲ τὸ ἰδικόν μας, καὶ μὲ τὸ τῆς Ἀνδρομέδας. Ἄλλα ἐξ αὐτῶν βλέπομεν ἐκ τῶν πλαγίων, ὅπως τὸν νεφελοειδῆ τῆς Ἀνδρομέδας, καὶ τότε μᾶς φαίνονται ὡς λεπταὶ βολίδες. ἀλλὰ τὰ βλέπομεν κατὰ μέτωπον καὶ τότε ἐμφανίζουν ἕνα ὡραῖον σπειροειδὲς σχῆμα: διὰ τοῦτο ὀνομάζονται σπειροειδῆ νεφελώματα καὶ ἄλλα — τὰ πολλὰ — δὲν τὰ βλέπομεν καθόλου.

Ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῆ τὰ νεφελώματα αὐτὰ πλανώμενα εἰς τὸν ὠκεανὸν τοῦ χάους καὶ ἀπέχοντα μεταξύ των ἑνάμισυ ἕως δύο ἑκατομμύρια φωτοέτη.

Ὑπὸ τοιαύτην κλίμακα σύγκρισις μὲ τὰς διαστάσεις τοῦ ἡλίου μας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ. Ἐν τούτοις, ἂν ἐπιμένετε. ἂς κάμωμεν μίαν παραβολήν: Ἂν φαντασθῶμεν ὅτι ἡ τροχιὰ ποὺ διαγράφει ἡ γῆ περὶ τὸν ἥλιον, εἶναι ἴση μὲ τὸ κεφάλι μιᾶς καρφίτσας ὁ πλησιέστερος ἀστὴρ τὸν ὁποῖον συνηντήσαμεν εἰς τὴν γελοίαν ἀπόστασιν τῶν τεσσάρων φωτοετῶν. εἶναι ἕνας κόκκος κόνεως εἰς ἀπόστασιν 200 μέτρων καὶ ὁ Γαλαξίας μας... κάτι ποὺ ἔχει διαστάσεις ἴσας μὲ τὰς διαστάσεις τῆς Ἀφρικῆς. Ὅσον διὰ τὸ πλησιέστερον Σύμπαν... ἀποτελεῖ μίαν ἄλλην Ἀφρικήν, εἰς ἀπόστασιν 50 χιλιάδων χιλιομέτρων.

Ἀλλὰ ὑπάρχει κάτι καλύτερον ἀκόμη.

Φωλεαὶ νεφελωμάτων

Εἴδομεν ὅτι τὰ σπειροειδῆ νεφελώματα ἀποτελοῦνται ἀπὸ σωροὺς ἀστέρων. Ὁ οὐρανὸς περιέχει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ πραγματικὰς φωλεὰς νεφελωμάτων, ποὺ ἑνοῦνται κατὰ ἑκατοντάδας ἢ κατὰ χιλιάδας. Ἑνοῦνται εἶναι τρόπος τοῦ λέγειν, διότι αἱ μυρμηκιαὶ αὐταὶ τῶν ἄστρων τηροῦν μεταξύ των ἀποστάσεις ἑνὸς ἢ δύο ἑκατομμυρίων φωτοετῶν.

Ἀναφέρομεν μεταξὺ αὐτῶν, εἰς τοὺς ἀστερισμοὺς τῆς Παρθένου καὶ τῆς Κόμης τῆς Βερενίκης μίαν φωλεὰν 3.000 σπειροειδῶν νεφελωμάτων. Ποία γυναικεία κόμη εἶναι δυνατὸν νὰ στολισθῇ μὲ τόσον πλοῦτον σαπφείρων καὶ ἀδαμάντων;

Οὕτω τὰ τηλεσκόπια μᾶς ἀποκαλύπτουν Γαλαξίας μέχρι βάθους ἑνὸς δισεκατομμυρίου φωτοετῶν. Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι εἶναι ἕνα ὡραῖον κατόρθωμα δι' ἡμᾶς τὰ ὑπερμικρόβια, ἀπὸ τοῦ μικροσκοπικοῦ μας πλανήτου νὰ φθάνωμεν εἰς τὰ βάθη τοῦ Ἀπείρου διὰ νὰ σεβώμεθα ἀκόμη περισσότερον τὸν Δημιουργόν του.

Ἂν ἐξαιρέσῃ κανεὶς τὸν νεφελοειδῆ τῆς Ἀνδρομέδας, ὅλα τὰ ἄλλα πλησιέστερα πρὸς ἡμᾶς νεφελώματα εἶναι ὀγδόου μεγέθους.

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὰ νεφελώματα εἶναι τὰ ὀλιγώτερον φωτεινὰ σώματα τοῦ οὐρανοῦ, τὰ ὁποῖα ἠμπορεῖ νὰ ἴδῃ καὶ νὰ μελετήσῃ ὁ ἀστρονόμος. Μὲ ἕνα μέτριον τηλεσκόπιον πολὺ ὀλίγα ἐξ αὐτῶν φαίνονται.

Ὅσον διὰ τὰ μακρινότερα ἐξ αὐτῶν, ἐκεῖνα ποὺ εἶναι 19ου μεγέθους. εἶναι ὁρατὰ μόνον ἐπὶ φωτογραφιῶν. λαμβανομένων μὲ τὴν βοήθειαν μεγάλων τηλεσκοπίων.

Καὶ χρειάζονται δεκάδες ὡρῶν διὰ νὰ ληφθῇ μία φωτογραφία, καὶ αὐτὴ συγκεχυμένη τῶν πλέον ἀπομακρυσμένων νεφελωμάτων. Μ' ὅλα ταῦτα ἡ ἐπιστήμη κατώρθωσε νὰ τὰ μελετήσῃ καὶ νὰ μετρήσῃ μάλιστα τὴν ταχύτητά των.

Ἀκίνητος ἴλιγγος...

Βεβαίως ἡ μέτρησις τῆς ταχύτητος δὲν εἶναι ἄμεσος καὶ ὑποκειμενική. Πῶς ; ἀντιληφθῆ κανεὶς τὴν μετατόπισιν ἑνὸς οὐρανίου σώματος, τὸ ὁποῖον κινεῖται μὲν μὲ ἰλιγγιώδη ταχύτητα, ἀλλὰ εὑρίσκεται εἰς ἀπόστασιν χιλιάδων καὶ ἑκατομμυρίων ἐτῶν φωτός; Τὰ ἄστρα ποὺ ἀποτελοῦν τὰς Πλειάδας, τὴν Μεγάλην Ἄρκτον, τὸν

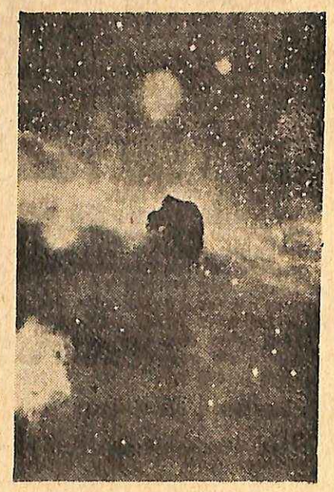

Νεφέλωμα εὑρισκόμενον εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Τοξότου.

ΟΠΩΣ ΤΟ ΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝ

ΤΙ ΔΙΕΠΙΣΤΩΘΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΑΛΑΞΙΑΣ

Ὡρίωνα, τὴν Κασσιόπην, δὲν φαίνεται ὅτι μετεκινήθησαν ἀπὸ τὴν θέσιν των ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Χαλδαίων, τῶν Αἰγυπτίων ἢ τοῦ Ὁμήρου.

Αἱ τεράστιαι ἀποστάσεις τὰς ὁποίας διήνυσαν εἰς τὸ διαρρεῦσαν διάστημα τῶν αἰώνων εἶναι τελείως ἀνεπαίσθητοι διὰ τὸν ἀνθρώπινον ὀφθαλμόν.

Πῶς ἠμπόρεσαν οἱ ἀστρονόμοι νὰ εὕρουν τὴν ταχύτητα μὲ τὴν ὁποίαν φεύγουν εἰς τὸ διάστημα τὰ ἄστρα, δὲν πρόκειται ν' ἀναλύσωμεν. Ἀρκούμεθα ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ἡ μέθοδός των στηρίζεται ἐπὶ τῆς μετατοπίσεως τῶν ραβδώσεων τοῦ φάσματος ἑκάστου ἄστρου.

Ἐκεῖνο ποὺ κάμνει ἀμέσως ἐντύπωσιν εἶναι ὅτι ὅσον μακρύτερα εὑρίσκεται ἀπὸ ἡμᾶς ἕνα ἄστρον. μὲ τόσον μεγαλυτέραν ταχύτητα ἀπομακρύνεται. Ἔτσι π.χ. ἕνας νεφελοειδής. δηλαδὴ ἕνα σύστημα κόσμων. ὅπως ὁ ἰδικός μας Γαλαξίας, εὑρισκόμενος εἰς ἀπόστασιν 900 χιλιάδων φωτοετῶν φεύγει μὲ ταχύτητα 2.240 χιλιομέτρων κατὰ 1'', ἐνῶ ἕνας ἄλλος ἀπέχων 135 ἑκατομμύρια ἐτῶν φωτὸς διανύει κατὰ 1'' 22.880 χιλιόμετρα!

Ἕνα σύμπαν ἀόριστον

Πλησίον τῆς Μεγάλης Ἄρκτου ὑπάρχει ἕνα ἀόρατον ἄστρον 18ου μεγέθους: ἀποτελεῖ καὶ αὐτὸ ἕνα Σύμπαν μερικῶν ἑκατομμυρίων ἡλίων, τοὺς ὁποίους ὁ Δημιουργὸς ἐξεσφενδόνισεν εἰς τὸ διάστημα μὲ ταχύτητα 42 χιλιάδων χιλιομέτρων κατὰ 1''.

Ἕνα ἀεροπλάνον μὲ τὴν ταχύτητα αὐτὴν θὰ ἐχρειάζετο χρονικὸν διάστημα μικρότερον τοῦ δευτερολέπτου διὰ νὰ κάμῃ τὸν γῦρον τῆς γῆς εἰς τὸν ἰσημερινόν.

Ἑκατομμύρια ἡλίων

Παρ' ὅλον αὐτὸν τὸν ἴλιγγον, τὰ ἄστρα, ὅπως εἴπομεν, μᾶς φαίνονται ἀκίνητα. Καθένα των ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑκατομμύρια ἡλίων, περιστρεφομένων περὶ τὸν ἑαυτόν των καὶ φερομένων ἐπὶ μιᾶς τροχιᾶς, ἐχούσης κάποιον κέντρον.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἡλίους αὐτοὺς θὰ πρέπῃ νὰ ἔχουν πλανῆτας καὶ οἱ πλανῆται των δορυφόρους, διότι τὰ «προνόμια» αὐτὰ θὰ εἴμεθα... πολὺ ἐγωϊσταὶ ἂν παραδεχόμεθα ὅτι τὰ ἔχει μόνον ὁ ταπεινός μας ἥλιος, ὁ ὁποῖος εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς μακρυτέρους τοῦ Γαλαξίου. Καὶ κάθε συγκρότημα ἡλιακῶν συστημάτων, κάθε Σύμπαν τοῦ κόσμου, κάθε νεφελοειδής, ἀκολουθεῖ ἕνα ἴδιον δρόμον. φεύγει πρὸς τὸ Ἄπειρον. Ποῦ νὰ πηγαίνῃ ἄρά γε ; Ἡ ἐπιστήμη ἔλαβε τὸ θάρρος — τὸ θράσος ἴσως — νὰ δώσῃ μίαν ἀπάντησιν : Τὸ Σύμπαν. μᾶς λέγει, ἐπεκτείνεται, διασκορπίζεται! Ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι παρ' ὅλην τὴν ἐπιστημονικότητά της, παρ' ὅλην τὴν λογικὴν ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται, εἶναι τόσον ἀπίθανος, ὥστε ἀστρονόμοι διάσημοι ἐξηγέρθησαν κατὰ τῶν ἐπίσης διασήμων συναδέλφων των, ποὺ ἐδημιούργησαν τὴν θεωρίαν αὐτὴν καὶ συνήφθη φοβερὰ μάχη. Μάχη εὐγενής, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν βεβαίως σωλῆνες πυροβόλων. ἀλλὰ τηλεσκόπια καὶ τὰς ὀβίδας ἀντικατέστησαν τὰ μαθηματικά. τὸ ἰσχυρότερον αὐτὸ ὅπλον τῆς ἀνθρωπίνης λογικῆς.

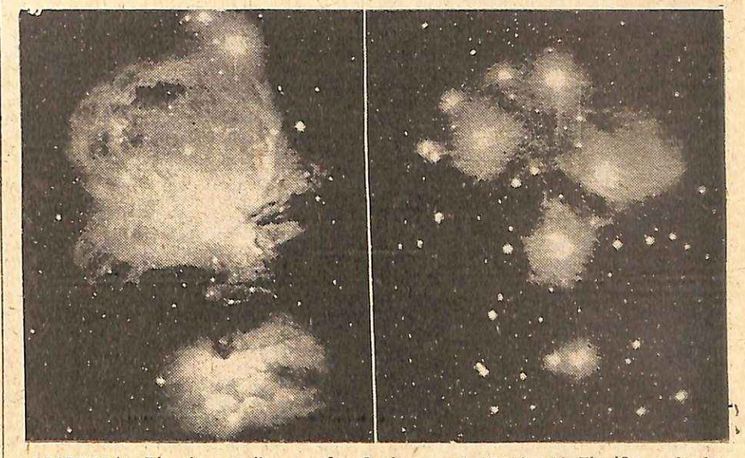

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: Τὸ μέγα νεφέλωμα τοῦ Ὡρίωνος καὶ ΔΕΞΙΑ: Αἱ Πλειάδες ποὺ εὑρίσκονται εἰς ἀπόστασιν 490 ἐτῶν φωτός.

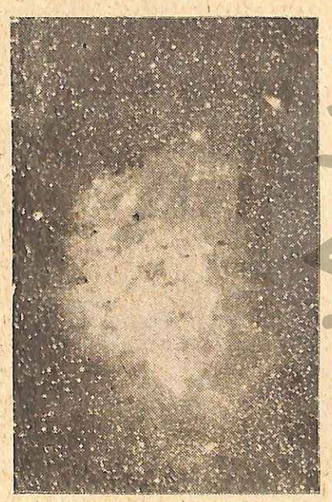

Νεφέλωμα εὑρισκόμενον εἰς τὸ Ζῆτα τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Ὡρίωνος.

ΑΙ ΕΠΙΤΥΧΙΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Ἕνα μικρὸν φυλλάδιον. τὸ ὁποῖον φέρει τὸν τίτλον «Ἀνὰ πέντε δευτερόλεπτα», καταπλήσσει μὲ τὰς στατιστικὰς καὶ ἄλλας πληροφορίας :

«Τὰ ταξίδια τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς ἀεροπορίας ἀπὸ τοῦ πέρατος τοῦ πολέμου μέχρι σήμερον ἰσοδυναμοῦν πρὸς 18.000 ταξίδια μετ' ἐπιστροφῆς εἰς τὴν Σελήνην».

Ὁ τίτλος τοῦ φυλλαδίου συμβολίζει τὸν ρυθμὸν τῶν διεθνῶν μεταφορῶν, ποὺ ἰσοδυναμεῖ κατὰ μέσον ὅρον πρὸς μίαν ἀπογείωσιν γενομένην ἐπὶ τῇ βάσει προγράμματος κάτω εἰς τὸν κόσμον ἀνὰ πέντε δευτερόλεπτα, κατὰ τὴν διάρκειαν ὁλοκλήρου τοῦ ἡμερονυκτίου.

Τὰ ταξίδια ποὺ ἔγιναν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν δεκαετίαν, θὰ ἦσαν ἐπαρκῆ διὰ νὰ μεταφέρουν ὁλόκληρον τὸν πληθυσμὸν τῆς Σουηδίας εἰς περιοδείαν ἀνὰ τὸν κόσμον, διὰ νὰ ἀποστείλουν ὅλον τὸν καφὲ τῆς Βραζιλίας ἐκεῖθεν τοῦ Νοτίου Ἀτλαντικοῦ καὶ διὰ νὰ μεταφέρουν 15.000.000 ἐπιστολὰς ἑβδομαδιαίως περὶ τὸν ἰσημερινόν.

Τὸ φυλλάδιον τονίζει ἐπίσης ὅτι ἡ ἀεροπορία ἀπέκτησεν «ἕνα κόσμον» ἀπὸ τοῦ 1945, ὅτε ἐπετεύχθη μία ὠργανωμένη διεθνὴς συμφωνία. Αἱ κυβερνήσεις συνεφώνησαν ἐπὶ τῆς καθιερώσεως 15 διεθνῶν «κωδίκων τοῦ οὐρανοῦ», καθορίζοντων σταθερῶς κάθε φάσιν ἐπιχειρήσεων τῆς πολιτικῆς ἀεροπορίας.

ΕΝΩ ΣΥΜΠΛΗΡΟΥΤΑΙ ΕΙΣ ΑΙΩΝΑΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΗΤΩΝ ΥΛΩΝ

ΣΥΝΘΕΤΙΚΑΙ ΥΛΑΙ ΑΠΟ ΠΟΛΥΕΣΤΕΡΑΣ

(Ὑφάσματα ἀπὸ τερυλέν, πλαστικὰ ἀπὸ γλυφθάλας, βερνίκια ἀπὸ ἀλκυδικὰς ρητίνας

Ἐφέτος αἱ συνθετικαὶ πλαστικαὶ ὕλαι συμπληρώνουν ἕνα αἰῶνα ὑπάρξεως. Πρὶν ἀπὸ ἑκατὸν ἀκριβῶς ἔτη ὁ Ἵαρκες ἐπέτυχε νὰ κατασκευάσῃ ἕνα τεχνητὸν μονωτικὸν ὑλικὸν μὲ βασιν τὴν νιτροκυτταρίνην. Ἀπὸ τὸ ὑλικὸν αὐτὸ προῆλθεν ὀλίγον ἀργότερον ὁ κελλουλοΐτης. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κανεὶς δὲν ἐφαντάζετο τὴν τεραστίαν ἀνάπτυξιν τὴν ὁποίαν θὰ ἐγνώριζαν αἱ τεχνηταὶ ὕλαι.

Μέσα εἰς ἕνα αἰῶνα ἡ χημεία ἐχάρισεν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἑκατοντάδας νέων σωμάτων καταλλήλων διὰ κάθε εἶδους χρήσεις.

Εἰς Προϊόντα τῆς βιομηχανίας τῶν τεχνητῶν ὑλῶν συναντῶμεν σήμερον εἰς κάθε βῆμα μας. Τὰ ροῦχα μας εἶναι ἐνδεχομένως ἀπὸ ραγιόν, τσελβόλλε, ὀρλόν, βινυὸν ἢ νάϋλον. Τὰ καθίσματα τοῦ λεωφορείου εἶναι ὁπωσδήποτε ἐπενδεδυμένα μὲ τεχνητὸν δέρμα ἀπὸ βινυλοπλαστικά. Τὰ λάστιχα τοῦ ἰδίου λεωφορείου εἶναι ἐπίσης συνθετικά. Ἡ τσατσάρα, ἢ ἡ ὀδοντόβουρτσα ποὺ μεταχειριζόμεθα καθημερινῶς καθὼς καὶ ἕνα ἄπειρον πλῆθος καθημερινῆς χρήσεως μικροπραγμάτων εἶναι ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τεχνητὰς ὕλας· συνήθως κατασκευάζονται ἀπὸ στυρενοπλαστικὰ ἢ βινυλοπλαστικά. σπανιώτερον δὲ ἀπὸ νάϋλον. Ὁ διακόπτης τοῦ ρεύματος τὸν ὁποῖον θὰ ἐγγίζωμεν δέκα φορὰς τὴν ἡμέρα καθὼς καὶ ὅλα τὰ σχετιζόμενα μὲ τὸν ἠλεκτρισμὸν εἴδη. εἶναι κατὰ κανόνα ἀπὸ βακελίτην. μολονότι ἤρχισαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη νὰ χρησιμοποιοῦνται καὶ ἄλλα πλαστικά. Ἀκολουθεῖ κατόπιν ἡ ἀτελείωτος σειρὰ τῶν διαφόρων βερνικίων. τὰ ὁποῖα σήμερον κατὰ τὰ 80 % ἔγουν ὡς βάσιν τεχνητὰς πρώτας ὕλας.

Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ζῶμεν εἰς τὸν αἰῶνα τῶν τεχνητῶν ὑλῶν.

Ἡ διάκρισις μεταξὺ τεχνητῶν καὶ συνθετικῶν ὑλῶν.

Ὅλα αὐτὰ τὰ πλαστικά, τὰ νήματα, τὰ βερνίκια κλπ. ἔχουν παρασκευασθῆ κατὰ δύο βασικῶς διακεκριμένους τρόπους. Ὁ παλαιότερος τρόπος ἐκκινεῖ ἀπὸ ἓν φυσικὸν προϊόν. τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ πολυμερισμένα μόρια. Φερ' εἰπεῖν ἀπὸ τὴν κυτταρίνην τοῦ ξύλου ἢ τὴν καζεΐνην τοῦ γάλακτος. Τὸ προϊὸν αὐτὸ διὰ καταλλήλου ἐπεξεργασίας μᾶς δίδει τὴν κατάλληλον πρώτην ὕλην ἀπὸ τὴν ὁποίαν παρασκευάζονται ἐν συνεχείᾳ πλαστικά, νήματα. βερνίκια κλπ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔχουν παρασκευασθῆ ὁ κελλουλοΐτης, ἡ ραγιόν, τὸ τσελβόλλε, ὁ γαλάλιθος κλπ. Τὰ σώματα αὐτὰ εἶναι αἱ κυρίως «τεχνηταὶ ὕλαι».

Ὁ δεύτερος τρόπος εἶναι ἐπανασταστικώτερος. Ἐκκινεῖ ἀπὸ ἐντελῶς ἁπλᾶς ὀργανικὰς ἑνώσεις, ὅπως τὸ αἰθυλένιον, τὸ βινυλοχλωρίδιον, τὸ ἀκρυλονιτρίλιον, τὸ βουταδιένιον. ἡ φορμόλη αἱ διάφοροι γλυκόλαι. ἡ γλυκερίνη. ἡ φαινόλη. ὁ φθαλικὸς ἀνυδρίτης. τὸ τερεφθαλικὸν ὀξύ τὸ στυρένιον κλπ. Ἐξ ἄλλου πολλαὶ ἀπὸ τὰς ἑνώσεις αὐτὰς προέρχονται ἀπὸ ἀκόμη ἁπλούστερα σώματα. ὅπως εἶναι τὸ ὑδρογόνον. τὸ μονοξείδιον τοῦ ἄνθρακος. οἱ διάφοροι ἀέριοι ὑδρογονάνθρακες κλπ

Μὲ τὰς ἁπλᾶς αὐτὰς ὀργανικὰς ἑνώσεις ἡ χημεία συνθέτει τὰς διαφόρους πρώτας ὕλας. μὲ τὰς θαυμαστὰς ἰδιότητας, τὸν βακελίτην, τὰ βινυλοπλαστικά, τὰ στυρενοπλαστικὰ τὰ ἀκρυλοπλαστικά. τὰ πολυαμίδια καὶ τοὺς πολυεστέρας. ἀπὸ τὰς ὁποίας παράγονται σήμερον χιλιάδες τόννοι ἀπὸ τὰ πλέον ἑτερόκλητα καὶ πολυποίκιλα προϊόντα.

Ἡ ἀναζήτησις νέων συνθετικῶν ὑλῶν καὶ ἡ χρησιμοποίησις τῶν πολυεστέρων

«Τρώγοντας ἔρχεται ἡ ὄρεξις» λέγει ἡ παροιμία. ἡ ὁποία δικαιώνεται ἀπολύτως εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀνθρώπου Εὐτυχῶς διὰ τὴν πρόοδον. ὁ ἄνθρωπος δὲν μένει ποτὲ ἱκανοποιημένος ἀπὸ μίαν κατάκτησίν του. ἀλλὰ ἀντλεῖ ἀπὸ αὐτὴν νέας ἀκόμη μεγαλυτέρας ἀπαιτήσεις.

Ἡ ἐπιτυχία του εἰς τὸν τομέα τῶν συνθετικῶν ρητινῶν καὶ νημάτων, πολλαὶ ἐκ τῶν ὁποιων ἦσαν ἐφάμιλλοι ἢ καὶ καλύτεραι τῶν φυσικῶν. τοῦ ἐκέντησε τὸν ζῆλον νὰ ὑποκαταστήσῃ εἰς ὡρισμένα ὑλικὰ ἐντελῶς τὴν φύσιν, παρασκευάζων σώματα τὰ ὁποῖα θὰ ἔχουν ὄχι μόνον τὰς ἰδιότητας. ἀλλὰ καὶ τὴν χημικὴν δομὴν τῶν φυσικῶν.

Εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ὑπῆρχεν ἤδη ἕτοιμον ὑλικὸν ἀπὸ τὰς ἐργασίας τοῦ Φίσερ καὶ τῶν συνεργατῶν του ἐπὶ τῆς δομῆς τῶν πρωτεϊνῶν. Κατόπιν προσπαθειῶν. ποὺ διήρκεσαν σχεδὸν 15 ἔτη ὁ Κάροθερς ἐπέτυχε νὰ παρασκευάσῃ μιαν τεχνητὴν Ἶνα, ἡ ὁποία ἔχει χημικὴν δομὴν ὁμοίαν καὶ ἰδιότητα ἐντελῶς ἀναλόγους πρὸς τὰς Ἶνας τῆς φυσικῆς μετάξης. Ἡ ἶς αὐτὴ ὠνομάσθη «νάϋλον».

Αἱ ἐργασίαι τοῦ Κάροθερς ἤνοιξαν μίαν νέαν περίοδον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς συνθετικῆς χημείας. Αἱ νέαι συνθετικαὶ ὕλαι ἀπὸ τὰς ὁποίας παρεσκευάσθησαν αἱ Ἶνες «νάϋλον». τὰ πολυαμίδια ὅπως ὀνομάζονται γενικῶς, ἔχουν δομὴν ὄχι βεβαίως ὁμοίαν πάντως ἀνάλογον μὲ τὴν δομὴν τῶν φυσικῶν πρωτεϊνῶν. Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία τῶν πολυαμιδίων ἔκαμε τὸν Κάροθερς νὰ στραφῇ πρὸς τὴν κατευθυνσιν καὶ ἄλλων παροιονίων συνθέσεων. Εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν πολυαμιδίων ἐχρησιμοποίησε μίαν διαμίνην καὶ ἕν διβασικὸν ὀξύ. Τὰ σώματα αὐτὰ ἀντιδροῦν καὶ ἑνώνονται καὶ ἀπὸ τὰ δύο ἄκρα τῶν μορίων των. σχηματίζοντα μακρὰς ἁλύσεις μορίων. Εἰς τὰς νέας του ἐρεύνας ὁ Κάροθερς ἐχρησιμοποίησε ἀντὶ τῆς διαμίνης μίαν δι- ἀλκοόλην. μίαν γλυκόλην ἢ ὁποία ἀντιδρᾷ ἐπίσης ἀπὸ τὰ δύο ἄκρα τοῦ μορίου της μὲ δύο μόρια ὀξέος (ἑστεροποίησις) σχηματιζομένων καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν μακρομοριακῶν ἁλύσεων ἀπὸ πολυεστεροποιημένας ἑνώσεις. Ἐν τούτοις τὰ πρῶτα πειράματα τοῦ Κάροθερς δὲν εἶχον μεγάλην ἐπιτυχίαν. Ἐδοκιμάσθησαν ὅλοι οἱ δυνατοὶ συνδυασμοὶ μὲ ἑκλεγὴν διαφόρων δι-ἀλκοολῶν ἢ τριαλκοολῶν (αἰθυλενο- προπυλενο- γλυκόλης, γλυκερίνης κλπ.) καὶ διοξέων (ἀδιπικοῦ σεβακινικοῦ κιτρικοῦ, μηλεϊνικοῦ, τρυγικοῦ, φθαλικοῦ κλπ.). Τελικῶς ἡ ἐπιτυχία ἔστεψε τὰς προσπαθείας ὄχι ὅμως τοῦ Κάροθερς ἀλλὰ δύο Ἄγγλων χημικῶν τῶν Ντίκσον καὶ Οὐάϊλντφιλντ, οἱ ὁποῖοι τὸ 1948 ἐπέτυχον νὰ παρασκευάσουν εἰς τὸ ἐργαστήριον Ἶνας ἀπὸ πολυεστέρας μὲ καλυτέρας ἰδιότητας ἀπὸ τὰς Ἶνας νάϋλον.

Ποὸ τοῦ πολέμου ἐν τούτοις συνθετικαὶ ὕλαι ἀπὸ πολυεστέρας. γνωσταὶ ὑπὸ διαφόρους ἐμπορικὰς ὀνομασίας ἐχρησιμοποιοῦντο ἤδη εἰς τὴν παρασκευὴν βερνικοχρωμάτων καὶ ἐπιχρισμάτων Πάντως ἡ ἐφαρμογὴ τῶν πολυεστέρων μέχρι προ ἑνὸς ἢ δύο ἐτῶν εἶχε παρασυρεῖ εἰς τὴν σύνθεσιν διαφόρων βερνικίων.

Ἡ κατόστασις μετεβλήθη κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη Κατὰ τὸ 1953 ἤρχισεν ἡ διάθεσις εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν πρώτων εἰδῶν ἀπὸ πολυεστέρας ἡ δὲ ἐπιτυχία τὴν ὁποίαν ἐγνώρισαν ἔκτοτε ηὔξησε τὸ πλῆθος καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν εἰδῶν αὐτῶν

Οἱ πολυεστέρες, πρῶται ὕλαι διὰ βερνίκια καὶ συνθετικὰ ἐλαστικά.

Καὶ ἐν πρώτοις οἱ πολυεστέρες ἀποτελοῦν τὴν καλυτέραν πρώτην ὕλην διὰ βερνίκια καὶ βερνικοχρώματα διότι δίδουν ἕνα ὑμένιον στερεὸν εὔκαμπτον καὶ διαφανές. Χρησιμοποιοῦνται συνήθως πολυεστέρες γλυκερίνης - φθαλικοῦ ὀξέος γνωσταὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα γλυφθάλαι ἢ ἀλκυδικαὶ ρητῖναι Συνήθως δὲν χρησιμοποιοῦνται εἰς καθαρὰν κατάστασιν. ἀλλὰ ἐν ἀναμείξει μὲ διάφορα ξηραινόμενα καὶ μὴ ἔλαια (λινέλαιον. κικινέλαιον κλπ.). Αἱ ρητῖναι αὗται διαλύονται εὐκόλως εἰς τὰ τερεβινθέλαιον, τὸ τολουόλιον, τὸ «χουάϊτ σπίριτ» (κλάσμα πετρελαίου) καὶ ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῶν γνωστῶν βερνικοχρωμάτων Νιτρολούς.

Αἱ ἴδιαι ρητῖναι γλυκερίνης - φθαλικοῦ ὀξέος ἄνευ ἄλλων προσμίξεων εἶναι δυνατὸν νὰ πολυμερισθοῦν εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν καὶ νὰ δώσουν τελικῶς μίαν σκληρὰν καὶ ἄπκτον μάζαν. ἡ ὁποία ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν θερμοσκληρυνομένων πλαστικῶν (ὅπως εἶναι ὁ βακελίτης κλπ.). Ἀπὸ τὴν μάζαν αὐτὴν κατασκευάζονται διάφορα ἀντικείμενα ἠλεκτροτεχνικῆς φύσεως. Πάντως μέχρις ὥρας ἡ ἐξάπλωσις τῶν πολυεστέρων πρὸς τὴν κατευθυνσιν αὐτὴν εἶναι ἀκόμη περιωρισμένη.

Ὑφάσματα καὶ τεχνητὰ δέρματα μὲ ἐξαιρετικὰς ἰδιότητας.

Ἐκεῖ ὅπου οἱ πολυεστέρες φαίνεται ὅτι ἔχουν μεγαλυτέραν ἐπιτυχίαν εἶναι τὸ ἀνεξάντλητον εἰς δυνατότητας πεδίον τῶν ἐλαστικῶν ὑλικῶν. Τὸ φυσικὸν καουτσοὺκ ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ νὰ εἶναι. τὸ μοναδικὸν ἐλαστικόν. Τὰ διάφορα συνθετικὰ καουτσούκ, τὰ ἐλαστομερῆ, ὅπως λέγονται (δηλαδὴ τὰ πολυμερῆ μὲ ἐλαστικὰς ἰδιότητας) τὸ ἔχουν σχεδὸν ἐκτοπίσει. Σήμερον παρασκευάζονται ἐλαστομερῆ μὲ θαυμαστὰς ἰδιότητας ἀπὸ παντὸς εἴδους πρώτας ὕλας ἀκόμη καὶ ἀπὸ σιλικόνας. Δὲν ἦτο λοιπὸν δυνατὸν νὰ ὑστερήσουν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ οἱ πολυεστέρες.

Ἔχει ἤδη παρασκευασθῆ καὶ κυκλοφορεῖ εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπὸ διάφορα ὀνόματα (κέμιγκομ Βουλκοπρὲν βουλκολὰν κλπ.) ἕν θαυμάσιον συνθετικὸν καουτσούκ. τὸ ὁποῖον ἔχει δύο κυρίως χαρακτηριστικά: ἡ μηχανικὴ ἀντοχή του εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν ἀντοχὴν τοῦ κοινοῦ καουτσούκ εἶναι δὲ σχεδὸν ἀπρόσβλητον ἀπὸ τὸ ὀξυγόνον.

Μολονότι τὸ ἐλαστομερὲς αὐτὸ εἶναι ἐντελῶς νέον προϊόν, ἡ διάδοσίς του εἶναι ἤδη πολὺ μεγάλη.

Ἐκεῖ ὅμως ὅπου οἱ πολυεστέρες διεκδικοῦν τὰ πρωτεῖα εἶναι ἡ περιοχὴ τῶν ὑφασσίλων ὑλῶν.

Τὸ 1953 ἐκυκλοφόρησαν δοκιμαστικῶς τὰ πρῶτα ὑφάσματα ἀπὸ «τερυλέν», μίαν συνθετικὴν ρητίνην ἀπὸ αἰθυλενογλυκόλην καὶ τερεφθαλικὸν ὀξύ. Αἱ ἰδιότητες τῶν Ἰνῶν τερυλὲν εἶναι πολὺ καλύτεραι ἀπὸ τὰς τοῦ νάϋλον. Καὶ ἐν πρώτοις τὸ ὑψηλὸν σημεῖον μαλακύνσεως καὶ τήξεως τοῦ τερυλὲν ἐπιτρέπει νὰ σιδερώνωνται ἀφόβως τὰ ὑφάσματα τὰ κατασκευασμένα ἀπὸ τὰς Ἶνας αὐτάς. Ἐξ ἄλλου τὸ τερυλὲν καίεται μὲ μεγάλην δυσκολίαν. Ἡ μικρὰ ἀπορρόφησις τοῦ ὕδατος καὶ αἱ ἐξαίρετοι διηλεκτρικαὶ καὶ μονωτικαὶ του ἰδιότητες ἀνοίγουν εἰς τὸ τερυλὲν καὶ ἄλλα πεδία ἐφαρμογῶν πλὴν τῆς περιοχῆς τῶν εἰδῶν ἱματισμοῦ.

Ἀπὸ τερυλὲν δὲν παράγονται μόνον ἶνες ἀλλὰ καὶ συνεχὴ φύλλα ἢ φίλμ μεγάλης στερεότητος. τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται διὰ περιτυλίξεις εὐπαθῶν ἢ πολυτίμων εἰδῶν. Ὁ συνδυασμὸς τῶν πολυεστέρων μὲ ἄλλας συνθετικὰς ἢ τεχνητὰς ρητίνας ἢ καὶ μὲ ὕαλον ἔδωσε πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα,

Διὰ συμπολυμερισμοῦ πολυεστέρων μὲ στυρόλιον παράγονται ἐξαιρετικῶς ἀνθεκτικαὶ ρητῖναι ἀπὸ τὰς ὁποίας κατασκευάζονται διάφορα χυτὰ ἀντικείμενα, κυρίως ὅμως πολύστρωμα ὑλικὰ (ἤτοι ἀλλεπάλληλα φύλλα διαφόρων φυσικῶν ἢ τεχνητῶν ὑλῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων παρεντίθεται ἡ ρητίνη, ἡ ὁποία χρησιμεύει ὡς συνδετικόν). Ἀπὸ τὰ πολύστρωμα αὐτὰ ὑλικὰ κατασκευάζονται σήμερον τεχνητὰ δέρματα διὰ βαλίτσας διὰ τσαντσαρίας αὐτοκινήτων. ἠλεκτρολογικὰ εἴδη κλπ.

Τέλος διὰ συνδυασμοῦ πολυεστέρων μὲ Ἶνας ὑάλου λαμβάνεται ἕν πρώτης τάξεως ὑλικόν. ἀπὸ τὸ ὁποῖον παράγονται πολὺ ἀνθεκτικὰ ὑφάσματα.

«ΗΛΙΟΣ»

αἱ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ τοῦ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΟΥ

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Ὁδηγίαι διὰ τὴν κατασκευὴν ἑνὸς μετασχηματιστοῦ μὲ πολλὰς λήψεις, χωρὶς μεγάλην δαπάνην

Ὡς γνωστὸν οἱ μετασχηματισταὶ ἢ μετατροπεῖς, χρησιμεύουν διὰ τὸν ὑποβιβασμὸν ἢ τὴν ἀνύψωσιν τῆς τάσεως τοῦ ἐναλλασσομένου ρεύματος μιᾶς πηγῆς. Ἀποτελοῦνται ἀπὸ τρία βασικὰ μέρη : τὸν σιδηροῦν πυρῆνα, ἄθροισμα φύλλων ἢ συρμάτων σιδήρου μαλακοῦ καλῆς ποιότητος, ἀποτελοῦντων κλειστὸν μαγνητικὸν κύκλωμα, καὶ τὰ δύο τυλίγματα : τὸ πρωτεῦον ποὺ δέχεται τὸ πρὸς μετατροπὴν ρεῦμα τῆς πηγῆς, καὶ τὸ δευτερεῦον ποὺ παρέχει τὸ προϊὸν τῆς μετατροπῆς.

Ἕνας ἀρκετὰ μεγάλος μετασχηματιστὴς μὲ πολλὰς λήψεις εἶναι κάτι ποὺ χρειάζεται εἰς τὸ ἐργαστήριον κάθε ἐρασιτέχνου ἠλεκτροτεχνίας, εἶναι δὲ ἀρκετὰ ἀκριβὸς καὶ συνεπῶς ἀπρόσιτος εἰς πλείστα βαλάντια.

Μὲ τὰς ὁδηγίας ποὺ ἀκολουθοῦν θὰ δυνηθῇ ὁ ἐρασιτέχνης νὰ κατασκευάσῃ μόνος του τὸ χρήσιμον αὐτὸ ἐργαλεῖον, μὲ διπλῆν ὠφέλειαν : ἀφ' ἑνὸς θὰ τὸ στοιχίσῃ πολὺ φθηνότερα καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ ἐξοικειωθῇ μὲ τὰς κατασκευάς, τοῦτο δὲ ἀναμφιβόλως εἶναι κέρδος ὑπερέχον τοῦ οἰκονομικοῦ.

Ὁ πυρὴν

Οἱ βιομηχανικοὶ μετασχηματισταὶ ἔχουν σιδηροῦν πυρῆνα ἀπὸ ἐλάσματα ἐξ εἰδικοῦ σιδηροφύλλου, κομμένα εἰς διάφορα σχήματα, τὸ σύνολον δὲ τούτων ἀποτελεῖ συνηθῶς τετράπλευρον κλειστὸν μαγνητικὸν κύκλωμα. Ἡ κατασκευὴ τοιούτων ἐλασμάτων ἀπαιτεῖ ἐργαλεῖα ποὺ δὲν διαθέτει ὁ ἐρασιτέχνης. Συνεπῶς ἡμεῖς θὰ προτιμήσωμεν τὸ ἁπλούστερον μέσον : τὸ σιδηροῦν σύρμα καὶ μάλιστα ὅσο πιὸ σκουριασμένο βροῦμε.

Παίρνομε λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸ τὸ σκουριασμένο σύρμα περὶ τὰ δύο κιλὰ καὶ σχηματίζομε μιὰ κουλλούρα 12—15 ἑκατοστῶν ἐσωτερικῆς διαμέτρου. Ἡ διατομὴ τοῦ σύρματος ἠμπορεῖ νὰ κυμαίνεται γύρω εἰς τὸ ἓν χιλιοστὸν (καλύτερα ψιλότερο παρὰ χοντρότερο), πρέπει δὲ νὰ εἶναι ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ μαλακό. Δὲν ὑπάρχει φυσικὰ κανεὶς λόνος νὰ εἶναι μονοκόμματο.

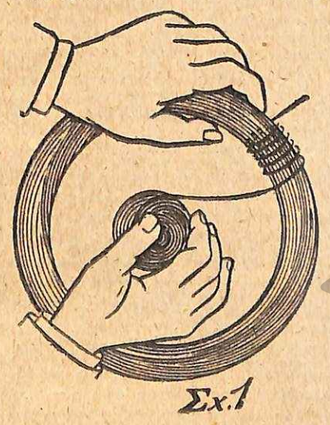

Σχ. 1

Θὰ διερωτηθῇ κανεὶς γιατὶ νὰ μὴν πάρωμε καινούργιο σύρμα καὶ μάλιστα γαλβανισμένο, ἀλλὰ νὰ προτιμήσωμε τὸ σκουριασμένο ; Ὁ λόγος εἶναι ἁπλοῦς, ἀλλὰ καὶ οὐσιώδης. Ἡ σκουριὰ ποὺ περιβάλλει τὸ σύρμα, ἀποτελεῖ πρώτης τάξεως μονωτικὸ καὶ συνεπῶς χωρίζει ἠλεκτρικῶς τὶς σπεῖρες τῆς κουλλούρας, ἐνῶ τὸ καινούργιο καὶ δὴ τὸ γαλβανισμένο θὰ

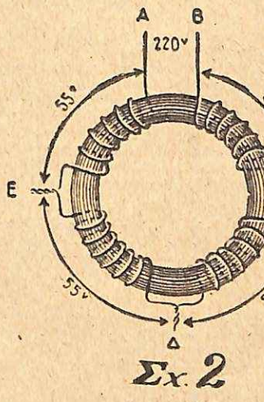

Σχ. 2

μᾶς ἔδινε ἕνα πυρῆνα ποὺ θὰ συμπεριεφέρετο ἠλεκτρικῶς σὰν ἕνα χονδρὸ κομμάτι σίδερο.

Ἡ σκουριὰ εἴπαμε ὅτι ἀποτελεῖ μονωτικόν, ἀλλὰ ἐπειδὴ μᾶς χρειάζεται καλὴ μόνωσις ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου γιὰ νὰ προστατεύσωμε τὸν πυρῆνα ἀπὸ τὴν ὑγρασία, εἶναι σκόπιμο νὰ διαβρέξωμε τὴν κουλλούρα μὲ πολὺ ρευστὸ βερνίκι γομμολάκκας, ἢ ἁπλῶς μὲ πολὺ ἀραιωμένο ἐλαιόχρωμα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ διαποτισθῇ ἐντελῶς. Ἀμέσως κατόπιν σφίγγομε ὅσο ἠμποροῦμε περισσότερο τὶς σπεῖρες μεταξύ των μὲ δεσίματα ἐκ σύρματος σὲ διάφορα σημεῖα καὶ ἀφίνομε νὰ στεγνώσῃ τὸ βερνίκι ἢ ἡ μπογιά. Κατόπιν ἀφαιροῦμε τὰ δεσίματα καὶ τυλίγομε ἐπιμελῶς τὴν κουλλούραν καθ' ὅλον της τὸ μῆκος μὲ μιὰ ὁποιαδήποτε βαμβακερὴ κορδέλλα (π.χ. τὸ ἐξτρα-φὸρ τῶν ραπτῶν) ἢ μὲ τὴ γνωστὴ πισσωμένη ταινία τῶν ἠλεκτρολόγων.

Ἤδη ὁ πυρὴν τοῦ μετασχηματιστοῦ εἶναι ἕτοιμος νὰ δεχθῇ τὰ τυλίγματα.

Τὸ πρωτεῦον

Προκειμένου ὁ μετασχηματιστὴς νὰ χρησιμοποιηθῇ σὲ ρεῦμα δικτύου 220 βόλτ, γιὰ τὸ τύλιγμα τοῦ πρωτεύοντος χρειαζόμεθα 1600 γραμμάρια σύρμα χαλκινο τῶν ὀκτὼ δεκάτων τοῦ χιλιοστοῦ, μὲ μόνωσιν διπλοῦν στρῶμα βαμβακεροῦ νήματος κατ' ἀντιθέτους φορὰς τυλιγμένο. Ἐὰν τὸ ρεῦμα τοῦ δικτύου εἶναι 110-120 βόλτ, χρειαζόμεθα 1200 γραμμάρια σύρμα τοῦ ἑνὸς χιλιοστοῦ.

Προμηθευόμεθα λοιπὸν τὸ κατάλληλο σύρμα καὶ τὸ τυλίγομε σὲ 4 κουβάρια. τὸ καθένα ἐκ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὸ ἓν τέταρτον τοῦ ὅλου βάρους τοῦ σύρματος (400 γραμμάρια στὴν πρώτη περίπτωσι καὶ 300 στὴ δεύτερη). Τὸ σύρμα τοῦ καθενὸς ἀπὸ αὐτὰ τὰ κουβάρια θὰ τὸ περιτυλίξωμε σὲ γειτονικὲς καλοσφιγμένες σπεῖρες ἐπὶ τοῦ πυρήνος, φροντίζοντες νὰ καταλάβῃ κάθε κουβάρι τὸ ἕνα τέταρτο τῆς περιφερείας τῆς κουλλούρας (βλέπε σχῆμα 1).

Καὶ τὰ τέσσαρα κομμάτια θὰ τυλιχθοῦν κατὰ τὴν αὐτὴν φοράν, τὸ δὲ πέρας ἑκάστου καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἑπομένου θὰ συστραφοῦν ἐπὶ μήκους 15 ἑκατοστῶν διὰ νὰ χρησιμεύσουν ὡς ἐνδιάμεσοι λήψεις.

Ἤδη ὁ πυρὴν μὲ τὸ πρωτεῦον κύκλωμα θὰ παρουσιάζῃ τὴν μορφὴν τοῦ σχήματος 2. Ἀκολούθως περιτυλίσσομεν ἐπιμελῶς ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν μὲ δύο στρώματα βαμβακερῆς ταινίας, ἀφίνοντες νὰ ἐξέχουν μόνον οἱ 2 ἀκραῖοι καὶ οἱ 3 ἐνδιάμεσοι ἀγωγοὶ τοῦ πρωτεύοντος, τοὺς ὁποίους καλὸν εἶναι χάριν προστασίας καὶ μονώσεως νὰ καλύψωμε καὶ μὲ καταλλήλου μήκους μονωτικοὺς εὐκάμπτους σωληνίσκους ἐκ πλαστικῆς ὕλης.

Ἐὰν συνδέσωμεν τοὺς ἀκροδέκτας Α—Β μὲ τὸ δίκτυον φωτισμοῦ 220 βόλτ, θὰ ἔχωμεν μεταξὺ ΒΓ, ΓΔ, ΔΕ καὶ ΕΑ ἀνὰ 55 βόλτ, μεταξὺ ΒΔ, ΓΕ καὶ ΔΑ 110 βόλτ, μεταξὺ ΒΕ ἢ ΓΑ 165 βόλτ κλπ. Αὐτὴ ἡ διάταξις λέγεται διάταξις αὐτομετατροπέως, ὅπου τμῆμα τοῦ πρωτεύοντος χρησιμεύει ὡς δευτερεῦον.

Ἐὰν ὁ μετασχηματιστὴς κατὰ τὴν δοκιμὴν — παρὰ τὴν καλὴν ἐκτέλεσιν τῶν συνδέσεων — ζεσταθῇ πολύ, τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ πυρὴν εἶναι μάλλον κακῆς ποιότητος καὶ πρέπει νὰ προσθέσωμεν σπεῖρας μέχρις ὅτου φθάσῃ νὰ ἀνέχεται τὸ ρεῦμα χωρὶς νὰ ζεσταίνεται.

Τὸ δευτερεῦον

Διὰ τὴν περιέλιξιν τοῦ δευτερεύοντος θὰ μᾶς χρειασθοῦν περὶ τὰ 10 μέτρα σύρματος χαλκίνου, διαμέτρου 3 χιλιοστῶν (διατομὴς 7 τετρ. χιλιοστῶν), μὲ μόνωσιν ἐμαγιὲ ἢ βαμβακος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ σύρμα αὐτὸ εἶναι δύσκαμπτο καὶ παιδεύει μεγάλην δυσκολίαν εἰς τὸ τύλιγμα καὶ μάλιστα ἐπὶ δακτυλιοειδοῦς πυρήνος, ὅπως ὁ δικός μας, θὰ προτιμήσωμεν πολύκλωνο σύρμα ἰσοδύναμον πρὸς τὸ μονό-

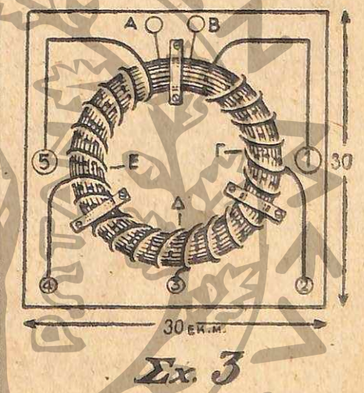

Σχ. 3

«ΗΛΙΟΣ»

κλωνον τῶν 7 τετρ. χιλιοστῶν. Ἀφοῦ περιτυλίξωμεν 10 σπεῖρας, θέτομεν τὸ πρωτεῦον ὑπὸ κανονικὴν τάσιν καὶ δι' ἑνὸς βολτομέτρου ἐναλλασσομένου ρεύματος ἐξακριβοῦμεν πόσα βόλτ παρέχουν αἱ δέκα σπεῖραι. Ἔτσι καταστοιχίζομεθα ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ σπειρῶν ποὺ παρέχουν 1 βόλτ καὶ ὁλοκληρώνομεν τὴν περιέλιξιν μὲ ὅσας ἐνδιαμέσους λήψεις χρειαζόμεθα. Δηλαδή, ἐὰν ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ἀπαιτοῦνται τρεῖς σπεῖραι δι' ἓν βόλτ καὶ συνεπῶς 6 διὰ δύο, 9 διὰ τρία κ.ο.κ., δυνάμεθα ἐπικολλῶντες τεμάχια ἐκ τοῦ ἰδίου σύρματος ἀνὰ 3, 6, 9 κλπ. σπείρας, νὰ ἔχωμεν εἰσανδήποτε τάσιν, μέχρι τῆς συνολικῶς ὑπὸ τοῦ δευτερεύοντος παρεχομένης, εἰς ἀκέραιον ἀριθμὸν βόλτ.

Ἡ βάσις

Ἤδη εἶναι ἕτοιμον καὶ τὸ δευτερεῦον. Μία προστατευτικὴ ἐπικάλυψις διὰ ταινίας εἶναι σκόπιμος, ἀλλ' ὄχι καὶ ἀπαραίτητος. Ἀπομένει νὰ τοποθετήσωμεν τὸν μετασχηματιστὴν ἐπὶ στερεᾶς τινὸς βάσεως καὶ νὰ μονιμοποιήσωμεν τὰς διαφόρους λήψεις διὰ καταλλήλων ἀκροδεκτῶν.

Ὡς βάσις ἠμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ μία σανὶς 30Χ30 ἑκατοστῶν, πάχους 3 χιλιοστῶν τοὐλάχιστον. Τοποθετοῦμεν ἐπ' αὐτῆς τὸν μετασχηματιστὴν καὶ τὸν στερεοῦμεν μὲ 3 κολλάρα ἀπὸ ὀρειχάλκινον ἢ ἐξ ἀλουμινίου ἔλασμα, τὰ ὁποῖα διδόνομεν ἐπὶ τῆς σανίδος (βλέπε σχῆμα 3). Συμμετρικῶς, εἰς διάφορα σημεῖα διδόνομεν τοὺς ἀκροδέκτας τοῦ δευτερευοντος. Διὰ τοὺς ἀκροδέκτας τοῦ πρωτεύοντος καλὸν εἶναι νὰ μὴ διδωθοῦν ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῆς σανίδος, ἀλλὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ ἰδιαίτερον πλακίδιον ἀπὸ βακελλίτην ἢ ἄλλο ἀνάλογον ὑλικόν, χάριν καλυτέρας μονώσεως.

Μὲ τὸν μετασχηματιστὴν αὐτὸν θὰ ἔχωμεν εἰς τὴν διάθεσίν μας ρεῦμα χαμηλῆς τάσεως (γύρω τῶν 6 βόλτ) διὰ στιγμιαίας λήψεις μέχρι 70 ἀμπέρ, δηλαδὴ ρεῦμα ποὺ καμμία στήλη δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ μᾶς δώσῃ, καὶ μὲ τὸ ὁποῖον ἠμποροῦμεν νὰ κινήσωμε μικροὺς κινητῆρας, νὰ διεγείρωμεν ἠλεκτρομαγνήτας σοβαρᾶς ἑλκτικῆς ἰσχύος, νὰ τροφοδοτήσωμεν ἀνορθωτὰς πρὸς φόρτισιν συσσωρευτῶν ἢ ἐκτέλεσιν ἐργασιῶν γαλβανοπλαστικῆς, ἀκόμη δὲ νὰ ἐκτελέσωμεν ἠλεκτροσυγκολλήσεις μικρῶν ἀντικειμένων.

Παρατηρήσεις

Ὁ ἀκριβὴς ὑπολογισμὸς ἑνὸς μετασχηματιστοῦ δὲν εἶναι ἁπλῆ ἐργασία. Χρειάζεται ἀνωτέρας γνώσεις καὶ κατοχὴν εἰδικῶν ὀργάνων μετρήσεως ποὺ θὰ δώσουν τὰς μαγνητικὰς ἰδιότητας τοῦ σιδήρου τοῦ πυρήνος κλπ. Οὐχ ἧττον ἐκ τῆς πείρας ἔχει προκύψει ἕνας «τυφλοσούρτης» ποὺ καθορίζει τὸν ἀριθμὸν σπειρῶν ποὺ χρειάζονται τὰ τυλίγματα ἑνὸς μετασχηματιστοῦ μὲ σιδηροῦν πυρῆνα καλῆς ποιότητος ἀναλόγως τῆς διατομῆς του.

Διὰ τὴν συνήθη συχνότητα τῶν ρευμάτων φωτισμοῦ, τῶν 50 περιόδων κατὰ δευτερόλεπτον, ὁ ἀκόλουθος πίνοξ μᾶς δίδει τὸν ἀριθμὸν τῶν σπειρῶν βάσει τῆς ἐνεργοῦ διατομῆς τοῦ πυρήνος.

Διατομὴ εἰς τετρ. ἑκστμ.	Σπεῖραι κατὰ βόλτ	Βόλτ κατὰ σπεῖραν
2	18.2	0.055
4	9.1	0,11
6	6.06	0,165
8	4.55	0.22
10	3,65	0,275
12	3.03	0,33
14	2,60	0,365
16	2,28	0.44
18	2.02	0 495
20	1,82	0,55

Βάσει τοῦ πίνακος αὐτοῦ δι' ἕνα μετασχηματιστὴν μὲ διατομὴν πυρῆνος 10 τετραγ. ἑκατοστῶν ἐπὶ δικτύου 220 βόλτ, θὰ χρεισασθοῦν διὰ τὸ πρωτεῦον 220 Χ 3 65 = 803 σπεῖραι (ἢ 220 : 0,275 = 800 σπεῖραι), μὲ προσθήκην καὶ ποσοστοῦ 10% ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν σπειρῶν τούτων.

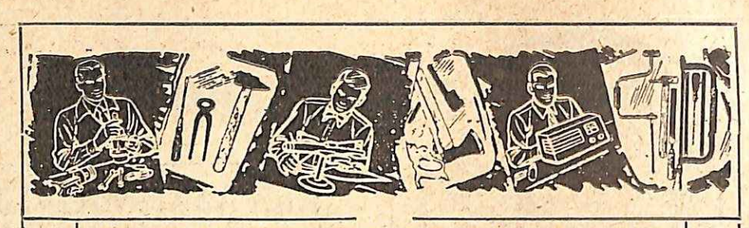

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ

ΑΙ ΚΗΛΙΔΕΣ ΚΑΙ Η ΑΦΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ

Εἶναι πολλὲς φορὲς ὀδυνηρότατον νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι τὸ κουστοῦμι μας, ποὺ τὸ ἐρράψαμε μὲ δόσεις, καὶ — ἀλλοίμονον — μόλις ἔχομε καταβάλει τὴν πρώτην, ἐλέκιασε, εἴτε ἀπὸ ἀπροσεξίαν μας, εἴτε ἀπὸ ἀπροσεξίαν ἄλλου, εἴτε ἀπὸ ἁπλῆν κακοτυχίαν.

Ἐγγίζει δὲ τὰ ὅρια τοῦ τραγικοῦ ἕνα τέτοιο ἀτύχημα συμβαῖνον εἰς βάρος τοῦ φορέματος κομψῆς ἐκπροσώπου τοῦ ὡραίου φύλου, ποὺ τῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀδιαφορήσῃ διὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ λεκέ, ὅπως ἐν ἀνάγκῃ θὰ μπορούσαμε νὰ κάμωμε ἐμεῖς. Δυστυχῶς δὲ οἱ ποταμοὶ τῶν δακρύων, ποὺ εἶναι ἡ συνήθης ἐκδήλωσις τῆς ἀντιδράσεως τῆς παθούσης, μποροῦν ἴσως νὰ μαλάξουν σκληρὰς καρδίας, ἀλλὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξαλείψουν τὴν ὀλεθρίαν κηλίδα. Τὸ πολὺ - πολὺ νὰ προσθέσουν μερικὰς ἀκόμη ἐὰν σταλάξουν ἐπὶ τοῦ φορέματος.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον τὰ φορέματα. Προσφιλὴ βιβλία ἢ ἀντικείμενα τέχνης, τσάντες καὶ ὑποδήματα καὶ γάντια, ὅλα ὑπόκεινται δυστυχῶς εἰς τὸν κίνδυνον τῆς κηλιδώσεως.

Τέλος νὰ μὴ λησμονῆται ὅτι πλεῖστοι θὰ μποροῦσαν ἴσως νὰ ἀδιαφορήσουν διὰ μίαν κηλίδα τοῦ ἠθικοῦ των, οὐδέποτε ὅμως διὰ μίαν κηλίδα τῆς ἐνδυμασίας των.

Μία, ὅθεν, ἐκτενὴς διαπραγμάτευσις περὶ τῶν κηλίδων καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀφαιρέσεώς των δὲν εἶναι νομίζομεν ἄσκοπος.

Ἡ φύσις τῆς κηλίδος

Πρῶτα - πρῶτα ἂς ἐπιχειρήσωμεν νὰ κατατάξωμεν ἐπιστημονικῶς τὰς κηλίδας, γιατὶ μόνον ἔτσι θὰ ἠμπορέσωμε νὰ ἐπιτύχωμεν εἰς τὴν ἐξάλειψίν των.

Μία συνήθης κατάταξις τῶν κηλίδων, εἰς τροφικάς, φυτικὰς, μεταλλικάς, φαρμακευτικὰς κλπ. δὲν παρουσιάζει κανὲν πρακτικὸν ἐνδιαφέρον, διότι δὲν παρέχει καμμίαν πραγματικὴν πληροφορίαν περὶ τῆς φυσικοχημικῆς φύσεως σύτῶν.

Ἡ διάκρισις ποὺ γίνεται εἰς τὰ καθαριστήρια εἰς λιπαρὰς καὶ μὴ εἶναι ἐπιστημονικωτέρα ἀλλ' ὄχι πλήρης, διότι λιπαραὶ π.χ. εἶναι αἱ ὀφειλόμεναι εἰς βαζελίνην καὶ εἰς βούτυρον καὶ μὴ λιπαραὶ αἱ ὀφειλόμεναι εἰς ὄξος, σκωρίαν, ἢ βάμμα ἰωδίου, ἡ ἀφαίρεσίς των ὅμως γίνεται κατὰ ἐντελῶς διάφορον τρόπον.

Ἡ κατωτέρω κατάταξις παρουσιάζει πολλὰ πλεονεκτήματα ἀπὸ τῆς πρακτικῆς πλευρᾶς, εἶναι δὲ ταυτοχρόνως ἐπιστημονικωτέρα καὶ ἐπιτρέπει τὸν προσανατολισμόν μας ἐπὶ τῆς ἀναζητήσεως τῶν μέσων ἀφαιρέσεως.

Ι) Κηλῖδες μιᾶς μόνης οὐσίας

α) ὀργανικῆς προελεύσεως:

1) Ὀξέα (ὄξος, πικρικὸν ὀξύ).

2) Ζωϊκὰ καὶ φυτικὰ λίπη (βούτυρον, ἔλαιον, λίπος. ὑδρογονωμένα ἔλαια).

3) Κηροί, ρητῖναι, ἐηραινόμενα ἔλαια (κηρός, ρητίνη, μαστίχη, γομμαλάκκα, λινέλαιον).

4) Ὀρυκτὰ λιπαρὰ (παραφίνη βαζελίνη, μαζούτ, ἄσφαλτος, γράσσο, βαλβολίναι, ὀρυκτέλαια).

β) ἀνοργάνου προελεύσεως:

1) Ὀξινα προϊόντα (νιτρικὸν ὀξύ, φωσφορικὸν ὀξύ).

2) Ἀλκαλικὰ προϊόντα (ἄσβεστος, ἀμμωνία).

3) Μέταλλα καὶ μεταλλοξείδια ἐν διασπορᾷ ἢ ἐν διαλύσει (ἴχνη ἢ γραμμαὶ ἀπὸ μόλυβδον, ἄργυρον, κασσίτερον, Σκωρίαι σιδήρου, χαλκοῦ, μερικαὶ κοιναὶ μελάναι γραφείου).

5) Ἀμέταλλα (βάμμα ἰωδίου).

ΙΙ) Κηλῖδες ἐκ πολλαπλῶν ἢ πολυπλόκων οὐσιῶν

1) Ὀξινοι (ἰδρὼς καὶ οὖρα, πρόσφατα).

2) Βασικαὶ (ἰδρὼς καὶ οὖρα, παλαιά).

3) Οὐσίαι πηκτικαί (λεύκωμα ὠοῦ, αἷμα, γάλα, πύον).

4) Οὐσίαι ζελατινώδεις καὶ σιρόπια μετὰ ἢ ἄνευ χρωστικῶν οὐσιῶν (καραμέλλες, σιρόπια, πετιμέζια, κόλλες, λεμονάδες, λικέρ).

5) Διαλύματα, γαλακτώματα ἢ ἐναιωρήματα εἰς ὑδατικὸν περιβάλλον (τέϊον, καφές, σοκολάτα, οἶνος, χυμοὶ φρούτων, πράσινα φύλλα, ἄνθη, χλόη).

6) Διαλύματα, γαλακτώματα ἢ ἐναιωρήματα εἰς ὑδατικὸν περιβάλλον μετὰ χρωστικῶν οὐσιῶν συνθετικῶν (μελάναι, βαφὴ τριχῶν).

7) Διαλύματα, γαλακτώματα ἢ ἐναιωρήματα εἰς ὀργανικὰ ἢ ὀρυκτὰ λίπη (παρκετίνες, κρέμες, λιπαραὶ μελάναι—τυπογραφική, πολυγράφου, λιθογραφίας—μαγιονέζα, ρούζ χειλέων).

8) Διαλύματα, γαλακτώματα ἢ ἐναιωρήματα εἰς ὀργανικοὺς διαλύτας (βερνίκι ὀνύχων, λαδομπογιὲς, ντοῦκο, λάκκαι, ριπολίναι).

Εἰς κάθε κατηγορίαν κηλίδων ἀναφέρομεν ἐντὸς παρενθέσεως ὑπὸ μορφὴν παραδείγματος μερικὰς ἀπὸ τὰς κοινοτέρας οὐσίας ποὺ προκαλοῦν κηλίδας, χωρὶς φυσικὰ μὲ αὐτὰς νὰ ἐξαντλεῖται ὁ μακρὸς κατάλογος τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀψόγου ἐμφανίσεώς μας.

Περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀντιμετωπίσεώς των θὰ πραγματευθῶμεν εἰς τὸ ἑπόμενον τεῦχος.

Η ΝΕΩΤΑΤΗ ΦΥΣΙΚΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΤΟΜΙΚΗΝ ΒΟΜΒΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΜΒΑΝ ΥΔΡΟΓΟΝΟΥ

Τὸ φοβερὸν πυρηνικὸν ὅπλον ποὺ εἶναι 500 ἕως 1000 φορὰς ἰσχυρότερον ἀπὸ μίαν ἁπλῆν ἀτομικὴν βόμβαν.

Ὡς γνωστόν, εἰς τὰς κλασσικοῦ πλεον τύπου ἀτομικὰς βόμβας μὲ πλουτώνιον ἢ ουράνιον 235, τὸ πυρηνικὸν καύσιμον σχάζεται διὰ τῶν νετρονίων. τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τῆς σχάσεως αὐτῆς εἶναι ἡ ἔκλυσις τεραστίων ποσοτήτων ἐνεργείας, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποκτῶνται, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκρήξεως τῆς βόμβας, θερμοκρασίαι πολλῶν ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων βαθμῶν. Αἱ παμμέγισται αὐταὶ θερμοκρασίαι ὡδήγησαν τοὺς ἀτομικοὺς φυσικοὺς εἰς τὴν σκέψιν ὅτι εἶναι πλέον δυνατὴ ἡ πραγματοποίησις καὶ μιᾶς ἄλλης θερμοπυρηνικῆς ἀντιδράσεως, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπορρέουν πολὺ μεγαλύτερα ποσὰ ἐνεργείας. Ἐάν, λοιπόν, εἰς τὸν φλοιὸν μιᾶς συνήθους ἀτομικῆς βόμβας, ποὺ περιβάλλει τὸ πυρηνικὸν καύσιμον ἐκ πλουτωνίου ἢ οὐρανίου 235, παρεμβάλωμεν τὰς οὐσίας ποὺ δίδουν γένεσιν εἰς τὴν θερμοπυρηνικὴν αὐτὴν ἀντίδρασιν, θὰ ἔχωμεν εἰς τὴν διάθεσίν μας ἓν νέον πυρηνικὸν ὅπλον, μίαν νέαν βόμβαν μὲ καταστροφικὰς ἱκανότητας ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρας. Μὲ τὰς σκέψεις αὐτὰς ἐξεκίνησαν οἱ εἰδικοί, διὰ νὰ φθάσουν τελικῶς εἰς τὴν περίφημον βόμβαν ὑδρογόνου.

Ἡ σύντηξις τοῦ δευτερίου πρὸς ἥλιον

Ἡ ἀρχὴ τῆς θερμοπυρηνικῆς ἀντιδράσεως, ἡ ἐνέργεια τῆς ὁποίας ἐπιπροστίθεται εἰς τὴν ἐκ τῆς σχάσεως τοῦ πλουτωνίου καὶ πολλαπλασιάζει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς βόμβας, εἶναι ὅλως διάφορος τῆς ἀντιδράσεως τῆς σχάσεως τοῦ καυσίμου. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δὲν ὑπάρχει ζήτημα νετρονίων, οὔτε ἐκρήξεως πυρήνων. Ἡ ἐνέργεια ἐδῶ ἐμφανίζεται ὅταν δύο πυρῆνες βαρέος ὑδρογόνου (δευτερίου) συντήκονται καὶ δίδουν γένεσιν εἰς ἕνα πυρῆνα τοῦ στοιχείου ἡλίου. Ἡ ἐνέργεια δὲ αὐτὴ εἶναι, ὑπὸ ἴσην μάζαν, δέκα φορὰς περίπου μεγαλυτέρα ἀπὸ ἐκείνην ποὺ ἐλευθερώνεται κατὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ οὐρανίου.

Διὰ νὰ φθάσουν, ὅμως, οἱ δύο πυρῆνες τοῦ δευτερίου εἰς τὴν σύντηξιν καὶ τὸν σχηματισμὸν ἑνὸς πυρῆνος τοῦ ἡλίου, πρέπει νὰ ἐπιτέσουν ὁ ἕνας ἐπάνω εἰς τὸν ἄλλον μὲ ἐνέργειαν σημαντικήν· πρέπει, μὲ ἄλλους λόγους, νὰ ἔχουν ἀποκτήσει ταχύτητα πολὺ μεγάλην. Εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ ἀποκτήσουν τὴν ταχύτητα αὐτήν, ὅταν εὑρίσκωνται εἰς θερμοκρασίας πολὺ ὑψηλάς, ἀνωτέρας μιᾶς ὁριακῆς, ἡ ὁποία διεπιστώθη ὅτι φθάνει τοὺς 500. 000 βαθμούς. Ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς ἀτομικῆς βόμβας μὲ οὐράνιον 235 ἢ πλουτώνιον πραγματοποιοῦνται θερμοκρασίαι πολλῶν ἑκατομμυρίων βαθμῶν, πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς θερμοπυρηνικῆς ἀντιδράσεως τοῦ δευτερίου μέσα εἰς αὐτήν.

Τὸ πρόβλημα, λοιπόν, τῆς κατασκευῆς τῆς βόμβας ὑδρογόνου φαίνεται, ἐκ πρώτης ὄψεως, ἁπλοῦν. Εἰς τὴν πράξιν, ὅμως, οἱ εἰδικοὶ, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, εἶχον νὰ ἀντιμετωπίσουν μίαν σοβαρὰν δυσκολίαν, τὴν ὁποίαν προέβαλλεν ὁ παράγων «χρόνος» διότι, ναὶ μὲν διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς θερμοπυρηνικῆς ἀντιδράσεως τοῦ δευτερίου εἶναι ἀρκετὴ ἡ θερμοκρασία τῶν 500.000 βαθμῶν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ὅπως αὐτὴ ἔχῃ διάρκειαν μεγαλυτέραν τοῦ ἑνὸς ἑκατοντάκις χιλιοστοῦ τοῦ δευτερολέπτου! Καὶ ἐπὶ τόσον χρόνον δὲν διατηρεῖται ἡ θερμοκρασία ἄνω τοῦ ὁρίου τῶν 500.000 βαθμῶν κατὰ τὴν ἔκρηξιν μιᾶς συνήθους ἀτομικῆς βόμβας. Μὲ καθαρόν, ἐπομένως, δευτέριον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσωμεν εἰς ἀποτελέσματα καὶ νὰ ἔχωμεν τὴν βόμβαν ὑδρογόνου, ἐκτὸς ἂν δώσωμεν εἰς τὸ περίβλημά της πάχος ἐξαισιοετικὰ μεγάλο, ὁπότε, ὅμως, ἡ βόμβα δὲν θὰ εἶναι πλέον πρακτικῶς χρησιμοποιήσιμος.

Ἀλλά, μετὰ πολλὰς προσπαθείας, ἡ λύσις κάποτε εὑρέθη. Συνίσταται δὲ αὕτη εἰς τὴν τοποθέτησιν ἐντὸς τοῦ φλοιοῦ τῆς βόμβας ὄχι πλέον καθαροῦ μόνον δευτερίου, ἀλλὰ μίγματος ἐκ δευτερίου καὶ τριτίου. Τὸ τρίτιον αὐτὸ εἶναι τὸ βαρύτερον ἐκ τῶν τριῶν ἰσοτόπων τοῦ ὑδρογόνου μὲ πυρῆνα ἐξ ἑνὸς πρωτονίου καὶ δύο νετρονίων. Ἔδωσε δὲ τὴν λύσιν εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς βόμβας αὐτῆς τοῦ ὑδρογόνου ἡ χρησιμοποίησις τοῦ μίγματος δευτερίου καὶ τριτίου, διότι εἰς αὐτὸ διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς θερμοπυρηνικῆς ἀντιδράσεως ἀπαιτεῖται θερμοκρασία 300 000 βαθμῶν διαρκείας μικροτέρας καὶ αὐτοῦ τοῦ ἑκατομμυριοστοῦ τοῦ δευτερολέπτου.

Ἔτσι τὸ τρίτιον ἐμφανίζεται ὡς ἡ ἰδεώδης οὐσία διὰ τὴν ἐπαύξησιν εἰς τὸ ἄπειρον τῆς ἰσχύος τῶν ἀτομικῶν βομβῶν, ἀρκεῖ νὰ περιβάλωμεν αὐτὰς μὲ σημαντικὴν ποσότητα ἐκ τοῦ νέου αὐτοῦ ἐκρηκτικοῦ μίγματος. Ὅσον μεγαλυτέρα εἶναι ἡ ποσότης τοῦ προστιθεμένου μίγματος, τόσον καὶ μεγαλύτερα θὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἐκρήξεως τῆς βόμβας. Ἀλλ' εἰς τὴν πράξιν αἱ δυνατότητες πραγματοποιήσεως τούτου εἶναι λίαν περιωρισμέναι, λόγῳ τῆς ὑψηλῆς τιμῆς τοῦ τριτίου, ποὺ στοιχίζει σήμερον 100 φορὰς περίπου ἀκριβώτερον ἀπὸ τὸ πλουτώνιον.

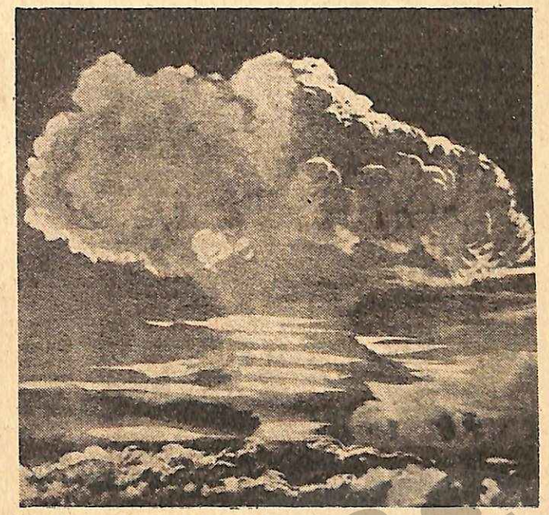

Δοκιμαστικὴ ἔκρηξις βόμβας ὑδρογόνου εἰς τὰς νήσους Μάρσαλ. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκρήξεως αὐτῆς ἦτο ἡ ἐξαφανισις μιᾶς ἐκ τῶν νήσων.

Ἀκριβῶς λόγῳ τῆς μεγίστης τιμῆς τοῦ τριτίου, οἱ Ἀμερικανοὶ φυσικοὶ ἐσκέφθησαν ὅτι θὰ ἠμποροῦσαν νὰ χρησιμοποιήσουν τοῦτο μόνον ὡς ἐνδιάμεσον σῶμα, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἡ ἀντίδρασίς του χρησιμεύῃ ὡς ἔναυσμα διὰ τὴν ἀντίδρασιν τοῦ δευτερίου, ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς μεγαλυτέρας ποσότητας. Διότι τὸ δευτέριον τοῦτο εἶναι ἀρκετὰ ἐφθηνὸν στοιχεῖον σήμερον καὶ ἡ τιμή του εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας δὲν ὑπερβαίνει τὰς 8.000 σημερινὰς δραχμὰς κατὰ χιλιόγραμμον. Ἔτσι ὁ τύπος τῆς ἀμερικανικῆς τοὐλάχιστον βόμβας ὑδρογόνου φαίνεται ὅτι περιλαμβάνει τὸ φορτίον ἐκ πλουτωνίου καὶ τὸ ἔναυσμα ἐκ μίγματος δευτερίου καὶ τριτίου, ποὺ περιβάλλονται ἀπὸ ποσότητα δευτερίου, ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέραν.

Δὲν ὑπάρχουν ἀκριβεῖς πληροφορίαι διὰ τὴν πραγματικὴν ἀπόδοσιν τῶν βομβῶν αὐτῶν, οὔτε καὶ εἶναι εὔκολον νὰ εὕρωμεν αὐτὴν μὲ ἕνα ἁπλοῦν ὑπολογισμόν. Ἐάν, πάντως, ἡ πραγματικότης ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς θεωρητικὰς προβλέψεις, δὲν εἶναι ὑπερβολὴ τὸ νὰ δεχθῶμεν ὅτι τὰ ἐκλυόμενα ποσὰ ἐνεργείας εἶναι πεντακοσίας ἢ χιλίας φορὰς μεγαλύτερα ἀπὸ ἐκείνα ποὺ δίδει ἡ ἁπλῆ βόμβα Α τοῦ 1945.

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν περισσοτέρων τεχνικῶν ἡ βόμβα ὑδρογόνου σπαντεῖ τύπον πυρηνικοῦ ὅπλου ἐλάχιστα πρακτικόν. Ἡ φανταστικὴ τιμὴ τοῦ τριτίου, ποὺ ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ περιέχεται εἰς σημαντικὴν σχετικὴν ποσότητα, συντελεῖ ὥστε, ἡ βόμβα νὰ στοιχίζῃ πολλὰς δεκάδας φορὰς ἀκριβώτερον ἀπὸ μίαν συνήθη ἀτομικὴν βόμβαν. Τὸ τρίτιον, ἀφ' ἑτέρου, εἶναι στοιχεῖον ραδιενεργὸν ποὺ καταστρέφεται μόνον τοῦ ἔχει πράγματι περίοδον 12 μόνον ἐτῶν. Πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι εἰς τὸ τέλος τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος ἐκ μάζης 1 χιλιογράμμου τριτίου ἀπομένουν 500 γραμμάρια. Εἶναι, ἑπομένως, δύσκολος ἡ ἀποθήκευσις βομβῶν ὑδρογόνου ἐπὶ ἀόριστον χρονικὸν διάστημα. Ἡ κατασκευὴ ἐξ ἄλλου, τούτων κατὰ τὸν χρόνον τῆς χρησιμοποιήσεώς των ἀποτελεῖ ἐργασίαν λεπτήν διότι, ἐὰν τὸ δευτέριον διατηρῆται εἰς ὑγρὰν κατάστασιν, πρέπει νὰ ἐξασφαλισθοῦν θερμοκρασίαι κατώτεραι τῶν 200 βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδέν.

ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΑΓΝΩΣΤΟΣ Η ΦΥΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΤΗΣ ΓΗΣ

Τόσον τὸν καιρὸν ποὺ ἐθεωροῦσαν τὴν Γῆν ἐπίπεδον ὅσον καὶ ἀργότερον, ὅταν ἐγνωρίσαμεν ὅτι εἶναι στρογγυλή, οἱ ἄνθρωποι ἐπεθύμησαν νὰ μάθουν τί εὑρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν ἐπὶ τῆς ὁποίας κατοικοῦμεν. Ἡ ἔρευνα ὅμως αὐτὴ γίνεται ὑπολογιστικῶς, ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἐφικτὸν νὰ προχωρήσωμεν πολὺ εἰς βάθος ἐντὸς τοῦ ἐδάφους. Ἄλλοτε, ὅτε ἔσκαπταν μὲ πρωτόγονα μέσα, ἡ εἰσδυσις ἦτο πολὺ μικρά, ἤδη ὅμως αἱ γεωτρήσεις γίνονται πολὺ βαθύτεραι. Οὕτω. διατρήσεις τοῦ ἐδάφους πρὸς ἀναζήτησιν πηγῶν πετρελαίου φθάνουν τὰ 5000 μέτρα εἰς βάθος, μερικαὶ δὲ — αἱ τοῦ Οὐάτ-ομινγκ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν — ἔχουν ὑπερβῆ τὰ 6½ χιλιόμετρα. Κανένα ὀρυχεῖον δὲν ἔχει φθάσει εἰς τόσο μεγάλο βάθος. Βαθύτερο ἀπὸ ὅλα εἶναι ἕνα χρυσωρυχεῖο εἰς Νότιον Ἀφρικὴν ποὺ πλησιάζει τὰ 2½ χιλιάδες μέτρα.

Αὐταὶ αἱ εἰσδύσεις ἐντὸς τοῦ ἐδάφους, ὅσον καὶ ἂν ἐκ πρώτης ὄψεως μᾶς φαίνονται μεγάλαι, σχετικῶς μὲ τὸν ὄγκον τῆς Γῆς, εἶναι ἐλάχισται. Τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ὁ ἄνθρωπος ἔχει εἰσχωρήσει ἐντὸς τῆς Γῆς, ἐλάχιστα περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἕνα κουνούπι ποὺ τσιμπᾷ ἕνα ἐλέφαντα.

Κατὰ συνέπειαν, τίποτε θετικὸν δὲν γνωρίζομεν σχετικῶς μὲ τὰ ἔγκατα τοῦ πλανήτου μας. Τί θὰ εὑρίσκαμεν ἂν ἐσκάπτετο μία σήραγξ ποὺ θὰ διατρυποῦσε τὴν Γῆν πέρα ὡς πέρα, ἔστω καὶ λοξά; Ἢ τί θὰ ἀπεκαλύπτετο ἂν κάποιος φοβερὸς κατακλυσμὸς ἔσχιζε τὴν σφαῖρα μας εἰς τὰ δύο;

Σχεδὸν μέχρι πρὸ 100 ἐτῶν πολλοὶ ἐπίστευον ὅτι ἡ Γῆ ἦτο κοῦφια, περικλείουσα ἕνα ἐσωτερικὸν κόσμον ἀπὸ ζωντανὰ ὄντα καὶ φυτά. Τὸ 1822 ἐπεδιώκετο νὰ ὀργανωθῇ διάσκεψις διὰ τὴν ἀνάληψιν ἐξερευνήσεως εἰς τὸν ὑπόγειον κόσμον. Ἐπὶ τῶν σκέψεων αὐτῶν ἐστηρίχθη καὶ ἕνα ὡραῖο μυθιστόρημα τοῦ Ἰουλίου Βέρν «Ταξίδι στὸ κέντρον τῆς Γῆς», τοῦ ὁποίου οἱ ἥρωες ἐπέτυχον πράγματι ν' ἀνακαλύψουν ἕνα τοιοῦτον κόσμον, εἰσδύσαντες ἀπὸ τὴν Ἰσλανδίαν καὶ ἐπανεξελθόντες εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς ἀπὸ τὸ Στρόμπολι τῆς Ἰταλίας.

✻

ΠΩΣ ΧΑΡΑΖΟΝΤΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΙΣ ΤΟ ΓΥΑΛΙ

Πολλάκις διὰ λόγους διακοσμητικοὺς ἢ ἄλλους χρειάζεται ν' ἀποτυπώσωμεν σχέδια ἢ γράμματα ἐπὶ ὑαλίνων ἀντικειμένων. Τὸ γυαλὶ ὅμως εἶναι ἐκ τῶν σκληροτέρων ὑλικῶν καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ χαραχθῇ παρὰ μετὰ μεγάλης δυσκολίας. Ἐχρειάσθη λοιπὸν νὰ εὑρεθῇ μία οὐσία ποὺ θὰ προσβάλλῃ χημικῶς τὸ γυαλὶ καὶ θὰ τὸ διαλύῃ. Τοιαύτη δραστικὴ οὐσία εἶναι τὸ ὑδροφθορικὸν ὀξύ. Τὸ ὀξὺ αὐτὸ ἀποτελεῖ ἕνωσιν τοῦ φθορίου, ποὺ ὀφείλει τὸ ὄνομά του εἰς τὰς διαβρωτικὰς ἰδιότητάς του· δι' αὐτὸ ἐξ ἄλλου καὶ δὲν φυλάσσεται εἰς ὑάλινα δοχεῖα, ἀλλ' εἰς ἰσοταῦτα ἐκ παραφίνης.

Ὅταν πρόκειται νὰ χαράξωμεν κάποιαν ἀπεικόνισιν εἰς τὸ γυαλί, τὸ ἀλείφομεν προηγουμένως μὲ κατάλληλον βερνίκι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἐπιδρᾷ τὸ ὑδροφθορικὸν ὀξύ. Ἔπειτα μὲ ὀξὺ ἐργαλεῖον χαράσσομεν τὰς εἰκόνας καὶ τὰ γράμματα ποὺ θέλομεν, ὥστε εἰς τὰ σημεῖα αὐτὰ νὰ φανῇ τὸ γυαλί. Ὅταν τὸ βερνίκι στεγνώσῃ καλά, ἀφίνομεν νὰ ἐπιδράσῃ ἀρσὶν ὑδροφθορικὸν ὀξὺ ἢ διάλυμα φθοριούχου ἀμμωνίου ἢ φθοριούχου νατρίου.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, δηλαδὴ ὅταν ἐνεργήσωμεν μὲ ἀραιὸν ὑδροφθορικὸν ὀξύ, ἡ εἰκὼν εἰς τὸ γυαλὶ θὰ νίνῃ διαφανής. Ἀντιστρόφως. θὰ νίνῃ ἀδιαφανής, γαλακτώδης, ἂν ἐργασθῶμεν μὲ τὰ ἀναφερθέντα φθοριοῦχα ἅλατα.

Ἀλλὰ τὸ γυαλὶ ὡς κύριον συστατικόν του ἔχει τὴν ἄμμον, δι' αὐτὸ τὸ ὑδροφθορικὸν ὀξὺ διαβιβρώσκει τὰ πυριτικὰ πετρώματα ὅπως διαβιβρώσκει τὸ γυαλί. Ἐξ αἰτίας τῆς ἰδιότητος του αὐτῆς τὸ χρησιμοποιοῦν εἰς τὴν διάνοιξιν τῶν πετρελαιοπηγῶν.

Σήμερον ἡ χημικὴ βιομηχανία κατασκευάζει ὑάλους ποὺ δὲν προσβάλλονται ἀπὸ τὸ ὑδροφθορικὸν ὀξύ. Πρόκειται διὰ τὴν ὀργανικὴν ὕαλον ποὺ ὑπάγεται εἰς τὰς πλαστικὰς ὕλας.

ΠΕΡΑΣΑΝ ΠΟΤΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΚΕΨΙΝ ΣΑΣ

Τὰ πολὺ ἁπλᾶ πραγματα

ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΣΕΛΙΔΟΣ :

ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΘΟΥΝ ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ. Η ΘΕΜΕΛΙΩΣΙΣ ΕΠΙ ΒΡΑΧΟΥ ΠΡΟΦΥΛΑΣΣΕΙ ΤΟ ΚΤΙΡΙΟΝ

Εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν χώραν μας, πολλακὶς ἔχομεν βρηνήσει ὄχι ὀλίγα θύματα τῶν σεισμῶν. Ἡ θεομηνία αὐτὴ εὐνόητον εἶναι ὅτι, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, δὲν δύναται παρὰ νὰ προκαλέσῃ θύματα συνεπείᾳ τοῦ τρανταγμοῦ τοῦ ἐδάφους, τῆς διανοίξεως ρωγμῶν εἰς τὴν γῆν, τῆς ἐνδεχομένης κατολισθήσεως ἐδαφῶν κλπ. Ὅλα ὅμως αὐτὰ τὰ φυσικὰ φαινόμενα πάντοτε περιωρισμένου ἀριθμοῦ θύματα ἔχουν. Αἱ μεγάλαι ἀπώλειαι εἰς ἀνθρωπίνας ζωὰς ὀφείλονται ὄχι εἰς αὐτὰ ταῦτα τὰ σεισμικὰ φαινόμενα, ἀλλὰ εἰς τὴν κατάρρευσιν τῶν οἰκιῶν, ὁπότε λίθοι, ἔπιπλα καὶ πάσης φύσεως οἰκοδομικὸν ὑλικὸν ἠμπορεῖ νὰ καταπλακώσῃ τόσον τοὺς ἐντὸς τῆς οἰκίας ὅσον καὶ τοὺς ἐκτὸς αὐτῆς. Ἡ καταστροφὴ ἐπιτείνεται ἐὰν ἐπακολουθήσῃ πυρκαϊά, ὅπως συνέβη ἐσχάτως εἰς τὴν Ζάκυνθον, πρὸ ἐτῶν δὲ εἰς Ἅγιον Φραγκίσκον τῆς Καλιφορνίας.

Ὀρθῶς λοιπὸν οἱ ἐπιστήμονες ὅλου τοῦ κόσμου ὑποστηρίζουν ὅτι ναὶ μὲν δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐμποδίσωμεν τὸ ἔδαφος νὰ σείεται ὅταν ἀναταρασσῶνται τὰ ἔγκατα τοῦ πλανήτου μας, ὅμως εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφύγωμεν τὰς φοβερὰς ζημίας καὶ καταστροφὰς ποὺ συνήθως οἱ σεισμοὶ συνεπάγονται. Ἀπὸ μακροῦ σχετικῶς χρόνου ἡ κατασκευὴ ἀντισεισμικῶν κτιρίων ἀπησχόλησε τοὺς τεχνικούς. Σήμερον εἴμεθα πλέον εἰς θέσιν νὰ κατασκευάζωμεν ἀπολύτως ἀνθεκτικὰς οἰκίας μὲ ἰσχυρὸν μετάλλινον σκελετόν. Εἰς τὸ Τεχνολογικὸν Ἰνστιτοῦτον τῆς Καλλιφορνίας ἐγένοντο ἐνδιαφέρουσαι πειράματα μὲ μικροσκοπικοὺς ἀντισεισμικοὺς οὐρανοξύστας, στερεωμένους ἐπὶ εἰδικῆς συσκευῆς ποὺ τοὺς ἔθεταν εἰς ἰσχυρὰν κίνησιν ἀνάλογον μὲ τὴν τοῦ σεισμοῦ.

Μὲ μικρὰν σχετικῶς οἰκονομικὴν ἐπιβάρυσιν εἶναι δυνατὸν νὰ κατασκευάζωνται ἀντισεισμικὰ κτίρια ὁσονδήποτε μεγάλα. Ἐν περιπτώσει ἰσχυροῦ σεισμοῦ, ἐνδέχεται νὰ πάθουν ρωγμὰς οἱ τοῖχοι ἢ νὰ πέσουν σουβάδες ἀπὸ τὴν ὀροφήν, ὅμως τὸ κτίριον δὲν θὰ καταρρεύσῃ. Οἱ ἔνοικοι ἀντὶ νὰ τρέχουν εἰς τοὺς δρόμους, ἀρκεῖ νὰ σταθοῦν κάτω ἀπὸ μίαν πόρτα διὰ νὰ προστατευθοῦν ἀπὸ τὸ κούφωμα. Ἐπίσης εἶναι γενικῶς ἀποδεδειγμένον ὅτι τὸ βραχῶδες ἔδαφος πάλλεται πολὺ ὀλιγώτερον διαίως ἀπὸ ὅ,τι τὰ μαλακὰ ἐδάφη, καὶ δι' αὐτὸ εἰς τὰς σεισμοπαθεῖς περιοχὰς πρέπει νὰ κτίζωμεν τὸ σπίτι μας σὰν τὸν φρόνιμον ἄνδρα τοῦ Εὐαγγελίου, «ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν».

Ο ΧΡΥΣΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΧΗΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΖΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΟΝ ΔΙΑ ΜΕΤΑΣΤΟΙΧΕΙΩΣΕΩΝ

Τὸ παλαιὸν ὄνειρον τῶν ἀλχημιστῶν, τῆς μετατροπῆς των εὐτελῶν μετάλλων εἰς εὐγενῆ, ἀπὸ μακροῦ ἔχει καταστῇ πραγματικότης. Ἤδη ἀπὸ τοῦ 1919 οἱ Ἀμερικανοὶ μετεστοιχείωσαν τὸν ὑδράργυρον εἰς χρυσόν. Ἔκτοτε οἱ φυσικοὶ ἔχουν ἐπιτύχει πλείστας μεταστοιχειώσεις, βομβαρδίζοντες δι' εἰδικῶν συσκευῶν ὡρισμένα χημικὰ στοιχεῖα μὲ οὐδετερόνια ἢ πρωτόνια, προερχόμενα ἐξ ἀκτινενεργῶν στοιχείων, ὅπως εἶναι τὸ οὐράνιον. Ἡ λεγομένη ἀτομικὴ στήλη εἶναι ἕνα θαυμάσιον μηχάνημα ποὺ ἐπιτυγχάνει τοιούτους «βομβαρδισμούς».

Τὴν πρώτην μετασταιχείωσιν ἐπέτυχε πρὸ 36 ἐτῶν ὁ διάσημος Ἄγγλος φυσικὸς λόρδος Ράδερφορντ, ποὺ, βομβαρδίζων τὸ ἄζωτον μὲ πυρήνας ἡλίου τὸ μετέτρεψεν εἰς ὀξυγόνον. Ἐπίσης ἔχει ἐπιτευχθῇ καὶ ἡ μετατροπὴ τοῦ χρυσοῦ εἰς ὑδράργυρον.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ πυρηνικὴ φυσικὴ προώδευσε σημαντικὰ ὥστε σήμερον ἔχει ἐπιτευχθῇ μέγας ἀριθμὸς μεταστοιχειώσεων, διὰ διαφόρων μεθόδων, ἡ δὲ ἀποδεσμευομένη πυρηνικὴ ἐνέργεια χρησιμοποιεῖται εἰς πολεμικοὺς καὶ εἰρηνικοὺς σκοπούς.

✻

ΜΕΡΙΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Οἱ «στρατοναῦται», δηλαδὴ οἱ ἐπιβαίνοντες ἀεροστάτων ἀνυψουμένων μέχρι τῆς στρατοσφαίρας, ἔχουν κάμει μερικὰς περιέργους παρατηρήσεις. Μία ἐξ αὐτῶν εἶναι ὅτι, ἀπὸ ἑνὸς ὕψους καὶ ἄνω ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου ἀντὶ νὰ φαίνεται λαμπρότερος, ὡς ἐκ τῆς ἀραιώσεως τοῦ ἀέρος, ἔχανε τὴν λάμψιν του διὰ νὰ καταστῇ τέλος βαθύχρωμος. Αὐταὶ καὶ ἄλλαι παρατηρήσεις ὡδήγησαν μερικοὺς ἐπιστήμονας νὰ σκεφθοῦν μήπως ἔπρεπε ν' ἀναθεωρήσωμεν τὰς περὶ τοῦ ἡλίου πεποιθήσεις μας. Κατ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος εἶναι σῶμα σκοτεινὸν ποὺ ἐκπέμπει ἀόρατον ἀκτινοβολίαν, ἡ ὁποία ὅμως καθίσταται φωτεινὴ ὅταν διέλθῃ διὰ τῆς γηΐνης ἀτμοσφαίρας.

Πρὸς διερεύνησιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἤρχισε συστηματικωτέρα μελέτη τῆς ἀτμοσφαίρας τοῦ ἡλίου, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἔχει οὐδεμίαν ὁμοιότητα μὲ τὴν ἰδικήν μας ἀτμοσφαῖραν. Ἀντὶ νὰ ἀποτελῆται ἀπὸ μῖγμα ὀξυγόνου, ἀζώτου, ὑδρογόνου κλπ., τοῦ ἡλίου ἡ ἀτμοσφαῖρα περιέχει μέταλλα τὰ ὁποῖα ἡ ὑψηλὴ θερμοκρασία τὰ κρατεῖ εἰς κατάστασιν ἀέριον. Ἡ πυκνοτατη αὐτὴ ἀτμοσφαῖρα προκαλεῖ τόσον ἰσχυρὰν διάθλασιν τοῦ φωτός, ὥστε πρὸς τὴν Γῆν νὰ μὴ φθάνουν αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες ποὺ ἀκτινοβολοῦνται ἀπὸ τὴν πρὸς ἡμᾶς πλευρὰν τοῦ Ἡλίου, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ὄπισθεν μέρος αὐτοῦ.

✻

ΠΩΣ ΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΟΞΥΓΟΝΟΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΕΡΑ

Εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις δίδεται εἰς τοὺς ἀσθενεῖς νὰ εἰσπνεύσουν καθαρὸν ὀξυγόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ βιομηχανία χρειάζεται τεράστια ποσὰ ὀξυγόνου διὰ πλείστας ἐργασίας. Δι' ὅλας αὐτὰς τὰς ἀνάγκας μεγάλαι ποσότητες ὀξυγόνου λαμβάνονται κατ' ἔτος, διὰ διαφόρων χημικῶν μεθόδων, ἰδίως δὲ ἀπὸ τὴν ἀτμοσφαῖραν. Πρὸς τοῦτο συνήθως ψύχομεν τὸν ἀέρα ἕως τοὺς 183 βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδέν, ὁπότε τὸ ὀξυγόνον ὑγροποιεῖται καὶ ξεχωρίζεται ἀπὸ τὸ ἄζωτον, ποὺ θέλει μεγαλυτέραν ψῦξιν διὰ νὰ ὑγροποιηθῇ.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΑΠΑΤΗ ΚΑΙ ΩΦΕΛΕΙΑ

Ὁ ἐξευτελισμὸς τοῦ «Ἠωανθρώπου» καὶ ἡ στερέωσις τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως

Τοῦ ὁμοτίμου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΚΟΥΜΑΡΗ

Σειρὰ ἄρθρων τὰ ὁποῖα μας ἀπεστάλησαν τελευταίως, ἐπιβάλλει νὰ κλεισωμεν καὶ ἡμεῖς καποιο κεφάλαιον, τοῦ ὁποίου οἱ σκελετοὶ-ἥρωες κλείονται τέλος εἰς τὴν μουσειακὴν προθήκην των, μονίμως ἴσως. Παύουν νὰ ἐνοχλοῦν τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἀνθρώπου. Καὶ ἔχει λόγον τὸ παρὸν σημείωμα.

Ὅπως τὰ κέρματα ἔχουν δύο ὄψεις, ἔτσι καὶ τὰ γεγονότα τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς ζωῆς αἱ ἐκοηλώσεις. Τοῦτο δεικνύει ἡ πεῖρα. Καὶ ἕνας μεγάλος ἐξευτελισμὸς τῆς ἐπιστήμης ἔχει καὶ τὴν καλήν του συνέπειαν. Ἡ ἀποκαλυφθεῖσα μεγάλη ἀπάτη τῆς Ἐπιστήμης τελευταίως δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ περίφημα ὀστὰ Πιλτντάουν τῆς Ἀγγλίας, ἀπάτη ἡ ὁποία τὰ ἐξήγαγεν ἀπὸ τοῦ στενοῦ ἐπιστημονικοῦ κύκλου εἰς τὸν κοινωνικὸν τύπον, δὲν διέψευσε καὶ αὐτὴ τὸν μοιραῖον ἀνωτέρω κανόνα. Ἀντὶ τῆς μικρᾶς σχετικῶς ζημίας, ἠθικῆς μᾶλλον, νομίζομεν, διὰ τοὺς ἐπιστήμονας, ἔχομεν ἓν κέρδος θετικὸν αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης. Τὴν ἀρνητικὴν στερέασιν τοῦ εἰρμοῦ τῶν σκέψεών της, τὸν ὁποῖον εἰρμὸν ἀσφαλῶς εἶχον διαταράξει ὀπωσδήποτε ἓν κρανίον καὶ μία σιαγών, ἐκληφθέντα ἐπὶ μίαν τεσσαρακονταετίαν, παρὰ τὴν νέαν μορφολογίαν αὐτῶν, ὡς τὰ παλαιότερα ἴχνη ἀνθρώπου. Καὶ τὴν ἔξαρσιν τῆς ὠφελείας ἐκ τῆς ἀπάτης σκοποῦν αἱ συμπληρωματικαὶ αὗται γραμμαί.

Ἂς ὑπενθυμίσωμεν μὲ μεγάλην συντομίαν τὴν ἐνδιαφέρουσαν τὴν Ἱστορίαν πλέον, μακρὰν ἐκείνην ἱστορίαν (ἔχουν δημοσιευθῆ πλέον τῶν 250 σχετικῶν μελετῶν), διὰ τὸν σχετικὸν κατατοπισμὸν τοῦ ἀναγνώστου, παραπέμποντες διὰ τὰς λεπτομερείας, εἰς τὸ ἄρθρον «Πιλτντάουν» τῶν Ἐγκυκλοπαιδειῶν μας, ὡς καὶ εἰς δύο λεπτομερεῖς ἀνακοινώσεις μας ἐν τῷ κοινωνικῷ ἡμερησίῳ Τύπῳ, κατὰ τὴν διαδρομὴν τῆς πλήρους ἐκκαθαρίσεως μιᾶς ἀκόμη, ἀπιστεύτου πλάνης τῆς Ἀνθρωπολογίας («Ὁ Ἄνθρωπος Πιλτντάουν κλπ., «Ἡ Καθημερινὴ» 13.12.1953. — Ἀπατεῶνες καὶ Ἐπιστήμη, «Ἡ Καθημερινὴ» 8.12.1954).

Ἕνας ἐρασιτέχνης ἀρχαιόφιλος, Κάρολος Ντάουσον, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα θὰ μείνῃ, ὡς εἶναι φυσικὸν, συνδεδεμένον καὶ μὲ τὰ κίβδηλα εὑρήματα, ὅπως εἶχε συνδεθῆ μὲ αὐτὰ τιμητικὸς καὶ πρὸ τοῦ ἐξευτελισμοῦ των (Ἠωάνθρωπος Ντουσσώνειος), παρουσίασεν εἰς τὴν ἐπιστήμην σειρὰν ὀστῶν, ἀποκαλυφθέντων εἰς πυριτικὴν τάφρον ἐν Πιλτντάουν τοῦ Σούσσεξ, νοτίως τοῦ Λονδίνου. Τὸ πρῶτον ὀστοῦν παρεδόθη εἰς αὐτὸν ὑπὸ ἐργάτου, τὰ ἄλλα ἀνεκαλύφθησαν(;) βαθμιαίως ὑπὸ τοῦ ἰδίου καὶ ὑπὸ τοῦ ἐξαπατηθέντος Σὲρ Ἄρθουρ Σμὶθ-Γούντγορντ τοῦ Βρεταννικοῦ Μουσείου, ἀπὸ τοῦ 1909—1913. Ἐννέα τεμάχια ἐν ὅλῳ, ἀνήκοντα εἰς δύο κρανία, ἀλλὰ μὴ δυνάμενα νὰ προσαρμοσθοῦν μεταξύ των. Τὸ σπουδαῖον ἦτο ὅτι τὰ ὀστὰ τῆς κάψης τοῦ κρανίου, ἐδείκνυον τὸ ὡς παλαιότατον θεωρούμενον κρανίον τοῦτο, μὲ χαρακτηριστικὰ ὄχι πρωτόγονα, ὅπως θὰ ἔπρεπεν, ἀλλὰ σύγχρονα, ὅμοια μὲ τὴν ἰδικήν μας μορφολογίαν, δηλαδὴ τοῦ καλουμένου «Χόμο Σάπιενς», ἢ ὅπως ἡμεῖς ὀνομάζομεν «Τελεοανθρώπους». μὲ κάπως παχύτερα μόνον τοῦ συνήθους τοιχώματα. Καὶ τὸ γεγονὸς ἀνέτρεπε τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἀκόμη παραδοξότερον, ἀφοῦ ἡ κάτω σιαγὼν εἶχεν ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς σιαγόνος μεγάλου πιθήκου. Αὐτὰ ἔδωσαν ἀφορμὴν ἀπείρων συζητήσεων μέχρι πρό τινος, ἐπὶ τῇ βάσει ὅτι ἦσαν γνήσια εὑρήματα βεβαίως.

Καὶ ἡ δισμάχη τῶν ἐπιστημόνων συνεχίζετο. Εὑρέθη ὁ «Ἄνθρωπος μὲ τὴν πιθήκειον σιαγόνα»! Τοῦτο δὲ διότι ἐθεωρεῖτο ὡς βέβαιον κατὰ τοὺς μέν, ὅτι ἀνήκεν ἡ σιαγὼν εἰς τὸ κρανίον, ἀφοῦ θὰ ἦτο περίεργος σύμπτωσις νὰ εὑρεθοῦν, τόσον πλησίον ἀλλήλων, ὀστὰ παλαιοντολογικοῦ ἀνθρώπου καὶ παλ. πιθήκου, ἀμφοτέρων σπανίων. Διὰ τοὺς περισσοτέρους ὅμως ὁπωσδήποτε, δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι ἐπρόκειτο πράγματι περὶ συνυπάρξεως τυχαίας, χωριστῶν σκελετῶν ἀνθρώπου καὶ πιθήκου. Εἰς τοῦτον μάλιστα ἐδόθη καὶ τὸ ὄνομα Βορεοπίθηκος. Κατὰ τοὺς «Ἑνωτικοὺς», εὑρισκόμεθα πρὸ ἑνὸς παλαιοντολογικοῦ ἀνθρωπείου ὄντος, εμφανίζοντος παραδοξως λίαν ἀνεπτυγμένον μὲν τὸ κρανίον, ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης ἐκείνης Παλαιοπαλαιολιθικῆς Ἐποχῆς (Κατωτέρου πλειστοκαίνου, πρὸ ἑκατοντάδων χιλιάδων ἐτῶν), ἀντιθέτως δὲ διατηροῦντος ἀκόμη κατωτάτης ἀναπτύξεως, πιθήκειον, ἐμφανῶς σιαγόνα. Πρὸς τιμὴν τοῦ ἀνακαλύψαντος τὸ ὄνομα, ὡς εἴπομεν, «Ἠωάνθρωπος Ντουσσώνειος», ἢ καὶ «Ἠωάνθρωπος Πιλτντάουν», ἀφοῦ δῆθεν ἐπρόκειτο περὶ ἑνὸς τῶν πρώτων σκελετῶν ἀληθοῦς ἀνθρώπου, ἀπὸ τῆς ἠοῦς τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς «Χωριστικοὺς», τοὺς δεχομένους τὸ κρανίον ὡς ἀνθρώπειον καὶ τὴν σιαγόνα πιθήκειον, ἡ σημασία τοῦ κρανίου ἦτο μεγίστη, ἀφοῦ ἀπὸ τόσον ἀπωτέρου παρελθόντος ἐμφανίζεται παραδόξως ἕνα κρανίον, ὄχι ὅπως θὰ ἔπρεπε, ζωωδέστερον, τουτέστιν ὑπὸ τὴν γνωστὴν κατωτέραν μορφολογίαν, δηλαδὴ πρωτανθρωπίνην (χαμηλὸν κρανίον, ὑπερόφρυον γεῖσον κλπ., ὅπως ὁ σκελετὸς ἰνεάντερταλ κλπ.), ἀλλὰ τελείως ἀνεπτυγμένον, ὅπως τὸ τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Καὶ ἀκριβῶς τὸ σημεῖον τοῦτο ἔχει σημασίαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ δίδει ἀφορμὴν εἰς τὸ σημείωμά μας.

Ἐκ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς ἀπάτης, ὡς θὰ ἴδωμεν ἀμέσως, κατερρίφθη καὶ ἡ γενομενη ἀποδεκτὴ τότε ὑπόθεσις πρὸς συμβιβασμόν, ὅτι δηλαδὴ ἀνάπτυξις τοῦ κρανίου ἀπὸ τῆς προανθρωπίνης μορφῆς, ἐγινεν ἐνωρίς, ἐνῶ τὰ ἄλλα χαρακτηριστικὰ ἠκολουθουν βραδέως τὴν ἱεραρχικὴν ἐξέλιξίν των. Κυρία αἰτία τῆς βεβιασμένης ταύτης σκέψεως, ἦτο τὸ κρανίον Πιλτντάουν μὲ τὸ τόσον ἀνεπτυγμένον κρανίον καὶ τὴν ὑποθετικὴν παλαιότητά του. Καταρριφθείσης τῶρα ταύτης, ὡς θὰ ἴδωμεν, ἐπανέρχεται ἡ ἐπιστήμη εἰς τὴν ἱεραρχίαν τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως, βασισθεῖσαν ἐπὶ τόσων ἄλλων ἀπτῶν ἐνδείξεων, ἄλλων εὑρημάτων ἅτινα καθ' ἑκάστην πληθύνονται. Ἀπαντα σχεδὸν, ἀπὸ τὰν Προανθρωπείων καὶ τῶν Πρωτανθρωπείων μέχρι τῶν Τελεοανθρωπείων, ἐπικυροῦν τὴν βαθμιαίαν ἐξέλιξιν. Ὁ ἐνοχλητικὸς ἀπατεὼν Πιλτντάουν καὶ παρείσακτος, ἐξηυτελίσθη.

Μετὰ 40 ἔτη, ἦλθεν ἡ ὥρα τῶν ὑποψιῶν. Ὁ ἀνατόμος τῆς Ὀξφόρδης Ι. Βάτνερ ἔφθασεν εἰς τὴν ὑπόνοιαν. Καὶ διὰ λεπτοτάτης ἐρεύνης, ἀπεκάλυψε πρῶτον σαφῆ ἀποξεσιν τεχνητὴν τῶν ὀδόντων τῆς σιαγονος, ἰδιως εἰς τὸν κυνόδοντα καὶ ἀπέδειξε καὶ πειραματικῶς τὴν ἀπάτην ἐπὶ ἄλλης σιαγόνος χιμπατζῆ. Ἠκολουθησεν εἶτα ἐπίμονος καὶ ἐμπεριστατωμένος ὁ χημικὸς ἔλεγχος. Ἤδη, ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ τελευταίου πολέμου, διὰ τῆς μεθόδου τοῦ Κέννεθ Ὤκλεύ, καθοριζούσης τὴν παλαιότητα τῶν ὀστῶν, γνωρίζομεν ὅτι τὸ φθόριον τοῦ ὕδατος (τὸ ὁποῖον κυκλοφορεῖ εἰς τὸ ἔδαφος) ἐνοῦται βραδέως μὲ τὸ ἀσβέστιον ἑνὸς καταχωσμένου ὀστοῦ χημικῶς καὶ ἡ ἕνωσις εἶναι κατ' εὐθειαν ἀνάλογος μὲ τὸν χρόνον τῆς καταχώσεως. Ἑπομένως, ὅλα τὰ τυχὸν συγχρόνως ταφέντα ὀστὰ πρέπει νὰ ἐγκλείουν τὸ αὐτὸ ποσὸν φθορίου.

Ὁ ἔλεγχος οὗτος λοιπόν, ἐφαρμοσθεὶς εἰς τὴν περίπτωσιν, κατέδειξεν ἄκραν ἀπωχείαν εἰς φθόριον τῶν ὀστῶν Πιλτντάουν. Τὰ ὀστὰ ἀπὸ τῆς Παλαιοπαλαιολιθικῆς Ἐποχῆς εἰς τὴν ὁποίαν κατετάσσοντο, μετετέθησαν τὸ πολὺ εἰς τὴν Νεοπαλαιολιθικὴν. Ἀλλὰ τότε τὸ πρόβλημα ἐχειροτέρευσε. Διότι, ἐὰν ἡ ἐμφάνισις τελείου ἀνθρωπείου κρανίου μὲ τὴν σιαγόνα πιθήκειον. ἦτο ἔστω νοητή διὰ τὸ παρελθὸν ἐκεινο, ἦτο τουναντίον ἀκατάληπτος διὰ τόσον ἐγγὺς ἡμῶν χρόνον. Θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ ἐξέλιξίς της εἰς τὸν μέχρις ἡμῶν βραχύτατον χρόνον. Ἀλλ' ἀπεκαλύφθη μετὰ τῆς ἐλαχιστης περιεκτικότητος εἰς φθόριον, ὅπως εἴπομεν, ἀκόμη καὶ ἡ μικρὰ ἀπώλεια ἐρ-γανικῶν οὐσιῶν τῶν ὀστῶν, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ εἶναι μεγάλη ἐὰν ἦσαν τόσον παλαιά.

Καὶ διὰ μὲν τὸ κρανίον, κατεδείχθη κάποια σχετικὴ παλαιότης, ἀλλὰ ἐκ τοῦ νεωτάτου Πλειστοκαίνου. Ὅμως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σιαγόνα καὶ τοὺς ὀδόντας ταῦτα εἶναι σύγχρονα. Καὶ τοῦτο, καὶ ὡς πρὸς τὸ φθόριον. ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὸ ἄζωτον τῶν ὀργανικῶν οὐσιῶν. Ἀπεδείχθη οὕτως, ὅτι ἡ σιαγὼν δὲν εἶναι πάντως παλαιοντολογική. Ἡ ἔρευνα καὶ ἡ ἀποκάλυψις τῆς ἀπάτης, ἐδόθισε κατὰ τὴν μέθοδον τῆς Ἐγκληματολογίας. Κρανίον καὶ σιαγὼν ἀπεχωρίσθησαν οὕτω τελειοτικῶς, καὶ ἡ λίαν ἐντεχνος ἀπάτη ἀπεκαλύφθη.

Ἐν συνεχείᾳ ὅμως κατεδείχθη ὅτι ἡ ὀδοντίνη τῶν ὀδόντων, ὡς καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς σιαγόνος ἦσαν λευκά, κατ' ἀντίθεσιν ἀπὸ τὸ κρανίον. μὴ διαποτισθέντα ἐκ χρωστικῆς ὑπὸ

τῆς παλαιότητος ἐκ τῆς ἐπιδράσεως δῆθεν τοῦ ἐδάφους.

Πόθεν προέρχονται μερικὰ λίθινα ἀντικείμενα, δὲν γνωρίζομεν. Τοῦ δὲ κρανίου ἡ ἀκριβὴς προέλευσις ἀγνοεῖται. Ἡ γνάθος ὅμως ἀσφαλῶς προέρχεται ἀπὸ ἐργαστήριον ἢ ζωολογικόν τινα κῆπον... Ἡ ἀπογοήτευσις πάντως τοῦ διασήμου Σὲρ Ἄρθουρ Σμὶθ-Γούντγορντ θὰ ὑπῆρξεν ἄπειρος διὰ τὰ ἔργα καὶ τὰς ἡμέρας τοῦ ποτὲ προστατευομένου του Ντάουσον. Τόσην σημασίαν εἶχε δώσει ὁ Σὲρ Γούντγορντ εἰς τὸν ὑποθετικὸν Ἠωάνθρωπον, ὥστε ἔκτισεν οἰκίσκον πλησίον τῆς θέσεως ὅπου ἀνευρέθη, διὰ νὰ μὴ τὴν χάσῃ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, μετὰ τὴν ἀποχώρησίν του ἀπὸ τὸ Βρεταν. Μουσεῖον, ὅπου εἰργάζετο. Ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ἀπάτης, ὁ ἴδιος Ντάουσον οὐδὲν θὰ μάθῃ. Ἀπέθανεν ἔνδοξος τὸ 1916. Οὐδὲν ἄλλο δὲ ἀνευρέθη μετὰ τὸν θάνατόν του. Αὕτη εἶναι ἐν περιλήψει ἡ ἱστορία τῆς μεγάλης ἀπάτης τῆς ἐπιστήμης, ἀποκαλυφθείσης μετὰ ἡμισυ αἰῶνα περίπου.

Ὅπως ἐλέχθη ἤδη, ἐὰν ἀφήσωμεν ὅλα τὰ ἄλλα, τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει κυρίως καὶ τὸ ὁποῖον θέλουν νὰ τονίσουν αἱ ὀλίγαι αὗται γραμμαί, εἶναι ὅτι διὰ τῆς ἀποκαλύψεως ὡς κιβδήλου τοῦ εὑρήματος Πιλτυτάουν, καταρρίπτεται τὸ κύριον στήριγμα μιᾶς περιέργου θεωρίας τοῦ Ἔλιοτ Σμὶθ, ἐπὶ τῇ βάσει μελετῶν του ἐπὶ ἐγκεφάλων, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος ἤδη ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματα τῆς ἐξελίξεώς του, ἀπέκτησε λίαν ἀνεπτυγμένον ἐγκέφαλον. Τὴν θεωρίαν ταύτην εἶχεν ἔλθει νὰ στηρίξῃ τὸ θεωρηθὲν τόσον παλαιόν, ἂν καὶ τόσον ἀνεπτυγμένον, κρανίον Πιλτυτάουν. Ἀλλ' ἡ παλαιότης τοῦ σαθροῦ στηρίγματος κατέρρευσε. Τὰ ἄλλα γνωστὰ κρανία, ἀποδεδειγμένως Παλαιοπλειστόκαινα, δηλαδὴ τῶν Προ- καὶ Πρωτανθρώπων, εἶναι μόλις ἀνώτερα κατὰ τὴν μορφὴν τῶν τῶν ἀνωτάτων πιθήκων. Ἡ ἀνάπτυξις ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς ἀνθρωπίνης γραμμῆς εἶναι κανονική.

Καὶ ἤδη, ἡ Ἀνθρωπολογία ἐπανέρχεται πάλιν συνεπῆς εἰς τὴν θεωρίαν, ποὺ εἶχε διασαλεύσει ἕνα ἀτυχὲς ἐπεισόδιον. Αἱ μορφαὶ τῆς ἀνθρωπίνης σειρᾶς ἐμφανίζονται ὁλονὲν πλέον πρωτόγονοι, «πιθηκοειδεῖς» (ἂς εἴπωμεν διὰ τὴν συνεννόησιν, παρὰ τὴν... ἐνόχλησιν), ὅσον πλέον ὀπισθοχωροῦμεν εἰς τὸ ἀχανὲς παρελθόν. Ἀπὸ μίαν ἀπάτην προέκυψεν ἓν ἀνθρωπολογικὸν δίδαγμα. Οὐδὲν κακὸν ἀμιγὲς καλοῦ. Καὶ ἡ ἔξαρσις, ἐπαναλαμβάνομεν, τοῦ σημαντικοῦ γεγονότος, εἶναι ἀφορμὴ τοῦ σημερινοῦ συμπληρωματικοῦ σημειώματός μας.

Τὰ περίφημα πλέον ὀστᾶ Πιλτυτάουν, τὰ ὁποῖα εἴχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἴδωμεν, ἐπανετοποθετήθησαν εἰς τὴν προθήκην των τοῦ Μουσείου Φυσικῆς Ἱστορίας τοῦ Λονδίνου, διὰ νὰ εὕρουν τὴν ἠρεμίαν των, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν : «Κ ι β δ η λ ί α». Οὐδὲν διδάσκουν περὶ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἀνθρώπου πλέον. Διδάσκουν πολλὰ ὅμως περὶ τῆς ἱστορίας τῶν ἀπατῶν καὶ τῆς προσοχῆς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ καταβάλῃ ἡ ἐπιστήμη μας, κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν δεδομένων, ἀπέναντι καὶ τοῦ πλέον ἀξιοπίστου προσώπου, δυστυχῶς. Εἰς τὰς θυρίδας παραπλεύρως ὑπάρχουν ἄλλα κρανία, ὅπως καὶ εἰς ἄλλα Μουσεῖα, ἀπολύτως ἐξηκριβωμένης ἀξίας, μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς κατωτερότητος, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἐπίσης ἐξηκριβωμένην χρονολογικὴν των θέσιν. Ὁπωσδήποτε, ὁ δῆθεν «Ἠωάνθρωπος Ντασουσώνειος» δὲν θὰ ἐλκύῃ καὶ εἰς τὸ διηνεκὲς ὀλιγώτερον τὰ βλέμματα τῶν ἐπισκεπτῶν, ἔστω καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀποκαλυφθείσης ἀπάτης. Ἴσως, νὰ εἶναι καιρὸς μάλιστα, νομίζομεν, συγκεντρώσεως τῶν ὀχι ὀλίγων πλέον δειγμάτων ἀπάτης τῆς Ἀνθρωπολογίας καὶ ἱδρύσεως ἑνὸς λίαν διδακτικοῦ εἰδικοῦ «Μουσείου Κιβδήλων».

Ι. Γ. ΚΟΥΜΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

Τεχνητὰ στόματα

Ἀπὸ τοῦ 1952, ὁμὰς Ἀμερικανῶν ὀδοντιάτρων μελετᾷ τὴν τερηδόνα τῶν ὀδόντων εἰς «τεχνητὰ στόματα» ὅπου ἐπιφυτεύουν μεμονωμένους ἢ κατὰ ζεύγη, ὀδόντας ὑγιεῖς προσφάτως ἐξαιρεθέντας. Οἱ ὀδόντες οὗτοι συνεχῶς καὶ ἐπὶ μῆνας ἀρδευόμενοι διὰ τεχνητῆς ἐπίσης σιέλου, ὑποβάλλονται περιοδικῶς ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν διαφόρων γνωστῶν μικροβίων. Ἡ μέθοδος αὕτη ἐπιτρέπει τὴν συστηματικὴν παρακολούθησιν τῆς ἐξελίξεως τῆς ἑκάστοτε ἐκδηλουμένης προσβολῆς καὶ τὸν καθορισμὸν τοῦ ρόλου τὸν ὁποῖον διαδραματίζει ἕκαστος τῶν ὑπευθύνων φορέων. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ κατέστη δυνατὸν νὰ διαπιστωθῇ ἡ μεγαλυτέρα ἀνθεκτικότης τῶν ὀδόντων τῶν ἐνηλίκων εἰς τὰς προσβολὰς τῆς τερηδόνος καὶ ἡ νοσογόνος ἐπ' αὐτῶν ἐπίδρασις τῶν σακχάρων; εἰς τὴν ἀσήμαντον συμπύκνωσιν τῶν 0,2% ἡ δ- γλυκόζη ἐπιφέρει τὴν πλήρη καταστροφὴν τῶν ὀδόντων. Βάσει τῶν τελευταίων παρατηρήσεων οἱ ὡς ἄνω Ἀμερικανοὶ ἄγονται εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ λακτοβάκιλλος καζεῖ προκαλεῖ μόνον ἀπασβέστωσιν τῆς ἐδαφιαντίνης τοῦ ὀδόντος ἐνῷ ὁ στρεπτόκοκκος σαλιβάριους πλὴν τῆς ἀπασβεστώσεως ὑπονομεύει αὐτὴν ταύτην τὴν σύστασίν της καὶ ἐπιφέρει τελικῶς τὴν ἀποσύνθεσίν της.

*

«Περ γκούστιμπους»... κλπ.

Ἔχει ἀπὸ μακροῦ χρόνου διαπιστωθῆ ὅτι ὁ σκῶρος ὁ ὁποῖος καταστρέφει τὰς ἐνδυμασίας μας ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ προσαρμοσθῇ εἰς κάθε εἶδος τροφῆς. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι εἰς τὸ διαιτολόγιον τῶν σκώρων περιλαμβάνονται καὶ τὰ θηλητήρια. Καὶ ὅμως, κατὰ τελευταίας ἀνακοινώσεις, μία γενεὰ σκώρων, ἀνεπτύχθη, ὅλως τυχαίως μὲν πλὴν ἀπολύτως καὶ κανονικῶς ἀναλώμασι ἀπεξηραμμένου θηλητηρίου ἐγίδυης προσδιοριζομένου διὰ τὴν παρασκευὴν φαρμακευτικοῦ ὄρου.

*

Ἀγνωμοσύνης... τὸ ἀνάγνωσμα

Αἱ μαγκούσται, τὰ μικρὰ δακτυλοθάμονα θηλαστικά, τὰ ὁποῖα μετεφέρθησαν εἰς τὰς Ἀντίλλας διὰ νὰ τὰς ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὴν μάστιγα τῶν ὄφεων καὶ τῶν ποντικῶν ἐξεπλήρωσαν τόσον εὐτυχεῖδητα τὸ καθῆκον των ὥστε μὴ εὑρίσκουσαι πλέον μὲ τί νὰ τραφοῦν ἐστράφησαν ἐναντίον τῶν πτηνῶν καὶ τῶν... δονιθῶνων. Αὐτὰ συνέβησαν εἰς τὴν Ἰαμαϊκὴν καὶ εἰς τὴν Μαρτινίκαν. Εἰς τὰς νήσους τοῦ Πόρτο Ρίκο καὶ τοῦ Ἁγίου Σταυροῦ — ὅπου ἀπὸ τοῦ 1952 ἐπεδόθησαν εἰς τὴν συστηματικὴν παρακολούθησιν τῆς ζωῆς τοῦ ζώου αὐτοῦ, τὸ ἐπιστημονικὸν ὄνομα τοῦ ὁποίου εἶναι ἑρπηστὴς ὁ ἰχνεύμων — αἱ μαγκοῦσται ἐπεδίδοντο κυρίως εἰς τὴν θήραν ἰγουανῶν, σκολοπενδρῶν καὶ μυγαλῶν. Δεδομένου ὅτι τὰ θύματα αὐτὰ τῆς μαγκούστης δὲν εἶναι καθόλου συμπαθῆ εἰς τὸν ἄνθρωπον, θὰ ἔπρεπε τὸ μικρὸν αὐτὸ σαρκοβόρον νὰ χαίρῃ τῆς γενικῆς ἐκτιμήσεως. Κυνηγὰ ὅμως καὶ τὰς σαύρας, αἱ ὁποῖαι συγκαταλέγονται μεταξὺ τῶν καλυτέρων συνεργατῶν τοῦ γεωργοῦ. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὁ Ρίκι-Τίκι-Τάβι (αὐτὸ τὸ ὄνομα δίδουν οἱ κάτοικοι τῶν Ἀντιλλῶν εἰς τὸν ἑρπηστήν) ὄχι μόνον ἔπαυσε νὰ εἶναι συμπαθής, ἀλλὰ κινδυνεύει νὰ γίνῃ καὶ ἀνεπιθύμητος.

Ἀπὸ τοῦ αἰθέρος εἰς τὸν βυθὸν

Αἱ ἀξιοσημείωτοι πρόοδοι ποὺ ἐπραγματοποιήθησαν εἰς τὸν τομέα τῆς ἁλιείας ὀφείλονται εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν συγχρόνων μέσων διὰ τὴν... ἀνακάλυψιν τῶν ἰχθύων. Συγκεκριμένως, ἡ ἀπόδοσις τῶν ἁλιευτικῶν τῆς ρέγγας ἐτριπλασιάσθη ἐν σχέσει πρὸς τὸ προπολεμικὸν ἁλίευμα, ἀφ' ἧς τὰ νορβηγικὰ ἁλιευτικὰ ἐφωδιάσθησαν μὲ βολόμετρα ἤχου. Κατ' ἀρχὰς τὸ βολόμετρον ἐχρησίμευε μόνον διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ σμήνους τῶν ἰχθύων, σήμερον ὅμως προσπαθοῦν νὰ καθορίσουν τὰ εἴδη τῶν ἰχθύων, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται μέσα εἰς τὸ πεδίον τῶν ὑπερηχητικῶν κυμάτων, τῇ βοηθείᾳ τῶν ἤχων, οἱ ὁποῖοι καταγράφουν αὐτὼς εἰπεῖν τὴν εἰκόνα των. Ἡ μέθοδος αὐτὴ παρουσιάζει ἀκόμη ἀτελείας, διότι πλεῖστοι ὅσοι παράγοντες ἐπηρεάζουν τὴν λειτουργίαν τῶν ὀργάνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρεται ὡς ἐξόχως ἐπιδρῶσα ἐπὶ τῆς ἀνακλάσεως τῶν ὑπερηχητικῶν κυμάτων ἡ ἠκτικὴ κύστις τῶν ἰχθύων. Ἀλλὰ πλὴν τοῦ βολομέτρου, τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει τὴν ἀνίχνευσιν τῶν ἰχθύων ἀπὸ τοῦ ἁλιευτικοῦ ἢ ἀπὸ ἀεροπλάνου ἀναγνώρισις εὑρύνει ἀκόμη περισσότερον τοὺς ὁρίζοντας ἀναζητήσεως ἁλιεύματος. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὰ πλεῖστα τῶν συγχρόνων φαλαινοθηρικῶν παρακολουθοῦνται ἀπὸ ἐλικόπτερα. Εἰδικῶς, προκειμένου περὶ τῶν φαλαινοθηρικῶν, δέον νὰ ἀναφερθοῦν δύο ἀκόμη νεωτερισμοί : Τὸ «θηρευτικὸν» ραντάρ καὶ οἱ εἰδικοὶ κάμακες διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνεται ἡ ἠλεκτροπληξία τῶν κητωδῶν.

Τά... βιβλιακὰ ζῶα

Εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα λειτουργεῖ ὁ πρωτοτυπώτερος ἴσως τῶν Ζωολογικῶν Κήπων τοῦ κόσμου. Ἐκεῖ θὰ συναντήσετε ὅλα τὰ θηλαστικά, τὰ πτηνά, τὰ ἑρπετά — καὶ μάλιστα ἐκ τῶν πλέον σπανίων— ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὴν Βίβλον, καὶ κάθε κλωβὸς εἶναι ἐφωδιασμένος μὲ μίαν πινακίδα ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εὕρετε ἀντιγεγραμμένα τὰ χωρία τῶν Γραφῶν εἰς τὰ ὁποῖα γίνεται μνεία τοῦ ζώου.

ΜΙΑ ΙΘΑΓΕΝΗΣ ΤΗΣ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ ΘΗΛΑΖΕΙ ΕΝΑ ΘΗΡΙΟΝ!

Οἱ Ἰταλοὶ ἐξερευνηταὶ Τζιοβάννι Καρμίνο καὶ Ἀλφόνσο Βίντοι ἔδωσαν τελευταίως εἰς τὴν δημοσιότητα τὴν ἀνωτέρω φωτογραφίαν, ἡ ὁποία παρουσιάζει τὴν καταπληκτικὴν περίπτωσιν ποὺ συνήντησαν εἰς τὴν περιοχὴν τῶν πηγῶν τοῦ ποταμοῦ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, Ἀμαζονίου. Μία ἰθαγενὴς τῆς Βραζιλίας θηλάζει μαζὶ μὲ τὸ τέκνον της καὶ μίαν μικρὰν πούμαν, τῆς ὁποίας τὴν μητέρα εἶχε φονεύσει ὁ σύζυγός της. Ἡ πούμα εἶναι ἀγριώτατον νυκτόβιον αἰλουροειδὲς, ἐπιτιθέμενον καὶ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἐπιστημονική του ὀνομασία εἶναι κουγκουάρος ἢ ἀμερικανικὸς λέων ἢ λέων ὁ ὀμόχρους. Εἰς τοὺς ἐξερευνητὰς ποὺ τὴν ἠρώτησαν εἶπεν : «Ἀφοῦ ὁ σύζυγός μου ἐσκότωσε τὴν μητέρα του, ἔπρεπε νὰ ἀφήσουμε τὸ μικρὸ νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖναν;»

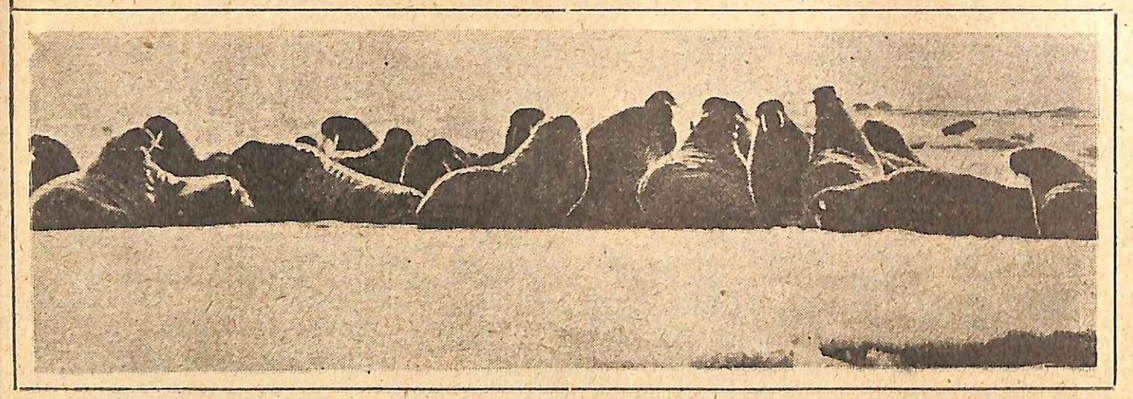

ΟΙ ΓΙΓΑΝΤΕΣ ΤΩΝ ΦΩΚΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΠΟΛΥΤΙΜΟΝ ΘΗΡΑΜΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΣΚΙΜΩΟΥΣ

Δὲν ὑπάρχουν ἴσως περιεργότερα θηλαστικὰ ἀπὸ τὰ ὀγκώδη αὐτὰ ζῶα τῶν πολικῶν περιοχῶν, ποὺ οἱ ζωολόγοι ἀποκαλοῦν τριχέχους. Περισσότερον γνωστοὶ εἶναι ὡς θαλάσσιοι ἵπποι καὶ ἀποτελοῦν τοὺς γίγαντας τῶν φωκῶν, καθ' ὅσον τὸ μῆκος των δύναται νὰ φθάσῃ τὰ 4—5 μέτρα, ἡ περιφέρεια τοῦ σώματός των τὰ 2—3 μέτρα, τὸ δὲ βάρος των τὰ 1000 χιλιόγραμμα. Ὅλως ἰδιόμορφον ἐμφάνισιν προσδίδουν εἰς αὐτοὺς οἱ ἐπὶ τοῦ ρύγχους στρογγύλοι κερατοειδεῖς μύστακες, μήκους μέχρι 10 ἑκστμ., καὶ ἰδίως οἱ δύο ἰσχυροὶ γωνιώδεις ὀδόντες, ποὺ ὡς χαυλιόδοντες προεξέχουν πρὸς τὰ ἔξω καὶ ἔχουν μῆκος μέχρις 90 ἑκστμ. καὶ βάρος 2,5—3,5 χιλιογράμμων, ἐνίοτε δὲ καὶ μέχρις 8. Πραγματικὰ θαλάσσια τέρατα τὰ ζῶα αὐτά, τόσον ὡς πρὸς τὴν ὄψιν, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπαισίαν καὶ δαιμονιώδη φωνήν, ποὺ ἄλλοτε ὁμοιάζει πρὸς βαθεῖαν καὶ τραγεῖαν ὑλακὴν κυνὸς καὶ ἄλλοτε πρὸς μυκηθμόν, καθίστανται λίαν ἐπικίνδυνοι ἀντίπαλοι μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπου κολυμβοῦν μετὰ μεγάλης ἐπιδεξιότητος καὶ ταχύτητος. Ἀλλ' εἰς τὴν ξηράν, ὅπου βαδίζουν δυσχερῶς καὶ ἀδεξίως δὲν εἶναι πολὺ ἐπίφοβοι. Ἡ πλέον προσφιλὴς των συνήθεια εἶναι νὰ ἐξαπλοῦνται ἐπὶ ὥρας πολλὰς εἰς τὴν ἀκτὴν ἢ ἐπὶ τῶν ἐπιπλεόντων ὀγκοπάγων, μὲ τοὺς χαυλιόδοντας ἐν μέρει βυθισμένους μέσα εἰς τὸν πάγον καὶ νὰ ἐκθέτουν εἰς τὸν ἥλιον τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν ράχιν των, ἐνῷ τὸ ὑπόλοιπόν των σῶμα «ἀροσίζεται» εἰς τὰ ἀρκτικὰ ὕδατα. Ἡ ραθυμία ἀκριβῶς αὐτὴ τῶν τριχέχων ἀποτελεῖ τὸν γειρότερον ἐχθρόν των, διότι οὕτω γίνονται εὔκολος στόχος διὰ τοὺς ἰθαγενεῖς κυνηγούς οἱ ὁποῖοι ἀποβλέπουν εἰς αὐτοὺς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τροφῆς των. Ἐπὶ ἑκατονταετηρίδας δὲ πολλὰς συνεχίζεται ἡ ἀπηνὴς δίωξίς των πρὸς ὅγμας ποὺ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ των εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὥστε νὰ τίθεται πλέον τὸ ζήτημα τῆς λήψεως αὐστηρῶν προστατευτικῶν μέτρων πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἐξαφανίσεώς των.

Ἄλλοτε δὲν ἦσαν ἄγνωστοι εἰς τὴν Εὐρώπην

Κάποτε αἱ φῶκαι αὗται δὲν ἦσαν ἄγνωστοι εἰς τὴν Εὐρώπην. Πρὸ 300 ἀκόμη ἐτῶν ἦσαν ἄφθονοι εἰς τὴν Νέαν Σκωτίαν, σημαντικὸς δὲ ἀριθμὸς τούτων συνηντᾶτο εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου καὶ εἰς τὰ ὕδατα μεταξὺ Ἰσλανδίας καὶ Γροιλλανδίας. Σήμερον ἐλάχισται σώζονται εἰς τὰ μέρη αὐτά, ὡς καὶ εἰς τὰ Καναδικὰ ὕδατα νοτίως τοῦ παραλλήλου τοῦ Χάντσον. Πρὶν ἀπὸ ὀλίγα χρόνια, ἀγέλαι ἀπὸ 200 καὶ περισσότερα ζῶα περιεφέροντο μεταξὺ τῶν παγοβούνων εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Γροιλανδίας, ἐνῷ σήμερον σπανίως συναντῶνται νοτίως τοῦ κόλπου Μέλβιλ. Ἡ ἀπόσυρσίς των εἰς τὰ βορειότατα σημεῖα τοῦ Βορείου Ἀτλαντικοῦ δὲν ὀφείλεται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ κλίματος πρὸς τὸ θερμότερον εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον, ἀλλὰ κυρίως εἰς τὴν ἐντατικὴν δίωξίν των. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανὸν ἔχει περιορισθῆ σημαντικώτατα ὁ ἀριθμός των. Οἱ γεροντότεροι Ἐσκιμῶοι τῆς Ἀλάσκας διηγοῦνται ὅτι ἄλλοτε, ὅταν ἦσαν παιδία, δὲν ἦτο ἀσύνηθες τὸ φαινόμενον ἀγέλης, ἡ ὁποία ἐχρειάζετο δύο ὥρας διὰ νὰ περάσῃ ἀπὸ κάποιο σημεῖον· ἐνῷ σήμερον οἱ κυνηγοὶ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ διακινδυνεύουν ταξιδεύοντες εἰς μεγάλας ἀποστάσεις καὶ μεταξὺ τῶν ἐπιπλεόντων πάγων τῆς ἀνοικτῆς θαλάσσης διὰ νὰ συναντήσουν τοὺς τριχέχους, ποὺ εἶναι τόσον πολύτιμοι δι' αὐτούς.

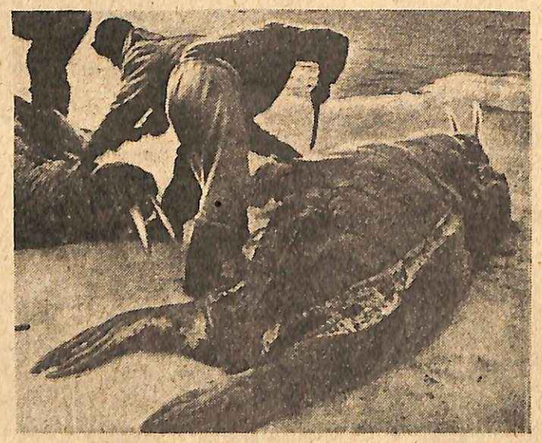

Διαμελισμὸς θαλασσίου ἵππου ὑπὸ Ἐσκιμῶων. Ἡ ἀρχὴ γίνεται διὰ μερικῶν τομῶν εἰς τὴν κοιλίαν, ὅπου τὸ δέρμα εἶναι λεπτόν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πολλάκις τεράστιοι ὄγκοι πάγου εἰς τὰ ὕδατα τῆς Ἀλάσκας καὶ Σιβηρίας φαίνονται κατάμαυροι ἀπὸ τὸν μέγαλον ἀριθμὸν τριχέχων, ποὺ εἶναι συγκεντρωμένοι ἐπάνω εἰς αὐτούς, κυριολεκτικῶς παστωμένοι ὁ ἕνας κοντὰ εἰς τὸν ἄλλον· ἐκεῖ τὰ ζῶα κάμνουν τοὺς ἔρωτάς των ἢ ἡλιάζονται εἰς τὸν ἥλιον, συχνὰ δὲ πίπτουν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ καταδύονται καὶ μέχρι βάθους 60 μέτρων ἀναζητοῦντα τὴν τροφήν των εἰς τὸν πυθμένα.

Εἶναι ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι εἰς τὴν ἀποκαλουμένην Νῆσον τῶν Τριχέχων, εἰς τὰ ἀνατολικὰ ἀρκτικὰ ὕδατα τοῦ Καναδᾶ, τὰ ζῶα ὑπολογίζονται σήμερον ἀπὸ 5.000 ἕως 10.000. Γεγονὸς ὅμως εἶναι ὅτι οἱ θαλάσσιοι ἵπποι ἔχουν ἐξοντωθῆ εἰς θαλάσσας, ὅπου ἄλλοτε ἔζων ἐν ἀφθονίᾳ.

Τὸ κυνήγιον τῶν θαλασσίων ἵππων

Τὸ κυνήγιον τῶν τριχέχων εἶναι σχετικῶς εὔκολον, ἐὰν δὲν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τοὺς συνήθεις κινδύνους ποὺ ἔχουν νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰ ἁλιευτικὰ πλοῖα, κατὰ τὸν πλοῦν των εἰς θαλάσσας πλήρεις ἀπὸ ἐπιπλέοντας ὄγκους πάγων. Χρησιμοποιοῦντες μικρὰ φαλαινοθηρικὰ ἢ καὶ λέμβους ἐκ δέρματος, οἱ κυνηγοὶ κατευθύνονται πρὸς τὰς θαλασσίας περιοχάς, ὅπου συνήθως εὑρίσκονται τὰ ζῶα, εἰς χώρους π.χ. ὅπου ἀφθονοῦν τὰ ἐλασματοβράγχια μαλάκια, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν βασικὴν τροφήν των. Ὅταν ἀκούσουν τὴν χαρακτηριστικὴν φωνὴν τοῦ θηράματος ἢ ἐπισημάνουν τὴν ἀγέλην ἐπάνω εἰς τὸν πάγον, σβήνουν τὴν μηχανὴν τοῦ πλοίου καὶ προνοοῦν προσεκτικά. Κατὰ τὸν δανικὸν νόμον, ὁ κυνηγὸς πρέπει νὰ προσβάλῃ πρῶτον τὸ ζῶον μὲ κάμακα προσηδεμένον εἰς τὸ ἄκρον σχοινίου καὶ κατόπιν νὰ ἀποτελειώσῃ τοῦτο μὲ πυροβόλον ὅπλον. Ἔτσι προλαμβάνονται αἱ ἀπώλειαι, μὲ τὴν καταβύθισιν τραυματισμένων ζῴων, πρὶν γίνῃ δυνατὴ ἡ περισυλλογή των. Σιγήθως ὅμως ὁ κανὼν αὐτὸς δὲν τηρεῖται καὶ οἱ κυνηγοὶ πυροβολοῦν ὁμαδικῶς κατὰ τῆς ἀγέλης. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι πολλὰ ζῶα ποὺ τραυματίζονται θανασίμως χάνονται.

Διὰ τοὺς Ἐσκιμῶους ὁ θαλάσσιος ἵππος ἔχει μεγαλην οἰκονομικὴν σημασίαν. Ἀπὸ αὐτὸν προμηθεύονται τὸ κρέας δι' αὐτοὺς τοὺς ἰδίους καὶ διὰ τοὺς σκύλους των τὸ δέρμα διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑποδημάτων των τὸ λίπος, μὲ τὸ ὁποῖον μαγειρεύουν καὶ θεραπεύονται τοὺς χαυλιόδοντας, ποὺ ἐμπορεύονται ἀλλὰ καὶ χρησιμοποιοῦν εἰς τὴν κατασκευὴν διαφόρων ἐργαλείων. Ἀλλ' οἱ Ἐσκιμῶοι δυσκόλως ὑποτάσσονται εἰς κανόνας καὶ νόμους καὶ πολὺ ὀλίγον ἐνδιαφέρονται διὰ τὸ τί θὰ συμβῇ αὔριον. Ἡ φιλοσοφία των εἶναι: «ἐπαρκὴ τροφὴν διὰ σήμερον — καὶ ἴσως πολὺ περισσοτέραν ἀπὸ ἐπαρκῆ». Ἀφ' ἧς δὲ ἐπογῆς ἀντικατέστησαν τὸ ἀγκόντιον μὲ τὸ πυροβόλον ὅπλον, ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἐξόντωσιν τῶν τοιγένων γωαῖς νὰ στενοχωροῦνται διὰ τὸ μέλλον.

Μέτρα προστασίας τῶν ζῴων

Ἡ Καναδικὴ Κυβέρνησις διὰ νὰ προστατεύσῃ τὰ ζῶα ἔλαβε διάφορα περιοριστικὰ μέτρα καὶ ἔθεσε τοὺς κυνηγοὺς τῶν τριγένων εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἀρκτικὴν περιοχὴν τοῦ Καναδᾶ ὑπὸ αὐστηρὸν ἔλεγχον. Οἱ ἔγγαμοι Ἐσκιμῶοι, ποὺ ἔχουν νὰ ἐκθρέψουν μεγάλην οἰκογένειαν, ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ φονεύσουν μόνον μέχρις ἑπτὰ ζῶα κατ' ἔτος, οἱ δὲ ἄγαμοι μόνον τέσσαρα. Εἰς τὴν Νῆσον τῶν Τριγένων καὶ εἰς μερικὰς ἄλλας περιοχάς, ὅπου ἀφθονοῦν τὰ ζῶα, τὸ κυνήγιον γίνεται ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν ὡρισμένης ὑπηρεσίας· οἱ δὲ κυνηγοὶ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ δηλώνουν εἰς τὰς ἀρχὰς τὸν ἀριθμὸν τῶν φονευομένων φωκῶν.

Ἀνάλογα μέτρα ἔλαβε καὶ ἡ Δανικὴ Κυβέρνησις διὰ τὴν προστασίαν τῶν ζῴων εἰς τὰ γροιλλανδικὰ ὕδατα. Κλεισταὶ ἐποχαὶ ἔχουν ὁρισθῆ καθ' ἃς τὸ κυνήγιον ἀπαγορεύεται εἰς ἰδιόκτητας δὲ περιοχὰς μόνον εἰς τοὺς Ἐσκιμῶους καὶ τοὺς Γροιλλανδοὺς ἐπιτρέπεται νὰ κυνηγοῦν τὰ ζῶα καὶ εἰς περιωρισμένην μόνον ἔκτασιν.

Μεταπολεμικῶς, μὲ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὰς ἀρκτικὰς περιοχάς ὁ κίνδυνος διὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἐξόντωσιν τῶν θαλασσίων ἵππων ἔνεκα γίνει πολὺ μεγαλύτερος. Διὰ τοῦτο καὶ μελετᾶται ἡ λῆψις ἔτι αὐστηροτέρων μέτρων πρὸς προστασίαν των.

*

ΟΙ ΠΟΝΤΙΚΟΙ ΠΟΥ ΧΟΡΕΥΟΥΝ

Ὑπάρχει μία φυλὴ ποντικῶν, οἱ ὁποῖοι χορεύουν, λέγει ὁ δόκτωρ Γιζῶν Μάγιερ, καθηγητὴς εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Χάρβαρντ. Δὲν ἐκπαιδεύονται εἰς τὸν χορόν, ἁπλῶς γεννῶνται χορευταί.

Ὁ καθηγητὴς Μάγιερ ὡμίλησεν εἰς τὴν Βρεταννικὴν Ἑταιρίαν διὰ τὴν προόδου τῶν ἐπιστημῶν εἰς τὸν τομέα τῶν πειραμάτων του διὰ τὴν πάχυνσιν τῶν ποντικῶν. Οὗτος ἐδήλωσεν ὅτι ἠμπόρεσε νὰ παχύνῃ τοὺς ὀκνηροὺς ποντικούς, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσε νὰ προσθέσῃ οὔτε δράμι εἰς τὸ βάρος τῶν χορευτῶν ποντικῶν. Κατόπιν αὐτοῦ ἐξήγασε τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ παχύσαρκα ὅταν μὰ πρέπει μαζὶ μὲ τὴν κατάλληλον δίαιταν νὰ καταφεύγουν καὶ εἰς τὸν χορόν, ἐὰν θέλουν νὰ ἀδυνατίσουν.

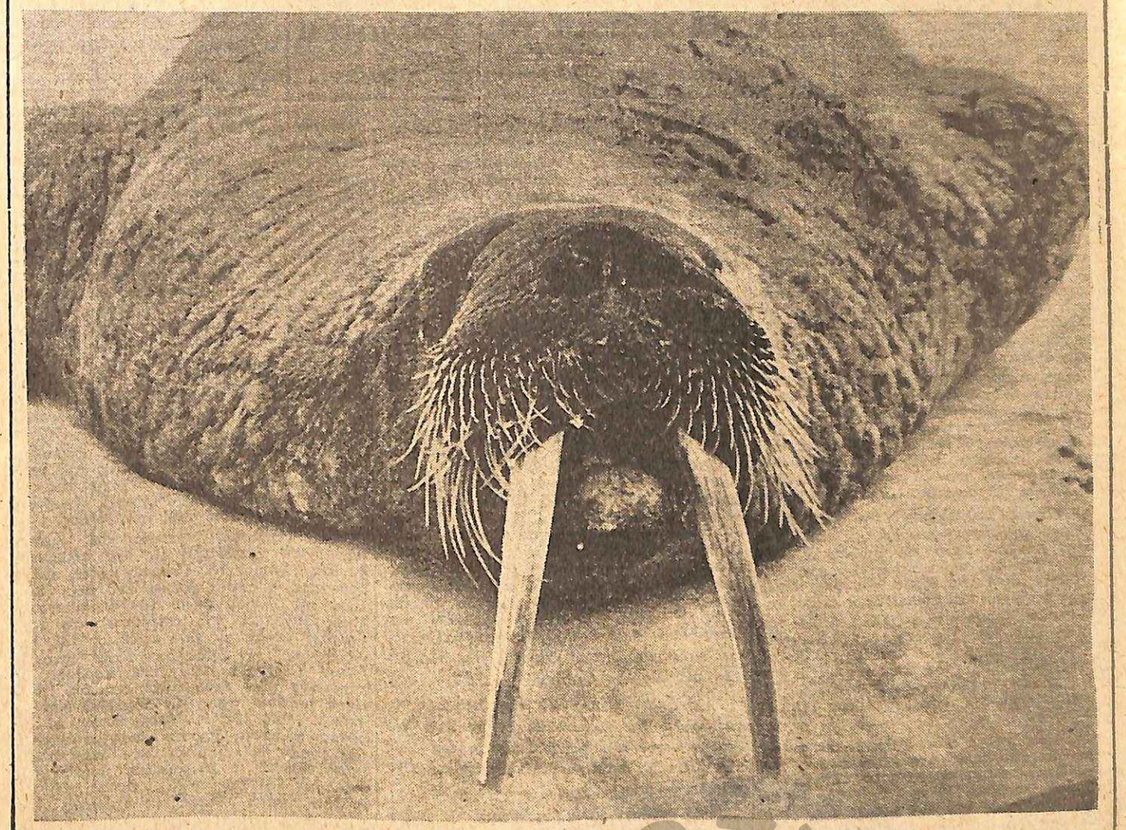

Τεράστιος θαλάσσιος ἵππος ἀναπαυόμενος εἰς τὸν ἥλιον μὲ τοὺς χαυλιόδοντάς του βυθισμένους ἐντὸς τοῦ πάγου

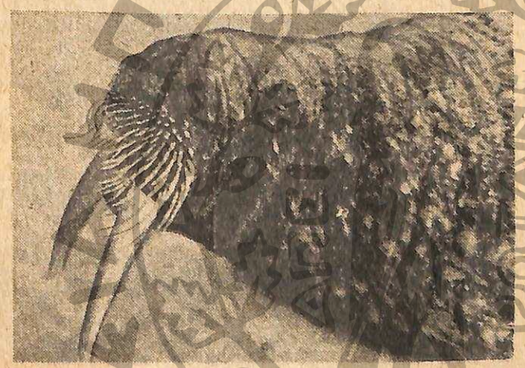

Θαλάσσιος ἵππος ἐξηπλωμένος δι' ἀνάπαυσιν εἰς τοὺς πάγους τῆς Γροιλλανδίας

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΓΗΣ ΜΑΣ

Παλαιαὶ μορφαὶ τοῦ πλανήτου

Αἱ τεράστιαι μεταβολαὶ τῆς γηΐνης ἐπιφανείας

Αἱ διαφοραὶ ποὺ ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν διαφόρων γλωσσικῶν οἰκογενειῶν, εἶναι τόσον θεμελιώδεις, ὥστε δικαιοῦται νὰ συμπεράνῃ κανεὶς, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ποὺ οἱ ἄνθρωποι ἤρχιζαν νὰ σχηματίζουν τὰς πρώτας μεγάλας κοινότητας ν' ἀφηγοῦνται μεταξύ των ἱστορίας καὶ νὰ ἀνταλλάσσουν τὰς σκέψεις των, ἦσαν ἤδη κατανεμημένοι ἐπὶ ὡριομένων ζωνῶν τοῦ πλανήτου, αἱ ὁποῖαι ἐλάχιστα ἐπεκοινώνουν μεταξύ των. Ἐχωρίζοντο ἀπὸ ὠκεανούς, δάση πυκνά, ἐρήμους ἢ ὄρη.

Κατὰ τὴν ἀπομεμακρυσμένην ἐκείνην ἐποχήν, δηλαδὴ πρὸ 10 ἢ 15 χιλιάδων ἐτῶν εἶχον σχηματισθῆ φυλαὶ — ἀρειαναί, σημιτικαί, χαμιτικαί, ἀμερικανικαὶ κλπ., κάθε μία ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶχε μίαν ἰδιαιτέραν περιοχήν, ὅπου ἔζη ἀπὸ τὸ κυνήγιον ἢ ἔβοσκε τὰ ζῶα τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐξημερώσει καὶ βαθμιαίως ἔφθανεν εἰς τὸ ἴδιον περίπου σημεῖον πολιτισμοῦ μὲ τὰς ἄλλας φυλάς.

Γεωργία δὲν ὑπῆρχε τότε, ἢ τοὐλάχιστον ἦτο ἀκόμη πρόσφατος ἀνακάλυψις. Μέχρις ὅτου δὲ διὰ τῆς διαδόσεως τῆς γεωργίας καταστῆ δυνατὴ ἡ πύκνωσις τοῦ πληθυσμοῦ, οἱ ἄνθρωποι θὰ συνηντῶντο τόσον σπανίως, ὅσον σπανίως συναντῶνται σήμερον μεταξύ των οἱ μεγάλοι κήτοι εἰς τὰ παρθένα δάση.

Αἱ πατριαὶ αὐταὶ περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλοῦμεν ἀνωτέρω, ἀνήκουν εἰς τὴν νεολιθικὴν ἐποχήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἐχρησιμοποίει τελειοποιημένα κάπως λίθινα ἐργαλεῖα. Κατὰ τὴν ἰδίαν ὅμως ἐποχὴν ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι λαοὶ δασοδιαιτοῦ περισσότερον πρωτόγονοι, εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Ἀφρικήν. Ἡ Κεντρῴα Ἀσοικὴ ἦτο ἀκόμη ἕνα ἀπέραντον δάσος 65 ἀπέραστον διὰ τὸν ἄνθρωπον. Τὰ σημερινὰ δάση τοῦ Κονγκό, ἀποτελοῦν τὰ τελευταῖα λείψανα τῆς ὀργιώδους ἐκείνης βλαστήσεως.

Ἡ ἀπομόνωσις τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν παρετάθη ἐπὶ πολύ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν παγετώνων, κλῖμα ψυχρότατον ἐπεκράτει ἀπὸ τοῦ Βορείου Πόλου μέχρι τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης καὶ διὰ μέσου τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Σιβηρίας, ἔφθανε μέχρι τῆς Κεντρῴας Ἀσίας. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, οἱ λαοὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐπικοινωνοῦν ἐλευθέρως.

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἐποχὴν τῶν παγετώνων τὸ κλῖμα τῶν βορείων χωρῶν ἐγίνετο βαθμηδὸν ἠπιώτερον. Ἐν τούτοις εἰς τὰς ἀπεράντους ἐκείνας ἐκτάσεις δὲν ὑπῆρχαν ἄλλοι ἄνθρωποι, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς περιπλανωμένους κυνηγούς, οἱ ὁποῖοι διηθύνοντο ἐκ τῶν ἀρκτικῶν χωρῶν πρὸς ἀνατολάς, διαβαίνοντες καὶ αὐτὸν τὸν Βερίγγειον πορθμόν.

Μόλις πρὸ δέκα ἢ τὸ πολὺ δώδεκα χιλιάδων ἐτῶν, τὸ κλῖμα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας ἔγινεν ἀρκετὰ εὔκρατον, ὥστε νὰ ἠμπορῇ ν' ἀναπτυχθῇ εἰς διάφορα σημεῖα τῶν ἠπείρων τούτων ἡ γεωργία.

Καὶ ἤρχισε τότε μία νέα περίοδος πολιτισμοῦ. Ὁ ἄνθρωπος ἐγκαταλείπων τὸν πλάνητα βίον ἐντὸς μεγάλων, ἀλλ' ἀπομονωμένων περιοχῶν τοῦ πλανήτου, ἤρχισε νὰ συγκροτῆται εἰς μονίμους ὁμάδας, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλεσαν τοὺς ἀρχικοὺς πυρῆνας τῶν διαφόρων λαῶν. Οὗτοι βαθμηδὸν ἤρχισαν νὰ ἐπικοινωνοῦν μεταξύ των διὰ τῶν πολέμων, τῶν ἁρπαγῶν ἢ τοῦ ἐμπορίου.

Εἰς τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις προσετέθησαν σιγὰ - σιγὰ αἱ πνευματικαὶ καὶ — κατὰ τὴν ἱστορικὴν πλέον ἐποχὴν — ὁ Κερδῶος Ἑρμῆς ἦτο ὁ ἴδιος μὲ τὸν Λόγιον Ἑρμῆν.

Ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν προϊόντων τῶν διαφόρων χωρῶν, ὑπῆρξεν ἡ ἀπαρχὴ τῶν ὁμαλῶν διεθνῶν σχέσεων καὶ τῆς πνευματικῆς ἐπικοινωνίας.

Μεταξὺ τῆς ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἔζη ὡς κυνηγός, καὶ τῆς ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν μετεβλήθη πλέον εἰς γεωργόν, ὁ πλανήτης ἐκαλύπτετο ἀπὸ ἀπέραντα δάση.

Ἡ περίοδος αὐτὴ τῆς γενικῆς ὀργιώδους βλαστήσεως ἦτο συγχρόνως καὶ περίοδος μεγάλης ὑγρασίας. Καὶ σήμερον ἀκόμη τὰ μεγάλα δάση ὑπάρχουν κυρίως εἰς τὰ ὑγρὰ κλίματα. Τὴν περίοδον ἐκείνην τῶν μεγάλων δασῶν ὀνομάζουν περίοδον τῶν ὑετῶν.

Εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ σχῆμα τῶν χερσαίων ἐκτάσεων τοῦ πλανήτου μας ὑπέστη μεγάλας μεταβολὰς κατὰ τοὺς τελευταίους ἑκατὸν αἰῶνας. Αἱ ἐκτάσεις τῆς σημερινῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας, ἀπὸ τῆς Κασπίας θαλάσσης μέχρι τῆς Βαλτικῆς, ἐφ' ὅσον οἱ πάγοι ἀπεσύροντο, ἐκαλύπτοντο ἀπὸ ὕδατα καὶ ἦσαν ἀπέραντα καὶ ἀδιαπέραστα ἕλη. Ἡ Κασπία θάλασσα καὶ ἡ θάλασσα τοῦ Ἀράλ, καθὼς καὶ μερικὰ τμήματα τῆς σημερινῆς ἐρήμου τοῦ Τουρκεστάν, εἶναι τὰ ὑπολείμματα μιᾶς ἀπεράντου θαλάσσης, ἡ ὁποία ἐξετείνετο μέχρι τῆς κοιλάδος τοῦ Βόλγα καὶ ἔφθανε μέχρι τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ὀροσειραὶ πολὺ ὑψηλότεραι τότε παρὰ σήμερον, ἀπετέλουν ἀνυπερβλήτους φραγμοὺς καὶ ἕνας βραχίων θαλάσσης, ὁ ὁποῖος σήμερον ἀποτελεῖ τὴν κοιλάδα τοῦ Ἰνδοῦ, συνεπλήρωσαν τὴν ἀπομόνωσιν τῶν πρώτων βορείων φυλῶν, ἀπὸ τὴν μογγολικὴν καὶ δραβιδικὴν φυλήν, ποὺ ἔκαμνον ἀδύνατον τὴν φυλετικὴν διαφοροποίησιν τῶν δύο αὐτῶν ἀνθρωπίνων ὁμάδων.

Ἀλλὰ, καὶ ἡ περιοχὴ τῆς Σαχάρας ἀπεμόνωσε τὴν καυκασίαν φυλὴν ἀπὸ τὴν μαύρην, ποὺ εὑρίσκετο διεσπαρμένη εἰς τὴν δασικὴν περιοχὴν τῆς Κεντρῴας Ἀφρικῆς.

Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσωμεν ἐν παρόδῳ, ὅτι ἡ Σαχάρα δὲν ἦτο πάντοτε μία ἔρημος καὶ ὅτι ἡ σημερινὴ ἔρημος δὲν ὑπῆρξε ποτὲ θάλασσα ἀποξηρανθεῖσα ὅπως ἐνομίσθη ἀλλοτε. Ἦτο μία γόνιμος καὶ κατωκημένη πεδιάς, εἰς τὰ κράσπεδα τῆς ὁποίας ἀνευρίσκομεν σήμερον ἴχνη πολιτισμῶν ἐξαφανισθέντων. Σήμερον ἀκόμη τὸ σάβανον τῆς ἐρήμου προχωρεῖ καὶ καλύπτει βραδέως γονίμους ἐκτάσεις περὶ τὴν Σαχάραν, εἰς βάθος μερικῶν μέτρων ἐτησίως.

Ὁ Περσικὸς Κόλπος ἐξετείνετο βορειότερον τῶν σημερινῶν ὁρίων του καὶ τόσον αὐτός, ὅσον καὶ ἡ ἔρημος τῆς Συρίας ἀπὸ τῶν ἀνατολικῶν περιοχῶν ἀπεμόνωνε τοὺς σημιτικοὺς λαούς, ἐνῷ προς ἄλλην πλευράν, ἡ χώρα ποὺ ἀποτελεῖ τὴν σημερινὴν Νότιον Ἀραβίαν, ἡ ὁποία ἦτο πολὺ εὐφορωτέρα, συνεδέετο διὰ μέσου τῆς περιοχῆς, τῆς ἀποτελούσης τὸν σημερινὸν κόλπον τοῦ Ἄντεν, μὲ τὴν ἐνδοχώραν τῆς Σομαλίας καὶ μὲ τὴν Ἀβησσυνίαν.

Ἡ Μεσόγειος, καθὼς καὶ ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα, ἀπετέλουν, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εὐφόρους κοιλάδας, διὰ μέσου τῶν ὁποίων διήκε μία ἄλυσος λιμνῶν γλυκέων ὑδάτων.

Τὰ Ἰμαλάϊα καὶ τὰ μεγάλα ὀροπέδια τῆς Κεντρῴας Ἀσίας, ὁ κόλπος τῆς Βεγγάλης (ὁ ὁποῖος ἐξετείνετο μέχρι τῆς σημερινῆς κοιλάδος τοῦ Γάγγου), ἐχώριζον τοὺς Δραβίδας ἀπὸ τοὺς Μογγόλους.

Ἕνα ἄθροισμα θαλασσῶν καὶ λιμνῶν ποὺ ἔχουν μεταβληθῆ εἰς τὴν σημερινὴν μεγάλην ἔρημον τοῦ Γκόμπι, καθὼς καὶ ἡ ὀροσειρά, ἡ ὁποία φθάνει ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς Ἀσίας μέχρι τῶν βορειοανατολικῶν ἐσχατιῶν της, ἀπέκοπτε τὰς μογγολικὰς φυλὰς εἰς δύο ὁμάδας: τὴν Κινεζικὴν καὶ τὴν Οὐραλοαλταϊκήν. Ὅταν ἐξ ἄλλου ἠνοίχθη ὁ Βερίγγειος πορθμός, ἀπεμόνωσε τὰς ἀνθρωπίνας ὁμάδας, ποὺ εἶχαν περάσει πρὸς τὴν Ἀμερικανικὴν ἤπειρον. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, αἱ διάφοροι γλῶσσαι ἤρχισαν ἀναπτυσσόμεναι τῶν θυρῶν κεκλεισμένων καὶ ὅταν πλέον ἀποκατεστάθη ἡ ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν διαφόρων φυλῶν, εἶχαν ἀναπτυχθῆ κάθε μία κατὰ διαφόρους τρόπους διὰ ν' ἀποτελέσουν τὸ σημερινὸν μωσαϊκόν, μὲ τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ συνεννοηθῇ ἡ ἀνθρωπότης.

ΕΚΡΗΞΙΣ ΤΟΥ ΒΕΖΟΥΒΙΟΥ ΠΡΟ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΙΑΣ

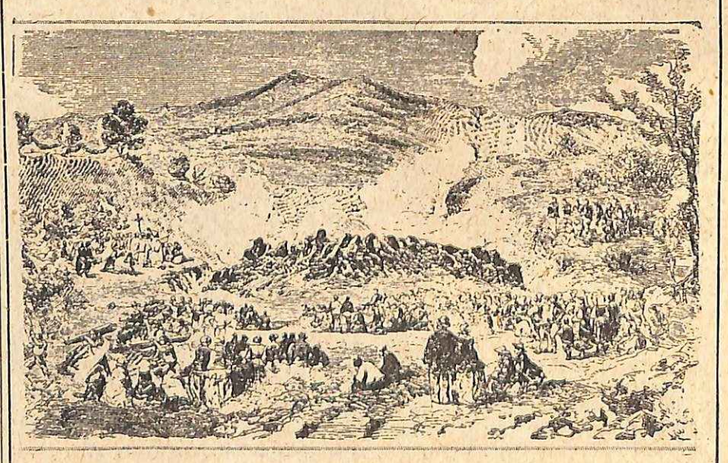

Ἕνα ἀπὸ τὰ παλαιότερα Ἀγγλικὰ περιοδικὰ ἀνεδημοσίευσε τελευταίως ἀπὸ τὸ πρὸ ἑκατονταετίας τεῦχος του τὴν ἀνωτέρω ξυλογραφίαν ποὺ εἰκονίζει τὴν περιοχὴν τῆς κοιλάδος Σόμμα, ἡ ὁποία κατεκλύσθη τὸ 1855 ἀπὸ τὴν λάβαν τοῦ Βεζουβίου. Οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς παρακολουθοῦν τὴν κάθοδον τῆς λάβας ἐνῷ γίνεται λιτανεία μὲ τὸν καρδινάλιον Σφόρτσα. Ἕνεκα τῶν ἐκρήξεων τὸ ὕψος τοῦ Βεζουβίου εἶναι μεταβλητὸν κυμαίνεται δὲ περὶ τὰ 1300 μέτρα.

ΤΑ ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΛΟΙΑ

Τοῦ ΘΕΜΟΥ ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ

Συχνὰ ὅσοι ταξιδεύουν μὲ πλοῖα συναντοῦν στὸ πέλαγος μεγαλες ἀγέλες ψαριῶν, ποὺ κι' αὐτὰ ταξιδεύουν, δηλαδὴ διασχίζουν τὴν θάλασσα, κατὰ τὶς ἐαρινὲς ἢ φθινοπωρινὲς μεταναστεύσεις των. Συχνὰ ἐπίσης, μέσα στὸ λιμάνι, ὅπου εἶναι ἀραγμένα διάφορα μικρὰ καὶ μεγάλα πλοῖα, βλέπουμε τὰ ψάρια νὰ περιφέρωνται γύρω ἀπὸ τὰ πλοῖα αὐτὰ νὰ περνοῦν κάτω ἀπὸ τὴν καρίνα των, νὰ ἀναζητοῦν σκιὰ στὰ πλευρά των ἢ νὰ ἀναμένουν τροφὴν ἀπὸ τὸ περίσσευμα τῆς τραπέζης τοῦ πληρώματος. Μποροῦμε λοιπὸν νὰ ποῦμε ὅτι ἔχουν ἀρκετὲς δοσοληψίες τὰ ψάρια μὲ τὰ πλοῖα. Ὑπάρχουν μάλιστα καὶ ψάρια, μικρὰ ψαράκια, καθὼς καὶ ἄλλα, μικρὰ ζῶα τῆς θαλάσσης, τὰ ὁποῖα φωλιάζουν ἢ βρίσκουν ἄσυλο στὰ ὕφαλα τῶν πλοίων, ὅπου συχνὰ φυτρώνει χορτάρι πυκνό.

Ἀλλὰ οἱ σχέσεις καὶ οἱ δοσοληψίες τῶν ψαριῶν μὲ τὰ πλοῖα καὶ τῶν πλοίων μὲ τὰ ψάρια φαίνονται πιὸ καλὰ στὸ ψάρεμα, γιατὶ τὸ ψάρεμα διενεργεῖται μὲ τὴν βοήθειαν τῶν πλοίων, μὲ τὴν βοήθειαν τῶν πλωτῶν μέσων.

Πλεῖστα ὅσα μικρὰ καὶ μεγάλα πλοῖα ἀπασχολοῦνται ἀποκλειστικῶς μὲ τὸ ψάρεμα. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπίδρασις, τὴν ὁποίαν ἐξασκεῖ στὴ ζωὴ τῶν ψαριῶν ἡ παρουσία τῶν πλοίων, εἶναι φανερὴ καὶ γνωστὴ σὲ ὅλους τοὺς θαλασσινοὺς καὶ σὲ ὅλους τοὺς ψαράδες. Γιὰ τὴν ἐπίδρασι αὐτὴ θὰ γράψουμε τώρα, δηλαδὴ αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ θέμα τοῦ ἄρθρου μας.

Ἡ παρουσία διαφόρων πλοίων μέσα σ' ἕνα λιμάνι ποιὰ ἐπίδρασι μπορεῖ νὰ ἔχῃ στὴ ζωὴ τῶν ψαριῶν τὰ ὁποῖα κατοικοῦν καὶ κυκλοφοροῦν μέσα στὸ λιμάνι αὐτό; Τὰ πλοῖα αὐτὰ εἶναι ἐνοχλητικὰ γιὰ τὰ ψάρια; Τοὺς προκαλοῦν φόβον; Φέρουν κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον δυσχέρειες ἢ ἐμπόδια στὴ ζωή τους; Τὰ βλάπτουν ἢ τὰ εὐεργετοῦν; Θὰ προσπαθήσωμε ν' ἀπαντήσωμε σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα. Καὶ ἰδοὺ ἡ πρώτη ἀπάντησίς μας σχετικῶς μὲ τὰ δύο τελευταῖα ἐρωτήματα: Ὄχι, τὰ πλοῖα γενικῶς δὲν φέρουν δυσχέρειες καὶ ἐμπόδια στὴ ζωὴ τῶν ψαριῶν, οὔτε τὰ βλάπτουν, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ εὐεργετοῦν. Σὲ μιὰ μόνο περίπτωσι τὰ πλοῖα εἶνα ἐνοχλητικὰ καὶ ἐπιβλαβῆ στὰ ψάρια: Ὅταν ρίγνουν στὴ θάλασσα διάφορα λάδια ἀπὸ τὶς μηχανὲς καθὼς καὶ διάφορα βρώμικα νερά. Τὰ λάδια κυρίως εἶναι πολὺ ἐνοχλητικὰ στὰ ψάρια καὶ γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὰ ψάρια ἀπομακρύνονται πάντοτε ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου χύνονται λάδια καὶ στουπιὰ καὶ πετρέλαια ἢ ἀκόμα καὶ βρώμικα νερά, νερὰ ποὺ περιέχουν δύσοσμες καὶ βλαβερὲς οὐσίες.

Ἀλλὰ οὔτε καὶ φόβο προκαλοῦν στὰ ψάρια τὰ πλοῖα. Μέσα στὰ διάφορα λιμάνια, ὅπου μένουν ἀγκυροβολημένα τόσα μικρὰ καὶ μεγάλα σκάφη, κυκλοφοροῦν πολλὰ ψάρια. Πολλὰ ἀπὸ τὰ ψάρια αὐτὰ πλησιάζουν χωρὶς φόβο στὰ πλοῖα καὶ δέχονται τροφὴν ἀπὸ τὸ πλήρωμα. Οἱ κέφαλοι πλησιάζουν χωρὶς φόβο στὸ ἀραγμένο καράβι καὶ τρῶνε τὰ ψωμιὰ ποὺ τοὺς πετοῦν οἱ ναῦτες ἀπὸ τὸ κατάστρωμα. Τὸ ἴδιο κάνουν καὶ τὰ μελανούρια, τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις θεωροῦνται ψάρια ὑπερβολικὰ δειλά. Καὶ ἂν τὸ πλοῖον μείνῃ πολὺ διάστημα στὸ ἴδιο σημεῖο, οἱ κέφαλοι ὁλοκλήρου τοῦ λιμανιοῦ θὰ τὸ πάρουν ἔργο νὰ τὸ ἐπισκέπτωνται τακτικὰ δυὸ-τρεῖς φορὲς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας καὶ τὶς ἴδιες ἀκριβῶς ὧρες, γιὰ νὰ παίρνουν τὸ συσσίτιό τους. Κάτω ἀπὸ τὸ πλοῖον αὐτό, χαμηλὰ στὸ βυθό, θὰ συγκεντρωθοῦν σιγὰ-σιγὰ ἄλλα ψάρια, τὰ ὁποῖα θὰ μένουν ἐκεῖ μονίμως, γιατὶ σὲ ἴδιο μέρος θὰ ἔχουν προηγουμένως συγκεντρωθῆ καβούρια καὶ ἄλλα ζωῦφια τοῦ βυθοῦ, μὲ τὰ ὁποῖα τρέφονται τὰ ψάρια. Θὰ ρωτήσετε: Καὶ γιατί θὰ συγκεντρωθοῦν ἐκεῖ τὰ καβούρια; Διότι τὰ καβούρια καὶ ὅλα γενικῶς τὰ κατώτερα ζῶα τοῦ βυθοῦ συγκεντρώνονται ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχουν ἴχνη τροφῆς ἢ ἀκόμη καὶ ἐκεῖ ὅπου ὁ βυθὸς δέχεται διάφορες ὕλες ἀπ' ἔξω καὶ διάφορα ξένα σώματα, τὰ ὁποῖα ἀλλάζουν τὴ μορφή του καὶ δημιουργοῦν προϋποθέσεις καλῆς διαμονῆς καὶ ἀσφαλείας γιὰ τὰ μικροσκοπικὰ αὐτὰ καὶ ἀδύνατα πλάσματα. Ἕνα ἁπλὸ κουτὶ ἀπὸ κονσέρβα, τὸ ὁποῖον πετοῦν ἀπὸ τὸ πλοῖο θεωρεῖται ἀπὸ τὸ καβουράκι καὶ ἀπὸ τὸ σκουληκάκι τοῦ βυθοῦ ὡς ἰδεῶδες καταφύγιον.

Πολλὰ ψάρια πλησιάζουν στὰ ἀγκυροβολημένα πλοῖα γιὰ νὰ βροῦν σκιά. Περιφέρονται στὴν πλευρὰ τοῦ πλοίου ποὺ δὲν τὴ βλέπει ὁ ἥλιος, ἄλλοτε γιατὶ τὸ πολὺ φῶς τὰ ἐνοχλεῖ καὶ ἄλλοτε γιὰ νὰ ἀποφεύγουν τὶς ἐπιθέσεις ἄλλων ἰσχυροτέρων Ψαριῶν. Μέσα στὴ σκιὰ ὅπου παραμένουν δὲν διακρίνονται εὔκολα. Τὴν τακτικὴν αὐτὴν ἀκολουθοῦν οἱ σαργοὶ καὶ οἱ τσιπούρες, καθὼς καὶ διάφορα ἄλλα ψάρια.

Γενικῶς εἶναι παρατηρημένον ὅτι ἐκεῖνο ποὺ ἐμπνέει τὸν μικρότερον φόβον στὰ ψάρια εἶναι τὸ πλοῖον, τὸ κάθε πλοῖον. Ὅλα τὰ ψάρια καὶ ἰδιαιτέρως τὰ ἀφρόψαρα εἶναι ἐξοικειωμένα μὲ τὰ πλοῖα. Ἀκόμα καὶ ὁ θόρυβος τῆς μηχανῆς τοῦ κινουμένου πλοίου δὲν τρομάζει τὰ ψάρια. Ἀπόδειξις ὅτι πολλὰ ψάρια παρακολουθοῦν ἀπὸ κοντὰ τὰ πλοῖα. Ἐξ ἄλλου πολλοὶ ψαράδες ψαρεύουν μὲ συρτήν, ἡ ὁποία σύρεται ἀπὸ βενζινοκίνητον πλοῖον. Παρὰ τὸν κρότον τῆς μηχανῆς, τὰ ψάρια πλησιάζουν στὸ δόλωμα ποὺ σύρεται πίσω ἀπὸ τὸ πλοῖο, σὲ μικρὴν ἀπόστασι (30 ἕως 50 μέτρα), καὶ τὸ ἁρπάζουν. Ὅπως βλέπετε τὰ ψάρια ἔχουν μεγάλην συνόφειαν τόσον μὲ τὰ ἀγκυροβολημένα πλοῖα, ὅσον καὶ μὲ τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐν κινήσει.

Μεγαλύτερη ὅμως συνάφεια ἔχουν μὲ τὰ πλοῖα ποὺ ναυαγοῦν καὶ βυθίζονται.

Ἡ χαρὰ τοῦ κολυμβήματος

Ἐὰν ἕνα πλοῖο βυθισθῆ καὶ κατακαθίσῃ στὸν βυθό, πολλὰ θὰ εἶναι τὰ ψάρια, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπισκεφθοῦν τὰ διαμερίσματά του καὶ τελικῶς θὰ ἐγκατασταθοῦν ἐκεῖ σὲ νοικοκυραῖοι καὶ θὰ μεταβάλουν τὸ βυθισμένο σκάφος σὲ μόνιμη κατοικία τους. Πάντοτε στὸ μέρος ὅπου βρίσκεται βυθισμένο πλοῖο μαζεύονται ψάρια πολλὰ καὶ καλά, γιατὶ ἐκεῖ βρίσκουν ὅ,τι τοὺς χρειάζεται, δηλαδὴ τροφὴ κατοικία καὶ ἀσφάλεια. Γύρω ἀπὸ τὸ ναυάγιο, ποὺ ἀναπαύεται στὸν βυθό, συγκεντρώνονται ὁλόενα διάφορα ζωῦφια τῆς θαλάσσης: σκουλήκια, καβούρια, γαρίδες, πορφύρες, μύδια κλπ. Ἄλλα κτίζουν φωλιές, ἄλλα βόσκουν στὸ χορταράκι κι' ἄλλα ἐπιδίδονται στὸ κυνήγι τῶν ἀσθενεστέρων. Ἔτσι στὸ ναυάγιο ὑπάρχει πάντοτε κίνησις καὶ ζωή. Ὁλόενα ὁ πληθυσμὸς πυκνώνεται, ὁλόενα καταφθάνουν καινούργιοι ἄποικοι, διάφορα μικρόζωα, τὰ ὁποῖα ἐγκαθίστανται ἐκεῖ. Σιγὰ-σιγὰ σχηματίζεται ἐκεῖ ὁλόκληρο χωριὸ μὲ πανσπερμίαν κατοίκων. Ἀκόμα καὶ τὸ ἴδιο τὸ βυθισμένο πλοῖο ἀλλάζει μορφὴ καὶ τείνει νὰ ἐξομοιωθῆ μὲ τὸν βυθόν. Ἐπάνω του φυτρώνουν διάφορα χορτάρια καὶ προσκολλῶνται διάφορα ὀστρακα, ἐνῷ ἡ λάσπη σκεπάζει ἄλλα τμήματά του.

Φυσικὰ τὰ ψάρια δὲν λείπουν ποτὲ ἀπὸ ἐκεῖ. Βρίσκουν μέρη γιὰ νὰ φωλιάσουν καὶ νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις τοῦ ἐγθροῦ, βρίσκουν τροφὴ ἀφθονη, βρίσκουν ὅ,τι θέλουν. Καὶ ἐγκαθίστανται καὶ αὐτὰ ὁριστικῶς ἐκεῖ, πρὸς μεγάλην χαρὰν τῶν ψαράδων, οἱ ὁποῖοι ἐπισημαίνουν τὸ μέρος καὶ τὸ ἐκμεταλλεύονται ἐντατικά. Πραγματικῶς ἐκεῖ γίνεται τὸ καλύτερο ψάρεμα.

Τὰ ναυαγισμένα καὶ βυθισμένα σκάφη ὀνομάζονται στὴ γλῶσσα τῶν ψαράδων «ντέσματα». Ντέσμα θὰ πῆ ἐμπόδιο, παλρῶκι, μία ἀνωμαλία τοῦ ἐδάφους, ἡ ὁποία μᾶς κάμνει νὰ μπλέκουμε καὶ νὰ σκοντάφτουμε. Πραγματικῶς ἐπάνω στὸ ντέσμα, ἐπάνω στὸ σκελετὸ τοῦ πλοίου, ποὺ εἶναι καθισμένο στὸ βυθό, μπλέκουν τὰ ἐργαλεῖα τῶν ψαράδων καὶ κυρίως οἱ τράτες. Ὅσοι ψαράδες ψαρεύουν μὲ τραστα ἀποφεύγουν τὸ «ντέσμα». Οἱ ἄλλοι ὅμως, ἰδίως αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ψαρεύουν μὲ πετονιὲς καὶ μὲ παραγάδια, κάνουν ἐκεῖ σπουδαῖο ψάρεμα.

Ὅλοι οἱ ψαράδες τοῦ Εὐβοϊκοῦ κόλπου, ἀπὸ τὴ Χαλκίδα ἕως τὸ Λαύριο γνωρίζουν τὸ περίφημο ντέσμα τοῦ Ὠρωποῦ. Ἐκεῖ στὸ στενὸν ποὺ σχηματίζεται μεταξὺ τοῦ Ὠρωποῦ καὶ τῆς Εὐβοϊκῆς ἀκτῆς, ἐβυθίσθη πρὸ πολλῶν ἐτῶν κάποιο πλοῖο. Τὰ λείψανα τοῦ πλοίου αὐτοῦ φιλοξενοῦν σήμερα ἄπειρα καὶ ἐκλεκτὰ ψάρια, ἰδίως μεγάλα φαγκρία, χάριν τῶν ὁποίων ἐκστρατεύουν εἰδικῶς ψαράδες ἀπὸ κάθε γωνιά, ἀπὸ τὴν Ἐρέτρεια, ἀπὸ τὴ Βάθεια, ἀπὸ τὸν Ὠρωπό, ἀπὸ τὸν Κάλαμον, ἀπὸ τὸν Μαραθῶνα Ἀκόμα καὶ ἐρασιτέχνες ψαράδες ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ἐπισκέπτονται τὸ ντέσμα τοῦ Ὠρωποῦ καὶ πιάνουν μεγάλα καὶ ὡραῖα φαγκρία καὶ ἄλλα ἐκλεκτὰ ψάρια.

Πρὸ καιροῦ οἱ ἐφημερίδες ἀνέγραψαν μία περίεργη εἴδησι: Σὲ κάποιο βυθισμένο ἀγγλικὸ φορτηγό, τὸ ὁποῖον ἀνειλκύσθη στὸν κόλπο τοῦ Ναυπλίου, βρέθηκε φωλιὰ μικρῶν καρχαρῶν, τὴν ὁποίαν ἔκλεισαν οἱ ὀῦτες μὲ τσιμέντο. Ἰδοὺ καὶ ἄλλο «ντέσμα». Ἰδοὺ καὶ ἄλλο φιλόξενο ναυάγιον, ἰδοὺ καὶ ἄλλη ἀπόδειξις ὅτι τὰ πλοῖα ὄχι μόνον δὲν διώχνουν τὰ ψάρια, ἀλλὰ καὶ τὰ προσελκύουν. Καὶ αὐτό, ὅπως εἴπαμε δὲν συμβαίνει μόνον στὴν περίπτωσι τῶν βυθισμένων πλοίων.

ΘΕΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ

Η ΦΥΣΙΣ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΣ ΜΥΘΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Αὐθεντικαὶ μαρτυρίαι τοῦ περιφήμου κυνηγοῦ θηρίων ΓΙΟΖΕΦ ΝΤΕΛΜΟΝΤ.

Ένας ἀπὸ τοὺς πιὸ φημισμένους κυνηγοὺς ἀγρίων θηρίων, ὁ Γιόζεφ Ντέλμοντ, ποὺ εἰς ἡλικίαν 16 ἐτῶν συνώδευσε γιὰ πρώτη φορὰ εἰς τὰς Ἰνδίας μὶα πολυμελὴ ἀποστολὴ εἰδικευμένων κυνηγῶν στὴν σύλληψη θηρίων καὶ ποὺ ἔκτοτε ἐπὶ εἴκοσι συνεχῆ ἔτη διέσχισε τὰ παρθένα δάση τῶν Ἰνδιῶν, τὶς σαβάνες τῆς δυτικῆς Ἀμερικῆς, τὰς ἐρήμους τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, αἰχμαλωτίζοντας χωρὶς ποτὲ νὰ σκοτώσῃ, τὰ ἀγρίμια τῆς κάθε περιοχῆς, ἀναφέρει στὸ βιβλίο ποὺ ἐξέδωσε δυὸ περιστατικὰ ποὺ ἀναγκάζουν τὸν ἀναγνώστη νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἡ φύσις καμμιὰ φορὰ ξεπερνᾷ σὲ φαντασία τὸν πιὸ εὐφάνταστο μυθογράφο.

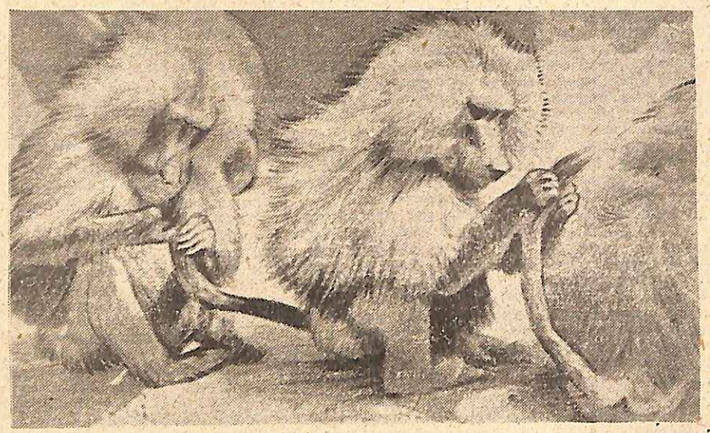

Πίθηκοι ἀμαδρυάδες σοβαρῶς ἀπησχολημένοι εἰς τὸ νὰ ψειρίζουν ἡ κάθε μία τὴν φουνταν της οὐρᾶς της ἄλλης.

Γνοῦ καὶ κουντοῦ

Κάποτε, γράφει, συνέλαβα μὲ τὸ λάσσο τὴν ἴδια μέρα, στὴ μεσημβρινὴ πλαγιὰ τοῦ Κιλιμάντζαρο, ἕνα κατώβλεπα (γνοῦ) κι' ἕνα στρεψίκερω (κουντοῦ), μικρόσωμες ἀρσενικὲς ἀντιλόπες ποὺ ἀνήκουν σὲ δυὸ διαφορετικὰ εἴδη τῆς οἰκογενείας. Περπατοῦσαν συντροφικά, ὁ ἕνας πίσω ἀπὸ τὸν ἄλλο κι' ὁ γνοῦ κρατοῦσε μὲ τὰ σαγόνια του τὴν μικρὴ οὐρὰ τοῦ κουντοῦ. Νοιώθοντας τὸ σκοινὶ γύρω στὸ λαιμό του ὁ στρεψίκερως θέλοντας νὰ ἀπαλλαγῆ, ἄρχισε νὰ κλωτσᾷ, ἐνῶ ὁ σύντροφός του ἐν πορείᾳ ἀναγκάσθηκε νὰ ἀφήσῃ τὴν οὐρὰ καὶ τρέχοντας πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ, σὰν παραλογισμένος, ἐγλύστρησε τελικὰ στὴν ἀναγερτὴ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ κι' εὑρέθηκε κοντὰ στὴν κοίτη. Ὅταν τὸν συνέλαβα κι' αὐτόν, ἀντελήφθην ὅτι ἦταν τυφλὸς· μιὰ μεγάλη οὐλὴ ἐκάλυπτε τὶς κόγχες τῶν ματιῶν του.

Γνοῦ (κατώβλεψ) τῆς Ἀφρικανικῆς σαβάνας. Ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον ἀκομψα εἴδη ἀντιλόπης, ποὺ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸ τριχωτὸν ρύγχος καὶ τὰ ἀγκιστροειδῆ κέρατά του.

Σίγουρα εἶχε ὑποστῆ τὴν ἐπίθεσι κάποιου λιονταριοῦ ποὺ πηδῶντας ἐναντίον τῆς λείας του, χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ καλὰ τὴν ἀπόστασι, ἐγλύστρησε. Ἔτσι τὰ νύχια του ἀντὶ νὰ συλλάβουν τὸ θῦμα, τοῦ ἔβγαλαν καὶ τὰ δυό του μάτια.

Μόλις ἐγύρισα σέρνοντας μαζί μου τὸν ἀνάπηρο κατώβλεπα, ὁ στρεψίκερως ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος μου. πῆγε κοντὰ στὸν σύντροφό του ἄρχισε νὰ τρίβεται ἐπάνω του μὲ τρυφερότητα καὶ γυρίζοντας τοὺς γλουτοὺς πρὸς τὸν φίλο, τοῦ προσέφερε πάλι τὴν οὐρὰ του. Ὁ τυφλο ζωο χρεμέτισε, θέλασε κι' ἄρχισε νὰ μυρίζῃ τὴν ὀσχι τοῦ συντρόφου του τέλος ἁρπαξε πάλι τὴν οὐρὰ ποὺ ὁ ἄλλος. ἀφιλοκερδὴς ὁδηγὸς, τοῦ προσέφερε.

Πῶς ἀνεπτύχθη ἕνας τέτοιος δεσμὸς μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ζώων διαφορετικοῦ εἴδους ; Ὁμολογῶ πὼς ἔμεινα πολὺ ὥρα σκεπτικὸς, παρατηρῶντας τὰ δύο φιωχὰ ζῶα ποὺ ἔτρεμαν ἀκόμη ἀπὸ τὸ φόβο τους.

Ἡ σάκμα καὶ τὸ γατάκι

Στὸ Καιηπτάουν εἶχο συλλάβει κάποτε μιὰ «σάκμα», ἕνα πίθηκο τῆς οἰκογενείας τῶν κυνοκεφάλων. Τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν πιθήκων ἐξοικειώνεται γρήγορα μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ ἡ ἀφοσίωσίς του πρὸς αὐτὸ εἶναι ἀπεριόριστη.

Δέκα πέντε ἡμέρες μετὰ τὴν αἰχμαλωσία της, ἐγέννησε ἕνα μικρὸ ἀσθενικὸ πιθηκάκι. Οὔτε στιγμὴ δὲν νοιάστηκε ὡστόσο τὸ μωρό της· τὸ παράτησε σὲ μιὰ γωνιά, ἐπάνω στὸ στρωσίδι ποὺ τοῦ ἑτοίμασα, κι' οὔτε φαινόταν νὰ θυμᾶται τὴν ὕπαρξί του. Ἡ ἀδιαφορία αὐτὴ, ὅλως διόλου ἀσυνήθιστη γιὰ πιθήκους, μοῦ φάνηκε πολὺ περίεργη. Μιὰ στιγμὴ ἐπεχείρησα νὰ τὴν ἀναγκάσω νὰ πάρῃ τὸ μικρὸ στὸ στῆθος της· πάλαιψε τότε ἀπεγνωσμένα ἐναντίον μου, μοῦ δάγκωσε τὸ χέρι, καὶ πρὶν νὰ προφθάσω ν' ἀντιληφθῶ τὶς κινήσεις της, τὸ ἐστραγγάλισε. Ποιὸς νάταν ἄραγε ὁ λόγος τῆς ἀντιπαθείας αὐτῆς ποὺ ὡδήγησε μιὰ μητέρα στὸν φόνο τοῦ παιδιοῦ της ;

Πῆρα στὰ χέρια μου τὸ μικρὸ πτῶμα κι' ἄρχισα νὰ τὸ ἐξετάζω. Τὰ μάτια του ἦταν σκεπασμένα μὲ μιὰ γκρίζα μεμβράνη καὶ ἡ σπονδυλική του στήλη παρουσίαζε κατὰ τὸ ὕψος τῆς τρίτης πλευρᾶς μιὰ παρέκκλισι πρὸς τὰ δεξιά. Ἡ παραμόρφωσις αὐτὴ δὲν ἦταν ἀποτέλεσμα ἀτυχήματος. Τὸ μικρὸ ζωάκι ἐγεννήθηκε σκολιωτικό. Ἡ σάκμα ἤξευρε λοιπὸν πὼς τὸ μικρό της ἦταν τυφλὸ καὶ καμπούρικο. Αὐτοὶ ἦταν οἱ λόγοι ποὺ τὸ μισοῦσε καὶ δὲν τὸ δεχόταν.

Τί ἔκπληξις ὅμως μὲ περίμενε!

Τὴν ἑπομένη ἡμέρα εἶδα τὴ σάκμα νὰ κρατῆ στὴν ἀγκαλιά της ἕνα νεογέννητο γατάκι ποὺ ἐκοιμόταν ἀμέριμνο. Ἦταν τόση ἡ ἀνησυχία της, ποὺ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μου τῆς προσέφερε τὸ μικρὸ αἰλουροειδὲς μὲ τὰ κλειστὰ ἀκόμη μάτια. Καὶ τώρα τὸ παράξενο αὐτὸ ζῶο ποὺ δὲν θέλησε νὰ κρατήσῃ οὔτε στιγμὴ στὰ χέρια της τὸ δικό της παιδί, δὲν ἄφηνε λεπτὸ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά της αὐτὸν τόν, ἢ μᾶλλον, τὴν παρεῖσακτον. Εἴκοσι τέσσαρες ὧρες ἀργότερα, τὸ γατάκι κολλημένο στὸ μαστὸ τῆς θετῆς του μητέρας, βύζαινε τοῦ καλοῦ καιροῦ. Τὸ τί κοπους κατέβαλε τὸ ζῶο αὐτὸ γιὰ νὰ θρέψῃ, νὰ πλύνῃ, νὰ κρατῆ πάντα πεντακάθαρη καὶ νὰ ψειρίζῃ τὴν θετή της θυγατέρα, δὲν περιγράφεται.

Ὁ τρόπος ὡστόσο μὲ τὸν ὁποῖον ἀναπαυόταν μέσα στὴν ἀγκαλιά της τὸ μικρὸ γατάκι, τὴν ἐξενεύριζε. Τὰ πιθηκάκια κρεμιοῦνται μὲ χέρια καὶ πόδια ἀπὸ τὸ λαιμὸ τῆς μητέρας τους· ἀδύνατον λοιπὸν ἡ σάκμα νὰ καταλάβῃ γιατί ἡ μικρή της δὲν ἐκρεμόταν κι' αὐτὴ ὅπως τὰ κοθὼς ποέπει πιθηκάκια. Ἔπιανε προσεχτικὰ τὸ ποδαράκια τῆς θυγατέρας της καὶ τὴν μάθαινε νὰ ἀγκαλιάζῃ μ' αὐτὰ τὸ κορμὶ τῆς μαμᾶς, τὴν ἔσφιγγε ὕστερα σφιχτὰ ἐπάνω της καὶ πράγμα καταπληκτικό, μέσα σὲ λίγες μέρες τὸ μικρὸ ζῶο προσαρμόστηκε στὴν στάσι αὐτὴ τὴν τόσο ἀπίθανη γιὰ γάτα.

Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο ἀνησυχοῦσε τὴν

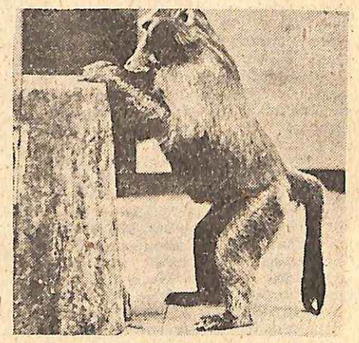

Πίθηκος σάκμα. Τὸ ζῶον αὐτὸ ἐθεωρεῖτο ἱερὸν ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων, οἱ ὁποῖοι ἐταρίχευον τὰ πτώματά των καὶ τὰ ἐναπέθετον εἰς εἰδικὸν κοιμητήριον παρὰ τὴν Ἑρμούπολιν.

αὐτοσχέδια παραμάνα γατιῶν : τὰ νυχάκια τῆς ψυχοκόρης της. Κάθε τόσο κοιτοῦσε τὰ πόδια της, παραμέριζε τὸ μαλακὸ τρίχωμα καὶ ἐξέταζε τὸ παράξενο σχῆμα τῶν δακτύλων. Κάποτε μάλιστα ἐπεχείρησε νὰ τῆς ξεκολλήσῃ ἕνα ὁπότε τὰ νύχια : φαίνεται πὼς τὴν εἶχε γρατσουνίσει. Τὸ ἀστεῖο ὅμως αὐτὸ δὲν ἄρεσε καθόλου στὸ μικρὸ γατάκι, π' ἄρχισε νὰ «φτύνῃ» θυμωμένο, θαρρεῖς καὶ ἐξεστόμιζε βλαστήμια ἐπάνω στὴ βλαστήμια.

Οἱ ἀπορίες ἐν τούτοις δὲν ἐσταμάτησαν ἕως ἐδῶ. Ὅταν τὸ γατάκι ἄνοιξε τὰ ματάκια του, ἡ στοργικὴ ντάντα ἐβάλθηκε νὰ τὰ γλύψῃ προσεκτικὰ ὡστόσο τὸ σχῆμα τους τὴν παραξένευε. Πασπάτευε μὲ τὰ δάχτυλά της αὐτὰ τὰ καταπληκτικὰ παραπετάσματα ποὺ ἀνοιγόκλειναν ἀ-

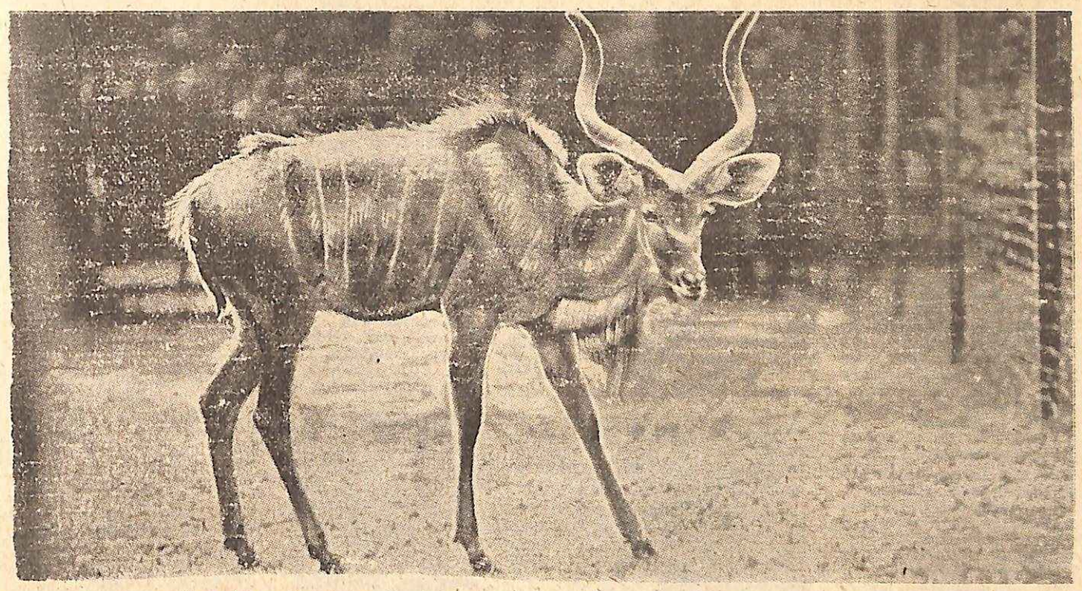

Στρεψίκερως (κουντοῦ) τῆς Ἀφρικῆς. Ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα εἴδη ἀντιλόπης.

καταπαυστὰ ἡ ἔσκυβε κι' ἀτενίζε προσωπο μὲ προσωπο τὴν μυστηριώδη μορφή.

Εὐτυχῶς, ἡ μικρὴ γατούλα εὔγηκε ὅλα ἀπὸ τὰ ἀλλεπάλληλα πεσίματα ποὺ ὑπέστη συνέπεια τῶν ἀκροβατικῶν ἀσκήσεων τῆς τροφοῦ της. Ὅταν ἐθήλαζε, ἦταν δέβαια ἀσφαλὴς γιατὶ ἐκρατιόταν καλά, ὅσο κι' ἕνα πιθηκάκι. Ὅταν ὅμως ἐκοιμόταν, ἡ σάκμα ὑπολογίζοντας τοὺς τζωντανὸ κι' ἀγαπημένο φορτίο της ἦταν καλὰ πιασμένο ἀπ' τὸν λαιμό της, ἐπιχειροῦσε νὰ σκαρφαλώσῃ στὴ στέγη τῆς βεράντας· καὶ τὸ γατάκι φυσικὰ ἔπεφτε, κι' ἡ σάκμα περίτρομη ξανακατέβαινε, τὸ ψαχούλευε, τὸ μύριζε, τὸ ἐξέταζε γιὰ νὰ πεισθῆ πὼς δὲν ἔπαθε τίποτα.

Ὁ τρόπος ἐπίσης μὲ τὸν ὁποῖον ἐθήλαζε τὸ μικρὸ γατάκι. τῆς ἔδινε πολὺν κόπο· ἴσως γιατὶ τραβοῦσε πολὺ δυνατά, ἴσως γιατὶ ἔχωνε κάπως βαθειὰ τὰ μικροσκοπικὰ βελονάκια τῶν δοντιῶν του. Ὅλα ὅμως τὰ ὑπέμενε ἡ σάκμα ἀδιαμαρτύρητα. Γιατὶ ἀγαποῦσε τὸ γατάκι.

Ὕστερα ἀπὸ μερικὲς ἑβδομάδες, ἡ ψυχομανα ἄρχισε νὰ διδάσκῃ στὸ μικρό της τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖς τρῶγονται τὰ καρύδια καὶ τὰ ἄλλα φρούτα. Κι' ἐπειδὴ τῆς ἐφαινόταν ἀπαράδεκτο νὰ μὴν ἠμπορῇ αὐτὸ τὸ χαριτωμένο πλασματάκι νὰ κρατήσῃ κάτι μὲ τὰ μπροστινὰ ποδαράκια του, ξανάρχιζε ὑπομονητικὰ τὸ μάθημα ὡσπου νὰ μπορέσῃ νὰ κρατήσῃ τὸ φουντούκι, νὰ τὸ σπάσῃ καὶ νὰ φάῃ τὴν ψίχα του. Ἡ γατούλα ὅμως ἦταν πεισματάρα· τὰ ἤθελε ὅλα ἑτοιμα στὸ χέρι καὶ πειθανάγκαζε τὴν ὑποχωρητικὴ σὲ ὅλα μητέρα της νὰ τὰ καθαρίζῃ καὶ νὰ τὴν ταΐζῃ.

Μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου συνέβη καὶ τὸ ἑξῆς καταπληκτικό. Ἡ σάκμα δὲν ἐννοοῦσε νὰ ἐπιτρέψῃ στὸ μικρὸ της κομμὶ ζωντανὴ τροφή, ὁμὴ ἢ ψημένη. Γι' αὐτὸ εὑρέθηκα εἰς τὴν ἀνάγκη. μιὰ φορὰ τὴν ἡμέρα, ψάρχωμαι στὰ χέρια μαζί της γιὰ νὰ τῆς ἀποσπάσω τὸ μικρὸ καὶ νὰ τὸ ταΐσω. Στὸ τέλος ἀπεφάσισε καὶ ἡ σάκμα νὰ τρώῃ ὁμὸ κρέας· ποτέ της ὅμως δὲν ἀγγιξε συκῶτι.

Μετὰ ἕνα μῆνα ἡ σάκμα ἔγινε ἡ ἡρωῖς δραματικοῦ ἐπεισοδίου. Ἡ γάτα ἑνὸς ἐμπόρου τῆς γειτονιάς, περνῶντας ἀπ' τὴν αὐλή μου, ἀνεγνωρισε στὸ πρόσωπο τῆς μικρῆς γατούλας τὴν κορούλα ποὺ τῆς εἶχαν κλέψει, τὴν ἅρπαξε μπλακὰ μὲ τὰ δόντια της ἀπὸ τὸ τουφεκὸ πετσάκι τοῦ λαιμοῦ κι' ἑτοιμάστηκε νὰ φύγῃ. Ἡ σάκμα ποὺ τὴν ὥρα ἐκείνη ἔκανε τὴν πρωϊνὴ γυμναστική της πηδῶντας ἀπὸ κορυφὴ σὲ κορυφὴ δένδρου, ἀντελήφθη τὴν σκηνή· κατέβηκε τότε ξεφωνίζοντας, ἐπετέθη στὴν γάτα καὶ ξαναπῆρε στὴν κατοχή της τὸν θησαυρό της. Ἔξαλλη ἀπὸ θυμὸ ἀσφαλῶς θὰ ἐκομμάτιαζε τὴν κλέφτρα ἂν δὲν ἐπε-

Ἡ γάτα, ἡ ὁποία ἔχει γίνει ἀντικείμενον εἰδικῆς μελέτης τῶν ψυχολόγων τῶν ζώων.

νέβαιναν οἱ φύλακές μου. Ἡ γάτα γρατσουνοῦσε, ἡ σάκμα ὅμως ἐδάγκωνε. Ὅταν κατάφεραν νὰ τὶς χωρίσουν ἦταν καὶ οἱ δύο αἱμόφυρτες.

Ἡ ἀληθινὴ μητέρα, ἐπεχείρησε πολλὲς νυκτερινὲς ἐκστρατείες, ἐλπίζοντας πὼς θὰ ἐπιτύχῃ κάποτε νὰ πάρῃ τὸ παιδί της· εὕρισκε ὅμως πάντα φρουρὸν ἀκοίμητο τὴν σάκμα, ποὺ τὴν ὑπεδέχετο μὲ ἄγριες κραυγές.

Ἀλλὰ κι' ἄλλα θαυμαστὰ καὶ περίεργα ἐπηκολούθησαν.

Τὸ γατάκι ἔγινε γατούλα, μιὰ ὄμορφη γκρίζα γατούλα μὲ σουρουπωμένες ραδδώσεις κι' ἡ πιθηκομάνα τὴν ἀκολουθοῦσε στὰ παιχνίδια της. Δὲν ἠμπόρεσε ὅμως ποτὲ νὰ συνηθίσῃ στὶς νυκτερινὲς ἐξορμήσεις τῆς θυγατέρας της· αὐτὲς οἱ συχνὲς ὁλονύκτιες ἀπουσίες πολὺ τὴν στενοχωροῦσαν. Ξυπνῶντας τὴ νύχτα καὶ ἀντιλαμβανομένη ὅτι ἡ νεαρὰ τὸ εἶχε σκάσει, ἐσηκωνόταν κι' ἔπαιρνε τοὺς δρόμους ἀναζητῶντας την. Ὅταν τὴν εὕρισκε, τὴν ἔσερνε διὰ τῆς βίας ὡς τὸ κασσόνι ὅπου ἐκοιμόντουσαν ἀγκαλιά. Ἡ νεαρὰ διεμαρτύρετο δέβαια, ποτὲ ὅμως δὲν ἐσκέφθη νὰ διεκδικήσῃ τὴν ἐλευθερία της βγάζοντας νύχια.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο ἡ γατούλα ἔγινε μαμὰ τεσσάρων μικρῶν. Ἡ σάκμα καθισμένη σὲ μιὰ γωνιὰ παρακολουθοῦσε δυσαρεστημένη τὰ μικρὰ ζωάκια. Ποτὲ δὲν ἔπαιξε μαζί τους· ἀλλὰ καὶ ποτὲ δὲν τὰ ἐπείραξε. Βλέποντας τὴν κόρη της νὰ κάνῃ σὰν τρελλὴ γιὰ τὰ μωρά της, τὴν κοίταζε καὶ τὰ μάτια της ἦταν γεμάτα θλῖψι. Ὡστόσο ἡ ἀγάπη της δὲν ἐμειώθη ποτέ. Ὅταν σὲ λίγες μέρες ἔπῆραν τὰ γατάκια, ἡ σάκμα αἰσθάνθηκε ἀπέραντη εὐτυχία. Τραύηξε κοντὰ τῆς τὴν θετή της κόρη, τὴν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὴν ἐκαίμισε μέσα στὰ χάδια.

*

ΤΟ ΧΡΩΜΑ ΤΩΝ ΣΚΩΡΩΝ

Ἡ μόλυνσις τῆς ἀτμοσφαίρας ὑπεράνω τῆς Ἀγγλίας εἶχε μίαν ἀπροσδόκητον συνέπειαν : Ἐπέφερε τὴν μεταβολὴν τοῦ χρωματισμοῦ πενήντα περίπου εἰδῶν σκώρων. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ ἀποκάλυψις τοῦ διαστήμου Ἀγγλου καθηγητοῦ τῆς γενετικῆς κ. Κέτλεγουελ. Ὁ σημερινὸς σκώρος ἔχει διάφορον χρωματισμὸν ἀπὸ τοὺς προγόνους του. Ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ ἔγινεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον διὰ νὰ προστατεύωνται οἱ σκῶροι εἰς τὰς βιομηχανικὰς πόλεις. Ἐπάνω εἰς τοὺς καπνισμένους τοίχους ἡ λευκότης τῶν σκώρων καθιστοῦσε τὰ ἔντομα αὐτὰ πολὺ ὁρατὰ εἰς τοὺς ἐχθρούς των.

Ὁ κ. Κέτλεγουελ ἀπέδειξεν ὅτι ἡ θνησιμότης τῶν λευκῶν σκώρων ἦτο πολὺ περισσότερον ηὐξημένη εἰς τὰ βιομηχανικὰ κέντρα ἀπὸ τοὺς σκώρους μὲ σκοῦρον χρωματισμόν. Εἰς τὴν ἔξοχὴν ἀντιθέτως ἡ θνησιμότης τῶν σκώρων μὲ σκοῦρον χρωματισμὸν εἶναι περισσότερον ηὐξημένη. Συμφώνως πρὸς τοὺς Ἄγγλους ἐπιστήμονας πρόκειται περὶ σπουδαιοτάτου φαινομένου ἐξελίξεως

Δὲν ἔχει τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ χρυσαετοῦ ἢ τὴν ὑπερήφανον ἐμφάνισιν τοῦ βασιλικοῦ ἀετοῦ. Ὑπερβάλλει ὅμως τούτους εἰς κομψότητα καὶ λαμπρότητα χρωμάτων.

Τὸ ὅλον μῆκος τοῦ σώματός του δὲν ὑπερβαίνει τὰ 60 ἑκατοστόμετρα. ἡ ἁρμονικὴ ὅμως διάπλασις τούτου. ἡ ἀνυψωμένη κατὰ τὴν στάσιν του κεφαλή του μὲ τοὺς δύο ἀπαστράπτοντας ὀφθαλμούς. ἐκ τῶν ὁποίων ἐξακοντίζονται βλέμματα πράγματι ἀέτεια. ἀποπνέουν εὐγένειαν. ἀλλὰ καὶ αὐτοπεποίθησιν.

Τὸ στακτόφαιον χρῶμα τοῦ ἄνω μέρους τοῦ σώματος. τὸ λευκὸν τοῦ αὐχένος. τοῦ στήθους καὶ τῆς κοιλίας. αἱ λευκαὶ παρυφαὶ τῶν πτερῶν. αἱ ἐξ κασταναὶ ἐγκάρσιαι ταινίαι τῆς οὐρᾶς. ἡ ἐναλλὰξ λευκὴ καὶ πυρρὰ κεφαλὴ. μετὰ τῆς πλατείας φαιᾶς λωρίδος αὐτῆς ποὺ ἐκτείνεται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μέχρι τῆς ράχεως. συνθέτουν ἓν σύνολον. τὸ ὁποῖον προσδίδει εἰς τὸ πτηνὸν ὡραιότητα σπανίαν.

Ὑπὸ τῶν ζωολόγων ἀποκαλεῖται Πανδίων ὁ Ἀλιάετος. εἰς τὸν πολὺν ὅμως. κόσμον εἶναι γνωστὸς ὡς Ψαράετος ἢ Βουτηχτής. διότι ἀναζητεῖ τὴν λείαν του μόνον εἰς τοὺς ἰχθῦς καὶ ἐν ἐσγάτῃ ἀνάγκῃ εἰς τὰ ἀμφίβια περιφρονῶν πᾶσαν ἄλλην τροφήν.

Διὰ τοῦτο καὶ διαμένει κατὰ ποσὸν πλησίον. πλησίον τῶν θαλασσῶν. τῶν λιμνῶν καὶ τῶν μεγάλων ποταμῶν. Εἶναι. πάντως. ἐκ τῶν ὀλιγῶν πτηνῶν. τὰ ὁποῖα εἶναι διαδεδομένα εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Εἶναι κυριολεκτικῶς κοσμοπολίτης. Τὸν συναντῶμεν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. καὶ ἰδίως εἰς τὰς Κυκλάδας νήσους καὶ τὰς Ἰονίους

Οἱ ὄνυχες τρομερὸν ὅπλον

Λίαν ἐνδιαφέρουσαι εἶναι αἱ ἁλιευτικαί του ἐξορμήσεις πρὸς ἀναζήτησιν τῆς λείας του. Πολὺ ἀργὰ τὴν πρωΐαν ἐγκαταλείπει τὸ καταφύγιόν του. χάρις δὲ εἰς τὰ μακρὰ ἐρετικὰ πτερά του πετᾷ εἰς μεγάλας ἀποστάσεις. καθ' ὡρισμένην ἀκριβῶς πορείαν πρὸς τὰ ὕδατα. Κάποτε φθάνει εἰς τὴν ἀκτὴν θαλάσσης ἢ τὴν ὄχθην ποταμοῦ ἢ λίμνης. ἐκλέγει τὸ κατάλληλον δένδρον παρ' αὐτὴν καὶ κάθεται ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου κλάδου τούτου πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ ἐπισκόπησιν. Καταστρώνει τὸ σχέδιον τῆς βράσεως καὶ ἐξαίφνης λαμβάνει τὴν ἀπόφασιν. Ἀνοίγει τὰ μακρά του πτερά. ἐγκαταλείπει τὸ ὀρυκτήριόν του καὶ ὁλισθαίνει πάνω ἀπὸ τὰ νερά. εἰς ὕψος ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειάν των 15 ἕως 18 μέτρων. μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω. ἐξερευνῶν μετὰ προσοχῆς καὶ ἀναζητῶν τὸ θῦμα του. Κάποτε ἕνας ἐλαφρὸς πτερυγισμὸς ἀκούεται καὶ ἀποτόμως τὸ πτηνόν. μὲ τὰς πτέρυγάς του ἐν ἡμέρει κλειστάς. ἐπιπίπτει ἀστραπιαίως καὶ καταδύεται πλήττων ἰσχυρῶς τὰ νερά. Ἐμφανίζεται μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. πτιάσσει τὰ πτερά του διὰ νὰ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ αὐτὰ τὸ νερό. καὶ ἀνυψοῦται εἰς τὸν ἀέρα κρατῶν τὸν συλληφθέντα ἰχθὺν μὲ τοὺς δύο πόδας. τὸν ἕνα ὀπισθεν τοῦ ἄλλου. καὶ μὲ τὴν κεφαλὴν τῆς λείας διευθυνομένην πάντοτε πρὸς τὰ ἔμπρὸς διὰ νὰ παρουσιάζῃ μικροτέραν ἀντίστασιν κατὰ τὴν πτῆσιν. Φέρει δὲ τὸν ἰχθὺν εἰς τοὺς πόδας του. διότι καὶ δι' αὐτῶν τὸν συλλαμβάνει κατὰ τὴν κερανοβόλον κατάδυσίν του. πλήττων μὲ ἀστραπιαίαν ταχύτητα καὶ ἐμπηγνύων τοὺς ἰσχυροὺς γαμψοὺς του ὄνυχας εἰς τὰς σάρκας τοῦ θύματος. τόσον δὲ βαθέως. ὥστε δὲν δύναται νὰ τοὺς ἀποσπάσῃ· διὰ τοῦτο ὁ ἀετὸς οὐχὶ σπανίως διατρέχει τὸν κίνδυνον. ὅταν ὁ ἰχθὺς εἶναι μεγάλος. νὰ παρασυρθῇ μετ' αὐτοῦ εἰς βάθη. Τὴν λείαν του μεταφέρει εἰς ἀσφαλὲς μέρος. καταβροχθίζει δὲ ἐξ αὐτῆς τὰ ἐκλεκτὰ μόνον μέρη καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἐγκαταλείπει.

"Οταν ὅμως ὁ ἁλιάετος ἔχει νὰ ἐκθρέψῃ μικρά. τότε μέγα μέρος τῶν συλλαμβανομένων ἰχθύων μεταφέρονται εἰς τὴν φωλεάν. τὴν ὁποίαν κατασκευάζει μετὰ τῆς συντρόφου του. συνήθως ἐπὶ τῶν ἀκραίων κλάδων ὑψηλοτάτων δένδρων. Χρησιμοποιεῖ δὲ τὸ ζεύγος ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὴν ἰδίαν φωλεάν. προσθέτον κατ' ἔτος νέους ξηροὺς κλάδους. εἰς τρόπον. ὥστε αὐτὴ σταθερὰς αὐξάνει κατ' ὄγκον καὶ βάρος. Οὕτω μία παλαιὰ ἀμερικὴ ἀλιαέτων τὴν ὁποίαν εἰς περίεργος φυσιοδίφης εἶχε τὴν τόλμην νὰ πλησιάσῃ ἐπὶ τῆς κορυφῆς πανυψήλου πεύκης εὐρέθη ἔχουσα διάμετρον 2,5 μέτρων περίπου καὶ βάθος ἑνός.

Ἐπώασις καὶ ἐκτροφὴ τῶν νεοσσῶν

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀναπαραγωγῆς ἀποτίθενται ἐντὸς τῆς φωλεᾶς τὰ ὠά. κατὰ διαστήματα δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν. οὐδέποτε δὲ ἐγκαταλείπονται μόνα. Ἐναλλάξ. τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ τοῦ ζεύγους παραμένουν εἰς τὴν φωλεὰν πρὸς φύλαξίν των. Καὶ τὰ δύο ἐπίσης πτηνὰ λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν ἐπώασιν. ἡ ὁποία διαρκεῖ πέντε ἑβδομάδας. Οἱ νεοσσοὶ γεννῶνται μὲ πλῆρες τὸ πτίλωμά των. χρώματος σκοτεινῶς κα-

Πανδίων ὁ ἁλιάετος : Ἡ κεφαλή του, μὲ τὸ ποικιλόχρωμον πτέρωμα, τὸ ἀγκυλωτὸν ῥάμφος καὶ τοὺς ἀπαστράπτοντας ὀφθαλμούς, χαρακτηρίζει περισσότερον παντὸς ἄλλου μέρους τοῦ σώματος τὸ πτηνόν

κεφαλάς των. ἀνοίγουν τὰ ῥάμφη των. ἐκτείνουν κατὰ τὸ ἥμισυ τὰς πτέρυγας καὶ παρουσιάζουν ἓν ἰσχυρὸν μέτωπον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Τὸ πτέρωμά των ἀναπτύσσεται ταχέως καὶ μετὰ δέκα ἑβδομάδας περίπου εἶναι πλέον ἱκανὰ πρὸς πτῆσιν. Ἐπιχειροῦν τὰς πρώτας δοκιμαστικὰς ἐξορμήσεις καὶ μετ' ὀλίγον. μὲ τὰς πτέρυγας ἀρκούντως ἰσχυράς. ἀρχίζουν τὰς ἐπιδρομάς των ἐπάνω ἀπὸ τὰ ὕδατα. διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς τροφῆς. τὴν ὁποίαν οἱ γονεῖς ἔπαυσαν πλέον νὰ προσκομίζουν. Ἡ ἐποχή. ἄλλωστε. τῆς μεταναστεύσεως εἰς τὴν Ἀφρικὴν πλησιάζει. καὶ πρέπει νὰ εἶναι καθ' ὅλα ἕτοιμα διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν τῆς μεγάλης αὐτῆς περιπετείας.

❦

ΠΡΙΟΝΙ ΜΕ ΔΙΑΜΑΝΤΙΑ

Εἰς ἕνα βρετανικὸν λατομεῖον ἔχει ἐγκατασταθῆ ἕνα κυκλικὸν πριόνι. τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὡς τὸ μεγαλύτερον τοῦ εἴδους του εἰς τὸν κόσμον. Εἰς τὸ ἄκρον τῆς κοπῆς του ὑπάρχουν 300 ὀρθογώνιοι βάσεις εἰς τὰς 270 ἐξ αὐτῶν εἶναι προσαρμοσμένα ἀνὰ ἕνα μαῦρα διαμάντια καὶ εἰς τὰς ὑπολοίπους 30 ὁμάδες μικροτέρων διαμαντιῶν. Τὸ πριόνι περιστρέφεται μὲ ταχύτητα 120 μιλίων τὴν ὥραν. καὶ κόπτει ἕνα ὀγκόλιθον Πόρτλαντ 4 X 4 ποδῶν ἐντὸς 10 μόνον λεπτῶν.

ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΩΝ ΑΙΘΕΡΩΝ

ΠΑΝΔΙΩΝ Ο ΑΛΙΑΕΤΟΣ

Ὁ κοσμοπολίτης ἀετὸς · βουτηχτής, ἐπικίνδυνος ἀνταγωνιστὴς τῶν ἁλιέων εἰς τὰς θαλάσσας, τὰς λίμνας καὶ τοὺς ποταμοὺς

ΑΙ ΜΗΧΑΝΑΙ ΠΟΥ «ΣΚΕΠΤΟΝΤΑΙ»

Σήμερον ὑπάρχουν μηχαναί. αἱ ὁποῖαι ἐκτελοῦν ἐργασίας. ποὺ μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς «σκέψις». Ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου. ἡ ἐξέλιξις τῶν ἠλεκτρονικῶν μηχανῶν εἰς τὴν Μ. Βρετανίαν ἦτο τόσον ταχεῖα. ὥστε σήμερον λειτουργοῦν αὐτόματα μηχανήματα ποὺ λύουν περίπλοκα προβλήματα ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν. ἡ λύσις τῶν ὁποίων θὰ ἀπησχόλει τοὺς μαθηματικοὺς ἐπὶ ἔτη. Τελευταίως κυκλοφοροῦν διάφοροι ἀλληλοσυγκρουόμεναι φῆμαι σχετικὼς μὲ τὰ παράξενα αὐτὰ κατασκευάσματα. καὶ ἡ περιέργεια τοῦ κοινοῦ διὰ τὸν τρόπον τῆς ἐργασίας των καὶ τὰς δυνατότητας των παραμένει κατὰ μέγα μέρος ἀνικανοποίητος. Αἱ περισσότεραι αὐταὶ μηχαναὶ βασίζονται εἰς μαθηματικὰς μεθόδους ἐπιλύσεως προβλημάτων. Ἡ ἱστορία τῶν ἀνθρωπίνων ὑπολογισμῶν εἶχε τρία στάδια: τῆς ἀριθμήσεως καὶ κατοχῆς τῶν διαφόρων βασικῶν ἀριθμητικῶν μεθόδων· τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ἀλγέβρας καὶ τοῦ μηδενὸς ἀπὸ τοὺς Ἄραβας κατὰ τὸν μεσαίωνα εἰς τὴν Εὐρώπην. καὶ τὸ σημερινὸν στάδιον τοῦ «ἠλεκτρονικοῦ ἐγκεφάλου».

"Οταν ἰδῇ κανεὶς μίαν ἀπὸ τὰς γιγαντιαίας αὐτὰς μηχανάς. μὲ τὰ σύρματα καὶ τὰ φῶτα. ἐννοεῖ ὅτι αὐτὸ ποὺ ὀνομάζομεν «σκέψιν» ἀποτελεῖται εἰς τὴν πραγματικότητα. ἀπὸ διαφόρους διαδικασίας. Μιὰ μορφὴ σκέψεως εἶναι ἡ μηχανικὴ σκέψις. ἐκείνη ποὺ χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν λογικὴν ἢ τὰ μαθηματικά. Ἄλλη μορφὴ σκέψεως εἶναι ἡ παραγωγὴ ἰδεῶν. Οἱ μηχανικοὶ ἐγκέφαλοι πρὸς τὸ παρὸν ἠμποροῦν νὰ σκέπτωνται μόνον μηχανικῶς. δὲν παράγουν τίποτε τὸ πρωτότυπον. Ἐὰν θέλωμεν νὰ λύσωμεν ἕνα μαθηματικὸν πρόβλημα. ὁ «ἐγκέφαλος» θὰ μᾶς τὸ λύσῃ. ἐὰν βεβαίως κινήσωμεν ὡρισμένους μοχλούς. διὰ νὰ τοῦ ὑποδείξωμεν τὸ πρόβλημα. Αὐτὸ γίνεται σήμερον εἰς τὴν Μ. Βρετανίαν διὰ τὴν ἐπίλυσιν ἰνιῶν. καὶ βιομηχανικῶν προβλημάτων σχετικῶν μὲ τὰ μαθηματικά. Μία ἄλλη καταπληκτικὴ χρησιμοποίησις τοῦ «ἐγκεφάλου» εἶναι ἡ λύσις προβλήματος. τοῦ ὁποίου εἶναι γνωσταὶ ὅλαι αἱ λύσεις. Τοῦ δίνομεν π. χ. ἕνα πρόβλημα λογικῆς—ὅπως ἕνα συλλογισμὸ—καὶ ὁ «ἠλεκτρονικὸς ἐγκέφαλος» μᾶς δίδει τὴν ὀρθὴν λύσιν.

Ὁ «ἠλεκτρονικὸς ἐγκέφαλος» τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μάντσεστερ παίζει ζατρίκιο. καὶ σκάκι. καὶ ὅταν ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο παίκτας κάμῃ μίαν κίνησιν λογικῶς λανθασμένην ἢ δὲν παίξῃ τίμια. τότε ἀκούγεται ἀπὸ τὴν μηχανὴν ἕνας βόμβος. ὁ ὁποῖος ἐπαναφέρει τοὺς παίκτας εἰς τὴν τάξιν. Εἰς τὸν στρατιωτικὸν τομέα χρησιμοποιεῖται ἕνα ἄλλο εἶδος «ἐγκεφάλου» : μία καταστρεπτικὴ ρουκέττα ἐφωδιασμένη μὲ συσκευὴν ἀνιγνεύσεως τῆς πτήσεως τῶν ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων.

«ΗΛΙΟΣ»

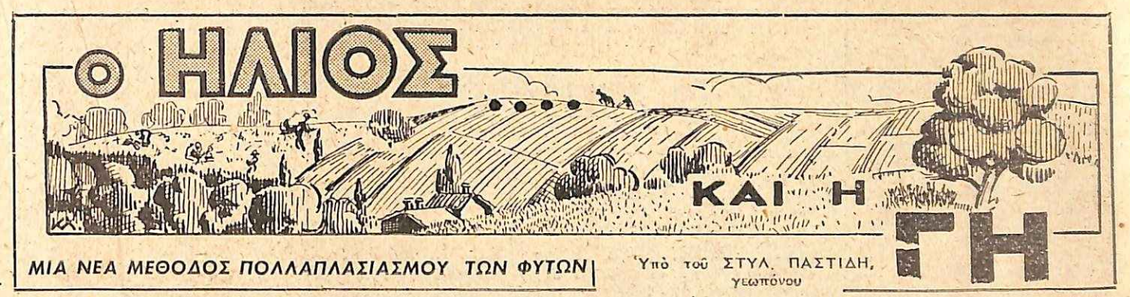

ΜΙΑ ΝΕΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

Ὑπὸ τοῦ ΣΤΥΛ. ΠΑΣΤΙΔΗ, γεωπόνου

Τὸ airwrap εἶναι ἓν εἰδικὸν συνθετικὸν ὑλικον. τὸ ὁποῖον προσφέρεται ὑπὸ μορφὴν λευκῶν διαφανῶν φύλλων περιτυλίξεως. διαστάσεων 20 X 23 ἑκ. φερόντων ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς των πρασίνας ραβδώσεις περιεχούσας ὑδατοδιαλυτὰς οὐσίας ἐκ θρεπτικῶν συστατικῶν τοῦ φυτοῦ. ὁρμονῶν. ἐντομοκτόνων καὶ μυκητοκτόνων. Τὰ φύλλα ταῦτα. τὰ ὁποῖα πρὸς τούτοις ἔχουν τὴν ἰδιάζουσαν ἰδιότητα συγκρατήσεως τῆς ὑγρασίας καὶ διευκολύνσεως τῆς ἐξόδου τῶν ἀερίων τῆς ἀναπνοῆς καὶ διαπνοῆς τῶν φυτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναπτύξεώς των. περιέχονται εἰς ἱκανὸν ἀριθμὸν. ὁμοῦ μετὰ ποσότητος βρύων καὶ ἀντιστοίχου ἀριθμοῦ ταινιῶν περιδέσεως. ἐντὸς σακκιδίου προσφερομένου εἰς τὴν ἀγορὰν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν airwrap.

Ἡ μέθοδος συνίσταται εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν δένδρων ἢ φυτῶν. εἴτε διὰ δημιουργίας ριζικοῦ συστήματος ἐπὶ τμήματος βλαστοῦ μὴ ἀποκοπέντος ἐκ τοῦ μητρικοῦ φυτοῦ. εἴτε διὰ ἀποκοπῆς μοσχεύματος καὶ δημιουργίας ριζικοῦ συστήματος μεταγενεστέρως.

Ὁ πρῶτος τρόπος ἐφαρμόζεται κυρίως ἐπὶ ὀπωροφόρων. καρυοειδῶν. καλλωπιστικῶν δένδρων. ἀμπέλων καὶ καλλωπιστικῶν θάμνων. Κατ' αὐτὸν ἐπὶ βραχίονος διαμέτρου ἀπὸ 6 χιλ. ἕως 8 ἑκ. ἀφαιρεῖται δακτύλιος φλοιοῦ μέχρι τοῦ καθαροῦ ξύλου ἀκριβῶς κάτωθεν κόμβου. πλάτους ἀντιστοίχως 2 ἕως 4 ἑκ. Ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς τομῆς. τρίβεται ἡ ἐπιφάνεια τοῦ φύλλου περιτυλίξεως. ἡ φέρουσα τὰς πρασίνας ραβδώσεις. ὥστε μικρὰ ποσότης τοῦ πρασίνου χρώματος νὰ χρωματίσῃ τὴν χαρακωθεῖσαν ἐπιφάνειαν τοῦ βλαστοῦ. Ἀκολούθως ποσότης βρύου διαμορφουμένου εἰς μπάλλαν διαστάσεως ἱκανῆς ὥστε νὰ ἐξασφαλίζῃ τὸν πρέποντα χῶρον πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν νέων ριζῶν. μουσκεύεται. στραγγίζεται ἐλαφρῶς καὶ τοποθετεῖται κατὰ τρόπον ὥστε νὰ καλύπτῃ τὴν τομὴν ὁμαλῶς. Ἐν συνεχείᾳ τοποθετεῖται τὸ φύλλον περιτυλίξεως. ἐφαπτόμενον καλῶς ἐπὶ τῆς μπάλλας καὶ τὰ δύο ἄκρα του ἀναδιπλοῦνται καὶ σφίγγονται περιδενόμενα διὰ τῶν ταινιῶν περιδέσεως. εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματίζηται μία λίαν ἐλλειπτικὴ σφαῖρα. Ἡ διαφάνεια τοῦ φύλλου περιτυλίξεως ἐπιτρέπει νὰ φαίνωνται αἱ ῥίζαι. αἱ ὁποῖαι σχηματίζονται μετὰ 3 ἕως 8 ἑβδομάδας. "Οταν σχηματισθοῦν 6 ἕως 8 ῥίζαι. τὸ νέον φυτὸν κόπτεται ἀπὸ τὸ μητρικὸν ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴν μπάλλαν. τὸ φύλλον περιτυλίξεως ἀφαιρεῖται καὶ τὸ φυτὸν φυτεύεται μὲ τὴν μπάλλαν των βρύων εἰς γάστραν μὲ καλὸ χῶμα εἰς σκιερὸν μέρος. ἀφοῦ προηγουμένως ξεφυλλισθοῦν τὰ μισὰ περίπου φύλλα. Ἐκεῖ παραμένει ἐπὶ 4 περίπου ἑβδομάδας ἢ μέχρις ὅτου ἀρχίσουν νὰ φαίνωνται τὰ νέα φύλλα. ὁπότε εἶναι πλέον ἕτοιμον διὰ τοποθέτησιν εἰς τὴν ὁριστικήν του θέσιν.

Ὁ δεύτερος τρόπος ἐφαρμόζεται κυριως ἐπὶ ἀνθέων καὶ λαχανικῶν. Ὁ πρωτόπειρος εἶναι προτιμότερον νὰ δοκιμάσῃ μὲ χρυσάνθεμα. γαρύφαλλα. μπεγκόνιες. πουανσέττιες. φούξιες. γεράνια κλπ. ποὺ ριζοβολοῦν εὐκόλως. Κατ' αὐτὸν βλαστὸς ἢ κλαδίσκος τοῦ ἔτους μήκους 7 ἕως 10 ἑκατ. κόπτεται εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ὁ μίσχος τοῦ φύλλου συναντᾷ τὸν βλαστὸν ἢ ὀλίγον κατώτερον. Τὸ μόσχευμα ξεφυλλίζεται ἀφιεμένων τῶν ἀνωτέρων 2 ἕως 3 τελείως σχηματισμένων φύλλων. ὥστε νὰ δημιουργηθῇ ἐπιφάνεια διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ κάτω ἄκρου του διὰ τοῦ ὑλικοῦ τῆς ριζοβολίας. Ἐπαρκὴς ποσότης βρύου μουσκεύεται καλῶς ἀρκετὰς ὥρας πρὸ τῆς χρήσεως. Φύλλον περιτυλίξεως ἁπλοῦται ἐπὶ τραπέζης μὲ τὴν κεκαλυμμένην ἐπιφάνειαν πρὸς τὰ ἄνω. Τὸ βρύον τὸ ὁποῖον ἐπαυγραίνεται τοποθετεῖται εἰς τὸ μέσον τοῦ φύλλου. κα. τὸ μόσχευμα σφηνοῦται κατὰ τὴν βάσιν του μέχρι τοῦ πυθμένος τῶν βρύων. ἐνῶ ὑψοῦνται αἱ ἄκραι καὶ πλευραὶ τοῦ φύλλου περιτυλίξεως σχηματίζουσαι σακκίδιον. δενόμενον μὲ τὴν εἰδικὴν ταινίαν. ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιλαμβάνεται πλέον τὸ μόσχευμα. Τὰ οὕτω συσκευασθέντα μοσχεύματα τοποθετοῦνται εἰς παράθυρον. ὅπου ἡ θερμοκρασία εἶναι σχετικῶς ὑψηλοτέρα. ὁ ἀέρας ὑγρὸς καὶ ὑπάρχει καὶ ὀλίγον φῶς ποὺ εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὴν ριζοβολίαν. Εἰς περίπτωσιν ἐνδείξεως ἐηράνσεως τοῦ μοσχεύματος. βυθίζονται τὰ φύλλα του εἰς ὕδωρ 2 ἢ 3 φορὰς τὴν ἡμέραν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας. Μόλις ἐμφανισθοῦν 4 ἕως 6 ῥίζαι. ποὺ ἁπλοῦνται πρὸς τὸν πυθμένα τοῦ σακκιδίου. τὸ φυτὸν δύναται νὰ μετεφερθῇ εἰς γλάστραν μὲ καλὸ χῶμα μὲ τὴν μπάλλαν τῶν βρύων. μετὰ προσεκτικὴν ἀφαίρεσιν τοῦ περιτυλίγματος. Ἀκολουθεῖ κανονικὸν ποτίσμα. ἐὰν δὲ ὁ καιρὸς τὸ ἐπιτρέπει. τὰ νέα φυτὰ δύναται νὰ τοποθετηθοῦν ἀπ' εὐθείας ἔξω εἰς τὸν κῆπον.

Γενικὰ περὶ τῆς μεθόδου

Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν φυτῶν μὲ τὴν ἀνωτέρω μέθοδον. ἠμπορεῖ νὰ ἐκτελεσθῇ ἐπιτυχῶς τόσον εἰς θερμοκήπια ὅσον καὶ εἰς τὸν ἀγρόν. Μερικὰ φυτὰ ἀνταποκρίνονται εἰς αὐτὴν καθ' οἱανδήποτε ἐποχὴν τοῦ ἔτους. ἄλλα προτιμοῦν τὴν ἄνοιξιν ἢ τὸ φθινόπωρον. Ἡ καλυτέρα ἐποχὴ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὡς ἄνω μεθόδου εἶναι ἡ περίοδος ἀναπτύξεως. Εἶναι σχεδὸν ἀπεριόριστος ὁ ἀριθμὸς τῶν ποικιλιῶν τῶν φυτῶν. τὰ ὁποῖα ἠμποροῦν νὰ πολλαπλασιασθοῦν ἐπιτυχῶς μὲ τὴν μέθοδον αὐτήν. Πολλαὶ ποικιλίαι φυτῶν. αἱ ὁποῖαι δυσκόλως πολλαπλασιάζονται διὰ σπόρου ἢ δι' οἱασδήποτε ἄλλης μεθόδου ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν μέθοδον ταύτην λίαν καλῶς. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἐπιτυγχάνομεν νέα φυτὰ ὁπολύτως ὅμοια μὲ τὰ μητρικά. Τὸ νέον φυτὸν εἶναι ἀκριβὴς ἀπομίμησις τοῦ μητρικοῦ. τὰ δὲ ἄνθη καὶ οἱ καρποὶ εἶναι ἀκριβῶς οἱ ἴδιοι.

Ἡ μέθοδος εἶναι εὐρέως γνωστὴ καὶ χρησιμοποιεῖται εἰς μεγάλην κλίμακα μεταξὺ τῶν ἐπαγγελματιῶν δενδροκόμων ἐν Ἀμερικῇ. Ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος δύναται νὰ ἀναπτυχθοῦν φυτὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν πιστῶς τὰ ἐπιθυμητὰ χαρακτηριστικά. τὰ ὁποῖα ἄλλως θὰ ἀπήτουν ἔτη διὰ νὰ παραχθοῦν.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος προέβη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς δοκιμαστικὴν ἐφαρμογὴν τῆς μεθόδου ἐπὶ ἐλαιώνων καὶ ἄλλων ὀπωροφόρων δένδρων εἰς πολὺ μικρὰν κλίμακα. δὲν ἔχει ὅμως ἀκόμη ἐπαρκῆ στοιχεῖα εἰς τὴν διάθεσίν της διὰ νὰ ἐκφρασθῇ ὑπευθύνως ἐπὶ τῶν δυνατοτήτων ἐπιτυχοῦς ἐφαρμογῆς αὐτῆς εἰς τὴν χώραν μας.

❦

Πολύτιμα δένδρα

Η ΚΑΣΟΥΑΡΙΝΗ

Ἡ οἰκονομικὴ σημασία της

Ἡ κασουαρίνη εἶναι ἕνα πολὺ ἐνδιαφέρον δένδρον. Χρησιμοποιεῖται πολὺ ὡς κοσμητικὸν. ἀλλὰ ἔχει καὶ οἰκονομικὴν σημασίαν διὰ τὸ ἄριστον ξύλον του. Εἶναι δένδρον δασικόν. τοῦ ὁποίου πατρὶς θεωρεῖται ἡ Αὐστραλία. Εὑρίσκεται ὅμως ἐπίσης καὶ εἰς τὴν Νέαν Καληδονίαν. τὴν Βόρνεο. τὴν Σουμάτραν. τὴν Κεϋλάνην. τὰς Φιλιππίνας. τὴν Μαδαγασκάρην καὶ τὴν μεσημβρινὴν Ἀσίαν. Ἀναπτύσσεται ταχύτατα καὶ γίνεται ὑψηλότατον. Ὁ κορμός του εἶναι πολὺ εὐθυτενὴς καὶ τὸ ξύλον του. συμπαγές. βαρὺ καὶ διαρκέστατον. Εἶναι κατάλληλον διὰ πᾶσαν χρῆσιν. Ἰδίως ὅμως χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν ξυλουργικήν. τὴν ἐπιπλοποιΐαν καὶ τὴν οἰκοδομικήν.

Ἀπὸ βοτανικῆς ἀπόψεως εἶναι φυτὸν ἰδιόμορφον. Δὲν ἔχει φύλλα. τὴν λειτουργίαν δὲ τούτων ἐκπληροῦσι λεπτότατοι μακροὶ κλαδίσκοι χρώματος τεφροπρασίνου ὁμοιάζοντες μὲ τὰ βελονοειδῆ φυλλα τῆς πεύκης. πρὸς τὴν ὁποίαν τὸ δένδρον τοῦτο παρουσιάζει κάποιαν ὁμοιότητα. Τὸ «φύλλωμα» ὅμως τοῦτο τῆς κασουαρίνης εἶναι ἀραιότερον τοῦ τῆς πεύκης καὶ οἱ ἐκτελοῦντες χρέη φύλλων κλαδίσκοι εἶναι μακρότεροι τῶν βελονῶν τῆς πεύκης. Ὑπάρχουν περὶ τὰ τριάκοντα εἴδη. Τὰ γνωστότερα ὅμως εἶναι ἡ εὐθυτενής. ἡ ἱππουριδοειδὴς καὶ ἡ κουνιγχάμειος. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ κασουαρίνη εἰσήχθη περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ὑπὸ τοῦ Π. Γενναδίου. ἀλλὰ παρ' ὅλον ὅτι εὐδοκιμεῖ ἄριστα. ἐν τούτοις δὲν ἔχει διαδοθῆ ὅσον θὰ ἔπρεπε. Σημειωτέον ὅτι τὸ δένδρον τοῦτο εἶναι καταλληλότατον δι' ἀναδασώσεις καὶ προτιμότερον τῆς πεύκης τόσον διὰ τὴν ἀνωτέραν ποιότητα τοῦ ξύλου του ὅσον καὶ διὰ τὴν ταχύτητα τῆς ἀναπτύξεώς του. Ἐντὸς μιᾶς πενταετίας ἀπὸ τῆς φυτεύσεώς της ἡ κασουαρίνη ἀποκτᾷ κορμὸν ὑψηλὸν καὶ εὐθυτενῆ. ἐμπορικῶς ὑπολογίσιμον. ἐνῶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ πεύκη δὲν ἔχει λάβει ἀκόμη τὴν μορφὴν δένδρου.

Δὲν ἔχει πολλὰς ἀπαιτήσεις καὶ δύναται νὰ καλλιεργηθῇ εἰς μέτρια ἐδάφη. ἐκεῖ ὅπου εὐδοκιμεῖ ἡ πεύκη. Ἀναπτύσσεται καλύτερον εἰς τὰς παραθαλασσίους περιοχὰς. τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν καὶ ἐν γένει ἐδάφη ὑγρά. Συμβιοῖ ἐν τούτοις μετ' ἄλλων δένδρων ἐντὸς τῶν δασῶν καὶ τῶν κήπων. ἀκόμη καὶ μετὰ τῆς εὐκαλύπτου. Πολλαπλασιάζεται εὐκόλως διὰ τῶν σπερμάτων της. περιεχομένων εἰς μικροὺς σφαιροειδεῖς σκληροὺς κώνους. Ταῦτα σπείρονται κατὰ τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος ἢ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοίξεως ἐντὸς κιβωτίων ἢ ἄλλων δοχείων καὶ κατὰ τὸν ἑπόμενον χειμῶνα μεταφυτεύονται εἰς φυτώρια ἢ εἰς ἰδιαίτερα δι' ἕκαστον φυτὸν δοχεῖα (γλάστρες). Ἡ μεταφύτευσις εἰς τὴν ὁριστικήν των θέσιν γίνεται μετὰ ἓν ἢ δύο ἔτη. Ἡ ἐκριζωσίς των ἐκ τοῦ φυταρίου πρέπει νὰ γίνεται μὲ μεγάλην προσοχὴν καὶ νὰ λαμβάνεται μετὰ τοῦ φυτοῦ ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλύτερος βῶλος χώματος περὶ τὴν ρίζαν του. Ἡ ἐκ τῶν γλαστρῶν μεταφύτευσις εἶναι εὐκολοτέρα καὶ γίνεται μαζὶ μὲ ὅλον τὸ χῶμα τῆς γλάστρας. Ἡ κασουαρίνη ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει πολὺ κοντὰ της ἄλλα δένδρα ἢ τοίχους κλπ. λαμβάνει ἀνάπτυξιν κανονικωτάτην καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην κλαδεύματος σχηματισμοῦ.

«ΗΛΙΟΣ»

ΤΟ ΙΑΠΩΝΙΚΟΝ ΑΝΘΟΣ ΠΟΥ ΕΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΘΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τὰ χρυσάνθεμα

Καὶ τώρα ἠμπορεῖτε νὰ ἀρχίσετε τὴν καλλιέργειάν των

Τὸ τέλος τῆς ἀνοίξεως εἶναι ἡ καλυτέρα ἐποχὴ διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς καλλιεργείας τῶν χρυσανθέμων. Ὅποιος θέλει νὰ πλουτίσῃ τὸν ἀνθόκηπον του διὰ τοῦ φυτοῦ τούτου, δὲν ἔχει παρὰ νὰ προμηθευθῇ ἑφ' ἅπαξ ἐκ τοῦ ἐμπορίου ἐρρίζα φυτὰ προερχόμενα ἐκ μοσχευμάτων τῶν ποικιλιῶν ποὺ προτιμᾷ. Φυτεύων αὐτὰ τὰ μοσχεύματα, θὰ δύναται ἐκ τούτων νὰ πολλαπλασιάζῃ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη τὰ χρυσάνθεμά του ἀπεριορίστως.

Ἡ ἐκλογὴ τῶν φυτῶν

Ὑπάρχουν ἑκατοντάδες ποικιλιῶν χρυσανθέμων αἱ ὁποῖαι διαφέρουν μεταξύ των κατὰ τὸ σχῆμα, τὸ χρῶμα καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀνθέων των, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν βλάστησιν αὐτοῦ τούτου τοῦ φυτοῦ. Ἡ ἐκλογὴ ἡγγυημένων ποικιλιῶν παίζει πρωτεύοντα ρόλον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν μιᾶς καλλιεργείας χρυσανθέμων. εἶναι δὲ ἴσης τοιαύτης σημασίας μὲ τὰς καλλιεργητικὰς φροντίδας.

Τὰ μικρὰ φυτὰ καλὸν εἶναι νὰ ἔχουν καλλιεργηθῆ ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ἔδαφος ἢ εἰς μεγάλα κιβώτια καὶ ὄχι εἰς μικρὲς γλάστρες, καθόσον συμβαίνει συχνά, ὅταν τὰ φυτὰ μένουν πολὺ ἐντὸς τῶν γλαστρῶν, αἱ ρίζαι των νὰ σχηματίζουν κάθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῶν δοχείων ἕνα πλέγμα παχὺ καὶ πυκνόν. Αἱ ρίζαι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὑφίστανται ἑνὸς εἴδους σκλήρυνσιν, ἡ ὁποία ἀνακόπτει τὴν βλάστησιν, διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ δὲ αὕτη μετὰ τὴν μεταφύτευσιν, ἀπαιτεῖται ἡ παρέλευσις πολλοῦ χρόνου. Αὐτὸ δὲν τὸ ὑφίστανται ὅταν τὰ νέα φυτὰ ἔχουν ἀναπτυχθῆ μὲ εὐρυχωρίαν ἀκόμη καὶ ἂν ἕνα μέρος τῶν ριζιδίων των ἀποσπασθοῦν κατὰ τὴν ἐκρίζωσιν.

Ἔδαφος καὶ λίπανσις

Τὰ περισσότερα χώματα εἶναι κατάλληλα διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν χρυσανθέμων ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι πολὺ ἀσβεστοῦχα καὶ πολὺ ὑγρά. Τὸ καταλληλότερον πάντως ἔδαφος εἶναι τὸ ἀμμοαργιλλῶδες. Εἰς μίαν ἐρασιτεχνικὴν καλλιέργειαν ἡ περίσσεια τοῦ ἀσβεστίου τοῦ ἐδάφους εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξουδετερωθῇ διὰ προσθήκης θειϊκοῦ σιδήρου καὶ ἀναμίξεως ἐξίνου φυτοχώματος προερχομένου ἐξ ἀποσυνθέσεως φύλλων. Ἡ ὑπερβολικὴ ὑγρασία ἀντιμετωπίζεται διὰ φυτεύσεως ἐπὶ μικρῶν ἀναχωμάτων, ὁπότε τὰ ριζώματα τῶν φυτῶν λαμβάνουν θέσιν εἰς ὑψηλότερον σημεῖον. Ἐὰν τὸ ἔδαφος εἶναι πολὺ συνεκτικὸν βελτιοῦται διὰ προσθήκης ἄμμου, ποράνθρακος (τύρφης), φυτοχώματος ἢ ἀκόμη καὶ σκωρίας κοσκινισμένης. Εὐνοεῖ πολὺ τὴν καλλιέργειαν μία καλὴ μικτὴ λίπανσις τοῦ ἐδάφους, γινομένη κατὰ τὸ προηγούμενον φθινόπωρον, διὰ φυσικῆς κόπρου καὶ φωσφοροκαλιούχου χημικοῦ λιπάσματος. Ἐὰν τοῦτο δὲν ἔνει γίνει, καλὸν εἶναι νὰ ἐνσωματωθῇ εἰς τὸ ἔδαφος φυτόχωμα ἢ τεχνητὴ κόπρος (κομπόστα), ἡ ὁποία ἀναπληροῖ ἐπιπλέον τὴν φυσικὴν κόπρον. Ὡσαύτως ἐπίσης εἶναι ἡ προσθήκη κονισποιημένων ὀργανικῶν ὑπολειμμάτων (κερράτων π.χ.). Ἐλλείψει τούτων δύνανται νὰ γίνουν τυπματικαὶ λιπάνσεις, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰ ποτίσματα διαρκούσης τῆς ἀναπτύξεως τῶν φυτῶν. Τὰ χρυσάνθεμα δέχονται πολὺ καλὰ τὰ χημικὰ λιπάσματα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον παρεχόμενα. Πρέπει ὅμως νὰ τηρῶνται ὡρισμέναι προφυλάξεις, κυρίως δὲ νὰ μὴ γίνεται πότισμα μὲ διάλυσιν λιπάσματος ὅταν τὰ φυτὰ «διψοῦν», ἀλλὰ μόνον τὴν ἐπομένην ἐνὸς πλουσίου ἁπλοῦ ποτίσματος, οὔτε ἐπίσης πρὸ τῆς πλήρους ἀναβλαστήσεώς των μετὰ τὴν μεταφύτευσιν, ἀλλ' ἀφοῦ ἔχουν ἀρχίσει νὰ μεγαλώνουν τὰ νέα βλαστάρια των. Ἡ λίπανσις αὕτη πρέπει νὰ σταματᾷ εὐθὺς ὡς ἀρχίσῃ ὁ σχηματισμὸς τῶν καλύκων τῶν ἀνθέων (μπουμπουκιῶν). Ἡ λίπανσις αὕτη δύναται νὰ γίνεται ἀνὰ 8 ἕως 10 ἡμέρας διὰ διαλύσεως ἐναλλάξ φωσφορικοῦ ἀμμωνίου καὶ νιτρικοῦ καλίου (ἐξ ἀμφοτέρων εἰς ἀναλογίαν ἑνὸς μέχρι δύο γρμ. κατὰ λίτραν ὕδατος). Πάντως πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ περίσσεια τῶν ἀζωτούχων οὐσιῶν (νιτρικῶν ἁλάτων, ἀμμωνίας) δὲν εὐνοεῖ τὴν πλουσίαν ἄνθησιν τῶν χρυσανθέμων καὶ τὰ καθιστᾷ εὐαίσθητα εἰς διαφόρους ἀσθενείας. Ἐὰν τὰ φυτὰ παρουσιάζουν ζωηρὰν βλάστησιν (φύλλωμα πολὺ πράσινον καὶ βλαστοὺς εὐρώστους), ἡ ὑγρὰ λίπανσις πρέπει νὰ ἀποφεύγηται.

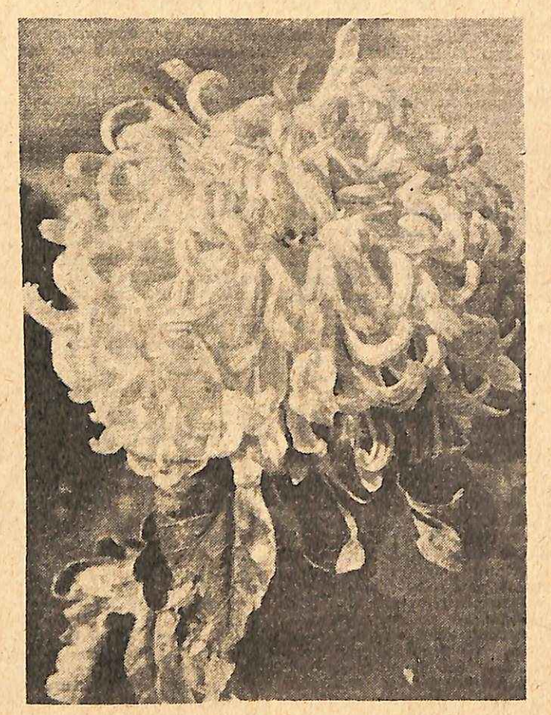

Χρυσάνθεμον.

Ἡ φύτευσις

Τὰ νεαρὰ φυτὰ (ἔρριζα μοσχεύματα τῶν χρυσανθέμων) πρέπει νὰ φυτεύονται ὅσον τὸ δυνατὸν συντομώτερον μετὰ τὴν ἐκρίζωσίν των, νὰ βάλῃται δὲ φροντὶς ὅπως μὴ ἀποσπᾶται τὸ χῶμα ποὺ εἶναι προσκολλημένον γύρω εἰς τὰς ρίζας των. Αἱ ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν φυτῶν ἔχουν μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν καλὴν ἀνάπτυξίν των, εἶναι δὲ προτιμότερον νὰ δίδωμεν χῶρον περισσότερον τοῦ ἀπαραιτήτου παρὰ ἀνεπαρκῆ. Τὰ χρυσάνθεμα, τὰ ὁποῖα ἔχουν τὸν ἀνάλογον ζωτικὸν χῶρον, εἶναι πολὺ ζωηρότερα καὶ πρὸ παντὸς ὑγιέστερα ἀπὸ τὰ πυκνοφυτευμένα. Εἰς μίαν πρασιὰν πλάτους 1, 20 μέτρου φυτεύομεν τρεῖς σειρὰς ἀπεχούσας μεταξύ των μὲν 40 ἑκατοστά, ἀπὸ τῶν παρυφῶν δὲ τῆς πρασιᾶς 20. Ἀπὸ φυτοῦ εἰς φυτὸν κανονίζομεν μίαν ἀπόστασιν 50 ἑκατοστῶν. Ἡ προσθήκη ὀλίγου φυτοχώματος εἰς τὸ βάθος τοῦ μικροῦ λάκκου ἐνισχύει τὸ φυτὸν εἰς τὴν ἀναρρίζωσιν. Ἀμέσως μετὰ τὴν φύτευσιν πρέπει νὰ ποτίζωμεν. Εἰς περιόδους ὑγρὰς πρέπει νὰ ἀποφεύγηται ἡ λίμνασις ὕδατος εἰς τὰς ρίζας τῶν νεαρῶν φυτῶν, καθόσον τοῦτο δύναται νὰ εὐνοήσῃ διαφόρους ἀσθενείας. Ἰδίως εἰς ἀργιλῶδες ἔδαφος.

Ἐὰν τὸ ἔδαφος ἀποξηραίνεται εὐκόλως, καλύπτομεν τὸ ἔδαφος γύρω τῶν φυτῶν δι' ἀγύρων ἢ ξηρῶν φύλλων διὰ νὰ διατηρῆται δροσερόν. Ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι πολὺ θερμός, τὰ νεοφυτευθέντα μικρὰ φυτὰ πρέπει νὰ σκιάζωνται ἐπί τινας ἡμέρας εἴτε διὰ κοινῆς σκιάδος (ψάθας π.χ.), εἴτε ἓν ἕκαστον ἰδιαιτέρως διὰ χαρτίνου χωνίου.

Τὸ κορυφολόγημα

Τὸ κορυφολόγημα σκοπὸν ἔχει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἰς ὕψος ἀνάπτυξιν τῶν στελεχῶν καὶ τὴν ρύθμισιν τῆς ἀνθοφορίας. Μετὰ τὸ κορυφολόγημα οἱ ὀφθαλμοί, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται εἰς τὰς μασχάλας τῶν φύλλων ποὺ εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν τομὴν ἀναπτύσσουν νέους βλαστούς. Τὸ πρῶτον κορυφολόγημα, ἐκτελούμενον φυσικὰ ἐπὶ τοῦ μοναδικοῦ μίσχου τοῦ ἀρχικοῦ μοσχεύματος, προκαλεῖ τὴν ἀνάπτυξιν ἀριθμοῦ τινος νέων βραχιόνων ποικίλλοντος ἀναλόγως τῆς ποικιλίας τῶν φυτῶν, γενικῶς δὲ 2 ἕως 5, καὶ σπανιώτερον περισσοτέρων. Τὸ πρῶτον κορυφολόγημα ἠμπορεῖ νὰ γίνεται καὶ πρὸ τῆς μεταφυτεύσεως εἰς τὸ φυτώριον.

Ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν νέων βραχιόνων κρίνεται ἀνεπαρκής, ἐκτελεῖται καὶ δεύτερον κορυφολόγημα εἰς τοὺς νέους πλέον μίσχους. Δὲν εἶναι ὅμως σκόπιμον νὰ γίνεται τοῦτο ἄνευ λόγου. Ἐὰν ἔχουν σχηματισθῆ στελέχη περισσότερα τῶν ἀπαιτουμένων, κόπτονται αὐτὰ εἰς τὴ βάσιν των. Ἀφαιροῦνται φυσικὰ κατὰ προτίμησιν τὰ κακεκτικὰ ἢ κακῶς σχηματισμένα.

Ἔχει παρατηρηθῆ ὅτι διὰ κάθε ποικιλίαν χρυσανθέμων μεσολαβεῖ ὡρισμένος ἀριθμὸς ἡμερῶν μεταξὺ τοῦ τελευταίου κορυφολονήματος καὶ τοῦ ἀνοίγματος τῶν καλύκων τῶν ἀνθέων. Δὲν εἶναι λοιπὸν δύσκολον νὰ ρυθμίζωμεν δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου τὸν χρόνον τῆς ἀνθοφορίας μὲ μεγάλην σχετικῶς προσέγγισιν.

Ἄλλαι περιποιήσεις

Αἱ λοιπαὶ περιποιήσεις τῶν χρυσανθέμων εἶναι ἁπλαῖ. Διὰ τὴν καλὴν ἀνάπτυξιν ἀπαιτοῦνται κανονικά, ἀλλ' ὄχι ὑπερβολικὰ ποτίσματα καὶ συχνὰ σκαλίσματα διὰ νὰ καθαρίζεται τὸ ἔδαφος καὶ συντηρῆται ἡ ὑγρασία των. Ὅταν οἱ βλαστοί, οἱ ὁποῖοι ἀνεπτύγθησαν μετὰ τὸ τελευταῖον κορυφολόγημα ἀποκτήσουν μῆκος δέκα περίπου ἑκατοστῶν, ἐκτελοῦμεν ἓν προληπτικὸν ράντισμα κατὰ τῶν κρυπτογαμικῶν νόσων δι' ἀραιοῦ βορδιγαλείου πολτοῦ καὶ κατόπιν κάθε ἑβδομάδα ἓν ἐλαφρὸν θειάφισμα. Τὰ στελέχη τῶν χρυσανθέμων εὐθὺς ὡς σχηματισθοῦν αἱ ἀνθοφόροι κεφαλαὶ πρέπει νὰ ὑποστηρίζωνται διὰ πασσαλίσκων, οἱ ὁποῖοι ἐμπήγονται εἰς τὸ ἔδαφος.

ΕΝΑ ΦΥΤΟΝ ΧΩΡΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Ἡ φραγκοσυκιά

Πῶς ἀξιοποιοῦνται δι' αὐτῆς τὰ ἄγονα καὶ ξηρὰ ἐδάφη

Ἡ φραγκοσυκιὰ εἶναι σήμερον ἕνα φυτὸν κοινότατον, ἰδίως εἰς τὴν Νότιον Ἑλλάδα καὶ τὰς νήσους. Ἐξ ἴσου κοινὸν ἐπίσης εἶναι εἰς ὅλας τὰς παραμεσογείους χώρας καὶ μάλιστα εἰς τὴν Βόρειον Ἀφρικήν, τὴν Ἱσπανίαν, τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Συρίαν. Ἀπὸ τὴν εὐρεῖαν του διάδοσιν καὶ ἀπὸ τὰ διάφορα κοινὰ ὀνόματά του (ἀραποσυκιά, μπαρμπαροσυκιά, φαραοσυκιά), ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ὑποθέσῃ πρὸς στιγμὴν ὅτι πρόκειται περὶ φυτοῦ τοῦ Παλαιοῦ κόσμου. Καὶ ὅμως δὲν εἶναι. Μᾶς ἦλθε καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν μετὰ τὴν ἀνακάλυψίν της. Ὑποστηρίζεται μάλιστα ὅτι εἶναι τὸ πρῶτον φυτὸν ποὺ εἰσήχθη καὶ ἐνεκλιματίσθη εἰς τὴν Ἐυρώπην ἀπὸ τὸν Νέον κόσμον. Τὸ ἔφεραν οἱ Ἱσπανοὶ ἀπὸ τὸ Μεξικὸν καὶ τὸ ἐκαλλιέργησαν ἀρχικῶς εἰς τὴν χώραν των ὁπόθεν διεδόθη ταχύτατα.

Ἡ ἐπίσημος ὀνομασία τῆς φραγκοσυκιᾶς εἶναι ὀπουντία ἡ Ἰνδικὴ συκῆ καὶ ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν κακτωδῶν. Ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα εἴδη ὀπουντιῶν (περὶ τὰ 150), ἐκ τῶν ὁποίων ἀξιολογώτερον εἶναι ἡ ὀπουντία ἡ κοκκοφόρος, ἐπὶ τῆς ὁποίας παρασιτεῖ καὶ πολλαπλασιάζεται τὸ ἔντομον κόκκος ὁ κακτόφιλος, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς ἐρυθρὰ βαφικὴ οὐσία (κοκκινίλη ἢ καρμίνιον) δι' ὃ καὶ τὸ εἶδος τοῦτο ἐκαλλιεργεῖτο ἐντατικῶς. Ἤδη ὅμως, περιορισθείσης εἰς τὸ ἐλάχιστον τῆς χρήσεως τῆς βαφικῆς αὐτῆς οὐσίας, ἔγασε τὴν σημασίαν του καὶ ἐγκατελείφθη.

Ἡ φραγκοσυκιὰ ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ καλλιεργῆται διότι εἶναι πολλαπλῶς χρήσιμον φυτόν, ἰδίως δὲ διὰ τοὺς καρπούς του, τὰ γνωστὰ φραγκόσυκα, τὰ ὁποῖα εἶναι γλυκύ, εὔγευμον καὶ δροσιστικὸν ὀπωρικὸν καὶ διὰ τὰ φύλλα του, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ὡς τροφὴ τῶν κτηνῶν. Χρησιμοποιεῖται ὅμως ἡ φραγκοσυκιὰ καὶ πρὸς κατάρτισιν μονίμων καὶ ἀσφαλῶν φραγμῶν γύρω ἀπὸ τὰ περιβόλια καὶ τὰς αὐλὰς τῶν χωρικῶν σπιτιῶν, ἀκόμη δὲ καὶ πρὸς σχηματισμὸν ἀντιπυρικῶν ζωνῶν εἰς τὰς δασικὰς ἐκτάσεις, λόγω τοῦ ἀκαύστου τῶν στελεχῶν καὶ τῶν φύλλων του.

Οἱ βοτανικοὶ χαρακτῆρες της

Εἶναι ἰδιόμορφον φυτόν, ὅπως ἄλλως τε ὅλα τὰ κακτώδη. Ὁ βλαστὸς καὶ οἱ κλάδοι του εἶναι παχεῖς καὶ σαρκώδεις καὶ ἀποτελοῦνται ἐκ τμημάτων δισκοειδῶς πεπλατυσμένων, τὰ ὁποῖα συνδέονται δι' ἀρθρώσεων καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν εἶναι πράσινα, φυλλόμορφα καὶ ὠοειδῆ, λίαν τρυφερά, βραδύτερον δὲ καὶ ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ φυτοῦ ἀποκτῶσι νεῦρα δικτυοειδῶς διατεταγμένα, γίνονται στερεώτερα, καὶ λαμβάνουν χρῶμα τεφρὸν καὶ σχῆμα πεπλατυσμένου κυλίνδρου.

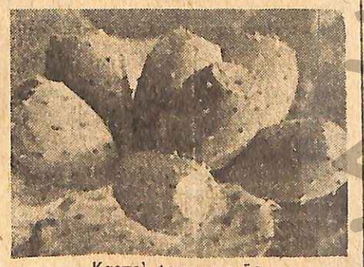

Καρποὶ φραγκοσυκιᾶς.

Θεωρεῖται φυτὸν ἄφυλλον. Τὰ ἀκραῖα τμήματα τοῦ βλαστοῦ, τὰ ὁποῖα ὑπὸ πολλῶν νομίζονται φύλλα, εἰς τὴν πραγματικότητα εἶναι τμήματα τοῦ βλαστοῦ καὶ τῶν κλάδων καὶ λέγονται φυλλοκλάδια. Τουναντίον φύλλα, βοτανικῶς, θεωροῦνται αἱ ἐπὶ τῶν φυλλοκλαδίων τούτων ἀναπτυσσόμεναι ἀθόνως κατὰ δέσμας ἀκανθαι. Εἶναι ὅμως αὗται φύλλα ἐλαττωματικά. Ἐν τούτοις πρακτικῶς τὰ φυλλοκλάδια λέγονται φύλλα.

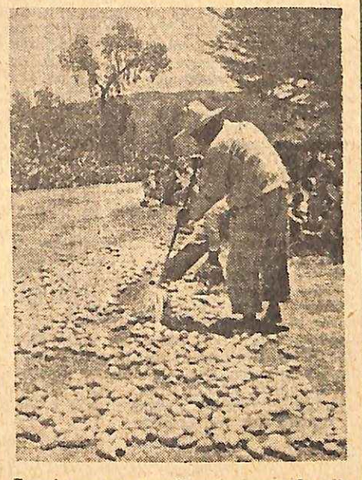

Συγκέντρωσις καρπῶν φραγκοσυκιᾶς εἰς τὸ Μεξικὸν μὲ εἰδικὴν σκούπαν ἕνεκα τῶν ἀκανθῶν των.

Ἐκτὸς τῆς γνωστῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀκανθοφόρου ποικιλίας, παρουσιαζομένης καὶ ταύτης ὑπό τινας διαφορὰς, ὑπάρχει καὶ ποικιλία ἀνάκανθος, καλλιεργουμένη εἰς τὸ Μεξικὸν καὶ τὴν Ἀλγερίαν. Διὰ καταλλήλου δὲ διασταυρώσεως καὶ ἐπιλογῆς ἔχει ἐπτευχθῆ εἰς τὴν Ἀμερικὴν ποικιλία ὄχι μόνον ἀνάκανθος, ἀλλὰ καὶ παράγουσα καρποὺς χωρὶς σπέρματα.

Πῶς πολλαπλασιάζεται

Ἡ αὔξησις τῆς φραγκοσυκιᾶς γίνεται δι' ἀναπτύξεως ἑνὸς ἢ περισσοτέρων νέων φυλλοκλαδίων εἰς τὰς κορυφὰς τῶν παλαιῶν, τὰ ὁποῖα οὕτω λαμβάνουν τὴν θέσιν κλάδων. Τὰ ἄνθη της ἐκφύονται εἰς τὴν ἄνω ἡμιπεριφέρειαν τῶν ἀκραίων φύλλων (φυλλοκλαδίων), εἰς ἕνα ἢ δύο στίγους, ἐνίοτε δὲ ἐπὶ φυτῶν ζωηρᾶς ἀναπτύξεως, καὶ εἰς ἄλλα σημεῖα τῆς ἐπιφανείας τῶν φύλλων. Τὰ ἄνθη της ἔχουν χρῶμα κίτρινον, οἱ δὲ καρποί της, σχήματος μικροῦ βαρελίου καὶ μεγέθους πυγμῆς, κατ' ἀρχὰς μὲν εἶναι πράσινοι, βραδύτερον δὸμως καὶ ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ἡ ὡρίμασις καθίστανται διαδοχικῶς κιτρινωποί, ροδόνοοες, ἐρυθροὶ καὶ τέλος, ὡς ὑπερώριμοι, βαθέως ἐρυθροὶ μὲ ἀπόχρωσιν ἰώδη.

Ἡ φραγκοσυκιὰ δύναται νὰ πολλαπλασιασθῇ εἴτε διὰ σπορᾶς εἴτε διὰ μοσχευμάτων. Ὁ πρῶτος ὅμως τρόπος δὲν χρησιμοποιεῖται, καθόσον, ἐκτὸς τοῦ ὅτι βραδύνει πολὺ νὰ δώσῃ μεγάλα φυτά, συντελεῖ καὶ εἰς τὴν ἐκφύλισίν των. Εἰς τοιοῦτον δὲ πολλαπλασιασμὸν ὀφείλονται αἱ εἰς τὴν Βορείον Ἀφρικὴν καὶ τὴν Αὐστραλίαν δημιουργηθεῖσαι νεώτεραι ἐξηγριωμεναι ποικιλίαι. Προσφορώτερος λοιπὸν τρόπος πολλαπλασιασμοῦ εἶναι ὁ διὰ μοσχευμάτων. Χρησιμοποιοῦνται δὲ ὡς μοσχεύματα φύλλα, ὄχι πολὺ τρυφερά, τὰ ὁποῖα φυτεύονται εἰς λάκκους ἢ αὐλάκια. Κόπτονται ταῦτα ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς φυτεύσεως καὶ ἀφίνονται εἰς τὸν ἀέρα διὰ νὰ μαρανθοῦν ἐλαφρῶς καὶ νὰ στεγνώσῃ ἡ ἐπιφανεια τῆς τομῆς. Τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον, διότι ἂν φυτευθοῦν μὲ ἀνοικτὴν τὴν πληγὴν καὶ ὁλόκληρον τὴν ποσότητα τοῦ ὕδατος ποὺ φέρουν μεθ' ἑαυτῶν, θὰ διατρέξουν τὸν κίνδυνον τῆς σήψεως. Τὰ μοσχεύματα ταῦτα ριζοβολοῦν εὐκόλως ἀπὸ τὰ σημεῖα τῆς ἐκφύσεως τῶν ἀκανθῶν. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ ἁπλῶς ριπιόμενα τὰ φύλλα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ παραμένοντα ἐπὶ μακρὸν ἐν ἀκινησίᾳ ριζοβολοῦν καὶ δίδουν φυτὰ ἐξ ἴσου καλὰ μὲ τὰ φυτευόμενα. Ἕνεκα τῆς εὐκολίας ταύτης ἡ φραγκοσυκιὰ ἀποβαίνει ἐνίοτε καὶ ἐνοχλητική. Κῆποι ἀπὸ φραγκοσυκιὲς ἐὰν δὲν ἐπιβλέπωνται καὶ ἀφίνωνται νὰ ριζοβολοῦν τὰ πίπτοντα φύλλα, ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν πυκνοῦνται τόσον πολύ, ὥστε καθίστανται ἀπροσπέλαστοι. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν Αὐστραλίαν, ὅπου ἡ φραγκοσυκιὰ μετεφέρθη τὸ πρῶτον κατὰ τὸ ἔτος 1831 ἔλαβε τοσαύτην ἀνάπτυξιν καὶ διάδοσιν ὥστε μέχρι τοῦ 1925 εἶχε καταλάβει καὶ ἀχρηστεύσει ἑκατομμύρια στρεμμάτων, ἐδέησε δὲ νὰ καταβληθοῦν μέγισται προσπάθειαι διὰ νὰ ἀνακοπῇ ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξίς της καὶ καταστραφοῦν τὰ ὑπάρχοντα φυτά. Οὕτως δὲ ἐπετεύχθη τοῦτο διὰ μεταφορᾶς καὶ διαδόσεως ἑνὸς βλαπτικοῦ ἐντόμου.

Αἱ ἀπαιτήσεις της

Ἡ φραγκοσυκιὰ δὲν ἔχει πολλὰς ἀπαιτήσεις οὔτε ὡς πρὸς τὸ ἔδαφος οὔτε ἀπὸ ἀπόψεως λιπαντικῶν στοιχείων. Εἰς οἱονδήποτε ἔδαφος εὐδοκιμεῖ, ἐξαιρέσει των τελματωδῶν ἢ ἄλλως πολὺ ὑγρῶν. Καὶ τοῦτο διότι αἱ εἰς ὕδωρ ἀνάγκαι της εἶναι λίαν περιωρισμέναι καὶ ἡ περίσσεια ὕδατος τὴν βλάπτει. Ἄλλως τε ἡ ὅλη κατασκευή της δὲν τῆς ἐπιτρέπει νὰ πραγματοποιῇ ἀξιόλογον ἐξάτμισιν ὕδατος. Τοὐναντίον ἐντὸς τῶν φύλλων της καὶ τῶν κλάδων της ἀποταμιεύει μεγάλας ποσότητας ὕδατος. Λιπαινομένη αὐξάνει περισσότερον καὶ παρέχει καρποὺς περισσοτέρους καὶ ὀγκωδεστέρους, πλὴν ἀνθυσίους καὶ στερουμένους ἀρώματος. Τὰ καλὰ φραγκόσυκα παράγονται ἀπὸ φραγκοσυκιές, αἱ ὁποῖαι φυτεύονται εἰς ξηρά, ἄγονα καὶ ἀσβεστοῦχα, κατὰ προτίμησιν ἐδάφη, οὐδόλως λιπαινόμενα. Ἡ παραγωγὴ εἶναι μικρά, ἀλλ' ἡ ποιότης ἐξαιρετική.

Φραγκοσυκιά.

Ἡ φύτευσις γίνεται εἴτε τὴν ἄνοιξιν εἴτε τὸ φθινόπωρον. Τὰ μοσχεύματα σκεπάζονται διὰ χώματος μέχρι τοῦ ἡμίσεος. Ἀπὸ τὴν κουφὴν τοῦ μοσχεύματος ἐκφύονται ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν δύο ἢ τρία νέα φύλλα, τὰ ὁποῖα ἀναδίδουν ἄλλα τὸ ἐπόμενον ἔτος. Διὰ νὰ λάβῃ ἡ φραγκοσυ-

ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΜΟΥ

ΗΡΑ Η ΜΕΘΥΣΤΙΚΗ

Τὸ ἐνοχλητικώτερον ζιζάνιον. — Πῶς καταπολεμεῖται.—Διατί εἶναι δηλητηριώδης.

Ἡ ἥρα εἶναι τὸ ἐνοχλητικώτερον καὶ ἐπιβλαβέστερον ἀπὸ ὅλα τὰ ζιζανια τῶν ἀγρῶν που καλλιεργοῦνται μὲ σιτηρά, ὄχι μόνον διότι δικδικεῖ ἕνα μερίδιον, σοβαρον κατ.ποτε, ἀπὸ τὰ θρεπτικα στοιχεια του ἐδαφους καὶ τῆς λιπάνσεως, τὰ ὁποῖα ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὰ σπειρόμενα σιτηρά, ἐπὶ ζημια τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ κυρίως διότι αναμιγνυομένη μὲ τον καρπὸν καὶ ἀλεθομένη μετ' αὐτοῦ καθιστᾶ τὸν ἄρτον δυσάρεστον καὶ δηλητηριώδη.

Πρὶν εἰσαχθοῦν αἱ ἀλωνιστικαὶ μηχαναὶ καὶ οἱ σιτοκαθαριστῆρες μία ἐργασία ἡ ὁποία ἔπρεπεν ἀπαραιτήτως νὰ μεσολαβήσῃ μεταξὺ θερισμοῦ καὶ ἀλωνισμοῦ των σιτηρῶν ἦτο ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν δεματίων (τοῦ σίτου ἰδίως καὶ τοῦ σμιγοῦ) ἀπὸ τοὺς στάχυς τῆς ἥρας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ πέσουν ταῦτα εἰς ἀλῶνι καθαρά. Σήμερον ἡ ἐργασία αὕτη ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀναγκαία διὰ τὰ σιτηρὰ τῶν μικρῶν καλλιεργητῶν τῶν ὁποίων ὁ ἀλωνισμὸς γίνεται ἀκόμη, κατὰ τὰ πατραπαράδοτα, εἰς τὸ ἀλῶνι διὰ ζώων, ὡς γνωστὸν δὲ οἱ μικροὶ καλλιεργηταὶ εἶναι πολὺ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς μεγάλους εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ πρῶτον στάδιον τῆς διώξεως τῆς ἥρας ἀρχίζει ἀπὸ τὸ βοτάνισμα, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἠμπορεῖ ποτὲ νὰ εἶναι τέλειον καὶ πολλὰ φυτὰ ἥρας διαφεύγουν καὶ ὡριμάζουν. Εἶναι βεβαίως δυνατὴ ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς κόκκους τῆς ἥρας καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων διὰ τοῦ σιτοκαθαρισταῖρος. Ἀλλά, ὅπως εἶναι γνωστόν, δὲν ὑπάρχουν εἰς ὅλα τὰ χωρία τοιαυτα μηχανήματα.

Εἰς τὸ ἀλῶνι, λοιπόν, λύνονται ἕνα-ἕνα τὰ δεμάτια καὶ ἐρευνῶνται. Τα στάχυα τῆς ἥρας εἶναι εὐδιάκριτα. Καλαμος λεπτότερος. Φύλλα λεπτὰ καὶ ἐπίμηκη. Στέλεχος πρὸς τὴν βάσιν του ὑπερυθρον. Διάταξις σπερμάτων εἰς δύο στίχους ἑκατέρωθεν τοῦ στελεχους. Μορφὴ στάχυος πεπισεμένη ὑπενθυμίζουσα ψαρόκόκκαλον. Ἀφαιροῦνται μὲ προσοχὴν διὰ νὰ μὴ τιναχθοῦν καὶ ἀπομακρύνονται. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἐξάγονται καὶ ὅσα ἄλλα ἄγρια φυτὰ ἐθερίσθησαν μαζὶ μὲ τὰ σιτηρά, ἰδίως δὲ βρόμη, ἀγριόβικος καὶ διάφορα εἴδη ἀγρίων λαθύρων, τῶν ὁποίων τὰ σπέρματα εἶναι ἐπίσης ἐπιβλαβῆ καὶ ἐνίοτε τοξικά. Ἡ ἐργασία αὕτη λέγεται «ξήριασμα», ἐκτελεῖται δὲ συνήθως ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη τῆς ἀγροτικῆς οἰκογενείας.

Βεβαίως πολλαὶ ἥραι διαφεύγουν καὶ ἀλωνίζονται. Τούτων τὰ σπέρματα μόνον διὰ τοῦ κοσκίνου εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφαιρεθοῦν. Πρέπει δὲ νὰ κοσκινίζεται καὶ ὁ καρπὸς ποὺ πρόκειται νὰ ἀλεσθῇ καὶ ἐκεῖνος ποὺ πρόκειται νὰ ρησιμοποιηθῇ ὡς σπόρος. Ὁ διὰ τοῦ κοσκίνου καθαρισμὸς τοῦ σίτου ἀπὸ τῆς ἥρας παρουσιάζει τὸ μειονέκτημα ὅτι περνοῦν ἀπὸ τὸ κόσκινον καὶ οἱ μικροὶ κόκκοι σίτου. Οὕτω σχηματίζονται τὰ λεγόμενα «ἡρόσταρα», σκύβαλα ἄριστα διὰ τὰς ὄρνιθας.

Πῶς πολλαπλασιάζεται

Ἡ βοτανικὴ ὀνομασία τῆς ἥρας εἶναι λόλιον τὸ μεθυστικόν. Ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὀνομάζεται ἥρα, νῆρα, κουντούρα, σιδηρόχορτον κλπ.

Ἡ ἥρα ἐνοχλεῖ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων. Ἀναφέρεται ὑπὸ τῆς Γραφῆς καὶ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, κόκκοι τῆς δὲ εὑρέθησαν μεταξὺ κόκκων σίτου ἐντὸς φαραωνικῶν τάφων εἰς Αἴγυπτον. Ἀῖρα ὠνομάζετο παρὰ τῶν ἀρχαίων καὶ «ζιζάνιον», ἐξ οὗ, κατ' ἐπέκτασιν ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζωνται ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων ζιζάνια ὅλα τὰ ἄγρια φυτά, τὰ ὁποῖα φυτρώνουν μόνα των εἰς τοὺς καλλιεργημένους ἀγρούς, μεταφορικῶς δὲ οἱ ἐνοχλητικοὶ ἄνθρωποι καὶ οἱ προκαλοῦντες διχονοίας καὶ ἔριδας.

Ὑπάρχουν περὶ τὰ 50 εἴδη ἥρας ἐκ τῶν ὁποίων 7 φυτρώνουν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀπὸ αὐτὰ ὅμως μόνον ἡ «αἶρα ἡ μεθυστική» εἶναι δηλητηριώδης καὶ ἡ διαφορα της αἶρα ἡ ἀγροδίαιτος ἡ λινοφιλος. Τὰ λοιπὰ εἴδη εἶναι ἀβλαβῆ καὶ μαλιστα ἐξ αὐτων μερικὰ χρήσιμα, ὡς παρέχοντα πολὺ καλὴν τροφὴν διὰ τὰ κτήνη. Μία μάλιστα καλλιεργεῖται ἐπὶ τούτῳ εἰς λειβάδια, ἄλλη δὲ χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν κατάρτισιν χλοοταπήτων (γκαζὸν) ἀστικῶν κήπων.

Τὰ σπέρματα τῆς ἥρας τῆς μεθυστικῆς παρουσιάζουν ἐξαιρετικὴν ἀντοχὴν καὶ διατηροῦν τὴν βλαστικὴν των ἱκανότητα ἐπὶ μακρόν. Δύνανται δὲ ταυτα νὰ ἀναμένουν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν διὰ νὰ φυτρώσουν. Φαίνεται ἐπίσης ὅτι μεταφέρονται εὐκόλως ἀπὸ τόπου εἰς τόπον διὰ τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν ὑδάτων. Εἰς αὐτὰς τὰς ἰδιότητας τῶν σπερμάτων τῆς ἥρας ὀφείλεται, προφανῶς, τὸ περίεργον ἐκ πρώτης ὄψεως φαινόμενον τῆς ἀπροσδοκήτου ἐμφανίσεώς της εἰς ἀγροὺς ὑποτιθεμένους καθαρούς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐσπάρη σπόρος ἀποδεδειγμένως ἀπηλλαγμένος ἀπὸ κόκκους ἥρας. Οἱ ἀρχαῖοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξηγήσουν τὸ φαινόμενον αὐτὸ ἐπίστευον ὅτι οἱ σπόροι τοῦ σίτου ἢ καὶ ἄλλων σιτηρῶν ὑπό τινας συνθήκας μετεβάλλοντο εἰς ἥραν. Ἀνάλογα πιστεύονται καὶ σήμερον ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Π. χ. ὅτι τὴν ἥραν τὴν γεννᾷ ὁ τόπος, φυτρώνει δηλαδὴ αὕτη αὐτομάτως εἰς τὸ χωράφι χωρὶς νὰ πέσῃ σπόρος. Ἐπίσης ὅτι ἡ γέννησις τῆς ἥρας συνδέεται μὲ ὡρισμένα πλημμελήματα τῶν ἀνθρώπων (ἐργασία κατὰ Κυριακὴν π.χ.). Ἐπιμόνως δὲ παρά τινων ὑποστηρίζεται, ἐσφαλμένως βεβαίως, ὅτι ἂν βρέξῃ πολλὰ νερὰ τὸν Ἰανουάριον, ρίζαι τινὲς τοῦ σίτου ἢ τῆς κριθῆς μετατρέπονται εἰς ἥραν.

Πῶς δηλητηριάζει

Ἡ προόσμιξις τῆς ἥρας εἰς τὸ ἄλευρον καθιστᾶ τὸν ἄρτον δηλητηριώδη. Συμπτώματα τῆς δηλητηριάσεως εἶναι τρόμος μετὰ σπασμῶν, ἐμέτων καὶ ζάλης. Ἡ ἔντασις τῶν φαινομένων τῆς δηλητηριάσεως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ποσὸν τῆς ἥρας ἡ ὁποία περιέχεται εἰς τὸ ἄλευρον. Ἐὰν τοῦτο εἶναι σημαντικόν, ἡ δηλητηρίασις ἠμπορεῖ νὰ εἶναι καὶ θανατηφόρος. Τὰ συμπτώματα τῆς δηλητηριάσεως εἶναι ἐντονώτερα ὅταν ὁ ἄρτος τοῶνται νωπός.

Ἡ δηλητηριώδης ἰδιότης τῆς ἥρας ἐκδηλοῦται ἐνίοτε, ἐλαφρῶς ὅμως, καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαλογῆς τῶν σταχύων της εἰς τὸ ἀλῶνι ἐπὶ τῶν ἀσχολουμένων μὲ ταύτην. Αἰσθάνονται οὗτοι τότε βάρος εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ζάλην. Μεταβιβάζεται ἐπίσης ἡ δηλητηριώδης ἰδιότης καὶ εἰς τὸν ζύθον, ἐὰν οὗτος παρασκευασθῇ ἀπὸ κριθὴν περιέχουσαν σπέρματα ἥρας. Ἐκδηλοῦται ἡ δηλητηρίασις αὕτη ὡς μέθη, ἐντονωτέρα τῆς φυσιολογικῶς προκαλουμένης. Παλαιότερον μάλιστα, εἴς τινας χώρας, διὰ νὰ καταστήσουν τὸν ζύθον μεθυστικώτερον ἀνεμίγνυον ἐπίτηδες σπέρματα ἥρας εἰς τὴν κριθὴν τῆς ζυθοποιίας. Τοῦτο ὅμως ἔχει ἀπαγορευθῆ πρὸ πολλοῦ παντοῦ.

Τὰ σπέρματα τῆς ἥρας βλάπτουν καὶ τὰ ζῶα, ὄχι ὅμως καὶ τὸ χόρτον αὐτῆς, χλωρὸν ἢ ξηρόν, τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ δίδεται ἀφόβως. Τὰ πουλερικὰ ἀντιθέτως δὲν βλάπτονται ἀπὸ τοὺς κόκκους τῆς ἥρας, πιστεύεται μάλιστα ὅτι ὅταν ὑπάρχῃ εἰς τὰ σκύβαλα, συντελεῖ εἰς τὴν πάχυνσίν των. Εἰς τοὺς μικροὺς νεοσσοὺς ὅμως καλὸν εἶναι νὰ μὴ δίδεται.

Ἡ δηλητηριώδης ἐνέργεια τῆς ἥρας ὀφείλεται εἰς ἕνα δισκομύκητα τοῦ γένους στρωματινία, τοῦ ὁποίου τὸ μυκήλιον ἀπλώνεται μέσα εἰς τὸν καρπὸν τῆς ἥρας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματίζεται ἐντὸς αὐτοῦ ἓν στρῶμα ἐκ μυκηλίων πλεγμάτων, τὰ ὁποῖα καθιστοῦν τοὺς κόκκους δηλητηριώδεις. Ἡ βλαστικὴ δύναμις τῶν σπόρων οὐδόλως μειοῦται ἐκ τῆς τοιαύτης προσβολῆς, ὁ δὲ μύκης ἀκολουθῶν τὰ σπέρματα ἐντὸς τοῦ ἐδάφους ἀναπτύσσεται ἐπὶ τῶν ἐκ τούτων προερχομένων νέων φυτῶν, φθάνων μέχρι τῶν σπερμάτων των, τὰ ὁποῖα προσβάλλει ὅλα ἢ σχεδὸν ὅλα. Μικροσκοπικαὶ ἐξετάσεις σπόρων ἥρας ἀπέδειξαν ὅτι προσβάλλονται συνήθως τὰ 93 ἕως 97 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τῶν σπερμάτων τῶν νέων σταχύων τῆς ἥρας.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

«Γλάστρες μὲ διακοσμητικὰ φυτά». Πίναξ τοῦ Ἄγγλου ζωγράφου Κάμπελλ Τάϋλορ ἐκτεθεὶς εἰς τὴν τελευταίαν ἔκθεσιν τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Λονδίνου

κὶ ὀρθιον σχηματισμόν, κλαδεύομεν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τὰ πλάγια φύλλα, ἀφίοντες μόνον τὰ μεσαῖα. Πάντως αὕτη δὲν εἶναι φυτὸν δεκτικὸν κλαδεύματος σχηματισμοῦ, αἱ δὲ διακλαδώσεις της εἶναι ἀκανόνιστοι.

Τὰ φραγκόσυκα καὶ τὰ φύλλα

Τὰ φραγκόσυκα ὡριμάζουν ἀπὸ τοῦ τέλους Ἰουλίου καὶ ἐφεξῆς καὶ διατηροῦνται μέχρι τοῦ χειμῶνος. Περιέχουν 10 περίπου τοῖς ἑκατὸν σάκχαρον καὶ εἶναι θρεπτικά. Τὰ περιεχόμενα σπέρματα δὲν βλάπτουν, ὡς ὑποτίθεται. Τουναντίον ἀσκοῖν ἐπὶ τοῦ πεπτικοῦ σωλῆνος καθαρτικὴν ἐπίδρασιν. Εἶναι εὐγεστότερα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὡριμάσεώς των, δι' ὃ καὶ καταναλίσκονται περισσότερον κατ' Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον. Ἀντιθέτως τα ὑπερώριμα, ἂν καὶ εἶναι περισσότερον σακχαροῦχα, δὲν εἶναι εὐχάριστα, διότι ἡ σάρξ των καταντᾶ πλαδαρά.

Αἱ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ φλοιοῦ των ἄκανθαι ἀποσπῶνται δι' ἐκθέσεώς των εἰς ἰσχυρὸν ρεῦμα ὕδατος, εἴτε δι' ἐλαφρᾶς προστριβῆς ἐπ' αὐτῶν θυσανώδους θάμνου (κλάδου θυμαριοῦ ἢ ἀφάνας) ἢ μικροῦ μαλακοῦ σαρώθρου. Ὅταν πνέῃ ἰσχυρὸς ἄνεμος πρέπει νὰ ἀποφεύγηται ἡ συλλογὴ φραγκοσύκων, διότι ἀποσπῶνται καὶ παρασύρονται ὑπὸ τούτου πολλαὶ ἄκανθαι, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχει κίνδυνος νὰ πέσουν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ συλλέγοντος. Εἶναι δὲ δύσκολος ἡ ἀφαίρεσίς των, διότι εἶναι δυσδιάκριτοι.

Χρησιμωτέρα πάντως θεωρεῖται ἡ φραγκοσυκιὰ ὡς κτηνοτροφικὸν φυτόν. Ὅλα σχεδὸν τὰ οἰκόσιτα ζῶα, ἰδίως τὰ γαλακτοφόρα, τρώγουν εὐγαρίστως τὰ φύλλα τῆς φραγκοσυκιᾶς καὶ τὰ φραγκόσυκα. Εἶναι δὲ ἡ τροφὴ αὕτη πολύτιμος, διότι δύναται νὰ προσφέρεται ὡς χλωρὰ εἰς ἐποχὴν ποὺ δὲν ὑπάρχει καμμία ἄλλη χλωρὰ τροφή. Καλὸν εἶναι ὅμως νὰ προσφέρωνται τὰ φύλλα τῆς φραγκοσυκιᾶς ἐν ἀναμίξει μετὰ ξηρᾶς τροφῆς. Καίτοι αἱ ἄκανθαι δὲν ἐμποδίζουν τὰ ζῶα ἀπὸ τοῦ νὰ φάγουν τὰ φύλλα τῆς φραγκοσυκιᾶς, ἐν τούτοις καλὸν εἶναι νὰ ἀφαιρῶνται ταῦτα. Τοὐλάχιστον τὰ μεγάλα. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται ἄριστα δι' ἐλαφροῦ καψαλίσματος.

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΩΝ ΟΝΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΗΠΕΙΡΟΥΣ

Ο ΠΤΕΡΩΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Ἄρθρον ἐπὶ τοῦ διελίδου πίνακος τοῦ παρόντος τεύχους

Ὡς γνωστόν, ἡ Αὐστραλία, ἡ μικροτέρα τῶν ἠπείρων, ἀπεμονώθη γεωλογικῶς ἐνωρὶς ἀπο τὸν ὑπόλοιπον κόσμον, κατα τὴν κατωτατην τριτογενῆ περίοδον, διά ουτο καὶ ἀπετέλεσε πρόσφορον ἔδαφος διατηρήσεως τῶν ἀρχεγόνων ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν μορφῶν ἢ ἐξελίξεως αὐτῶν ἀνεξαρτήτως, μακρὰν ἀπὸ πᾶσαν ἀνάμιξιν. Ἔτσι παρατηρειται ὅτι τὰ τετράποδα ζῶα της εἶναι ὅλως διάφορα ἀπὸ τὰ τῶν ἄλλων ἠπείρων. Κάποιαν ὁμοιότητα δεικνύουν μόνον αὐτὰ πρὸς τὰ ὀλίγα μαρσιποφόρα τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς καὶ τῆς Νέας Γουϊνέας. Διὰ τὸν πτεσωτὸν ὅμως κόσμον αἱ θάλασσαι δὲν ἀποτελοῦν φραγμὸν εἰς τὴν διάδοσίν του, διὰ τοῦτο καὶ τὰ πτηνὰ τῆς Αὐστραλίας δὲν εἶναι τόσον ἀποκλειστικά, ἐν καὶ ἔχουν τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά των. Συνήθως διαιροῦν αὐτὰ εἰς τέσσαρας κυρίας ὁμάδας : τὰ ἀρχαϊκὰ πτηνά, τοὺς κακατοά, τὰ ὁμοιάζοντα πρὸς κοινοὺς τύπους καὶ τὰ ὀλίγα παράδοξα. Τὸ ἐμου, τὸ πτηνὸν μὲ τὴν οὐρὰν καὶ τὰς πτέρυγας τελείως ἀτροφικάς, ποὺ συνδέεται στενώτερα μὲ τὴν Αὐστραλίαν, ἀνήκει εἰς τὴν πρώτην ὁμάδα. Συγγενὲς μὲ τὰς στρουθοκαμήλους τῆς Ἀφρικῆς, τὰς ρεας τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, τὰ κασουάρια τῆς Νέας Γουϊνέας, ὡς καὶ μὲ τὰ κίουϊ καὶ τὰ ἐκλείψαντα μόα τῆς Νέας Ζηλανδίας, εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ λείψανα τῶν χρόνων ἐκείνων, κατὰ τοὺς ὁποίους, ὅπως πιστεύεται, μία ευρυτάτη ἠπειρωτικὴ χώρα ἐξετείνετο διὰ μέσου τοῦ Νοτίου ὠκεανοῦ. Καὶ τὰ κασουάρια εἶναι ἐξ ἴσου παλαιά, ἀλλ' ὅλα σχεδὸν τὰ εἴδη, περὶ τὰ δέκα τρία, συναντῶνται εἰς τὰς βορειοτέρας νήσους καὶ μόνον ὀλίγα ὑποείδη σώζονται εἰς τὴν Αὐστραλιαν. Πρωτόγονος εἶναι καὶ ἡ ποικιλόχρωμος νῆνα, ἀλλ' ὄχι τόσον ἀρχαϊκή, ὅσον τὸ ἐμου. Γνωστότατοι εἰς ὅλον τὸν κόσμον εἶναι οἱ περιφημοι παπαγάλοι τῆς Αὐστραλίας, καὶ ἰδιαίτερα μεταξὺ αὐτῶν, οἱ κακατοὰ μὲ τὰ μεγαλοπρεπῆ λοφία καὶ τὰ βραχύτατα σκέλη. Τὰ πτερωτὰ της τρίτης ὁμάδος, ποὺ περιλαμβάνει τὰ πτηνὰ τῆς σειρᾶς, μπορεῖ νὰ ἔχουν τὰς ἰδιομορφίας των, γενικὰ ὅμως δὲν διαφέρουν σημαντικὰ ἀπὸ τὰ πτηνὰ ποὺ συναντῶνται εἰς ἄλλα μέρη. Ἀνάμεσα εἰς αὐτὰ ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν προκαλοῦν ἡ κοκαμπούρρα ποὺ τὸ κελάδημά της ὁμοιαζει μὲ γέλιο, ὁ βατραχόστομος, πολυάριθμα εἴδη ἀλκυόνων καὶ ἄλλα. Τὰ παράδοξα τέλος πτηνὰ τῆς τετάρτης ὁμάδος παρουσιάζουν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον. Οἱ μήνουροι τῆς νοτιοανατολικῆς παρακτίου ζώνης τῆς Αὐστραλίας, ποὺ καλοῦνται καὶ λύρται, διὰ τὴν περίεργον ὑπὸ μορφὴν λύρας διάταξιν τῶν πτερῶν τῆς οὐρᾶς εἰς τὰ ἄρρενα, εἶναι ἀπὸ τὰ ὡραιότερα πτηνὰ εἰς τὸν κόσμον. Ἡ σπατάλη χρωμάτων ἐπάνω εἰς τὸ πτέρωμά των μπορεῖ νὰ μὴ εἶναι τόσον μεγάλη, ὅσον εἰς τὸ παγῶνι, ἀλλὰ δὲν παύει νὰ δημιουργῇ ἓν ἁρμονικώτατον σύνολον. Ἄλλη ἰδιορρυθμία τῶν πτηνῶν αὐτῶν εἶναι ἡ ἱκανότης των νὰ ἀπομιμοῦνται τὰς φωνὰς ἄλλων ζώων καὶ γενικῶς ἤχους ποὺ ἀκούουν· γαυγίζουν, νιαουρίζουν, συρίζουν, ὅπως αἱ ἀτμομηχαναί, καὶ προφέρουν λέξεις, ὅπως οἱ ψιττακοί.

Ὁ μεγαπόδιος, εἶδος μελεαγρίδος (διάνου), παρουσιάζει ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον κατασκευάζει τὴν φωλεάν του καὶ ἐκκολάπτει τὰ αὐγά του. Μεταχειρίζεται πρὸς τουτο ἄμμον, λίθους, πηλὸν καὶ φυτικὰς οὐσίας, μὲ τὰ ὁποῖα ἀνεγείρει λοφοειδὲς κατασκευασμα σημαντικοῦ ὕψους. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ὠοτοκίας (Σεπτέμβριον - Ὀκτώβριον), τὸ θῆλυ ὀρύσσει ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ ἢ εἰς τὰς πλευράς του βαθεῖαν ὀπήν, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἐναποθέτει τὰ ὠά του· κλείει κατόπιν τὴν ὀπὴν διὰ χώματος καὶ ἀφίνει τὰ ὠὰ νὰ ἐκκολαφθοῦν διὰ τῆς θερμότητος ποὺ ἀναπτύσσεται κατὰ τὰς ζυμώσεις τῶν σηπομένων φυτικῶν οὐσιῶν. Διαδοχικαὶ γενεαὶ κάμνουν χρῆσιν τῆς ἰδίας φωλεάς, ἡ ὁποία οὕτω, διευρυνομένη ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, δύναται νὰ ἀποκτήσῃ περιφέρειαν καὶ μέχρι 45 μέτρων.

Περίεργοι, τέλος, εἶναι αἱ συνήθειαι μιᾶς ἄλλης ὁμάδος πτηνῶν τῆς Αὐστραλίας, τῶν πτιλονορύγχων, ποὺ εἶναι συγγενὴ πρὸς τὰ παραδείσια. Τὰ ἄρρενα τούτων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐρώτων των, κατασκευάζουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καταφύγια, ποὺ χρησιμοποιοῦν ὡς τόπους διὰ τὰς ἐπιδείξεις καὶ τοὺς χοροὺς των πρὸς προσέλκυσιν καὶ κατάκτησιν τῶν θηλέων. Ποὸς τοῦτο ἐκλέγουν μικρὸν χῶρον μέσα εἰς τὸ δάσος, τὸν ὁποῖον καθαρίζουν ἐπιμελῶς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ φαίνεται ὡς καλλιεργημένη πρασιά. Ὀλίγα εἴδη — καὶ εἶναι γνωστὰ περὶ τὰ 40 — ἀρκοῦνται εἰς αὐτὴν καὶ μόνον τὴν διαρρύθμισιν. Τὰ περισσότερα ὅμως προτιμοῦν τὴν ἐν κλειστῷ χώρῳ ἐπίδοσιν εἰς τὰς ἐρωτικὰς των αὐτὰς ἐπιδείξεις, ἴσως διὰ νὰ ἀποφεύγουν τὰ ἀδιάκριτα βλέμματα τῶν ἄλλων συγκατοίκων τοῦ δάσους. Διὰ τοῦτο καὶ ἀνεγείρουν καταφύγια, τῶν ὁποίων ἡ μορφὴ διαφέρει ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἴδους εἰς τὸ ἄλλο. Οὕτω ὁ πτιλονόρυγχος ὁ ἰώδης, τὸ πλέον διαδεδομένον εἶδος εἰς τὴν Νότιον Αὐστραλίαν, κατασκευάζει ἀπὸ μακρους κλάδους ἓν εἶδος καλύβης, ἀνοικτῆς ἀπὸ τὰ δύο μέση. Τὰ πλευρὰ τῆς καλύβης κατασκευάζονται ἀπὸ λεπτοὺς κλάδους, ποὺ ἐμφυτεύονται εἰς τὸ ἔδαφος καὶ λυγίζονται πρὸς τὰ μέσα εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματίζουν στέγην. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ καταφυγίου αὐτοῦ, ὡς καὶ ὁ γύρω χῶρος στρώνονται μὲ χρωματιστὰ πτερά, μὲ ἄνθη καὶ μὲ πάσης φύσεως λαμπερὰ ἀντικείμενα, ποὺ τὸ πτηνὸν μεταφέρει σχὶ σπανίως ἀπὸ πολὺ μακρινὰς ἀποστάσεις. Ἐνίοτε μεταξὺ αὐτῶν συγκαταλέγονται καὶ κοσμήματα, ποὺ τὸ πτηνὸν κλέπτει διὰ νὰ στολίσῃ τὸ ἐρωτικόν του κρησφύγετον. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ κάτοικοι τῶν περιοχῶν, ὅπου ὁ πτιλονόρυγχος ἀπαντᾶ, ὁσάκις χάσουν μικρὸν πολύτιμον ἀντικείμενον, ἐξέρχονται εἰς ἀναζήτησιν τῶν χώρων αὐτῶν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἀνεύρουν ἐντὸς αὐτῶν τὸ ἀπολεσθὲν κόσμημα.

ΣΥΣΚΕΥΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΕΡΙΟΣΤΡΟΒΙΛΟΥ

Πανεπιστήμια καὶ τεχνικὰ κολλέγια ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον κατακλύζουν μὲ παραγγελίας καὶ μὲ ἐπιστολὰς εἰς τὰς ὁποίας ζητοῦν πληροφορίας, μίαν ἑταιρίαν τῆς Ἀγγλίας, ἡ ὁποία κατασκευάζει εἰδικὴν ἐκπαιδευτικὴν συσκευήν, συνδυαζουσαν τὸν ἐλαφρὸν βιομηχανικὸν ἀεριοστρόβιλον τῆς ἑταιρίας καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἀπαιτούμενα ἐφόδια διὰ τὴν μελέτην τῆς τεχνολογίας τοῦ ἀεριοστροβίλου. Ὁ κ. τεχνικὸς διευθυντὴς τῆς ἑταιρίας κ. Σέρλ ἀπεκάλυψε μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Ἐκθέσεως Βρεταννικῶν Βιομηχανιῶν ὅτι μία ἀπὸ τὰς εἰδικὰς αὐτὰς συσκευὰς ἔχει ἤδη ἐγκατασταθῆ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Ντέλφτ τῆς Ὁλλανδίας καὶ μία ἄλλη εὑρίσκεται, καθ' ὁδὸν πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Νατάλ τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς. Εἶπεν ἐπίσης ὅτι ἐζήτησαν πληροφορίας τὰ Πανεπιστήμια Χοῦστον τοῦ Τέξας καὶ τῆς Νέας Νοτίου Οὐαλλίας τῆς Αὐστραλίας καθὼς καὶ περισσότερα ἀπὸ δώδεκα Πανεπιστήμια καὶ τεχνικὰ κολλέγια τῆς Βρετανίας. «Περιλαμβάνει εἶπεν ὁ κ. Σέρλ, κινητῆρα ὑδροπέδην δυναμόμετρον, μετρητὴν εἰσαγωγῆς καὶ πίνακα ἐλέγχου μὲ ὅλα τὰ ὄργανα ὥστε οἱ ἐκπαιδευόμενοι νὰ σπουδάζουν τὴν τεχνολογίαν τοῦ ἀεριοκινητῆρος. Ἡ ταχέως ἀναπτυσσομένη βιομηχανία ἀεριοκινητήρων χρειάζεται ὁλονὲν καὶ περισσοτέρους ἐκπαιδευμένους νέους τεχνικούς. Νομίζομεν ὅτι εἶναι οὐσιαστικὸν νὰ μποροῦν νὰ ἐκπαιδεύωνται ὅσο τὸ δυνατὸν καλύτερα καὶ μὲ τὰ καλύτερα μέσα εἰς τὰ Πανεπιστήμια καὶ τὰ τεχνικὰ κολλέγια».

ΠΛΟΙΟΝ ΑΠΟ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ

Τὸ κότερον αὐτὸ ποὺ εἶναι 43 τόννων κατεσκευάσθη ἀπὸ ἀλουμίνιον διὰ τὴν Βρεταννικὴν Ἑταιρίαν Ἀλουμινίου, ἡ ὁποία θέλει νὰ ἀποδείξῃ τὰς ἱκανότητας τοῦ προϊόντος τῆς βιομηχανίας της. Ἤδη γίνονται δοκιμαὶ τῆς ἀντοχῆς του, διὰ νὰ μελετηθῇ ἡ μελλοντικὴ δυνατότης χρησιμοποιήσεως τοῦ ἀλουμινίου καὶ διὰ πλοια μεγαλυτέρων διαστάσεων

ΤΑ ΠΤΗΝΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ ΠΟΥ ΔΙΑΦΕΡΟΥΝ

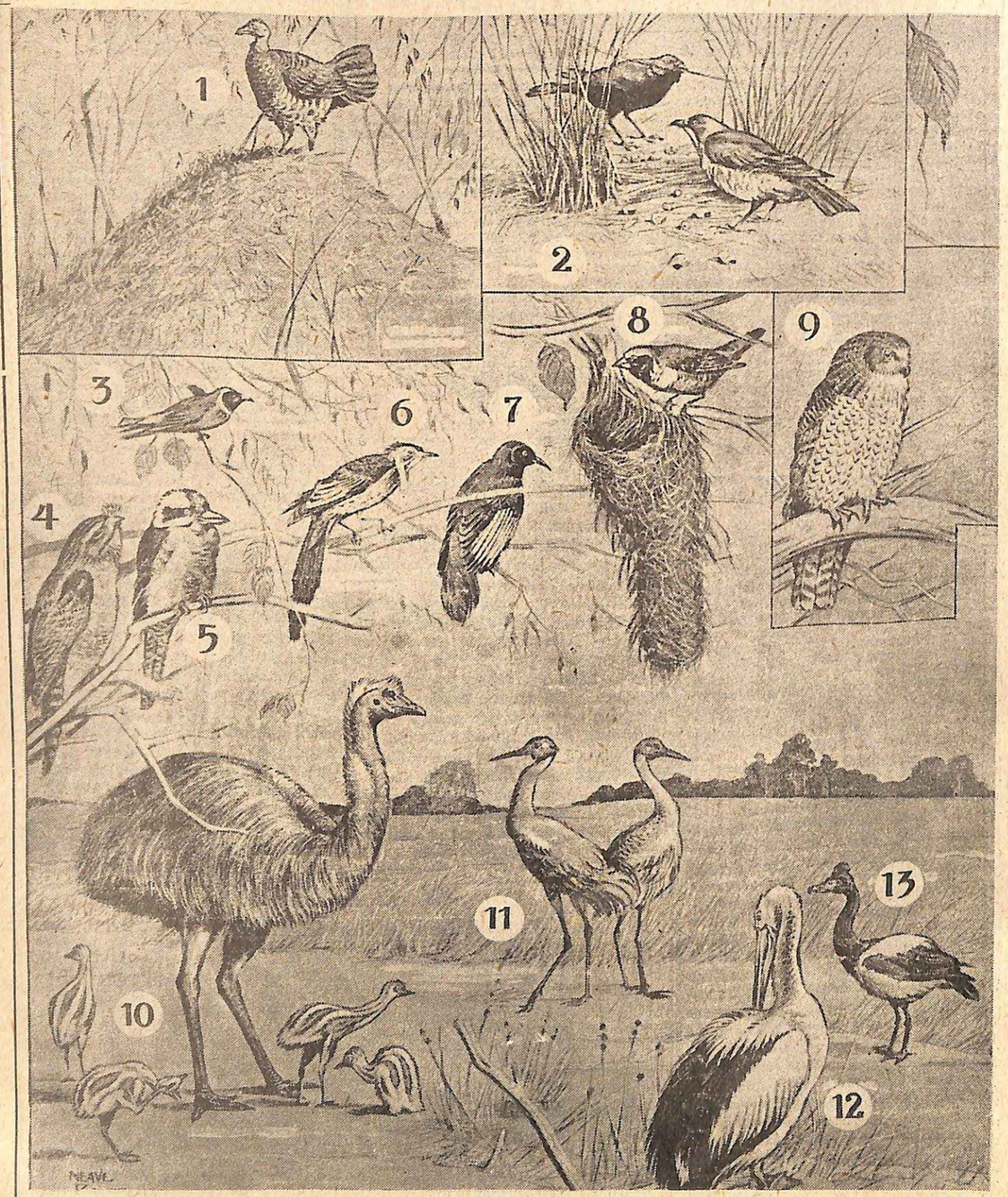

Ἐπειδὴ ἡ Αὐστραλία ἀπεχωρίσθη εἰς παλαιοτάτην ἐποχὴν ἀπὸ τὰς ἄλλας ἠπείρους, διεμορφώθησαν εἰς αὐτὴν τὰ ζῶα μὲ ἰδιαιτέραν ἐξέλιξιν, χωρὶς ἀνάμιξιν μὲ τὸν ζωϊκὸν κόσμον τῶν ἄλλων ἠπείρων. Δι' αὐτὸ παρατηρεῖται εἰς ὡρισμένα ζῶα τῆς Αὐστραλίας μία σημαντικὴ διαφορὰ ποὺ τὰ καθιστᾷ πράγματι παράδοξα. Αἱ θάλασσαι ὅμως δὲν ἀπετέλουν φραγμὸν διὰ τὴν ἐπιμιξίαν καὶ τῶν πτηνῶν, καὶ διὰ τοῦτο τὰ πτηνὰ τῆς Αὐστραλίας ἔχουν μὲν τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά των, ἀλλὰ δὲν εἶναι τόσον ἀποκλειστικὰ τῆς μικρᾶς χώρας τῶν ἠπείρων. Τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τῶν πτηνῶν τῆς Αὐστραλίας τὰ ἀναφέρομεν εἰς ἰδιαίτερον ἄρθρον τοῦ παρόντος τεύχους. Εἰς τὸν ἀνωτέρω πίνακα εἰκονίζονται μερικὰ ἀπὸ τὰ πλέον παράδοξα πτηνὰ τῆς Αὐστραλίας : 1) Μεγαπόδιος, εἶδος μελεαγρίδος, ἐπὶ τῆς φωλεάς του. — 2) Πτιλονόρυγχοι, (πτηνὰ συγγενῆ πρὸς τὰ παραδείσια), κατασκευάζοντες τὰ κατοφύγιά των. — 3) Χελιδὼν

ΑΠΟ ΤΑ ΠΤΗΝΑ ΤΩΝ 4 ΑΛΛΩΝ ΗΠΕΙΡΩΝ

(τῶν δασῶν) ἡ προσωπιδοφόρος. — 4) Βατραχόστομος. — 5) Κοκαμπούρρα, εἶδος ἀλκυόνος. — 6) Ἀνθόχοιρα ἡ καλλαιοφόρος, φέρουσα μεγάλα κάλλαια (σαρκώδη ἐκφύματα) εἰς τὸν λαιμόν. — 7) Κολοιὸς ὁ λευκοπτέρυξ. — 8) Σπίνος ὁ ὑφαντής. — 9) Γιγαντόσωμος γλαύξ. — 10) Ἔμου μετὰ τῶν μικρῶν του. — 11) Γερανοί. — 12) Πελεκάν. — 13) Ποικιλόχρωμος χήν. — 14) Πηδητὴς ὁ τεφρός. — 15) Μέλας κακατοά. — 16) Ψιττακὸς ὁ βασιλικός. — 17) Κοκκάτιελ, εἶδος ψιττακοῦ κακατοά. — 18) Λοφιοφόρος περιστερά. — 19) Μελάνωμος ἱέραξ. — 20) Ἀετὸς μὲ σφηνοειδῆ οὐράν. — 21) Κόραξ τῆς Αὐστραλίας. — 22) Κακατοά. — 23) Μελοψίττακος. — 24) Κασσουάριον. — 25) Τροχίλος. — 26) Μελισσοφάγος. — 27) Πτιλορίς, παραδείσιον πτηνόν. — 28) Μέλας κύκνος. — 29) Νῆσσα ἡ μοσχεφόρος. — 30) Μήνου ἢ λύρα.

ΑΠΟ ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ:

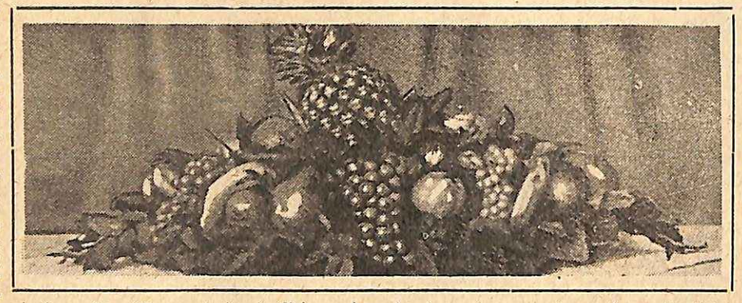

Εἶναι περίεργος ἡ διαπίστωσις ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὴν φύσιν φαινόμενα πολὺ συνηθισμένα, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἔχομεν οὔτε τὴν ἐλαχίστην ἐπιστημονικὴν πληροφορίαν καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ὁποίων δὲν ἐθέσαμεν ποτὲ οὔτε τὴν ἐλαχίστην ἐρώτησιν.

Κάθε καλοκαῖρι καὶ κάθε φθινόπωρον ἀπειροπληθεῖς καρποὶ ἀνήκοντες εἰς ἑκατοντάδας διαφορετικὰ εἴδη, μεταβάλλουν χρῶμα καὶ ὄψιν, ὡριμάζοντες ὑπὸ τὰ βλέμματά μας. Κάθε ἡμέραν προτοῦ φάγωμεν ἕνα καρπόν, πραγματοποιοῦμεν μερικὰς ἐνστικτώδεις κινήσεις, διὰ νὰ βεβαιωθῶμεν ὅτι ὁ καρπὸς εἶναι πραγματικὰ ὥριμος. Καὶ ὅμως ποτὲ δὲν διηρωτήθημεν διατί ὡριμάζουν οἱ καρποί. Ὑπὸ ποίαν ἐπίδρασιν μεταβάλλουν χρῶμα ἐντὸς διαστήματος μερικῶν ἡμερῶν καὶ ποῖαι εἶναι αἱ ἐσωτερικαὶ μεταβολαὶ ποὺ ὑφίστανται κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν. Ποῖος τέλος εἶναι ὁ ρόλος καὶ ἡ ἔννοια αὐτῶν τῶν μεταβολῶν.

Ο ΟΡΟΣ «ΚΑΡΠΟΣ»

Ἀλλὰ πρῶτα ἀπὸ ὅλα τί εἶναι ἕνας καρπός; Ὅταν θέλωμεν νὰ ὁμιλήσωμεν δι' αὐτὴν τὴν τεραστίαν φυτικὴν συγκομιδήν, ἔχομεν τὴν συνήθειαν νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὴν γενικὴν ἔκφρασιν «καρποὶ τῆς γῆς». Ἡ ἔννοια τοῦ ὅρου «καρπὸς» εἶναι ἀναμφιβόλως εὐρυτάτη, ἀλλὰ ἂν θελήσωμεν καὶ νὰ τὴν περιορίσωμεν, θὰ συναντήσωμεν διαφόρους δυσχερείας. Θὰ παρατηρήσωμεν ὅτι εἰς τὸ σύνηθες λεξιλόγιον ἀποδίδεται ἡ προσωνυμία τοῦ «καρποῦ» εἰς φυτικὰ προϊόντα ποὺ μιὰ γλῶσσα περισσότερον αὐστηρὰ θὰ τὰ ἐτοποθέτει εἰς ἐντελῶς ἄλλας κατηγορίας.

Τὸ πρῶτον σφάλμα ποὺ δὲν πρέπει νὰ διαπράττωμεν εἶναι νὰ ἀποκαλῶμεν ὅλους τοὺς σπόρους καρποὺς καὶ ἀκόμη περισσότερον νὰ σκεπτώμεθα ὅτι ὅλοι οἱ καρποὶ εἶναι σπόροι. Βεβαίως ἕνα κεράσι, ἕνα μῆλον, ἕνα δαμάσκηνον περιέχουν ἕνα πυρῆνα, ποὺ ὅταν φυτευθῇ θὰ βλαστήσῃ καὶ θὰ δώσῃ ζωὴν εἰς ἕνα νέον δένδρον, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς γαστρονομικῆς ἀπόψεως δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει αὐτὸς ὁ πυρήν. Αὐτὸ ποὺ ἐπακριβῶς διακρίνει ἀπὸ κάθε τὶ ἄλλο τὸ προϊὸν ἑνὸς καρποφόρου δένδρου, εἶναι ἡ παρουσία μιᾶς ἀφθόνου ποσότητος ὕλης γύρω ἀπὸ τὸν πυρῆνα αὐτὸν καὶ σήμερα αὐτὸ ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἐξέλιξις αὐτοῦ τοῦ φυτικοῦ ἱστοῦ καὶ αὐτῶν τῶν κυττάρων. Ἕνας ἁπλὸς πυρὴν δὲν εἶναι λοιπὸν δι' ἡμᾶς ἕνας καρπὸς καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καρποὶ ὅπως τὸ ἀμύγδαλον, τὸ καρύδι ἢ τὸ φουντοῦκι δὲν ἀποτελοῦν θέμα τοῦ παρόντος ἄρθρου. Θὰ θεωρήσωμεν ἁπλῶς ὅτι προσέλαβον αὐτὸν τὸν τίτλον κατ' ἐπέκτασιν, διότι εἰς τὴν περίπτωσίν των, καταναλίσκομεν ἀκριβῶς τὸ ἀναπαραγωγικόν των μέρος, δηλαδὴ τὸν πυρῆνα των. Ἀντιθέτως ἡ τομάτα, τὸ ἀγγοῦρι, ἡ μελιτζάνα εἶναι πραγματικοὶ καρποί, ἂν καὶ δὲν ἔχομεν συνηθίσει νὰ τοὺς ἀναγνωρίζωμεν αὐτὴν τὴν ἰδιότητα.

Μία πρόσφατος ἀνακάλυψις τῆς βιολογίας ἔρχεται εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον διὰ νὰ μᾶς βοηθήσῃ πολὺ εἰς αὐτὴν τὴν προσπάθειαν διὰ μίαν καλυτέραν κατανόησιν τοῦ ὅρου καρπός. Ἴσως ὅλοι εἴχατε τὴν εὐκαιρίαν νὰ δοκιμάσετε αὐτὰ τὰ χωρὶς κουκούτσια σταφύλια ποὺ κατώρθωσεν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν νὰ μᾶς προσφέρῃ ἡ γεωπονία. Ἐνδέχεται ἐπίσης νὰ ἐξητάσατε μίαν ἀπὸ αὐτὰς τὰς καταπληκτικὰς τομάτας προσφάτου παραγωγῆς, ποὺ δὲν ἔχουν μέσα εἰς τὴν σάρκα των οὔτε ἕνα σπέρμα. Αὐτὲς οἱ ρῶγες τῶν σταφυλῶν καὶ αὐτὲς οἱ τομάτες ἀποτελοῦν παραδείγματα καρπῶν χωρὶς σπέρμα.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΕΝΟΣ ΚΑΡΠΟΥ

Πῶς ἐπετεύχθησαν αὐτοὶ οἱ καρποί; Ἕνας συνήθης καρπὸς ἀρχίζει τὴν ζωήν του ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποὺ ἕνας κόκκος γύρεως, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ ἄρρεν σπέρμα τοῦ φυτοῦ, θὰ γονιμοποιήσῃ τὸ ὠάριον ποὺ περιέχεται εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἄνθους. Τότε λαμβάνουν χώραν δύο φαινόμενα, ἂν ὄχι ταυτοχρόνως, τοὐλάχιστον κατὰ ἀνταγωνιστικὸν τρόπον. Τὸ ἕνα εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πυρήνος καὶ τὸ ἄλλο ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐξωτερικοῦ περιβλήματος, ποὺ θὰ σχηματίσῃ τὸ σαρκῶδες μέρος τοῦ καρποῦ. Αὐτὰ τὰ δύο φαινόμενα ποὺ εἰς τὴν φύσιν παρουσιάζουν τόσο μεγάλην ἀλληλεξάρτησιν, ἡ βιολογία κατώρθωσε σήμερον νὰ τὰ διαχωρίσῃ. Πράγματι παρετηρήθη ὅτι ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν τῶν ἱστῶν ποὺ θὰ ἀποτελέσουν τὴν σάρκα τοῦ καρποῦ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐκκρίσεως μιᾶς ὁρμόνης, ποὺ ἐκκρίνει ὁ πυρὴν ἢ τὸ ἄμεσον περιβάλλον του.

Ὁ Ἀμερικανὸς βιολόγος Ζὰν Νιστὲν ἔκανε ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ μίαν σειρὰν πειραμάτων ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος. Τὰ πειράματα αὐτὰ ἐπραγματοποιήθησαν εἰς τὶς φράουλες. Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τοὺς καρποὺς αὐτοὺς οἱ σπόροι εὑρίσκονται διατεταγμένοι εἰς τὴν περιφέρειαν καὶ ὅτι ἡ σάρξ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ χρησιμεύει πλέον ὄχι ὡς περίβλημα, ἀλλὰ ὡς ὑποστήριγμα τῶν σπόρων. Ὁ Ζὰν Νιστὲν ἐνεργῶν ἐπὶ μιᾶς ἀώρου φράουλας, ἀφήρεσεν εἰς μίαν μεγάλην ἔκτασιν τοῦ καρποῦ ὅλους τοὺς ὑπὸ σχηματισμὸν σπόρους. Διεπίστωσε τότε ὅτι εἰς αὐτὸ τὸ τμῆμα ἐσταμάτησεν εἰς τὴν πρᾶξιν πᾶσα ἀνάπτυξις καὶ ὅτι ὁ καρπὸς ἐλάμβανεν εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὄψιν παραμορφωμένην. Κατέστη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον προφανὲς ὅτι ὁ καρπὸς ἀνεπτύσσετο ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἑνὸς προϊόντος ποὺ ἐκκρίνεται ἀπὸ τοὺς κόκκους ποὺ διήγειρον τοπικῶς τὴν ἀνάπτυξίν του. Τὸ προϊὸν αὐτὸ ἐταυτίσθη πρὸς μίαν φυτικὴν ὁρμόνην, ποὺ ἡ σύνθεσίς της εἶχεν ἐπιτευχθῆ προηγουμένως. Πρόκειται περὶ τοῦ ναφθοξυοξεικοῦ ὀξέος. Ἐπαναλαμβάνων τώρα τὸ ἀρχικόν του πείραμα καὶ ἐπικαλύπτων μὲ αὐτὴν τὴν οὐσίαν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ καρποῦ τὴν στερουμένην σπόρων, διεπίστωσεν ὅτι τὴν φορὰν αὐτὴν ὁ καρπὸς ἀνεπτύσσετο κατὰ κανονικὸν τρόπον.

ΚΑΡΠΟΙ ΑΠΟ ΑΝΘΗ ΜΗ ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΘΕΝΤΑ

Ἦτο τώρα δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ κατὰ ριζικώτερον ἀκόμη τρόπον αὐτὴ ἡ ἐργασία ὄχι πλέον εἰς τὸν καρπὸν τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀναπτύξεώς του, ἀλλὰ εἰς τὸ ἴδιον τὸ ἄνθος. Ὑποβάλλοντες τοὺς ἱστοὺς αὐτοῦ τοῦ ἄνθους ποὺ θὰ μᾶς ἀποδώσουν ἀργότερον τὸν καρπὸν εἰς μίαν ἐπάλειψιν μὲ ναφθοξυοξεικὸν ὀξὺ διεπίστωσαν ὅτι εἶναι δυνατὸς ὁ σχηματισμὸς καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ καρποῦ ἀκόμη καὶ ὅταν τὸ ἄνθος δὲν ἔχῃ γονιμοποιηθῆ. Ἐπαλείφοντες μὲ τὴν συνθετικὴν αὐτὴν ὁρμόνην τὰ ἄνθη τὰ μὴ γονιμοποιηθέντα διαπιστοῦμεν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σαρκώδους ἱστοῦ τοῦ καρποῦ, ἐνῶ ἡ ὠοθήκη παραμένει ἄγονος καὶ ἐκφυλισμένη καὶ πρακτικῶς ἐξαφανίζεται. Αὐτὸς ὁ νέος τρόπος καρποφορίας, ἐντελῶς συνθετικός, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἀνάπτυξις τοῦ καρποῦ καθίσταται ἐντελῶς ἀνεξάρτητος τῆς γονιμοποιήσεως, παρουσιάζει πολυάριθμα προσόντα καὶ ἀνοίγει τεραστίους νέους ὁρίζοντας εἰς τὴν δενδροκομίαν καὶ τὴν γαστρονομίαν.

Ἡ ἀπουσία τοῦ πυρῆνος εἰς τὸν καρπὸν τοῦ ἀποδίδει ἐν πρώτοις ἀπὸ γαστρονομικῆς ἀπόψεως ἀναμφισβήτητον ὑπεροχήν. Τὰ κουκούτσια τῶν σταφυλῶν εἶναι συνήθως ἀνεπιθύμητα ὅταν τρώγῃ κανεὶς τὸν καρπόν. Μία τομάτα χωρὶς σπόρους ἔχει σάρκα σταθερὰν καὶ συνεχῆ. Τὰ μῆλα, τὰ σπεῖρα ἀχλάδια ἔχουν μίαν κεντρικὴν περιοχὴν σχεδὸν ἐντελῶς φαγώσιμον, διότι αὐτοὶ οἱ σκληροὶ ἱστοὶ ποὺ ἀπαντῶνται συνήθως δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ περίβλημα τὸ συνδεδεμένον μὲ τοὺς σπόρους τοῦ καρποῦ. Ἔτσι λοιπὸν ἀπὸ ἐγωκεντρικὴς, ἂς εἴπωμεν, ἀπόψεως, ὁδηγούμεθα εἰς τὸν διαχωρισμὸν τῆς καρποφορίας καὶ τῆς γονιμοποιήσεως.

Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τώρα τοῦ δενδροκόμου, ὁ διαχωρισμὸς αὐτῶν τῶν δύο συντελεστῶν παρουσιάζει ἕνα μεγάλον προτέρημα διὰ τὸ προσεχὲς μέλλον. Ἄλλοτε εἰς τοὺς λαχανοκήπους καὶ τοὺς δενδροκήπους κατὰ τὴν ἄνοιξιν ὑπῆρχεν ἕνας ἐπαρκὴς ἀριθμὸς ἐντόμων ποὺ μετέφερον τὴν γῦριν εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἀνθέων. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅμως ποὺ κατέστη ἀναγκαία ἡ χρησιμοποίησις ἐντομοκτόνων εἰς μενάλην κλίμακα διὰ τὴν προστασίαν τῶν δενδροκήπων ἀπὸ ἕνα συνεχῶς αὔξοντα ἀριθμὸν ἐντόμων ἐπιβλαβῶν, ὁ συντελεστὴς τῆς γονιμοποιήσεως ποὺ τελεῖται ἀπὸ τὰ χρήσιμα ἔντομα ἠλαττώθη σημαντικῶς. Ἐνάντιον αὐτοῦ τοῦ μεγάλου ποσοστοῦ τῶν μὴ γονιμοποιημένων ἀνθέων, ποσοστοῦ ποὺ αὐξάνεται συνεχῶς, οἱ δενδροκαλλιεργηταὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ τῆς Γαλλίας κατόπιν, ἠναγκάζοντο νὰ ἐνοικιάζουν χιλιάδας κυψέλας ποὺ μετέφεροντο κατὰ τὴν ἄνοιξιν εἰς τοὺς λαχανοκήπους των ὁπὸ τοὺς εἰδικευμένους μελισσοκόμους.

Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τὸ μέλι ἔγινε διὰ τὸν μελισσοκόμον σχεδὸν δευτερεῦον προϊὸν διὰ τὴν οἰκονομίαν του, διότι ἡ ἐνοικίασις τῶν μελισσῶν του εἰς τοὺς φρουτοπαραγωγοὺς τοῦ ἀποφέρει κέρδη μεγαλύτερα καὶ σταθερώτερα. Ἀρχίζει τὴν ἐνοικίασιν τῶν μελισσῶν του ἀπὸ τὰς νοτίους ἐπαρχίας τῆς χώρας καὶ κατόπιν ἀπὸ ἑβδομάδος εἰς ἑβδομάδος ἀνοίξεως προκαλεῖ τὴν ἀνθοφορίαν εἰς ὁλονὲν μεγαλύτερα τῆς ἀνοίξεως προκαλεῖ τὴν ἀνθοφορίαν εἰς ὁλονὲν μεγαλύτερα

«ΗΛΙΟΣ»

ΠΩΣ ΩΡΙΜΑΖΟΥΝ ΟΙ ΚΑΡΠΟΙ

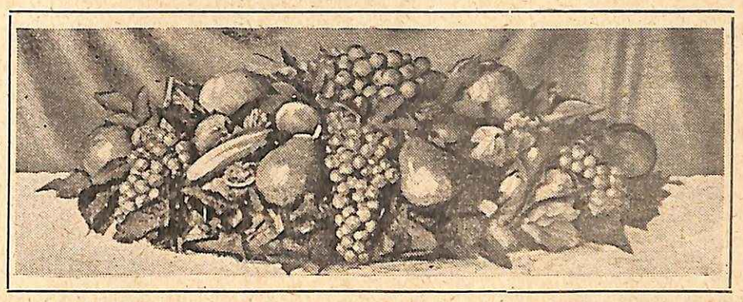

πλάτη. Εἰς ἕνα φορτηγὸν αὐτοκίνητον μεταφέρει κατὰ τὴν νύκτα τὰς κυψέλας του ἐπιμελῶς κλεισμένας.

Ἡ δυνατότης τῆς καρποφορίας χωρὶς γονιμοποίησιν, μὲ ἁπλῆν ἐπίπασιν διὰ μιᾶς συνθετικῆς οὐσίας θὰ ἀπετέλει διὰ τὸν δενδροκαλλιεργητὴν ἕναν συντελεστὴν ἀσφαλείας καὶ συγχρόνως θὰ τοῦ ἐπέτρεπε σημαντικὴν αὔξησιν τῆς ποιότητος καὶ ποσότητος τῶν προϊόντων του. Ἀλλὰ πέραν τῆς λύσεως τοῦ οἰκονομικοτεχνικοῦ αὐτοῦ προβλήματος ἐμφανίζεται καὶ ἕνα ἄλλο πεδίον ἐφαρμογῶν, ἀνοίγον εὐρυτέρους ὁρίζοντας:

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΡΠΩΝ

Πρόκειται περὶ τῆς δυνατότητος δημιουργίας ἀπειρίας νέων καρπῶν ἐντελῶς διαφόρων ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ γνωρίζομεν αὐτὴν τὴν στιγμήν.

Ἡ σάρξ τῶν καρπῶν ἀποτελεῖ εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν περιπτώσεων ἕνα περίβλημα εἰς τὸν πυρῆνα ἢ εἰς τοὺς πυρῆνας, ἐνῶ εἰς ἄλλας πάλιν περιπτώσεις, ὅπως εἰς τὰ φραγκοστάφυλα, τὶς φράουλες κλπ., τὸ σαρκῶδες μέρος δὲν εἶναι πλέον τὸ περίβλημα, ἀλλὰ ἕνα ὑπόθεμα εἰς τὸ ὁποῖον ἔχουν τοποθετηθῆ οἱ σπόροι. Ἡ ἐμβρυολογικὴ καταγωγή του εἰς τὸ ἄνθος εἶναι τότε αἰσθητῶς διάφορος. Διάφοροι ἱστοὶ καλοῦνται τοιουτοτρόπως νὰ σχηματίσουν τοὺς διαφόρους καρποὺς καὶ οἱ ἱστοὶ αὐτοὶ ὑπάρχουν εἰς τὸ πλεῖστον τῶν ἀνθέων, τῶν καρπῶν ἢ τῶν ἀγρίων σπόρων. Ἐὰν δὲν λαμβάνουν τὴν κατάστασιν τῆς ὑπεραναπτύξεως, ποὺ χαρακτηρίζει τοὺς ἐδωδίμους καρποὺς, εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι αὐτὸ συμβαίνει ἐλλείψει ἐπαρκοῦς διεγέρσεως. Ἡ λογικὴ χρησιμοποίησις ὀρτεχνητὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σαρκώδους των τμήματος, δηλαδὴ εἰς τὴν δημιουργίαν ἑνὸς νέου καρποῦ ἀγνώστου μέχρι στιγμῆς εἰς τὴν φύσιν.

ΤΟ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ ΤΗΣ ΩΡΙΜΑΝΣΕΩΣ

Ὅλη αὐτὴ ἡ παρέκβασις μᾶς ὡδήγησε πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὸ ἀρχικόν μας θέμα τῆς ὡριμάνσεως τῶν καρπῶν, ἀλλὰ μᾶς ἐπέτρεψε νὰ συνειδητοποιήσωμεν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ καρπὸς δὲν πρέπει νὰ συγχέεται μὲ τὸν σπόρον καὶ ὅτι ἀποτελεῖ μίαν αὐτόνομον μονάδα. Ἡ μελέτη αὐτῆς τῆς μονάδος ἀποτελεῖ θέμα ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τὸν βιολόγον κυρίως κατὰ τὴν τελευταίαν φάσιν τῆς ἀναπτύξεώς του, δηλαδὴ κατὰ τὴν ὡρίμανσιν.

Ἐὰν ὁ καρπὸς ἀποτελῇ θέμα θεωρητικῆς ἐρεύνης τόσον παθητικόν, εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἡ ζωή του, ἀπὸ τῆς ἐμβρυολογικῆς του καταγωγῆς μέχρι τοῦ γήρατός του, δὲν διαρκεῖ παρὰ ὀλίγας μόνον ἑβδομάδας, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι κατὰ τὸ σύντομον αὐτὸ διάστημα διέρχεται μίαν ὁλόκληρον σειρὰν βιολογικῶν καὶ φυσιολογικῶν μετασχηματισμῶν ποὺ εἶναι κοινοὶ εἰς τὸ σύνολον τῶν ζώντων ὄντων. Τέλος ἡ ἐξέλιξίς του ἠμπορεῖ νὰ παρακολουθηθῆ εἰς τὸ ἐργαστήριον μὲ ἕναν συστηματικώτατον ἔλεγχον. Αἱ ἐργασίαι αὐταὶ πραγματοποιοῦμεναι κατὰ τρόπον ἀνιδιοτελῆ ἀπὸ τὰ ἐργαστήριαν καθαρῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν, ἔχουν συνήθως ὡς ἀφετηρίαν τὰς παρατηρήσεις αὐτῶν ποὺ ὡς ἐπάγγελμα ἔχουν ἀκριβῶς τὸν ἐφοδιασμὸν τῆς ἀνθρωπότητος μὲ καρπούς.

Τὸ πλεῖστον τῶν καρπῶν ὡριμάζει ἐπὶ τοῦ δένδρου ἢ τοῦ θάμνου ποὺ τοὺς φέρει. Ἐν τούτοις μερικοὶ συλλέγονται προτοῦ ἀκόμη φθάσουν εἰς τὸ κανονικὸν στάδιον τῆς ὡριμάνσεώς των. Πρόκειται συνήθως περὶ μιᾶς ἀνάγκης ἐπιβαλλομένης ἐκ τῶν συνθηκῶν, εἴτε διότι τὰ πολὺ ὡρίμα φεσοῦτα, ὅπως ἡ μπανάνα, φθείρονται κατὰ τὴν μεταφοράν, εἴτε διότι ἡ πτῶσις των ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μετὰ τὴν ὡρίμανσιν συνεπάγεται τὸν κίνδυνον τῆς καταστροφῆς των, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι γίνεται μὲ τὰ ἀκριβὰ ἀχλάδια. Ἡ συνταγὴ τῆς ὡριμάνσεως τῶν καρπῶν ποὺ συνελέγησαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶναι κατὰ τὰ φαινόμενα ἀπλουστάτη. Ἀρκεῖ νὰ διατηρηθοῦν εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν μετρίως ὑγρὰν καὶ πολὺ θερμὴν. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἰσάγουν θερμοὺς ἀτμοὺς εἰς τοὺς θαλάμους ὅπου καταφθάνουν οἱ μπανάνες πράσινες ἀπὸ τὰς τροπικὰς χώρας καὶ ὅπου ἀποκτοῦν εἰς μερικὰς δεκάδας ὡρῶν τὸ ἀνοικτὸν κίτρινον χρῶμα ποὺ γνωρίζομεν.

Ἐμπρὸς εἰς τὴν ἁπλότητα αὐτῆς τῆς συνταγῆς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ πιστευθῇ ὅτι τὸ φαινόμενον τῆς ὡριμάνσεως εἶναι ἀπλούστατον· μολαταῦτα ἡ διαπίστωσις αὐτὴ εἶναι ἐσφαλμένη. Ἕνα δένδρον τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ἡ περσέα ἡ ἡδύκαρπος, μᾶς ἔφερε τὰ πρῶτα τεκμήρια. Ὅταν ἀφεθῇ ὁ καρπός της εἰς τὸ δένδρον, δὲν ὡριμάζει ποτὲ καὶ τέλος σήπεται ἢ ξηραίνεται. Ἡ ὡρίμανσίς του ἐπιτυγχάνεται μόνον ὅταν τὸν συλλέξωμεν καὶ τὸν διατηρήσωμεν ἐπὶ μερικὰς ἡμέρας εἰς περιωρισμένην ἀτμόσφαιραν.

Ἕνα ἄλλο ἐπίσης παράξενον γεγονὸς ποὺ λαμβάνει χώραν εἰς τοὺς θαλάμους τῆς τεχνητῆς ὡριμάνσεως, τονίζει ὁμοίως τὴν μυστηριώδη ὄψιν τοῦ φαινομένου. Μεταξὺ τῶν φρουτοπαραγωγῶν αὐτοὶ ποὺ προκαλοῦν τὴν τεχνητὴν ὡρίμανσιν τῶν ἐσπεριδοειδῶν, θερμαίνοντες τοὺς θαλάμους των μὲ θερμάστρας πετρελαίου, ἔχουν καλύτερα ἀποτελέσματα ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ χρησιμοποιοῦν θερμάστρας ἀνθρακίτου.

Δοθέντος ὅτι ἡ θερμοκρασία καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ἦτο ἡ αὐτή, οἱ βιολόγοι σκανδαλισθέντες ἀπὸ αὐτὸ τὸ περίεργον φαινόμενον κατηύθυναν τὰς ἐρεύνας των πρὸς τὰ ἀέρια τὰ παραγόμενα ἀπὸ τὰς θερμάστρας πετρελαίου καὶ ἀνεκάλυψαν ὅτι ἡ ἀτελὴς καῦσις τῶν τελευταίων αὐτῶν προεκάλει τὴν παραγωγὴν αἰθυλενίου ποὺ εἰς μίαν συγκέντρωσιν ἑνὸς ἑκατομμυριοστοῦ εἰς τὸν ἀέρα τοῦ περιβάλλοντος εἶναι ἀρκετὴ διὰ νὰ προκαλέσῃ τὴν ταχεῖαν ὡρίμανσιν τῶν καρπῶν. Ἔκαμαν μίαν ὁλόκληρον σειρὰν πειραμάτων εἰσάγοντες συνεχῶς αὐξανομένας ποσότητας αἰθυλενίου καὶ καταβιβάζοντες συγχρόνως τὴν θερμοκρασίαν καὶ κατέληξαν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ θερμοκρασία παίζει δευτερεύοντα ρόλον καὶ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν θερμαστρῶν ὀφείλεται κατ' οὐσίαν εἰς τὰ ἀέρια ποὺ ἐκλύουν. Ἐπραγματοποιήθη μία νέα σειρὰ πειραμάτων καὶ ἀπεδείχθη ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν καρπῶν ὅταν ὡριμάζῃ, ἐκλύῃ αἰθυλένιον. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὅταν περιορισθῇ ἡ ἀτμόσφαιρα εἰς τὴν ὁποίαν ὡριμάζουν οἱ καρποί, ἡ ὡρίμανσις ἐπιταχύνεται. Πρόκειται περὶ μιᾶς αὐτοεπιταχύνσεως. Ἐὰν ἐπιθυμῇ κανεὶς νὰ διατηρήσῃ ἐπὶ κατὰ τὸ δυνατὸν μεγαλύτερον διάστημα τὰ μῆλα ἢ τὰ ἀχλάδια μέσα εἰς μίαν φρουτιέραν κατὰ τὴν χειμερινὴν ἐποχήν, δὲν ἔχει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ καλὸν ἀερισμόν, ἐλλείψει τοῦ ὁποίου τὸ ἐκλυόμενον αἰθυλένιον φθάνει ταχέως εἰς μίαν συγκέντρωσιν ἀρκετὴν διὰ νὰ ἐπαυξήσῃ τὴν ταχύτητα ὡριμάνσεως τῶν καρπῶν ποὺ εἶναι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἀνεπιθύμητος.

Αἱ διάφοροι αὐταὶ αἰτίαι μᾶς ὁδηγοῦν εἰς τὴν σκέψιν ὅτι τὸ φαινόμενον τῆς ὡριμάνσεως πρέπει νὰ εἶναι πολὺ πλέον πολύπλοκον ἀπὸ ὅ,τι κοινῶς πιστεύεται ὅτι εἶναι.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΦΥΣΙΚΟΧΗΜΙΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ

Ἐὰν κανεὶς παρακολουθήσῃ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῆς γονιμοποιήσεως τοῦ ἄνθους μέχρι τέλους τῆς περιόδου τῆς ὡριμάνσεως, θὰ παρατηρήσῃ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν κυττάρων τοῦ τελευταίου αὐτοῦ ἀφοῦ αὐξηθῇ μὲ μίαν καταπληκτικὴν ταχύτητα κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας, σταθεροποιεῖται κατόπιν εἰς ἕναν ὡρισμένον ἀριθμὸν (500.000 περίπου διὰ τὸ σύνηθες μῆλον) καὶ παραμένει ὁ αὐτὸς καθ' ὅλην τὴν ὑπόλοιπον περίοδον τῆς ἀναπτύξεως τοῦ καρποῦ. Τὰ κύτταρα κατὰ σταθερὸν εἰς τὴν πρᾶξιν ἀριθμὸν ἀρκοῦνται τώρα νὰ μεγαλώσουν εἰς τεραστίαν ἀναλογίαν καὶ νὰ ἀποθηκεύσουν διάφορα προϊόντα, μεταξὺ τῶν ὁποίων κυρίαν θέσιν λαμβάνουν τὰ διάφορα σάκχαρα καὶ τὸ νερό.

Ὅταν ὁ καρπὸς φθάσῃ εἰς τὴν πλήρη του ἀνάπτυξιν, τότε ἀρχίζει τὸ φαινόμενον τῆς ὡριμάνσεως. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὡριμάνσεως αὐτῆς λαμβάνουν χώραν οὐσιώδεις φυσικοχημικαὶ μεταβολαὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ καρποῦ.

Εἰς μερικοὺς καρποὺς, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὴν μπανάνα, ἡ ὡρίμανσις συνοδεύεται μὲ μεταβολὴν σημαντικῆς ποσότητος ἀμύλου, εἰς σάκχαρον, ἐνῶ εἰς ἄλλους ἀντιθέτως, ὅπως εἰς τὸ πορτοκάλι, τὰ σάκχαρα σχηματίζονται ἐξ ὁλοκλήρου πρὸ τῆς ὡριμάνσεως. Ἀπὸ τῆς γευστικῆς πλευρᾶς ἡ ἀπαραίτητος ὡρίμανσις τοῦ πορτοκαλίου, ποὺ χαρακτηρίζεται ἐξωτερικῶς ἀπὸ τὴν μετάβασίν του ἀπὸ τὸ βαθὺ πράσινον χρῶμα εἰς τὸ πορτοκαλί, διὰ τῆς μεταβολῆς τῆς χλωροφύλλης εἰς ἄλλας χρωστικὰς, ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ γαλακτουρονικοῦ ὀξέος εἰς πηκτίνην καὶ εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν ταννῶν, πρᾶγμα ποὺ γλυκαίνει κατὰ πολὺ τὴν γεῦσιν τοῦ καρποῦ, ποὺ πρὸ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ἦτο ἐξαιρετικὰ στυφό.

Ἡ ὡρίμανσις αὐτὴ τοῦ πορτοκαλίου πολὺ ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπαυξήσῃ τὴν ποσότητα τοῦ περιεχομένου σακχάρου, ἀντιθέτως μάλιστα τείνει νὰ τὴν ἐλαττώσῃ. Τοῦτο, διότι ἡ περίοδος τῆς ὡριμάνσεως εἶναι δι' ὅλους τοὺς καρποὺς μία

«ΗΛΙΟΣ»

περίοδος ἐντόνου ἀναπνοῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν καταναλίσκονται σάκχαρα, ποὺ μετασχηματίζονται εἰς διοξείδιον τοῦ ἀνθρακος καὶ ὕδωρ καὶ εἰς μικρότερον ποσοστὸν εἰς ἀρωματικὰς κετόνας, εἰς τὰς ὁποίας χρέωστεῖ ὁ καρπὸς μέρος τῆς γεύσεώς του καὶ τοῦ ἀρώματός του.

Ἐὰν μεταφέρωμεν εἰς μίαν γραφικὴν παράστασιν τὴν ἔντασιν τῆς ἀναπνοῆς τοῦ καρποῦ καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς ζωῆς του, ὑπολογίζοντες τὴν ἔντασιν αὐτὴν εἴτε μὲ τὴν ποσότητα τοῦ καταναλισκομένου ὀξυγόνου, εἴτε μὲ τὴν τοῦ ἐκπεμπομένου ἀερίου, λαμβάνομεν μίαν καμπύλην παραπαρουσιάζουσαν δύο μέγιστα. Ἡ πρώτη περίοδος τῆς ζωῆς τοῦ καρποῦ (2 ἢ 3 ἑβδομάδων), κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ὁ ἀριθμὸς τῶν κυττάρων αὐξάνεται ταχέως, χαρακτηρίζεται ἀπὸ μίαν ἀρκετὰ ἔντονον ἀναπνοήν, αὐτὴ δὲ ἐλαττοῦται πολὺ κατ' ἔντασιν κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐξελίξεως τοῦ καρποῦ, δηλαδὴ κατὰ τὴν περίοδον ποὺ τὰ κύτταρα σταθεροῦ ἀριθμοῦ δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ πληροῦνται. Ἔπειτα παριστάμεθα εἰς μίαν ἀπότομον ἐπανάληψιν τοῦ φαινομένου τῆς ἀναπνοῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὡριμάνσεως, τέλος δὲ εἰς πτῶσιν μετὰ τὴν ὡρίμανσιν.

Μερικοὶ ἐρευνηταὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ διατηρηθοῦν οἱ καρποὶ κατὰ τὸ μεγαλύτερον δυνατὸν διάστημα, μὲ ἐπιβράδυνσιν κατὰ τὸ μέγιστον δυνατὸν τῆς ὡριμάνσεως, ἐσκέφθησαν νὰ τοὺς τοποθετήσουν εἰς ἀτμόσφαιραν στερουμένην ἐντελῶς ὀξυγόνου. Τὸ πείραμα ὅμως ὅπως τὸ προέβλεψε καὶ ἡ πειρα ἀπέδειξεν ὅτι αὐτὸ ἀποβαίνει μοιραῖον διὰ τὸν καρπόν. Αὐτός, καθὼς εἶναι αὐθεντικὸς ζῶν ὀργανισμὸς ἔχει ἀνάγκην ἀναπνοῆς διὰ νὰ ζήσῃ καὶ διὰ νὰ ὑπεραμυνθῇ τῶν ἐπιθέσεων τῶν μικροοργανισμῶν ποὺ τρέφονται μὲ τὰ τεράστια ἀποθέματα θρεπτικῶν οὐσιῶν, ποὺ περικλείει. Ταχύτατα λοιπόν, μετὰ τὴν στέρησιν ὀξυγόνου, βλέπομεν νὰ ἐμφανίζωνται εἰς τοὺς κόλπους τοῦ καρποῦ φαινόμενα ζυμώσεων, ὀφειλόμενα εἰς ἀναεροβίους μικροοργανισμούς.

Αὐτὰ ὅμως τὰ πειράματα ἐπὶ τῆς ἀναπνοῆς τῶν καρπῶν ὡδήγησαν εἰς πρακτικὰς ἐφαρμογάς. Ἐὰν εἶναι ἀδύνατον νὰ σταματήσῃ κανεὶς ἐντελῶς τὴν ἀναπνοὴ τῶν καρπῶν, εἶναι ὅμως δυνατὸν νὰ προκαλέσῃ μίαν ἐπιθυμητὴν ἐπιβράδυνσιν τῶν δραστηριοτήτων του δι' ἐλαττώσεως τῆς ποσότητος τοῦ ὀξυγόνου ποὺ εὑρίσκεται εἰς τὸν ἀέρα ποὺ τοὺς περιβάλλει. Ὁ κανονικὸς ἀὴρ περιέχει 20 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν πεοίπου ὀξυγόνον. Ἐξαιρετικὰ ἀποτελέσματα ἐπιτυγχάνονται μὲ μίαν ἀτμόσφαιραν, ὅπου ἡ ποσότης τοῦ ὀξυγόνου κατῆλθεν εἰς τὰ 5 ἕως 10 ἐπὶ τοις ἑκατόν, ὁ δὲ κατάλληλος ἀριθμὸς μεταβάλλεται μεταξὺ τῶν ὁρίων αὐτῶν ἀναλόγως τοῦ καρποῦ καὶ τοῦ ἐπιθυμητοῦ βαθμοῦ ὡριμάνσεως.

Τὸ πρόβλημα αὐτὸ τῆς ἀναπνοῆς τῶν καρπῶν μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὴν καρδίαν ἀκριβῶς ἑνὸς τῶν σπουδαιοτέρων θεμάτων τῆς συγχρόνου βιολογίας. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ τῆς «ἀτομικῆς» ζωῆς τῶν κυττάρων καὶ περὶ τῆς φυσιολογίας των. Ἀλλὰ περὶ αὐτῶν θὰ μᾶς δοθῇ εὐκαιρία νὰ ὁμιλήσωμεν ἄλλοτε.

Φ. Γ. ΛΕΦΡΑΝΚ

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΕΡΠΕΙ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΕΙ

Μὲ τὴν πίεσιν τοῦ νεροῦ ἠμποροῦμεν νὰ θρυμματίσωμεν εὐκολα μίαν φιάλην

1) Εὑρίσκομεν ἕνα σανιδάκι ἀρκετὰ ἐπίμηκες καὶ στερεὸν καὶ στηρίζομεν τοῦτο ἐπάνω εἰς τὰ χείλη ἑνὸς μεγάλου

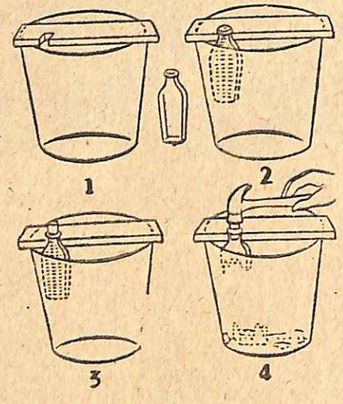

κάδου. Προηγουμένως κάμνομεν εἰς αὐτὸ μίαν ἐγκοπὴν τόσην, ὥστε νὰ χωρῇ εἰς αὐτὴν ὁ λαιμὸς μιᾶς φιάλης.

2) Θέτομεν τὸν λαιμὸν τῆς φιάλης εἰς τὴν ἐγκοπὴν καὶ γεμίζομεν αὐτὴν μὲ νερό, μέχρις ὅτου νὰ ξεχειλίσῃ.

3) Βάζομεν τὸ ἐκ φελλοῦ πῶμα κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ ἀὴρ κάτω ἀπὸ αὐτό.

4) Κτυπῶμεν τὸ πῶμα μὲ ἕνα σφυρί, εἰς τὴν ἀρχὴν ἐλαφρά, καὶ κατόπιν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἰσχυρότερα. Βλέπομεν τότε τὴν φιάλην νὰ θρυμματίζεται μὲ πάταγον.

Ἐξήγησις

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πασκάλ, «ἡ ἐπί τινος ὑγροῦ ἢ ἀερίου ἐντὸς δοχείου ἀσκουμένη πίεσις (δύναμις κατὰ μονάδα ἐπιφανείας) μεταδίδεται ἀμείωτος πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις διὰ μέσου τοῦ ὑγροῦ ἢ τοῦ ἀερίου».

Ἐὰν, λοιπόν, εἰς τὴν περίπτωσίν μας, ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς φιάλης εἶναι π.χ. 50 τετραγωνικὰ ἑκατοστόμετρα καὶ ἡ πίεσις μὲ τὸ κτύπημα ἐπάνω εἰς τὸ πῶμα 10 χιλιόγραμμα κατὰ τετραγωνικὸν ἑκατοστόμετρον, τότε ἡ ὁλικὴ δύναμις ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς φιάλης εἶναι 50X10 = 500 χιλιόγραμμα. Ἂς μὴ μᾶς φαίνεται, ἐπομένως, περίεργον διατὶ ἡ φιάλη θρυμματίζεται.

Πίδαξ μὲ ἕνα μπαλλόνι ἀπὸ καουτσοὺκ

1) Γεμίζομεν τὸ μπαλλόνι μὲ νερό, ἐνῶ τὸ ὑποβαστάζομεν ἀπὸ κάτω.

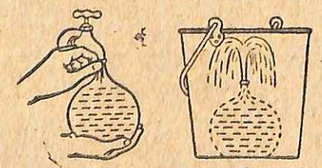

2) Σφίγγομεν τὸν λαιμὸν τοῦ μπαλλονιοῦ, παρὰ τὸ στόμιόν του καὶ ἀποσπῶμεν τοῦτο ἀπὸ τὴν βρύσην. Στηρίζομεν τὸ μπαλλόνι μέσα εἰς ἕνα κάδον ἢ ἄλλο δοχεῖον καὶ ἀφήνομεν ἐλεύθερον τὸν λαιμόν του. Βλέπομεν τότε τὸ νερὸ νὰ ἀναπηδᾷ μὲ ὁρμὴν πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ νὰ σχηματίζῃ πίδακα.

Ἐξήγησις

Ἡ συστολὴ τοῦ μπαλλονιοῦ πιέζει τὸ νερὸ καὶ τὸ ἐκτινάσσει ἀπὸ τὸ στομίον του πρὸς τὰ ἐπάνω.

Ὅπου δὲν ἠμπορεῖτε νὰ σηκώσετε τὸ κάθισμα

Θέσατε ἕνα κάθισμα κοντὰ εἰς τὸν τοῖχον. Κύψατε ἐπάνω ἀπὸ αὐτό, μὲ τὸ κεφάλι σας ἀκουμπισμένο εἰς τὸν τοῖχον καὶ τὰ πόδια σας ἀρκετὰ ἀπὸ μακρυὰ ἀπὸ αὐτόν, εἰς τρόπον ὥστε τὰ σκέλη σας, ἀπὸ τὰς πτέρνας ἕως τὰ ἰσχία, νὰ πάρουν λοξὴν κατεύθυνσιν πρὸς τὸν τοῖχον. Σηκώσατε τότε τὸ κάθισμα ἀπὸ τὸ δάπεδον καὶ δοκιμάσατε νὰ σταθῆτε ὄρθιοι, κρατώντας το, χωρὶς νὰ κινήσετε τὰ πόδια σας. Δὲν θὰ τὸ κατορθώσετε.

Ἐξήγησις

Ἀρχικῶς, ὅταν στηρίζετε τὸ κεφάλι σας εἰς τὸν τοῖχον, ἡ βάσις στηρίξεώς σας εἶναι ὁ χῶρος ποὺ καλύπτουν τὰ πόδια σας καὶ ὁ χῶρος μεταξὺ δύο γραμμῶν ποὺ φέρονται ἀπὸ τὰ ἔξω τῶν ποδιῶν σας πρὸς κάποιο σημεῖον πέρα τοῦ τοίχου. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς, ὅμως, ποὺ ἀπομακρύνετε τὸ κεφάλι σας ἀπὸ τὸν τοῖχον, ὡς βάσις στηρίξεώς σας χρησιμεύει μόνον ὁ χῶρος ποὺ καλύπτουν τὰ πόδια σας. Ἀλλ' ἡ κατακόρυφος τότε ἐκ τοῦ κέντρου βάρους τοῦ συνόλου, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ σῶμα σας καὶ τὸ κάθισμα, περνᾷ πολὺ ἔξω ἀπὸ τὴν βάσιν αὐτήν· διὰ τοῦτο καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἰσορροπήσετε.

Ἡ ἰσορροπία τοῦ σώματος καὶ τὸ μανδῆλι

Σταθῆτε μὲ τὰς πτέρνας καὶ τοὺς ὤμους ἀκουμπισμένους εἰς τὸν τοῖχον.

Ρίψατε ἕνα μανδῆλι (1) εἰς τὸ δάπεδον, περὶ τοὺς 30 πόντους μακρυὰ ἀπὸ τὰ δάκτυλα τῶν ποδιῶν σας. καὶ δοκιμάσατε νὰ πιάσετε τοῦτο. χωρὶς νὰ κινήσετε τὰ πόδια σας ἢ νὰ λυγίσετε τὰ γόνατά σας. Δὲν θὰ τὸ κατορθώσετε.

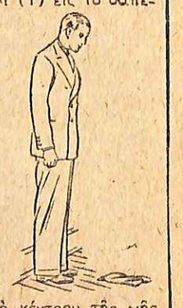

Ἐξήγησις : Τὸ σῶμα μας ἰσορροπεῖ, ὅταν ἡ φανταστικὴ κατακόρυφος γραμμὴ ἐκ τοῦ κέντρου βάρους τούτου πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς περνᾷ διὰ μέσου τῆς βάσεως στηρίξεώς του.

Ὅταν κύπτετε διὰ νὰ πιάσετε τὸ μαντῆλι, χάνετε τὴν ἰσορροπίαν σας καὶ πᾶτε νὰ πέσετε, διότι ἡ κατακόρυφος γραμμὴ ἐκ τοῦ κέντρου βάρους τοῦ σώματός σας περνᾷ ἔξω ἀπὸ τὴν βάσιν σας, ποὺ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν εἶναι τὰ πόδια σας.

Κάθε ἄνθρωπος ὑπόκειται κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς του σὲ διάφορα ἀτυχήματα· εἴτε λόγῳ ἀπροσεξίας, εἴτε λόγῳ τοῦ ἐπαγγέλματός του, εἴτε ἀκόμη λόγῳ τῶν κακῶν ἕξεων ποὺ ἔχει ἀποκτήσει. Σὲ ὡρισμένες πάλι περιπτωσεις ἄνθρωποι ἀπογοητευμένοι ἀπὸ τὴ ζωή, καθένας καὶ γιὰ διαφορετικὸν λόγον ἀποφασίζουν νὰ... ἀτυχήσουν ἑκουσίως καὶ νὰ ἐγκαταλείψουν τὸν μάταιον αὐτὸν κόσμον. Μεταξὺ τῶν ἀτυχημάτων αὐτῶν συγκαταλέγονται καὶ αἱ δηλητηριάσεις.

Δὲν πρόκειται βέβαια νὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὰς «ἐνδογενεῖς» δηλητηριάσεις, γιὰ τὶς ὁποίες εἶναι ὑπόλογος ὁ ὀργανισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἐκκρίνει διάφορα δηλητήρια καὶ ποὺ ἀποτελοῦν μέλημα τῶν ἰατρῶν, ἀλλὰ μὲ τὰς «ἐξωγενεῖς», δηλαδὴ μὲ ἐκείνας ποὺ προκαλοῦνται ἀπὸ ἐξωτερικὰ αἴτια. Καὶ θὰ ἐκθέσωμεν ἐν συντομίᾳ τὰ χαρακτηριστικὰ συμπτώματα ἑκάστης τῶν κυριωτέρων ἐξ αὐτῶν καὶ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἐλθωμεν εἰς ἄμεσον βοήθειαν ἐκείνου ποὺ ἑκουσίως ἢ ἀκουσίως κινδυνεύει ἀπὸ κάποια δηλητηριώδη οὐσία ποὺ κατάπιε, ἀπὸ κάποιο τοξικὸ ἀέριο ποὺ ἀνέπνευσε, ἀπὸ τσίμπημα φαρμακεροῦ ζώου ποὺ τὸν δάγκωσε κλπ.

Α'. — ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ

Αἱ συνηθέστεραι δηλητηριάσεις προκαλοῦνται :

1ον) Ἀπὸ τὸ νιτρικὸν ὀξύ. Τοξικὴ δόσις : 3—5 γραμμάρια. Τὰ συμπτώματα ποὺ παρατηροῦνται εἶναι : ἐπώδυνα ἐγκαύματα, βήχας, ἔμετοι, ψυχροὶ ἱδρῶτες, σφυγμὸς ἀσθενὴς καὶ ταχύς, αἴσθημα πνιγμοῦ, ἐνίοτε ἀσφυξία, κίτριναι κηλῖδες ἐπὶ τῶν βλεννογόνων τοῦ στόματος. Ἡ ἄμεσος βοήθεια συνίσταται: εἰς τὴν χορήγησιν καρδιοτονωτικῶν καὶ εἰς ἐπιθιξεις τοῦ βλεννογόνου τοῦ στόματος διὰ ξηραινομένου ἐλαίου ἐν κορεσμῷ.

2ον) Ἀπὸ τὸ βορικὸν ὀξύ. Τοξικὴ δόσις ἀπὸ 2—5 γραμμάρια. Συμπτώματα : συχνουρία, ναυτίαι, ἔμετοι. Ἐπιβάλλεται αὐστηρὰ γαλακτοτροφία.

3ον) Ἀπὸ τὸ ὑδροχλωρικὸν ὀξύ. Συμπτώματα : αἴσθημα ἐγκαύματος, σπασμωδικοὶ ἔμετοι μὲ αἱματηρὰ ἐμέσματα, φωνὴ βραχνή, κυάνωσις. Ὑφίσταται κίνδυνος διατρήσεως. Ἐπιβάλλονται : ἀφαίμαξις (300 γραμμ.), καρδιοτονωτικά. Ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις δισσανθρακικῶν ἁλάτων τῶν ἀλκαλίων, διότι ταῦτα ἑνούμενα μετὰ τοῦ ὀξέος σχηματίζουν ἀνθρακικὸν ὀξὺ καὶ οὕτω διευκολύνουν τὴν διάτρησιν.

4ον) Ἀπὸ τὸ ὑδροκυανικὸν ὀξύ. Τοξικὴ δόσις 5—7 ἑκ. γραμμαρίου. Ἡ ἀναπνοὴ τοῦ λαβόντος ὑδροκυανικὸν ὀξὺ ἔχει ἔντονον ἀπόπνοιαν πικραμιγδάλου. Ἐπιβάλλονται χωρὶς χρονοτριβήν : α) ἡ χορήγησις διαλύματος 4 γραμμαρίων θειικοῦ σιδήρου καὶ 4 γραμμαρίων ἀνθρακικῆς σόδας ἐντὸς ποτηρίου ὕδατος· β) πλύσεις τοῦ στομάχου, καρδιοτονωτικὰ καὶ ὁρός.

5ον) Ἀπὸ τὸ κυανιοῦχον κάλι. Τοξικὴ δόσις ἀπὸ 15—20 ἑκ. τοῦ γραμμαρίου. Συμπτώματα καὶ θεραπευτικὴ ἀγωγὴ ὡς καὶ ἐπὶ τῆς δηλητηριάσεως διὰ ὑδροκυανικοῦ ὀξέος.

6ον) Ἀπὸ τὸ φαινικὸν ὀξὺ καὶ τὴν φαινόλην (κρεζόλη). Τοξικὴ δόσις ἀπὸ 2—30 γρμ. Συμπτώματα : χαρακτηριστικὴ ἀναπνοὴ ἐγκαύματα τοῦ βλεννογόνου τοῦ στόματος· προ ι·οῦσα γαστραλγία· ἐπακολουθεῖ ἀπώλεια αἰσθήσεων, καρδιακὴ κατέρρειψις. Ἐπιβάλλονται : πλύσις τοῦ στομάχου διὰ διαλύματος θειικοῦ μαγνησίου, λευκωματοῦχα ὑγρά, εἰσαγωγὴ εἰς τὸν στόμαχον ἀσβεστίου ὕδατος, θειικοῦ μαγνησίου καὶ καρδιοτονωτικά.

7ον) Ἀπὸ τὸ θειικὸν ὀξύ. Συμπτώματα : ἐπώδυνα ἐγκαύματα, βήχας, ἔμετοι, ψυχροὶ ἱδρῶτες, σφυγμὸς ἀσθενὴς καὶ ταχύς, αἴσθημα πνιγμοῦ, ἀσφυξία. Ἐπιβάλλονται : προσεκτικὴ πλύσις τοῦ στομάχου (μόνον ὑπὸ ἰατροῦ) κεκαυμένη μαγνησία (20—30 γραμ. ἐντὸς 500 γρμ. ὕδατος) καὶ λευκωματοῦχον ὕδωρ.

8ον) Ἀπὸ καυστικὰ ἀλκάλια. α) Πότασσα καὶ σόδα. Τοξικὴ δόσις 7—8 γραμμ. Ἐπὶ ὑπεροξειῶν δηλητηριάσεων ἐμφανίζονται ἀφόρητοι πόνοι καθ' ὅλον τὸν πεπτικὸν σωλῆνα, διάρροια, ἀπώλεια συνειδήσεως, τυραννικὸς λόξυγκας. Ἐφ' ὅσον ὁ δηλητηριασθεὶς διὰ τῶν οὐσιῶν αὐτῶν ἐπιζήσῃ, τόσον ὁ οἰσοφάγος ὅσον καὶ ὁ στόμαχός του παρουσιάζουν στένωσιν.

β) Ἀμμωνία (διάλυμα). Τοξικὴ δόσις 4—6 γραμ. Τὰ συμπτώματα συνίστανται εἰς οἴδημα τῆς γλωττίδος, λευκωματουρίαν, ἀναπνευστικὰς ἀνωμαλίας, κῶμα, ἴκτερον, αἱμορραγίας. Ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεσος ἐξουδετέρωσις τῶν καυστικῶν ἀλκαλίων διὰ τῆς χορηγήσεως ἀραιῶν ὀξέων : ξύδι, τρυγικὸν ὀξύ, χυμὸς λεμονιοῦ· πάγος καὶ ἐν ἀνάγκῃ μορφίνη.

9ον) Ἀπὸ οἰνοπνεύματα. Εἰς τὰς περιπτώσεις μέθης προκαλουμένης λόγῳ δηλητηριάσεως τοῦ ὀργανισμοῦ ἐκ τῆς ὑπερμέτρου πόσεως οἰνοπνευματωδῶν ποσῶν (ἡ τοξικὴ δόσις ποικίλλει ἀναλόγως τοῦ ὀργανισμοῦ) παρατηρεῖται : α) ψυχοκινητικὴ διέγερσις, β) ἐπακολουθεῖ σύγχυσις συνειδήσεως, πλήρης ἀπώλεια αὐτῆς καὶ αἰσθητικαὶ διαταραχαί, γ) ἐνδεχομένως κῶμα, κρίσεις σπασμῶν, παραληρημάτων, μανίας. Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς μέθης ἐνδείκνυται ἡ χορήγησις ἀπὸ τοῦ στόματος ἀμμωνίας (5—10 σταγόνες σὲ ἕνα ποτήρι ζαχαρωμένο νερό) ἢ πλύσις τοῦ στομάχου (10 σταγόνες ἀμμωνίας σὲ 300 γραμ. νερό), δίαιτα καὶ καταπραυντικά.

Εἰς περίπτωσιν δηλητηριάσεως διὰ μεθυλικῆς ἀλκοόλης (ξυλοπνεύματος), ἡ ποσότης 10 γραμμαρίων εἶναι τοξικὴ· τὰ συμπτώματα ἐμφανίζονται πολὺ μετὰ τὴν λῆψιν, συνίστανται δὲ εἰς διαταραχὰς τοῦ πεπτικοῦ συστήματος : ναυτίαι, ἔμετοι, κολικοί, εἰς ἀναπνευστικὰς διαταραχὰς : αἴσθημα πνιγμοῦ, μελάνιασμα τῶν ὀνύχων, συγκοπικαὶ καταστάσεις καὶ εἰς νευρικὰς διαταραχάς : κεφαλαλγίαι, σπασμοί, κωματώδης κατάστασις. Ἐνδείκνυται ἡ χορήγησις καφεΐνης ἢ καφέ, ἡ στρυχνίνη, ἡ τεχνητὴ ἀναπνοή, ἡ παροχὴ ὀξυγόνου.

10) Ἀπὸ ἀντιπυρίνην. Ἐνδείξεις μὴ ἀνοχῆς τοῦ φαρμάκου ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ : διόγκωσις τῶν βλεφάρων, τῶν βλεννογόνων, τῶν ἀναπνευστικῶν καὶ πεπτικῶν ὁδῶν αἴσθημα πνιγμοῦ· ἐλάττωσις τῆς ποσότητος τῶν οὔρων· διακοπὴ τῆς ἐκκρίσεως γάλακτος ἐπὶ θηλαζουσῶν. Ἐπιβάλλεται ἡ διακοπὴ χορηγήσεως τοῦ φαρμάκου καὶ ἡ τόνωσις τῆς καρδίας.

11ον) Ἀπὸ τὴν ἀτροπίνην. Τὸ ἀλκαλοειδὲς αὐτό, ποὺ λαμβάνεται ἀπὸ διάφορα φυτὰ καὶ ποὺ χρησιμοποιεῖται εὐρύτατα εἰς τὴν φαρμακευτικὴν πρέπει νὰ χορηγῆται μὲ προσοχήν. Πάντως 3—4 ραγες τοῦ φυτοῦ ἀτροπος ἡ εὐθαλεία (μπελλαντόνα) εἶναι δόσις τοξικὴ διὰ παιδιὰ καὶ 10—15 ράγες ἀρκοῦν διὰ νὰ δηλητηριάσουν ἐνήλικα. Τοξικὴ ἐπίσης εἶναι ἡ δόσις 0,60 γρ. ρίζης τοῦ φυτοῦ τῆς δατούρας ἢ 15—20 σπόρων αὐτῆς. Τὰ συμπτώματα δηλητηριάσεως ἐμφανίζουν δύο φάσεις. Κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τὸ στόμα τοῦ δηλητηριασθέντος εἶναι πικρὸν καὶ στεγνόν, τὸ δέρμα τοῦ ξηρόν· ναυτίαι, σφυγμὸς ταχύς, κόραι τῶν ὀφθαλμῶν διεσταλμέναι, παραλήρημα, τύφλωσις. Κατὰ τὴν δευτέραν φάσιν παρατηρεῖται σοβαρωτάτη κατάπτωσις δυνάμεων, ἐπιβράδυνσις τῆς ἀναπνοῆς, ψῦξις βαθμιαία τοῦ σώματος, κῶμα, ἐρυθρότης προσώπου. Ἐπιβάλλονται πλύσεις τοῦ στομάχου διὰ δεψικῆς διαλύσεως (5 πρὸς 100), χορήγησις ἄνθρακος, καφέ, πιλοκαρπίνης. Ἀπαραίτητος ἡ τεχνητὴ ἀναπνοή.

12ον) Ἀπὸ τὴν δακτυλίτιδα (φυτὸν, δι' ἐκχυλίσεως τοῦ ὁποίου λαμβάνεται τὸ γνωστὸν ὡς ντιζιταλίνη καρδιοτονωτικὸν φάρμακον). Δύο γραμμάρια φύλλων τοῦ φυτοῦ αὐτοῦ εἶναι ποσότης τοξική. Ὑπὸ μορφὴν βάμματος δακτυλίτιδος ἡ τοξικὴ δόσις ἀνέρχεται εἰς 20—30 κυβ. ἑκατοστά. Τὸ ἐκχύλισμα ντιζιταλίνη εἶναι τοξικὸν εἰς τὴν δόσιν τῶν 5 χιλιοστῶν τοῦ γραμμαρίου. Τὰ συμπτώματα συνίστανται εἰς ἐμέτους, κολικούς, ἐπιβράδυνσιν τῶν σφύξεων, ἀγωνιῶδες αἴσθημα καὶ δυσχέρειαν ἀναπνοῆς. Ἐπιβάλλεται ἡ κατάκλισις τοῦ ἀσθενοῦς ἐπὶ τῆς ράχεως, πλύσεις τοῦ στομάχου, ἄνθραξ, καφὲς, ἐνέσεις καμφορᾶς.

13ον) Ἀπὸ τὴν φορμόλη. Ποσότης 5—30 κυβικῶν ἑκατοστῶν διαλύσεως φορμόλης 40 πρὸς 100, λαμβανομένη ἀπὸ τοῦ στόματος εἶναι τοξική, προκαλεῖ δὲ γαστραλγίαν, ἐντερίτιδα. αἱματεμέσεις, παραλήρημα καὶ διάρροιαν. Ἐνδείκνυται ἡ χορήγησις ἀραιοτάτης διαλύσεως ἀμμωνίας, καὶ ἄφθονα λευκωματοῦχα ὑγρά.

14ον) Ἀπὸ τὸ ἰώδιον καὶ τὸ βάμμα ἰωδίου. Ἡ τοξικὴ δόσις τοῦ μεταλλικοῦ ἰωδίου κυμαίνεται μεταξὺ 3—4 γραμμαρίων. Διὰ τὸ βάμμα τοῦ ἰωδίου ἡ τοξικότης περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν 20—30 γραμμαρίων. Συμπτώματα : ἐγκαύματα, ἔμετοι, πόνοι γαστρικοί, αἱμορραγικὴ διάρροια, κατέρρειψις, ἀνουρία. Ἐνδείκνυται : Πλύσις τοῦ στομάχου μὲ ἀμυλοῦχον ὕδωρ, ὑποθειῶδες νάτριον εἰς ἐνδοφλεβίους ἐνέσεις.

*

ΙΑΤΡΙΚΑ ΝΕΑ

Κατὰ τοὺς Ἀμερικανοὺς ἰατροὺς, ἡ «τεχνητὴ γονιμοποίησις εἶναι μία ἀπολύτως ἠθική, ὑγιὴς καὶ χρήσιμος θεραπευτικὴ μέθοδος, δι' ὅσα ζεύγη ἀδυνατοῦν νὰ ἀποκτήσουν μόνα των παιδιά».

Αὐτὸ εἶναι τὸ κείμενον ἀποφάσεως ποὺ ἐλήφθη ὁμοφώνως ἀπὸ τοὺς πεντακοσίους ἰατροὺς οἱ ὁποῖοι ἔλαβον μέρος εἰς τὸ ἰατρικὸν συνέδριον τῆς Ἀτλάντικ Σίτυ.

Ἡ ἀπόφασις προσθέτει ὅτι ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις ἐσωτερέωσε τὴν εὐτυχίαν πολλῶν ζευγῶν, τὰ ὁποῖα, ἔλλειψει παιδιῶν, ἐκινδύνευσαν νὰ διαλυθοῦν.

Ὡς μέθοδος ἀποκτήσεως τέκνου, καταλήγουν οἱ ἰατροί, ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις εἶναι προτιμοτέρα ἀπὸ τὴν υἱοθεσίαν, διότι ἐπιτρέπει εἰς τὸν «πατέρα» νὰ παρακολουθήσῃ καὶ νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὰς ἀγωνίας τῆς συζύγου του κατὰ τοὺς μῆνας τῆς ἐγκυμοσύνης.

ΙΑΤΡΙΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΕΙΣ ΟΛΙΓΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΑΙ ΚΑΚΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΔΟΝΤΩΝ

Ἡ ἀπώλεια ὀδόντος ἢ τμήματος αὐτοῦ δὲν θεωρεῖται γενικὰ ὡς κάτι τὸ τραγικόν. Ἀρκεῖ ὁ πόνος καὶ ἡ ἐνόχλησις νὰ ἐξουδετερωθοῦν. Πάντως οἱ ὀδόντες παίζουν σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν διάπλασιν τοῦ προσώπου καὶ τὴν μάσησιν τῆς τροφῆς. Ἐνίοτε ἡ ἀπώλεια ἑνὸς σημαντικοῦ ὀδόντος ἢ μερικῶν ὀδόντων δύναται νὰ ἔχῃ σοβαρὰν ἐπίδρασιν εἰς τὸ μέλλον.

Ὅταν ἕνα τμῆμα ὀδόντος θραυσθῇ, δυνατὸν αὐτὸς νὰ ὑποστῇ ἐπιβλαβεῖς μεταβολάς. Ὁπωσδήποτε μετὰ πόσαν κάκωσιν τῶν ὀδόντων, πρέπει τὸ ἄτομον νὰ καταφεύγῃ ἀμέσως εἰς τὸν ὀδοντίατρον διὰ νὰ καθορίζεται ἡ ἔκτασις τῆς βλάβης. Ἐνίοτε ἡ ἔκτασις τῆς κακώσεως ἐξακριβοῦται δι' ἀκτινογραφίας.

Ὑπάρχουν ἄτομα ποὺ ὑπόκεινται εἰς περισσοτέρας βλάβας τῶν ὀδόντων ἀπὸ ἄλλα. Οὗτοι ἄτομα μὲ προεξέχοντας ὀδόντας ὑπόκεινται εἰς περισσοτέρας βλάβας, ἐφ' ὅσον οἱ ὀδόντες αὐτῶν εἶναι τὸ πρῶτον σημεῖον ἐπαφῆς εἰς περίπτωσιν κτυπήματος εἰς τὸ πρόσωπον. Ἕνα κτύπημα εἰς τὴν σιαγόνα δυνατὸν νὰ θραύσῃ τοὺς ὀδόντας εἰς τὰ πλάγια τοῦ στόματος. Ὀδόντες ποὺ δὲν ἔχουν καλὴν ἄρθρωσιν ἔχουν μεγαλυτέραν τάσιν νὰ ὑποστοῦν βλάβην κατὰ κάποιον ἀτύχημα. Κακώσεις τῶν ὀδόντων ὑφίστανται κυρίως τὰ μεγάλα παιδιὰ καὶ οἱ ἔφηβοι, ἢ νέοι ἐνήλικες ποὺ ἐπιδίδονται εἰς τὸν ἀθλητισμόν.

Αἱ κακώσεις τῶν ὀδόντων ηὐξήθησαν σημαντικῶς κατὰ τὴν ἐποχήν μας. Συνήθως κατὰ ἕνα αὐτοκινητιστικὸν δυστύχημα ὁ ἐπιβάτης ποὺ κάθεται πλησίον τοῦ ὁδηγοῦ ἔχει περισσοτέρας πιθανότητας νὰ ὑποστῇ κακώσεις τῶν ὀδόντων ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ὁδηγόν.

Μετὰ ἕνα ἀτύχημα, ἀφοῦ θεραπευθοῦν τὰ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος, πρέπει τὸ ἄτομον νὰ καταφύγῃ καὶ εἰς ὀδοντίατρον διὰ τὴν περιποίησιν τῶν ὀδόντων του. Οἱ χαλαροὶ ὀδόντες δυνατὸν πολὺ συχνὰ νὰ συγκρατηθοῦν μὲ νάρθηκας. Ἂν τὸ ζωτικὸν μέρος τοῦ ὀδόντος, ὁ πολφός, προσβληθῇ, παρίσταται ἐνίοτε ἀνάγκη νὰ γίνῃ εἰδικὴ θεραπεία μὲ φάρμακα ποὺ συγκρατοῦνται εἰς τὴν θέσιν των διὰ μιᾶς προσωρινῆς στεφάνης.

Πρέπει οἱ γονεῖς νὰ ὁδηγοῦν τὰ παιδιά των εἰς ἰατρὸν εὐθὺς ὡς αὐτὰ ὑποστοῦν μίαν κάκωσιν εἰς τὸ στόμα, ὥστε νὰ ἐξακριβοῦται ἀμέσως ἡ ἔκτασις καὶ ἡ σοβαρότης αὐτῆς καὶ νὰ προλαμβάνεται ἡ ἄδικος ἀπώλεια τῶν ὀδόντων. Ἂν συμβῇ τοιοῦτον τι, ὀδόντες ποὺ ἄλλως θὰ ἦσαν χαμένοι, δύνανται νὰ διασωθοῦν, χωρὶς νὰ διαταραχθῇ ἡ φυσιολογικὴ ἀνάπτυξις τοῦ στόματος καὶ τοῦ προσώπου.

Εἶναι ἐπίσης σημαντικὸν ὅπως οἱ γονεῖς ὁδηγοῦν τὰ παιδιά των τακτικὰ εἰς ὀδοντίατρον πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἔλεγχον τῆς καταστάσεως τῶν ὀδόντων των. Πιθανὸν αὐτὸ νὰ παίξῃ σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ παιδιοῦ κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη τῆς ζωῆς του.

★

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΝΟΥΣ

Πολὺ χρησίμους πρακτικὰς συμβουλὰς διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πόνων δύναται νὰ δώσῃ ἤδη ἡ ἐπιστήμη μετὰ τὴν χρῆσιν τοῦ «πονομέτρου».

Ἡ ἐπιστημονικὴ μέτρησις τοῦ πόνου, ἡ ὁποία εὑρίσκεται ἀκόμη εἰς τὰ πρῶτα στάδια, διακρίνει τὸν πόνον εἰς 21 βαθμούς, δύο ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελοῦν ἕνα «ντόλ», μίαν μονάδα πόνου δηλαδή. Ἡ μέτρησις γίνεται δι' εἰδικοῦ ὀργάνου, τὸ ὁποῖον ἀποκαλεῖται «πονόμετρον».

Ἐκ τῶν γενομένων μελετῶν συνήχθησαν ἐκπληκτικὰ συμπεράσματα ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ. Ὀλίγοι πόνοι ἀπὸ καρκίνον φθάνουν, ὡς λέγεται, τὰ δύο «ντόλ», δηλαδὴ τὸ κανονικὸν ὅριον διὰ τὸν πονόδοντον. Αἱ περισσότεραι ἡμικρανίαι ὑπερβαίνουν τὰ πέντε «ντόλ», ἀλλὰ μερικαὶ φθάνουν μέχρις 9, ὅπως τὰ ἐγκαύματα καὶ μερικαὶ καρδιακαὶ προσβολαί.

Ἐκ τῶν γενομένων πειραμάτων διεπιστώθη ὅτι τὸ «κατώφλι τοῦ πόνου», —τὸ σημεῖον δηλαδὴ κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ αἴσθησις τοῦ πόνου καθίσταται δυσάρεστος — ἰσοδυναμεῖ πρὸς θερμότητα προβαλλομένην ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ὑπερβαίνουσαν κατὰ 15 βαθμοὺς τὴν κανονικὴν θερμοκρασίαν τοῦ σώματος. Μετὰ τὴν λῆψιν ἀσπιρίνης, χρειάζεται περισσοτέρα θερμότης διὰ νὰ φθάσῃ κανεὶς εἰς τὸ «κατώφλι τοῦ πόνου».

ΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΜΟΝΟΞΕΙΔΙΟΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΟΣ

Οἱ κίνδυνοι δηλητηριάσεως ἀπὸ μονοξείδιον τοῦ ἄνθρακος ἔχουν σημαντικῶς αὐξηθῇ εἰς τὴν ἐποχήν μας, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶναι τόση ἡ διάδοσις τοῦ αὐτοκινήτου. Κάθε χρόνον ἀναφέρονται πολλοὶ θάνατοι ὀφειλόμενοι εἰς τὸν τύπον αὐτὸν τῆς δηλητηριάσεως.

Τὸ μονοξείδιον τοῦ ἄνθρακος «ἐμπιέζεται πάντοτε εἰς τὰς ἐξατμίσεις τῶν αὐτοκινήτων. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει ποτὲ νὰ τίθεται εἰς λειτουργίαν μία μηχανὴ αὐτοκινήτου ἐντὸς κλειστοῦ χώρου. Τὰ μεγάλα «γκαράζ» ἢ μηχανουργεῖα καθὼς καὶ ἄλλα κτίρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων λειτουργοῦν βενζινομηχαναί, πρέπει νὰ ἔχουν καλὰς ἐγκαταστάσεις μηχανῶν ἐξαερισμοῦ, διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀέρος ἀπὸ τὸ ἀναδιδόμενον μονοξείδιον τοῦ ἄνθρακος.

Εἶναι ἐπίσης ἐπικίνδυνον νὰ παραμένῃ κανεὶς ἐντὸς σταθμευόντος αὐτοκινήτου, τοῦ ὁποίου ἡ μηχανὴ λειτουργεῖ, ὅπως γίνεται συχνὰ εἰς ψυχρὰς ἡμέρας. Κατὰ καιροὺς ἀνευρέθησαν ἄτομα νεκρὰ ἐντὸς σταθμευόντων αὐτοκινήτων. Ὁ θάνατός των εἶχε προέλθει ἀπὸ τὰς ἐξατμίσεις τῶν ἀερίων ἐντὸς τῶν αὐτοκινήτων. Δηλητηριάσεις ἀπὸ μονοξείδιον τοῦ ἄνθρακος δυνατὸν νὰ προκληθοῦν ἀπὸ θερμάστρας ποὺ δὲν λειτουργοῦν καλά. Καπνοδόχοι ποὺ ἔχουν φραχθῇ, σωλῆνες κακῶς τοποθετημένοι δυνατὸν νὰ ἐπιτρέπουν τὴν διαφυγὴν τοῦ ἀερίου μονοξειδίου τοῦ ἄνθρακος, οὕτω δὲ νὰ κινδυνεύσῃ ἡ ζωὴ τῶν ἐνοίκων μιᾶς οἰκίας.

Ὅλαι αἱ συσκευαὶ θερμάνσεως πρέπει νὰ εἶναι ἐφωδιασμέναι μὲ καλῶς τοποθετημένους σωλήνας.

Ἂν ἕνα ἄτομον ὑποστῇ δηλητηρίασιν ἀπὸ μονοξείδιον τοῦ ἄνθρακος, βυθίζεται συνήθως εἰς βαθὺν ὕπνον ἢ κωματώδη κατάστασιν. Τὸ δέρμα του γίνεται βαθυκόκκινον. Τὸ θῦμα ὑποφέρει ἀπὸ ἔλλειψιν ὀξυγόνου παρὰ τὸ ὅτι τὸ αἷμα κυκλοφορεῖ κανονικὰ καὶ ἡ καρδία λειτουργεῖ καλά. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὸ μονοξείδιον τοῦ ἄνθρακος συνενοῦται μετὰ τῆς αἱμοσφαιρίνης τοῦ αἵματος (μιᾶς χρωστικῆς ποὺ μεταφέρει ὀξυγόνον), οὕτω δὲ αὕτη ἀδυνατεῖ πλέον νὰ μεταφέρῃ τὸ ἀναγκαῖον ὀξυγόνον πρὸς τοὺς ἱστοὺς καὶ τὰ κύτταρα τοῦ σώματος.

Κάθε ἄτομον ποὺ θὰ ὑποστῇ δηλητηρίασιν ἀπὸ μονοξείδιον τοῦ ἄνθρακος, πρέπει νὰ μεταφέρεται ἀμέσως εἰς χῶρον μὲ καθαρὸν ἀέρα. Διὰ τὴν ἀναζωογόνησιν τοῦ πάσχοντος ἐφαρμόζεται ἐνίοτε τεχνητὴ ἀναπνοή. Ἂν ἡ δηλητηρίασις εἶναι σοβαρᾶς μορφῆς, εἶναι πιθανὸν νὰ χρειασθῇ νὰ γίνῃ μετάγγισις αἵματος.

ΑΙ ΕΞ ΙΩΝ ΝΟΣΟΙ

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐδόθη μεγάλη προσοχὴ εἰς τοὺς ἰούς. Χάρις εἰς τὸ ἠλεκτρονικὸν μικροσκόπιον, δυνάμεθα ἔτι καὶ νὰ ἴδωμεν τοὺς μικροσκοπικοὺς καὶ μυστηριώδεις αὐτοὺς μικροοργανισμούς, κατέστη δὲ δυνατὴ ἡ διεξαγωγὴ ἐρευνῶν διὰ τὴν καταπολεμησίν των.

Πολλαὶ νόσοι, ὅπως εἶναι ἡ παρωτίτις, τὸ κοινὸν κρυολόγημα, ἡ ἰλαρά, ἡ πολιομυελῖτις, ἡ ἐξ ἰοῦ πνευμονία καὶ ἄλλαι, προκαλοῦνται ἀπὸ ἰούς.

Οἱ ἰοὶ ἔχουν ἀνάγκην ζώσης ὕλης διὰ νὰ ἀναπτυχθοῦν. Φαίνεται ὅτι ἂν ἕνας ἰὸς δὲν ἔχῃ ζῶσαν ὕλην, ἐπὶ τῆς ὁποίας νὰ ἀναπτυχθῇ, ἀποθνήσκει.

Πιστεύεται ὅτι πολλὰ ἄτομα μεταφέρουν διαρκῶς ἐπὶ τοῦ σώματός των ἰοὺς χωρὶς νὰ προσβάλλωνται ἀπὸ τὴν νόσον ποὺ αὐτοὶ δύνανται νὰ προκαλέσουν. Ἄλλα ζῶα, ὅπως εἶναι αἱ μυῖαι ἢ τὰ ρτηνὰ δύνανται νὰ εἶναι φορεῖς τῶν ἰῶν μέχρις ὅτου ἐξαπλωθοῦν καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Συνήθως αἱ ἐξ ἰῶν προκαλούμεναι νόσοι εἶναι μακρᾶς διαρκείας. Πολλαὶ ἐξ αὐτῶν δύσκολα θεραπεύονται, εἶναι δὲ πολὺ ὀλίγα τὰ γνωστὰ φάρμακα ποὺ δροῦν ἀποτελεσματικῶς κατ' αὐτῶν.

Εἰς τὸν πάσχοντα ἀπὸ μίαν νόσον προκληθεῖσαν ἀπὸ ἰόν, τὰ λευκὰ αἱμοσφαίρια τείνουν νὰ ἐλαττωθοῦν, ἐνῶ εἰς ἄλλα λοιμώδη νοσήματα ἔνδειξιν ὑπάρξεως τῆς λοιμώξεως ἀποτελεῖ ἡ αὔξησις τῶν λευκῶν αἱμοσφαιρίων.

Δι' ὡρισμένα νοσήματα προκαλούμενα ἀπὸ ἰούς, παρήχθησαν ἐμβόλια. Μεταξὺ αὐτῶν περιλαμβάνεται ἡ εὐλογία, ἡ ὁποία διὰ τῶν ἐμβολίων αὐτῶν δύναται νὰ προληφθῇ.

Τὰ τραχώματα, μία πάθησις τῶν ὀφθαλμῶν, φαίνεται ὅτι καταπολεμεῖται ἐπιτυχῶς διὰ τῶν σρυλφαμιδικῶν παραγόντων, ἐν συνδυασμῷ μετὰ πενικιλλίνης, χρυσομυκίνης καὶ κορτιζόνης. Ἡ θεραπεία τῆς ἐξ ἰοῦ πνευμονίας φαίνεται νὰ βοηθῆται σημαντικὰ εἴς τινας περιπτώσεις διὰ τῆς χρυσομυκίνης καὶ τῆς γαιομυκίνης.

Πρόσφατα πειράματα κατέδειξαν ὅτι τὸ παρααμινοβενζοϊκὸν ὀξύ, ἕνα φάρμακον ποὺ εἶναι γνωστὸν ὡς Π.Α.Σ., καὶ ἄλλαι οὐσίαι, δυνατὸν νὰ ἐξασθενίσουν τὴν ἰσχὺν τῶν ἰῶν, οὕτω δὲ δυνατὸν νὰ καταστοῦν χρήσιμοι εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν λοιμώξεων τοῦ τύπου αὐτοῦ. Πάντως τὰ πειράματα συνεχίζονται.

Ἄλλως τύπος μικροοργανισμῶν εἶναι αἱ ρικετσίαι, ποὺ ὁμοιάζουν πολὺ μὲ τοὺς ἰούς, εἶναι ὅμως κάπως μεγαλύτεραι. Αἱ ὑπ' αὐτῶν προκαλούμεναι νόσοι κατεπολεμήθησαν ἐσχάτως ἐπιτυχῶς διὰ νέων ἀντιβιοτικῶν φαρμάκων ὡς εἶναι ἡ γαιομυκίνη καὶ ἡ χρυσομυκίνη ἐν συνδυασμῷ μετὰ τοῦ παρααμινοβενζοϊκοῦ ὀξέος.

✻

ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΕΓΧΕΙΡΗΣΙΣ

Χειρουργοὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ στρατοῦ ἐπέτυχον νὰ διακόψουν ἐπὶ 9 ½ λεπτὰ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἑνὸς ἀσθενοῦς. Μέχρι τούδε, εἶχε καταστῇ δυνατὸν νὰ διακόπτεται ἡ κυκλοφορία αὕτη μόνον ἐπὶ 3 λεπτά. Ἡ χειρουργικὴ αὕτη ἐπέμβασις ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν ἀνευρύσματος μιᾶς ἐγκεφαλικῆς ἀρτηρίας, ἐγένετο δὲ ἐπὶ τοῦ ἐκ Σικάγου καταγομένου λοχίου Βίλκ, ἀνήκοντος εἰς τὸ προσωπικὸν μιᾶς ἐκ τῶν προσφάτως ἀφιχθεισῶν εἰς Εὐρώπην μοιρῶν ἀμερικανικῶν καταδιωκτικῶν - βομβαρδιστικῶν. Αἱ ἐλπίδες τοῦ ἀσθενοῦς ὅπως ἐπιζήσῃ τῆς ἐγχειρήσεως ὑπελογίζοντο εἰς 5%. Ἤδη ἐξακολουθεῖ νὰ εὑρίσκεται εἰς σοβαρὰν κατάστασιν, πάντως ὅμως παρουσιάζει ἐλαφρὰν βελτίωσιν.

ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΝ ΤΩΝ ΝΕΦΡΟΛΙΘΙΑΣΕΩΝ

Αἱ φαρμακευτικαὶ μέθοδοι ποὺ ἐφαρμόζονται σήμερον, ἀναχαιτίζουν τὸν σχηματισμὸν λίθων εἰς ἄτομα ποὺ ὑπέφεραν ἐπανειλημμένως ἀπὸ αὐτούς.

Πολλοὶ πάσχοντες γνωρίζουν πόσον οἱ λίθοι βασανίζουν ἕν ἄτομον. Ἅπαξ καὶ ἕν ἄτομον ἀρχίσῃ νὰ ὑποφέρῃ ἀπὸ τὴν πάθησιν αὐτήν, ἔχει τὴν τάσιν νὰ ὑφίσταται ἐπανειλημμένας προσβολάς.

Τὸ ἄτομον ποὺ ὑποφέρει ἀπὸ νεφρολιθίασιν ὑποφέρει συνήθως ἀπὸ κολικοὺς τῶν νεφρῶν, ποὺ καθιστοῦν γνωστὸν ὅτι ὑπάρχει λίθος. Δυνατὸν ἐπίσης νὰ ἔχῃ ἕνα δυνατὸν πόνον προσομοιάζοντα πρὸς «κράμπαν», ὁ ὁποῖος νὰ εἶναι ἀφόρητος. Πρὸς κατάπαυσιν τοῦ πόνου αὐτοῦ ἀπαιτοῦνται ἰσχυραὶ δόσεις ναρκωτικῶν.

Ἐνίοτε λίθοι ἐνσφηνοῦνται ἐντὸς τοῦ οὐρητῆρος, τοῦ σωλῆνος ποὺ συνδέει τὸν νεφρὸν μὲ τὴν οὐροδόχον κύστιν. Ἂν συμβῇ τοιοῦτόν τι, ἡ ροὴ τῶν οὔρων ἀναχαιτίζεται καὶ βαθμηδὸν ὁ νεφρὸς ἀχρηστεύεται.

Λίθοι εἰς τοὺς νεφροὺς δυνατὸν ἐπίσης νὰ σχηματισθοῦν καὶ ἄνευ πόνων. Καὶ αὐτοὶ ὅμως προκαλοῦν βλάβην καὶ διαταραχὴν τῆς λειτουργίας τοῦ νεφροῦ.

Οἱ ἰατροὶ ἀνεζήτησαν ἀπὸ μακροῦ τρόπους πρὸς ἀναχαίτισιν τοῦ σχηματισμοῦ λίθων εἰς ἄτομα ποὺ ὑποφέρουν ἀπὸ νεφρολιθίασιν.

Πολλοὶ λίθοι τῶν νεφρῶν σχηματίζονται ἀπὸ φωσφορικὰς ἑνώσεις. Ἀνεκαλύφθη ὅτι ὁ σχηματισμὸς τῶν λίθων αὐτῶν δύναται νὰ ἀναχαιτισθῇ ἀποτελεσματικὰ διὰ τῆς χορηγήσεως μεγάλων δόσεων ἁλάτων ὑδροξειδίου τοῦ ἀργιλλίου. Τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ φαρμάκου ἔχει σύστασιν προσομοιάζουσαν πρὸς τὴν τῆς πηκτῆς. Ἐπίσης τὸ διαιτολόγιον τῶν ἀσθενῶν πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ τροφὰς περιεχούσας πολὺ μικρὰς ποσότητας ἀσβεστίου καὶ φωσφόρου. Διὰ τῆς χορηγήσεως ἁλάτων ὑδροξειδίου τοῦ ἀργιλλίου καὶ τῆς εἰδικῆς διαίτης, περιορίζεται ὁ σχηματισμὸς λίθων εἰς τοὺς νεφρούς.

Περισσότερον ἀποτελεσματικὴ μέθοδος εἶναι ἡ συνισταμένη εἰς ἐνέσεις ἐντὸς τῶν ἰστῶν. Τὸ χρησιμοποιούμενον φάρμακον αὐξάνει τὸν ἀριθμὸν τῶν προστατευτικῶν κολλοειδῶν ἐντὸς τοῦ αἵματος καὶ τῶν οὔρων, οὕτω δὲ ἀναχαιτίζεται ὁ σχηματισμὸς λίθων. Ἡ μέθοδος αὐτὴ εἶναι ἀποτελεσματικὴ διὰ τὴν πρόληψιν τοῦ σχηματισμοῦ οἱουδήποτε τύπου λίθων.

Τὸ φάρμακον αὐτὸ εἶναι γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα ὑαλουρονιδάση. εἶναι δὲ πολὺ ἀποτελεσματικὴ ὄχι μόνον διὰ τὴν πρόληψιν σχηματισμοῦ νέων λίθων, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἐπιβράδυνσιν τῆς αὐξήσεως τοῦ μεγέθους τῶν ἤδη ὑπαρχόντων.

Οὕτω ἐλύθη ἱκανοποιητικῶς ἓν ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα ἰατρικὰ αἰνίγματα, ἡ πρόληψις τοῦ ἐπανειλημμένου σχηματισμοῦ λίθων ἐντὸς τῶν νεφρῶν.

Η ΦΟΒΕΡΑ ΝΟΣΟΣ

Ὑγεία τοῦ στόματος καὶ καρκίνος

Μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες μάστιγες τῆς ὑγείας τῶν λαϊκῶν ἰδίως στρωμάτων τῶν λαῶν τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης καὶ τῶν Βαλκανίων εἶναι καὶ αἱ ἀσθένειαι τῶν ὀδόντων, ἡ οὐλῖτις, ἡ περιοστῖτις κλπ.

Συμφώνως πρὸς μίαν στατιστικὴν ποὺ ἔγινε εἰς τὴν Γερμανίαν, ἐπὶ 100 ἀνθρώπων οἱ 97 ἔχουν ὀδόντας χαλασμένους. Ἐπὶ 100 κληρωτῶν πάλιν οἱ 15 εἶναι συνήθως ἀνίκανοι διὰ τὸν στρατὸν καὶ ἀπὸ τοὺς 15 αὐτοὺς ἕνα ποσοστὸν 17% εἶναι ἀνίκανοι λόγῳ παθήσεων ὀφειλομένων εἰς ἀσθένειαν τῶν ὀδόντων. Ἐὰν σκεφθῇ τώρα κανεὶς ὅτι ἐξ αἰτίας τῶν ἀσθενειῶν τῶν ὀδόντων προκαλοῦνται πολλαὶ ἄλλαι ἀσθένειαι τοῦ ὑπολοίπου σώματος, ὅπως λ.χ. καρδιακαὶ παθήσεις, νεφρῖτιδες, ρευματισμοὶ κλπ., εἶναι φανερὸν ὅτι δὲν πρόκειται πλέον ἁπλῶς περὶ ἰατρικοῦ ἢ ὀδοντιατρικοῦ, ἀλλὰ περὶ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ ζητήματος.

Παρ' ὅλην τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν πρόοδον τῆς ὀδοντιατρικῆς, παρ' ὅλην τὴν τελειοποίησιν τῶν ὀδοντιατρικῶν ἐργαλείων, κατὰ βάθος ἡ καταπολέμησις τῆς μάστιγος αὐτῆς τῆς ὑγείας τοῦ ἀνθρώπου παραμένει ἀκόμη χωρὶς ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Αἱ συνηθέστεραι ἀσθένειαι τοῦ στόματος, εἶναι ἡ οὐλῖτις καὶ ἡ περιοστῖτις καὶ μαζὶ μὲ αὐτὰς ἡ σῆψις καὶ τὸ κούφωμα τῶν ὀδόντων. Αἱ συνήθεις αὐταὶ ἀσθένειαι ἔχουν κυρίως τὴν προέλευσίν των, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κακὴν περιποίησιν τοῦ στόματος, πολλὰς φορὰς καὶ εἰς τὸ εἶδος καὶ τὸν τρόπον τῆς διατροφῆς τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι δηλαδὴ στενῶς συνδεδεμένη ἡ ὑγεία τοῦ στόματος καὶ τοῦ σώματος, μὲ τὰς περιφήμους βιταμίνας!

Μεγάλης σπουδαιότητος εἶναι λ.χ. ἡ μηχανικὴ ἐπενέργεια τοῦ μασήματος καὶ τῆς ποιότητος τῶν τροφῶν ἐπὶ τῶν ὀδόντων μας. Ἐὰν δηλαδὴ μασήσωμεν ἕνα ξηρὸν παξιμάδι ἀπὸ κρίθινον χονδραλεσμένον ἄλευρον, τὸ στόμα μας θὰ ἔχῃ νὰ ὠφεληθῇ πολὺ περισσότερα παρὰ ἐὰν μασήσωμεν ἕνα παξιμάδι ἀπὸ φαρίνα, αὐγά, βούτυρο, ζάχαριν κλπ., ἢ ἕνα μαλακὸ ψωμί, ἕνα τσουρέκι κλπ. Νοστιμώτερα εἶναι βεβαίως τὰ τελευταῖα καὶ γευστικώτερα, ἀλλὰ εἶναι βλαβερὰ εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ στόματός μας. Δυστυχῶς δέ, τελευταίως αἱ κυριώτερσι τροφαὶ τῶν ἀνθρώπων ἰδίως τῶν μεγαλουπόλεων, κατασκευάζονται κατὰ τοιοῦτον μηχανικὸν καὶ χημικὸν τρόπον, ὥστε ἀρκεῖ νὰ τὰς βάλωμεν εἰς τὸ στόμα καὶ χωρὶς μάσησιν, χωρὶς μεσολάβησιν κἂν τῶν ὀδόντων μας, νὰ τὰς καταπίωμεν. Ἡ μάσησις κατήντησε σχεδὸν ἄχρηστος, ἑπομένως καὶ οἱ ὀδόντες μας.

Ἐπιστήμονες μεγάλης ἀξίας, συσχετίζουν τελευταίως τὸν καρκίνον μὲ τὴν διαρκῶς αὔξουσαν κλίμακα τοῦ ποσοστοῦ τῶν βεβλαμμένων ὀδόντων καὶ τῶν ἀσθενειῶν ἐν γένει τῆς στοματικῆς κοιλότητος. Ἕνας Γερμανὸς καρκινολόγος μάλιστα, διεθνοῦς φήμης, διατείνεται ὅτι ὁ καρκίνος εἶναι διαδεδομένος εἰς πολὺ μεγάλην κλίμακα ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχουν καὶ περισσότεροι ἀσθενεῖς μὲ ἐφθαρμένους ὀδόντας.

Μία ἀπὸ τὰς χώρας αὐτὰς εἶναι καὶ ἡ Ἑλβετία. Τοὐναντίον πάλι, ἀντίθετον παράδειγμα εἶναι οἱ Ἐσκιμῶοι. Ὁ λαὸς αὐτὸς δὲν ἔχει γνωρίσει ποτέ του μέχρι σήμερον τὴν φοβερὰν αὐτὴν ἀσθένειαν, τὸν καρκίνον. Τοῦτο δέ, λέγουν, διότι οἱ Ἐσκιμῶοι διατηροῦν καὶ θαυμάσια δόντια.

Ἡ διατήρησις πάλιν τῶν ὡραίων καὶ ὑγιῶν ὀδόντων δὲν ὀφείλεται εἰς τίποτε ἄλλο, παρὰ εἰς τὴν καλὴν φυσικὴν τροφήν των. Οἱ Ἐσκιμῶοι ἔχουν ὡς κυριώτερον των τροφήν, ὡς γνωστόν, τὰ ψάρια. Τροφή, ἡ ὁποία ὡς ἐπίσης γνωρίζομεν εἶναι ἀπὸ τὰς ἀρίστας, ὡς βιταμινοῦχος καὶ φωσφοροῦχος, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ὁ Εὐρωπαῖος ὅσα ψάρια καὶ ἂν καταναλώσῃ, τὰ δόντια του δὲν θὰ βελτιωθοῦν, ἁπλούστατα διότι διαφέρει πολὺ καὶ ὁ τρόπος τῆς παρασκευῆς τῶν φαγητῶν αὐτοῦ. Ὁ Εὐρωπαῖος παρασκευάζει κατὰ χίλιους δυὸ ὀρεκτικοὺς τρόπους τὸ ψάρι, ἀλλὰ ὅταν τοῦτο φθάσῃ εἰς τὸ στόμα ὡς τροφή, εἶναι ἀλλοιωμένον. Κάθε οὐσία θρεπτικὴ καὶ ὠφέλιμος ἔχει ὑποστῇ βασικὰς ἀλλοιώσεις μὲ τὰ τηγανίσματα, τὰ τσικνίσματα, τὰ βρασίματα, τὶς μαγιονέζες, τὰ ἀλατοπίπερα κλπ.

Ἡ καταπολέμησις λοιπὸν τῶν ἀσθενειῶν τοῦ στόματος, ἡ ὁποία θὰ ἐβελτίωνε τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ, θὰ συνεπήγετο ἀληθινὴν ἐπανάστασιν εἰς τὴν διατροφήν, εἰς τὸν τρόπον τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐργασίας γενικῶς.

Πάντως τροφαὶ ἀνόθευτοι παρεσκευασμέναι κατὰ τρόπον ὅσον τὸ δυνατὸν φυσικώτερον εἶναι ἡ βάσις τῆς ὑγείας τοῦ στόματος, καὶ τοῦ σώματος κατὰ συνέπειαν.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΡΑΔΥΝΣΙΝ ΤΟΥ ΓΗΡΑΤΟΣ

Εἶναι ἤδη γνωστὸν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὅτι τὸ σῶμα ἔχει ἀνάγκην τῆς δεούσης ποσότητος βιταμινῶν. Μία διατροφὴ ἐστερημένη τῶν οὐσιωδῶν αὐτῶν οὐσιῶν, προκαλεῖ σοβαρὰ καὶ ὀδυνηρὰ νοσήματα.

Φαίνεται ἤδη ὅτι ἡ ἔλλειψις τῆς βιταμίνης νικοτιλαμίδης δύναται νὰ προκαλέσῃ μείωσιν τῶν πνευματικῶν ἱκανοτήτων τοῦ ἀτόμου ποὺ παρατηροῦνται συνήθως εἰς τοὺς γέροντας. Ἄτομα ποὺ πλησιάζουν τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των ὠφελοῦνται πολύ, ἂν λαμβάνουν τακτικὰ δόσεις ἐκ τῆς βιταμίνης αὐτῆς, ἡ ὁποία βοηθεῖ εἰς τὴν διατήρησιν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων κατὰ τὸ γῆρας.

Εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους ὅτι πολλοὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ποὺ ὑπερέβησαν τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των ἀρχίζουν νὰ λησμονοῦν διάφορα πράγματα τῆς καθημερινῆς των ζωῆς καὶ αἱ κριτικαί των ἱκανότητες δὲν εἶναι ἱκανοποιητικαί. Ὅλα αὐτὰ ὀφείλονται εἰς τὰς ἐκ τοῦ γήρατος ἐκφυλιστικὰς ἀλλοιώσεις τοῦ ἐγκεφάλου. Πιστεύεται ὅτι τὰς ἀλλοιώσεις αὐτὰς προκαλεῖ ἡ ἔλλειψις νικοτιλαμίδης, μιᾶς ἐκ τῆς ὁμάδος τῶν βιταμινῶν Β.

Συνήθως ἔλλειψις νικοτιλαμίδης ἐπέρχεται εἰς τὰ ἡλικιωμένα ἄτομα λόγῳ ἀκαταλλήλου διατροφῆς. Δυνατὸν ἐπίσης νὰ προκληθῇ ἀπὸ ἀνεπαρκῆ ἀπορρόφησιν τῶν τροφῶν ὑπὸ τῶν ἐντέρων.

Ἕνα ἡλικιωμένον ἄτομον ἔχει πάντοτε ἀνάγκην μεγαλυτέρας ποσότητος νικοτιλαμίδης ἀπὸ ἕν νέον ἄτομον. Ὅταν ἡ προσλαμβανομένη ποσότης νικοτιλαμίδης εἶναι πολὺ ὀλίγη, δυνατὸν τὸ ἡλικιωμένον ἄτομον νὰ ὑποστῇ ἐκφυλιστικὰς ἀλλοιώσεις τοῦ ἐγκεφάλου. Ὅταν ὅμως ὁ μηχανισμὸς τῆς σκέψεως δὲν λειτουργῇ καλά, προσλαμβάνει τοῦτο ὀλιγωτέραν τροφὴν καὶ οὕτω χειροτερεύει ἡ κατάστασίς του.

Ἂν εἰς τοιαῦτα ἄτομα δοθοῦν μεγάλαι δόσεις νικοτιλαμίδης ἐπέρχεται βελτίωσις τῶν πνευματικῶν ἱκανοτήτων τῶν ἐντὸς τοιῶν μηνῶν. Ἂν σημειωθῇ τοιαύτη βελτίωσις, τὸ ἄτομον διὰ νὰ διατηρήσῃ τὰς πνευματικάς του δυνάμεις, ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ λαμβάνῃ μικρὰς δόσεις ἐκ τοῦ προαναφερθέντος φαρμάκου.

Συνήθως ἡ ἐπερχομένη βελτίωσις ἐξασθενεῖται ἀπὸ τὴν ἡλικίαν τοῦ ἀσθενοῦς. Θεραπε

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΜΙΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΣ ΜΟΡΦΗ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ

Μερικαὶ χαρακτηριστικαὶ περιπτώσεις

Ὁ Ἀμερικανὸς ψυχίατρος Χάρολντ Μαίην, εἰς ἓν ἐνδιαφέρον ἄρθρον του, δημοσιευθὲν εἰς ἰατρικὸν περιοδικόν, ἀναφέρει περὶ ἑνὸς τύπου ἀλκοολισμοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐλαχιστα γνωστός, χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι καὶ ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνος. Τὸ ἄρθρον ἔχει ὡς ἑξῆς :

'Υπάρχουν ἑκατονταδες τινὲς χιλιάδων ἀνθρώπων μεταξύ μας, μέσα εἰς τοὺς ὁποίους ἐμφωλεύει ἕνα τέρας ποὺ δὲν χρειάζεται παρὰ ἕνα ποτὸν διὰ νὰ ἐξαπολυθῇ ἐλεύθερον. Τὸ ποτὸν αὐτὸ εἶναι το οἰνόπνευμα. Καὶ ὅμως οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ χαρακτηισθοῦν ὡς ἀλκοολικοί. Ἐπιφανειακῶς, ἔχουν τὴν ἐμφάνισιν ἐγκρατῶν καὶ νομοταγῶν πολιτῶν και δι' αὐτὸ ἀποτελοῦν μεγαλυτέραν ἀπειλὴν διὰ τὴν κοινωνίαν. Ἠμποροῦν νὰ μᾶς στοιχίσουν ὅσον καὶ τὰ τέσσαρα ἑκατομμύρια γνωστῶν ἀλκοολικῶν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας.

Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ ΠΟΥ ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΕΙ ΤΣΕΚ

Εἰς μίαν φυλακὴν τῆς Νέας Ὑόρκης συνήντησα ἕνα πρᾶον λογιστάκον, ὁ ὁποῖος εἶχε πιῇ μόνον ἐξ φορὰς εἰς τὴν ζωήν του. Καὶ εἶχε στοιχίσει εἰς τὴν πολιτείαν ἄνω τῶν 100 χιλιάδων δολλάρια κατὰ τὰ 45 ἔτη καθ' ἃ διέμενεν εἰς τὰς φυλακάς, μολονότι τὸ χρηματικὸν ποσὸν τὸ ὁποῖον ὠφελήθη ἀπὸ τὰ ἐγκλήματά του δὲν ὑπερέβαινε τὰ 500 δολλάρια. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔπινε, πάντοτε ἐπλαστογράφει τσέκ. Χρησιμοποιοῦσε πάντοτε τὸ ὄνομά του καὶ ποτὲ δὲν ἔφευγεν ἀπὸ τὴν περιφέρειαν ὅπου ἐξαργύρωνε τὰ τσέκ.

Ὡς λογιστής, διεχειρίζετο μεγάλα χρηματικὰ ποσὰ τῶν ἐργοδοτῶν του καὶ ἦτο πάντοτε εὐσυνείδητος καὶ τίμιος. Κανεὶς δὲν τὸν ἐθεώρει ἀλκοολικόν, διότι σπανίως ἔπινε. Ὅταν ὅμως ἔπινε, κατέληγε πάντοτε εἰς τὴν φυλακήν. Μόνον τὸ 1951 διεπιστώθη ὅτι τὸ γεγονὸς αὐτὸ ὠφείλετο εἰς τὸ οἰνόπνευμα.

Ο ΣΟΒΑΡΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΡΕΠΗΣ ΠΟΥ ΒΙΑΙΟΠΡΑΓΕΙ

Ὡς ἰατρὸς εἰς μίαν μεγάλην ψυχιατρικὴν κλινικήν, εἶχα ὡς ἔργον νὰ ἐξετάζω τὰ τῆς συμπεριφορᾶς τῶν ἀλκοολικῶν. Μίαν ἡμέραν μοῦ ἔφεραν μίαν διάσημον προσωπικότητα, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας της, ὅτι τὸ ζήτημά του δὲν εἶχε τὴν παραμικρὰν σχέσιν μὲ τὸν ἀλκοολισμόν. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχε διαπράξει σειρὰν πράξεων βίας, αἵτινες ἤρχοντο εἰς πλήρη ἀντίθεσιν μὲ τὸν συνήθη χαρακτῆρα του. Μερικαὶ ἀπὸ τὰς πράξεις αὐτὰς θὰ ἠμποροῦσαν νὰ χαρακτηισθοῦν ὡς ἐγκληματικαί. Ἐστάθη τυχηρὸς καὶ διέφυγε τὴν φυλάκισιν.

Ἐξέθεσε τὰς πράξεις του κατὰ τὰ ὀλίγα τελευταῖα ἔτη : ἦσαν ἐντυπωσιακαί. «Οὔτε ἀλκοολικὸς δὲν θὰ τὶς εἶχε κάνει τόσο καλά», ἐτόνισε. Τὸν ἠρώτησα νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν ἡμέραν ἐκάστου διαίου ἐπεισοδίου καὶ νὰ μοῦ εἰπῇ τί εἶχε συμβῆ. «Ἤμουν ἀνήσυχος καὶ στενοχωρημένος, εἶπε διὰ τὴν πρώτην ἡμέραν, καὶ ἐπῆγα σὲ μιὰ κοσμικὴ συγκέντρωσι ὅπου ἤπια λίγο». Καθὼς ἐπανελάμβανε τὸ ἴδιον πρᾶγμα διὰ τρίτην φοράν, ὠχρίασε. «Ἔχετε δίκιο, εἶμαι ἀλκοολικος!, εἶπε. Καὶ κάτι χειρότερο μάλιστα: Μπορῶ σὲ λίγες ὧρες νὰ κάνω ζημιὰ ποὺ δὲν τὴν κάνει ἕνας ἀλκοολικὸς σ' ὅλη του τὴ ζωή!».

Τὸ κλειδὶ τῆς θεραπείας του ἔκειτο εἰς τὸ ὅτι ἀνεγνώρισεν ὅτι ἦτο ἀλκοολικός. Καὶ μολονότι ὑπεβλήθη εἰς ἐπιτυχῆ ψυχανάλυσιν, παραδέχεται ὅτι δὲν πρέπει νὰ ξαναβάλῃ εἰς τὸ στόμα του ποτόν.

Θὰ ἠμποροῦσα νὰ ἀναφέρω χιλιάδας τοιούτων περιπτώσεων. Ὅλοι ὅσοι ἐργάζονται εἰς ποινικὰ ἢ ψυχιατρικὰ ἱδρύματα μένουν πολλάς φορὰς κατάπληκτοι ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀτομικῶν καταστροφῶν ποὺ προεκλήθησαν ἀπὸ ἕνα ποτὸν ἢ ἀπὸ ἕνα μεθυσμένον. Καὶ τὸ ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι οὔτε ὁ νόμος, οὔτε τὸ ἄτομον σχετίζει τὴν πρᾶξιν μὲ τὸν ἀλκοολισμόν.

Εἰς τὸ πνεῦμα τῶν περισσοτέρων ἀνθρώπων, ὁ ἀλκοολισμὸς εἶναι πάθησις ἐκδηλουμένη διὰ βραδέος, ἀλλὰ προοδευτικοῦ ἠθικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐκφυλισμοῦ. Θεωροῦμεν ἀλκοολικοὺς ἐκείνους ποὺ πίνουν πρωΐ-πρωΐ, συνεχίζουν τὰ γλέντια των ἐπὶ ἡμέρας καὶ γενικὰ χαρακτηρίζονται ὡς συστηματικοὶ «μπεκρῆδες».

Φυσικὰ ἓν χημικὸν παρασκεύασμα ποὺ ἠμπορεῖ νὰ προκαλέσῃ παθολογικὴν ἀνωμαλίαν εἰς μίαν ἢ πολλὰς λειτουργίας τῆς προσωπικότητος εἶναι βεβαίως δηλητήριον καὶ τὸ ἄτομον ποὺ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ λάβῃ τὸ δηλητήριον αὐτὸ εἰς τὸν ὀργανισμόν του, εἶναι ἀσθενής. Δὲν εἶναι ἀνάγκη ὁ ἀλκοολισμὸς νὰ μετρηθῇ μὲ τὰ γαλλόνια ποὺ πίνει κανείς. Μπορεῖ κάλλιστα νὰ μετρηθῇ ἀπὸ τὸ ποσὸν τῆς διαταραχῆς τῆς προσωπικότητος, ποὺ προκαλεῖ οἱαδήποτε ποσότης οἰνοπνεύματος.

ΟΤΑΝ ΕΠΙΝΕ ΕΠΑΙΖΕ ΧΑΡΤΙΑ

Δὲν διαπράττουν ἐγκλήματα ὅλοι οἱ κρυφοὶ ἀλκοολικοί. Ἐν τούτοις, ἡ ζημία ποὺ προκαλοῦν εἰς τοὺς ἑαυτούς των καὶ τὰς οἰκογενείας των εἶναι τεραστία. Ἐνθυμοῦμαι κάποιον ὀχεδὸν ἑξηντάρη, ὁ ὁποῖος ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν υἱόν του, που ὑπεβάλλετο εἰς ψυχιατρικὴν θεραπείαν. Ευρισκόμενος εἰς δύσκολον θέσιν κατέφυγεν εἰς ἐμέ.

Πρὶν μὲ ἐπισκεφθῇ, εἶχε μίαν ἐταιρίαν μεταφορῶν καὶ ἦτο πολὺ καλὰ ἀποκατεστημένος. Ἕνα βράδυ ἤπιε μερικὰ ποτήρια μὲ φίλους του καὶ κατόπιν ἐπῆγε νὰ παίξῃ χαρτιά. Ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἔχασε ὅλα ὅσα εἶχε. Καὶ αὐτὴ ἦταν ἡ ἕκτη φορὰ ποὺ τοῦ εἶχε συμβῆ αὐτό.

Μολονότι δὲν τὸ εἶχε ἀντιληφθῇ προτήτερα, ἦτο γεγονὸς ὅτι ποτὲ δὲν ἔπαιζε χαρτιὰ ἂν δὲν εἶχε πιῇ δυὸ-τρία ποτήρια καὶ ποτὲ δὲν ἔπινε τὰ δυὸ-τρία αὐτὰ ποτήρια εἰμὴ ὅταν αἱ ἐργασίαι του ἔφθαναν τὸ μέγιστον τῆς ἐπιτυχίας των. Ἐξ ἐπεισόδια, διαρκέσαντα ἴσως τριάντα ἡμέρας μέσα εἰς τριάντα χρόνια, κατέστρεψαν ἐργασίαν ἥτις ἐχρειόσθη ὁλόκληρον ζωὴν διὰ νὰ δημιουργηθῇ.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος δὲν ἐδέχθη νὰ ὑποβληθῇ εἰς ψυχιατρικὴν θεραπείαν, ἀλλ' ἀπεφάσισε νὰ μὴ βάλῃ ποτὸ εἰς τὸ στόμα του. Ἐντὸς δύο ἐτῶν ἐσημείωσε καὶ πάλιν ἀρκετὴν ἐπιτυχίαν, ἀλλὰ ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται ἀνησυχίαν ὑπὸ διαφόρους μορφάς. Ὅταν ὅμως ἔνοιωσε ὅτι δὲν ἠμποροῦσε πλέον νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν νὰ πιῇ, ἦλθεν ὁ ἴδιος εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Ἐφηρμόσθη ψυχιατρικὴ θεραπεία καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐργασίαν του.

ΑΙ ΣΚΟΤΕΙΝΑΙ ΠΑΡΟΡΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΓΝΩΜΗ ΤΩΝ ΨΥΧΙΑΤΡΩΝ

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κρυφοὺς αὐτοὺς ἀλκοολικοὺς μοῦ περιέγραψαν τί αἰσθάνονται ὀλίγον πρὶν πιοῦν. Κανεὶς ποτὲ σχεδὸν ἀπ' αὐτοὺς δὲν εἶχεν αἰσθανθῇ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ κάμῃ κάποιαν ἐπιλήψιμον πρᾶξιν δημοσίᾳ καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ πιῇ διὰ νὰ πάρῃ θάρρος. Ἀκόμη καὶ ὅταν ἀντελαμβάνοντο πάντως ἀορίστως ὅτι τὰ ἀτοπήματά των εἰς τὸ παρελθὸν εἶχον προέλθει ἀπὸ τὸ ποτόν, δὲν παρεδέχοντο ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἔπρεπε νὰ πιοῦν. Εἰς τὸ κάτω-κάτω, διεμαρτύροντο δὲν ἦσαν ἀλκοολικοί. Ποτὲ δὲν ἦλθε εἰς τὸν νοῦν των ὅτι ἡ ὁπόφασις νὰ πάρουν ἕνα ποτὸν ἦτο ἓν τῇ πραγματικότητι ἡ ἀπόφασις νὰ πλαστογραφήσουν ἕνα τσέκ, νὰ ἐνεργήσουν ἄδικον ἐπίθεσιν, νὰ καταστρέψουν τὴν ἐργασίαν των ἢ νὰ ταπεινώσουν καὶ νὰ ἐξευτελίσουν τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτόν των.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς κρυφοὺς ἀλκοολικοὺς ἰσχυρίζοντσι ὅτι περιπίπτουν εἰς ἓν εἶδος κενοῦ, συγχύσεως καὶ διαπράττουν μίαν ἀντικοινωνικὴν πρᾶξιν ἀναγομένην εἰς τὴν καθημερινὴν δράσιν των. Οἱ πλεῖστοι ὅμως μοῦ εἶπον ὅτι ὅ,τι συνέβη, συνέβη ὑπὸ τὴν ὤθησιν μιᾶς δυνάμεως, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύναντο καὶ δὲν ἤθελον νὰ ἀντισταθοῦν. Ἡ ἀνάμνησις τῶν ὅσων συνέβησαν ἦτο ὡς ἓν κακὸν ὄνειρον, ἓν εἶδος ἐφιάλτου.

Ψυχίατροι, μετὰ τῶν ὁποίων συνεζήτησα περὶ τῆς ἐπικινδύνου αὐτῆς κατηγορίας ἀλκοολικῶν, παραδέχονται ὅτι εἶναι πρωταρχικῆς σπουδαιότητος ὅπως οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ διδαχθοῦν νὰ θεωροῦν ἑαυτοὺς ὡς ἀλκοολικούς. Ἐνῶ εἶναι φανερὸν ὅτι ἔχουν ἓν βαθύτατον ψυχολογικὸν πρόβλημα διάφορον ἢ τὸ οἰνόπνευμα, εἶναι ὅμως ἐξ ἴσου φανερὸν ὅτι ἠμποροῦν κανεὶς νὰ τὸ ἀντιμετωπίσῃ καλύτερον, μὴ παραδενόμενος ὅτι ἀφίνεται ἐλεύθερον διὰ τοῦ οἰνοπνεύματος. Ἡ πίεσις τῆς ἐσωτερικῆς δυνάμεως θὰ γίνῃ τότε τόσον μεγάλη, ὥστε τὸ ἄτομον θὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειαν τοῦ ψυχιάτρου.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀλκοολικούς, οἵτινες γίνονται ἐπικίνδυνοι εἰς τοὺς ἑαυτούς των ἢ εἰς τοὺς ἄλλους ὅταν εἶναι μεθυσμένοι, ἠμποροῦν νὰ πίνουν ἐπί τι διάστημα χωρὶς καμμίαν ἐκδήλωσιν, μέχρις ὅτου δημιουργήσουν ἐπεισόδιον. Τὰ ἄτομα αὐτὰ ἀντιλαμβάνονται ὑποσυνειδήτως τί σημαίνει τὸ νὰ πιοῦν καὶ ἀπέχουν τοῦ ποτοῦ, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων κρίσεως. Ὅλοι οἱ κρυφοὶ ἀλκοολικοὶ φαίνονται φοβούμενοι νὰ πιοῦν μέχρι τοῦ κρισίμου σημείου.

Μία περίοδος ἀσυνήθους γαλήνης προηγεῖται συχνὰ τοῦ εἴδους αὐτοῦ τοῦ ἀλκοολισμοῦ. Τὸ ἄτομον ἔχει ἤδη ἀποφασίσει νὰ πιῇ καὶ δὲν ἀγωνίζεται πλέον νὰ καταπολεμήσῃ τὴν καταστρεπτικὴν ἐσωτερικήν του παρότρυνσιν.

Ὀλόκληρα ἔτη μελετῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ ἀλκοολισμοῦ δὲν κατώρθωσαν νὰ φέρουν εἰς φῶς τίποτε διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀλκοολικῶν αὐτῶν, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος. Μόνον κατόπιν ὡρισμένων γεγονότων ἀναγνωρίζομεν τὴν περίπτωσίν των. Ὅταν ὅμως εὑρεθῇ ὁ τρόπος διαγνώσεώς των, θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ μειωθῇ ἡ ἐγκληματικότης καὶ νὰ ἐλαττωθῇ ὁ φόρτος τῶν ποινικῶν ἱδρυμάτων.

Ἀσφαλῶς οἱ κατὰ τὰ 99,99% τῆς ζωῆς των ἀποδοτικοὶ καὶ νομοταγεῖς πολῖται ἔχουν ἀνάγκην προληπτικῶν μέσων μέτρων ἢ τιμωρίας. Ἕνα μέγα ποσοστὸν τῶν κρυφῶν ἀλκοολικῶν ἠμποροῦν νὰ δαπανήσουν ἕνα χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν θεραπείαν των καὶ θὰ πληρώσουν, ἀρκεῖ νὰ ἀντιληφθοῦν τὸ πρόβλημά των.

«ΗΛΙΟΣ»

Η ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Γνωριζομεν ὅτι ὁ ρευματοειδὴς πυρετὸς εἶναι μια νόσος ποὺ συνήθως προσβάλλει παιδιὰ ἢ νέους ἐνήλικας. Ὁ πάσχων ἔχει ὑψηλὸν πυρετόν, αἱ ἀρθρώσεις του παρουσιάζουν ἐρυθρότητα καὶ οἰδήματα, ὑπάρχουν δὲ ἐνδείξεις ὅτι πλὴν των ἀρθρώσεων ἔχει προσβληθῇ καὶ ἡ καρδία.

Πολλὰ παιδιὰ θεραπεύονται ἀπὸ προσβολὰς ρευματοειδοῦς πυρετοῦ καὶ ζοῦν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὡς ἄτομα ὑγιῆ. Διὰ τὴν νόσον ὅμως αὐτὴν ἐλέχθη ὅτι «λείχει τὰς ἀρθρώσεις καὶ δαγκάνει τὴν καρδίαν».

Ὁ ρευματοειδὴς πυρετὸς προκαλεῖ βλάβας εἰς τὴν καρδίαν διὰ τοῦ σχηματισμοῦ οὐλῶδους ἱστοῦ ἐπὶ τῶν βαλβίδων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς καρδίας καὶ ἰδιαιτέρως ἐπὶ τῆς καλουμένης μιτροειδοῦς, ἡ ὁποία εἶναι λίαν σημαντικὴ διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ ὀργάνου τούτου.

Ὅταν ἐπέρχεται οὐλοποίησις τῆς βαλβίδος αὕτη ἀδυνατεῖ νὰ λειτουργήσῃ ὅπως πρέπει καὶ ἡ καρδία μεγαλώνει σημαντικά. Τοῦτο ἂν δὲν καταπολεμηθῇ δεόντως. δύναται τελικὰ νὰ προκαλέσῃ καρδιακὴν ἀνεπάρκειαν καὶ τὸν θάνατον τοῦ πάσχοντος. ἢ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἀνάπηρον λόγῳ ρευματικῆς νόσου τῆς καρδίας.

Πρὸς πρόληψιν τοῦ ρευματικοῦ πυρετοῦ ἢ τῆς δημιουργίας βλάβης εἰς τὴν καρδίαν μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς νόσου, ἔχουν δοκιμασθῇ πολλαὶ μέθοδοι.

Αἱ διωγκωμέναι καὶ ἐρεθισμέναι ἀρθρώσεις δύνανται τώρα νὰ καταπολεμηθοῦν διὰ τῆς χρήσεως κορτιζόνης. Τὸ φάρμακον ὅμως αὐτὸ φαίνεται νὰ ἔχῃ μικρὰν ἐπίδρασιν εἰς τὴν πρόληψιν τῆς βλάβης τῆς καρδίας ἢ τὴν θεραπείαν τῆς καρδιακῆς βλάβης.

Ἐσχάτως μία μεγάλη ὁμὰς ἀσθενῶν μὲ σοβαρὰν βλάβην τῆς μιτροειδοῦς ὑπεβλήθη εἰς ἐγχείρησιν πρὸς καταπολέμησιν τῆς καρδιακῆς αὐτῆς βλάβης. Κατὰ τὴν ἐπέμβασιν αὐτὴν ἀνοίγεται ὁ θώραξ καὶ ἀποκόπτεται ὁ οὐλώδης ἱστὸς τῆς μιτροειδοῦς. Διὰ τῆς ἐπεμβάσεως αὐτῆς ἐπιτυγχάνεται φυσιολογικὴ λειτουργία τῆς καρδίας.

Πολλὰ ἄτομα ποὺ ὑπέφεραν σημαντικὰ ἀπὸ δύσπνοιαν εἶχον αἱματηρὰ πτύελα καὶ ἀνεπάρκειαν τῆς καρδίας ὠφελήθησαν σημαντικὰ ἀπὸ τὴν ἐγχείρησιν αὐτήν. Καίτοι δὲν ἐπιτυγχάνεται μόνιμος θεραπεία, πολλάκις ἡ ζωὴ τοῦ ἀτόμου παρατείνεται καὶ ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ συμπτώματα τῆς νόσου προλαμβάνονται.

Οὕτω διὰ τῶν νεωτέρων μεθόδων χειρουργικῆς ἐπετεύχθη ὥστε νὰ σβησθῇ ἡ ρευματικὴ νόσος τῆς καρδίας ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν ἀσθενειῶν διὰ τὰς ὁποίας δὲν ὑπῆρχεν ἐλπὶς βελτιώσεως τῆς καταστάσεως τοῦ πάσχοντος.

«ΗΛΙΟΣ»

ΕΝΩ ΔΙΑΒΑΙΝΕΙ Ο ΧΡΟΝΟΣ....

ΤΟ ΗΜΕΡΟΝΥΚΤΙΟΝ

ΚΑΙ Ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Εἶναι ἤδη γνωστὸν ἀπὸ πολλοῦ ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος μεταβάλλεται κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἡμερονυκτίου. Ἄλλην θερμοκρασίαν ἔχει ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὸ πρωΐ, καὶ ἄλλην τὸ βράδυ. Τὸ ἴδιον παρατηρεῖται περίπου καὶ εἰς ὡρισμένα εἴδη λουλουδιῶν. Ἀνοίγουν τὸ πρωΐ, φθάνουν εἰς ὅλην τους τὴν ἀκμὴν τὸ μεσημέρι καὶ ὅσο γερνει ἡ ἡμέρα, πρὸς τὸ βράδυ, ἀρχίζουν νὰ κλείνουν καὶ αὐτὰ τὰ πέταλά των. Ὁ παλμὸς καὶ ἡ ἀναπνοὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι, ὡς γνωστόν, ἀρρήκτως συνδεδεμένα μεταξύ των. Αἱ διάφοροι φάσεις τοῦ ἡμερονυκτίου ἐπηρεάζουν τὴν θερμοκρασίαν καὶ ρυθμίζουν τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας μας, καὶ πολλοὶ ἐπιστήμονες παραδέχονται ὅτι δὲν εἶναι ὁ τρόπος τῆς ζωῆς μας ἡ αἰτία τοῦ ρυθμοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὐναντίον ὁ ρυθμὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ κανονίζει τὸν τρόπον τῆς ζωῆς μας.

Εὑρέθη ἐξ ἄλλου ὅτι ἡ λειτουργία τῆς ἀναπνοῆς καὶ ἐπομένως ἡ κατανάλωσις ὀξυγόνου φθάνει εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον κατὰ τὴν 5ην ἀπογευματινὴν ὥραν, ἐνῶ εὑρίσκεται εἰς τὸ κατώτατον σημεῖον περὶ τὴν 3ην ἢ 4ην πρωϊνὴν ὥραν. Τὰ ἐρυθρὰ καὶ τὰ λευκὰ αἱμοσφαίρια ἐπίσης σημειώνουν κατὰ τὸ 24ωρον διακυμάνσεις κατὰ τὴν κυκλοφορίαν, ἡ ὁποία φθάνει τὸ ἀνώτατον αὐτῆς σημεῖον κατὰ τὴν ὁην ἕως 10ην μεταμεσημβρινὴν ὥραν.

Τὸ κατώτατον πάλιν σημεῖον της παρουσιάζεται συνήθως περὶ τὴν τετάρτην πρωϊνὴν, κάποτε δὲ καὶ μεταξὺ 8— 12 προμεσημβρινήν.

Σημειωτέον ὅτι αἱ πρῶται μεταμεσονύκτιοι ὧραι, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ λειτουργία τῆς ἀναπνοῆς καὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος εὑρίσκονται εἰς ὕφεσιν, εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖναι κατὰ τὰς ὁποίας συνηθέστερον ἐπέρχεται ὁ θάνατος τῶν ψυχορραγούντων.

Τὸ ἤπαρ καὶ ἡ χολὴ ἔχουν ἐπίσης ἰδικήν των ρυθμικὴν περίοδον : ἡ λειτουργία των ἐντείνεται μεταξὺ 2ας καὶ 4ης πρωϊνῆς ὥρας. Ἡ ἐνέργεια τοῦ συμπαθητικοῦ συστήματος, αἱ ἐκκρίσεις τῆς ὑποφύσεως καὶ τῶν λοιπῶν ἀδένων ἐν γένει, ἡ περιεκτικότης τέλος τοῦ αἵματος εἰς ἀδρεναλίνην, σάκχαρον καὶ ἄλλα παρασκευάσματα τοῦ ὀργανισμοῦ, ποὺ ρυθμίζουν τὴν κυκλοφορίαν, τὴν θερμοκρασίαν, τὰς λειτουργίας ἐν γένει καὶ τὴν διάθεσίν μας, ὅλα ἀκολουθοῦν πάντοτε ἕνα ὡρισμένον ρυθμόν.

Καὶ αὐτὰ μὲν ὅλα τὰ ἐξηγεῖ ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη καὶ τὰ ἀποδεικνύει.

Ἐκεῖνο μόνον ποὺ δὲν κατώρθωσεν ἀκόμη νὰ ἐξηγήσῃ, εἶναι τὸ τί μεσολαβεῖ, ὥστε ἡ θερμοκρασία τοῦ ἀνθρώπου νὰ μεταβάλλεται, ὅταν ἀλλάσῃ τόπον διαμονῆς, ἐὰν δηλαδὴ κατοικήσῃ εἰς ὑψηλότερον ἢ χαμηλότερον ἔδαφος, ἢ ἐὰν μετοικήσῃ ἀπὸ ψυχρὸν εἰς θερμὸν κλίμα καὶ τἀνάπαλιν. Ἡ μεταβολὴ τῆς θερμοκρασίας μας δὲν εἶναι ἁπλῶς, ὡς ὑποθέτουν πολλοί, ἀπόρροια τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πιέσεως καὶ τοῦ κλίματος. Ὀφείλεται ἴσως εἰς ἐπιρροὰς κοσμικῶν μᾶλλον παραγόντων. Ἀλλὰ ποίων καὶ πῶς ἐνεργούντων, ἀκόμη δὲν ἐξηκριβώθη.

ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΝ ΜΕ ΠΤΕΡΑ ΝΕΟΥ ΤΥΠΟΥ

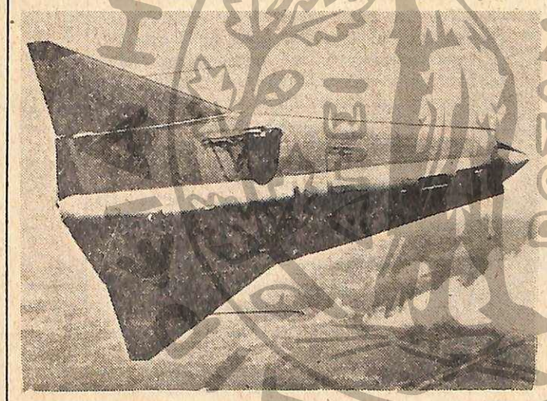

Ἕνα μονοθέσιον Σουηδικὸν ἀεροπλάνον, μὲ πτερὰ νέου τύπου τὸ ὁποῖον δοκιμάζεται ἐπιτυχῶς κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας.

Η ΝΟΣΟΣ ΔΙΦΘΕΡΙΤΙΣ

Ἡ διφθερῖτις εἶναι σχετικῶς σπανία νόσος σήμερον καὶ τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸ ὅτι πολλοὶ γονεῖς εἰς τὰς μεγάλας πόλεις ἐφήρμοσαν τὰς ὁδηγίας τοῦ ἰατροῦ των καὶ ἔκαμαν εἰς τὰ παιδιά των ἐνέσεις, διὰ νὰ τὰ προφυλάξουν ἔναντι τῆς νόσου.

Δυστυχῶς, λόγῳ τῆς ἐλαττώσεως αὐτῆς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κρουσμάτων, εἶναι ἀρκετὰ τὰ ἄτομα ποὺ δὲν προσέχουν πλέον καὶ ἤδη δὲν κάμνουν τὰς δεούσας ἐνέσεις διὰ τὴν προλήψιν τῆς νόσου.

Οὕτω εἰς πολλὰς πόλεις ἤρχισαν νὰ σημειοῦνται τελευταίως ἀρκετὰ κρούσματα ὁ ἀριθμὸς των δὲ ὁλονὲν καὶ αὐξάνει. Αἱ περιπτώσεις αὐταὶ ὀφείλονται εἰς ἐγκληματικὴν ἀμέλειαν πρὸς ἐμβολιασμὸν τῶν παιδιῶν διότι ἡ νόσος δυναται νὰ προκαλέσῃ συβαρὰς βλάβας ἢ καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ. Ἐνίοτε δυνατὸν νὰ ὑποστῇ βλάβην τὸ νευρικὸν σύστημα ἢ ἡ καρδία τοῦ ἀτόμου.

Ἡ διφθερῖτις εἶναι ἓν λοιμῶδες νόσημα ποὺ μεταδίδεται ὑπὸ ἑνὸς ὡρισμένου βακίλλου. Συνήθως προσβάλλεται πρῶτος ὁ βλεννογόνος τοῦ φάρυγγος ἢ τῆς ρινὸς καὶ προκαλεῖται μία λοίμωξις μὲ σχηματισμὸν ψευδομεμβρανῶν. Εἴς τινας περιπτώσεις αἱ μεμβράναι αὐταὶ δύνανται νὰ ἐπεκταθοῦν καὶ πρὸς τὰ κάτω, πρὸς τὴν τραχεῖαν προκαλουμένης οὕτω δυσπνοίας μέχρι σημείου ὥστε ὁ πάσχων νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ ἀσφυξίαν ἂν δὲν γίνῃ ἐπέμβασις εἰς τὴν τραχεῖαν.

Λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ διφθερῖτις δὲν εἶναι συνήθης νόσος καθίσταται ἐνίοτε δυσχερὴς ἡ διάγνωσίς της. Διὰ νὰ γίνῃ ὁριστικὴ διάγνωσις, ἀπαιτεῖται ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέτασις ἐκκρίματος τοῦ ρινοφάρυγγος.

Ἅπαξ καὶ ἐκδηλωθῇ ἡ νόσος, εἶναι δυνατὸν ἡ καρδία τοῦ πάσχοντος νὰ ὑποστῇ σοβαρὰν βλάβην, ἡ ὁποία νὰ ἀποβῇ καὶ θανατηφόρος.

Ἡ βλάβη τῆς καρδίας προκαλεῖται ἀπὸ μίαν οὐσίαν παραγομένην ὑπὸ τοῦ βακίλλου τῆς διφθερίτιδος ποὺ εἶναι γνωστὴ ὡς διφθερικὴ τοξίνη. Ἡ τοξίνη αὕτη δύναται νὰ ἐπιδράσῃ καὶ ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος, προσβάλλουσα κατὰ πρῶτον τὰ νεῦρα ποὺ ἐλέγχουν τὸν λάρυγγα, καὶ τὸ ἀναπνευστικὸν σύστημα. Γενικῶς ὅλοι οἱ μύες τοῦ σώματος δύνανται νὰ προσβληθοῦν ὑπὸ τῆς νόσου καὶ νὰ παραλύσουν μονίμως.

Αἱ μόνιμοι βλάβαι ποὺ προκαλεῖ εἰς τὸ σῶμα ἡ διφθερῖτις εἶναι τόσον σοβαραί, ὥστε εἶναι καθῆκον ὅλων τῶν γονέων νὰ ἀνοσοποιοῦν τὰ παιδιά των ἔναντι τῆς νόσου. Ὅταν ἕνα παιδὶ παραπονεῖται διὰ κινάγχην, πρέπει νὰ ἐξετάζεται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ. Ἂν ὑπάρχῃ ὑπόνοια περὶ διφθερίτιδος, πρέπει νὰ χορηγηθῇ εἰς τὸν πάσχοντα διφθερικὴ ἀντιτοξίνη, μία οὐσία ποὺ ἐξουδετερώνει καὶ προλαμβάνει τὰς φοβερὰς ἐπιπλοκάς. Ὅταν χορηγηθοῦν ἀμέσως μεγάλαι δόσεις ἡ νόσος κατὰ κανόνα νικᾶται.

Η ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Η «ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ»

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ γίνῃ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ὁ ἑορτασμὸς τῆς «Ναυτικῆς Ἑβδομάδος», ἡ ὁποία πρέπει νὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς ἐκδήλωσιν τῆς ἀγάπης τοῦ λαοῦ μας πρὸς τὴν θάλασσαν, ποὺ περιβάλλει ἀπὸ παντοῦ τὴν ἠπειρωτικὴν καὶ νησιωτικὴν ἐπικράτειάν μας. Χάριν εἰς τὴν ἀγάπην αὐτὴν ἐσώθη ἄλλοτε ἡ πατρίς μας ἀπὸ τὸν περσικὸν ζυγόν. διετήρησε τὴν ἀκμήν της ἐπὶ αἰῶνας καὶ κατόπιν κατώρθωσε νὰ σπάσῃ τὰ δεσμὰ τῆς τουρκικῆς δουλείας. Ἡ λατρεία ὅλων τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸ ὑγρὸν στοιχεῖον εἶναι ἐπιβεβλημένη ὄχι μόνον διὰ λόγους εὐγνωμοσύνης, ἀλλὰ καὶ διότι αὕτη ἀποτελεῖ τὴν πλέον βάσιμον ἐλπίδα διὰ τὴν παράτασιν τῆς ζωῆς τοῦ Ἔθνους μας.

*

ΤΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ

Εἰς μίαν πτέρυγα τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου Ἀθηνῶν τῆς ὁδοῦ Σίνα, ἐγκαινιάσθη κατ' αὐτὰς ἡ πρώτη ἔκθεσις τῶν διασωζομένων κειμηλίων τοῦ Μικρασιατικοῦ πολιτισμοῦ, περιλαμβάνουσα στοιχεῖα τῆς κοινωνικῆς, πνευματικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ζωῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὴν ἔκθεσιν διωργάνωσε τὸ Κέντρον Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, ποὺ διευθύνει ἡ ἑλληνικὴ καταγωγὴς σύζυγος τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου κ. Μέλπω Μερλιέ. Μὲ τὴν ἐγκαινιασθεῖσαν σειρὰν ἐκθέσεων τὸ Κέντρον Μικρασιατικῶν Σπουδῶν προσφέρει εἰς τὸ κοινὸν μᾶς ἕνα ἀκόμη δεῖγμα τῆς μεγάλης ἐθνικῆς δράσεώς του, ἡ ὁποία συνεχίζεται ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ μία ἀκατάλυτος εἰκὼν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ποὺ ἤκμασε καὶ διετηρήθη εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἐπὶ σειρὰν πολλῶν αἰώνων ὑπὸ τὰς πλέον ἀντιξόους συνθήκας. Ἡ κ. Μερλιέ, οἱ συνεργάται της καὶ τὸ Γαλλικὸν Ἰνστιτοῦτον ἔχουν καταστῆ, κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν, ἄξιοι ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν προσπάθειάν των νὰ διασώσουν ἕνα ἀπὸ τοὺς σοβαρωτέρους τομεῖς τοῦ μακραίωνος ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

*

Η ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΚΑΙ Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ

Ὁ Γάλλος ἀκαδημαϊκὸς Ἀντρὲ Μωρουὰ ἐξετάζων εἰς ἕνα τελευταῖον ἄρθρον του τοὺς ρόλους τοῦ κινηματογράφου καὶ τῆς τηλεοράσεως, διατυπώνει τὴν ἄποψιν ὅτι δὲν ἔχουν πρωταρχικὴν σημασίαν εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ κοινοῦ καὶ ὅτι εἶναι ἁπλῶς ἐπικουρικὰ μέσα διὰ τὴν κατάρτισιν ἑνὸς ἀνθρώπου. Κατὰ τὸν Μωρουὰ τίποτε δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν ἀνάγνωσιν, ποὺ θὰ παραμείνῃ ὁ βασικὸς παράγων τῆς μορφώσεως κάθε ἀνθρώπου ποὺ θέλει νὰ ἀναπτυνθῇ. Ἐκτὸς τῶν κυρίων πλεονεκτημάτων τῆς ἀναγνώσεως, ὁ Γάλλος ἀκαδημαϊκὸς ἐξαίρει καὶ τὴν χαρὰν ποὺ χαρίζει ἡ δυνατότης νὰ διαβάζῃς μόνος σου: «Ἡ χαρὰ τοῦ νὰ διαβάζῃς κάτι μόνος εἰς τὸ δωμάτιόν σου, χωρὶς περιττοὺς θορύβους ἢ ἐνοχλήσεις, «ἐνώπιος ἐνωπίῳ», μὲ μόνον συνομιλητὴν τὸν ἑαυτόν σου, εἶναι μία ἀπόλαυσις καὶ μαζὶ ἕνα θετικὸν κέρδος τὸ ὁποῖον ὁ θεατὴς μιᾶς ταινίας, ποὺ εἶναι μέλος ἀναπόσπαστον ἑνὸς κοινοῦ, ἑνὸς ὄχλου, μιᾶς ὁμάδος, δὲν πρόκειται νὰ ἀπολαύσῃ». Ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα πλεονεκτήματα τῆς ἀναγνώσεως, ποὺ τὴν καθιστοῦν βασικὸν παράγοντα μορφώσεως εἶναι καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ὁπουανδήποτε στιγμὴν ἠμπορεῖς νὰ τὴν ἐπαναλάβῃς. Γράφει σχετικῶς ὁ Μωρουά: «Ξαναδιαβάζω», εἶναι κάτι τὸ πολὺ πιὸ πολύτιμο ἀπὸ τὸ «διαβάζω». Αἱ μεγάλαι αὗται ἀλήθειαι θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν ἰδιαιτέραν ἀπήχησιν εἰς τὸν τόπον μας. ὅπου γίνεται μεγάλη σύγχυσις μεταξὺ πραγματικῆς μορφώσεως, παραμορφώσεως καὶ ἀμαθείας.

Η ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΔΟΥΛΕΙΑ

Κατάπληξίν προεκάλεσαν εἰς τὸν πολιτισμένον κόσμον αἱ τελευταῖαι ἀποκαλύψεις τοῦ πάστορος Ἐμμανουὴλ Λαγκαδιέρ, ὅτι ὑφίσταται ἀκόμη δουλεμπόριον μεταξὺ ὡρισμένων γαλλικῶν περιοχῶν τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς ἀφ' ἑνὸς, καὶ τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Ὑεμένης ἀφ' ἑτέρου. Ἤδη ἤρχισαν τὰ διαβήματα πολλῶν διὰ τὴν ἄμεσον ἐπέμβασιν τοῦ Ο.Η.Ε. καὶ πιστεύεται ὅτι συντόμως θὰ ἐκλείψῃ τὸ στίγμα αὐτὸ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Παραλλήλως ὅμως ὁ Ο.Η.Ε., θὰ ἔπρεπε νὰ ἐνδιαφερθῇ ἐνεργῶς καὶ διὰ μίαν σταυροφορίαν ὅπως ἐκλείψῃ καὶ ἄλλο στίγμα τῆς ἐποχῆς μας: ἡ καμουφλαρισμένη δουλεία ἐκείνων ποὺ ἐργάζονται σήμερον ὑπὸ συνθήκας χειροτέρας ἀπὸ ἐκείνας, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐδούλευον οἱ σκλάβοι τῶν περασμένων ἐποχῶν, χωρὶς νὰ ἔχουν περιθώριον διὰ τὴν ἀνάπαυσιν ἑνὸς ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, διὰ στοιχειώδη ψυχαγωγίαν καὶ διὰ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν.

*

ΑΙ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΕΙΣ

Πολὺ ὀρθὴ ἡ γενομένη ὑπόδειξις περὶ ὀργανώσεως εἰδικῆς καὶ ἀφανοῦς ἀστυνομικῆς ὑπηρεσίας ἐπιφορτισμένης μὲ τὴν παρακολούθησιν καὶ τὴν σύλληψιν τῶν ἀναισχύντων τύπων τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ ἔχουν ἀποθρασυνθῇ παρενοχλοῦντες τὰς γυναῖκας μὲ χυδαίας ἐκφράσεις, Ἀποτελεῖ σοβαρωτάτην δυσφήμησιν διὰ τὸν τόπον μας; τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ γυναῖκες χωρὶς ἄρρενα συνοδὸν δὲν ἠμποροῦν νὰ κυκλοφορήσουν μόναι των ἀνενόχλητοι πέραν ὡρισμένης ἀκτῖνος τῶν κεντρικῶν τομέων τῆς πόλεως καὶ ἔξω ἀπὸ τὰ περιθώρια τῶν ὡρῶν τῆς μεγάλης κυκλοφορίας τοῦ κοινοῦ, Δυστυχῶς εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀναισχύντων αὐτῶν τύπων ἀγήκουν καὶ μερικοὶ μαθηταί, διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν ὁποίων θὰ ἔπρεπε νὰ ἐνδιαφερθοῦν κάπως σοβαρώτερον τὸ ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ οἱ διάφοροι Σύλλογοι Γονέων καὶ Κηδεμόνων.

*

ΜΙΑ ΕΙΚΟΣΑΕΤΗΡΙΣ

Ἀπολύτως δικαιολογημένη ὑπῆρξεν ἡ συμμετοχὴ τοῦ ὑπουργείου Παιδείας εἰς τὸν ἑορτασμὸν ποὺ ὠργάνωσαν καλλιτέχναι καὶ φιλότεχνοι τῆς πρωτευούσης ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εἰκοσαετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Γραφείου Ἀθηνῶν ποὺ διευθύνει ὁ κ. Κουράκος. Παρ' ὅλον ὅτι πρόκειται περὶ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ Γραφεῖον αὐτὸ ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ μουσικοφίλου Ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ καὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ μας κόσμου μὲ ἀγνὰς ἐκπολιτιστικὰς προθέσεις. Αἱ προσφοραί του ἦσαν πάντοτε τόσον σοβαραί, ὥστε συνέτειναν εἰς τὴν δημιουργίαν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων ποὺ ἐτίμησαν ἱκανοποιητικώτατα τὸν τόπον μας καὶ μάλιστα εἰς στιγμὰς κατὰ τὰς ὁποίας ἐπεδεικνύετο ἀσυγγώρητος κρατικὴ ἀδιαφορία διὰ τὴν ὑποστήριξιν τῆς μοναδικῆς μας Ἐθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς. Ἡ δρᾶσις τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Γραφείου ὑπῆρξεν ἀξιόλογος ὄχι μόνον διὰ τὴν δημιουργίαν σοβαρᾶς καλλιτεχνικῆς κινήσεως ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ διότι συνέτεινεν εἰς τὴν διεθνῆ ἀναγνώρισιν πολλῶν ἐκλεκτῶν καλλιτεχνῶν μας, οἱ ὁποῖοι νάνις εἰς αὐτὸ ἠδυνήθησαν νὰ τιμήσουν τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ · ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ · ΤΕΧΝΑΙ

— Ἡ πρεμιέρα τῆς Λυρικῆς Σκηνῆς εἰς τὸ θερινὸν θέατρον τῆς λεωφόρου Ἀλεξάνδρας μὲ τὴν ὀπερέττα «Κορυδαλλός» ὡρίσθη διὰ τὴν Παρασκευὴν 24 Ἰουνίου.

— Εἰς τὸ θερινὸν θέατρον «Ραντάρ» τῆς λεωφόρου Ἀλεξάνδρας, παρὰ τὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ Ἱπποκράτους, ἤρχισε παραστάσεις ὁ νέος μουσικὸς θίασος Μπέμπας Δόξας καὶ Καλῆς Καλό,

— Ἡ ἔκθεσις τοῦ ζωγράφου κ. Μιχ. Δώρι - Παπαγεωργίου εἰς τὴν γκαλερὶ «ΑΔΕΛ» (ὁδὸς Νίκης 3) θὰ συνεχισθῇ μέχρι τῆς 25ης Ἰουνίου.

—Τὴν 20ήν Ἰουνίου θὰ κλείσῃ ἡ ἔκθεσις τοῦ Βολιώτου ζωγράφου κ. Κώστα Ζήση εἰς τὸν «Παρνασσόν».

— Ὁ νεοσύστατος θίασος ἀρχαίας τραγῳδίας «Ἅρμα Διονύσου» τοῦ ὁποίου ἡγοῦνται ἡ κ. Βάσω Μεταξᾶ καὶ ὁ κ. Ἰορδάνης Μαρίνος ἤρχισε δοκιμὰς μὲ τὴν τραγῳδίαν τοῦ Σοφοκλέους «Αἴας», ἡ ὁποία θὰ παιχθῇ εἰς Δελφούς, Σικυῶνα, Ἐπίδαυρον, Πάτρας, Μεγαλόπολιν Ἐρέτρειαν καὶ Ἄργος.

—Ὑπὸ τῆς Στοματολογικῆς Ἑταιρίας τῆς Ἑλλάδος προεκηρύχθη τὸ Β' Πανελλήνιον Ὀδοντοστοματολογικὸν Συνέδριον, μὲ ταυτόχρονον εἰδικὴν σύνοδον τῆς Διεθνοῦς Ὀδοντιατρικῆς Ὁμοσπονδίας, ἀπὸ 25—30 Σεπτεμβρίου 1955. Τὸ Συνέδριον τελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Βασιλέως, τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ ἄλλων ἐπισήμων.

— Εἰς τὸν πρωταγωνιστὴν τῆς Ἑλληνικῆς Σκηνῆς κ. Μάνον Κατράκην παρεχωρήθη εἰδικὸς χῶρος τοῦ Ἄλσους διὰ πέντε χρόνια διὰ τὴν ἀνέγερσιν θερινοῦ θεάτρου, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ παραστήσῃ ἐφέτος τὸν «Ἀγαπητικὸν τῆς Βοσκοπούλας» τοῦ Κορομηλᾶ.

— Τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον ἀπέρριψεν ὡς ἀκατάλληλα 160 ἐκ τῶν ὑποβληθέντων πρὸς κρίσιν ὑπερδιακοσίων βοηθητικῶν βιβλίων διὰ τὰ σχολεῖα τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

— Τὴν 5ην Ἰουλίου θὰ μεταφερθῇ εἰς Στοκχόλμην καὶ κατόπιν εἰς ἄλλας πόλεις ἡ ὀργανωθεῖσα εἰς τὸ Γκέτεμπουργκ τῆς Σουηδίας ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Παιδείας, ἑλληνικὴ καλλιτεχνικὴ ἔκθεσις. ἤτις ἐσημείωσε ἀπόλυτον ἐπιτυχίαν. Εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην μετέσχον 18 Ἕλληνες καλλιτέχναι μὲ 70 ἔργα των. ἀπὸ τὰ ὁποῖα 40 εἶναι ζωγραφικῆς. 14 γλυπτικῆς καὶ 16 χαρακτικῆς.

—Τὸν προσεχῆ Αὔγουστον ὁ Θυμελικὸς Θίασος τοῦ κ. Λίνου Καρζῆ θὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ ἀρχαῖον θέατρον τῶν Δελφῶν τὴν τραγῳδίαν τοῦ Εὐριπίδου «Μήδεια» μὲ μουσικὴν τοῦ κ. Ἰωσήφ Γκρέκα. Τὸν ρόλον τῆς Μηδείας θὰ ὑποδυθῇ ἡ κ. Ἕλλη Ξανθάκη.

—Τὸν προσεχῆ Αὔγουστον θὰ κατέλθῃ εἰς Ἑλλάδα καὶ θὰ δώσῃ σειρὰν παραστάσεων μὲ τοὺς «Πέρσας» τοῦ Αἰσχύλου εἰς τὰ ἀρχαῖα θέατρα Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, Δελφῶν, Ἐπιδαύρου καὶ εἰς τὸ Ξυλόκαστρον ὁ γνωστὸς ἐρασιτεχνικὸς καλλιτεχνικὸς Ὅμιλος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σορβόννης τῶν Παρισίων.

— Ἡ Ἑλληνὶς ὑψίφωνος τῆς «Μετροπόλιταν Ὄπερα» τῆς Νέας Ὑόρκης κ. Βίλμα Γεωργίου εἰδοποίησε τηλεγραφικῶς τὸν ὑπουργὸν τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ. Γ. Ράλλην, ὅτι ἀποδέχεται σχετικὴν πρόσκλησίν του καὶ θὰ μετάσχῃ εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ μελοδραματικοῦ φεστιβάλ, κατὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἐρμηνεύσῃ τὸν ρόλον τοῦ Ἔρωτος εἰς τὸν «Ὀρφέα» τοῦ Γκλούκ.

ΜΕΣΟΝ ΕΚΦΡΑΣΕΩΣ Ἢ ΜΕΣΟΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ;

ΔΙΑΤΙ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ;

Φιλοσοφία τῆς τέχνης καὶ φιλοσοφία τῆς γλώσσης

Τὸ πρόβλημα ἐὰν ἡ γλῶσσα πρέπει νὰ θεωρηθῇ κυριως ὡς μέσον ἐπικοινωνίας ἢ μέσον ἐκφράσεως, ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ἀντικείμενον διαφωνίας μεταξὺ τῶν φιλοσόφων, τῶν ψυχολόγων καὶ τῶν γλωσσολόγων. Μερικοὶ ἐκ τῶν διασημοτέρων ὀπαδῶν τῆς θεωρίας περὶ μέσου ἐπικοινωνίας ἔδωσαν διαφορους ὁρισμούς. Οὕτω ὁ Γερμανὸς ψυχολόγος Ἔρμαν Ἔμπινγκχαους καθορίζει : «Γλῶσσα εἶναι ἓν σύστημα συμβατικῶν σημείων, δυναμένων νὰ ἀναπαράχουσιν αὐθαιρετως ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν». «Γλῶσσα εἶναι ἓν σύστημα ἤχων, ἐκφραζόντων ἰδέας» (Φερδ. ντὲ Σωσσύρ), «Ἡ οὐσία τῆς γλώσσης εἶναι ἐπικοινωνία» (Οὔγκο Σούχαρντ), «Ἡ ὁμιλία εἶναι τὸ μέγα μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιτυγχανεται ἡ ἀνθρωπίνη συνεργασία» (Ντὲ Λαγκούνα).

Ἡ γλῶσσα ὡς μέσον ἐκφράσεως

Ὁ κυριώτερος ὀπαδὸς τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ γλῶσσα εἶναι κυρίως μέσον ἐκφράσεως εἶναι ὁ Ἰταλὸς φιλόσοφος Μπενεντέττο Κρότσε, τοῦ ὁποίου αἱ ἰδέαι προῆλθον ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Τζ. Μπ. Βίκο. Εἰς τὸ βιβλίον του «Αἰσθητικὴ» ὁ Κρότσε ὑποστηρίζει ὅτι «ἡ γλῶσσα εἶναι ἐναρθρος ἦχος πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκφράσεως», προσθέτων ὅτι «ἐκφορὰ ἤχων ποὺ δὲν ἐκφράζουν τίποτε δὲν εἶναι γλῶσσα». Ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν αὐτὴν τοῦ Κρότσε, συνάγεται ὅτι ἡ αἰσθητικὴ καὶ ἡ γλωσσολογία, ἀσχολούμεναι ἀμφότεραι μὲ προβλήματα ἐκφράσεως, εἶναι ἐν τῇ πραγματικότητι μία ἐπιστήμη καὶ ἔτι περαιτέρω, ὅτι ἡ φιλοσοφία τῆς γλώσσης εἶναι ὁμοία μὲ τὴν φιλοσοφίαν τῆς τέχνης. Ἡ ἄποψις αὐτὴ δὲν ἀγνοεῖ τὴν λογικὴν διάρθρωσιν, ἥτις ἐνυπάρχει εἰς τὴν γλῶσσαν. Ἀντιθέτως θεωρῶν τὴν γλῶσσαν ὡς καλλιτεχνικὴν ἔκφρασιν, ὁ Κρότσε ἐπιβεβαιώνει τὴν λογικὴν της ὅασιν, ἀλλὰ, ὅπως καὶ ὁ Βίκο, θεωρεῖ τὴν λογικὴν τῆς γλώσσης ὡς συνυπάρχουσαν ἐντὸς αὐτῆς καὶ ὑποτεταγμένην εἰς τὸν ποιητικὸν σκοπὸν τῆς γλώσσης. Ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἔμφυτος γνῶσις ἢ ἔκφρασις προηγεῖται τῆς διανοητικῆς γνώσεως ἢ ἀντιλήψεως, ὅπως ἡ τέχνη προηγεῖται τῆς ἐπιστήμης καὶ ἡ ποίησις τῆς πρόζας. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἔκφρασις εἶναι ὁ πρωταρχικὸς σκοπὸς τῆς γλώσσης καὶ μολονότι ἡ γλῶσσα ἠμπορεῖ πολὺ καλὰ νὰ εἶναι καθαρὰ ἔκφρασις, οὐδέποτε ἠμπορεῖ νὰ εἶναι καθαρὰ ἐπικοινωνία. Καὶ εἰς μίαν γλῶσσαν ποὺ δυνάμεθα νὰ μὴ ὀνομάσωμεν ποιητικήν, ἀλλὰ πεζήν, ὑπάρχει πάντοτε κάτι τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὴν λογικήν.

Πράγματι εἶναι εὔκολον νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ γλῶσσα δὲν εἶναι καθαρῶς λογικὸν κατασκεύασμα. Ἐὰν συνέβαινε τοῦτο, ἐπειδὴ αἱ λογικαὶ ἀρχαὶ ὅπως καὶ αἱ μαθηματικαὶ, εἶναι αἱ ἴδιαι καὶ ὑπῆρξαν πάντοτε αἱ ἴδιαι δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, πέντε συνέπειαι θὰ ἦσαν ἀναπόφευκτοι : 1) ἡ γλῶσσα θὰ ἦτο τέλειον ὄργανον ἐπικοινωνίας καὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ ἐννοοῦσαν πλήρως ἀλλήλους, 2) θὰ ὑπῆρχε μόνον μία γλῶσσα, 3) αἱ γλῶσσαι δὲν θὰ μετεβάλλοντο ποτέ, 4) ἡ γλῶσσα δὲν θὰ ἦτο ἱκανὴ νὰ ἐκφράζῃ συγκινήσεις, ὄνειρα, αἰσθήματα καὶ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι ὄργανον τῆς ποιήσεως καὶ 5) αἱ γλῶσσαι θὰ ἦσαν τελείως ὁμαλαί.

Εἶναι φανερὸν ὅτι αἱ ὑποθέσεις αὗται δὲν ὑφίστανται. Αἱ τεχνηταὶ γλῶσσαι, ὅπως ἡ Ἐσπεράντο, ἡ Ἴντο ἢ ἡ Βολαπύκ, δημιουργηθεῖσαι ὑπὸ καθηγητῶν εἰς τὰ γραφεῖα των, πληροῦν μερικὰς ἐκ τῶν ἀνω προϋποθέσεων, ἀλλὰ μετά τινα ἔτη χρήσεως δὲν θὰ τὰς πληροῦν.

Ἐκτὸς τούτου, καὶ μιὰ ἐπιπολαία ἀκόμη ἀνάλυσις μιᾶς ζωντανῆς γλώσσης εἶναι ἀρκετὴ νὰ ἀποκαλύψῃ τὴν ποιητικὴν καὶ συναισθηματικὴν φύσιν της. Ἡ γραμματική, ἡ ἀπόπειρα δηλαδὴ νὰ ἐπιβληθῇ ποιά τις τάξις καὶ λογικὴ εἰς τὴν ἀκαταστασίαν μιας ὁμιλουμένης γλώσσης, παρουσιάζεται συνεχὼς ὑπὸ τῶν ὁμιλητῶν διὰ λογους οἱ ὁποιοι εἶναι φανερὸς ἐκφραστικῆς ἢ φαντασιώδους φύσεως. Ὡς προς τὴν σημασιολογίαν, ἡ κυριωτέρα πηγὴ ἀλλαγῆς τῆς ἐννοίας καὶ ἀκόμη καὶ ἀλλαγῆς τῶν λέξεων εἶναι ἡ μεταφορὰ — ἡ μεταφορικὴ ἔκφρασις — τὸ οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς ποιήσεως. Ἀρκεῖ νὰ ρίψωμεν ἕνα βλέμμα εἰς τοὺς χάρτας οἱουδήποτε γλωσσολογικοῦ ἀτλαντος, δεικνύοντας τὴν γλῶσσαν εἰς τὴν ζῶσαν πραγματικότητα, διὰ νὰ ἴδωμεν τὴν ἀνθρωπίνην φαντασίαν ἐπὶ τὸ ἔργον, μεταβάλλουσαν, συνδέουσαν πράγματα ἄτινα δὲν συνδέονται λογικῶς, χωρίζουσαν ὅ,τι λογικῶς εἶναι ὅμοιον, ἀκολουθοῦσαν τὰς παραδόξους φαντασιοπληξίας καὶ ἰδιοτροπίας τῆς ἀνθρωπότητος. Εἰς τὸν Γλωσσικὸν Ἄτλαντα τῆς Ἰταλίας, λόγου χάριν, ἡ μυῖγα, ὁ ψύλλος καὶ ἡ σφήκα, τὰ ὁποῖα εἶναι μᾶλλον ἀηδῆ ζῶα καὶ δὲν κεντρίζουν ἰδιαιτέρως τὴν ἀνθρωπίνην φαντασίαν, ἀντιπροσωπεύονται διὰ «λογίων» λέξεων, αἵτινες προέρχονται ἄπασαι ἐκ τῆς λατινικῆς (musca, pulex, vespa). Ἀντιθέτως ἡ λιβελλούλη, ἡ πεταλούδα καὶ ἡ ἀκρὶς, αἵτινες διεγείρουν τὴν φαντασίαν, ἀντιπροσωπεύονται ὑπὸ πλήθους διαφόρων ὀνομάτων, ἀπάντων καθαρῶς ποιητικοῦ χαρακτῆρος.

Αἱ παραβάσεις τῶν κανόνων καὶ αἱ ἀνωμαλίαι

Αἱ καλούμεναι «ἀνωμαλίαι» τῆς γλώσσης εἶναι μία ἐπὶ πλέον ἀπόδειξις τοῦ μὴ λογικοῦ χαρακτῆρος της. Ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἑνικοῦ ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ, τοῦ πληθυντικοῦ ἀντὶ τοῦ ἑνικοῦ, τοῦ παρωχημένου ἀντὶ τοῦ ἐνεστῶτος, τοῦ ἐνεστῶτος ἀντὶ τοῦ παρωχημένου (ἱστορικοῦ) ἐνεστῶτος) ἢ τοῦ μέλλοντος, ἀρσενικῶν ἀντὶ θηλυκῶν, θηλυκῶν ἀντὶ ἀρσενικῶν, ὀνομάτων ἀντὶ ρημάτων, ρημάτων ἀντὶ ὀνομάτων, προτάσεων εἰς τὰς ὁποίας ἐλλείπει τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ρῆμα, εἶναι τοιαῦται ἀποδείξεις. Ἡ ἐπιφανειακὴ ὅμως αὐτὴ σύγχυσις, δὲν εἶναι χάος ἢ ἀταξία, οὔτε προέρχεται ἀπὸ.: μίσος πρὸς τὴν γραμματικὴν ἢ ἀπὸ ἓν εἶδος γλωσσικοῦ σαδισμοῦ. Ὄπισθεν αὐτῆς ὑπάρχει ἡ τάξις, ἡ ἀνθρωπίνη δύναμις ἡ ὁποία ἀποκαλύπτεται εἰς τὴν γλῶσσαν — δηλαδὴ ἡ ποιητικὴ φύσις τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ δύναμις αὐτὴ εὑρίσκει τὴν καθαρὰν ἔκφρασίν της εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ ἰδία εἰς τὸ φαινόμενον τοῦ φωνητικοῦ συμβολισμοῦ καὶ εἰς τὴν μουσικὴν ἁρμονίαν τῆς ποιήσεως τῆς ὁμιλουμένης γλώσσης ἀκόμη καὶ τοῦ πεζοῦ λόγου.

Ἀντικατάστασις ἀρχαίων λέξεων διὰ νέων ἐκφραστικωτέρων

Ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ εἶναι ἐκφραστικὸς εἰς τὴν χρῆσιν τῆς γλώσσης, ὁδηγεῖ τὸν ὁμιλητὴν εἰς συχνὴν ἀνανέωσιν τοῦ γλωσσικοῦ ὑλικοῦ, διότι αἱ παλαιαὶ λέξεις ἢ μορφαὶ ἐγίναν τετριμμέναι καὶ ἀχρωμοι ἐν σχέσει πρὸς τὰ αἰσθήματά του καὶ τὴν ἐντύπωσιν ποὺ θέλει νὰ κάμῃ εἰς τὸν ἀκροατήν του. Ἡ τάσις αὐτὴ εἶναι ἰσχυροτάτη εἰς τὴν γλῶσσαν, μεταμορφώνουσα σταθερῶς τὰς διαφόρους γλώσσας καὶ κάμνουσα τὴν μίαν ἀκατανόητον εἰς τὸν ὁμιλοῦντα τὴν ἄλλην. Αὐτὸ ἠμπορεῖ καλλιστα νὰ παρατηρηθῇ εἰς ὡρισμένα ζεύγη λέξεων, ὅπως εἰς τὰ ἐπίθετα «μεγάλος» καὶ «μικρὸς» καὶ τὰ οὐσιαστικὰ «ἀνὴρ» καὶ «παιδίον».

Αἱ ἀντιλήψεις τοῦ «μεγάλος» καὶ «μικρὸς» εἶναι προφανὲς ὅτι ἔχουν κάποιαν συνάφειαν, ἀλληλοσυμπληρωτικὴν οὕτως εἰπεῖν. «Μεγαλος» σημαίνει ἐκεινος ποὺ δὲν εἶναι «μικρὸς» καὶ «μικρὸς» ἀντιθέτως σημαινει «ἐκεινος ποὺ δὲν εἶναι μεγαλος». Πραγματι ἡ μία δὲν ἠμπορει νὰ ὑπαρξῃ χωρὶς τὴν ἄλλην. Δὲν ὑπάρχει συνεπως λογικὴ διαφορὰ κατὰ τὸ εἶδος μεταξὺ των καὶ δὲν θὰ ὑπῆρχε γλωσσολογικὴ διαφορὰ ἐὰν ἡ γλῶσσα ἦτο καθαρῶς λογικη. Ἡ γλῶσσα ὅμως δὲν δέχεται τοιοῦτους περιορισμούς. Εἰς τὸν Γλωσσικὸν Ἄτλαντα τῆς Ἰταλίας, τὸν ὁποῖον ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω, ὁ χάρτης ὁ ἀφιερωμένος εἰς τὴν λέξιν grande (μεγάλος) εἶναι μᾶλλον μονότονος, δεικνύων σχεδὸν ὁμοιομορφως λέξεις ἐκπροσωπούσας τὴν λατινικὴν grandis. Ὁ χάρτης ὅμως ὁ ἀφιερωμένος εἰς τὴν λέξιν piccolo (μικρὸς) δεικνυει τεραστίαν ποικιλίαν, διότι αἱ Ἰταλικαὶ διάλεκτοι ἔχουν δωδεκάδας διαφορετικῶν λέξεων διὰ τὸ «μικρὸς» καὶ φαίνεται ὅτι ὄχι μόνον ἑκάστη περιοχὴ καὶ ἑκάστη πολις, ἀλλὰ καὶ κάθε σχεδὸν χωρίον ἔχει τὴν ἰδικήν του λέξιν. Τὸ ἴδιον ἀληθεύει ἐὰν συγκρίνωμεν τὰς ρωμανικὰς γλώσσας μὲ τὴν λατινικὴν καὶ πρὸς ἀλλήλας. Οὕτω, ἡ λατινικὴ λέξις grandis ἐπέζησε σχεδὸν πανταχοῦ (ἰταλιστὶ καὶ ἱσπανιστὶ grande, γαλλιστὶ grand κλπ.). Ἡ λατινικὴ λέξις ὅμως parvus, ἡ ὁποία χωρὶς νὰ εἶναι βραχυτάτη, ὁμώνυμος ἢ ἄλλως πως ἀνώμαλος, δὲν εἶχε φωνητικὸν λόγον νὰ ἐξοστρακισθῇ, ἐξηφανίσθη ὁλοσχερῶς. Ἓν ἀκόμη περισσότερον σημαντικὸν γεγονὸς εἶναι ὅτι ἡ λέξις αὐτὴ ἀντικατεστάθη πανταχοῦ ὑπὸ λέξεων αἴτινες διαφέρουν ἡ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὰς γερμανικὰς γλώσσας.

Ἡ λέξις «ἀνὴρ» εἰς τὰς ρωμανικὰς γλώσσας προῆλθεν ἀπὸ τὴν λατινικὴν homo καὶ δεικνυει ἀκόμη μεγαλυτέραν σταθερότητα ἀπὸ τὸ «μεγάλος» (ἰταλιστὶ uomo, γαλλιστὶ homme, ἱσπανιστὶ hombre, πορτογαλιστὶ home, ρουμανιστὶ om). Διὰ τὸ «παιδίον» ὅμως ὑπάρχει πλῆθος τελείως διαφορετικῶν λέξεων (ἰταλιστὶ ραγκάτσο, μπαμπίνο, ἱσπανιστὶ μουτσάτσο, νίνιο κλπ.) Εἰς τὰς γερμανικὰς γλώσσας τὸ Man ἀναφαίνεται σταθερὸς διὰ τὸν ἄνδρα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ «παιδίον», ὅπερ δισφέρει μεγάλως.

Ἡ ἐξήγησις εἶναι φανερά. Ἐνῶ αἱ ἰ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

Ο ΠΡΑΜΑΤΕΥΤΗΣ

Ἦρθε ἀπ' τὴν Πόλη νιὸς πραματευτὴς
μὲ διαλεχτὴ πραμάτεια,
μ' ἀσημικὰ καὶ χρυσικὰ
καὶ μὲ γλυκὰ καὶ μαῦρα μάτια.

Κ' οἱ νιὲς ποβοπλαντάζουν τοῦ χωριοῦ
στὶς πόρτες καὶ στὰ παρεθύρια,
κ' οἱ παντρεμένες ξενυχτᾶν
γιὰ τὰ σμιχτὰ γραφτά του φρύδια.

Τρίζωστη ζώνη ὁλόχρυση φορεῖ
σὲ δαχτυλίδι μέση·
καὶ πιά, ἡ ὡραία χήρα δὲ βαστᾶ :
— Πραματευτή, πολὺ μ' ἀρέσει
ἡ ζώνη ποὺ φορεῖς κι' ὅ,τι νὰ πεῖς
σοῦ τάζω κι ἄλλα τόσα!...

— Δὲν τὴν πουλῶ μὲ οὐδὲ φλουριὰ
μὲ οὐδ' ὅσα κι ἄλλα τόσα γρόσσα·
ἔτσι, ὡραία, ὡραία — πῶς νὰ σὲ πῶ,
ρόδο ἢ κρίνο ;
ἕνα μοῦ κόστισε φιλὶ
κι' ὅπου εὕρω δυὸ τὴ δίνω...

— Σύρε ταχιὰ στὴν Ὥρια τὴ σπηλιά,
πραματευτὴ μὲ τὰ ὥρια μάτια
καὶ κεῖ σοῦ φέρνω τὴν τιμὴ
καὶ παίρνω τὴν πραμάτεια.

Τραβάει ταχιὰ στὴν Ὥρια τὴ σπηλιὰ
καὶ στοῦ μεσημεριοῦ τὴ στάλα
φτάνει στὴν Ὥρια τὴ σπηλιὰ
σὲ μοῦλα χρυσοκάπουλη καβάλλα.
Δένει τὴ μοῦλα στὴν ξινομηλιὰ
ποὺ ἰσκιώνει ἐμπρὸς στὸ σπήλιο,
στὰ μάτια του ποὺ τὸν πλανᾶν
βάζει συχνὰ τὸ χέρι ἀντήλιο
καὶ τρώει καὶ τρώει τὴ στράτα τοῦ
(χωριοῦ.

Δὲ φαίνεται κι οὐδὲ γρικιέται
καὶ μπαίνει μέσα στὴ σπηλιὰ
κι ἀποκοιμιέται...

Μέσα στὴ στοιχειωμένη τὴ σπηλιὰ
ποὺ ἀποσταμένος γέρνει,
ὕπνος τὶς φέρνει, ὕπνος τὶς παίρνει:
νερά·ι δες περδικόστηθες, στητὲς
καὶ μαρμαροτραχῆλες,
ἀνίσκιωτα κορμιά, ἀδειανά,
διανέματα κι ἀνατριχίλες,
στὶς κομπωτὲς πλεξοῦδες των φοροῦν
νερα·ι δεγνέματα καὶ πολυτρίχια
κ' ἔχουνε κρίνους δάχτυλα
κ' ἔχουν ροδόφυλλα γιὰ νύχια
κ' ἔχουνε χρυσομέταξα μαλλιὰ
κ' ἐλιόμαυρες λαμπῆθρες
—τέτοιες μὲ μέλι σύγκερο μεστὲς
οἱ Ὑθλαῖες κερῆθρες.
Καὶ μιά, ἡ Ἐξωτέρα ἡ παγανή,
παγάνα τοῦ θανάτου
χτυπάει τὸ νιὸ πραμστευτὴ
καὶ παίρνει τὰ συλλο·ι·κά του.
Τώρα στὴ χώρα ὁ νιὸς πραματευτὴς
κλαίει καὶ λέει πάλι ἐκεῖνο :
—"Ενα μοῦ κόστισε φιλὶ
κι' ὅπου εὕρω δυὸ τὴ δίνω
τὴ ζώνη πῶπλεξε ἡ καλὴ — ὦ ἕνα φιλὶ
ἡ ἀρραβωνιαστικιά μου...
μὲ πλάνεσε μιὰ ξωτικιὰ στὴν ξενητειὰ
καὶ πῆρε τὰ συλλο·ι·κά μου!

Ι. Γρυπάρης

!ΔΑΝΙΚΟΙ ΑΥΤΟΧΕΙΡΕΣ

Γυρίζουν τὸ κλειδὶ στὴν πόρτα, παίρ-
(νουν
τὰ παλιά, φυλαγμένα γράμματά τους,
διαβάζουν ἥσυχα, κι' ἔπειτα σέρνουν
γιὰ τελευταία φορὰ τὰ βήματά τους.

Ἦταν ἡ ζωή τους, λένε, τραγωδία.
Θεέ μου, τὸ φριχτὸ γέλιο τῶν ἀνθρώ-
(πων,
τὰ δάκρυα, ὁ ἱδρώς, ἡ νοσταλγία
τῶν οὐρανῶν, ἡ ἐρημία τῶν τόπων.

Στέκονται στὸ παράθυρο, κοιτᾶνε
τὰ δέντρα, τὰ παιδιά, πέρα τὴ φύση,
τοὺς μαρμαράδες ποὺ σφυροκοπᾶνε,
τὸν ἥλιο ποὺ γιὰ πάντα θέλει δύσει.

Ὅλα τελειῶσαν. Τὸ σημείωμα νάτο,
σύντομο, ἁπλό, βαθύ, καθὼς ταιριάζει,
ἀδιαφορία, συγχώρηση γεμάτο
γιὰ κεῖνον ποὺ θὰ κλαίει καὶ θὰ δια-
(βάζει.

Βλέπουν τὸν καθρέφτη, βλέπουν τὴν
(ὥρα,
ρωτοῦν ἂν εἶναι τρέλλα τάχα ἢ λάθος,
«Ὅλα τελειώσαν, ψιθυρίζουν, τόρα»,
πῶς θ' ἀναβάλουν βέβαιοι κατὸ βάθος.

Κ. Καρυωτάκης

*

ΛΗΘΗ

Καλότυχοι οἱ νεκροὶ ποὺ λησμονᾶνε
τὴν πίκρια τῆς ζωῆς. Ὄντας βυθίσει
ὁ ἥλιος καὶ τὸ σούρουπο ἀκλουθήσει
μὴν τοὺς κλαῖς, ὁ καημός σου ὅσος
(καὶ νᾶναι.

Τέτοιαν ὥρα οἱ ψυχὲς διψοῦν καὶ πάνε
στῆς λησμονιᾶς τὴν κρουσταλλένια
(βρύση·
μὰ βοῦρκος τὸ νεράκι θὰ μαυρίσει
ἂ στάξει γι' αὐτὲς δάκρυ ὅθε ἀγαπᾶνε.

Κι ἂν πιοῦν θολὸ νερὸ ξαναθυμοῦνται,
διαβαίνοντας λιβάδια ἀπὸ ἀσφοδίλι,
πόνους παλιούς, ποὺ μέσα τους κοι-
(μοῦνται,

Ἂ δὲ μπορεῖς παρὰ νὰ κλαῖς τὸ δεῖλι,
τοὺς ζωντανοὺς τὰ μάτια σου ἂς θρη-
(νήσουν :

Θέλουν, μὰ δὲ βολεῖ νὰ λησμονήσουν.

Λ. Μαβίλης

*

ΓΕΡΟΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ

"Ενας γέρος σὲ φτώχιας ἀνάγκη
ἄλλον τρόπο νὰ ζήσει δὲν εἶχε,
χώρια ξύλα νὰ κόφτει στὸν λόγγο,
μετὰ βιᾶς τὸ ψωμί του νὰ βγάλει.
Μιὰν ἡμέρα βαριὰ φορτωμένος
περπατῶντας σ' ὀρθὸ μονοπάτι,
ὀχ τὸν κόπο καὶ κάμα τοῦ ἥλιου
τὴν ἀνάσα νὰ πάρει δὲ φτάνει.

Σ' ἕναν ὄχτο τ' ἀνάσκελα πέφτει
καὶ στὸ μέγα πολὺ κούρασμά του
τὴ ζωή του μισᾶντας βαρίεται
καὶ τὸ Χάρο μὲ πόθο του κράζει.

Νὰ ὁ Χάρος ὀμπρός του πετιέται,
τὸ βρεπάνι κρατῶντας στὸ χέρι
μὲ ἄγριαν ὄψη καὶ σχῆμα τρομάρας,
«—Γιά με, γέρο, τοῦ λέγει, τί θέλεις;»

«—"Αχ! ὁ γέρος εὐτὺς ἀποκρίθη,
τὸ ζαλίκι μου αὐτὸ βεν μποροῦσα
νὰ σηκώσω· σὲ φώναξα ὁ δόλιος
νὰ μοῦ δώκεις ὀλίγη βοήθεια.

Γ. Βηλαρᾶς

«ΕΧΘΡΑ ΚΟΥΡΟΤΡΟΦΟΣ»

Ὁλοένα πιότερο νυχτώνει
κι' ἐγὼ τὸ δρόμο πάω μονάχος·
ὁλουθε ὁ κίντυνος με ζώνει
μπροστὰ γκρεμὸς καὶ πίσω βράχος.
Καὶ κάτι ὅλο μὲ σέρνει ἀπάνω
κ' εἶναι τὸ πάε μου σὰ φευγαλα,
καὶ πουθενὰ νὰ ξανασάνω
σ' ἀπόμερη σπηλιὰ ἢ κουφάλα.

Κι ὅσο βαθιὰ νυχτώνει γύρα μου
ὀλ' ἀφανίζονται σὰν ὄνειρο.
Ἀκαλεστη μονάχα ἡ μοῖρα μου,
σὰν τὸ τελώνιο τὸ παμπάνηρο
τοῦ μύθου, ἀνέβη μου στὴ ράχη
κ' ἀπάνω μου σκαρφαλωμένη
μὲ σπρωχνει μπρός, σὰ χαρὰ νἄχει
τὸν κόπο πάντα νὰ μοῦ ἀξαίνει.

Κ' ἴδια μ' ἐμὲ νιώθω ξοπίσω
τὸν ἴδιο δρόμο ἄλλοι νὰ πάνε,
κι οὔτε μπορῶ νὰ τοὺς βοησήσω,
οὔτε κ' ἐκεῖνοι μὲ βοηθᾶνε.
Καθένας στὰ σκοτάδια μόνος
κ' ἡ μοῖρα πάνω του καβάλλα,
κ' εἶν' τῆς ἐρμιᾶς διπλὸς ὁ πόνος,
διπλὸς κι' ὁ κόπος στὴ φευγαλα

Κι ὁλοῦθε ἀνάβολος ὁ δρόμος
ποὺ ἁπλώνεται λοξὸς καὶ πάει
σὰν ὅλο μπρός. Καὶ κάποιος τρόμος
ὁλονυχτὶς μᾶς τυραννάει.
ἂν, ὡς τὸν χάραξε ὁ καιρός,
δρόμον ἀτέλειωτο κι ἀπέραστο
πάει στ' ἀλήθεια πάντα μπρὸς
καὶ κάπου σὲ μιὰν ἄκρη βγαίνει,
σὲ κάτι ἀτάραχο κι ἀγέραστο,
ἢ σὰν ὀχιὰ κουλουριασμένη,
ξαπίστροφος πάλι γυρνᾶ
στὰ ἴδι' ἀχνάρια του ξανά.

Καὶ μέσ' στ' ἀνεβοκατεβάσματα,
ποὺ ἁπλώνει τὸ ξετύλιγμά του,
σὰν πλανεψες καὶ ξεγελάσματα,
ὥςμε τὸ λάκκο τοῦ θανάτου
κανεὶς νὰ νιώσει δὲ μπορεί
ἂν εἶν' ἀνήφορος γιὰ κάποια
συγνεφοσκέπαστη κορφὴ
ἢ ἂν γκρεμίζεται στὰ σάπια
νερὰ ἐνὸς βούρκου χαμηλὰ
κ' ἐκεῖθε πάλι ξαναβγαίνει
κι ἀνηφορᾶ πρὸς τὰ ψηλὰ
κι ὅλο στὰ ἴδια πάντα μένει.

—"Ισκιοι καλοὶ κ' ἴσκιοι ἀλαφροί,
πέστε μου τώρα ἐσεῖς, ἂν πήγατε
πιὸ πάνω σέ καμιὰ κορφὴ
κ' εἴδατ' ἐκεῖ καὶ ξαναφύγατε
γιὰ νὰ ξανάρθετε κοντά μας,
ξέρετε σεῖς καμιὰν ἀλήθεια,
γιατὶ ξεκίνησα, ποῦ πάω ;
Καὶ πάλι, ἂν τύχει καὶ δὲν ξέρετε
πέστε μου πλάνα παραμύθια.
Κι ἀχνοφεγγιὰ μου ἐσὺ κρυφή,
ἂν κάπου ἀπὸ ψηλὰ ριπίστηκες
νὰ πέσης σ' αὐλακιὰ θολή,
πές μου ἀπ' τὸ φῶς γιατὶ χωρίστηκες
καὶ τί λογῆς εἶναι τη ἡ βρύση
ποὺ φῶς ἀστείρευτο ἀναβρυεῖ ;
κ' ἴσαμ' ἐκεῖ ν' ἀνηφορήσει
ἡ κούρασή μου πῶς μπορεί ;
Λείξε μου ἐσὺ μέσ' στὰ σκοτάδια
τοῦ δρόμου τὸ σωστὸ τὸ διάβα,
καὶ πάλι ἂν τύχει καὶ δὲν ξέρεις το,
ψεύτικα δείξε μου σημάδια.
... ...
"Ερημ' ἡ νύχτα ὁλόγυρά μου
καὶ μέσ' στὼν σκοταδιὼν τὰ βύθια
ζητάω τὸ ψέμα στὰ ὀνειρά μου
ξαραθυμάω τὰ παραμύθια.
Ὄνειρο, παραμύθι, ψέμα
τῆς γῆς ὁ γυιὸς ὁ τρικορμίτης
βυζαίνει τὸ ἴδιο της τὸ σῖμα
κι ὅμως τὴ σπρώχνει σὰν ἀστρίτης.
Ὄνειρο, ψέμα, παραμύθι·
τρικέφαλος τῆς γῆς ὁ δράκος
μέσα στὸν κόρφο μου ἀνεστήθη...
Κι ὁ κόρφος μου ; Ἐνὸς τάφου λάκκος.

Ι. Ζερβὸς

ΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΑ ΧΙΟΝΙΑ

Διήγημα τοῦ ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Καρδιὰ τοῦ χειμῶνος. Ἅϊς - Βασίλης, Φῶτα.

Καὶ αὐτὸς ἐσηκώνετο τὸ πρωΐ, ἔρριπτεν εἰς τοὺς ὤμους του τὴν παλιάν πατατούκα του, τὸ μόνον ροῦχον ὅπου ἐσώζετο ἀκόμη ἀπὸ τοὺς πρὸ τῆς εὐτυχίας του χρόνους, καὶ κατήρχετο εἰς τὴν παραθαλασσιον ἀγοράν. μουρμουρίζων, ἐνῶ κατέβαινεν ἀπὸ τὸ παλαιὸν μισογκρεμισμένον σπίτι, μὲ τρόπον ὥστε νὰ τὸν ἀκούῃ ἡ γειτόνισσα:

— Σεβντᾶς εἰν' αὐτός, δὲν εἶναι τσορβᾶς... Ἔρωντας εἶναι, δὲν εἶναι γέροντας.

Τὸ ἔλεγε τόσον συχνά, ὥστε ὅλες οἱ γειτονοπούλες ὅπου τὸν ἤκουαν τοῦ τὸ ἐκάλλησαν τέλος ὡς παρατσοῦκλι : «Ὁ μπάρμπα-Γιαννιὸς ὁ Ἔρωντάς».

Διότι δὲν ἦτο πλέον νέος, οὔτε εὔμορφος, οὔτε ἄσπρα εἶχεν. Ὅλα αὐτὰ τὰ εἶχε φθείρει πρὸ πολλῶν χρόνων, μαζὶ μὲ τὸ καράβι, εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν Μασσαλίαν.

Εἶχεν ἀρχίσει τὸ στάδιόν του μὲ αὐτὴν τὴν πατατούκαν ὅταν ἐπρωτομπαρκάρισε ναύτης εἰς τὴν βομβάρδαν τοῦ ἐξαδέλφου του. Εἶχεν ἀποκτήσει, ἀπὸ τὰ μερδικά του, ὅσα ἐλάμβανεν ἀπὸ τὰ ταξίδια, μετοχὴν ἐπὶ τοῦ πλοίου, εἶτα εἶχεν ἀποκτήσει πλοῖον ἰδικόν του, καὶ εἶχε κάμει καλὰ ταξίδια. Εἶχε φορέσει ἀγγλικὲς τσόχες, βελούδινα γιλέκα, ψηλὰ καπέλλα, εἶχε κρεμάσει καδένες χρυσὲς μὲ ὡρολόγια, εἶχεν ἀποκτήσει χρήματα· ἀλλὰ τὰ ἐφαγεν ὅλα ἐγκαίρως μὲ τὰς Φρύνας εἰς τὴν Μασσαλίαν, καὶ ἄλλο δὲν τοῦ ἔμεινεν εἰμὴ ἡ παλιὰ πατατούκα, τὴν ὁποίαν ἐφόρει πεταχτὴν ἐπ' ὤμων, ἐνῶ κατέβαινε τὸ πρωΐ εἰς τὴν παραλίαν, διὰ νὰ μπαρκάρῃ σύντροφος μὲ καμίαν βρατσέραν εἰς μικρὸν ναῦλον, ἢ διὰ νὰ ὑπάγῃ μὲ ξένην βάρκα νὰ βγάλῃ κανένα χταπόδι ἐντὸς τοῦ λιμένος.

Κανένα δὲν εἶχεν εἰς τὸν κόσμον, ἦτον ἔρημος. Εἶχε νυμφευθῆ καὶ εἶχε χηρεύσει, εἶχεν ἀποκτήσει τέκνον καὶ εἶχεν ἀτεκνωθῆ.

Καὶ ἀργὰ τὸ βράδυ, τὴν νύκτα, τὰ μεσάνυχτα ἀφοῦ ἔπινεν ὀλίγα ποτήρια, διὰ νὰ ξεχάσῃ ἢ διὰ νὰ ζεσταθῆ, ἐπανήρχετο εἰς τὸ παλιόσπιτο τὸ μισογκρεμισμένον, ἐκχύνων εἰς τραγούδια τὸν πόνον του:

Σοκάκι μου μακρὺ στενό,
μὲ τὴν κατεβασιά σου,
κάμε κι' ἐμένα γείτονα
μὲ τὴ γειτόνισσά σου.

Ἄλλοτε παραπονούμενος εὐθύμως :

Γειτόνισσα, γειτόνισσα,
πολυλογοῦ καὶ ψεύτρα,
δὲν εἶπες μιὰ φορὰ κι' ἐσύ,
Γιαννιὸ μου ἔλα μέσα.

* * *

Χειμὼν βαρύς, ἐπὶ ἡμέρας ὁ οὐρανὸς κλειστός. Ἐπάνω εἰς τὰ βουνὰ χιόνες, κάτω εἰς τὸν κάμπον χιονόνερον. Ἡ πρωΐα ἐνθύμιζε τὸ δημώδες:

Βρέχει, βρέχει καὶ χιονίζει
κι ὁ παπᾶς χειρομυλίζει.

Δὲν ἐχειρομύλιζεν ὁ παπᾶς, ἐχειρομύλιζεν ἡ γειτόνισσα, ἡ πολυλογοῦ καὶ ψεύτρα, τοῦ ἄσματος τοῦ μπάρμπα-Γιαννιοῦ. Διότι τοιοῦτον πρᾶγμα ἦτο· μυλωνοῦ ἐργαζομένη μὲ τὴν χεῖρα, γνωρίζουσα τὸν χειρόμυλον. Σημειώσατε ὅτι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τὸ ἀρχοντολόγι τοῦ τόπου τὸ εἶχεν εἰς κακόν του νὰ φάγῃ ψωμὶ ζυμωμένον μὲ ἄλευρον ἀπὸ νερόμυλον ἢ ἀνεμόμυλον κι' ἐπροτίμα τὸ διὰ χειρομύλου ἀλεσμένον.

Καὶ εἶχε πελατείαν μεγάλην ἡ πολυλογού. Ἐγυάλιζεν, εἶχε μάτια μεγάλα, εἶχε βερνίκι εἰς τὰ μάγουλά της. Εἶχεν ἕναν ἄνδρα, τέσσερα παιδιά, κι' ἕνα γα·ι·δουράκι μικρὸν διὰ νὰ κουβαλᾶ τὰ ἀλέσματα. Ὅλα τὰ ἀγαποῦσε, τὸν ἄνδρα της, τὰ παιδιά της, τὸ γα·ι·δουράκι της. Μόνον τὸν μπάρμπα-Γιαννιὸν δὲν ἀγαποῦσε.

Ποιὸς νὰ τὸν ἀγαπήσῃ αὐτόν ; Ἦτο ἔρημος εἰς τὸν κόσμον.

Καὶ εἶχε πέσει εἰς τὸν ἔρωτα μὲ τὴν γειτόνισσα τὴν πολυλογοῦ διὰ νὰ ξεχάσῃ τὸ καράβι του, τὰς Λαΐδας τῆς Μασσαλίας, τὴν θάλασσαν καὶ τὰ κύματά της, τὰ βάσανά του, τὰς ἀσωτίας του, τὴν γυναίκα του, τὸ παιδί του. Καὶ εἶχε πέσει εἰς τὸ κρασὶ διὰ νὰ ξεχάσῃ τὴν γειτόνισσαν.

Συχνά, ὅταν ἐπανήρχετο τὸ βράδυ, νύκτα, μεσάνυχτα, καὶ ἡ σκιά του, μακρά, ὑψηλή, λιγνὴ μὲ τὴν πατατούκαν φευγουσαν καὶ γλιστροῦσαν ἀπὸ τοὺς ὤμους του, προέκυπτεν εἰς τὸν μακρὸν, στενὸν δρομίσκον, καὶ οἱ νιφάδες, μυΐαι λευκαί, τολύπαι βάμβακος, ἐφέροντο στροβιληδὸν εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἔπιπτον εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔβλεπε τὸ βουνὸν ν' ἀσπρίζῃ εἰς τὸ σκότος, ἔβλεπε τὸ παράθυρον τῆς γειτόνισσας κλειστὸν, βωβὸν καὶ τὸν φεγγίτην νὰ λάμπῃ θαμβά, θολὰ καὶ ἤκουε τὴν γλῶσσαν της ν' ἀλέθῃ, κι' ἐνθυμεῖτο τὸν ἄνδρα της, τὰ παιδιά της, τὸ γα·ι·δουράκι της, ὁποὺ αὐτὴ ὅλα τὰ ἀγαποῦσε, ἐνῶ σύτον δὲν ἐγύριζε μάτι νὰ τὸν ἰδῇ, ἐκαπνίζετο, ὅπως τὸ μελίσσι, ἐσφλομώνετο, ὅπως τὸ χταπόδι, καὶ παρεδίδετο εἰς σκέψεις φιλοσοφικὰς καὶ εἰς ποιητικὰς εἰκόνας.

— Νὰ εἶχεν ὁ ἔρωτας σαΐτες!... Νὰ εἶχε βρόχια!... Νὰ εἶχε φωτιές!... Νὰ τρυποῦσε μὲ τὶς σαΐτες του τὰ παράθυρα... Νὰ ζέσταινε τὶς καρδιές... Νὰ ἔστηνε τὰ βρόχια του ἀπάνω στὰ χιόνια... "Ενας γερο-Φερετζέλης πιάνει μὲ τὶς θηλειές του χιλιάδες κοτσύφια.

Ἐφαντάζετο τὸν ἔρωτα ὡς ἕνα εἶδος γερο-Φερετζέλη, ὅστις νὰ διημερεύῃ πέραν, εἰς τὸν ὑψηλὸν πευκόσκιον λόφον καὶ ν' ἀσχολήται εἰς τὸ νὰ στήνῃ βρόχια ἐπάνω εἰς τὰ χιόνια, διὰ νὰ συλλάβῃ τὶς ἀθῶες καρδιές, ὡς μισοπαγωμένα κοτσύφια, τὰ ὁποῖα ψάχνουν εἰς μάτην, διὰ ν' ἀνακαλύψουν τελευταίαν τινὰ χαμάδα μείνασαν εἰς τὸν ἐλαιῶνα. Ἐξέλιπον οἱ μικροὶ μακρυλοὶ καρποὶ ἀπὸ τὰς ἀγριελαίας εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Βαραντα, ἐξέλιπον τὰ μύρτα ἀπὸ τὰς εὐώδεις μυρσίνας εἰς τῆς Μαμοῦς τὸ ρέμα καὶ τώρα τὰ κοτσυφάκια τὰ λάλα μὲ τὸ ἀμαυρον πτέρωμα, οἱ κηρομύται οἱ γλυκεῖς καὶ αἱ κίχλαι αἱ εὐθυμοι πίπτουσι θύματα τῆς θηλιᾶς τοῦ γερο-Φερετζέλη.

Τὴν ἄλλην βραδιὰν ἐπανήρχετο ὄχι πολὺ οἰνοβαρής, ἔρριπτε βλέμμα εἰς τὰ παράθυρα τῆς πολυλογοῦς, ὕψωνε τοὺς ὤμους κι' ἐμουρμούριζεν :

—"Ενας Θεὸς θὰ μᾶς κρίνῃ... κι' ἕνας θάνατος θὰ μᾶς ξεχωρίσῃ.

Καὶ εἶτα μετὰ σπεναγμοῦ προσέθηκε :

— Κι' ἕνα κοιμητήρι θὰ μᾶς σμίξῃ!

Ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσε πρὶν ἀπέλθῃ νὰ κοιμηθῆ, νὰ μὴν ὑποψιάλῃ τὸ σύνηθες ἆσμα του :

Σοκάκι μου μακρὺ στενό,
μὲ τὴν κατεβασιά σου,
κάμε κι' ἐμένα γείτονα
μὲ τὴ γειτόνισσά σου.

* * *

Τὴν ἄλλην βραδιὰν ἡ χιὼν εἶχε στρωθῆ σινδών, εἰς ὅλον τὸν μακρὸν, στενὸν δρομίσκον.

—"Ασπρο σινδόνι... νὰ μᾶς ἀσπρίσῃ ὅλους στὸ μάτι τοῦ Θεοῦ.. ν' ἀσπρίσουν τὰ σωθικά μας... νὰ μὴν ἔχουμε κακὴ καρδιὰ μέσα μας.

Ἐφαντάζετο ἀμυδρῶς μίαν εἰκόνα, μίαν ὀπτασίαν, ἐν ζυμνῇ ὀνείρον. Ὡσὰν ἡ χιὼν νὰ ἰσοπεδώσῃ καὶ ν' ἀσπρίσῃ ὅλα τὰ πράγματα, ὅλας τὰς ἁμαρτίας, ὅλα τὰ περασμένα: Τὸ καράβι, τὴν θάλασσαν, τὰ ψηλὰ καπέλλα, τὰ ὡρολόγια, τὰς ἀλύσεις τὰς χρυσᾶς καὶ τὰς ἀλύσεις τὰς σιδηρᾶς, τὰς πόρνας τῆς Μασσαλίας, τὴν ἀσωτίαν, τὴν δυστυχίαν, τὰ ναυάγια, νὰ τὰ σκεπάσῃ, νὰ τὰ ἐξαγνίσῃ, νὰ τὰ σαβανώσῃ, διὰ νὰ μὴ παρασταθοῦν ὅλα γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα καὶ ὡς ἐξ ὀργίων καὶ φραγκικῶν χορῶν ἐξερχόμενα εἰς τὸ ὅμμα τοῦ Κριτοῦ, τοῦ Παλαιοῦ Ἡμερῶν, τοῦ Τρισαγίου. Ν' ἀσπρίσῃ καὶ νὰ σαβανώσῃ τὸν δρομίσκον τὸν μακρὸν καὶ τὸν στενὸν μὲ τὴν κατεβασιά του καὶ μὲ τὴν δυσωδίαν του, καὶ τὸν οἰκίσκον τὸν παλαιὸν καὶ καταρρέοντα, καὶ τὴν πατατούκαν τὴν λερὴν καὶ κουρελιασμένην : Νὰ σαβανώσῃ καὶ νὰ σκεπάσῃ τὴν γειτόνισσαν τὴν πολυλογοῦ καὶ ψεύτρα, καὶ τὸν χειρόμυλόν της, καὶ τὴν φιλοφροσύνην της, τὴν ψευτοπολιτικήν της, τὴν φλυαρίαν της, καὶ τὸ γυάλισμά της, τὸ βερνίκι καὶ τὸ κοκκινάδι της, καὶ τὸ χαμόγελό της, καὶ τὸν ἄνδρα της, τὰ παιδιά της καὶ τὸ γαϊδουράκι της : Ὅλα, ὅλα νὰ τὰ καλύψῃ, νὰ τὰ ἀσπρίσῃ, νὰ τὰ ἀγνίσῃ!

Τὴν ἄλλην βραδιὰν, τὴν τελευταίαν νύκτα, μεσάνυχτα, ἐπανήλθε μεθυσμένος πλειότερον παρὰ ποτέ.

Δὲν ἔστεκε πλέον εἰς τὰ πόδια του, δὲν ἐκινεῖτο οὐδ' ἀνέπνεε πλέον.

Χειμὼν βαρὺς, οἰκία καταρρέουσα, καρδία ρημασμένη. Μοναξιά, ἀνία, κόσμος βαρύς, κακὸς, ἀνάλγητος. Ὑγεία κατεστραμμένη. Σῶμα βασανισμένον, φθαρμένον, σωθικὰ λιωμένα. Δὲν ἠμποροῦσε πλέον νὰ ζήσῃ, νὰ αἰσθανθῆ, νὰ χαρῇ. Δὲν ἠμποροῦσε νὰ εὕρῃ παρηγοριάν, νὰ ζεσταθῆ. Ἔπιε διὰ νὰ σταθῆ, ἔπιε διὰ νὰ πατήσῃ, ἔπιε διὰ νὰ γλυστρήσῃ. Δὲν ἐπάτει πλέον ἀσφαλῶς τὸ ἔδαφος.

Ἤδρε τὸν δρόμον, τὸν ἀνεγνώρισεν. Ἐπιάσθη ἀπὸ τὸ ἀγκωνάρι. Ἐκλονήθη. Ἀκούμβησε τῆς πλάτες, ἐστύλωσε τὰ πόδια. Ἐμορμύρισε :

— Νὰ εἶχαν οἱ φωτιὲς ἔρωτα!... Νὰ εἶχαν οἱ θηλιὲς χιόνια!...

Δὲν ἠμποροῦσε πλέον νὰ σχηματίσῃ λογικὴν πρότασιν. Συνέχεε λέξεις καὶ ἐννοίας.

Πάλιν ἐκλονήθη. Ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν παραστάτην μιᾶς θύρας. Κατὰ λάθος ἤγγισε τὸ ρόπτρον. Τὸ ρόπτρον ἤχησε δυνατά:

— Ποιὸς εἶναι ;

Ἦτο ἡ θύρα τῆς Πολυλογοῦς τῆς γειτόνισσας. Εὐλογοφανῶς θὰ ἠδύνατό τις νὰ τοῦ ἀποδώσῃ πρόθεσιν ὅτι ἐπεχείρει ν' ἀναβῇ καλῶς ἢ κακῶς, εἰς τὴν οἰκίαν της. Πῶς ὄχι ;

Ἐπάνω, ἐκινοῦντο φῶτα καὶ ἄνθρωποι. Ἴσως ἔγινοντο ἑτοιμασίαι. Χριστούγεννα, Ἅϊς-Βασίλης, Φῶτα παραμοναί. Καρδιὰ τοῦ χειμῶνος.

— Ποιὸς εἶναι ; εἶπε πάλιν ἡ φωνή.

Τὸ παράθυρον ἔτριξεν. Ὁ μπάρμπα-Γιαννιὸς ἦτο ἀκριβῶς ὑπὸ τὸν ἐξώστην, ἀόρατος ἀνωθεν. Δὲν εἶναι τίποτε. Τὸ παράθυρον ἐκλείσθη σπασμωδικῶς. Μίαν στιγμὴν ἀς ἀρχοπροῦσε!

Ὁ μπάρμπα-Γιαννιὸς ἐστηρίζετο ὀρθιος εἰς τὸν παραστάτην. Ἐδοκίμασε νὰ εἴπῃ τὸ τραγοῦδι του, ἀλλ' εἰς τὸ πνεῦμα του τὸ ὑποβρύχιον, τοῦ ἠρχοντο ὡς ναυάγια αἱ λέξεις.

Ἐξεπιάσθη ἀπὸ τὴν λαβήν του. Ἐκλονήθη, ἐσαρρίσθη, ἔκλινε καὶ ἔπεσεν. Ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς χιόνος καὶ κατέλαβε μὲ τὸ μικρόν του ἀνάστημα ὅλον τὸ πλάτος τοῦ μικροῦ στενοῦ δρομίσκου.

Ἅπαξ ἐδοκίμασε νὰ σηκωθῆ καὶ εἶτα ἐναρκώθη. Εὗρισκε φρικώδη ζέστην εἰς τὴν χιόνα. «Εἶχαν οἱ φωτὲς ἔρωτα!... Εἶχαν οἱ θηλιὲς χιόνια...».

Καὶ τὸ παράθυρον πρὸ μιᾶς στιγμῆς εἶχε κλεισθῆ. Καὶ ἂν μίαν μόνον στιγμὴν ἠγοπόρει ὁ σύζυγος τῆς Πλλυλογοῦς, θὰ ἔβλεπε τὸν ἄνθρωπον νὰ πίπτῃ ἐπὶ τῆς χιόνος.

Πλὴν δὲν τὸν εἶδεν οὔτε αὐτὸς οὔτε κανεὶς ἄλλος. Καὶ ἐπάνω εἰς τὴν χιόνα ἔπεσε χιών. Καὶ ἡ χιὼν ἔγινε σινδὼν, σάβανον.

Καὶ ὁ μπάρμπα-Γιαννιὸς ἀσπρισεν ὅλος, καὶ ἐκοιμήθη ὑπὸ τὴν χιόνα. διὰ νὰ μὴ παρασταθῆ γυμνὸς καὶ τετραχηλισμένος, αὐτὸς καὶ ἡ ζωή του καὶ αἱ πράξεις του, ἐνώπιον τοῦ Κριτοῦ, τοῦ Παλαιοῦ Ἡμερῶν, τοῦ Τρισαγίου.

ΕΡΩΣ ΑΝΙΚΑΤΕ ΜΑΧΑΝ...

ΤΑ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΚΡΙΝ

Τὸ μυθικὸν πρόσωπον, ποὺ ἐπιστεύθη ὡς ὁ ἐπώνυμος ἥρως τῆς Κεφαλληνίας. — Ὁ κεραυνοβόλος πρὸς αὐτὸν ἔρως τῆς θεᾶς Ἠοῦς καὶ τὰ σατανικὰ σχέδιά της — Πῶς ἡ Ἄρτεμις ἐπανέφερε τὴν συζυγικὴν γαλήνην. — Τὸ ἄδοξον τέλος ἀμφοτέρων τῶν ἡρώων...

Ὑπὸ τοῦ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΙΟΝ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ Κέφαλος, ὁ ἥρως τῆς παρούσης μικρᾶς πραγματείας, ὁ ἐπώνυμος ἥρως τῆς ρομαντικῆς νήσου μας Κεφαλληνίας, ἡ ὁποία ἐσχάτως μετεβλήθη εἰς ἄμορφον μάζαν ἐρειπίων λόγῳ τῆς ἀδυσωπήτου μανίας τοῦ ὑποχθονίου Ἐγκελάδου, ὁ ἀφελὴς καὶ εὔπιστος νεανίας ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὁποίου ἐπροσωποποιήθη ἡ ἐφηβικὴ καλλονὴ καὶ ἡ ἀνδρικὴ χάρις, ὡς καὶ ἡ παροιμιώδης μορφή, ἡ ὁποία μετὰ τὸν Ἄδωνιν ἠγαπήθη ὑπερβολικὰ ὑπὸ δευτερευουσῶν μέν, ἀλλ' ἀθανάτων γυναικείων θεῶν, εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητα ὅλως μυθικὸν πρόσωπον καὶ πλάσμα τῆς γονίμου καὶ δημιουργικῆς φαντασίας τῶν προγόνων μας, ἡ ὁποία ἐθαυμάσθη καὶ θαυμάζεται καὶ σήμερον ἔτι παρ' ὅλης τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος, ἥτις δὲν ἔχει νὰ παρατάξῃ τοιαῦτα πνευματικὰ φαινόμενα ὄχι τῶν ἀραίων, ἀλλὰ καὶ τῶν πολὺ μεταγενεστέρων τῶν ἰδικῶν μας προγόνων της!...

Ὁ περὶ αὐτοῦ ἁπλοῦς κατ' ἀρχὰς μῦθος παρεστάθη ὑπὸ τῶν ἀραίων μυθογράφων διαφοροτρόπως, μέχρι μάλιστα τοῦ σημείου νὰ ὑποθέσωσί τινες τῶν νεωτέρων δύο τοιούτους ἥρωας, ἕνα μὲν υἱὸν τοῦ Ἑρμοῦ ἢ Πανδίονος καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Κέκροπος Ἔρσης ἢ Κρεούσης καὶ ἄλλον υἱὸν τοῦ παιδὸς τοῦ θεοῦ τῶν ἀνέμων Αἰόλου Δηΐονος ἢ Δηϊονέως καὶ τῆς Διομήδης. ἀμφότεροι ὅμως οἱ περὶ αὐτοῦ διάφοροι μῦθοι συνηνώθησαν μεταγενεστέρως μετὰ περισσῆς χάριτος καὶ δεξιοτεχνίας εἰς ἕνα καὶ ἀπεδόθησαν ὅλοι εἰς τὰ περὶ Ἠοῦς, Πρόκριδος καὶ τοῦ Κεφάλου μυθολογηθέντα!

Κατὰ τὰς παραδόσεις λοιπὸν ταύτας, ὁ Κέφαλος ἦτο νεανίας ἐκπάγλου ὡραιότητος, μὲ παράστημα ἠγεμονικὸν καὶ ἁδρὰ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀνδρικῆς χάριτος καὶ τοῦ λεπτοκαμωμένου νέου, τοῦ προωρισμένου ὑπὸ τῆς φύσεως νὰ σαγηνεύσῃ καὶ νὰ ἑλκύσῃ πρὸς ἑαυτὸν οὐ μόνον θνητὰς γυναῖκας, παρασυρομένας εὐκόλως εἰς ἐρωτικὰς περιπετείας, ἀλλὰ καὶ θεὰς μὲ ἐκλεκτὸν γοῦστο καὶ σπανίας. ἀλλὰ δεδικαιολογημένας πρὸς νέους προτιμήσεις. Οὕτος, ὅταν μετὰ καιρὸν ἐνηλικιώθη καὶ ἐζήτησε νὰ εὕρῃ σύντροφον τῆς ζωῆς του, ἐνυμφεύθη τὴν ἐπίσης διακρινομένην ἐπὶ κάλλει καὶ ἄλλαις γυναικείαις ἀρεταῖς Πρόκριν ὁ μετὰ τῆς ὁποίας οἰκογενειακὸς βίος διήρκετο ἀρχικῶς μὲν ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ καὶ χαρᾷ, βραδύτερον ὅμως ἐφθόνησε ταύτην καὶ ἦλθε νὰ τὴν ταράξῃ ἐπικινδύνως ἡ παρ' ἀρχαίοις κατωτέρα θεὰ Ἠώς, ἡ ἐννοστὴ παρ' ἀρχαίοις ὡς προσωποποίησις τῆς αὐγῆς. Αὕτη ἡμέραν τινὰ εἶδεν ἔκπληκτος ἀπὸ τοῦ αἰθρίου ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ τὸν πράγματι ὡραῖον Κέφαλον ἐν κυνηγίῳ καὶ τόσον κατεθέλχθη ὑπὸ τοῦ νεανικοῦ αὐτοῦ κάλλους, ὥστε νομίσασα πρὸς στιγμὴν ὅτι τῆς ἦτο ἀδύνατον χωρὶς αὐτὸν νὰ ζήσῃ ἐν ψυχικῇ ἠρεμίᾳ καὶ χαρᾷ, κατῆλθεν ἀστραπιαίως εἰς τὴν γῆν ἐκ τῆς οὐρανίου κατοικίας της καὶ ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς τὰ αἰθέρια δώματά της!... Ὁ πιστὸς ὅμως εἰς τὴν σύζυγόν του καὶ τὰς περὶ γάμου οἰκογενειακὰς παραδόσεις τῆς πατρίδος μας νεανίας, οὐδόλως παρεσύρθη ἀπὸ τὰ σατανικὰ σχέδια τῆς ὡραιοπαθοῦς θεᾶς καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐδέχθη νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὰς ἐρωτικὰς ἐπιθυμίας τῆς Ἠοῦς καὶ νὰ μολύνῃ τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τὴν νόμιμον σύζυγόν του. Ἡ πονηρὰ θεά, εὐρεθεῖσα τότε πρὸ ἀνελπίστου ἀρνήσεως, ἵνα ἀναγκάσῃ αὐτὸν δίᾳ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Πρόκριν, νὰ πέσῃ ἑκὼν - ἄκων εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ νὰ ἀφοσιωθῇ ὁλοκληρωτικῶς ψυχῆ τε καὶ σώματι εἰς αὐτὴν καὶ μόνον, ἐρριψεν ἐπίτηδες τὰ φθονερὰ καὶ ἰοβόλα βέλη της κατὰ τῆς νομίμου συζύγου του δι' ἀορίστων ὑπαινιγμῶν δήθεν περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν πίστεως τῆς συζύγου του Πρόκριδος καὶ τότε τὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον νὰ ἐπιστρέψῃ οἴκαδε. Οἱ ἐμπρηστικοὶ ὅμως δὶς τὴν οἰκογενειακὴν εὐτυχίαν του λόγοι τῆς φθονερᾶς θεᾶς, ἐχαράχθησαν βαθέως εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀκάκου, ἀλλ' ἀφελοῦς νεανίου καὶ ἐγέννησαν ἐν αὐτῇ ζωηρὰ τὰ βίσθηματα τῆς ἀμφιβολίας, τὰ ὁποῖα τὸν κατέτρωγαν καὶ δὲν τὸν ἄφηναν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ ἡσυχάσῃ καὶ νὰ χαρῇ τὴν οἰκογενειακήν του γαλήνην καὶ εὐτυχίαν. Τὸ σαράκι τῆς συζυγικῆς ἀπιστίας δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἀποβάλῃ τὰς πονηρὰς σκέψεις ὑφ' ὧν κατετρύγετο νύκτα καὶ ἡμέραν καὶ θέλων νὰ πεισθῇ ἰδίοις ὄμμασι περὶ τῆς ἀληθείας ἢ τοῦ ψεύδους τῶν λόγων τῆς θεᾶς καὶ ἀναλόγως νὰ κανονίσῃ τὴν ἀπέναντι τῆς συζύγου στάσιν του, μετημφιέσθη ἡμέραν τινὰ κατὰ τρόπον τόσον ἐπιτυχῆ, ὥστε νὰ μὴ ἀναγνωρίζεται παρ' οὐδενὸς καὶ τότε προσῆλθε δῆθεν ἄγνωστος εἰς τὴν Πρόκριν κομίζων συγχρόνως δῶρα πολλά, πλούσια καὶ ἐλκυστικά, προσποιούμενος ἅμα τὸν τρελλὰ ἐρωτευμένον μαζί της. Καὶ καταθέ-ων τὰ δῶρά του πρὸ τῶν ποδῶν της ἐζήτησε παρ' αὐτῆς ὡς ἀντάλλαγμα ἢ νὰ δεχθῇ ἢ ἐνώσῃ μετ' αὐτοῦ τὴν τύχην της ἢ ἔστω νὰ δημιουργήσῃ μαζί του ἁπλῶς ἐνόχους καὶ παρανόμους σχέσεις διὰ νὰ κορέσῃ δῆθεν τὸ κατατρύχον ἀπὸ πολλοῦ χρόνου τὴν ψυχήν του ἐρωτικὸν πάθος.

Δυστυχῶς ἡ Πρόκρις παρεσύρθη εἰς τὰ ἀνόσια σχέδιά του καὶ δελεασθεῖσα ὡς φιλάρεσκος γυνὴ ἀπὸ τὰ πλούσια δῶρα καὶ τὴν ὡραίαν μορφὴν τοῦ ἀγνώστου ἐδέχθη τὸν προτεινόμενον ἔρωτα καὶ οὕτως ἠπάτησε τὴν συζυγικὴν πίστιν, ἐμόλυνε τὴν παστάδα καὶ ἐλησμόνησε τὸν ἀτυχῆ Κέφαλον. Ἄρα οἱ λόγοι τῆς θεᾶς ἦσαν ἀληθεῖς καὶ ἡ Πρόκρις ἀπεδείχθη διὰ τῆς πράξεώς της ταύτης ἀναξία τῆς ἀγάπης τοῦ ἀνδρός της. Τότε ὅμως ὁ Κέφαλος ἀπεκαλύφθη ἐνώπιόν της οἷος πράγματι ἦτο καὶ οὕτως ἡ Πρόκρις κατησχυμένη πλέον κατέφυγεν εἰς τὴν Κρήτην καὶ ἐκεῖ θρηνοῦσα ζωηρῶς καὶ συνεχῶς διὰ τὸ πάθημά της ἱκέτευε τὴν Ἀρτέμιδα νὰ τὴν λυπηθῇ καὶ νὰ τὴν βοηθήσῃ νὰ ἀνακτήσῃ τὴν εὔνοιαν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ συζύγου της. Ἡ ὄντως εὐαίσθητος θεὰ τοῦ κυνηγίου συνεκινήθη ὑπερβολικὰ ἀπὸ τοὺς θρήνους καὶ τοὺς κοπετοὺς τῆς ἄφρονος καὶ ἐπιπολαίας συζύγου καὶ καμοθεῖσα, ἀπεφάσισε νὰ τὴν βοηθήσῃ ἐνεργῶς. Ἵνα ἐπανεύρῃ τὴν οἰκογενειακήν της ἡσυχίαν καὶ τὴν προτέραν αὐτῆς εὐτυχίαν καὶ χαράν. Πρὸς τοῦτο μετεμόρφωσε ταύτην εἰς ὠραιότατον νεανίαν, τῆς ἐχάρισε σπανιώτατον θηρευτικὸν κύνα, δυνάμενον νὰ συλλαμβάνῃ πᾶν ἄγριον ζῶον ὁσονδήποτε ταχὺ καὶ ἂν ἦτο καὶ τότε συνέστησεν εἰς αὐτὴν νὰ προσκαλέσῃ τὸν Κέφαλον εἰς κυνηγετικὸν ἀγῶνα ἀμίλλης, ὅπερ καὶ ἐγένετο, τοῦ τέως συζύγου της δεχθέντος τὸν συναγωνισμόν. Ἀλλ' ὡς ἦτο φυσικόν, ἡ Πρόκρις, βοηθουμένη καὶ ὑπὸ τῆς προστάτιδός της θεᾶς ἐνίκησε τὸν ἀντίπαλον, ὁ ὁποῖος ἡττηθεὶς ἐζήτησε νὰ ἀγοράσῃ τὸν κύνα τοῦτον ἀντὶ οἱουδήποτε ποσοῦ. Ὁ νικητὴς ὅμως ἠρνήθη διαρρήδην καὶ κατηγορηματικῶς νὰ πωλήσῃ τὸ προσφιλές του ζῶον, εἰς τὸ ὁποῖον ἄλλας τὰς κυνηγετικὰς του ἐπιτυχίας. Ἐδέχθη μόνον νὰ τὸ χαρίσῃ εἰς τὸν Κέφαλον, ἐὰν οὗτος ἐδέχετο νὰ τοῦ προσφέρῃ ὡς ἀντάλλαγμα τὸν ἔρωτά του. Καὶ τοῦτου δεχθέντος, ἀπεκαλύφθη ἀμέσως ἡ ἠρωϊκὴ καὶ οὕτω τὸ ζεῦγος ἐπανασυνέδεσε τοὺς πρό τινος διαραγέντας συζυγικοὺς δεσμούς. Ἀλλὰ δὲν ἐπανεῦρε ποτὲ τὴν προτέραν εὐτυχίαν καὶ χαράν διότι ἡ Πρόκρις, μαθοῦσα βραδύτερον ὅτι αἰτία τῆς οἰκογενειακῆς της τραγῳδίας ἦτο ἡ σατανικὴ θεὰ Ἠὼς καὶ φοβουμένη ὅτι θὰ ἐξεκολούθει αὕτη νὰ παρακολουθῇ τὸν ἄνδρα της εἰς τὰ διάφορα κυνήγιά του, ἵνα τὸν προσελκύσῃ πρὸς ἑαυτὴν καὶ τὸν κάμῃ ἰδικόν της, ἤρχισε νὰ παρακολουθῇ τοῦτον εἰς ὅλας τὰς ἐξόδους του καὶ δὴ τὰς κυνηγετικὰς ἐκδρομάς του, μήπως καὶ πάλιν τὸν παραπλανήσῃ ἡ ἐρωτευμένη μὲ αὐτὸν θεὰ καὶ τὸν κάμῃ ἰδικόν της. Ἡ ψύχωσίς της ὅμως αὕτη ἐπετάγυνε δυστυχῶς καὶ τὸν θάνατόν της, διότι ἡμέραν τινὰ κρυβεῖσα, ἵνα παρακολουθήσῃ τὸν ἀνύποπτον σύζυγόν της, ὄπισθεν θάμνων καὶ σείσασα τούτους ἐξ ἀπροσεξίας,

προεκάλεσε τὴν προσοχὴν τοῦ Κεφάλου, ὅστις νομίσας, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀγρίου τινὸς θηρίου, τὴν ἠκόντισε καὶ οὕτως αὕτη εὗρεν ἐξ αἰτίας της οἰκτρὸν τέλος δι' αὐτῆς ταύτης τῆς χειρὸς τοῦ ἀθώου συζύγου της!...

Ὁ ἀπαρηγόρητος τότε πλέον σύζυγός της κατελήφθη ὑπὸ ἐμμόνου μελαγχολίας καὶ μονίμου ἀπελπισίας διὰ τὸ ἀκούσιον ἔγκλημά του καί, ἵνα ἐξιλεωθῇ, ἐρρίφθη ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Λευκάτα εἰς τὴν παρακειμένην θάλασσαν, ὅπου καὶ ἐπνίγη. Ἄλλη ὅμως παράδοσις ἐπιμένει ὅτι ὁ Κέφαλος ἐφόνευσε τὴν Πρόκριν ἐσκεμμένως καὶ ἐκ προθέσεως, ἀγανακτήσας, διότι ἐπέμενε νὰ τὸν κατασκοπεύῃ κατὰ τὰς ὥρας τοῦ κυνηγιου του καὶ τοῦτου ἕνεκα κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου ἢ καὶ κατ' ἄλλους, ἔφυγεν ἑκουσίως μετὰ τὸν φόνον τὴν συζύγου του εἰς Θήβας ἔνθα ἐγένετο εὐμενῶς δεκτός. διότι προσέφερεν αὐτοπροαιρέτως τὸν κύνα του εἰς τοὺς φιλησύχους κατοίκους τῆς πόλεως ταύτης διὰ νὰ καταδιώξουν τὴν ἀλώπεκα, ἡ ὁποία ἐλυμαίνετο τὴν Θηβαϊκὴν γῆν ἀνενόχλητος. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν κατώρθωνεν οὔτος τὴν σύλληψίν της, ὁ Ζεὺς μετεμόρφωσε καὶ αὐτὸν καὶ τὴν ἀλώπεκα εἰς λίθους καὶ οὕτως αἱ Θῆβαι ἀπηλλάγησαν τῶν ἐκ τοῦ ζώου ἐκείνου ζημιῶν των!..

Ὁ Κέφαλος ἐπιστεύθη γενικῶς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς ὁ ἐπώνυμος μυθικὸς ἥρως τῆς ὡραίας νήσου μας Κεφαλληνίας καὶ ἴσως καὶ τοῦ ἐκ τοῦ Θορικοῦ εἰς τὴν Ἀττικὴν μετοικήσαντος γένους τῶν Κεφαλιδῶν, εἰς οὗς καὶ ἐχάρισε τὸ ὄνομά του!

Ὁ πράγματι ὡραῖος οὗτος μῦθος ἐνέπνευσε πολλοὺς ἀρχαίους καλλιτέχνας καὶ δὴ ἀγγειογράφους, διότι σῴζονται καὶ σήμερον ἀκόμη πολλαὶ ἀπεικονίσεις τοῦ ἐπεισοδίου τούτου ἐπὶ Ἀττικῶν ἐρυθρομόρφων ἀγγείων, ὧν κάλλιστοι εἶναι ἡ διασωθεῖσα ἐν Βοστώνῃ κύλιξ τοῦ ἀγγειοπλάστου Ἱέρωνος, ἐν ᾗ παρίσταται ἡ Ἠὼς μὲ πτέρυγας νὰ κατέρχεται ὁλοταχῶς εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ συλλάβῃ καὶ ἀπαγάγῃ τὸν ἐρωμένον της καὶ ὡραιότατον νεανίαν. ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ, ἀλλ' εἰς μάτην νὰ διαφύγῃ τὴν ἀνεπιθύμητον σύλληψιν!..

ΣΤΕΦ. Δ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΟΣ

ΜΙΑ ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΗ ΧΟΡΕΥΤΡΙΑ ΠΑΡ' ΟΛΙΓΟΝ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ..

Ἡ σκανδαλώδης ζωὴ τῆς ὡραίας Ἰρλανδῆς, ἡ ὁποία ἀνεστάτωσε τὴν Εὐρώπην ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Λόλα Μοντέζ.— Ἡ θράσις της εἰς τὸν Νέον Κόσμον καὶ τὸ τέλος της εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ..

Ὀρφανὴ κόρη Ἰρλανδοῦ ἀξιωματικοῦ, ἀποθανόντος εἰς τὰς Ἰνδίας, ἡ Μαρία Τζίλπερτ, ἐπέτυχε, χάρις εἰς τὴν ἐξωτικὴ ὡμορφιά της καὶ τὴν τεραστία θελματικότητά της νὰ περάσῃ, ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Λόλα Μοντέζ, εἰς τὴν ἱστορία τῶν διασήμων ἐν Εὐρώπῃ γυναικῶν τοῦ 19ου αἰῶνος, διασήμων, χαρὶς εἰς τὰ πολιτικὰ καὶ αὐλικὰ σκάνδαλα, μὲ τὰ ὁποῖα συνδέεται τὸ ὄνομά τους. Εἰς ἡλικίαν μόλις 16 ἐτῶν ἐνυμφεύθη κάποιον νεαρὸ Ἄγγλο ἀξιωματικὸ Τζέιμς, ἐραστὴ τῆς μητέρας της, τὴν ὁποίαν ἔτσι ἐξεδικήθη, διότι τῆς προώριζε διὰ σύζυγο ἕνα ἐξηντάρη ἀνώτατο δικαστὴν στὴν Καλκούτα. Ὁ γάμος αὐτὸς δὲν ἦταν βέβαια γιὰ τὴν φιλόδοξη Ἰρλανδέζα, μὲ τὰ ὡραῖα ἀμυγδαλωτὰ μάτια, τίποτε ἄλλο ἀπὸ μιὰ προσωρινὴ διέξοδο. Πρὶν περάσῃ πολὺς χρόνος ἐγκαταλείπει τὴν συζυγικὴν στέγην καὶ ἐγκαθίσταται εἰς τὴν Σεβίλλην. Κατέχεται ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ χοροῦ καὶ μάλιστα τοῦ ἱσπανικοῦ. Θέλει νὰ γίνῃ μία μεγάλη χορεύτρια. Ἐκεῖ ὁ καθηγητής της τοῦ χοροῦ τῆς δίδει τὸ ἱσπανικώτατον ὄνομα Λόλα Μοντέζ, μὲ τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἐξορμήσῃ γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὀνείρων της. Ἐν τῷ μεταξὺ σημειώνει καταπληκτικὰς προόδους εἰς τοὺς ἱσπανικοὺς χοροὺς καὶ συνάπτει ἐξαιρετικὰς γνωριμίας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἀνωτέρας ἱσπανικῆς κοινωνίας. Ἀρχίζει νὰ πείθεται καὶ ἡ ἰδία ὅτι εἶναι 'Ισπανίς... Ἔτσι ἕνα βρόδυ, εἰς τὰς 8 Ἰουνίου 1843, τολμᾶ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Λονδίνο καὶ κατορθώνει νὰ ἐμφανισθῇ, κατόπιν ἐντόνου περιπαγάνδας τῶν φίλων της, εἰς τὸ περίφημον θέατρον «Κόβεντ Γκάρντεν», τὸ ὁποῖον εἶναι κατάμεστον ἀπὸ τὸ «ἀριστοκρατίας». Τὸ πάθος μὲ τὸ ὁποῖον ἡ ὡραία Λόλα, ποώην Μαρία, ἐρμηνεύει τοὺς ἱσπανικοὺς χορούς, ἐνθουσιάζει τοὺς Λονδρέζους. Ψίθυροι θαυμασμοῦ ἀκούονται ἀπὸ διάφορα σημεῖα τῆς πλατείας καὶ τῶν θεωρείων. Λίγο ἀκόμα καὶ ἡ ἐπιτυχία εἶναι στὰ χέρια της. Δυστυχῶς ὅμως διὰ τὴν Ἰρλανδὴν τυχοδιώκτιδα, ἕνας θεατὴς τὴν ἀναγνωρίζει. Ὄρθιος εἰς ἕνα θεωρεῖον φωνάζει:

— Τὴν γνωρίζω αὐτὴν τὴν κυρία! Εἶναι 'Ισπανὶς ὅσον καὶ ἐγὼ 'Ισπανός! Εἶναι ἡ πρώην σύζυγος τοῦ λοχαγοῦ Τζέϊμς ποὺ ὑπηρετεῖ εἰς τὰς Ἰνδίας...

Ἐντὸς ὀλίγου τὸ πᾶν ἔχει καταρρεύσει. Σὰν τὸ κυνηγημένο πουλὶ φεύγει ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν καὶ περνᾶει εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀποφασισμένη ὁπωσδήποτε νὰ συνεχίσῃ τὴν καλλιτεχνικήν της σταδιοδρομίαν. Ὕστερα ἀπὸ διαφόρους περιπλανήσεις ἐγκαθίσταται κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1844 εἰς τὴν Βαρσοβίαν, ὅπου ἡ τύχη ἀρχίζει, πρὸς στιγμήν, νὰ τῆς μειδιᾷ. Κατορθώνει νὰ προσληφθῇ ὡς χορεύτρια εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα θέατρα τῆς πολωνικῆς πρωτευούσης. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ μεγάλος ἐχθρός της εἶναι οἱ ὑπερήλικες... Ἀφοῦ ἀπέφυγεν ὡς σύζυγον τὸν γηραιὸν δικαστὴν τῆς Καλκούτας, πολιορκεῖται τώρα στενὰ ἀπὸ τὸν ἑβδομηντάρη ἀντιβασιλέα τῆς Πολωνίας, πρίγκιπα Πάσκεβιτς, ὁ ὁποῖος ἔχει ξετρελλαθῆ μαζί της. Τῆς προτείνει κτήματα, κοσμήματα, τίτλους εὐγενείας, πύργους... Ἡ παράξενη ὅμως Λόλα ἀνοεῖται τὰ πάντα. Θέλει νὰ δοξασθῇ μὲ τὸν χορόν!

Ἔξω φρενῶν ὁ προσβληθεὶς πρίγκιψ τῆς ἑτοιμάζει τὸ βράδυ εἰς τὸ θέατρο μία γενναία πρόγκα. Ἡ πεισματάρα Ἰρλανδέζα δὲν ντροπεῖται. Τὰ βάζει μὲ τὸν ἀντιβασιλέα. Καταγγέλει δημοσίᾳ τὰς ἀνηθίκους προοπτάσεις τοῦ ὑψηλοτάτου. Ζητεῖ τὴν προστασίαν τοῦ λαοῦ. Πραγματικὴ ἐπανάστασις ἀπειλεῖται εἰς τὴν Βαρσοβίαν. Εἰς τὸ τέλος ὅμως νικᾶται. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἡγεμόνος τὴν ἀναγκάζουν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ πολωνικὸν ἔδαφος ὡς ἀνεπιθύμητος...

Ἔτσι ἡ νεαρὰ Λόλα, ἡ ὁποία, ἐν τῷ μεταξὺ ἔχει ἀποκτήσει καὶ τὸν τίτλον τῆς «περιπλανωμένης χορευτρίας», μὲ τὸν ὁποῖον ἐπέρασεν εἰς τὴν ἱστορίαν, κατευθύνεται εἰς τὸ χαρούμενο Παρίσι, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ Παριζιάνοι θὰ τῆς ἀναγνωρίσουν τὸ χορευτικό της ταλέντο. Διάσημος τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συγγραφεὺς ὁ Δουμᾶς πατήρ, τὴν ἀναλαμβάνει ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Δυστυχῶς ὅμως τὸ κύρος τοῦ Γάλλου μυθιστοριογράφου δὲν τὴν σώζει. Ἡ ἀποτυχία της καὶ ἐδῶ εἶναι πλήρης, ὄχι ὅμως καὶ ἡ ἀπογοήτευσίς της. Εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἐπιμείνῃ. Καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν καταφεύγει εἰς τὸ Μόναχον, πρωτεύουσαν τῆς Βαυαρίας, ὅπου βασιλεύει ὁ Λουδοβίκος ὁ Β', ὀλίγον τρελλός, ἀλλὰ προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν. Ἡ θελματικὴ Ἰρλανδέζα ζητεῖ ἀμέσως ἀκρόασιν. Τοῦ ἐκθέτει τὰ βάσανά της καὶ τὰς φιλοδοξίας της μὲ τόσην πειστικότητα, ὥστε δὲν ἐχρειάσθη νὰ καταβάλῃ πολὺν κόπον ν' ἀποκτήσῃ τὴν βασιλικὴν εὔνοιαν...

Τὴν ἑπομένην προσλαμβάνεται «ὑψηλῇ ἐπιταγῇ» εἰς τὴν Κρατικὴν Ὄπεραν. Πάλιν ὅμως ἡ ἀποτυχία τὴν συνοδεύει. Οἱ Βαυαροὶ τὴν ἀναγνωρίζουν ὡς ὡραίαν καὶ γοητευτικὴν γυναῖκα, ὄχι ὅμως καὶ ὡς χορεύτριαν! Αὐτὸ ὑπῆρξε τὸ τέλος τῆς καλλιτεχνικῆς της σταδιοδρομίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν ἀνδρικῶν της κατακτήσεων. Αὐτή, ἡ ὁποία εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ γίνῃ βασίλισσα τῆς Πολωνίας καὶ δὲν τὸ ἠθέλησε, αὐτὴν τὴν φορὰν εἶναι ἀποφασισμένη νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ βαυαρικοῦ θρόνου! Εὐχαρίστως δέχεται τὸν ἔρωτα καὶ τὰς τιμὰς τοῦ Λουδοβίκου, ὁ ὁποῖος ἐντὸς ἀπιστεύτως μικροῦ διαστήματος, κτίζει πρὸς τιμήν της ἕνα πραγματικὸ ἀνάκτορο, ὅπου περνᾶ τὸν χρόνον του εὐτυχισμένος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς γοητευτικῆς Λόλας.

⁂

Οἱ Βαυαροὶ ὅμως ἐπίσημοι ἀρχίζουν ν' ἀνησυχοῦν. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μονάχου προβαίνει εἰς τὰ πρῶτα ἀνεπιτυχῆ διαβήματα νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν βασιλέα εἰς τὰ ἤδη παραγμένα λογικά του. Ἐπακολουθεῖ ἡ ἐπέμβασις τοῦ Μεγάλου Αὐλάρχου, ὁ ὁποῖος, προακτικώτερος τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἐπισκέπτεται κατ' ἰδίαν καὶ μετὰ μίαν μακρὰν συνομιλίαν, τῆς προσφέρει ὡς ἀποζημίωσιν, διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ ὑψηλοῦ ἐραστοῦ της, ἕνα τσὲκ δύο χιλιάδων λιρῶν! Ἡ Λόλα ὅμως ἐπιθυμεῖ νὰ παίξῃ τὸ παιγνίδι της μέχρι τέλους. Σχίζει τὸ τσὲκ δηλοῦσα ὅτι ἀγαπᾶ τὸν βασιλέα καὶ θὰ μείνῃ μαζί του. Ὁ Λουδοβίκος πληροφορηθεὶς τὴν χειρονομίαν της, χύνει δάκρυα χαρᾶς.

— Πῶς ἐτόλμησαν, κραυγάζει ἐξαλλος, νὰ πιστεύσουν ὅτι ἡ Λόλα μου εἶναι γιὰ πούλημα! Καὶ σὲ τί τιμή!

Διὰ νὰ τὴν προστατεύσῃ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς της παίρνει ἀμέσως τὴν μεγάλην ἀπόφασιν! Τῆς ἀπονέμει διὰ διατάγματος τὸν τίτλον τῆς Βαρώνης τοῦ Ρότσεντελ, καὶ τῆς Κομίσσης τοῦ Λάνσφελδ «διὰ τὰς καλλιτεχνικάς της ὑπηρεσίας πρὸς τὸ στέμμα». Οἱ ὑπουργοί του ὅμως ἀρνοῦνται νὰ συνυπογράψουν τὸ διάταγμα καὶ ἀπειλοῦν παραίτησιν. Ὁ Λουδοβίκος ὅμως δὲν διστάζει. Κάμνει δεκτὰς τὰς παραιτήσεις! Ἡ πρώην χορεύτρια πρὸς στιγμὴν θριαμβεύει. Οἱ ὑπήκοοι ὅμως τοῦ ἡγεμόνος ἀρχίζουν νὰ χάνουν τὴν ὑπομονήν των: Εὑρίσκουν ὅτι ὁ βασιλεὺς των ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τοῦ ἀνεκτοῦ. Πρῶτοι οἱ φοιτηταὶ δίδουν τὸ σύνθημα τῆς ἐξεγέρσεως. Ἐν διαδηλώσει πολιορκοῦν τὸ ἀνάκτορον τῆς κραυγάζοντες:

— Κάτω ἡ συγκοιμωμένη! Στὴν ἐξορία!

Ἡ Λόλα ἀντιμετωπίζει τὴν κατάστασιν μὲ ψυχραιμία. Πείθει μάλιστα τὸν Λουδοβίκο νὰ κλείσῃ τὸ Πανεπιστήμιο. Ἡ ἐνέργειά της ὅμως αὕτη ἐπεδείνωσε τὴν εἰς βάρος της κατάστασι. Αἱ ταραχαὶ ἐγενικεύθησαν ἀνὰ τὴν πόλιν. Ὁ ὑψηλὸς ἐραστής της ἔχει τώρα νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τοῦ θρόνου καὶ τῆς ἐρωμένης του. Εἰς τὸ τέλος, ὕστερα ἀπὸ μίαν δραματικὴν νύκτα θυμοῦ καὶ δακρύων, πείθεται ἀπὸ τὸν ὑπουργόν του Βαλεστάριν νὰ ὑπογράψῃ τὴν διαταγὴν τῆς ἐξορίας τῆς Λόλας.

— Φύγετε τὸ ταχύτερον κυρία, τῆς συνιστᾷ ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας τοῦ Μονάχου. Κινδυνεύει ἡ ζωή σας...

⁂

Περίλυπος καὶ ἀπογοητευμένη, βλέπουσα νὰ καταρρέουν τὰ ὄνειρά της καὶ ὡς ὡραίας γυναικὸς πλέον, ἐγκαταλείπει τὴν ἰδίαν νύκτα τὴν Βαυαρίαν καὶ μετ' ὀλίγον τὴν Εὐρώπην, φεύγουσα μακρυὰ πρὸς τὸν Νέον Κόσμον. Ἀρχικῶς ἐγκαθίσταται εἰς τὴν Ν. Ὑόρκην, ὅπου συγγράφει ἕνα εἶδος ἐπιθεωρήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν πρωταγωνιστεῖ, ἐκθέτουσα τὰ κυριώτερα ἐπεισόδια τῆς ζωῆς της εἰς τὸ Μόναχον ὡς εὐνοουμένη τοῦ Λουδοβίκου. Ἡ ἐπιθεώρησις ἐσημείωσεν ἐπιτυχίαν, λόγῳ τῆς σκανδαλώδους ὑποθέσεώς της. Ἀλλ' ἡ ἀστάθη καὶ ἀνήσυχη τυχοδιώκτις δὲν εἶναι εὐχαριστημένη. Ἀποφασίζει νὰ φύγῃ διὰ τὴν Καλιφόρνια. Κατὰ τὴν πολυήμερον διαδρομὴν ἐρωτεύεται ἕνα Ἰρλανδὸ ἀποικο, τύπο παράξενο, ἔξαλλο καὶ μυστικοπαθῆ, τὸν ὁποῖον ὅμως ἐγκαταλείπει σὲ λίγο, ἀκολουθήσασα ἕνα νεαρόν, ὡραῖον Γερμανὸν ἰατρόν, μὲ τ

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ἀφηρημάδα

Τοῦ ΝΤ. ΧΑΡΡΙΣ

Ὧρες - ὧρες ἔχω μιὰ ἀφηρημάδα — ἡ γυναῖκα μου λέει πὼς τὴν ἔχω πάντοτε κι' ὄχι ὧρες - ὧρες, ἀλλὰ οἱ γυναῖκες εἶναι ἀπὸ φυσικοῦ τους στραβόξυλα — ποὺ μοῦχει στοιχίσει ἀρκετὲς λαχτάρες ὡς τώρα.

Προχτὲς τὸ βράδυ ἄδειαζα τὶς τσέπες μου. Ἡ γυναῖκα μου εἶχε ξαπλώσει νὰ κοιμηθῆ, ὅταν ἔβγαλα χωρὶς νὰ θέλω μιὰ κραυγή.

— Τί τρέχει ; ρώτησε ξαφνιασμένη ἡ γυναῖκα μου. Εἶπες τίποτα;

— Τίποτα. ἀγάπη μου, τίποτα !

— Ἄ, καλὰ ποὺ τὸ θυμήθηκα. Δὲν μοῦ λές ; Ἔρριξες κεῖνο τὸ γράμμα ποὺ σοῦδωσα στὸ ταχυδρομεῖο;

— Καὶ βέβαια τῶρριξα ! εἶπα.

Φυσικὰ ἔβαλα ὅλη μου τὴ βρασύτητα. γιατὶ ὅπως καταλαβαίνετε τὸ εἶχα ξεχάσει στὴν τσέπη μου. Τόχωσα πάλι μὲ τρόπο στὴν τσέπη.

— Ἄ, μπράβο! Ἐπειδὴ σὲ ξέρω τί ἀφηρημένος εἶσαι. Κι' ἂν δὲ φύγῃ τὸ πρωΐ, δὲν θὰ προλάβῃ νὰ τὴν σταματήσῃ καὶ θάρθῃ!...

— Θάρθῃ ποιός;

— Ἡ θεία Τζέννυ.

— Ὦ! διάβολε! Γιὰ κύτταρ! Στοίχημα τὸ βάζει ἡ γρηὰ σακορράφα νὰ μοῦ χαλάσῃ τὴν Κυριακή μου πάντοτε!

Ἡ θεία Τζέννυ εἶναι μιὰ γεροντοκόρη ἀπ' αὐτὲς ποὺ εὐχαρίστως θὰ στραγγάλιζε κανείς, ἂν ἤξερε πὼς δὲ θὰ πάθῃ τίποτα. Καὶ τὸ χειρότερο, λὲς καὶ τὸ κάνει ἐπίτηδες, μοῦ κουβαλιέται τὸ Σάββατο τὸ βράδυ καὶ ξεκουμπίζεται τὴ Δευτέρα. Θὰ πῆτε, γιὶ δὲν τὴ στέλνω ἀπὸ κεῖ ποῦρθε. Μιὰ κουβέντα εἶν' αὐτή. Γιατὶ ἡ γρηὰ ἔχει τὸν τρόπο της καὶ μόνη κληρονόμος εἶναι ἡ γυναῖκα μου.

— Γι' αὐτὸ τῆς ἔγραψα ὅτι τοῦτο τὸ Σαββατοκύριακο δὲ θάμαι σπίτι, εἶπε ἡ γυναῖκα μου.

Καὶ γύρισε ἀπὸ τὸ ὅλλο πλευρὸ νὰ κοιμηθῆ. Μούχοταν ὅμως ὕπνος ἐμένα; Κυττοῦσα τὸ ταβάνι σὰν ἀποβλακωμένος. Μιὰ λύσι εὕρισκα. Νὰ κοιμηθῆ ἡ Μωρήν — ἡ γυνσικα μου — καὶ νὰ σηκωθῶ κρυφά, νὰ ντυθῶ καὶ νὰ πεταχτῶ μιὰ στιγμούλα στὸ ταχυδρομεῖο.

Μιὰ καὶ τῆς εἶχα κόψει ὅμως τὸν ὕπνο δὲν τῆς ἔρχοταν εὔκολα. Ἔκανα, λοιπόν, τὸν κοιμισμένο καὶ περίμενα. Τέλος πάντων, ἐδέησε νὰ κοιμηθῆ. Ἡ ὥρα ἦταν δυὸ μετὰ τὰ μεσάνυχτα. Σηκώθηκα ἀθόρυβα, φόρεσα ἕνα πανταλόνι καὶ τὸ σακκάκι πάνω ἀπὸ τὶς πυτζάμες μου καὶ βγῆκα.

Τράβηξα γραμμὴ γιὰ τὸ ταχυδρομεῖο. Τὸ γράμμα εἶχε πάνω γραμματόσημο καὶ τὸ κουτὶ ἦταν διαρκῶς ἀνοιχτό.

Ἔβαλα τὸ χέρι στὴν τσέπη νὰ βγάλω τὸ γράμμα. Ἔμεινα κόκκαλο. Ψάχτηκα. τίποτα. Τὸ γράμμα τὸ εἶχα στὴν τσέπη τοῦ ἄλλου σακκακιοῦ ποὺ φοροῦσα ἀπὸ νωρίς.

Τί νὰ κάνω; Ξαναγύρισα ὅλο τὸ δρόμο πίσω — δὲν εἶνε καὶ κοντὰ τὸ ταχυδρομεῖο.

Ἔμπαινα σὰν τὸν κλέφτη μέσα ὅταν πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα βλέπω μπροστά μου ὄρθια τὴ γυναῖκα μου!

Εἶχε ξυπνήσει καὶ μὴ βλέποντάς με νόμισε πὼς εἶχα πάει στὴν τουαλέττα. Μὰ ἐπειδὴ ἡ ὥρα περνοῦσε. ἀνησύχησε. Σηκώθηκε, ἔψαξε νὰ μὲ ἰδῆ, μάταια ὅμως.

Μόλις μὲ εἶδε νὰ μπαίνω ντυμένος δυόμισυ ἡ ὥρα μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ἔπεσε στὸ κρεββάτι κι' ἔβαλε τὰ κλάματα.

— Εἶσαι ἕνα τέρας, ἕνα... Καλὰ λέει ἡ μαμά μου ὅτι γυρίζεις μὲ τὴ μιὰ καὶ μὲ τὴν ἄλλη τὶς νύχτες...

Αὐτὰ βέβαια τἄλεγε ἡ πεθερά μου, ποὺ ὅπως ὅλες οἱ πεθερὲς τόχει τάμμα νὰ μὴν κανῃ καλὸ στὴ ζωή της.

Τέλος πάντων τῆς εἶπα ὅ,τι ψευτιὲς μπορεῖ νὰ φανταστῆ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου. Ποῦ νὰ τὴν κάνω ὅμως καλά!

Εἶχε πάει κοντὰ τέσσερες ἡ ὥρα, ὅταν κατάφερα ἐπὶ τέλους νὰ τὴν ἡσυχάσω.

Ξάπλωσα ὕστερα κι' ἐγὼ στὸ κρεββάτι κι' ἄρχισα νὰ σκέπτωμαι πὼς θὰ μπορέσω νὰ τὸ σκάσω γιὰ δεύτερη φορά. Μισοπεθαμένος ὅμως ἀπὸ τὴν κούρασι ἐγκατέλειψα κάθε ἐλπίδα καὶ κοιμήθηκα.

Ἦταν ἑφτὰ ἡ ὥρα, ὅταν ἡ γυναῖκα μου ἄρχισε νὰ μὲ τραβᾶ.

— Ἄντε, ἑφτὰ ἡ ὥρα! Τί ὥρα θὰ σηκωθῆς;

Νάσαι ξευνχτισμένος καὶ νὰ σὲ τραβᾶνε ἔτσι. Τί νὰ κάνω ὅμως; Σηκώθηκα κι' ἀφοῦ ἐτοιμάστηκα, βγῆκα τρέχοντας γιὰ τὸ ταχυδρομεῖο. Δὲν ἦταν ἀκόμα ἑφτάμισυ, ποὺ σηκώναν τὰ γράμματα. Εὐτυχῶς πρόλαβα.

Τὸ ἄλλο βράδυ — ἦταν Σάββατο — καθόμαστε μὲ τὴ γυναῖκα μου, ὅταν χτύπησε ἡ πόρτα. Σηκώθηκα καὶ πήγα κι' ἄνοιξα : κεραμίδα! Ἦταν ἡ θεία Τζέννυ!

— Θεία μου ! φώναξε ἡ Μωρήν. Πόσο... πόσο εὐχαριστηθήκαμε ποὺ σὲ εἴδαμε!

"Αν εὐχαριστηθήκαμε ! Ἦταν ἡ μόνη φορὰ ποὺ ἤνοιωσα σφοδρότατη ἐπιθυμία νὰ πνίξω ἄνθρωπο.

— Νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, εἶπε ἡ θεία Τζέννυ. δὲν εἶχα σκοπὸ νἄρθω. γιατὶ μὲ εἶχε προσκαλέσει γιὰ τὴν Κυριακὴ μιὰ φίλη μου. Εἶπα μάλιστα νὰ τῆς στείλω ἕνα τηλεγράφημα γιὰ νὰ δικαιολογηθῶ. Ἀλλὰ μόλις ἔλαβα σήμερα τ' ἀπόγευμα τὸ γράμμα σου ἀποφάσισα νἄρθῶ νὰ μάθω μήπως συμβαίνει τίποτα.

— Ἀλλά... Καλά δὲν καταλαβες τί σοῦ ἔγραφα; ρώτησε ἡ γυναῖκα μου.

— Θὰ καταλάβαινα βέβαια, εἶπε ἡ θεία Τζέννυ. ἂν θυμόσουν νὰ βάλῃς τὸ γράμμα μέσα. Γιατὶ ἐκεῖνο ποὺ ἔλαβα ἦταν ἕνας ἄδειανὸς φάκελλος...

Γούρλωσα τὰ μάτια μου. Ἡ γυναῖκα μου εἶχε ξεχάσει νὰ βάλῃ τὸ γράμμα στὸ φάκελλο. Τὸν εἶχε κλείσει κι' εἶχε κολλήσει ἐπάνω τὸ γραμματόσημο.

Κι' ὕστερα λέει πὼς εἶμαι ἐγὼ ἀφηνημένος!....

ΝΤ. ΧΑΡΡΙΣ

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΥ

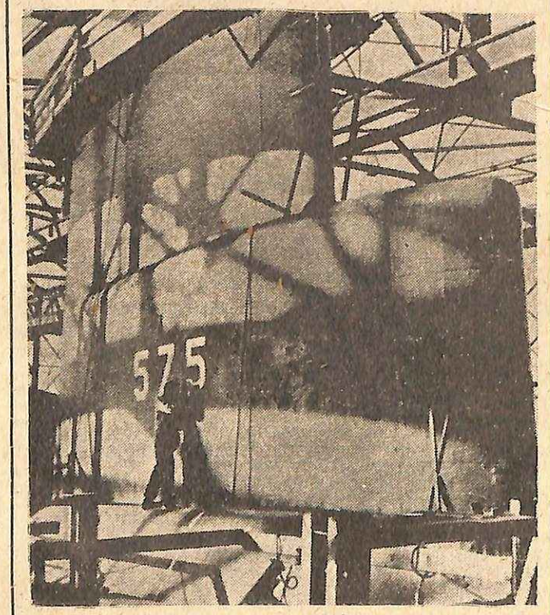

Περὶ τὰ μέσα τοῦ προσεχοῦς Ἰουλίου θὰ καθελκυσθῆ τὸ δεύτερον ἀμερικανικὸν ἀτομικὸν ὑποβρύχιον 3.180 τόννων, τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη «Θαλασσόλυκος». Εἰς τὴν φωτογραφίαν φαίνεται ἕνα τμῆμα τοῦ ὑπὸ ναυπήγησιν ἀτομικοῦ ὑποβρυχίου εἰς τὰ ναυπηγεῖα τοῦ Κὼλ - Λαίϊνγκ. Ἡ ναυπήγησις τοῦ «Θαλασσολύκου» ἤρχισε τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1953.

ΑΙ ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΑΙ ΕΝΟΧΛΗΣΕΙΣ

Μιὰ πολὺ ἐνοχλητικὴ ἐπιπλοκὴ ποὺ ἐπακολουθεῖ ἐνίοτε μερικὰς χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις εἶναι ἡ ναυτία μὲ ἔμετους. Συνήθως ἀπὸ αὐτὴν ὑποφέρουν ἄτομα ποὺ ὑπέστησαν χειρουργικὴν ἐπέμβασιν εἰς τὴν κοιλίαν. Ἡ ναυτία καὶ οἱ ἔμετοι ὀφείλονται κατὰ μέγα μέρος εἰς διαταραχὴν τοῦ ἐγκεφαλικοῦ κέντρου τοῦ ἐμέτου καὶ τῶν ὀργάνων ἰσορροπίας τοῦ ἔσω ὠτός.

Ἐνίοτε οἱ ἔμετοι καθίστανται τόσον ἰσχυροὶ μετὰ μίαν χειρουργικὴν ἐπέμβασιν, ὥστε παρίσταται ἀνάγκη εἰσαγωγῆς σωλῆνος ἐντὸς τοῦ στομάχου διὰ τὴν ἀποχέτευσιν τῶν ἐντὸς αὐτοῦ ὑγρῶν μέχρις ὅτου τὸ συναίσθημα τῆς ναυτίας παύσῃ. Πολλάκις διὰ νὰ λαμβάνῃ τὸ σῶμα τὴν ἀνάγκαίαν τροφὴν παρίσταται ἀνάγκη ἐνδοφλεβίου χορηγήσεως ὑγρῶν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας εἰς τὸν ἀσθενῆ.

Οἱ ἰατροὶ συνεζήτησαν ἀπὸ μακροῦ μεθόδους διὰ τὴν πρόληψιν τοῦ ἐμέτου ποὺ ἐπακολουθεῖ τὰς χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις. Ἕνα φάρμακον ποὺ ἐχρησιμοποιήθη τελευταίως διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ναυτίας τῶν ἐπιβατῶν τῶν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα διφαινυδραμίνη. χρησιμοποιεῖται ἐπίσης μὲ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα εἰς πολλὰς περιπτώσεις μετεγχειρητικῆς ναυτίας.

Ἐσχάτως τὸ φάρμακον αὐτὸ ἐχορηγήθη μὲ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα εἰς ὁμάδα ἐκ 250 χειρουργηθέντων ἀσθενῶν. Μία δόσις ἐχορηγήθη πρὸ τῆς ἐγχειρήσεως καὶ ἑτέρα ἀμέσως μετὰ τὴν ἐγχείρησιν, ἀμέσως μόλις ὁ ἀσθενὴς ἐπεγείρει νὰ καταπιῇ.

Παρετηρήθη ὅτι πλέον τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀσθενῶν ποὺ ἔλαβον τὸ φάρμακον αὐτὸ δὲν ὑπέφεραν ἀπὸ ναυτίαν ἢ ἔμετον. Διὰ τοὺς ὑποβαλλομένους εἰς νάρκωσιν δι' εἰσπνοῶν, τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν ἐξαιρετικὰ καλά. Αὐτὸ εἶναι σημαντικώτατον, διότι τὰ δυσάρεστα ἀποτελέσματα ἐπέρχονται συνήθως μετὰ τὴν χορήγησιν τῶν ναρκωτικῶν ποὺ εἰσπνέουν οἱ ἀσθενεῖς.

Καίτοι τὸ φάρμακον αὐτὸ δὲν εἶναι ἀναγκαῖον δι' ὅλα τὰ ἄτομα ποὺ ὑπεβλήθησαν εἰς ἐγχειρήσεις. οἱ ἰατροὶ τὸ εὗροι χρήσιμον διὰ τὴν πρόληψιν μετεγχειρητικῶν ἐνοχλήσεων εἰς τὰ ἄτομα ποὺ ἔχουν τάσιν ναυτίας.

Ἅπαξ ἡ ναυτία καὶ ὁ ἔμετος ἀρνίσουν. τὸ φάρμακον δύναται ἐπίσης νὰ χορηγηθῆ καὶ δι' ἐνδομυϊκῶν ἢ ἐνδοφλεβίων ἐνέσεων. διὰ τῆς μεθόδου δι αὐτῆς δυνατὸν ν' ἀποδειχθῆ ἀποτελεσματικὸν καὶ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ἐνόχλησιν.

ΠΕΡΙ ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΗΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

Ὁ περὶ αὐτοῦ μῦθος καὶ ἀνάλυσις τῆς τραγῳδίας.—Πῶς ὁ Οἰδίπους ἀπεδείχθη φονεὺς τοῦ πατρός του, σύζυγος τῆς μητρός του καὶ πατὴρ τῶν ἀδελφῶν του!..

Εἶναι βεβαιωμένον καὶ ἐκτὸς παντὸς ἀμφισβητήσεως ὅτι τὸ ἐφετεινὸν φεστιβὰλ τῆς Ἐπιδαύρου, κατὰ πολὺ ἀνώτερον τοῦ περυσινοῦ εἰς ἐμφάνισιν τάξιν, ἄνεσιν καὶ περιποίησίς, θὰ εἶναι τὸ σημαντικώτερον καλλιτεχνικὸν γεγονὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους. Ἐπειδὴ δὲ κατ' αὐτὸ θὰ παιχθῆ πλὴν τῶν ἄλλων ἀρχαίων τραγωδιῶν καὶ ὁ «Οἰδίπους τύραννος», διὰ τοῦτο χάριν τοῦ εὐρυτέρου ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ τοῦ «Ἡλίου», δὲν κρίνομεν ἄσκοπον νὰ ἐπιχειρήσωμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων μίαν ὅλως περιληπτικὴν ἀνάλυσιν τοῦ ἀριστουργηματικοῦ ὄντως ἔργου ὅσην ἐπιτρέπει ὁ πολύτιμος χῶρος τοῦ περιοδικοῦ. πολὺ μᾶς φιλοξενεῖ.

Ὁ μῦθος τοῦ Οἰδιποδος

Κατὰ τὴν μυθολογίαν μας λοιπὸν ὁ Οἰδίπους, τυφλὸν ὄργανον εἰς χεῖρας τῆς ἀδυσωπήτου μοίρας καὶ ἁπλοῦν ἄθυρμα τοῦ σκληροῦ πεπρωμένου του. ὑπῆρξεν ἀτυχὴς εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς γεννήσεώς του. Ἕνας ἀπαίσιος χρησμὸς προεῖπεν εἰς τοὺς δυστυχεῖς γονεῖς του ὅτι, οὗτος ὀνδρούμενος θὰ φονεύσῃ τὸν πατέρα του καὶ θὰ λάβῃ ὡς σύζυγον τὴν μητέρα του ! Διὰ τοῦτο νήπιον ἔτι. παρεδόθη οὗτος εἰς ἔμπιστον τῶν ἀνακτόρων — διότι ἦτο υἱὸς τοῦ βασιλέως Λαΐου—ποιμένα, ἵνα φονευθῆ ἢ ἐκτεθῆ ὡς βορὰ τῶν ἀγρίων θηρίων. Οὗτος ὅμως τὸ ἐλυπήθη καὶ ἀντὶ νὰ τὸ φονεύσῃ τὸ ἀνήρτησεν ἀπὸ τοῦ ποδὸς ἐκ τινος δένδρου καὶ ἐξηφανίσθη ἐπιστρέψας εἰς τὰ ἴδια. Εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν τὸ εὗρε παρατυχὼν ἄλλος ποιμὴν, ὅστις ἔβοσκεν ἐκεῖ τὰ πρόβατα τοῦ βασιλέως τῆς Κορίνθου Πολύβου. ὅστις περιαρὲς τὸ ἔφερεν ὡς ἀνέλπιστον εὕρημα πρὸς τὴν ἄπαιδα βασίλισσάν του Μερόπην. ἥτις καὶ τὸ ἐδέχθη εὐχαρίστως ὡς θεῖον δῶρον. Μετά τινα ὅμως ἔτη μαθὼν ὁ Οἰδίπους εἰς τὰ παιγνίδιά του παρ' ὁμηλίκων του ὅτι ἦτο νόθος υἱὸς τῶν βασιλέων. ἔφυγεν ἐκ Κορίνθου καὶ διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ τῆς καταγωγῆς του ἐτράπη πρὸς τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν. ὅπου ἔμαθεν ὅτι θὰ ἐφόνευε τὸν πατέρα του καὶ θὰ ἐλάμβανεν ὡς σύζυγον τὴν μητέρα του ! Πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ σκληροῦ του πεπρωμένου καὶ νομίζων ὅτι πατέρας του ἦτο ὁ Πόλυβος. ἔλαβε τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς Φωκίδα καὶ Βοιωτίαν. Καθ' ὁδὸν ὅμως συνήντησε τὸν πραγματικόν του πατέρα Λάϊον βασιλέα τῶν Θηβῶν. νὰ διέρχεται πλησίον του ἐφ' ἁμάξης. Οἱ συνοδοὶ τοῦ ἄνακτος διέταξαν τότε αὐτὸν ἐπιτακτικῶς καὶ δὴ ἀπειλητικῶς νὰ ἐξέλθῃ τῆς ὁδοῦ διὰ νὰ διέλθῃ ὁ βασιλεύς. Αὐτὸς ὅμως ὠργίσθη ἀπὸ τὸ αὐθάδες ὕφος των καὶ φονεύει καὶ αὐτοὺς καὶ τὸν πατέρα του. χωρὶς βεβαίως νὰ ἀντιληφθῆ ὅτι οὗτος ἐξετέλει τὸ πρῶτον μέρος τοῦ χρησμοῦ. Κατόπιν ἐλθὼν εἰς τὰς Θήβας ἔλυσε τὸ αἴνιγμα τῆς Σφιγγὸς καὶ ἔλαβεν ὡς σύζυγον τὴν βασίλισσαν Ἰοκάστην. ἡ ὁποία δὲν ἦτο ἄλλη ἀπὸ τὴν μητέρα του. καὶ οὕτως ἐγένετο βασιλεὺς ὡς σωτὴρ τῆς πόλεως. Ἐκ τῆς μητρός του ταύτης ἀπέκτησε τέσσαρα τέκνα. δύο ἄρρενα. τὸν Ἐτεοκλέα καὶ τὸν Πολυνείκη. καὶ δύο θήλεα. τὴν Ἀντιγόνην καὶ τὴν Ἰσμήνην.

Η ὑπόθεσις τῆς τραγῳδίας

Ὁ «Οἰδίπους τύραννος» εἶναι ἕνα πραγματικὸν ἀριστούργημα τῆς Σοφοκλείου διανοίας. Ἐδιδάχθη πιθανῶς κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (ἢ καὶ τὸ 415 π.Χ.) καὶ ἀσφαλῶς μετὰ τὸν ἐνσκήψαντα εἰς τὴν πόλιν ταύτην καταστρεπτικώτατον λοιμόν. Ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔργου παρουσιάζονται πρὸ τοῦ βασιλέως Οἰδίποδος οἱ κάτοικοι τῆς φθειρομένης ἐκ θείας συμφορᾶς πόλεως τῶν Θηβῶν εὐλαβεῖς πρὸς τοὺς θεούς. κρατοῦντες εἰς τὰς χεῖρας των ἱκετηρίους κλάδους καὶ κατευθυνόμενοι εἰς τοὺς δωμούς. Μετ' αὐτῶν εἰσέρχεται καὶ ὁ γέρων ἱερεὺς τοῦ Διός διὰ τοῦ στόματος τοῦ ὁποίου οἱ Θηβαῖοι ζητοῦσι τὴν συνδρομὴν τοῦ ἀνυπόπτου βασιλέως των διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν των ἀπὸ τῶν δεινῶν. Εἰς ἐρώτησιν τοῦ συνετοῦ βασιλέως τίνα βοήθειαν δύναται νὰ παράσχῃ αὐτοῖς. ἀφοῦ αἱ συμφοραὶ προέρχονται ἐκ τῶν θεῶν. ὁ ἱερεὺς λέγει ὅτι ἀπαισία νόσος φθείρει τοὺς καρπούς. καταστρέφει τοὺς κάλυκας τῶν ἀνθέων καὶ θανατώνει τὰ ἔμβρυα εἰς τὰς κοιλίας τῶν μητέρων καὶ παρακαλεῖ τὸν ἄνακτα. ὅπως ἄλλοτε ἔσωσε τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς φοβερᾶς Σφιγγός. οὕτω καὶ τώρα νὰ ἀπαλλάξῃ ταύτην ἀπὸ τῶν θείων δεινῶν!

Ὁ ἀγαθὸς βασιλεὺς ἀπαντῶν δηλοῖ ὅτι. ἀπέστειλεν εἰς τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν τὸν Κρέοντα. συγγενῆ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου. ἵνα ζητήσῃ χρησμὸν καὶ ὑπόσχεται νὰ ἐφαρμόσῃ προθύμως καὶ ἐπακριβῶς ὅσα ἡ Πυθία θὰ παραγγείλῃ! Καὶ ὅταν ἔφθασεν ὁ χρησμὸς λέγων ὅτι μόνον φάρμακον τῆς θεραπείας τῶν δεινῶν εἶναι ἡ ἐξορία ἢ ὁ φόνος τοῦ ζῶντος ἔτι ἐν τῇ πόλει φονέως τοῦ Λαΐου. ὁ ἀφελὴς Οἰδίπους. ἀγνοῶν ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ φονεύς. διακηρύττει ὅτι θὰ ἐφρόντιζε προσωπικῶς νὰ ἀνεύρῃ καὶ νὰ τιμωρήσῃ τὸν μιάστορα τῆς πόλεως. Φανταζόμενος ὅμως ἐν τῇ καχυποψίᾳ του ὅτι ὁ Κρέων ἐγένετο ὑποχείριος τῶν πολιτικῶν του ἀντιπάλων καὶ ὅτι ἐποφθαλμιᾷ τὸν θρόνον. τὸν ἀποπέμπει καὶ καλεῖ τοὺς προκρίτους τῆς πόλεως (τὸν χορόν) οἱ ὁποῖοι καὶ εἰσέρχονται ἐν τῷ μεταξὺ διὰ νὰ πληροφορηθῶσι τὸν χρησμόν. Πρὸ αὐτῶν ὁ Οἰδίπους ἐπαναλαμβάνει τὴν δήλωσίν του ὅτι θὰ φροντίσῃ πᾶσῃ θυσίᾳ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν φονέα τοῦ Λαΐου καὶ καταράται ὅλους ὅσοι τὸν γνωρίζουν καὶ δὲν τὸν καταδίδουν ἵνα σωθῇ ἡ πόλις. Ὁ χορὸς συνιστᾶ εἰς αὐτὸν πρὸς διαλεύκανσιν τοῦ μυστηρίου νὰ καλέσῃ τὸν μάντιν Τειρεσίαν. τοῦ ὁποίου ἡ μαντικὴ ἱκανότης ἦτο ἀναμφισβήτητος καὶ πανθωμολογημένη. καὶ ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ μόνος ἐνδεδειγμένος νὰ φανερώσῃ τὸν αἴτιον τοῦ κακοῦ. Πράγματι. ὁ Οἰδίπους καλεῖ τοῦτον ἐσπευσμένως. ἀλλ' ὁ μάντις διστάζει κατ' ἀρχὰς νὰ φανερώσῃ τὴν ἀλήθειαν ἐξ οἴκτου πρὸς τὴν τύχην. ἡ ὁποία ἀνέμενε τὸν βασιλέα μετὰ τὰς ἀποκαλύψεις του. Ὁ Οἰδίπους ὅμως. ἐχόμενος στερρῶς τῆς ἰδέας τῆς κατ' αὐτοῦ συνωμοσίας τῶν πολιτικῶν του ἀντιπάλων. ἐκλαμβάνει τοὺς διστάζοντας τοῦ μάντεως ὡς συνενοχήν του εἰς τὰ σχέδια τῶν ἐχθρῶν τοῦ θρόνου καὶ τὸν ἀποκαλεῖ ἀχάριστον πρὸς τὴν θρέψασαν αὐτὸν πόλιν καὶ συνένοχον τῶν φονέων τοῦ Λαΐου. Ἡ βαρεῖα ὅμως αὕτη κατηγορία ἀναγκάζει τὸν μάντιν νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς οἴκτους καὶ τὰς προφυλάξεις καὶ νὰ προβῇ εἰς μακαρίας ἀποκαλύψεις. δι' ὧν βεβαιοῖ ὅτι μιάστωρ τῆς πόλεως εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Οἰδίπους. διότι αὐτὸς εἶναι ὁ φονεὺς τοῦ Λαΐου. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἐκλαμβάνει τοὺς λόγους ὡς ἀποτέλεσμα θυμοῦ καὶ χολῆς καὶ οὐδόλως ὑποπτεύεται τὴν ἐνοχήν του! Φοβεῖται μόνον ὅτι ὁ Κρέων ἐποφθαλμιᾷ τὸν θρόνον. παρέσυρε πρὸς τὸ μέρος του τὸν διάσημον αὐτὸν μάντιν καὶ οὕτω τὸν κατέστησεν ἀκουσίως ὑποχείριον ὀργανον τῶν φιλοδοξιῶν του. Μεταξὺ τότε Οἰδίποδος καὶ Τειρεσίου ἀνταλλάσσονται. ἐκ παρεξηγήσεως προφανῶς. βαρύτατοι φράσεις. αἱ ὁποῖαι ἀναγκάζουσι τὸν μάντιν νὰ ἀπέλθῃ τῆς σκηνῆς. ἀφοῦ προεῖπε μὲ ὠμὰς ἐκφράσεις. προκαλούσας φρίκην. ὅσα δεινὰ μέλλουσι νὰ ἐπακολουθήσωσι. Ἀλλὰ καὶ αἱ νέαι ἀπειλαὶ δὲν ἀνοίγουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλωμένου ἐξ ὀργῆς Οἰδίποδος. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ χορὸς ἀποδίδει τὰς προρρήσεις τοῦ μάντεως εἰς τοὺς ἀφροὺς τῆς ὀργῆς του. Μάτην ἐπεμβαίνει ὁ τόσον συκοφαντηθεὶς Κρέων καὶ ἀναιρεῖ τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας. ἵνα καθησυχάσῃ τὴν ἄδικον ὀργὴν τοῦ βασιλέως. ἀλλ' οὗτος δὲν μαλάσσεται. Ἐπεμβαίνει τέλος ἡ σύζυγός του Ἰοκάστη. ἡ ὁποία μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὴν σύνεσιν ἐλέγχει τοὺς ἐρίζοντας. καθ' ἣν στιγμὴν ἡ πολις πάσχει. καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐκριζώσῃ ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ ἄνακτος τὸν φόβον περὶ τῆς ἐπαληθεύσεως τῶν πικροχόλων λόγων τοῦ μάντεως. τοὺς ὁποίους ἀποδίδει εἰς τὴ δικαίαν ὀργήν του. Ἐγὼ δὲ βεβαιοῖ ὅτι ὁ Λάϊος ἐφονεύθη ὑπὸ λῃστῶν. θέλουσα οὕτω νὰ ἀποδείξῃ ψευδόμενον τὸν Τειρεσίαν. ὁ ὁποῖος διεκήρυξεν ὅτι πατροκτόνος ἦτο ὁ Οἰδίπους. χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ καὶ ἐν τῇ ῥύμῃ τοῦ λόγου της ἀνέφερε τὴν φράσιν ὅτι ὁ πρῶτος σύζυγός της ἐφονεύθη «ἐν τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς»

ΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΣΠΟΥΔΑΙ

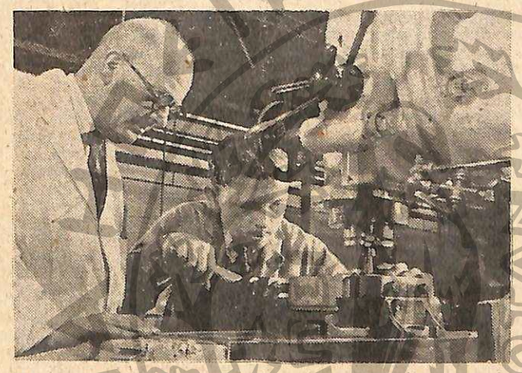

Εἰς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν λειτουργοῦν πολυάριθμοι ἐπαγγελματικαὶ σχολαί, πολλαὶ τῶν ὁποίων ἐμπιζονται διὰ τὴν ἀρτίαν ὀργάνωσίν των καὶ τὸν πλήρη ἐξοπλισμόν των εἰς μέσα διὰ τὴν κατάρτισιν καὶ πρακτικὴν ἐξάσκησιν τῶν νέων ποὺ φοιτοῦν εἰς αὐτάς. Μία ἐκ τῶν πλέον ὀνομαστῶν εἶναι ἡ προσηρτημένη εἰς τὰ μεγάλα ἐργοστάσια ἀεροναυπηγικῆς Χώκερ εἰς τὴν πόλιν Μπλακπουλ, ὅπου νέοι ἄνευ οὐδεμιᾶς τεχνικῆς μορφώσεως καταρτίζονται τελείως ἐντὸς πέντε περίπου ἑβδομάδων εἰς τὴν εἰδικότητα ποὺ ἔχουν ἐκλέξει. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεώς των λαμβάνουν ἕνα σταθερὸν βασικὸν μισθόν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐκτακτων ἀμοιβῶν. Μετὰ τὴν ἀπαφοίτησίν των ἐργάζονται ἐπί τινα χρόνον ὡς βοηθοὶ πλησίον ἑνὸς πεπειραμένου τεχνίτου, καὶ κατόπιν εἶναι ἐλευθεροι νὰ ἐργασθοῦν δι' ἰδίον λογαριασμόν. Εἰς τὴν εἰκόνα εἶς ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς ἐξασκεῖται πρακτικῶς, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν ἑνὸς ἐκπαιδευτοῦ.

δηλαδὴ σὲ κάποιο τρίστρατο. Ἡ φράσις αὕτη ἐπαναφέρει εἰς τὸ πεδίον τῆς συνειδήσεως τοῦ ἄρχοντος τὸν ὑπ' αὐτοῦ γενόμενον ἀκούσιον φόνον ἑνὸς ἀμαξηλάτου καὶ τῶν συνοδῶν του. Ζητεῖ τότε ἀνυπόμονος πληροφορίας ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ φόνου, αἱ ὁποῖαι ἐκτιθέμεναι, ἐνισχύουν τὰς ὑποψίας του. Εἰς τὸν θολὸν ὅμως ὁρίζοντα τοῦ φόνου ἀναφαίνεται καὶ μία ἀκτὶς φωτός. Ζῇ ἀκόμη εἰς τοὺς βασιλικοὺς ἀγροὺς τοῦ Οἰδίποδος ὁ μόνος διασωθεὶς ἐκ τῶν συνοδῶν τοῦ Λαΐου ἀκόλουθος, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ διαφωτίσῃ τὸν ἀνακτα περὶ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ φόνου τοῦ Λαΐου εἰς τὸ τρίστρατον. Στέλλεται λοιπὸν ἀμέσως ἄνθρωπος τῆς αὐλῆς, ἵνα ἀναζητήσῃ τοῦτον καὶ τὸν φέρει πρὸ τοῦ ἀνησύχου βασιλέως μὲ τὴν ματαίαν ἐλπίδα ὅτι θὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τοῦ βάρους τοῦ φόνου, ὅπερ ἤδη ἠσθάνετο νὰ πιέζῃ τὰ ἔνοχα στήθη του! Εἰς τοῦτο τὸν ἐνισχύει ἡ Ἰοκάστη, λέγουσα ὅτι ἐψεύσθη ὁ δοθεὶς εἰς τὸν Λάϊον χρησμός, ὅτι θὰ ἐφονεύετο ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του, ὁ ὁποῖος ἐξωντώθη βρέφος ἔτι πρὸ τοῦ ἀπαισίου τέλους τοῦ πατρός.

Μετὰ τὸ δεύτερον στάσιμον τοῦ χοροῦ ἐπανέρχεται εἰς τὴν σκηνὴν ἡ Ἰοκάστη, ἵνα διὰ θερμῶν ἱκεσιῶν παρακαλέσῃ τὸν Ἀπόλλωνα νὰ χαρίσῃ τὴν ποθητὴν γαλήνην εἰς τὴν ἀνήσυχον ψυχὴν τοῦ συζύγου της. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἔρχεται ἐκ Κορίνθου ἀγγελιαφόρος, ὅστις ἀναγγέλλει τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως τῆς πόλεως Πολύβου. Τὸ ἄγγελμα τοῦτο ἐμβάλλει εἰς ἀδημονίαν τὸν Οἰδίποδα, μήπως γίνῃ, κατὰ τὸν χρησμόν, σύζυγος τῆς χήρας πλέον μητρός του Μερόπης, ἣν ἐνόμιζεν ὡς πραγματικήν του μητέρα! Τὸ γεγονὸς τοῦτο γίνεται ἀφορμὴ νὰ μάθῃ παρὰ τοῦ Κορινθίου ἀγγελιαφόρου, ὅτι οὗτος ἦτο θετὸς υἱὸς τοῦ Πολύβου καὶ τῆς Μερόπης, εἰς οὓς παρεδόθη ὑπ' αὐτοῦ πρὸς υἱοθεσίαν, ἀφοῦ τὸν περισυνέλεξεν ἐγκαταλελειμμένον εἰς τὸν Κιθαιρῶνα. Ἡ Ἰοκάστη ἀντιλαμβάνεται ἀμέσως τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀπέρχεται δύσθυμος τῆς σκηνῆς, ἐνῶ ἐν τῷ μεταξὺ φθάνει ἐκ τῶν ἀγρῶν τῶν Θηβῶν ὁ ἀναζητηθεὶς φύλαξ. Οὗτος προσποιεῖται ὅτι ἀρνεῖται κατ' ἀρχὰς τὰ πάντα, ἵνα μὴ πικράνῃ τὸν βασιλέα του, ἀλλὰ κατόπιν ἐπιμόνων πιέσεων τοῦ Οἰδίποδος προβαίνει μετὰ τοῦ Κορινθίου ἀγγελιαφόρου εἰς πλήρη ἀποκάλυψιν τοῦ μυστηρίου τῆς καταγωγῆς του. Ὁ πρῶτος βεβαιοῖ ὅτι τὸν παρέδωσεν εἰς τὸν δεύτερον ἐξ οἴκτου, ἵνα φονευθῇ, καὶ ὁ δεύτερος παραδέχεται, ὅτι ἔφερε τοῦτον εἰς τὴν ἄπαιδα βασίλισσάν του Μερόπην, εἰς ἣν καὶ τὸν παρέδωσε πρὸς υἱοθεσίαν! Ἐπακολουθοῦν τὴν ἀποκάλυψιν ὁλοφυρμοὶ τοῦ Οἰδίποδος, οἱ ὁποῖοι συγκλονίζουν ἐκ βάθρων τὴν ψυχὴν τῶν ἀκροατῶν.

Ὁ Οἰδίπους ἀπέρχεται τῆς σκηνῆς ἀποφασισμένος νὰ μὴ ἐπανίδῃ πλέον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ οἱ ἀγγελιαφόροι φεύγουσι διὰ τὰς ἐργασίας των, εἰς ἃς ἕκαστος ἔχει ταχθῆ, ἐνῶ ὁ χορὸς ψάλλει μελαγχολικώτατα ὡραῖον ἆσμα περὶ τῆς ματαιότητος τῆς ἀνθρωπίνης εὐτυχίας. Ἡ Ἰοκάστη, βεβαιωθεῖσα πλέον ὅτι ἔλαβε σύζυγον τὸν υἱόν της, αὐτοκτονεῖ καὶ ὁ καθ' ὅλα ἀξιολύπητος Οἰδίπους πρὸ τοῦ ἀπαισίου θεάματος τῆς μητρὸς καὶ συζύγου ἐξορύσσει τοὺς ὀφθαλμούς του μὲ τὰς χρυσᾶς περόνας τῶν φορεμάτων τῆς Ἰοκάστης. Ἐν τῷ μεταξὺ παρουσιάζεται ὁ Κρέων, ὅστις, λησμονήσας ἐκ μεγαλοψυχίας πρὸς τὸν ἀτυχῆ βασιλέα τὰς κατ' αὐτοῦ ὕβρεις, παραμυθεῖ τὸν τυφλὸν ἄρχοντα, ὑποσχόμενος ὅτι θὰ προστατεύσῃ τὰς θυγατέρας του. Ὁ Οἰδίπους περιπτύσσεται ἐν στοργῇ τὰς κόρας του ἐν λίαν συγκινητικῇ σκηνῇ καὶ δέχεται ἀκολούθως νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ ἀνάκτορα ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐξορισθῇ ἐκ τῆς χώρας του. Τοῦτο ὑπόσχεται ὁ Κρέων, ἂν τὸ ἐγκρίνῃ καὶ ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ λίαν συγκινητικὴ τραγῳδία τελειώνει μὲ ζωηρὰς ἐκφράσεις, τῶν ὁποίων τὸ νόημα εἶναι ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται κανεὶς εὐτυχὴς πρὸ τοῦ τέλους του, διότι καὶ ὁ Οἰδίπους ἐθεωρεῖτο μέχρι τινὸς εὐτυχής, ἀλ' ἔσχεν ἄδοξον τέλος!

Σ. Δ. Σ.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ 1955

ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

ΕΚΑΒΗ - ΟΙΔΙΠΟΥΣ - ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ

ΕΞ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

19 ΙΟΥΝΙΟΥ — 3 ΙΟΥΛΙΟΥ 1955

Ὀργάνωσις ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗΣ ΛΕΣΧΗΣ

ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ: Δραχ. 100—60—40—20—10.

ΕΚΔΡΟΜΑΙ ΔΙΑ ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ· ΜΕ ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΛΕΣ Δ)Π «ΣΕΜΙΡΑΜΙΣ»

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ — ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ — ΕΚΔΡΟΜΑΙ:

Ι) ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ (Εἰσιτήρια θεάτρου) Ὁδὸς Ἁγίου Κωνσταντίνου. Τηλ. 53 242 καὶ εἰς τὰ εἰδικὰ περίπτερα τῶν πλατειῶν Συντάγματος, Κλαυθμώνος, Στ. Λαυρίου.

ΙΙ) ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Ε.Ο.Τ., Πλατεῖα Συντάγματος. Τηλ. 32 111 (Εἰσιτήρια Θεάτρου—Πληροφορίαι)

ΙΙΙ) ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ, Λεωφ. Ἀμαλίας 28. Τηλ. 22 494 (Εἰσιτήρια θεάτρου — Πληροφορίαι — Συμμετοχὴ εἰς τὰς ἐκδρομὰς Ἐπιδαύρου).

ΙΥ) ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ, (Εἰσιτήρια θεάτρου).

Η ΟΛΙΚΗ ΕΚΛΕΙΨΙΣ ΗΛΙΟΥ ΤΗΣ 20ῆς ΙΟΥΝΙΟΥ

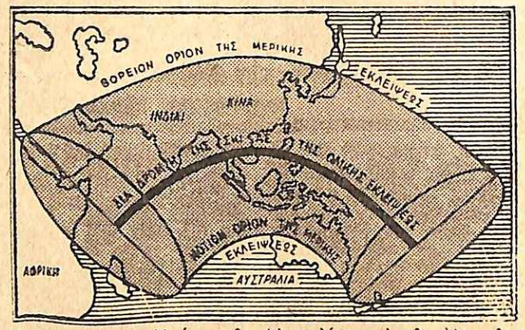

Αἱ περιοχαὶ τῆς Ἀσίας, τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, ἀπὸ τὰς ὁποίας θὰ γίνῃ ὁρατὴ ἡ ἔκλειψις ἡλίου τῆς 20ῆς Ἰουνίου. Διὰ παχυτέρας γραμμῆς σημειοῦνται καὶ τὰ μέρη εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἔκλειψις θὰ σημειωθῇ ὡς ὁλική: (Εἰρηνικὸς ὠκεανός, Φιλιππῖναι, Σινικὴ θάλασσα, Ἰνδοκίνα, Κεϋλάνη, Ἰνδικὸς ὠκεανός). Εἰς ἕνα σημεῖον τῆς διαδρομῆς της ἡ σκιὰ τῆς ὁλικῆς ἐκλείψεως θὰ διαρκέσῃ 7 λεπτὰ καὶ 7 δευτερόλεπτα. Ἡ ἔκλειψις αὕτη θὰ εἶναι ἡ μακροτέρας διαρκείας ποὺ θὰ σημειωθῇ μέχρι τέλους τοῦ αἰώνος μας.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΜΙΑ ΛΙΜΝΗ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΠΕΝΤΕ ΣΤΡΩΜΑΤΑ ΝΕΡΟΥ!..

Καὶ ἰσάριθμα στρώματα ζωῆς...

Εἰς τὸ μέσον τῆς νήσου Κιλντίν, πλησίον εἰς τὴν ρωσικὴν χερσόνησον τοῦ Κολὰ παρὰ τὸ Μουρμάνσκ, ὑπάρχει μία λίμνη ἀρκετοῦ βάθους, ἡ ὁποία παρουσιάζει αὐτὸ τὸ ἐκπληκτικὸν φαινόμενον: ὅτι ἔχει πέντε διάφορα στρώματα νεροῦ! Τὰ στρώματα αὐτὰ δὲν ἀναμιγνύονται ποτὲ μεταξύ των! Τὸ πρῶτον στρῶμα, τὸ ἐπάνω, εἶναι βάθους ἑνὸς περίπου μέτρου καὶ εἶναι γλυκύ. Τὸ δεύτερον βαθύτερον, πάχους 3—4 μέτρων, εἶναι ἁλμυρόν. Τὸ τρίτον κατώτερον, εἶναι τελείως ἁλμυρόν. Τὸ τέταρτον, πάχους 12—13 μέτρων, ἔχει χρῶμα ροδίζον, καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτὸ ἀκολουθεῖ τὸ πέμπτον, καὶ κατώτατον ποὺ εἶναι θειοῦχον. Ὁ πυθμὴν τῆς λίμνης εἶναι γεμάτος ἀπὸ μαύρην ἰλύν, ἡ ὁποία ἀναδίδει διαρκῶς θειούχους ἀναθυμιάσεις.

Γερμανὸς καθηγητὴς ἐρευνήσας τὴν λίμνην ἀνεκοίνωσεν ὅτι εὗρεν εἰς αὐτὴν τόσα πολλὰ εἴδη ψαριῶν καὶ ἄλλων ζώων, ὥστε ἡ ἀπαρίθμησίς των νὰ χρειασθῇ ἀρκετὰς δωδεκάδας σελίδων! Τὸ φαινόμενον τῆς ζωῆς μέσα εἰς τὴν λίμνην ἐξηγεῖται, διότι αἱ ἀναθυμιάσεις καὶ οἱ ἀτμοὶ τοῦ θείου τῶν τελευταίων στρωμάτων δὲν ἀνεβαίνουν εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα, τὰ ὁποῖα εἶναι μυστηριωδῶς ἀπομεμονωμένα ἀπὸ τὰ ἄλλα.

Παρ' ὅλας τὰς ἐρεύνας ποὺ ἔγιναν, τὸ μυστήριον τῶν διαφορετικῶν εἰς θερμοκρασίαν καὶ ποιότητα ὑδατίνων στρωμάτων, δὲν κατωρθώθη ἀκόμη νὰ διαλευκανθῇ τελείως.

Ἡ νησὶς αὐτή, ἐγεννήθη προφανῶς ἀπὸ ἠφαιστειογενῆ ἔκρηξιν σημειωθεῖσαν εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης καί, ἀφοῦ ἐγεννήθη ἀπέκτησεν εἰς τὸ κέντρον της, τὴν μεγάλην αὐτὴν λίμνην ποὺ γύρω της ὑπάρχει μικρὸν μόνον τμῆμα ἐηράς.

Συνήθως, αἱ λίμναι τοῦ εἴδους αὐτοῦ, ἐηραίνονται σιγὰ-σιγὰ ἢ μεταβάλλονται εἰς γλυκείας, ὁπότε ὅλον τὸ θαλασσίας προελεύσεως ζωϊκὸν καὶ φυτικὸν βασίλειον ποὺ μετώκησεν εἰς τὰ νερά των ἐξαφανίζεται. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως τῆς Κιλντὶν δὲν συνέβη τέτοιο πρᾶγμα. Ἀπεναντίας, ὅσα ζῶα εὑρέθησαν ἐξ ἀρχῆς μέσα εἰς τὰ νερά της, ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν καὶ νὰ πολλαπλασιάζωνται. Καὶ σήμερον ὑπάρχουν λ.χ. ἐκεῖ μέσα, ἀπὸ ὅλα τὰ εἴδη τῶν ψαριῶν, ἀκόμη καὶ ἀχινοὶ καὶ χελῶνες, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐξῆς διαφοράν: Σιγὰ-σιγὰ τὰ ψάρια αὐτά, ποὺ κυκλοφοροῦν, φυσικά, εἰς τὰ τρία πρῶτα στρώματα τοῦ ὕδατος, ὑπέστησαν μεταβολὰς ὡς πρὸς τὸ χρῶμα των καὶ τὸ δέρμα των. Ἔνεκα φαίνεται τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ὑφαλμύρου καὶ τοῦ γλυκέος ὕδατος τῆς λίμνης ὅπου καὶ κυκλοφοροῦν καὶ ζοῦν. Ἀκόμη συνέβη ἕνα εἶδος προσαρμογῆς των μεταξὺ γλυκοῦ καὶ ἁλμυροῦ νεροῦ.

Γεννᾶται τὸ ἐρώτημα, διατὶ μὲ τὸν καιρὸν δὲν ἔγιναν τὰ νερά της ἐξ ὁλοκλήρου γλυκὰ ἢ ἐξ ὁλοκλήρου ἁλμυρά. Καὶ πῶς συγκρατεῖται σταθερῶς ἡ ποιότης τοῦ ὕδατος τῶν διαφόρων στρωμάτων, ἀφοῦ πρόκειται περὶ ὑγροῦ στοιχείου. Συνάγεται λοιπὸν τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ λίμνη ἔχει κάποιαν ἐπικοινωνίαν μὲ τὴν θάλασσαν, ὑπογείως, βεβαίως. Πρᾶγμα ἄλλωστε ποὺ φαίνεται πιθανὸν διότι τὰ νερὰ τῆς λίμνης παθαίνουν κάθε τόσον ἕνα εἶδος ἀμπώτιδος καὶ πλημμυρίδος! Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὸ φαινόμενον τῆς λίμνης τοῦ Κιλντίν, εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ περιεργότερα φαινόμενα τῆς φύσεως.

ΤΟ ΓΑΛΛΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Μενουέτο

Τοῦ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

Οἱ μεγάλες δυστυχίες καθόλου δὲν μὲ θλίβουν, εἶπε ὁ Ζὰν Μπριντέλ, ἕνα γεροντοπαλλήκαρο ποὺ ἔχαιρε φήμης σκεπτικιστοῦ. Ἔζησα τὶς φρικαλεότητες τοῦ πολέμου· δρασκέλισα πτώματα χωρὶς ἡ καρδιά μου νὰ ραΐσῃ. Οἱ κακουργίες τῆς φύσεως ἢ τῶν ἀνθρώπων μποροῦν νὰ μᾶς ἀποσπάσουν κραυγὲς φρίκης ἢ ἀγανακτήσεως, δὲν μᾶς δίνουν ὅμως ἐκεῖνο τὸ σφίξιμο τῆς καρδιᾶς, τὸ ρίγος ἐκεῖνο ποὺ μουδιάζει τὴ ραχοκοκκαλιὰ στὴ θέα ὡρισμένων θλιβερῶν μικροπραγμάτων.

Ὁ πιὸ ὀδυνηρὸς πόνος ποὺ ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ νοιώσῃ εἶναι, σίγουρα, ὁ χαμὸς τοῦ παιδιοῦ γιὰ μιὰ μητέρα, ὁ χαμὸς τῆς συζύγου γιὰ ἕναν ἄνδρα. Εἶναι ἕνας πόνος σκληρός, ἀπαίσιος ποὺ ἀναστατώνει καὶ ξεσχίζει· ὅμως γιατρεύεται κανεὶς ὕστερα ἀπὸ τέτοιες συμφορές, ποὺ μοιάζουν μὲ βαθειές, ματωμένες πληγές. Ἐν τούτοις, κάποια συναπαντήματα, κάποια μικροπράματα ποὺ μόλις προφθάσαμε νὰ τ' ἀντιληφθοῦμε, κι' ἄλλα ποὺ μόνο τὰ μαντέψαμε, κάποιοι κρυφοὶ καημοί, κάποιες ἀναποδιὲς τῆς τύχης, κάθε τὶ ποὺ ξυπνᾶ μέσα μας ἕναν κόσμο θλιβερῶν σκέψεων, οἱ ὁποῖες μισανοίγουν ἀπότομα μπροστά μας τὴν μυστηριώδη θύρα τῶν ἠθικῶν πόνων τῶν πολυσύνθετων, τῶν ἀγιάτρευτων πόνων ποὺ ὅσο πιὸ ἀσήμαντοι μοιάζουν τόσο πιὸ βαθειοὶ εἶναι, ὅσο πιὸ ἀνεπαίσθητοι τόσο πιὸ καυτεροί, ὅσο πιὸ ἐπιτηδευμένοι τόσο πιὸ ἐπίμονοι, ἀφίνουν μέσα στὴ ψυχή μας ἕνα αὐλάκι θλίψης, μιὰ γεῦσι πίκρας, τὸ αἴσθημα μιᾶς κάποιας ἀπογοήτευσης ποὺ μᾶς ἀκολουθεῖ ἐπίμονα καὶ γιὰ πολὺν καιρό.

Φέρνω ἀδιάκοπὰ μπροστὰ στὰ μάτια μου δυὸ τρία τέτοια περιστατικά, ἀσήμαντα ἀσφαλῶς γιὰ πολλούς, ποὺ ἀποτυπώθηκαν ἐντός μου σὰν βαθειὲς λεπτότατες ἀγιάτρευτες πληγὲς ἀπὸ τσίμπημα βελόνας.

Μπορεῖ καί νὰ μὴν νοιώσετε τὸ κατάλοιπο τῆς συγκινήσεως ποὺ μοῦ ἀπέμεινε ἀπὸ τὶς φευγαλέες αὐτὲς ἐντυπώσεις. Μιὰ ἀπ' αὐτὲς θὰ σᾶς ἱστορήσω. Εἶναι πολὺ παλιά, μὰ ζωντανὴ σὰν ἐχθές. Μπορεῖ ὡστόσο στὴ φαντασία μου καὶ μόνο νὰ χρωστῶ τὴν συγκινημένη τρυφερότητά μου.

Εἶμαι πενῆντα χρονῶν σήμερα. Τότε ἤμουν νέος, φοιτητὴς τῆς νομικῆς. Λίγο θλιμμένος πάντα, ὀνειροπαρμένος λίγο, ποτισμένος ἀπὸ μελαγχολία, δὲν ἀγαποῦσα καθόλου τὰ θορυβώδη κέντρα, οὔτε τοὺς θορυβώδεις συμφοιτητές μου κι' οὔτε τὶς ἀνόητες κοπέλλες. Ξυπνοῦσα πρωΐ καὶ ἡ πιὸ μεγάλη ἀπὸ τὶς χαρές μου ἦταν νὰ περιδιαβάζω μόνος, κάθε πρωΐ στὶς ὀκτώ, στὸ φυτώριο τοῦ Λουξεμβούργου.

Ποιὸς ἀπὸ σᾶς τὸ πρόφθασε τὸ φυτώριο αὐτό; Ἔμοιαζε σὰν ἀποξεχασμένος κῆπος τῆς παλιᾶς ἐποχῆς, ἕνας κῆπος ὁμορφος σὰν τὸ γλυκὸ χαμόγελο γρηγύλας. Πυκνοὶ φράχτες ἀπὸ θάμνους σχεδίαζαν τὶς στενὲς ἀλλέες, τὶς ἀσύχναστες ἀλλέες τὶς πλαισιωμένες ἀπὸ τὰ πράσινα τοιχάκια τῶν φυλλωμάτων, πάντα μεθοδικὰ κλαδευμένων. Ἡ μεγάλη ψαλίδα τοῦ κηπουροῦ φρόντιζε ἀδιάκοπα νὰ κρατᾶ σὲ συμμετρία τὰ ζωντανὰ αὐτὰ διαχωρίσματα· ἐδῶ κι' ἐκεῖ συναντοῦσες παρτέρια μὲ λουλούδια, καὶ στὰ διάμεσά τους σειρὲς μικρῶν δένδρων, ποὺμοιαζαν μὲ μαθητὲς οἰκοτροφείου στὴν ὥρα τοῦ περιπάτου τους, συντροφιὲς συντροφιὲς τὶς θαυμάσιες τριανταφυλλιὲς καὶ συντάγματα ὁλόκληρα ἀπὸ ὀπωροφόρα δέντρα.

Μιὰ ὁλόκληρη γωνιὰ τοῦ θελκτικοῦ αὐτοῦ συδένδρου ἦταν τὸ βασίλειο τῶν μελισσῶν. Τὰ ἀχυρένια σπιτάκια τους, σοφὰ σκορπισμένα ἐπάνω σὲ μακρυὲς σανίδες, εἶχαν ὅλα στραμμένες πρὸς τὴν ἀνατολὴ τὶς πορτίτσες τους, ὄχι μεγαλύτερες ἀπὸ μιὰ δαχτυλήθρα. Σμήνη ἀπὸ χρυσοπράσινες μύγες ζουζούνιζαν στὸ διάβα σου, πραγματικὲς ἀρχόντισσες τοῦ εἰρηνικοῦ αὐτοῦ τόπου, ποὺ ἔκαναν τὸν περίπατό τους σ' αὐτὲς τὶς ἥσυχες ἀλλέες.

Πήγαινα ἐκεῖ σχεδὸν κάθε πρωΐ. Καθόμουν σ' ἕνα παγκάκι κι' ἐδιάβαζα. Συχνὰ ἀκουμποῦσα τὸ βιβλίο στὰ γόνατα, πότε γιὰ νὰ ρεμβάσω κι' ἄλλοτε γιὰ νὰ ἀφουγκραστῶ τὸν βόμβο τῆς ζωῆς τοῦ Παρισιοῦ καὶ νὰ χαρῶ τὴν ἀδιατάραχη γαλήνη τοῦ παλαιοῦ κήπου.

Σὲ λίγο ὅμως ἀντελήφθην πὼς δὲν ἤμουν ὁ μόνος ποὺ ἀποζητοῦσα τὴ γωνιὰ αὐτὴ εὐθὺς ὡς ἀνοιγαν οἱ πόρτες τοῦ κήπου, γιατὶ πότε-πότε στὴ στροφὴ μιᾶς ἀλλέας ἔπεφτα μύτη μὲ μύτη ἐπάνω σ' ἕνα παράξενο γεροντάκι.

Φοροῦσε παπούτσια μὲ ἀσημένιες ἀγκράφες, πανταλόνι φουσκωτὸ στὰ γόνατα, μιὰ ρεντιγκότα καφετιά, ἕνα δαντελένιο

Τὸ «μενουέτο». (Ἀπὸ τὸ εἰκονογραφημένον βιβλίον τοῦ Κέλλομ Τόμλισον «Ἡ τέχνη τοῦ χοροῦ», 1735).

φισοὺ ἀντὶ γραβάτας κι' ἕνα ἀπερίγραπτο πλατύγυρο καπέλλο, γκρίζο, ἀπὸ χνουδωτὸ καστόρι, ποὺ σοῦφερνε στὴ σκέψι τὴν ἐποχὴ τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ Νῶε.

Ἦταν ἀδύνατος, πάρα πολὺ ἀδύνατος, γωνιώδης, ὅλο μορφασμοὺς καὶ μειδιάματα. Τὸ ζωηρὸ βλέμμα του δὲν καταλάγιαζε οὔτε στιγμὴ πίσω ἀπὸ τὸ ἀδιάκοπο πετάρισμα τῶν βλεφάρων του· καὶ κρατοῦσε πάντα στὸ δεξὶ του χέρι ἕνα ὑπέροχο μπαστοῦνι μὲ χρυσῆ στρογγυλὴ λαβή, ποὺ πρέπει νὰτανγι' αὐτὸν πολύτιμο κι' ἀγαπητὸ ἐνθύμιο.

Στὴν ἀρχὴ τὸ ἀνθρωπάκι αὐτὸ μὲ ξάφνισε, ὕστερα ἀπὸ λίγο ὅμως συγκέντρωσε ὅλο τὸ ἐνδιαφέρον μου. Καὶ τὸν παραμόνευα πίσω ἀπὸ τὶς φυλλωσιές, τὸν παρακολουθοῦσα ἀπὸ μακρυά, σταματῶντας σὲ κάθε στροφὴ γιὰ νὰ μὴ μὲ δῇ.

Καὶ νὰ ποὺ μιὰ μέρα, σίγουρος, φαίνεται, πὼς κανεὶς δὲν τὸν ἔβλεπε, ἄρχισε νὰ κάνῃ κάτι ἀλλόκοτες κινήσεις: στὴν ἀρχὴ μερικὰ μικρὰ πηδηματάκια, ὕστερα μιὰ ὑπόκλισι καὶ πάλι ἕνα πήδημα κι' ἕνα πετυχημένο χτύπημα τῶν δυὸ κνημῶν κι' ἀμέσως μετὰ ἄρχισε νὰ στριφογυρίζῃ πάνω στὸ ἕνα του πόδι, ὅλο καμώματα καὶ σκέρτσα, κουνώντας τὸ σῶμα του μὲ ἕναν ἀστεῖο τρόπο, χαμογελώντας σὰν νὰ βρισκόταν μπροστὰ σὲ κόσμο, κάνοντας χειρονομίες, στρογγυλεύοντας τὰ μπράτσα, συστρέφοντας τὸ ἀδύνατο κορμάκι του καὶ ἀπευθύνοντας πρὸς τὸ κενὸ χειρονομίες καὶ εὐχαριστίες ποὺ συγκινοῦσαν μ' ὅλη τους τὴν γελοιότητα. Χόρευε!

Τὸν παρακολουθοῦσα μαρμαρωμένος ἀπὸ ἔκπληξι καὶ διερωτιόμουν ποιός ἀπὸ τοὺς δυὸ μας ἦταν τρελλός: ἐκεῖνος ἢ ἐγώ;

Μὰ ξαφνικὰ σταμάτησε, προχώρησε λίγα βήματα, ὅπως οἱ ἠθοποιοὶ ἐπάνω στὴ σκηνή, ὕστερα τσακίζοντας ἐλαφρὰ τὴ μέση ἄρχισε νὰ ὑποχωρῇ μειδιώντας. καὶ στέλνοντας φιλιὰ μὲ τὰ χέρια του ποὺ ἔτρεμαν, πρὸς τὶς δυὸ σειρὲς τῶν κολοκλαδευμένων δένδρων τῆς ἀλλέας.

Καὶ σὲ λίγο συνέχισε σοβαρὸς τὸν περίπατό του.

* * *

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἄρχισα νὰ τὸν παρακολουθῶ συστηματικά· κάθε πρωΐ ξαναρχίζε τὴν ἀπίθανη αὐτὴ ἐξάσκησί του.

Τρελλὴ ἐπιθυμία μ' ἔπιασε νὰ τοῦ μιλήσω. Παίρνοντας τὴν παράτολμη ἀπόφασι, τὸν χαιρέτησα καὶ εἶπα:

— Πολὺ ὡραῖος καιρός, σήμερα, κύριε.

Ἔκανε μιὰ ἐλαφρὰ ὑπόκλισι.

— Πραγματικά, κύριε, σὰν τὸν παλιὸ καλὸ καιρό.

Μέσα σὲ ὀκτὼ μέρες εἴχαμε γίνει φίλοι κι' ἔμαθα τὴν ἱστορία του. Ἦταν ὁ πρῶτος χορευτὴς τῆς Ὄπερας ἐπὶ Λουδοβίκου 15ου. Τὸ ὅμορφο μπαστοῦνι του ἦταν δῶρο τοῦ κόμιτος ντὲ Κλερμόν. Κι' ὅταν τοῦ μιλοῦσες γιὰ χορό, δὲν μποροῦσες πιὰ νὰ τὸν σταματήσῃς.

Καὶ μιὰ μέρα μοῦ εἶπε ἐμπιστευτικά:

— Ἔχω παντρευτῆ τὴν Καστρί, κύριε. Ἂν ἐπιθυμῆτε, θὰ σᾶς συστήσω· ἀλλὰ μόνο τὰ ἀπογεύματα ἔρχεται ἐδῶ. Αὐτὸς ὁ κῆπος, βλέπετε, εἶναι ἡ ζωή μας, ἡ διασκέδασί μας. Εἶναι ὅ,τι μᾶς ἀπόμεινε ἀπὸ τὴν παλιὰ ζωή μας. Ἂν δὲν ἦταν κι' αὐτός, μᾶς φαίνεται πὼς θᾶταν ἀδύνατο νὰ ὑπάρχουμε. Εἶναι τόσο ὅμορφος, τόσο εὐγενικός, δὲν εἶναι; Νομίζω πὼς σ' αὐτὴ τὴ γωνιά, βρίσκω ἀναλλοίωτη τὴν ἀτμόσφαιρα, μέσα στὴν ὁποία ἔζησα ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἤμουν νέος. Ἡ γυναῖκα μου κι' ἐγὼ περνοῦμε ἐδῶ ὅλα μας τὰ ἀπογεύματα. Ἐγὼ ὅμως ἔρχομαι καὶ τὰ πρωΐνά, γιατί ξυπνῶ πολὺ νωρίς.

Μόλις ἔφαγα τὸ μεσημέρι, ξαναγύρισα στὸ Λουξεμβοῦργο· σὲ λίγο εἶδα τὸν φίλο μου· στὸ μπράτσο του στηριζόταν μιὰ μικρόσωμη γρηούλα, ντυμένη στὰ μαῦρα· μ' ἐπαρουσίασε. Ἦταν ἡ Καστρί, ἡ μεγάλη χορεύτρια, ἡ ἀγαπημένη πριγκίπισσα, ἡ ἀγαπημένη τοῦ βασιλιά, ἡ ἀγαπημένη ὅλου τοῦ ἱπποτικοῦ κόσμου τοῦ περασμένου αἰώνος, ποὺ σβύνοντας ἄφησε, θαρρεῖς, πίσω του ἕνα ἄρωμα ἔρωτος.

Καθήσαμε σ' ἕνα παγκάκι. Ἦταν Μάϊος μήνας. Ἄρωμα λουλουδιῶν πλανιόταν μέσα στὶς φροντισμένες ἀλλέες· ὁ ἥλιος τρυπώνοντας ἀνάμεσα στὶς φυλλωσιές, τοποθετοῦσε ἐπάνω μας πλατειὲς σταγόνες φωτός. Τὸ μαῦρο φόρεμα τῆς Καστρὶ φάνταζε ποτισμένο μὲ φέγγος.

Ὁ κῆπος ἦταν ἄδειος. Ἀπὸ μακρυὰ ἔφθανε ὁ θόρυβος τῶν ἁμαξιῶν ποὺ κυλοῦσαν στὸ λιθόστρωτο.

— Δὲν θὰ μοῦ ἐξηγήσετε λοιπὸν τί ἦταν τὸ μενουέτο; ρώτησα τὸν γέρο χορευτή.

Ἀνατρίχιασε.

— Τὸ μενουέτο, κύριε, εἶναι ὁ βασιλιᾶς τῶν χορῶν κι' ὁ χορὸς τῶν βασιλισσῶν, καταλαβαίνετε; Ἀπὸ τότε ποὺ δὲν ὑπάρχουν πιὰ βασιλιάδες, δὲν ὑπάρχει οὔτε μενουέτο.

Κι' ἄρχισε μὲ πομπώδες ὕφος ἕνα διθυραμβικὸ ἀτέλειωτο ἐπαινο, ἀπ' τὸν ὁποῖο καὶ δὲν ἐκατάλαβα λέξι. Ἐζήτησα νὰ μοῦ περιγράψῃ τοὺς βηματισμοὺς, ὅλες τὶς κινήσεις, ὅλες τὶς στάσεις. Μπερδευόταν, ἀγανακτοῦσε γιὰ τὴν ἀδυναμία του, νεύριαζε κι' ἦταν ἀπαρηγόρητος.

Καὶ ξαφνικά, γυρίζοντας πρὸς τὴν παλιά του ντάμα, ποὺ καθόταν πάντα σιωπηλὴ καὶ σοβαρή:

— Ἐλίζα, θὰ

ΧΟΡΟΙ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπιδιώκεται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη νὰ τονισθοῦν αἱ ἰδιάζουσαι ἐθνικαὶ ἐκδηλώσεις τῶν ἐντοπίων καὶ διὰ τοῦτο ὄχι μόνον καλλιεργεῖται ἡ παλαιὰ Ἀραβικὴ μουσικὴ ποὺ ἀκούομεν ἀπὸ τὸν ραδιοφωνικὸν σταθμὸν τοῦ Καΐρου, ἀλλὰ διοργανοῦνται καὶ ἐπιδείξεις χορῶν ποὺ ἐνθυμίζουν τὰς ἑορτὰς τῶν παραμυθιῶν τῆς Χαλιμᾶς.

σω. Πήγαιναν κι' ἐρχόντουσαν, μὲ παιδιάτικα καμώματα καὶ σκέρτσα, μειδιοῦσαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, λικνιζόντουσαν, ὑποκλινόντουσαν, πηδολογοῦσαν σὰν δυὸ ξεθωριασμένες κοῦκλες, ποὺ ἕνας παλιὸς μηχανισμός, μισοχαλασμένος, ἔργο κάποιου ἐπιδέξιου τεχνίτη τὶς ἔβαζε σὲ κίνησι.

Κι' ἐγὼ τοὺς παρακολουθοῦσα κι' ἡ καρδιά μου ταραζόταν ἀπὸ παράξενα αἰσθήματα, κι' ἡ ψυχή μου σφιγκόταν ἀπὸ κάποια ἀνείπωτη μελαγχολία. Ἦταν σὰν νὰ παρακολουθοῦσα ἕνα ἀξιοθρήνητο καὶ κωμικὸ ὅραμα, τὴν σκιὰ ἑνὸς αἰῶνος ποὺ ἔπεσε. Εἶχα ἐπιθυμία νὰ γελάσω κι' ἔνοιωθα τὴν ἀνάγκη νὰ κλάψω.

Ξαφνικὰ σταμάτησαν· οἱ φιγοῦρες τοῦ χοροῦ εἶχαν τελειώσει. Ἔμειναν ἀκίνητοι γιὰ λίγα λεπτὰ κι' ἐκοιταζόντουσαν μορφάζοντας μ' ἕναν παράξενο τρόπο· ὕστερα ἔπεσε ὁ ἕνας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου μὲ ἀναφυλλητά.

Τρεῖς μέρες ἀργότερα, ἔφευγα γιὰ τὴν ἐπαρχία. Ποτὲ πιὰ δὲν τοὺς ξαναεῖδα. Ὅταν ὕστερα ἀπὸ δυὸ χρόνια ξαναγύρισα στὸ Παρίσι, τὸ φυτώριο τοῦ Λουξεμβούργου δὲν ὑπῆρχε πιά. Τί ν' ἀπέγιναν χωρὶς τὸν παλιὸ ἀγαπημένο κῆπο μὲ τὶς δαιδαλώδεις ἀλλέες του, τὸ ἄρωμα τοῦ παρελθόντος καὶ τοὺς καλοκλαδεμένους θάμνους του; Νὰ πέθαναν; Νὰ περιφέρωνται, ἐξόριστοι, χωρὶς ἐλπίδα ἐπιστροφῆς στοὺς σύγχρονους δρόμους; Νὰ χορεύουν, φαντάσματα θλιβερά, ἕνα φανταστικὸ μενουέτο ἀνάμεσα στὰ κυπαρίσσια κάποιου νεκροταφείου ἐπάνω στὰ πλαισιωμένα μὲ τάφους μονοπάτια του, κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ;

Ἡ θύμησί τους μὲ παρακολουθεῖ ἀδιάκοπα, ἐπίμονα, βασανιστικά, τὴν νοιώθω μέσα μου σὰν μιὰ πληγή. Γιατί; Δὲν ξέρω.

Τὸ βρίσκετε γελοῖο, δὲν εἶναι ἔτσι;

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΜΙΚΡΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

Ὁ Ὀνορὲ ντὲ Μπαλζὰκ ἠσχολεῖτο μὲ τὴν γραφολογίαν καὶ διετείνετο ὅτι κατέχει πλήρως τὰ μυστικά της. Κάποτε μιὰ κυρία τοῦ παρουσίασε ἕνα μαθητικὸν τετράδιον.

— Ἀγαπητέ μου μαίτρ, πέστε μου σᾶς παρακαλῶ, τί προοιωνίζεστε γι' αὐτὸ τὸ παιδί;

Ὁ Μπαλζάκ, ἀφοῦ ἐφυλλομέτρησε προσεκτικὰ τὶς σελίδες τοῦ τετραδίου, ρώτησε συνωφρυωμένος:

— Εἶστε μητέρα τοῦ παιδιοῦ ἢ συγγενής του;

— Οὔτε τῶνα, οὔτε τἄλλο.

— Τόσο τὸ καλύτερο. Λοιπὸν αὐτὸ τὸ παιδὶ εἶναι ἐλαφρόμυαλο καὶ χονδροκέφαλο. Τίποτα καλὸ δὲν θὰ καταφέρῃ στὴ ζωή του.

Ἡ κυρία ξέσπασε σὲ γέλια:

— Μά, κύριε Μπαλζάκ, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν ἀναγνωρίζετε τὸν γραφικό σας χαρακτῆρα; Κρατᾶτε στὰ χέρια σας ἕνα ἀπὸ τὰ μαθητικά σας τετράδια!

Τὴν ἀπάντησιν τοῦ Μπαλζὰκ ὁ ἀνεκδοτογράφος τὴν ἀποσιωπᾶ.

*

Κάποιος μεγάλος ἄρχοντας καὶ μανιώδης συλλέκτης κομψοτεχνημάτων εἶχε στὴν κατοχή του 20 βάζα πορσελάνης ἀφθάστου τέχνης καὶ ὡραιότητος. Αὐτὰ καὶ μόνον συνεκέντρωναν ὅλον τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ζωῆς του.

Μιὰ μέρα μιὰ ἀπὸ τὶς ὑπηρέτριες ἔσπασε τὸ ἕνα βάζο· ὁ ἄρχοντας ἔξαλλος ἀπὸ ὀργή, κατεδίκασε τὴν ἀτυχῆ κοπέλλα σὲ θάνατο.

Μαθαίνοντας τὴν εἴδησι αὐτή, ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑποτελεῖς παρουσιάζεται στὰ ἀνάκτορα καὶ δηλώνει πῶς ἔχει στὴν κατοχή του μιὰ θαυματουργὴ συνταγὴ γιὰ νὰ ξανακολλᾶ σπασμένα ἀντικείμενα. Γίνεται ἀμέσως δεκτὸς κι' ὅλοι περιμένουν νὰ δοῦν τὸ βάζο συναρμολογημένο. Ὁ ξένος δηλώνει πῶς θὰ προσπαθήσῃ νὰ τὸ φτιάξῃ, ζητᾶ ὅμως νὰ ἰδῇ προηγουμένως καὶ τὰ ὑπόλοιπα δέκα ἐννέα βάζα τῆς συλλογῆς. Τὸν ὁδηγοῦν μέσα στὸ δωμάτιο, ὅπου βρισκόντουσαν τὰ πολύτιμα καλλιτεχνήματα, κρυμμένα πίσω ἀπὸ ἕνα παραπέτασμα ἀπὸ ἀκριβὸ μεταξωτό. Τότε αὐτὸς ἀδίστακτα σηκώνει τὸ παραπέτασμα καὶ μὲ μιὰ μόνη κίνησι τοῦ χεριοῦ ρίχνει κάτω τὸν ἀνεκτίμητο θησαυρό, ποὺ θρυμματίζεται αὐτοστιγμεί.

— Τὰ δέκα ἐννέα αὐτὰ βάζα θὰ μποροῦσαν νὰ ὁδηγήσουν δέκα ἐννέα ἀνθρώπους στὸ θάνατο. Νομίζω πῶς εἶναι μὲ τὸ παραπάνω πληρωμένα μὲ μόνο μιὰ ἀνθρώπινη ζωή. Σκοτώστε με!

*

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ κάποιος βασιλιὰς τῆς Ἱσπανίας εἶχε ὑποσχεθῆ μεγάλα χρηματικὰ ποσὰ στοὺς κατοίκους τῶν περιχώρων τοῦ Μποῦργκος οἱ ὁποῖοι εἶχαν καταστραφῆ συνεπείᾳ τοῦ πολέμου.

Ἐπειδὴ ἡ βασιλικὴ ὑπόσχεσις ἀργοῦσε νὰ πραγματοποιηθῆ, οἱ ἄνθρωποι συγκεντρώθηκαν μπροστὰ στὶς πύλες τοῦ παλατιοῦ καὶ ζητοῦσαν νὰ παρουσιασθοῦν στὸν ἄνακτα· οἱ φρουροὶ ὅμως δὲν τοὺς ἄφιναν νὰ μποῦν, ἀξιοῦντες νὰ μοιρασταῦν μαζί τους τὴν πλούσια προσφορά.

Ὡστόσο ἕνας ἀπὸ τὸ πλῆθος, ὁ Καρντέρο, κατάφερε νὰ τρυπώσῃ στὸ παλάτι καὶ φθάνοντας στὸν βασιλικὸ θάλαμο, ἔπεσε κι' ἐπροσκύνησε τὸν μονάρχη λέγοντας:

— Μεγάλε μου βασιλιά, θερμοπαρακαλῶ τὴν Μεγαλειότητά Σας νὰ διατάξῃ νὰ δώσουν ἑκατὸ ξυλιὲς στὸν καθένα μας.

— Πολὺ ἀστεία αἴτησις — λέει ὁ βασιλιάς. Καὶ γιατὶ θέλεις νὰ δώσω μιὰ τέτοια διαταγή;

— Νά, γιατὶ οἱ στρατιῶτες ἀπαιτοῦν νὰ πάρουν τὰ μισὰ ἀπ' ὅσα θὰ μᾶς δώσετε.

Ὁ βασιλιὰς γέλασε μὲ τὴν καρδιά του κι' ἔκανε πλούσια δῶρα στὸν Καρντέρο.

*

Στὰ γυμνάσια σκοποβολῆς, δυὸ νεοσύλλεκτοι ἀδύνατον νὰ τὰ καταφέρουν. Κάποια στιγμὴ ὁ λοχίας πετάνωντας δίπλα τους, στέκεται καὶ τοὺς παρακολουθεῖ· βλέποντας ὅτι ὅλες οἱ σφαῖρες φεύγουν μακρὰ ἀπὸ τὸν στόχο, πλησιάζει τὰ φανταράκια καὶ θυμωμένος τοὺς λέει:

— Ντροπή σας! Τί διάβολο, τραβᾶτε χωρὶς νὰ σκοπεύσετε; Ἀνοίξτε τὰ στραβά σας καὶ κοιτάξτε πῶς σκοπεύουν!

Καὶ παίρνοντας τὸ ὅπλο τοῦ ἑνὸς, σημαδεύει καὶ τραβᾶ. Ἡ σφαῖρα πέρασε δεξιὰ ἀπὸ τὸν στόχο, χωρὶς νὰ τὸν χτυπήσῃ.

Ὁ λοχίας, χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ψυχραιμία του στρέφεται πρὸς τὸν ἕνα τῶν νεοσυλλέκτων καὶ τοῦ λέει:

— Ὁρίστε, ἀνόητέ, πῶς σημαδεύεις καὶ δὲν πετυχαίνεις!

Ξανασηκώνει τὸ ὅπλο, τὸ στερεώνει στὸν ὦμο, σημαδεύει προσεχτικὰ καὶ ξαναταβᾶ. Ἡ σφαῖρα ὅμως ἐπιμένει νὰ μὴν πηγαίνῃ στὸ στόχο. Τούτη τὴ φορὰ πέρασε ἀριστερά του καὶ ἔπεσε λίγα μέτρα μακρύτερα.

— Ὁρίστε πῶς σημαδεύεις καὶ τοῦ λόγου σου, ἀδέξιε, καὶ δὲν πετυχαίνεις — λέει τούτη τὴ φορὰ στὸν ἄλλον στρατιώτη.

Στὴν τρίτη φορὰ βοήθησε ἡ τύχη κι' ἡ σφαῖρα χτύπησε καταμεσὶς τοῦ στόχου.

— Καὶ ὁρίστε, παιδιά μου, πῶς πρέπει κανεὶς νὰ σκοπεύῃ! Καθὼς βλέπετε, δὲν εἶναι καὶ τόσο σπουδαῖο, λίγη καλὴ θέλησις χρειάζεται!

*

Πρὶν ἀπὸ τὸν Α' Παγκόσμιο πόλεμο, ἡ βασίλισσα τῆς Ὁλλανδίας Βιλελμίνη εἶχε κάνει ἕνα ταξίδι στὴ Γερμανία. Μιὰ μέρα, ποὺ βρισκόταν στὸ Βερολῖνο, ὁ Κάιζερ Γουλιέλμος Β' τὴν παρεκάλεσε νὰ παρακολουθήσῃ μίαν μεγάλην στρατιωτικὴν ἐπιθεώρησιν. Οἱ ἄνδρες τῶν πρώτων στρατιωτικῶν μονάδων τῆς παρελάσεως ἦσαν ὅλοι εὐσταλεῖς, ὑψηλόκορμοι νέοι. Ὁ αὐτοκράτωρ κοίταξε μιὰ στιγμὴ τὴν νεαρὰν βασίλισσαν ὡσὰν νὰ προσεπάθει νὰ μαντεύσῃ τὰς ἐντυπώσεις της.

Ἡ Βιλελμίνη ἐκούνησε τὸ κεφάλι, ἐχαμογέλασε καὶ εἶπε:

— Δὲν εἶναι ἀρκετὰ ὑψηλοί!

Ὀλίγον ἀργότερα παρήλασε ἐμπρός της ἕνα σύνταγμα, οἱ ἄνδρες τοῦ ὁποίου, ὅλοι ἀνεξαιρέτως, εἶχαν ἀνάστημα πέραν τοῦ 1,70 μ.

— Δὲν εἶναι ἀρκετὰ ὑψηλοί! εἶπε πάλι ἡ βασίλισσα, ἐξακολουθῶντας νὰ χαμογελᾶ.

— Δὲν καταλαβαίνω τί ἐννοεῖτε!

— Θέλω νὰ πῶ, ἐξήγησεν ἡ Βιλελμίνη, πῶς ὅταν ἀνοίγουμε τοὺς ὑδατοφράκτες μας, τὸ βάθος τῶν ὑδάτων εἰς τὰς κατακλυζομένας περιοχὰς ὑπερβαίνει τὰ δύο μέτρα!

Ὁ νεαρὸς Χάρρυ Τσάπμαν ἦταν χωρὶς ἄλλο ἕνας ἀπὸ τοὺς καλοὺς ὀδοντιάτρους· ἡ μητέρα Φύσις ὡστόσο δὲν τὸν εἶχε προικίσει μὲ ἰδιοσυγκρασία ἥρωος. Ἤξερε πολλὰ πράγματα σχετικὰ μὲ τὴν ἐπιστήμη του, κανεὶς ὅμως δὲν τοῦ μαθε ποτὲ τί πρέπει νὰ κάνῃ ὁ ὀδοντίατρος στὴν περίπτωσι ποὺ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπισκέπτας του γύριζε κατὰ πάνω του τὴν κάννη ἑνὸς αὐτόματου.

—«Πρὸ πάντων νὰ λείπουν οἱ φωνές!» διέταξε ὁ «ἐπισκέπτης». «Δὲν ἦρθα ἐδῶ γιὰ νὰ δημιουργήσω σκάνδαλο. Αὐτὸ ποὺ σοῦ ζητῶ εἶναι πολὺ ἁπλό! Βλέπεις αὐτὴ ἐδῶ τὴν τρύπα;... Μοῦ λείπει τὸ σκυλόδοντο... Πρέπει νὰ μοῦ τὸ ἀντικαταστήσῃς καὶ μάλιστα τώρα κιόλας!. Δὲν εἶναι δὰ καὶ τόσο δύσκολο... Εἶσαι σύμφωνος; Ἀρχίζουμε;

Ὁ Τσάπμαν, ἀκουμπισμένος καὶ μὲ τὰ δυὸ χέρια στὸ μπράτσο τῆς μεγαλοπρεποῦς καρέκλας, ποὺ ἦταν καὶ τὸ κύριο ἔπιπλο τοῦ ἰατρείου του, ἔνοιωθε τὰ πόδια του νὰ λυγίζουν. Τὸ βλέμμα του μιὰ πρόσωπο ἐκεινοῦ ποὺ τὸ κρατοῦσε. Ὁ «ἐπισκέπτης» δὲν ἦταν παραπάνω ἀπὸ εἰκοσιπέντε χρονῶν, ἔνοιωθες ὅμως μὲ τὸ πρῶτο πῶς πολλὰ εἶχαν ἰδῆ τὰ μάτια του. Χρῶμα χαλκοπράσινο, μάτια βαθειὰ χωμένα μέσα στοὺς κόγχους τους, μύτη λίγο στραβή, μαλλιὰ μαῦρα καὶ γυαλιστερὰ ἀπὸ τὴν μπριγιαντίνη καὶ τὸ ἀπάνω χεῖλος σχισμένο καὶ τὸ αἷμα νὰ τρέχῃ ἀπ' τὴν πληγή.

— Καὶ γιὰ νάμαστε ἐξηγημένοι! ἄρχισε πάλι. Αὐτὸ ποὺ μοῦ χρειάζεται δὲν εἶναι ἕνα καινούργιο δόντι. Τὰ καινούργια εἶναι πολὺ ἄσπρα καὶ διακρίνονται με τὸ πρῶτο! Αὐτὸ ποὺ θέλω ἐγὼ εἶναι ἕνα δόντι ποὺ νὰ μοιάζῃ πῶς βρίσκεται στὴ θέσι του ἀπὸ κάμποσο καιρό. Μπῆκες;

— Μὰ...μοῦ ζητᾶτε πράγματα ἀδύνατα! Πρέπει νᾶστε τρελλός! Βάλτε ὡστόσο τὸ πιστόλι στὴν τσέπη σας! Δὲν μπορῶ νὰ ἀνεχθῶ...

— Δὲν παρατᾶς τὰ λόγια, λέω ἐγώ! Δὲν πρόκειται ἂν μπορῆς ἢ ἂν δὲν μπορῆς νὰ ἀνεχθῆς! Γιὰ τὴν ὥρα ἐγὼ διατάζω!.. Λοιπόν, θὰ μοῦ βάλῃς αὐτὸ τὸ δόντι, ναὶ ἢ ὄχι;

— Σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι ζητᾶτε τὰ ἀδύνατα... Πρέπει νὰ περιμένετε λίγο καιρό. Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς βάλω ἕνα καινούργιο δόντι τὴ στιγμὴ ποὺ δὲν ἐστσμάτησε ἀκόμη ἡ αἱμορραγία τῶν οὖλων σας. Καλὰ θὰ κάνατε νὰ ξανάρθετε λίγο ἀργότερα... Φυλάξτε τὸ ὅπλο σας καὶ λογικευθῆτε!

— Οἰκονομία, εἶπαμε, στὰ σαλιαρίσματα! "Ἡ μοῦ βάζεις τὸ δόντι ἢ σὲ τινάζω στὸν ἀέρα! Διάλεξε!

— Μὰ δὲν ὑπάοχει ὀδοντίατρος ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ τοποθετήσῃ ἕνα δόντι στὸ στόμα σας, σ' αὐτὴν τὴν κατάστασι! Εἶναι κάτι ποὺ εἶναι ἀδύνατο νὰ γίνῃ!

— Κι' ὅμως θὰ γίνῃ! "Αν ἐγὼ φύγω ἀπὸ δῶ χωρὶς τὸ δόντι, ἐσᾶς θὰ σᾶς βγάλουν μέσα σὲ φέρετρο!... Φτάνουν οἱ συζητήσεις! Ἂς ἀρχίσουμε πρὶν σοῦ τύχῃ τίποτα δυσάρεστο! Ἐγὼ εἶμαι ἕτοιμος!

Καὶ σπρώχνοντας τὸν Χάρρυ Τσάπμαν μὲ τὸ χέρι, ὁ «ἐπισκέπτης» πλησίασε τὴν πολυθρόνα.

— Καὶ λίγο σβέλτα τὰ χέρια σου!.. πρόσθεσε. Ποτὲ δὲν καυχήθηκα γιὰ τὴν ὑπομονή μου!

Ὁ Τσάπμαν σκούπισε μὲ ἀναστροφὴ τοῦ χεριοῦ του τὸ μουσκεμένο στὸν ἱδρῶτα μέτωπό του κι' ἐδοκίμασε γιὰ στερνὴ φορὰ νὰ μεταπείσῃ τὸν παράξενο ἐπισκέπτη του.

—"Αν σᾶς περάσω τώρα τὸ καινούργιο δόντι, οὔτε δέκα λεπτὰ δὲν θὰ σταθῇ στὴ θέσι του! Πρέπει πρῶτα νὰ γιατρευτοῦν τὰ οὖλα σας κι' ὕστερα...

— "Ως τότε θὰ βρίσκεσαι στὸν ἄλλο κόσμο κι' ἔτσι δὲν θὰ μπορῆς πιὰ νὰ κάνῃς τίποτα γιὰ μένα... "Α! καὶ κάτι ἄλλο! "Αν ἤμουνα στὴ θέσι σου δὲν θὰ πήγαινα κατὰ τὸ τηλέφωνο. Εἶναι, ξέρεις, ἕνα σύνεργο ποὺ πολὺ μὲ νευριάζει. Μοῦ φερνει φαγούρα στὸ μεγάλο δάχτυλο!..

Ὁ Τσάπμαν ἀναστέναξε κι' ἔρριξε μιὰ κλεφτὴ ματιὰ στὸ ρολόϊ τοῦ τοίχου. Ἡ ὥρα ἦταν δυὸ μετὰ τὰ μεσάνυχτα. Ἔμπνευσι, ἀλήθεια, ποὺ τὴν εἶχε ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα τοῦ ἰατρείου του!

— Πολὺ καλά! εἶπε. Ἀφῆστε τὸ πιστόλι σας! Θὰ δῶ τί μπορῶ νὰ κάνω! "Οχι βέβαια τίποτα καλό, ἀλλὰ ἐσεῖς ἔτσι θέλετε!

— Μὴν στενοχωριέσαι γι' αὐτὸ κι' ἀρχίνα! "Οσο γιὰ τὸ πιστολάκι μου, προτιμῶ νὰ μὴν τὸ ἀποχωριστῶ!

Ὁ Χάρρυ Τσάπμαν ἔσκυψε πάνω στὸ αἱμόφυρτο στόμα. Τὰ χέρια του ἔτρεμαν.

* * *

Κατὰ τὶς 9 τὸ πρωΐ τῆς ἑπομένης ὁ ἐπιθεωρητὴς Φόρπς ἔφθανε στὴν Σκώτλαντ Γιάρντ, Ἐκεῖ τὸν ἐπερίμενε ὁ ἀστυνόμος Ἄλλις.

— Λοιπόν; ρώτησε ὁ Ἄλλις. Δύσκολα τὰ πράγματα;

— Πολὺ παράξενη ὑπόθεσι. Θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ συνεργαστοῦμε.

—"Αλλο ποὺ δὲν θέλω· θἄπρεπε ὅμως πρῶτα νὰ κατατοπισθῶ.

— Σήμερα τὸ πρωΐ, κατὰ τὶς τρεῖς, πῆρα ἕνα τηλεφώνημα ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο Χουήλερ τῆς Ὀρτσαρντ Στρήτ. Ἕνα ἀπὸ τὰ γκαρσόνια βλέποντας μιὰ πόρτα ἀνοιχτὴ ἔρριξε μιὰ ματιὰ μέσα στὸ δωμάτιο κι' εἶδε ἕναν ἄνθρωπο ξαπλωμένο στὸ πάτωμα. Μιὰ σφαῖρα στὸ κεφάλι τὸν εἶχε ἀφήσει νεκρό. Ἀπεκλείετο περίπτωσις αὐτοκτονίας, καὶ τὸ ὅπλο τοῦ δολοφόνου πρέπει νὰ ἦταν ἐφωδιασμένο μὲ «σιλανσιέ». Πυροβολισμὸς δὲν ἀκούστηκε. Ὁ δολοφονηθεὶς ἦταν γραμμένος στὸ βιβλιο τοῦ ξενοδοχείου με τὸ ὄνομα Ἔντμουντ Μός. Πλαστὸ ὄνομα; Δὲν ἀποκλείεται. Πῆρα τὰ δακτυλικὰ του ἀποτυπώματα καὶ θἄπρεπε νἄχα βγαλει ἕνα συμπέρασμα... ἂν φυσικὰ ὑπῆρχε φάκελλος.

— Καὶ δὲν ὑπάρχει καμμιὰ πληροφορία γιὰ τὸν τύπο ποὺ τοὺκαμε ἐπίσκεψη;

— Καμμιά. Ὁ Ἀόρατος ἄνθρωπος, σὰν νὰ λέμε! Ὁ Μὸς ἔφτασε στὸ ξενοδοχεῖο τὸ βραδυ κατὰ τὶς ἑνιά. Ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχε καταλύσει σ' αὐτό, κανεὶς δὲν τὸν ἐγνώριζε, δὲν εἶχε ἀποσκευὲς καὶ τὸν ὑποχρέωσαν νὰ πληρώσῃ προκαταβολικά. Δὲν βρῆκα τίποτα ἐπάνω του, ἐκτὸς ἀπό...

—"Α! ὑπάρχει ὡστόσο κάτι!... Κι' αὐτὸ τὸ κατι, Φόρμπς, τί εἶναι;

—"Ενας κυνόδους, διευθυντά μου. Ἦταν χωμένος μέσα στὸν δείχτη τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ του, ἀκριβῶς ἐπάνω στὸν ἀρμο. Δὲν μένει παρὰ ν' ἀνακαλύψουμε ἐκεῖνον στὸν ὁποῖον ἀνήκει αὐτὸ τὸ δόντι...

— Πρωτότυπη ὑπόθεσι!.. Φαίνεται ὅτι ὁ Μὸς τοῦ κατάφερε μαστορικὴ γροθιά... Καὶ τίποτε ἰδιαίτερο στὸ δόντι αὐτό;

—Ἦταν σφραγισμένο. Τῶδειξα σ' ἕναν ὀδοντίατρο. Μοῦπε πῶς ἦταν ὁλότελα χαλασμένο κι' ὅτι θὰ βγῆκε μάλλον εὔκολα.

— Αὐτὰ εἶναι ὅλα κι' ὅλα τὰ στοιχεῖα π' ἔχεις;

— Μάλιστα, διευθυντά μου. Θὰ πάρω στὸ τηλέφωνο τὴν Σήμανση. Πρέπει τώρα νὰ ξέρουν τὴν ταυτότητα τοῦ θύματος. Τουλάχιστον, τὸ ἐλπίζω...

Κι' οἱ ἐλπίδες τοῦ Φόρμπς δὲν διεψεύσθησαν.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Ὑπὸ ΝΤΕΪΒΙΝΤ ΧΙΟΥΜ

— Βρήκαμε τὴν καρτέλλα τοῦ περὶ οὗ πρόκειται, τοῦπε ὁ συνάδελφός του ἀπ' τὸ τηλέφωνο. Πρόκειται γιὰ κάποιον Ἄρθουρ Ραμπνορ, σαράντα ἑπτῶν, μὲ πολλὲς καταδίκες. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μας τὸν ἐγνώριζε καλά. Κατὰ τὶς πληροφορίες του, ἦταν ἕνα ἐπικίνδυνο ὑποκείμενο, ποὺ πάντα ὁπλοφοροῦσε κι' εἶχε φιλίες μὲ τοὺς χειρότερους γκάγκστερς. Αὐτὰ εἶναι πάνω-κάτω ὅσα ἔχω νὰ σᾶς πῶ γιὰ τὴν ὥρα. Μποροῦν νὰ σᾶς βοηθήσουν;

— Ἀσφαλῶς! Χίλια εὐχαριστῶ!.. Στεῖλτε μου τὸν φάκελλό του, ἐχετε τὴν καλωσύνη; Θελω νὰ ἰδῶ μὲ ποιους συνεργαζόταν. Ἴσως νὰ ξέρω μερικοὺς ἀπὸ τοὺς συνενόχους του.

Πέντε λεπτὰ ἀργότερα ὁ Φόρμπς καὶ ὁ Ἄλλις σκυμμένοι δίπλα-δίπλα ἐμελετοῦσαν τὰ «πεπραγμένα» τοῦ Ἄρθουρ Ραμπνορ.

— Σκέπτομαι πῶς δὲν θἆταν ἄσκοπο νὰ τὰ ποῦμε λιγάκι μὲ τὸν Φρέντ Ρίβερς, δήλωσε τελικὰ ὁ Φόρμπς. Ἦταν στὸ συνεργεῖο τοῦ Ραμπνορ ὅταν ἔκανε τὴ λησταρική του ἐπίθεσι σ' ἐκεῖνη τὴν Τράπεζα καὶ κάτι θὰ πρέπει νὰ ξέρῃ... Ξέρετε ποῦ θὰ μποροῦσα νὰ τὸν συναντήσω;

— Φαντάζομαι πῶς ὁ ἐπιθεωρητὴς Κάρντμπυ εἶναι εἰς θέσιν νὰ μᾶς πληροφορήσῃ σχετικῶς. Μ' αὐτὴ ἀκριβῶς τὴν ἀπόπειρα ληστείας εἶχε ἀσχοληθῆ πρὶν νὰ ἀποχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Γιάρντ... Ἔχει γερὸ μνημονικὸ καὶ πολὺ θὰ χαρῇ νὰ μᾶς βοηθήσῃ. Δὲν πετάγεστε μιὰ στιγμὴ ὡς τὰ γραφεῖα του; Ξέρετε, στὴν Χενριέττα Στρήτ.

— Θὰ πάω ἀμέσως, διευθυντά μου. Νὰ γυρίσω νὰ σᾶς πάρω;

— Σύμφωνοι. Κι' ἔτσι θὰ δοῦμε τὸ πτῶμα καὶ τὸν τόπο τοῦ ἐγκλήματος.

Ὁ Φόρμπς ἦταν παλιὸς φίλος Κάρντμπυ τοῦ πρεβυτέρου. Τὸν βρῆκε στὸ ἰδιωτικό του γραφεῖο.

— Εὔκολα μπορεῖτε νὰ δῆτε τὸν Ρίβερς — δήλωσε ὁ τέως ἐπιθεωρητὴς — ἀμφιβάλλω ὅμως ἂν ἡ συνάντησίς σας μ' αὐτὸν θἄχει πρακτικὸ ἀποτέλεσμα γιὰ σᾶς. Τὸν ξέρω καλά. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὶς φυλακὲς τοῦ Ντάρτμουρ, ἀλλαξε μυαλά... κι' εἶμαι σχεδὸν βέβαιος πῶς ἔκτοτε δὲν ἀναμίχτηκε σὲ καμμιὰ βρωμοδουειά.

— Δὲν εἶναι καὶ πολὺ ἐνθαρρυντικὰ τὰ λόγια σας! Ὡστόσο ἐγὼ πιστεύω πάντα στὴν παροιμία πῶς ὁ λύκος γερνώντας οὔτε τὴν γνώμη ἀλλάζει οὔτε τὴν κεφαλή του!

— Κι' ὅμως συμβαίνει κι' αὐτό! Κοίταξε τὸν φάκελλό του! Ἡ τελευταία ποινὴ τοῦ Φρέντ Ρίβερς ἦταν 24 δουρδουλιὲς μὲ «τὸ γατο μὲ τὶς ἑπτὰ οὐρές». Ὀφείλετε νὰ ὁμολογήσετε πῶς θἄπρεπε νἄχῃ μεγάλο κουράγιο γιὰ νὰ ἀποφασίσῃ νὰ τὶς δοκιμάσῃ ἀκόμη μιὰ φορά!

— Δὲν ἔχετε ἄδικο!.. Τὸ ξύλο, καθὼς λένε, βγῆκε ἀπ' τὸν Παράδεισο, κι' ἂν δὲν εἴμαστε τόσο φειδωλοὶ σὲ σωματικὲς ποινὲς σίγουρα τὰ καθάρματα θὰ λιγόστευαν.

— Συμφωνῶ ἀπολυτα... Λέγαμε λοιπὸν γιὰ τὸν Ρίβερς· μένει στὸ Νέλσον Χάους, στὴ Ρούπερτ Στρήτ. Μιὰ μεγάλη πολυκατοικία... Κάνει σὰν νὰ ποῦμε χρὴ θυρωρό. Θὰ τοῦ πῆτε πῶς σᾶς στέλνω ἐγὼ καὶ θὰ δεχθῇ νὰ μιλήσῃ μαζί σας· ὡστόσο πιστεύω πῶς ὅ,τι κι' ἂν σᾶς πῇ δὲν θὰ σᾶς προσφέρῃ καὶ μεγάλη βοήθεια.

Καὶ πραγματικὰ τίποτα δὲν εἶχε νὰ πῇ. Δὲν ἤξερε τίποτα, εἶχε μπῆ στὸν ἴσιο δρόμο καὶ φαίνεται πῶς εἶχε τὴν ἀπόφασι νὰ μὴν παραστρατήσῃ. Ὁ Φόρμπς ξαναγύρισε στὴν Γιάρντ κι' ἀπὸ κεῖ μαζὶ μὲ τὸν Ἄλλις τράβηξε γιὰ τὸ ξενοδοχεῖο Χουήλερ. Τὸ δωμάτιο ὅπου εἶχε γίνει τὸ ἔγκλημα δὲν τοὺς ἔδωσε κανένα στοιχεῖο. Ἔφυγαν γιὰ τὸ νεκροτομεῖο. Ἐλάχιστο ἐνδιαφέρον παρουσίαζε καὶ τὸ πτῶμα. Κα-

τὰ τὸν "Αλλις μόνο τὸ δόντι μποροῦσε νὰ διευκολύνῃ τὶς ἔρευνες.

— 'Εγὼ στὴ θέσι σας — εἶπε στὸν Φὸρμπς — θὰ συνεκέντρωνα τὶς προσπάθειές μου μόνο σ' αὐτὸ τὸ δόντι. Εἶναι ἄλλως τε καὶ ἡ μόνη ἔνδειξις ποὺ διαθέτετε. Στεῖλτε τὸ δόντι στὰ ἐργαστήρια τοῦ Χέντον. Ἕνα σωρὸ χημικοὶ δουλεύουν ἐκεῖ. Ἴσως νὰ μπορέσουν κάτι νὰ ἀνακαλύψουν.

Ἦταν ὡστόσο γραφτὸ νὰ ξανασυζητήσουν γιὰ τὸ περίφημο αὐτὸ δόντι, πολὺ συντομώτερα ἀπ' ὅ,τι φανταζόντουσαν. Γυρίζοντας στὴν Γυάρντ βρῆκαν νὰ τοὺς περιμένῃ ἕνας ἀστυφύλακας τοῦ ἀστυνομικοῦ τμήματος τοῦ Μαρύλεμπον. Εἶχε φέρει μαζί του κι' ἕναν ὀδοντίατρο, τὸν κ. Χάρρυ Τσάπμαν.

Μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε, τρομερὰ ταραγμένος, διηγήθηκε ὁ τελευταῖος αὐτὸς τὴν ἱστορία του:

— "Ἔχω τὸ ἰατρεῖο μου στὴν πλατεῖα Νόττινγκαμ. Εἶμαι ὀδοντίατρος. Χθὲς τὴ νύκτα, κατὰ τὶς δύο τὰ μεσάνυχα, ξύπνησα ἀπὸ τὸ χτύπημα τοῦ κουδουνιοῦ. Σηκώθηκα καὶ μόλις ἀνοιξα τὴν πόρτα χώθηκε μέσα σὰν σίφουνας ἕνας ἄντρας. Εἶχε φθάσει κι' ὅλας στὴ μέση τοῦ διαδρόμου, ὅταν ἀντελήφθην ὅτι κρατούσε στὸ χέρι ἕνα αὐτόματο περίστροφο. 'Ομολογῶ πὼς φοβήθηκα, παρέλυσα ἀπὸ τὸν φόβο. Κάτω ἀπὸ τὴν ἀπειλὴ τοῦ ὑψωμένου ὅπλου, ὑποχρεώθηκα νὰ τὸν ἐξετάσω. Τὰ οὖλα του ἦταν σὲ κακὰ χάλια, καὶ τοῦλειπε, στὴν ἐπάνω μασέλα τὸ δόντι τοῦ ματιοῦ, ὁ κυνόδοντας. Ζητοῦσε νὰ ἀντικαταστήσω τὸ βγαλμένο δόντι.

'Ο Τσάπμαν σταμάτησε μιὰ στιγμὴ γιὰ νὰ πάρῃ ἀνάσα. 'Ο "Αλλις κι' ὁ Φὸρμπς ἀντήλλαξαν μιὰ φευγαλέα ματιά.

— "Αρχισα νὰ τοῦ ἐξηγῶ — συνέχισε ὁ γιατρὸς — πὼς αὐτὸ ἦταν ἀδύνατο, ἀλλὰ τοῦ κάκου! Θὰ μ' ἐσκότωνε ἀδίσταχτα. Τότε κι' ἐγὼ τοῦ καθάρισα τὸ στόμα καὶ τοῦ τοποθέτησα ἕνα δόντι, ἐξακολουθώντας νὰ τοῦ λέω καὶ νὰ τοῦ ἐπαναλαμβάνω πὼς ἦταν καθαρὴ τρέλλα καὶ πὼς ἔπρεπε γιὰ νὰ βάλῃ τὸ καινούργιο δόντι νὰ περιμένῃ ὥσπου νὰ ἐπουλωθοῦν τὰ οὖλα του. "Εκανα ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅ,τι μποροῦσα, μοῦδωσε τρεῖς λίρες κι' ἔφυγε, προειδοποιώντας με πὼς ἂν εἶχα τὴν κακὴ ἐμπνευσι νὰ μιλήσω σὲ ὁποιονδήποτε γιὰ τὴν ἐπίσκεψι αὐτή, θὰ ξαναβλεπόμαστε σύντομα. Τρομοκρατημένος, ἐσκέφθηκα τί ἔπρεπε νὰ κάνω καὶ τελικὰ κατέληξα στὸ συμπέρασμα πὼς ἴσως θὰ ἀπαλλασσόμουν ἀπὸ πολλοὺς μπελάδες, εἰδοποιώντας τὴν ἀστυνομία..

— 'Εκάνατε πολὺ καλά, εἶπε ὁ "Αλλις καὶ σᾶς εὐχαριστῶ ποὺ ὑποβληθήκατε στὸν κόπο. Μπορεῖτε νὰ μᾶς περιγράψετε τὸν ἄνθρωπον αὐτόν; Μὴν νομίσετε πὼς θὰ μᾶς ἐνοχλήσετε ἀναφέροντας τὶς λεπτομέρειες! Ξέρετε, ἐμεῖς ἔχουμε μεγάλη ἀδυναμία στὶς λεπτομέρειες!.. "Εχετε τὴν καλωσύνη, Φὸρμπς, νὰ κρατᾶτε σημειώσεις;

'Ο Τσάπμαν δὲν ἦταν ἐξασκημένος στὴν ἰδιόρρυθμη τέχνη ποὺ οἱ ἀστυνομικοὶ ὀνομάζουν «πορτραῖτο διὰ ζώσης», ὡστόσο ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε γιὰ νὰ ἀποδώσῃ τὴν εἰκόνα τοῦ νυκτερινοῦ ἐπισκέπτου ποὺ δὲν ἦταν καὶ τόσο δύσκολο νὰ σκιτσαριστῆ.

— Φαντάζομαι — εἶπεν ὁ ἀστυνομικὸς διευθυντής, ὅταν ὁ Τσάπμαν τελείωσε τὴν περιγραφή του — νὰ τὸν ρωτήσατε πὼς τοῦ βγῆκε τὸ δόντι ποὺ ἀντικαταστήσατε. Τί σᾶς ξεφούρνισε; Εἶμαι πολὺ περίεργος νὰ μάθω.

— Μοῦπε πὼς πῆγε κι' ἔπεσε ἐπάνω σ' ἕναν φανοστάτη, φυσικὰ ὅμως δὲν τὸν πίστεψα.

— Φυσικά!... Ἦταν νευρικός;

— "Ηξερε καλὰ τί ζητοῦσε, κι' ἦταν ψύχραιμος. Δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ τὸν κοιτάξῃς πολλὴ ὥρα γιὰ νὰ καταλάβῃς πὼς δὲν ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἔπιανε ὅπλο. "Οσο γιὰ τὸ δόντι του, δὲν μπόρεσε νὰ κάνω καὶ μεγάλα πράματα. Τὰ οὖλα του ἦταν σὲ φρικτὴ κατάστασι...

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ : Ἡ συνέχεια.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

18 - 24 Ἰουνίου

18 Ἰουνίου

740. Θανόντος τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος Γ' Ἰσαύρου, ἀναλαμβάνει τὴν ἐξουσίαν ὁ συναυτοκράτωρ Κωνσταντῖνος Ε', ὁ ἐπονομασθεὶς κατόπιν ὑπὸ τῶν εἰκονοφίλων «Κοπρώνυμος».

1374. Ἀπέθανεν ὁ μέγας ποιητὴς τῆς Ἰταλικῆς Ἀναγεννήσεως Πετράρχης, γεννηθεὶς εἰς τὸ Ἀρέτσο τὸ 1304.

19 Ἰουνίου

1790. Ἡ ἐν Γαλλίᾳ Ἐθνικὴ Συνέλευσις καταργεῖ ὅλους τοὺς τίτλους εὐγενείας, τὰ οἰκόσημα καὶ τὰς διαφόρους τιμητικὰς διακρίσεις μεταξὺ Γάλλων.

1940. Ὁ Χίτλερ ἀποδέχεται τὴν αἴτησιν τῶν Γάλλων περὶ ἀνακωχῆς, ἥτις καὶ ὑπογράφεται τὴν 22 — 6— 1940.

1951. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις ὁ μέγας Ἕλλην ποιητὴς Ἄγγελος Σικελιανός. Οὗτος ἐγεννήθη ἐν Λευκάδι τὸ 1884.

20 Ἰουνίου

404. Διαταγῇ τοῦ Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου, ἐξορίζεται ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἰωάννης Χρυσόστομος καὶ στέλλεται εἰς Κουκουσὸν τῆς Ἀρμενίας. Ἐκεῖθεν οὗτος μετεφέρθη κατόπιν εἰς Πιτυοῦντα, ἀλλὰ κατὰ τὴν πορείαν ἀπέθανε παρὰ τὰ Κόμανα τῆς Καππαδοκίας (14—9—407).

1815. Μετὰ τὴν ἀπὸ 18.6.1815 πανωλεθρίαν του εἰς Βατερλῶ, ὁ Μέγας Ναπολέων ἐπιστρέφει εἰς Παρισίους. Ἐπακολουθεῖ ἐντὸς ὀλίγου ἡ παράδοσις καὶ ἡ ἐξορία αὐτοῦ εἰς Ἀγίαν Ἑλένην τὴν 3.7.1815, ὅπου ἔφθασε τὴν 5.10.1815..

1881. Ὑπογράφεται ἐν Κωνσταντινουπόλει συνθήκη μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, ἐν συνεγείᾳ τῆς προηγουμένης τοιαύτης ἀπὸ 12.5.1881, μεταξὺ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης καὶ τῶν Μ. Δυνάμεων, δι' ἧς ἐπικυροῦνται αἱ ἀπὸ 23.2.1881 ἀποφάσεις τῆς συνδιασκέψεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ παραχωροῦνται εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ Θεσσαλία καὶ μέρος τῆς Ἠπείρου, ἀντὶ ὁλοκλήρου τῆς τελευταίας ταύτης, ὡς ὥριζεν ἡ ἀπὸ 4.6.1880 ματαιωθεῖσα συμφωνία. Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν. Ἄρταν τὴν 24.6.1881 καὶ τὴν 8.8.1881 ἤρχισεν ἡ προσάρτησις τῆς Θεσσαλίας.

21 Ἰουνίου

1788. Τίθεται ἐν ἰσχύϊ τὸ ἀπὸ 27.9.1787 ψηφισθὲν Σύνταγμα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

1826. Λαμβάνει χώραν μεγάλη μάχη παρὰ τὰ Λιόσια τῆς Ἀττικῆς καθ' ἣν οἱ Τοῦρκοι ὑπὸ τὸν Ὀμὲρ πασὰν τὴς Καρύστου ὑπέστησαν πανωλεθρίαν.

1945. Λαμβάνει τέλος ἡ ἀπὸ 1—4—1945 ἀρξαμένη μάχη τῆς Ὀκινάβας, νήσου κειμένης μεταξὺ Φορμόζας καὶ Ἰαπωνίας, ὅπου τὰ ἀμερικανικὰ στρατεύματα εἶχαν ἔκτοτε ἀποβιβασθῆ καὶ ἐνήργουν συνεχῶς ἐπιχειρήσεις μὲ σκληροὺς ἀγῶνας. Ἡ νῆσος Ὀκινάβα τελικῶς κατελήφθη ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην

22 Ἰουνίου

168 π.Χ. Λαμβάνει χώραν ἡ παρὰ τὴν Πύδναν τῆς Μακεδονίας μεγάλη μάχη, καθ' ἣν ὁ Ρωμαῖος στρατηγὸς Αἰμίλιος Παῦλος ἐνίκησε κατὰ κράτος τὸν Περσέα, τελευταῖον βασιλέα τῆς Μακεδονίας, τὸν ὁποῖον καταφυγόντα εἰς Σαμοθράκην, συνέλαβε μετ' ὀλίγον καὶ μετέφερε διὰ τὸν θρίαμβόν του εἰς Ρώμην, ὅπου ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀπέθανεν ἐν φυλακῇ. Ἔκτοτε ἡ Μακεδονία ὑπεδουλώθη εἰς τοὺς Ρωμαίους.

1826. Ἀρχίζουν αἱ ἐπιχειρήσεις τῶν Τουρκοαιγυπτιακῶν δυνάμεων τοῦ Ἰμβραὴμ πασὰ παρὰ τὴν Βέργαν τοῦ Ἀλμυροῦ, ἔνθα οἱ Μανιάται, ἀμυνόμενοι κρατερῶς τοῦ πατρίου ἐδάφους, ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τοὺς ἐπιδρομεῖς τὴν 23—6—1826.

1942. Ὁ Χίτλερ ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ ἐπετείῳ τῆς ἀνακωχῆς τῆς Γαλλίας καὶ τῆς πρώτης ἐπετείου τῆς ἐπιθέσεως αὐτοῦ κατὰ τῆς Ρωσίας ὀνομάζει στρατάρχην τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Γερμανικοῦ ἀφρικανικοῦ ἐκστρατευτικοῦ σώματος "Ερβιν Ρόμμελ.

23 Ἰουνίου

917 π.Χ. Λαμβάνει χώραν ἡ παρὰ τὴν λίμνην Τρασιμένην τῆς Ἰταλίας ἐν Ἐτρουρίᾳ μεγάλη μάχη, καθ' ἣν ὁ Καρχηδόνιος Ἀννίβας ἐνίκησε κατὰ κράτος τοὺς Ρωμαίους, κατασφάξας τὸν στρατόν των. Κατὰ τὴν μάχην αὐτὴν ἐφονεύθη καὶ ὁ Ρωμαῖος ὕπατος Φλαμίνιος.

1789. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ ἐν Βερσαλλίαις ἀρνοῦνται νὰ ἐκκενώσουν τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων καὶ ἡ ἀποφασιστικὴ αὐτῶν στάσις δίδεται διὰ τῆς τολμηρᾶς φράσεως τοῦ Μιραμπώ, ὅστις ἐδήλωσεν εἰς τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ βασιλέως ὅτι: «Οἱ βουλευταὶ συνεκεντρώθησαν τῇ ἐπιταγῇ τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ καὶ δὲν θὰ ἐξέλθουν τῆς αἰθούσης οὔτε μὲ τὴν βίαν οὔτε μὲ τὴν ἐιφολόγχην».

1826. Παραλλήλως πρὸς τὴν ἐν Βέργᾳ τοῦ Ἀλμυροῦ πανωλεθρίαν τῶν Τουρκοαιγυπτίων ὑπὸ τῶν Μανιατῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ὁ Ἰμβραὴμ πρὸς ἀντιπερισπασμὸν ἐνήργησεν ἀποβάσεις πολυαρίθμων τουρκοαιγυπτιακῶν δυνάμεων καὶ εἰς τὸν ὅρμον τοῦ Δηροῦ, πλησίον τῆς Τσίμοβας (Ἀρεοπόλεως). Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη κατέληξεν εἰς πανωλεθρίαν τοῦ ἐχθροῦ, κατόπιν μάχης, εἰς ἣν ἔλαβον μέρος γυναῖκες καὶ γέροντες τῆς Μάνης τὴν 25—6—1826.

1944. Οἱ Γερμανοὶ προβαίνουν εἰς τὴν Ἀράχωβαν τῆς Λακεδαίμονος καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Πάρνωνος εἰς σφαγὰς καὶ γενικὴν λεηλασίαν. Ἡ δοκιμασία αὕτη τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Λακωνίας παρετάθη μέχρι 8—7—1944.

24 Ἰουνίου

1821. Λαμβάνει χώραν ἐν Λάλα τῆς Ἠλείας νικηφόρος διὰ τοὺς Ἕλληνας μάχη ὑπὸ τοὺς Μεταξᾶν καὶ Πλαπούταν κατὰ τῶν Τούρκων. Κατὰ ταύτην ἐφονεύθη ὁ σελιχτάρης τοῦ Σελὴμ πασά, οἱ δὲ Τουρκαλβανοὶ Λαλιῶται τὴν ἑπομένην, ἀφοῦ ἐπυρπόλησαν τὸ χωρίον των, κατέφυγον εἰς Πάτρας.

1852. Συνελήφθη παρὰ τὸ Οἰτυλον τῆς Δ. Μάνης ὁ λαοπλάνος καλόγηρος Χριστόφορος Παναγιωτόπουλος, γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα «Πεπουλάκος». Οὗτος ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς θεοσεβείας εἶχε ἀναστατώσει ὁλόκληρον τὴν Πελοπόννησον ἐξεγείρων τὸν λαὸν κατὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ βασιλέως "Οθωνος. Μετὰ τὴν σύλληψίν του ὁ Παπουλάκος ἐτέθη ὑπὸ κράτησιν εἰς μονὴν τῆς νήσου "Ανδρου ὅπου καὶ ἀπέθανε τὴν 19.1.1861. Ὁ Παπουλάκος κατήγετο ἐκ τοῦ χωρίου "Αρνουσα τῶν Καλαβρύτων, ὅπου εἶχε γεννηθῆ περὶ τὸ ἔτος 1795, ἦτο δὲ σχεδὸν ἀγράμματος, ἀλλ' εὐφυέστατος.

1881. Κατόπιν τῆς ἀπὸ 20.6.1881 συναφθείσης συνθήκης περὶ παραχωρήσεως τῆς Θεσσαλίας καὶ μέρους τῆς Ἠπείρου εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν τῆς "Αρτης, ἥτις ἔκτοτε κατέστη ἑλληνική. Ἡ εἴσοδος τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἤρξατο τὴν 8 Αὐγούστου 1881.

«ΗΛΙΟΣ»

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ : Ἡ Γερουσὰ "Αμποτ, τροφιμος τοῦ «Ὀρφανοτροφείου Τζὼν Γκρίερ» μέχρι τῆς ἡλικιας τῶν 16 ἐτῶν, στέλλεται διὰ τετραετεῖς ἀνωτέρας σπουδὰς εἰς ἕνα Κολλέγιον θηλέων, χαρὶς εἰς τὴν γενναιοδωρίαν ἑνὸς ἐκ τῶν Συμβούλων τοῦ Ἱδρύματος Πρὸς τὸν ἄγνωστον αὐτὸν προστάτην της—ποὺ δὲν θέλει νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ πραγματικόν του ὄνομα καὶ ἐμφανίζεται ὑπὸ τὸ ὄνομα Τζὼν Σμὶθ—ἡ Γερουσὰ, συμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία του, τρέπει κάθε μῆνα νὰ στέλνῃ μιαν ἐπιστολήν, περὶ τῆς πορείας τῶν σπουδῶν της καὶ περὶ τῆς προόδου της, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ περιμένῃ ἀπάντησιν εἰς τὰς ἐπιστολάς της. Φθάνοντας στὸ Κολλέγιο, στέλνει ἀμέσως τὸ πρῶτο γράμμα της, μέσα ἀπὸ τὶς ἀδίαστες σκέψεις καὶ παρατηρήσεις τοῦ ὁποίου, προβάλλει ταυτοχρόνως ὅλη ἡ δίψα τοῦ νέου κοριτσιοῦ γιὰ ἀγάπη καὶ στοργή, ποὺ ἀποδίδεται ἀναγλυφα μὲ τὸν τίτλο ποὺ διάλεξε γιὰ νὰ προσφωνῇ τὸν ἄγνωστο εὐεργέτη της: Μπάρμπα-Μακροπόδη. Καὶ ἀκολουθοῦν κάθε λίγο καὶ νέα γράμματα, γιατὶ ἡ Γερουσὰ εἶναι ξεχειλισμένη ἀπὸ ἐντυπώσεις καὶ σκέψεις καὶ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη σὲ κάποιον νὰ μιλήσῃ.

ΘΟΝ

Τί ὡραῖα ποὺ περάσαμε! Δηλαδὴ ἐγώ, ποὺ δὲν ἤμουν συνηθισμενη στὸ Ἄσυλο σὲ τέτοια γλέντια. Ξέρετε, κάθε φορὰ ποὺ βγαίνω ἀπὸ τὸ Κολλέγιο, νοιώθω ὅ,τι θὰ αἰσθάνεται ἀσφαλῶς ἕνας κατάδικος ποὺ κατάφερε νὰ τὸ σκάσῃ ἀπὸ τὴ φυλακή. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα λοιπόν, ἡ ἴδια σκέψι γεννήθηκε στὸ μυαλό μου, καὶ χωρὶς νὰ πολυσκεφθῶ ἑτοιμάστηκα νὰ τὴν ἐξωτερικεύσω μὲ λόγια στὶς ἄλλες. Εἶχα ἀνοίξει κι' ὅλας τὸ στόμα μου καὶ πήγαινα νὰ μιλήσω, κι' ἕνας Θεὸς ξέρει πὼς ἐπρόφτασα νὰ καταπιῶ τὴ γλῶσσα μου. Τί φοβερὸ μαρτύριο εἶναι γιὰ μένα νὰ μὴν μπορῶ νὰ πῶ τὸ κάθε τι ποὺ σκέπτομαι! Εἶμαι ἀπὸ φυσικοῦ μου τύπος ἐκδηλωτικός. "Αν δὲν εἶχα καὶ σᾶς, γιὰ νὰ λέω τὰ μυστικά μου, σίγουρα θὰ ἔσκαζα!

Τὴν περασμένη Παρασκευὴ τὸ βράδυ, ἡ κυρία διευθύντρια τοῦ Φέργκουσσον Χὼλλ ἐκάλεσε τὰ κορίτσια ὅλων τῶν τμημάτων τοῦ Κολλεγίου, ποὺ δὲν εἶχαν πάει στὰ σπίτια τους γιὰ τὶς διακοπές, γιὰ νὰ φτιάξουμε καραμέλες. Μαζευτήκαμε εἰκοσιτέσσερα κορίτσια.

Ἡ κουζίνα ὅπου μᾶς ὡδήγησαν εἶναι πελώρια στὸν πέτρινο τοίχο της ἀστραφταν κρεμασμένα σὲ ἀτανωτὲς σειρες σιδερένιοι τεντζερέδες καὶ χαλκωματένιες χύτρες — ἡ μικρότερή τους εἶναι μεγάλη σὰν καζάνι. Μόνο στὸ Φέργκουσσον ὑπάρχουν τετρακόσια κορίτσια οἰκότροφα. Ὁ ἀρχιμάγειρος μὲ τὴν ἄσπρη ποδιὰ καὶ τὸν κολλαριστὸ κατάλευκο σκούφο του, μᾶς μοίρασε εἴκοσι τρεῖς ποδιὲς κι' εἴκοσι τρεῖς σκούφους — δὲν μπόρεσα ἀκόμη νὰ καταλάβω ἀπὸ ποῦ ξετρύπωσε ὅλη αὐτὴ τὴν λινοστολή — καὶ σὲ λίγο ὅλες μας μασκαρευτήκαμε σὲ μαγείρους.

Μ' ὅλο ποὺ ἔχω φάει πολὺ καλύτερες καραμελες, ἐν τούτοις εἶναι διασκεδαστικὸ νὰ τὶς φτιάχνῃς μὲ τὰ χέρια σου. "Οταν καμμιὰ φορὰ τελειώσαμε — ἐν τῷ μεταξὺ τὸ πατώμα τῆς κουζίνας, οἱ τοῖχοι της, τὰ πόμολα ἀπ' τὶς πόρτες, κι' ἐμεῖς τὸ ἔμψυχο ὑλικό, ὅλα κολλοῦσαν ἀπ' τὰ σιρόπια, ὅπου κι' ἂν ἀγγίζε κανεὶς — βγήκαμε ἀπ' τὴν κουζίνα, παραχθήκαμε ἐφ' ἑνὸς ζυγοῦ, φορῶντας πάντα τὶς ἄσπρες ποδιὲς καὶ τοὺς σκούφους μας, καὶ κραδαίνοντας ἄλλη ἕνα πηρούνι, ἄλλη μιὰ κουτάλα τῆς σούπας ἢ ἕνα τηγάνι, ἀρχίσαμε νὰ παρελαύνουμε μέσα ἀπὸ τοὺς ἔρημους διαδρόμους, ὥσπου φτάσαμε στὰ γραφεῖα τοῦ προσωπικοῦ. Μισὴ ντουζίνα δασκάλισσες καὶ καθηγήτριες τοῦ Κολλεγίου εἶχαν συγκεντρωθῆ ἐκεῖ γιὰ νὰ περάσουν μιὰ εὐχάριστη βραδυά. Σταθήκαμε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τους κι' ἀρχίσαμε νὰ τραγουδοῦμε διάφορα τραγούδια τοῦ σχολείου. Μᾶς ἄνοιξαν, τοὺς προσφέραμε τὰ «ἀναψυκτικὰ» μας, τὰ ὁποῖα ἐδέχτηκαν μὲ εὐγένεια μέν, ἀλλὰ καὶ μὲ κάποιον δισταγμὸ, κι' ἐφύγαμε ἀφίνοντάς τες μὲ πασαλειμμένα χέρια καὶ στόματα νὰ προσπαθοῦν νὰ ξεκολλήσουν τὶς καραμέλες ἀπὸ τὰ δόντια τους, χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ μᾶς ποῦν οὔτε ἕνα εὐχαριστῶ.

Καθὼς βλέπετε, ἀγαπητέ μου θεῖε, ἡ μόρφωσί μου ὅσο πάει καὶ συμπληρώνεται!

Σὲ δυὸ μέρες οἱ διακοπὲς τελειώνουν. Πολὺ θὰ χαρῶ ξαναβλέποντας τὰ κορίτσια. Πραγματικὰ μὲ κούρασε ἡ μονοξιά. "Εχουμε μείνει ἐννέα ὅλες κι' ὅλες ἀπὸ τὶς τετρακόσιες μαθήτριες ποὺ ζοῦν καὶ κινοῦνται μέσα στὸ σπίτι αὐτό· φυσικὸ λοιπὸν εἶναι νὰ μᾶς φαίνεται πὼς ζοῦμε σ' ἕνα νεκροταφεῖο.

Μιὰ, δυὸ, τρεῖς... ἔντεκα κόλλες γράμμα! Φτωχέ μου Μπάρμπα Μακροπόδη, σᾶς λυποῦμαι! Πιστέψτε με, εἶχα σκοπὸ νὰ σᾶς γράψω μόνο διὰ λόγια γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω — ἡ πέννα μου ὅμως μόλις ἰδῆ χαρτὶ μπροστά της δὲν ἐννοεῖ νὰ σταματήσῃ.

Καληνύχτα σας λοιπὸν καὶ χίλια εὐχαριστῶ ποὺ μὲ συλλογιστήκατε Τίποτα δὲν μοῦ λείπει καὶ θἄπρεπε νἆμαι ἀπόλυτα εὐτυχισμένη. Ὅμως πέρα, μακρυὰ στὸν ὁρίζοντα ἕνα μικρὸ συννεφάκι προβαίνει : τὸν Φεβρουάριο ἔχουμε διαγωνισμούς.

Δική σας, μὲ ἀγάπη
Γιούντη

Υ.Γ. — "Εγραψα : «μὲ ἀγάπη». Μήπως δὲν εἶναι σωστό; "Αν δὲν εἶναι, σᾶς παρακαλῶ σθῆστε το. Κάποιον πρέπει κανεὶς ν' ἀγαπᾶ· κι' ἐγὼ ποὺ πρέπει νὰ διαλέξω ἀνάμεσα σὲ δυὸ πρόσωπα — ἐσᾶς καὶ τὴν κυρία Λίππετ — δίνω ἀδίστακτα τὴν ψῆφο ἐκλογῆς στὸν καλό μου Μπάρμπα Μακροπόδη, καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ δεχθῆ τὸ βάρος τῆς ἀγάπης μου, γιατὶ ἐκείνην μοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ τὴν ἀγαπήσω.

* * *

ΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΤΟΥ «ΗΛΙΟΥ»

Τὴν παραμονὴ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν μαθημάτων:

Ἀγαπητὲ Μπάρμπα Μακροπόδη,

Ἀδύνατο νὰ φανταστῆτε τί σίστρος μελέτης μᾶς ἔχει καταλάβει. Θαρρεῖς, πὼς δὲν ἐμεσολάβησαν διακοπές. Ἐγὼ τοὐλάχιστον, αὐτὲς τὶς τελευταῖες ἡμέρες ἐστοίβαξα μέσα στὸ κεφάλι μου πενήντα ἑπτὰ ἀνώμαλα ρήματα ὁ Θεὸς νὰ φυλάῃ μὴν τύχῃ καὶ κάνουν φτερὰ καὶ πετάξουν τὴν ὥρα τῶν διαγωνισμῶν!

Ξέρετε, τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ κορίτσια μόλις τελειώσῃ ἕνα ἀπὸ τὰ σχολικά τους βιβλία, διάζονται νὰ τὸ πουλήσουν, σὰν νἀναι βέβαιες πὼς μποροῦν νὰ φυλάξουν μέσα στὸ κεφάλι τους ὅλα ὅσα ἔμαθαν. Ἐγὼ ὡστόσο, ποὺ δὲν εἶμαι σίγουρη πὼς θὰ μποροῦσα νὰ πετύχω κάτι τέτοιο, σκοπεύω νὰ τὰ φυλάξω ὅλα μου τὰ σχολικὰ βιβλία. Μόλις πάρω τὸ δίπλωμά μου, θὰ τοποθετήσω σὲ μιὰ βιβλιοθήκη καὶ κατὰ ὡρισμένη σειρὰ, ὅλες μου τὶς γνώσεις· ἔτσι ὅταν μιὰ λεπτομέρεια μοῦ διαφεύγῃ, θὰ τρέχω στὸ ράφι καὶ χωρὶς σπασοκεφαλιάσματα καὶ χρονοτριβές θὰ βρίσκω ὅ,τι μοῦ χρειάζεται. Δὲν βρίσκετε πὼς εἶναι βολικώτερο ;

Ἡ Τζούλια Πέντλετον ἦρθε ἀπόψε στὴν κάμαρά μου γιὰ μιὰ τυπικὴ δίζιτα κι' ἐκάθησε περισσότερο ἀπὸ μιὰ ὥρα. Καὶ τί ἀνιαρὸ θέμα ποὺ διάλεξε γιὰ συζήτησι! Περὶ οἰκογενειακῶν ὀνομάτων καὶ περὶ «τζακιῶν»! Ἐπέμεινε νὰ μάθῃ ποιὸ εἶναι τὸ οἰκογενειακὸ ὄνομα τῆς μητέρας μου — μπορούσατε νὰ φανταστῆτε ἀναιδέστερη ἐρώτησι πρὸς ἕνα ἔκθετο ; Ὁμολογῶ πὼς μοῦλειψε τὸ κουράγιο νὰ τὴν βεβαιώσω πὼς τὸ ἀγνοοῦσα, γι' αὐτὸ τῆς πέταξα τὸ ὄνομα Μοντγκόμερυ — αὐτὸ μοῦρθε τὴ στιγμὴ ἐκείνη στὸ στόμα. Τί ἦταν νὰ τὸ πῶ! Καὶ πῶς νὰ ξέρω ἐγὼ ἂν ἦταν ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Μοντγκόμερυ τῆς Μασσαχουσέττης ἢ ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Μοντγκόμερυ τῆς Βιργινίας ;

Ἡ δική της ἡ μητέρα εἶναι μιὰ Ράδερφορντ. Ἡ οἰκογένεια Ράδερφορντ μετανάστευσε στὴν Ἀμερικὴ μὲ τὴν κιβωτὸ τοῦ Νῶε. Ξέρετε, εἶχε συμπεθερέψει κιόλας μὲ τὸν Ἐρρίκο τὸν 8ο. "Οσον ἀφορᾷ τὴν οἰκογένεια τοῦ πατέρα της, εἶναι παλαιότερη κι' ἀπὸ τὴν φαμίλια τοῦ Ἀδάμ. Κι' ἂν ρωτᾶτε καὶ γιὰ τοὺς ἀκόμη παλαιότερους προγόνους της, ἔ! αὐτοὶ ἀνῆκαν σὲ μιὰ ἐξαιρετικὴ ράτσα μαϊμούδες, μὲ τρίχωμα λεπτὸ σὰν μετάξι καὶ μὲ ἐξαιρετικὰ μακρυὲς οὐρές.

Ἐσκόπευα νὰ σᾶς γράψω ἀπόψε ἕνα διασκεδαστικὸ καὶ χαριτωμένο γράμμα ὅμως τώρα νυστάζω κι' εἶμαι καὶ λίγο νευριασμένη. Τί τὰ θέλετε, δὲν εἴμαστε καὶ τόσο ἀζιοζήλευτες ἐμεῖς οἱ νεοφερμένες!

Δική σας
ἡ Γιούντη
ποὺ μελετᾶ γιὰ τοὺς διαγωνισμούς

* * *

Κυριακή

Πολυαγαπημένε Μπάρμπα Μακροπόδη μου,

Πῶς νὰ σᾶς τὰ πῶ καὶ πῶς νὰ σᾶς τὰ ὁμολογήσω τὰ φριχτὰ τὰ νέα μου ; Κι' ὅμως θὰ τὰ πῶ, μόνο ποὺ δὲν θ' ἀλοχίσω ἀπ' αὐτά. Νομίζω πὼς προτιμότερο εἶναι νὰ σᾶς καλοκαρδίσω λίγο... κι' ὕστερα βλέπουμε.

Λοιπὸν, ἡ Γερουσὰ "Αμποτ ἄρχισε νὰ γίνεται συγγραφεύς... Μάλιστα! "Ενα ποίημά της, μὲ τὸν τίτλο : «Ἀπὸ τὸν πύργο μου» πρόκειται νὰ δημοσιευθῆ εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ περιοδικοῦ «Μηνιαίου» καὶ μάλιστα στὴν πρώτη σελίδα, ἐξαιρετικὰ τιμητικὸ γιὰ μιὰ Νεοφερμένη. Ἡ εἴδησις εἶναι ἐξακριβωμένη προέρχεται ἀπὸ τοῦ στόματος ἁρμοδίου προσώπου — τῆς καθηγητρίας μου τῶν Ἀγγλικῶν, ἡ ὁποία χτὲς τὸ βράδυ μ' ἐσταμάτησε τὴν ὥρα ποὺ γυρίζα ἀπὸ τὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ μοῦ πῇ πὼς ἔγραψα ἕνα χαριτωμένο κομμάτι, μόνο ποὺ ὁ ἔκτος στίχος ἔχει μερικὰ περισσευούμενα ποδάρια. Θὰ σᾶς στείλω ἕνα ἀντίγραφο, κι' ἂν θέλετε τὸ διαβάζετε.

Νὰ μιὰ εὐχάριστη εἴδησι γιὰ σᾶς... Τώρα τί ἄλλο εὐχάριστο θὰ μποροῦσα νὰ σᾶς γράψω ;

Ἄ, ναί! Πῆρα μερικὰ μαθήματα παγοδρομίας καὶ τώρα εἶμαι σὲ θέσι νὰ γλυστρῶ ἐπάνω στὸν πάγο μὲ κάποια σχεσης εἰς τὴν «ἀναρρίχησιν ἐπὶ κάλω», τοὐτέστιν νὰ σκαρφαλώνω ἴσαμε τὸ τεβάνι τοῦ γυμναστηρίου, πιασμένη ἀπὸ τὸ σχοινὶ καὶ νὰ κατεβαίνω πάλι στ

τῆς
ΠΙΕΡ ΝΤΕ ΚΟΥΛΕΒΑΙΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ προηγουμένων: Ὁ Ἐρρίκος Ρόναλντ, Ἀμερικανός ἐπιστήμων, ποὺ αἱ ἐργασίαι του τὸν ὑποχρεώνουν νὰ ἀναβάλεσῃ τὴν ὑποσχεσίν του νὰ συνοδεύσῃ τὴν κοσμικὴν σύζυγόν του Ἑλένην εἰς τὴν Εὐρώπην, τὴν παρακινεῖ νὰ μὴ στερηθῇ τῆς εὐχαριστήσεως τοῦ ταξιδιοῦ ἐξ αἰτίας του, ἀναγνωρίζοντας τὰ ἐπιχειρήματα τῆς κοπώσεως καὶ τοῦ ἐκνευρισμοῦ ποὺ αὐτὴ εἶχε προβάλει.

3ον

— Αὐτὸ εἶναι ἀχαρακτήριστο ἐκ μέρους σου· τόση ἔλλειψις τιμιότητος, τόσο λίγη ψυχικὴ καλωσύνη!

Ἡ Ντόρα ἀφέθηκε νὰ πέσῃ ἐπάνω σὲ μιὰ πολυθρόνα :

—"Ας καθήσω γιὰ νὰ μὴν σωριαστῶ κάτω ἀπὸ τὰ εὐγενικὰ λόγια ποὺ προτίθεστε νὰ μοῦ ἐκσφενδονίσετε.

—Ὁ Τζὰκ εἶναι ἕνας ἀνόητος! Δὲν θἄπρεπε ποτὲ νὰ ὑποχωρήσῃ σ' αὐτὸ τὸ καινούργιο σας καπρίτσιο.

—Ὤ, μὰ δὲν ὑπεχώρησε καὶ τόσο εὔκολα! Κάθε ἄλλο! Εἴχαμε ἕναν καυγά, μὰ τί καυγά!... Εἶχα φθάσει στὸ σημεῖο νὰ τοῦ πετάξω τὸν ἀρραβῶνα στὰ μούτρα. Τὸ ἀντελήφθη καὶ προκειμένου νὰ διακινδυνεύσῃ, ἐπιμένοντας, νὰ μὲ χάσῃ διὰ παντος, ἔκαμε κανονικὴ ὑποχώρησι καὶ συγκατέθη στὶς ἐπιθυμίες μου. Προτιμᾶ νὰ παντρευθῇ τὴν Ντόντυ του, ἔστω ἀργά, παρὰ ποτέ. Αὐτὴ ἤταν ἡ σκέψις του, καὶ δίκιο ἔχει...

— Αὐτὸ εἶναι ποὺ δὲν καταλαβαίνω.

— Λυποῦμαι ποὺ δὲν τὸ καταλαβαίνετε... Ὕστερα λοιπόν, ὑπῆρξα τρυφερὴ μαζί του : ἄμα συνθηκολογήσαμε, τὸν πῆρα μαζί μου στὸ ἀμάξι μου καὶ τὸν ἐκουβάλησα ἐδῶ. Τὸν ἄφησα μέσα στὸ σαλόνι, ὅπου ἀσφαλῶς θὰ ἀσχολῆται νὰ τραβολογᾶ τὸ μουστάκι του, τιθασσευμένος, ἂν ὄχι ἐντελῶς ἥρεμος.

— Ἀνάγλυφος πραγματικὰ ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον σεῖς οἱ Ἀμερικανίδες ἐκμεταλλεύεστε τὴν στοργὴ καὶ τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνδρός! Φαντάζεστε, μὰ τὴν πίστι μου, ὅτι ὁ ἄνδρας ἐπλάστηκε γιὰ νὰ τὸν ἔχετε νευρόσπαστο στὰ χέρια σας! Τὸν ξεθεώνετε μὲ τὶς ἀπαιτήσεις σας, τὸν τυραννᾶτε μὲ τὴν φιλαρέσκειά σας κι' ὅταν πιὰ τὸν καταντήσετε ἠλίθιο καὶ ἄχρηστο, τὸν παρατᾶτε σύξυλο καὶ τὸν σπρώχνετε νὰ βρῇ τὴν λήθη στὸ πιοτό!

— Μπράβο θεῖε μου! Τί κρίμα ποὺ δὲν ἀποφασίσατε νὰ ἀκολουθήσετε τὸ ἱερατικὸ στάδιο! Ἀσφαλῶς κάποια μέρα θὰ καταλεγόσαστε μεταξὺ τῶν μεγάλων ἱεροκηρύκων.

Στὰ λόγια αὐτά, τὸ αἷμα ἔβαψε τὰ μάγουλα τοῦ Ἐρρίκου Ρόναλντ.

—Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι μεταχειρίζεστε τὰ ρολόγια σας μὲ περισσότερο σεβασμὸ ἀπ' ὅ,τι τὸν μηχανισμὸ τῶν ἀνδρικῶν ἐγκεφάλων, ποὺ ἐπλάστηκαν γιὰ τόσο μεγάλα ἔργα καὶ στοὺς ὁποίους ὀφείλετε τὸ πᾶν. Τοὺς καταστρέφετε μὲ λιγώτερη λύπη ἀπ' ὅση θὰ δείχνατε γιὰ τὸν μηχανισμὸ κοὶ τοῦ πιὸ παλιοῦ ἀκόμη ρολογιοῦ σας. Εἴσαστε κάτι πάρα πάνω ἀπὸ ἐγωίστριες καὶ ὑπὲρ τὸ δέον ἀνεξάρτητες! Πιστέψτε με, οὔτε ἡ ἰσοτιμία ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, οὔτε οἱ γνώσεις εἶναι ἐκεῖνα ποὺ θὰ ὑψώσουν τὴν γυναίκα ὡς τὸ ἐπίπεδον ποὺ βρίσκεται ὁ ἄνδρας· χρειάζεται ἡ ἀφοσίωσις καὶ χρειάζεται ἀκόμη ἡ αὐταπάρνησις. Καὶ θέλετε νὰ σᾶς πῶ κάτι ; Σ' αὐτὲς ἀκριβῶς τὶς ἀρετὲς βασίζεται τὸ θέλγητρο τῆς Εὐρωπαίας, σ' αὐτὲς θεμελιώνεται ἡ ὑπεροχή της ἔναντι τῆς Ἀμερικανίδος.

—"Ἀ μπά! Ἔτσι νομίζετε; Ἂν ἤμουν σίγουρη γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα, δὲν θὰ δίσταζα εὐθὺς ἀμέσως νὰ ἐπιδοθῶ στὴν ἐφαρμογή τους.

— Θἄταν πολὺ δύσκολο γιὰ σᾶς, ποὺ ἡ ἀχαλίνωτη ἐλευθερία κι' ἡ ἀπόλυτη οἰκονομικὴ ἄνεση σᾶς ἔχουν βασικὰ ἀλλοιώσει τὸν χαρακτῆρα. Τὸ περασμένο φθινόπωρο, μὲ τὸ πρόσχημα τῆς κλονισμένης ὑγείας σας — πρόσχημα ποὺ τὸ διέψευδε ἡ ἀνθηρότατη ὄψις σας — ἀναβάλατε τὸ γάμο σας· τώρα προφασίζεστε τὴν ὑγεία τῆς μητέρας σας. Ἂν δὲν ἀγαπᾶτε τὸν Τζὰκ καὶ δὲν θέλετε νὰ τὸν παντρεφτῆτε, ὀφείλετε νὰ διακόψετε τὶς σχέσεις σας. Φερθῆτε τίμια, τί διάβολο!

— Μὰ αὐτὸ προσπαθῶ νὰ κάνω, ἀγαπητέ μου θεῖε! Ἀγαπῶ τὸν κύριο Ἄσκοτ· ποτέ μου δὲν ἐγνώρισα ἄνθρωπο ποὺ νὰ μ' ἄρεσε περισσότερο· δὲν θὰ ἤθελα νὰ τὸν χάσω, ἀλλὰ πῶς νὰ σᾶς τὸ πῶ ; δὲν αἰσθάνομαι ἀκόμη τὸν ἑαυτό μου ὥριμο γιὰ τὸν γάμο. Μοῦ χρειάζεται ἀκόμη ἕνα μικρὸ ταξιδάκι στὴν Εὐρώπη, μὲ τὸν ἀποκλειστικὸ σκοπὸ νὰ φθάσω στὸν βαθμὸ ἐκεῖνον τῆς τελειότητος ποὺ θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀπόλυτην εὐτυχία τοῦ Τζάκ. Ἂν αὐτὸ δὲν τὸ θεωρῆτε ὡς ἀπόδειξι ἀγάπης καὶ τιμιότητος, τότε θὰ πῆ πῶς δὲν ξέρω τί μοῦ γίνεται!... Μνηστὴ ἀρτι ἐπανακάμψασα ἐξ Εὐρώπης, εἶναι πάνω-κάτω σὰν ἕνα μπουκάλι κρασὶ μπορντῶ ὕστερα ἀπὸ ταξίδι στὰς Ἰνδίας... Ἂς ἀφήσουμε ὡσστόσο τ' ἀστεῖα : ἡ σκέψι τοῦ νὰ παντρευτῶ χωρὶς νὰ σᾶς ἔχω κοντά μου, μοῦ κάνει πολὺν κόπο· θἀνοιωθα δυὸ φορὲς ὀρφανὴ καὶ... μόνη.

Ἡ Ἑλένη γέλασε :

— Καλοὶ εἴσαστε καὶ οἱ δυό σας! Ὁ Ἐρρίκος μόλις πρὸ ὀλίγου μοῦ ἐδήλωσε ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ φύγῃ γιὰ τὴν Εὐρώπη γιὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους, μεταξὺ τῶν ὁποίων μοῦ προέβαλλε καὶ τὴν ἀνάγκη νὰ παρισταται στοὺς γάμους σου!...

— Πῶς ; Ὁ Ἐρρίκος δὲν θἄρθῃ στὴν Εὐρώπη! φώναξε ἡ δεσποινὶς Καρρὸλ καὶ ξαφνικὰ ἡ ὄψι της φωτίστηκε ἀπὸ χαρά. "Ἀ! τόσο τὸ καλύτερο! Θὰ διασκεδάσουμε μὲ τὴν ψυχή μας!

— Εὐχαριστῶ! ἀπάντησε ξερὰ ὁ κ. Ρόναλντ. Πηγαίνω νὰ βρῶ τὸν Τζὰκ καὶ νὰ τὸν πείσω πῶς καλὰ θὰ κάνῃ νὰ σᾶς συνοδεύσῃ.

Ἡ Ντόρα τινάχτηκε σὰν αἴλουρος ἀπὸ τὴν πολυθρόνα της κι' ἐστάθηκε μπροστὰ στὸν θεῖο της.

—"Ὀχι, ὄχι, σᾶς παρακαλῶ! ξεφώνισε κρατῶντας τον ἀπὸ τὸν γιακᾶ τοῦ σακκακιοῦ του. Αὐτὸ θἄταν μιὰ μικρόψυχη ἐκδίκησις, ἀνάξια γιὰ ἕνα ἄνθρωπο σὰν κι' ἐσᾶς. Τὸ ξέρετε πῶς σᾶς ἀγαπῶ μ' ὅλη μου τὴν ψυχή, κι' ἂν μίλησα ἔτσι, εἶναι γιατὶ ἡ σοβαρότης σας πολλὲς φορὲς μοῦ κόβει τὴν διάθεσι νὰ κάνω τρέλλες, κι' ἐγὼ θέλω νὰ τοὺς γλεντήσω αὐτοὺς τοὺς τελευταίους μῆνες τῆς ἐλευθερίας μου. "Οταν θὰ γυρίσω, θὰ ζευτῶ ὑπάκουα στὸ ζυγό. Νὰ δῆτε τί καλὰ ποὺ θὰ τριποδίζω δίπλα δίπλα μὲ τὸν κ. "Ἀσκοτ!

Ἡ εἰκόνα τῆς Ντόρας νὰ τριποδίζῃ ἥσυχα καὶ ὑπομονητικὰ δίπλα στὸν κ. "Ἀσκοτ, ἔφερε ἕνα ἐλαφρὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη τοῦ σοφοῦ. Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ ἀντισταθῇ γιὰ πολὺ στὶς κωμικὲς ἀποστροφὲς τῆς ἀνεψιᾶς του.

Αὐτὴ βλέποντας ὅτι τὸν εἶχε μισοαφοπλίσει, πέρασε τὸ δεξί της μπράτσο στὸ λαιμό του λέγοντας :

— Ἐλάτε, φανῆτε καλός! Πηγαίνετε νὰ καλμάρετε τὸν Τζὰκ καὶ προσπαθήστε νὰ ξαναβρῇ τὸ κέφι του. Κάντε τὴν χάρι αὐτὴ στὴ μικρή σας Ντόντυ — μουρμούρισε καὶ σκύβοντας τοῦ ἔδωσε ἕνα δυνατὸ φιλὶ στὸ μάγουλο. "Ἀχ! τί μπελάδες ἔχει ἡ ζωή!

— Μᾶλλον ὁ Τζὰκ θἄχε δικαίωμα νὰ παραπονεθῇ γιὰ τὶς ἀναποδιές της, συμπέρανε ἡ κυρία Ρόναλντ χαμογελῶντας. Φέρεσαι πολὺ ἄσχημα μαζί του. Κατὰ τὴν γνώμη μου, δὲν ἔχεις τὴν πρόθεσι νὰ τὸν παντρευτῆς..

— Πῶς, πῶς! Θὰ τὸν παντρευτῶ κάποτε, ἀλλὰ τί τὰ θέλεις! Δὲν διάζομαι καὶ τόσο πολὺ νὰ περάσω τὴν κεφαλή μου μέσα στὴ θηλειὰ γιὰ νὰ πνιγῶ. Εἶμαι βεβαία πῶς ποτὲ δὲν θἄμαι τόσο εὐτυχισμένη ὅσο εἶμαι τώρα. Γιὰ ποιὸν λόγο λοιπὸν νὰ διάζωμαι ;

—"Αν ἀγαποῦσες τὸν κύριο "Ἀσκοτ, δὲν θἄψαχνες νὰ βρῆς ὅλα αὐτὰ τὰ ἐπιχειρήματα.

—"Ω! Βέβαια, δὲν αἰσθάνομαι γι' αὐτὸν, τὸν ἔρωτα ἐκεῖνον ποὺ περιγράφεται στὰ γαλλικὰ ρομάντζα. Διερωτῶμαι, μάλιστα πολλὲς φορὲς ἂν πραγματικὰ ὑπάρχῃ τέτοιος ἔρωτας. Ἐν πασῃ περιπτώσει οἱ δικοί μας οἱ ἄνδρες εἶναι πάρα πολὺ πεζοὶ γιὰ νὰ ἐμπνεύσουν τέτοιο αἴσθημα κι' ἐμεῖς πάρα πολὺ πολυάσχολες γιὰ νὰ τὸ νοιώσουμε.

Ἡ κυρία Ρόναλντ ὕστερα ἀπὸ σκέψι συνεπέρανε :

— Πραγματικὰ οὔτε κι' ἐγὼ πιστεύω ὅτι εἴμαστε πλασμένες γιὰ μεγάλα πάθη

— Τόσο τὸ καλύτερο γιὰ μᾶς! Τὰ μεγάλα πάθη ὁδηγοῦν σὲ ἀνοησίες... "Οσο γιὰ μένα, νοιώθω γιὰ τὸν Τζὰκ μιὰ σταθερὴ στοργὴ κι' εἶμαι σίγουρη πὼς δὲν θὰ πάψω ποτὲ νὰ τὸν ἀγαπῶ. Ἀλλὰ στὰ δύο αὐτὰ χρόνια ποῦμαστε ἀρραβωνιασμένοι δὲν πέρασε μέρα χωρὶς νὰ ἰδωθοῦμε. Ἐκατάντησε πιὰ βαρετὴ συνήθεια ἡ ὑπόθεσις αὐτή. Πέντε-ἑξὶ μηνῶν χωρισμὸς θἄναι, σὲ βεβαιώνω, πρὸς ὄφελός του : θὰ τὸν δῶ μὲ καινούργια μάτια καὶ... Ἀλλὰ, βλέπεις, οἱ ἄνδρες ποτὲ δὲν καταλαβαίνουν τὸ συμφέρον τους!

—"Αχ, Ντόντυ! Ντόντυ! γέλασε ἡ Ἑλένη. Δὲν ξέρεις τί λές.

— Ξέρω καὶ παραξέρω! Καλὰ θὰ κάνῃς νὰ μὴν διαστρέφῃς τὰ λόγια μου!... Ὡστόσο μοῦ κάνει μεγάλη ἐντύπωσι πῶς ὁ Ἐρρίκος ἀποφασίζει νὰ σ' ἀφήσῃ νὰ φύγῃς μόνη γιὰ τὴν Εὐρώπη. Εἶναι κάτι τόσο ἔξω ἀπ' τὶς ἀρχὲς τῆς οἰκογενείας Ρόναλντ ἡ ἀπόφασις αὐτή!

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ : Ἡ συνέχεια.

«ΗΛΙΟΣ»

ΕΙΣ ΤΑ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΟΤΑΝ ΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟΝ ΕΠΥΡΠΟΛΕΙΤΟ...

Ὑπὸ τοῦ Τ. ΣΙΝΚΛΑΙΡ

Κάποτε τὴν νύκτα ὅταν δὲν ἠμπορῶ νὰ κοιμηθῶ, σκέπτομαι τὸν Ἰωσὴφ Σταίν, τὴν νεαρὰν Μπέττυ Τζέϋ καὶ τὸν πιλότον τῆς Λουφτθάφε ποὺ ἦλθε νὰ βομβαρδίσῃ τὴν Ἀγγλίαν, τῶν ὁποίων αἱ ἱστορίαι ἔχουν κάτι τὸ καταπληκτικόν, κάτι τὸ ἀπίστευτον, καὶ προκαλοῦν ἐρωτήματα ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχουν πραγματικαὶ ἀπαντήσεις.

Ἐγνώρισα τὸν κ. Ἰωσ. Στάϊν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 1942 ὅταν μετέβην εἰς τὸ Ἀνατολικὸν Λονδῖνον εἰδικῶς διὰ νὰ τὸν συναντήσω καὶ νὰ λάβω πληροφορίας περὶ τῆς περιπετείας του.

Ὁ κ. Στάϊν ἦτο ἕνας γεροδεμένος ἄνδρας, ὅστις προτιμοῦσε νὰ ὁμιλῇ διὰ τὸν πόλεμον καὶ διὰ τὴν πολιτικὴν καὶ ὄχι διὰ τὴν περίεργον ἱστορίαν

Ἡ Μπέττυ Τζέϋ·

του, τὴν ὁποίαν ἐν τέλει ἐδέχθη νὰ μοῦ ἀφηγηθῇ

Μία νύκτα κατὰ τὸν συναγερμὸν

«Αὐτὸ μοῦ συνέβη, διηγεῖται ὁ κ. Στάϊν, τὸ βράδυ τῆς 21ης Δεκεμβρίου. Ἡ σύζυγός μου καὶ τὰ δύο μου τέκνα εἶχον ἐγκαταστασθῆ εἰς Ὑόρκσαϊρ καὶ ἔζων μόνος εἰς τὸ διαμέρισμά μας. Σχεδὸν κάθε βράδυ ἤμουν τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν πολιτικὴν ἀντιαεροπορικὴν ἄμυναν καὶ κατὰ τὰς σφοδροτέρας ἐπιθέσεις μετέβαινον συνήθως νὰ προφυλαχθῶ εἰς τὸ καταφύγιον μιᾶς ὀκταωρόφου οἰκοδομῆς, ἀπεχούσης περὶ τὰ 500 μέτρα τῆς κατοικίας μου. Ἤτο μία οἰκοδομὴ στερεωτάτη καὶ τὸ καταφύγιον τὸ καλύτερον τῆς συνοικίας.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ εὑρισκόμην εἰς τὴν κουζίναν, ὅταν ἐδόθη τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ. Ἤτο περίπου ἡ ὥρα 8η καὶ ἡτοιμάσθην νὰ μεταβῶ εἰς τὸ καταφύγιον, διότι ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐπετίθετο σφοδρῶς τώρα τελευταίως. Παρέλαβα μερικὰ σάντουϊτς καὶ ἀνεγώρησα ὁλοταχῶς. Εἶχον ἤδη διανύσει τὰ δύο τρίτα τῆς ἀποστάσεως πρὸς τὸ καταφύγιον, ὅταν ἤκουσα μίαν ἐπίμονον φωνὴν νὰ μοῦ λέγῃ: «Μὴν πᾶς εἰς αὐτὸ τὸ καταφύγιον «Πέπι». πήγαινε ἀλλοῦ».

Ἐστάθην ἀποτόμως καὶ ἠρεύνησα ὁλόγυρά μου διὰ νὰ ἴδω ποῖος μοῦ εἶχεν ὁμιλήσει. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἔσπευδον πρὸς τὸ καταφύγιον καὶ μὲ ἐσπρωχναν περνώντας. Δεν εὑρῶ πόσην ὥραν ἔμενα ἔτσι ἀναποφάσιστος, ἀλλ' ὅταν ἤκουσα τὸν βόμβον τῶν ἀεροπλάνων, ἐπροφυλάχθην προχείρως κάτω ἀπὸ τὴν πλησιεστέραν θύραν καὶ ἔμεινα ἐκεῖ ζαρωμένος πρὸς τὸν τοῖχον.

Μετ' ὀλίγον ἠκούσθη ἕνας φοβερὸς πάταγος. Ἡ ὀκταώροφος οἰκοδομὴ ἐβλήθη. Τεμάχια ἀμμοκονιάματος, ξύλα καὶ ὑαλοι ἔπιπτον ὁλόγυρά μου. Αἱ βόμβαι εἶχον πλήξει καιρίως τὴν οἰκοδομήν, εἴκοσι δύο ἄτομα ἐφονεύθησαν ἐντὸς τοῦ καταφυγίου καὶ πολλὰ ἄλλα ἐτραυματίσθησαν.

Ἔμενα ἀκίνητος εἰς τὸ κοίλωμα τῆς θύρας, ἀνίκανος νὰ προφέρω λέξιν καὶ προσπαθοῦσα νὰ σκεφθῶ ἐπὶ τοῦ γεγονότος. Ἤμην ἄφωνος καὶ κατεπτοημένος. Ὀνομάζομαι Ἰωσήφ, ἀλλ' ἡ φωνὴ ποὺ μὲ ἐκάλεσεν ὅταν μετέβαινον πρὸς τὸ καταφύγιον μὲ ὠνόμασε «Πέπι» καὶ μόνον μία γυναῖκα εἰς τὸν κόσμον μοῦ ἔδιδε αὐτὸ τὸ ὄνομα, ἡ μήτηρ μου, ἡ ὁποία εἶχε ἀποθάνει πρὸ δεκαετίας».

Ἐμείναμε καὶ οἱ δύο σιωπηλοί δι' ὀλίγον καὶ ὅταν ἠρώτησα τὸν κ. Στάϊν τί ἐξήγησιν ἔδιδεν εἰς τὸ γεγονὸς αὐτό, μοῦ ἀπήντησεν ὅτι ὅταν κατοικῇ κανεὶς εἰς τὸ Ἀνατολικὸν Λονδῖνον, δὲν πιστεύει εἰς τὰ θαύματα, ἀλλ' ὅτι πάντως μόνον ἡ μήτηρ του τὸν ἀπεκάλει «Πέπι».

Ἡ νέα ποὺ ὠνειρεύθη λευκοὺς ἵππους

Τὸ δεύτερον περιστατικὸν ἔχει ὡς ἡρωΐδα τὴν Μπέττυ Τζέϋ, μίαν νέαν 18 ἐτῶν τότε.

Τὴν ἱστορίαν αὐτὴν μοῦ τὴν διηγήθησαν ἡ μικροτέρα της ἀδελφὴ Σουσάνα καὶ οἱ γονεῖς της.

Ἡ Μπέττυ, μία ζωηρὰ καὶ ἐξυπνη νέα, συνεκινήθη ὅλως ἰδιαιτέρως ἀπὸ ἓν ὄνειρον ποὺ εἶδε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολέμου.

Εἰργάζετο εἰς μίαν Τράπεζαν πλησίον τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Παύλου. Εἰς ὑπνον ἐνὸς βράδυ εἶδεν ὅτι εἶχε μόλις ἀναχωρήσει ἐκ τοῦ γραφείου διὰ τὴν οἰκίαν της καὶ ἡτοιμάζετο νὰ διασχίσῃ τὴν πλατεῖαν ποὺ εὑρίσκετο εἰς ἀπόστασιν 200 μέτρων ἐκ τῆς οἰκίας της ὅταν ἀίφνης, μία ἄμαξα συρομένη ὑπὸ δύο λευκῶν ἵππων, ἐστάθη ἀποτόμως ἔμπροσθέν της. Ἤκουσεν ἕναν ἐκκωφαντικὸν κρότον, ἠσθανθῆ ἕνα σφοδρὸν πόνον καὶ ἀθῆ ἕνα σφοδρὸν πόνον καὶ ἀμέσως κατόπιν ἐπλημμύρισε βαθὺ σκότος.

Ἡ Μπέττυ ἐταράχθη ἀπὸ τὸ ὄνειρον αὐτό, τὸ ὁποῖον εἶχε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τὸ ἔζησε πραγματικῶς. Εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε, δὲν ἠδυνήθη νὰ κοιμηθῆ ἐκ νέου ἐκείνην τὴν νύκτα καὶ τὸ πρωΐ, ἤτο ἀχρὰ καὶ κτα καὶ τὸ πρωΐ, ἤτο ἀχρὰ καὶ κουασμένη. Ἔτρεμε διηγουμένη καὶ ἐμένη τὸ ὄ.ειρόν της καὶ ἐπόσθετεν ὅτι τῆς ἐμεινεν ἐντύπωσις ὅτι θὰ ἀπέθνησκεν εἰς ἐκείνην τὴν πλατεῖαν.

Ἂς σημειωθῆ ὅτι δὲν ἦτο ἀπὸ τὰς νέας αὐτὰς ποὺ καταβάλλονται ὑπὸ νοσηρῶν ὀνειροπολήσεων καὶ οὔτε εἶχε τρομοκρατηθῆ ἀπὸ τὰς ἀεροπορικὰς ἐπιδρομάς, ἀλλ' ἀπὸ ἐκείνην τὴν νύκτα ἠσθάνετο μίαν ἀπέχθειαν διὰ τὴν πλατεῖαν αὐτὴν καὶ ἐπροτίμα νὰ κάνῃ μίαν μεγαλυτέραν διαδρομὴν διὰ νὰ ἀποφύγῃ νὰ τὴν διασχίσῃ.

Αὐτὰ συνέβαινον κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῶν σφοδρῶν ἀεροπορικῶν ἐπιδρομῶν. Τὰ ἀδέλφια της τὴν εἰρωνεύοντο καὶ αὐτὴ ἐδέχετο μειδιῶσα τὰς εἰρωνείας των.

Ἐπέρασαν, τρία ἔτη ἀπὸ τότε. Μίαν ἡμέραν ἐνῶ οἱ γονεῖς της ἀνέμενον τὴν ἐπιστροφήν της ἀπὸ τὴν Τράπεζαν, ἐνεφανίσθη εἰς ἀστυφύλαξ μὲ σοβαρώτατον ὕφος καὶ τοὺς ἀνήγγειλεν ὅτι κάτι συνέβη εἰς τὴν Μπέττυ.

Ὀλίγον μετὰ τὰς ἓξ αὐτὴν τὴν ἡλιόλουστον θερινὴν ἡμέραν, ἡ Μπέττυ ἐπιστρέφουσα ἀπὸ τὸ γραφεῖον της ἀπεφάσισε νὰ διασχίσῃ τὴν πλατεῖαν, προφανῶς διότι ἦτο ἡμέρα καὶ δὲν ἐφοβεῖτο. Ἦτο ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐχθρὸς ἐβομβάρδιζε τὸ Λονδῖνον διὰ τῶν τρομερῶν βομβῶν V—1. Μία ἐξ αὐτῶν ἐξερράγη ἐπὶ τῆς πλατείας καὶ ἕνα θρασῦσμα ἐκτύπησε τὴν Μπέττυ καὶ τὴν ἀφῆκε νεκράν.

Ὅταν οἱ γονεῖς της ἔφθασαν ἐπὶ τόπου, παρετήρησαν εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μέτρων δύο λευκοὺς ἵππους οἱ ὁποῖοι εἶχον ἐπίσης φονευθῆ.

Ὁ πατὴρ τῆς Μπέττυ ἐπεσκέφθη εἰς τὸ νοσοκομεῖον τὸν τραυματισθέντα ὁδηγὸν τῆς ἁμάξης, ὅστις τοῦ ἀφηγήθη ὅτι ἤκουσε τὴν βόμβαν νὰ πλησιάζῃ καὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἀντελήφθη τὴν Μπέττυ χαμογελαστὴν πλησίον τῆς ἁμάξης ὅτον ἀποτόμως ἡ βόμβα ἐξεράγη καὶ ὅλα συνεσκοτίσθησαν γύρω του.

Φράντς, ὁ θεατὴς τῆς τελευταίας παραστάσεως

Μοῦ διηγήθησαν τὴν ἱστορίαν τοῦ Φράντς Μπόϋμλερ, ὅταν εἰργαζόμην εἰς τὸ «Νταίηλυ Μαίηλ» τοῦ Λονδίνου. Ἀλλ' ἠλπίζω ἐν τέλει νὰ ἀναμείνω τὸ τέλος τῶν ἐχθροπραξιῶν διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ ἐξακριβώσω τὴν αὐθεντικότητά της.

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1945 μετέβην εἰς ἓν ἀγρόκτημα τοῦ Χερεφορτσσάϊρ διὰ νὰ συναντήσω τὸν Φράντς Μπόϋμλερ, πρώην πιλότον τῆς Λουφτθάφε, σύμμαχον πολέμου καὶ ὑπὸ ἐλεύθερον ἐργάτην ἀγροκτήματος εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Ἦτο ἕνα ξανθὸ γεροδεμένο παλληκάρι, ἀρκετὰ συμπαθητικό. Κατὰ τὸν πόλεμον διετάχθη ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων του νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς ἀντιαεροπορικῆς ἀμύνης μας.

«Ἡ ἄμυνά σας ἦτο πραγματικῶς ἰσχυρά, μοῦ ἀφηγήθη χαμογελῶντας ὁ Μπόϋμλερ. Τὸ ἀεροπλάνο μου ἐβλήθη καὶ ἠναγκάσθην νὰ κατέλθω δι' ἀλεξιπτώτου. Ἡ νὺξ ἦτο σκοτεινή, ὁ ἄνεμος σφοδρὸς καὶ ἔπιπτε ραγδαία βροχή. Προσεγειώθην ἐντὸς ἑνὸς ἀγροῦ, ἀλλ' ὁ ἄνεμος μὲ παρέσυρε καὶ ἔπεσα μὲ τὸ κεφάλι. Κατώρθωσα νὰ ἀνασηκωθῶ καὶ νὰ ἀπαλλαγῶ τοῦ ἀλεξιπτώτου μου. Ἠσθανόμην τὸν ἑαυτόν μου ζαλισμένον καὶ ἀπεφάσισα νὰ βαδίσω πρὸς τὴν πλησιεστέραν πόλιν διὰ νὰ παραδοθῶ εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἀρχάς.

Ἐβάδισα περὶ τὰ εἴκοσι λεπτὰ ἕως ὅτου φθάσω εἰς μίαν μικρὰν κωμόπολιν. Διαβαίνοντας ἔμπροσθεν μιᾶς κινηματογραφικῆς αἰθούσης, τῆς ὁποίας ἡ θύρα ἦτο ἀνοικτή, εἰσῆλθον. Ἡ παραμονὴ ἐκεῖ ἦτο εὐχάριστος. Οὐδεὶς ἐνδιεφέρθη δι' ἐμὲ καὶ δὲν μοῦ ἐζήτησαν κἂν τὸ εἰσιτήριόν μου. Ἡ προβολὴ μόλις εἶχεν ἀρχίσει καὶ ἀνεγνώρισα ἀμέσως τὴν ταινίαν : «Ὁ Ἐρυθρὸς Κόρχορος», τὴν ὁποίαν εἶχον

Ὁ Μπόϋμλερ

παρακολουθήσει προπολεμικῶς εἰς τὸ Μόναχον.

Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω πόσην ὥραν ἔμεινα ἐκεῖ, διότι ἡ κόπωσις μὲ κατέβαλε καὶ ἀπεκοιμήθην.

Συνῆλθον ὅταν ἠσθάνθην μίαν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου μου. Ἦτο πάντοτε νύξ καὶ ἡ βροχὴ ἐξακολουθοῦσε, εὑρέθην ὅμως αὐτὴν τὴν φορὰν εἰς τὸν δρόμον. Ἕνας πελώριος ἀγροκτήνων ἔστεκε πλησίον μου, μὲ ἀνεγνώρισα τὸν ἔμπιστόν μου πιλότον καὶ μὲ ὡδήγησεν εἰς τὸ ἀστυνομικὸν τμῆμα.

Ὁ δεκανεὺς τῆς ὑπηρεσίας διέταξε νὰ μὲ ὁδηγήσουν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, διότι ἔφερα ἓν τραῦμα εἰς τὸν αὐχένα. Ἐνῶ ὁ ἰατρὸς περιποιεῖτο τὸ τραῦμα μου, τοῦ διηγήθην τὴν ἐπίσκεψίν μου εἰς τὸν κινηματογράφον τῆς πόλεως.

Ὁ ἰατρὸς ἐξαφνίσθη καὶ ἡ νοσοκόμος με κύτταξε ὡς ἐὰν ἔβλετε ἐν φάντασμα.

— Ποίαν ταινίαν παρακολουθήσατε; μὲ ἠρώτησεν ὁ ἰατρός.

— Τὸν «Ἐρυθρὸν Κόρχορον» ἀπήντησα.

— Ὕψιστε Θεέ ! ἀνέκραξεν ὁ ἰατρός. Αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον. Δὲν ὑπάρχει πλέον κινηματογραφικὴ αἴθουσα ἐδῶ. Οἱ φίλοι σας τῆς Λουφτθάφε τὴν ἑβομβάρδισαν ἀκριβῶς πρὸ τεσσάρων ἑβδομάδων καὶ μάλιστα διαρκούσης τῆς προβο-

«ΗΛΙΟΣ»

Ο «ΗΛΙΟΣ»

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ

Ἀναγκ. Νόμος 1092) 1938 ἄρθρ. 6 § 1)

Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου:

Φ. ΠΟΘΟΣ Διστόμου 112

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ:

(εἰς νέας δραχμάς)

Ετησία .. .. Δρχ. 250

Εξάμηνος 125—Τρίμηνος .. » 65

Διὰ Σχολεῖα Διδασκάλους καὶ Στρατιωτικοὺς ἐκπτωσις 20%

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:

Ἐτησία: Λίραι Ἀγγλίας 9 ἢ Δολλάρια 24

λῆς τῆς ταινίας «Ὁ Ἐρυθρὸς Κόρχορος». Δὲν μένουν πλέον παρὰ οἱ τέσσαρες τοῖχοι τῆς αἰθούσης.

Βλέπων τὴν ἔκφρασιν τῆς δυσπιστίας εἰς τὸ πρόσωπόν μου ὁ Μπόϋμλερ μὲ ἐβεβαίωσεν ἐκ νέου ὅτι εἶχε παρακολουθήσει τὰς πρώτας σκηνὰς τῆς ταινίας εἰς ἕναν ἀνύπαρκτον κινηματογράφον.

Ἐξήτασα τὸν ἰατρὸν καὶ τὴν νοσοκόμον, οἱ ὁποῖοι εἶχον περιποιηθῆ τὸν πιλότον, ἐπεσκέφθην τὸν ἀγροκτήμονα, ὁ ὁποῖος πρῶτος τὸν ἀντελήφθη καὶ τὸν δεκανέα τοῦ τμήματος, ὁ ὁποῖος εἶχε σημειώσει εἰς τὸ βιβλίον του: «Γερμανὸς πιλότος εὑρεθεὶς κοιμώμενος ἔμπροσθεν τῶν ἐρειπίων τοῦ κινηματογράφου».

Ὅλοι ἐπεβεβαίωσαν τὴν ἀφήγησιν τοῦ Μπόϋμλερ.

Δὲν θὰ προσπαθήσω νὰ ἐξηγήσω ποία ἦτο ἡ μυστηριώδης φωνή, ἡ ὁποία ἐπροφύλαξε τὸν κ. Στάϊν, οὔτε τὸ περίεργον ὄνειρον τῆς νεαρᾶς Μπέττυ Τζέϋ. Δὲν προτίθεμαι ἐπίσης νὰ ἐμβαθύνω εἰς τὸ μυστήριον τῆς παραδόξου περιπετείας τοῦ Γερμανοῦ πιλότου.

Ἴσως νὰ ὑπάρχῃ μία εὔλογος ἐξήγησις, τὴν ὁποίαν ἀγνοῶ, ἀλλ' αὐταὶ αἱ τρεῖς ἐκπληκτικαὶ ἱστορίαι μὲ ταράσσουν καὶ τὰς σκέπτομαι συχνὰ τὰς νύκτας τῆς ἀϋπνίας μου.

Ε. ΣΙΝΚΛΑΙΡ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

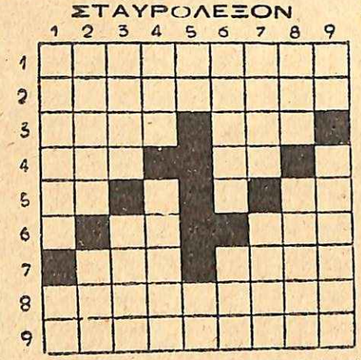

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ : 1) Χώρα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

2) Εἶδος ποντικοῦ ποὺ ζῇ εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ προκαλεῖ μεγάλας ζημίας εἰς τὰς φυτείας (πληθ.).

3) Στερεά. — Σπόρ.

4) Εὐκτικὴ βοηθητικοῦ ρήματος.—Κοσμητικὸν φυτὸν (πληθ.).

5) Κόρη τοῦ βασιλέως τοῦ Ἄργους Ἰνάχου. — Προσωπικὴ ἀντωνυμία.

6) Ὁ λατινικὸς ἀριθμὸς 15. — Αἰσθητήριον ὄργανον.

7) Πάντοτε. — Ἱερὰ πόλις τῶν Μωαμεθανῶν.

8) Ὁ πολυγραφώτατος τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων (γεν.).

9) Κοινὴ ὀνομασία τῆς τροφοῦ (πλ.).

ΚΑΘΕΤΩΣ : 1) Ἀληθεύει εἰς τὰ παραμύθια. — Παράγγελμα.

2) Δικαστήριον ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ἀρχαιότητα (δοτ.). — Εἶναι καὶ κατάρα.

3) Τὸ κέντρον τοῦ ὀφθαλμοῦ. — Μέλος τοῦ σώματος.

4) Πρωτόπλαστος. — Βλαβερὸν ἔντομον.

5) Δύο γράμματα τῆς λέξεως δράσις. — Δύο γράμματα τῆς λέξεως πνεῦμα.

6) Γόνιμος ἔκτασις τῆς ἐρήμου.—Ἀρχαία νομισματικὴ μονάς.

7) Σύνθημα στάσεως τοῦ 532 μ.Χ.—Ὅ,τι κυλᾷ.

8) Δηλητήριον (πληθ.). — Βεντούζα.

9) Ἄρθρον (πληθ.). Μετοχὴ ὁμαλοῦ ρήματος (δοτ. πληθ.).

Ἀποστολεύς : Ν. ΛΑΪΛΟΓΛΟΥ

ΛΥΣΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ

Ὁριζοντίως : 1) ΡΑΙΔΕΣΤΟΣ.—2) ΝΕΤΟΣ. 3) ΒΑΚΩ.—ΔΙΑΣ. 4) ΔΙΑΝ.—ΑΝΤΙ. 5) ΟΤ.—ΑΓ. 6) ΥΙΟΣ.—Α-

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

ΑΡ. 1117 ΠΡΟΒΛΗΜΑ

F. PALATZ

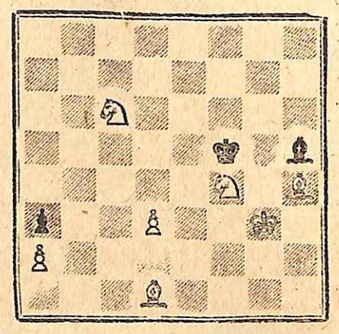

(Λευκὰ 7 — Μαῦρα 3)

Μάτ σὲ 4 κινήσεις.

ΑΡ. 1118 ΠΡΟΒΛΗΜΑ

M. SEGERS

Λευκά (10) : Ρα8, Βε7, Πθ4, Πθ6, Αα2, Αγ3, Ιγ6, Ιθ1, Σγ5, ε2

Μαῦρα (7) : Ρζ5, Π65, Α61, Α68, Σε3, ζ4, η6.

Μάτ σὲ 2 κινήσεις.

ΛΥΣΕΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ

Ἀριθ. 1115 Πρόβλημα : 1 Αζ7! (ἀποκλεισμός), α3. 2 ΒΧβ3 κλπ. Ἂν 1... β2.2 Βα2 κλπ. Ἂν 1...β4. 2 Πγ4+ κλπ. Ἂν... 1 παίζει. 2 Βε4 μάτ. Ἂν 1:.. Πε1 ἢ ζ2. 2 Ιζ2+ κλπ. Ἂν 1...Π62, η2, θ2. 2ΙΧε3 + κλπ. Ἂν 1... ΠΧΙδ1. 2 ΒΧΠδ1 κλπ.

Ἀριθ. 1116 Πρόβλημα : 1 Βζ5 (ἀπειλή 2 Πδ4 μάτ).

ΓΡΕ. 7) ΧΑΛΙ.—ΛΥΟΝ. 8) ΜΑΤΗΝ. 9) ΙΔΟΜΕΝΕΥΣ.

Καθέτως: 1) ΡΑΒΔΟΥΧΟΙ. 2) ΑΙΤΙΑ. 3) ΙΝΚΑ.—ΟΛΜΟ. 4) ΔΕΩΝ.—ΣΙΑΜ. 5) ΕΤ.—ΤΕ. 6) ΣΟΔΑ.—ΑΛΗΝ.— 7) ΤΣΙΝ.—ΓΥΝΕ. 8) ΑΤΑΡΟ. 9) ΣΩΣΙΓΕΝΗΣ.

ΑΔΕΑ

ΕΞΟΥΔΕΤΕΡΩΣΑΤΕ

ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΙΝ ΤΙΜΗΣ ΤΗΣ

ΒΕΝΖΙΝΗΣ!

ΜΕΧΡΙ 18% ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΦΟΔΣΗ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΒΕΝΖΙΝΗΣ ΕΑΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΤΕ BP SPECIAL ENERGOL VISCO-STATIC

Ὅσο καλύτερα λιπαίνεται ὁ κύλινδρος, τόσο μικρότερη ἀντίστασι παρουσιάζει τὸ πιστόνι στὴν ἐνέργεια τῆς καυσίμου ὕλης. Συνεπῶς ὁ καλῶς λιπανόμενος κινητὴρ ἀποδίδει **μεγαλύτερη** δύναμι, μὲ **μικρότερη** κατανάλωσι βενζίνης. Τὸ VISCO - STATIC, μὲ δείκτην ἰξώδους πολὺ ἀνώτερον ἀπὸ τὰ συνήθη καλὰ ὀρυκτέλαια, διευκολύνει τὴν λειτουργίαν τοῦ κινητῆρος καὶ ἐξασφαλίζει οἰκονομίαν βενζίνης, 10 ἕως 18%.

ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ ΤΟ VISCO-STATIC ΠΕΡΙΟΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΦΘΟΡΑΝ ΤΟΥ ΚΙΝΗΤΗΡΟΣ ΚΑΤΑ 80%.

ΤΥΜΒΩΡΥΧΟΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΤΑΦΟΥΣ ΤΩΝ ΙΝΚΑΣ

ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ ΧΡΥΣΟΝ

Τοῦ ΘΩΜΑ ΝΤΑΡΙΓΚ

Αἱ κλιτύες τῆς ἀνατολικῆς Κορδιλιέρας εἶναι σκεπασμέναι ἀπὸ πυκνὸν ἀδιάβατον δάσος. Εἰς ἕνα σημεῖον ποὺ τὸ δάσος αὐτὸ ἀραιώνει κάπως, ἐκεῖ ποὺ τὰ βορβορώδη νερὰ ἑνὸς τέλματος ἤνοιξαν ὀλίγον τόπον εἰς τὴν βλάστησιν, ὑψώνεται ἕνα ἄθροισμα ἀπὸ βρωμερὰς καλύβας καὶ μία ἐκκλησία παλαιά, ἕνα «στόρε». Πρόκειται διὰ τὸ Σίμιτι, ἕνα μικρὸν χωρίον ἀπομεμονωμένον, τῆς ἐπαρχίας Ἀντιόκουϊα τῆς Κολομβίας. Εἰς αὐτὸ τὸ χωρίον συνήντησα τοὺς δύο συντοόφους τοῦ ταξιδίου μου, δύο νεαροὺς Γάλλους.

Ὅταν ἔφθασα, ὁ Μαρσὲλ εἶχε ἤδη «καπαρώσει» μὲ πολλὴν διπλωματίαν τέσσαρας ἀχθοφόρους. Ὁ προεστὼς τοῦ χωρίου τοὺς προσέφερε καὶ ἕναν «ἐλ μοῦντο», ἕναν μισοηλίθιον, μίγμα τριῶν φυλῶν, ἕνα πραγματικὸν τέρας μὲ ἁπλανὲς βλέμμα. Αὐτὸς ὅμως ὁ ἠλίθιος ἦταν δι' ἡμᾶς δῶρον ἀνεκτίμητον, διότι εἶχε τὸ προσὸν νὰ εὑρίσκῃ παλαιοὺς τάφους. Εὕρισκε, χωρὶς νὰ κάνῃ λάθος, ἐγκαταλελειμμένα νεκροταφεῖα, τάφους, τῶν ὁποίων δὲν παρέμενε κανένα πλέον ἴχνος καὶ χιλιετῆ μαυσωλεῖα φυλῶν ποὺ ἐξηφανίσθησαν.

Ἐπροχωροῦμεν εἰς τὸ παρθένον δάσος ἐπὶ ἡμέρας, ἀνοίγοντες σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν δρόμον εἰς τὴν ζούγκλαν. Ὁ «ἐλ μοῦντο» ἀνεκάλυπτε τὸν δρόμον, ὅπως ὁ σκύλος τὸ θήραμα. Τὰ γιγαντιαῖα δένδρα ὑψοῦντο μέχρι τριάκοντα μέτρων καὶ ἄφιναν νὰ πίπτουν μέχρι τοῦ ἐδάφους οἱ βαθύχρωμοι ὑγροὶ κλάδοι των. Ἑπτὰ ἡμέραι κοπιώδεις. Ἀνεβαίνομεν καὶ κατόπιν τὸ δάσος γίνεται φωτεινότερον. Αφίνει τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου νὰ διεισδύσουν καὶ τὸν βαρὺν ὑγρὸν ἀέρα τοῦ δάσους διαδέχεται ἕνα ἐκτυφλωτικὸν φῶς, ποὺ πλήττει τὸ μικρὸ καραβάνι μας, τὸ καταβάνι τῶν κουρασμένων χρυσοθηρῶν.

Πῶς; Ἠθέλαμεν νὰ εὕρωμεν χρυσὸν εἰς αὐτὰ τὰ μέρη; Θὰ ἔπρεπε ὅμως νὰ ἀνατινάξωμεν μὲ δυναμίτην τὸ δάσος διὰ νὰ κατορθώσωμεν νὰ λάβωμεν δείγματα τοῦ ἐδάφους ἀκριβῶς ὅπως ἔκαιναν καὶ οἱ ἐρευνηταὶ τῶν Νοτίων θαλασσῶν. Καὶ δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ φέρῃ κανεὶς εἰς τὴν πεδιάδα τὸν χρυσὸν βράχον, πού, ἴσως εὑρίσκεται εἰς αὐτὰ τὰ ὑψίπεδα. Οὔτε θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκμεταλλευθῇ κανεὶς τὸν χρυσὸν αὐτόν, διότι εἰς αὐτὰ τὰ ἐρῆμα δάση τὸ νερὸ καὶ αἱ δυνάμεις, αἱ προμήθειαι καὶ τὰ φάρμακα εἶναι πολυτιμότεα ἀπὸ τὸ κίτρινον αὐτὸ μέταλλον. Ἀλλὰ ἡμεῖς δὲν ἐζητήσαμεν νὰ εὕρωμεν χρυσοφόρους βράχους. Ἐδῶ ὑπάρχει, καθαρώτατος χρυσός. Δι' αὐτὸν τὸν χρυσὸν ἤλθαμεν, ὄχι διὰ πέτρες καὶ μεταλλεῖα. Ἠθέλαμεν νὰ εὕρωμεν χρυσὸν καθαρὸν εἰς τεμάχια. Καὶ ὁ «ἐλ μοῦντο» τὸν εὗρε διὰ λογαριασμόν μας.

Ἕνα ἀπόγευμα ποὺ ἡ μακρινὴ κορυφὴ τοῦ ὄρους ἔλαμπε μὲ χίλια χρώματα καὶ τὸ δάσος ποὺ εἶχαμε διασχίσει ἐξετείνετο εἰς τὸ βάθος ὡς πράσινος ὠκεανός, ἐφθάσαμεν εἰς ἕνα μεγάλο ὀρεινὸν ὑψίπεδον. Μακραὶ σειραὶ τύμβων, ποὺ μόλις ἀνεγνωρίζοντο καὶ μερικαὶ σειραὶ λίθων πεισσότερον ὑψηλῶν ὑπῆρχον ἐκεῖ. Ὁ ὁδηγός μας ἄφησε ἕνα γρυλισμὸν χαρᾶς.

Οἱ δύο σύντροφοί μου ἐγέλασαν θορυβωδῶς. Διέταξαν τοὺς ἀχθοφόρους νὰ ἀποθέσουν τὸ φορτίον των καὶ ἔβγαλαν τὰς σκαπάνας καὶ τὰ πτύα. Ὅμως νὰ ποὺ ἔφθασεν ἡ νύκτα. Ἤρχισεν ἤδη ὁ θόρυβος τῶν «μιρικίνας», τῶν νυκτοβίων πιθήκων, καὶ ἤρχισαν νὰ μᾶς τριγυρίζουν ὁλόκληρα σμήνη κωνώπων μικρῶν καὶ μεγάλων. Κατεσκηνώσαμεν κάτω ἀπὸ τὰ πυκνὰ κλαδιὰ δύο «τίμπος». Ἠνάψαμεν φωτιὰν καὶ διὰ πρώτην φορὰν οἱ δύο χρυσοθῆραι ἔγιναν ὁμιλητικοί. Συνήθως δὲν ὁμιλοῦν πολὺ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πορείας μέσα ἀπὸ τὸ παρθένον δάσος, ἢ κατὰ τὴν ἱππηλασίαν μέσα εἰς τὴν πρασίνην θάλασσαν τῆς στέππας.

Τώρα ποὺ αἱ φλόγες καταστρέφουν τὸν ἱερὸν στῦλον ποὺ ἔρριψεν εἰς τὴν πυρὰν ὁ «ἐλ μοῦντο» ποὺ μᾶς ὡδήγησεν ἕως ἐδῶ, ὁ νεαρὸς Μαρσὲλ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ. Μέσα εἰς τὸ παρθένον δάσος τῆς Κολομβίας ὁμιλεῖ διὰ τὸ μουσεῖον Λαρρίβα Χερέϊρα τῆς Λίμα, ἕνα ἀπὸ τὰ ἐξωτικὰ μουσεῖα τὰ θαυμαστότερα τοῦ κόσμου, μὲ συλλογὰς παλαιῶν ἰνδιάνικων θησαυρῶν, ἔργων τέχνης, ποὺ ἀνέρχονται εἰς περίοδον προηγουμένην τῆς ἐποχῆς τῶν Ἴνκας. Ἐγνωρίζαμεν καὶ οἱ τρεῖς αὐτὸ τὸ μουσεῖον τοῦ Περοῦ καὶ ὡμιλούσαμεν διὰ τὰς μομίας, τὰς κλεισμένας εἰς τὰς ὑαλίνας θήκας καὶ τὰ μελανὰ πτώματα ποὺ διατηροῦνται θαυμάσια καὶ ποὺ μὲ τοὺς ἀγκῶνας ἀναπαυομένους ἐπὶ τῶν γονάτων κάθηνται κοντὰ εἰς τὰς ὑδρίας εἰς τὰς ὁποίας περιείχοντο. Αὐταὶ αἱ σαρκοφάγοι εἶναι ἀπὸ μάλλινο ὕφασμα ποὺ ἀναπαριστᾷ τὴν μορφὴν τοῦ νεκροῦ, μὲ κεφαλὰς ἀπὸ μαλλὶ ποὺ ἀναπαριστοῦν πρόσωπα περιέργως καθαρὰ καὶ στολισμένα μὲ πράσινα πτερὰ παπαγάλων. Στέμματα χρυσοῦ καὶ πτερὰ συμπληρώνουν τὴν διακόσμησιν, ἐνῶ πλεξίδες ἀπὸ κόκκινα μαλλιὰ ἔχουν ραφῆ εἰς αὐτὰς τὰς περιέργους κεφαλάς. Τὰ ἐνδύματά των εἶναι ἐρυθρά, κυανά, πράσινα καὶ μαῦρα. Ὅπλα, κοσμήματα καὶ χρυσᾶ δοχεῖα κρέμονται εἰς αὐτὰς τὰς ὑδρίας. Δι' αὐτὰ τὰ χρυσᾶ δοχεῖα καὶ διὰ τὰ ψύγματα χρυσοῦ ποὺ περιέχονται εἰς αὐτοὺς τοὺς τάφους, ἤλθαμε ἕως ἐδῶ.

Τυμβωρύχοι

Θέλομεν νὰ ἁρπάξωμεν τὸν χρυσὸν αὐτῶν τῶν τάφων τῶν Ἀζτέκων. Οἱ νεκροὶ τοποθετοῦνται ὀκλαδὸν εἰς ἕνα στρογγύλον τάφον, χωρὶς τὴν μαλλίνην σαρκοφάγον, ἐκτὸς βεβαίως ἐὰν πρόκειται περὶ πριγκίπων, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ οἱ ἁπλοῖ πολεμισταὶ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ φυλῶν ἐθάπτοντο μαζὶ μὲ τὰ ὑπάρχοντά των.

Οἱ ἀχθοφόροι συνεκεντρώθησαν γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. Μακρὺς ἀντηχεῖ ὑπόκωφος ὡς βροντὴ ἡ κραυγὴ τῶν ἀραγκουάτος, τῶν πιθήκων, ποὺ οὐρλιάζουν. Καθὼς ροφοῦμεν τὸ τσάϊ μας, ἀρχίζει ἡ ὁμιλία μὲ μεγάλον ἐνθουσιασμὸν διὰ τὸν ἀρχαῖον πολιτισμὸν τοῦ ὁποίου τὰ ἴχνη ἀπαντῶνται παντοῦ. Οἱ μικροὶ αὐτοὶ Ἰνδιάνοι μὲ τὴν μογγολικὴν ἐμφάνιαν καὶ αὐτὸς ὁ τρελλὸς ποὺ μᾶς ὡδήγησεν ἕως ἐδῶ, εἶναι ἄραγε πραγματικοὶ ἀπόγονοι αὐτῆς τῆς φυλῆς ποὺ ἐκυριάρχει τῆς περιοχῆς;

Καὶ ἡμεῖς ποὺ τώρα διηγούμεθα παλαιὰς ἱστορίας τῶν Ἴνκας καὶ τραγουδοῦμε τὰ παλαιὰ των τραγούδια, κείμενα τῶν ὁποίων εὑρέθησαν εἰς τὸ Ταϊ'χουανάκο, εἴμεθα αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ποὺ αὔριο θὰ παραδιάσουν χωρὶς τύψεις τοὺς τάφους αὐτῶν τῶν φυλῶν ποὺ θαυμάζομεν;

Αὔριον πρωῒ θὰ ἔχωμεν λησμονήσει κάθε τι ποὺ δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸν χρυσὸν τὸν ὁποῖον κυνηγοῦμεν καὶ τώρα... «Καϊλὰ Λλάπι... Πουνοὺν καυῖ Τσάμπι τούτα... Σαμουζάκ», μουρμουρίζει ὁ Μαρσὲλ ποὺ σημαίνει εἰς τὴν διάλεκτον τῶν Ἴνκας: «ἐνῶ θὰ τραγουδᾷς, θὰ ἀποκοιμηθῇς, ἀλλὰ τὰ μεσάνυκτα θάμαι κοντά σου».

Πάντοτε ἐπαναλαμβάνει τὶς στροφὲς αὐτοῦ τοῦ τραγουδιοῦ τῶν Ἴνκας, ἀλλὰ κάποιαν στιγμὴν τὸ τραγοῦδι διακόπτεται ἀπὸ τὸ γέλιο τοῦ «ἐλ μοῦντο» ποὺ στρέφεται πρὸς τὴν νεκρόπολιν, σταματᾷ ἐμπρὸς εἰς ἕνα τύμβον καὶ προσπαθεῖ νὰ σκάψῃ τὸ χῶμα μὲ τὸ χέρι. Γελᾷ, κινεῖ τὸ κεφάλι του καὶ κάμνει ἀπαισίους μορφασμούς. Γνωρίζει ὅτι αὔριον θὰ εὕρῃ πολλοὺς νεκρούς, αὔριον καὶ τὰς ἡμέρας ποὺ θὰ ἀκολουθήσουν. Εἶναι τὸ πάθος του νὰ κρατῇ ἀνάμεσα εἰς τὰ μακριὰ μελαψὰ δάκτυλά του τὰ ἐν ἀποσυνθέσει ὀστᾶ. Τὸ τρελλὸ γέλιο του ἀντηχεῖ ἀκόμη καὶ ἡ σκιά του χορεύει εἰς τοὺς τάφους.

Τὸ ἑπόμενον πρωῒ ἐλλείπει πλέον κάθε ἀμφιβολία. Ὁ Ἰνδιάνος μᾶς ὡδήγησεν εἰς ἕνα παλαιὸν κοιμητήριον, ἕνα ἀπὸ τὰ ὀλίγα ποὺ δὲν ἀνεκαλύφθησαν καὶ δὲν ἐλεηλατήθησαν ἀκόμη. Τὰ πτώματα ἔπρεπε νὰ ἔχουν πλέον κονιοποιηθῆ μὲ τὴν πάροδον τόσων αἰώνων. Ἀλλὰ ὁ χρυσός; Χαράσσομεν δύο διαγωνίους διὰ μέσου τοῦ πεδίου καὶ σκάπτομεν βαθείας στοὰς ποὺ ἐγγίζουν ὅλους σχεδὸν τοὺς τάφους. Οἱ τάφοι ποὺ ὑψοῦνται περισσότερον ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους, εἶναι οἱ τῶν περισσοτέρων πλουσίων καὶ ἰσχυρῶν. Καὶ πρέπει νὰ περιέχουν τὴν σημαντικωτέραν λείαν. Τοὺς σκάπτομεν προσεκτικὰ ἕνα πρὸς ἕνα.

Εἰς τὸ βάθος τῶν τάφων

Οἱ δύο νεαροὶ Γάλλοι καὶ οἱ τέσσαρες ἀχθοφόροι εἰργάσθησαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. Ἐγὼ εἶχα πυρετὸν, ἄλλως θὰ εἶχα συμμετάσχει εἰς τὴν ἐργασίαν, διότι ἡ φρενῖτις διὰ τὸν χρυσὸν εἶναι μία ἀσθένεια πολὺ κολλητική. Ὅταν ἡ ἀσθένεια δὲν μὲ ἠνώχλει πολύ, τότε παρηκολούθουν τὴν ἐργασίαν κτυπῶντας τὰ δόντια ἀπὸ τὰ ρίγη τοῦ πυρετοῦ, ἀλλὰ γεμᾶτος περιέργειαν καὶ ἀδημονίαν. Κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ βάθος τῶν τάφων. Κανὲν ἴχνος πτωμάτων, ἀλλὰ μικρὰ χρυσᾶ ἀγγεῖα θαυμασίως κατειργασμένα καὶ ἄλλα πολύτιμα κοσμήματα. Εἰς τὸν τρίτον τάφον εὑρήκαμε μίαν «γαβάθα» σκαμμένην ἐπὶ μιᾶς μόνον στρογγύλης πέτρας καὶ τὸ ἐσωτερικὸν ἦτο γεμάτον ἀπὸ σκόνην κιτρίνην, βαρεῖαν καὶ κοκκώδη : χρυσὸς βάρους 400 γραμμαρίων.

Μετὰ μίαν ἀκόμη ἡμέραν κτηνώδους ἐργασίας ὑπὸ ἥλιον χωρὶς ἔλεος, εὕρομεν ἕνα ἀκόμη τάφον πλουσίου. Ἄλλα διακόσια γραμμάρια χρυσοῦ, μαζὶ μὲ χρυσᾶς αἰχμὰς βελῶν καὶ κάτι ὡς φυλακτὸν κατασκευασμένον ἀπὸ μίαν ἄγνωστον πέτραν. Κατόπιν ἄλλα μικρὰ δῶρα καὶ ὁλονὲν περισσότερον χρυσόν.

Πολλοὶ τάφοι εἶναι κενοί. Ἄλλοι δὲν περιέχουν παρὰ μόνον μίαν λεπτὴν κόνιν χρυσοῦ. Εἰς ἕνα ἄλλον τύμβον ἀνακαλύπτομεν μίαν ἄλλην μορφὴν σκαλισμένην μὲ χρυσόν.

Ἐπιστρέφομεν μετὰ μίαν ἑβδομάδα. Αἱ σκαπάναι, τὰ πτύα καὶ γενικῶς ὅλα ὅσα δὲν μᾶς εἶναι ἀπαραίτητα, παραμένουν ἐπὶ τόπου. Ὁ χρυσὸς ἀναπαύεται εἰς ἕνα βαρὺ τενεκεδένιο κιβώτιον. Πολὺς χρυσός. Καθαρώτατος χρυσός. Ἐγκατελείψαμεν καὶ τὸ πλεῖστον τῶν ἔργων τέχνης διὰ νὰ μὴν κινήσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχῶν. Ὁ προεστὼς τοῦ χωρίου λαμβάνει τὸ μερίδιόν του ποὺ ἀνέρχεται εἰς ὀλίγα δολλάρια. Οἱ ἀχθοφόροι καὶ ὁ «ἐλ μοῦντο» λαμβάνουν ἕνα δολλάριον τὴν ἡμέραν χωρὶς τὸ φαγητόν.

Ἡ ἐργασία λοιπὸν αὐτὴ εἶναι ἀποδοτικὴ ὅταν δὲν σᾶς προσβάλῃ καμμία σοβαρὰ ἀσθένεια ἢ ὅταν δὲν σᾶς δηλητηριάσῃ ἕνα φίδι, ἐὰν κατορθώσετε τέλος νὰ ἐξέλθετε σῶος καὶ ἀβλαβῆς ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ τοῦ παρθένου δάσους καὶ ἐὰν δὲν σᾶς καταλάβῃ ὁ φόβος τῶν ἀνεξηγήτων ἀφορισμῶν ποὺ ἔχουν πλήξει τοὺς ἀρχαιολόγους κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μὲ τὸ ἄνοιγμα τῶν αἰγυπτιακῶν τάφων.

Ὅποιος εἰσέλθῃ εἰς τὰ παρθένα δάση, τὰ ἀκόμη ἀνεξερεύνητα τοῦ Ἀμαζονίου, εἰς τὴν καρδίαν τῆς Βραζιλίας ἢ μεταξὺ τῶν φυλῶν τοῦ Ρίο Πορέ, πρέπει νὰ λησμονήσῃ μὲ τὸν καιρὸν ὅλα αὐτά. Νὰ τοῦ ἀπομείνῃ δὲ μόνον ἡ ἐπιθυμία δι' αἰώνιον πλοῦτον, ἐπιθυμία διὰ μίαν καλυτέραν ζωήν.

ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ ΜΟΔΑΣ

Ἐφέτος εἶναι πολὺ τῆς μόδας κοσμήματα εἰς χρώματα μπρούντζου καὶ χρυσοῦ. Ἤδη εἰς ὡρισμένα καταστήματα τοῦ Λονδίνου ἔκαμαν τὴν ἐμφανισίν των μαργαριτάρια εἰς χρῶμα μπρούντζου. Ἐπίσης εἶναι τῆς μόδας μαργαριταρένια κολλιὲ μὲ πολλὲς σειρές, ποὺ ἔχουν συχνὰ τὰ χρώματα τοῦ οὐρανίου τόξου. Ὡρισμένα ἐργοστάσια ἐπιδεικνύουν κοσμήματα ἀπὸ ἀμεθύστους καὶ λευκὰ μαργαριτάρια, συνδυασμὸς ὁ ὁποῖος ἦτο πολὺ τῆς μόδας τὴν ἐποχὴν τῆς Βικτωρίας καὶ εἶναι κατάλληλος διὰ νέες κοπέλλες. Θὰ φορεθοῦν ἐπίσης πολὺ κολλιὲ μὲ μαῦρα καὶ λευκὰ ἢ λευκὰ καὶ χρυσὰ μαργαριτάρια. Ἕνα γνωστὸ βρεταννικὸ κοσμηματοπωλεῖον σχεδιάζει νὰ κατασκευάσῃ περιδέραια μὲ πολυτίμους λίθους, τὰ ὁποῖα θὰ μποροῦν νὰ μετατρέπωνται εἰς σκουλαρήκια, κλὶπς καὶ καρφίτσες. Διὰ τὴν κατασκευὴν των θὰ χρησιμοποιηθῇ χρυσός, ποὺ θὰ εἶναι πολὺ τῆς μόδας ἐφέτος, καὶ ὄχι τὰ λευκὰ μέταλλα ποὺ χρησιμοποιοῦνται συνήθως διὰ τὸ εἶδος αὐτῶν τῶν κοσμημάτων. Ὕστερα ἀπὸ τὰ ἀληθινὰ κοσμήματα ἔρχονται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν τιμήν, τὰ μαρκασίτ, ποὺ ἡ δημοτικότης των αὐξάνεται διαρκῶς. Ἐφέτος τὰ μαρκασὶτ θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἐν συνδυασμῷ μὲ πολυτίμους καὶ ἡμιπολυτίμους λίθους, ὅπως π.χ. εἶναι ὁ ἀμέθυστος, τὸ μαργαριτάρι καὶ ὁ ὄνυξ.

ΤΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ «ΝΤΙΟΡ»

Τὰ κοσμήματα τοῦ Ντιὸρ ποὺ κατασκευάζονται εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἶναι τόσον ἐπιτυχημένα, ποὺ ὁ μεγάλος σχεδιαστὴς μόδας ἀπεφάσισε νὰ τὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ νὰ τὰ πωλήσῃ εἰς τὴν «μπουτίκ» του τοῦ Παρισιοῦ. Ὁ κατασκευαστὴς των κ. Μίτσελ Μάερ θεωρεῖ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτὴν ὡς τὸν μεγαλύτερον ἐπαγγελματικόν του θρίαμβον. Πρό τινος ἐπεδείχθη εἰς Λονδῖνον ἡ τρίτη ἀγγλικὴ συλλογὴ κοσμημάτων Ντιὸρ, ἀποτελουμένη ἀπὸ 66 τεμάχια ἀπὸ μέταλλο, πορσελάνη καὶ γυαλί, ἀξίας 800 λιρῶν. Κανένα ἐξ αὐτῶν δὲν ἔχει πολυτίμους ἢ ἡμιπολυτίμους λίθους, μολονότι μπορεῖ νὰ στοιχίζῃ περὶ τὰς 52 λίρας. Ἐὰν ἦσαν ἀπὸ πολύτιμο μέταλλο καὶ ἀπὸ πολυτίμους λίθους θὰ ἐστοίχιζαν πάρα πολύ. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ πάντως δὲν ἠμπόδισε τὴν δούκισσα τοῦ Μάλμπορω νὰ τὰ φορέσῃ, οὔτε τὸν πρίγκιπα Βερνάρδο τῆς Ὁλλανδίας νὰ παραγγείλῃ ἑπτὰ σὲτ διὰ τὰ ἀνάκτορα τῆς Χάγης.

Εἰς τί ὀφείλεται αὐτὴ ἡ ἐπιτυχία; Εἰς τὴν μάρκα «Ντιόρ»; Εἰς τὰ σχέδια ποὺ εἶναι πράγματι ἀριστουργηματικά; Ἢ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν; Εἶναι δύσκολο νὰ καθορίσῃ κανεὶς ποιὸς εἶναι ὁ κύριος παράγων τῆς ἐπιτυχίας των, δὲν ὑπάρχει ὅμως ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐκτέλεσις παίζει σημαντικὸν ρόλον. Τὰ κοσμήματα κατασκευάζονται εἰς τὸ μικρὸ χωριὸ ἀνθρακωρύχων Κίμμερ τῆς Οὐαλλίας, ἀπὸ 200 ἐργάτριες ποὺ δὲν ἔχουν ἐπισκεφθῆ ποτὲ τὸ Παρίσι. Ὅλαι εἶναι πολὺ νέαι, ἀρχίζουν δὲ νὰ ἐργάζωνται εἰς τὸ ἐργοστάσιον μόλις τελειώσουν τὸ σχολεῖο. Ὅσαι ἐργάζονται εἰς τὸ τμῆμα συγκολλήσεως εἶναι κατὰ μέσον ὅρον 20 ἐτῶν, ἐκεῖναι δὲ ποὺ ἀπασχολοῦνται μὲ τὸ μοντάρισμα τῶν κοσμημάτων εἶναι ὀλίγον μεγαλύτεραι. Ἡ ἐργασία εἶναι εἰδικευμένη καὶ ἀπαιτεῖ ὑπομονὴν καὶ ἀκρίβειαν.

Τὰ σχέδια τῶν κοσμημάτων ἔρχονται κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸ Παρίσι, συμπληρώνονται ὅμως ἐπὶ τόπου. Ὁ Ντιὸρ ἐξετάζει ὁ ἴδιος κάθε πρότυπο καὶ ὅπως λέγει ὁ κ. Μάερ, ἀδιαφορεῖ διὰ τὸ πόσον θὰ στοιχίσῃ. Ἐκεῖνο ποὺ τὸν ἐνδιαφέρει εἶναι μόνον νὰ γίνῃ ὅπως τὸ θέλει.

Συνδυασμὸς ὡρολογίου τῆς χειρὸς, πουδριέρας καὶ βραχιολιοῦ ποὺ ἐλάνσαρε τελευταίως ἕνας Ἀγγλικὸς οἶκος γυναικείων κοσμημάτων εἰς τὸ Λονδῖνον

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΕΤΕ ΤΑ ΠΑΛΙΑ

Κάθε χρόνον κάθε ἐποχὴν ἡ μόδα ἀλλάζει. Ἄλλοτε βασικά, ξλλοτε στὶς λεπτομέρειες, κάθε φορὰ μᾶς παρουσιάζει κάτι καινούργιο. Τότε ἀρχίζουν οἱ ἀτελείωτες συζητήσεις, τὰ ξεφυλλίσματα στὰ φιγουρίνια, οἱ σκέψεις, οἱ ὑπολογισμοὶ καὶ οἱ συνδυασμοί. Ἀνοίγουν τὰ ντουλάπια καὶ οἱ βαλίτσες, κρύβονται τὰ χειμερινὰ φορέματα καὶ βγαίνουν τὰ καλοκαιρινά, φοριοῦνται, δοκιμάζονται καὶ ἀρχίζουν οἱ μελέτες, γιὰ νὰ δοῦμε τί μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ πάλι, ἐὰν παίρνουν μεταποίησιν καὶ μὲ τί καινούργιο θὰ συμπληρωθοῦν.

Τὸ ζήτημα ὅμως τῶν καινούργιων εἶναι ἄλλο. Τὸ σημερινό μας θέμα εἶναι πῶς θὰ χρησιμοποιήσουμε τὰ παλιὰ γιὰ νὰ μὴν πηγαίνουν χαμένα. Ἐὰν μὲν τὰ καταφέρνετε μόνη σας στὸ ράψιμο ἔχει καλῶς, ἐὰν ὅμως ὄχι, μὲ τὴν βοήθεια τῆς μοδίστας σας μπορεῖτε νὰ κάμετε ἀγνώριστα τὰ παλιὰ περυσινὰ φορέματα.

Ἡ ἐφετεινὴ μόδα βέβαια εἶναι διαφορετική, ἀλλὰ ὄχι καὶ τόσο ὥστε νὰ δυσκολευθῆτε νὰ δώσετε σὲ ἕνα περυσινό σας φόρεμα τὴν νέα γραμμή. Λίγη φαντασία, λίγο γοῦστο, τὸ ψαλίδι καὶ ἡ βελόνα, θὰ σᾶς δώσουν ἀρκετὴ οἰκονομία τώρα τὸ καλοκαιρι, ποὺ οἱ ἐμφανίσεις σας εἶναι ἀναγκαστικὰ περισσότερες, μιὰ καὶ δὲν ὑπάρχει, ὅπως τὸν χειμῶνα τὸ κλασσικὸ παλτὸ νὰ καλύπτῃ τὶς ἐλλείψεις.

Ἐὰν ἔχετε ἕνα φόρεμα μὲ ἕνα ἁπλὸ κορσὰζ μὲ κοντὰ μανίκια καὶ ἀρκετὰ φαρδειὰ φούστα θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ ἀγνώριστο ὡς ἑξῆς:

Ἐὰν ἦταν δυνατὸν νὰ βρεθῆ μιάμισυ πῆχυ ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕφασμα, θὰ μποροῦσατε νὰ ἀλλάξετε τὸν μπούστο, ὥστε ἡ μέση νὰ γίνῃ λίγο πιὸ χαμηλὴ ἀπὸ τὴν κανονικὴ θέσι της, ὅπως τὴν θέλει ἡ σημερινὴ μόδα. Τὸ ντεκολτὲ θὰ γίνῃ ἀρκετὰ πιὸ ἀνοικτὸ μὲ λίγη σούρα στοὺς ὤμους καὶ δύο μικρὰ δεσίματα. Ἡ φούστα ἀντὶ τῆς σούρας ποὺ εἶχε μονταρισθῆ κάτω ἀπὸ μιὰ ζώνη, μὲ πιέττες ἀσιδέρωτες.

Ἐὰν ἔχετε ἕνα λινὸ φόρεμα, ποὺ ἔχει ἕνα τετράγωνο «ντεκολτὲ», κοντὰ μανίκια καὶ μιὰ φούστα μὲ πιέττες ἢ ἁπλῶς φαρδειὰ θὰ τὸ μεταποιήσετε ὡς ἑξῆς: Ἀφαιρεῖτε τὰ μανίκια καὶ τὸ τετράγωνο ντεκολτὲ τὸ κάνετε στρογγυλό. Γύρω ἀπὸ τὸ ντεκολτὲ βάζετε μιὰ φάσα ἀπὸ μπλὲ λινὸ ποὺ δημιουργεῖ ἔμπρος μιὰ «πάτ» μὲ δυὸ ψεύτικα κουμπιά. Τώρα ἐὰν εἰδικεύεσθε στὸ κέντημα, μπορεῖτε νὰ κεντήσετε ἀπὸ τὸ κάτω μέρος μιὰ «μπάντα» ἀπὸ κορδόνι βαμβακερὸ ἢ χόρτο. Σκορπιστὰ μπορεῖτε νὰ ρίξετε «μοτίβα» καὶ στὴν ὑπόλοιπη φούστα. Ἡ «φάσα» τοῦ ντεκολτὲ καὶ τὸ κέντημα πρέπει νὰ ἔχουν τὸ ἴδιο χρῶμα.

Ἕνα ἄλλο φόρεμα μπορεῖ νὰ εἶναι ἕνα στενὸ μὲ ἴσια γραμμή, στρογγυλὸ ντεκολτὲ καὶ κούμπωμα ἐμπρός. Ἀφαιροῦμε λοιπὸν τὰ μανίκια καὶ ἀπὸ τὸ ὕφασμά τους δημιουργοῦμε μιὰ ζώνη ποὺ τὴν τοποθετοῦμε στὸ σημεῖο τῶν «ἄνς». Αὐτὸ γίνεται ὅμως μόνον ἐὰν τὸ φόρεμα εἶναι μονοκόμματο στὴ μέση καὶ δὲν ἔχει ραφή. Τὸ ντεκολτὲ τὸ ἀνοίγουμε περισσότερο καὶ βάζουμε ἀπὸ μέσα ἕνα μικρὸ μπλουζάκι ἀπὸ λευκὸ λεπτὸ ὕφασμα, τὸ ὁποῖον κλείνει τὸ ντεκολτὲ καὶ ἀφίνει νὰ φαίνωνται δυὸ μικρὰ μανικάκια καὶ μιὰ «πάτ» ποὺ βγαίνει ἀπ' ἔξω καὶ κουμπώνει ἐμπρὸς στὰ κουμπιὰ τοῦ φορέματος. Τὸ μπλουζάκι βγαίνει καὶ τὸ φόρεμα φοριέται σκέτο.

Τὸ τελευταῖο μας φόρεμα εἶναι μὲ μιὰ πολὺ φαρδειὰ φούστα σὲ τρία βολάν, ποὺ τόσο πολὺ φορέθηκαν πέρυσι, ἀλλὰ καὶ ποὺ φοριοῦνται ἀκόμη.

Τὸ κορσὰζ τὸ τροποποιεῖτε, κόβοντας τὰ μανίκια πολὺ ψηλὰ πρὸς τὸ λαιμό, ὥστε νὰ βγαίνουν οἱ ὦμοι ἔξω καὶ δημιουργώντας πέτα, ἀντὶ τοῦ γιακὰ «σμόκιν», ποὺ ὑπῆρχε. Τὴ φούστα θὰ τὴν ξηλώσετε καὶ θὰ τὴν ξαναμοντάρετε μὲ ψηλὰ πιεττάκια ἀντὶ τῆς σούρας ποὺ εἶχε, φροντίζοντας νὰ βάλετε στὶς ραφὲς ἕνα χρωματιστὸ φιλετάκι μὲ «γκάνς» ἀπὸ μέσα.

Φυσικά, οἱ ἰδέες ποὺ σᾶς παρουσιάζουμε πιθανὰν νὰ μὴν ἀντιπροσωπεύουν τὰ φορέματα ποὺ ἔχετε, ἀλλὰ ἐὰν τὰ φορέματα ποὺ ἔχετε, ἀλλὰ προσπαθήσαμε νὰ σᾶς δώσουμε τὰ συνηθέστερα, ὥστε μέσα σ' αὐτὰ κάτι νὰ βρῆτε καὶ νὰ πάρετε μιὰ ἰδέα γιὰ κάποιο παλιό σας φόρεμα, ποὺ ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν πρέπει νὰ πάῃ χαμένο.

ΤΑ ΓΑΝΤΙΑ

Τὸ κλῖμα τοῦ τόπου μας δὲν εὐνοεῖ τὰ γάντια τὸ καλοκαῖρι. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ τὰ ἐγκαταλείψουμε. Τὸ γάντι πάντοτε συμπληρώνει ἕνα σύνολο. Ἄλλως τε ὑπάρχουν τὰ τρανσπαρὰν νάϋλον ποὺ εἶναι δροσερά, εὐκολοφώρετα καὶ φθηνά.

Φυσικά, τὰ πικὲ ἔχουν τὴν πρώτη θέσι σὲ παστὲλ χρώματά. Ταιριάζουν πολὺ μὲ τὰ ἐμπριμὲ φορεματάκια. Σ' αὐτὰ ὑπάρχει ποικιλία τιμῶν καὶ σχεδίων. Ὑπάρχουν τὰ κλασσικὰ πικὲ γάντια, τὰ ἄσπρα, γύρω στὶς 35 δρ., τὰ χρωματιστὰ γύρω στὶς 50 δρ. Πικὲ γάντια ἄσπρα ἢ πικὲ μικρὰ μπλέ, πολὺ κοκκέτικα, μὲ 70 δραχμές. Γάντια ἄσπρα πικὲ μὲ ἄσπρο βελουδάκι ἢ μαῦρο καὶ μὲ ἀγκραφίτσα, στὴν ἴδια περίπου τιμή. Γιὰ σπὸρ ὑπάρχουν πλεκτὰ πάνινα μὲ 40 δρχ., ἢ συνδυασμὸς πλεκτῶν ἐπάνω καὶ σουετὸν κάτω μὲ 75 δρχ.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΡΒΙΡΙΣΜΑΤΟΣ

Πολλὲς φορὲς ὁ μεγάλος ἀριθμὸς τῶν προσκεκλημένων μας εἰς γεῦμα ὑποχρεώνει τὴν νοικοκυρὰ νὰ προσλάβῃ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἐμπειρο προσωπικὸ γιὰ νὰ τὴν βοηθήσῃ. Εἰς τοιαῦτες περιπτώσεις αὐτὰς καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι βεβαία διὰ τὰς ἱκανότητας τῶν προσώπων αὐτῶν, προτιμότερον εἶναι νὰ μὴν τὰ ζαλίζῃ μὲ συνεχεῖς ὑπομνήσεις γιατὶ δὲν εἶναι ἀπίθανο κάποια στιγμὴ νὰ τὰ μπερδέψῃ.

Ἁπλῶς θὰ δώσῃ σὲ καθ' ἕνα ἀπὸ τὰ πρόσωπα αὐτὰ σαφεῖς ὁδηγίες γιὰ τὴν σειρὰ, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ σερβιρισθοῦν τὰ φαγητά, ὥστε ἀπερίσπαστη νὰ ἠμπορέσῃ νὰ βγάλῃ τὴν ποδιὰ τῆς μαγειρίσσας καὶ νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ μὲ τὸ ἐπίσημο φόρεμά της.

Κι' ἐπειδὴ δὲν εἶναι καθόλου φρόνιμο νὰ βασίζεται κανεὶς στὶς προφορικὲς ὁδηγίες καὶ μάλιστα, ὅπως εἴπαμε καὶ πιὸ ἐπάνω, ὅταν ἡ ἀνησυχία πῶς μπορεῖ νὰ μὴν κατάλαβαν καλὰ σπρώχνει τὴν νοικοκυρὰ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ἑκατὸ φορὲς τὶς ἴδιες ἐντολὲς καὶ νὰ μπερδεύεται κι' ἡ ἴδια, καλὸν εἶναι νὰ δίνωνται γραπτές.

Σ' ἕναν τοῖχο τῆς κουζίνας θὰ καρφιτσώσῃ : α) ἕνα χαρτὶ ἐπάνω στὸ ὁποῖο θὰ σχεδιάσῃ τὸ τραπέζι καὶ θὰ σημειώσῃ τὴ θέσι κάθε προσκεκλημένου μὲ εὐανάγνωστους ἀριθμοὺς ποὺ θὰ δείχνουν τὴν σειρὰ σερβιρίσματός των. β) Ἕνα ἄλλο χαρτὶ, ὅπου μὲ μεγάλα γράμματα, ποὺ νὰ μποροῦν νὰ διαβάζωνται κι' ἀπὸ μακρυά, θὰ ἀναγράφωνται : στὴν ἀριστερὴ στήλη ὁ κατάλογος τῶν φαγητῶν κατὰ σειρὰν σερβιρίσματος· στὴ μεσαία στήλη τὰ σερβίτσια ποὺ ἀπαιτοῦνται γιὰ τὸ κάθε φαγητό· στὴ δεξιὰ στήλη τὰ κρασιὰ ποὺ σερβίρονται κατὰ τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ.

Μὲ τὸ σύστημα αὐτὸ ἀποκλείεται κάθε λάθος καὶ ἡ νοικοκυρὰ ἠμπορεῖ νάχῃ τὸ κεφάλι της ἥσυχο.

Στὴν κουζίνα θὰ τακτοποιηθοῦν οἱ πιατέλες κατὰ τὴν τάξι τοῦ σερβιρίσματος τῶν φαγητῶν.

Στὴν τραπεζαρία, ἐπάνω στὴ σερβάντα ἢ στὸ φορητὸ τραπεζάκι ποὺ κυλᾶ ἐπάνω σὲ ρόδες καὶ τόσο διευκολύνει τὴν νοικοκυρά, θὰ τοποθετηθοῦν ἐκ τῶν προτέρων :

α) τὰ ρηχὰ πιάτα, ἐπάνω στὰ ὁποῖα τοποθετεῖται τὸ πιάτο εἰς τὸ ὁποῖον θὰ σερβιρισθῇ τὸ φαγητόν·

β) τὰ πιάτα φαγητοῦ μὲ τὰ ἀνάλογα μαχαιροπήρουνα του κατὰ σειρὰν χρησιμοποιήσεως·

γ) οἱ δίσκοι μὲ τοὺς ὁποίους θὰ μεταφέρωμεν τὰ λερωμένα πιάτα· αὐτοὶ πρέπει νάναι σκεπασμένοι μὲ παχὺ ὕφασμα καὶ νὰ εἶναι ἐφωδιασμένοι μὲ διαχωρίσματα γιὰ τὰ μαχαιροπήρουνα·

δ) μερικὲς παραπανίσιες πετσέτες φαγητοῦ καὶ καθαρισμοῦ.

Ἕνα ἄλλο φορητὸ τραπεζάκι, τοποθετημένο σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς τραπεζαρίας, θὰ εἶναι ἕτοιμο γιὰ νὰ δεχθῇ τὰ μπουκάλια τῶν διαφόρων ποτῶν καὶ κρασιῶν, τὶς καράφες τοῦ νεροῦ, τὶς σαλάτες, τὰ φρούτα καὶ τὸ ψωμί.

Ἐκεῖνο ποὺ προέχει εἶναι νὰ προβλεφθοῦν ὅλες οἱ λεπτομέρειες ὥστε νὰ ἀποφευχθοῦν ἄσκοπα πήγαινε-ἔλα, κάθε ἀφορμὴ ἐκνευρισμοῦ καὶ κοπώσεως, ἡ παραζάλη τῆς τελευταίας στιγμῆς, ἀναπόφευκτα ἐπακόλουθα κάποιας ἀβλεψίας ἢ κακῆς ὀργανώσεως.

Πῶς σερβίρονται τὰ φαγητὰ

Ὁ τρόπος ποὺ θὰ σερβιρισθῇ τὸ φαγητὸν, παίζει βασικὸν ρόλον στὴν ἐπιτυχία ἑνὸς γεύματος. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐξακριβωθῇ ἂν ἐκεῖνος ποὺ πρόκειται νὰ σερβίρῃ εἶναι ἱκανὸς νὰ καταπιαστῇ μὲ τὴν λεπτὴ αὐτὴ ὑπηρεσία κι' ἂν ὄχι, νὰ τοῦ δοθοῦν οἱ κατάλληλες ὁδηγίες.

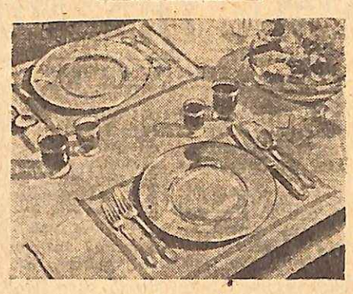

Δύο θέσεις στὸ τραπέζι, ὅπου ἀντὶ μεγάλου τραπεζομάντηλου ἔχουν χρησιμοποιηθῇ «ἀτομικὰ» τραπεζομαντηλάκια, ποὺ ἀπαιτοῦν φυσικὰ πετσέττες μὲ τὴν ἴδια διακόσμησι.

Ἂς ἀρχίσουμε ἀπὸ τὴν σούπα: Ἢ θὰ σερβιρισθῇ πρὶν ἀκόμη καθίσουν οἱ καλεσμένοι στὸ τραπέζι — ὁπότε καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον ὥσπου νὰ τακτοποιηθοῦν νάχῃ κρυώσει ἡ σούπα — ἢ ἀφοῦ καθίσουν θὰ προσκομίζεται ἕνα πιάτο.

Μετὰ τὴν σούπα, ἀποσύρεται κάθε σερβίτσιο — ρηχὸ καὶ βαθὺ πιάτο μαζὶ καὶ μέσα τὸ κουτάλι. Ἀπαγορεύεται νὰ στοιβάζωνται τὰ λερωμένα πιάτα πολλὰ-πολλὰ μαζί. (Ὅταν τὸ γεῦμα δὲν ἔχῃ ἐπίσημο χαρακτῆρα, τὸ ρηχὸ πιάτο μπορεῖ νὰ μείνῃ στὴ θέσι του).

Θὰ σερβιρισθῇ πρῶτα ἡ κυρία ποὺ κάθεται στὰ δεξιὰ τοῦ οἰκοδεσπότου, ὕστερα ἡ πρὸς τ' ἀριστερά του καὶ ἐν συνεχείᾳ ὅλες οἱ ἄλλες κυρίες καὶ τελευταία ἡ οἰκοδέσποινα· ἔρχεται ἡ σειρὰ τῶν κυρίων καὶ τελευταῖος ὁ οἰκοδεσπότης. Ἢ ἐπὶ τὸ ἁπλούστερον, ἀφοῦ σερβιρισθοῦν οἱ πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ τ' ἀριστερὰ τῆς οἰκοδεσποίνης, συνεχίζεται τὸ σερβίρισμα καὶ τῶν ὑπολοίπων, κατὰ σειρὰν γύρω στὸ τραπέζι, ξεπερνιέται ὁ οἰκοδεσπότης ὁ ὁποῖος καὶ σερβίρεται τελευταῖος.

Ἐκεῖνος ποὺ θὰ σερβίρῃ πρέπει νὰ σταθῇ πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ συνδαιτημόνος καὶ νὰ τοῦ παρουσιάσῃ τὴν πιατέλλα, τὴν ὁποίαν θὰ κρατᾷ μὲ τὸ ἀριστερό του χέρι ἀρκετὰ χαμηλά. Στὴν πιατέλλα πρέπει πάντοτε νὰ ὑπάρχουν τὰ κατάλληλα μαχαιροπήρουνα. Κάθε φαγητὸ — πλὴν τῆς σούπας καὶ τῶν τυριῶν — προσφέρεται καὶ σὲ δεύτερο γύρο.

Τὰ πιάτα ἀποσύρονται ἕνα-ἕνα ἀπὸ τὰ δεξιὰ καὶ ἀντικαθίστανται ταυτοχρόνως μὲ καθαρὰ ἀπὸ τ' ἀριστερά. Τὰ κρασιὰ σερβίρονται ἐπίσης ἐκ δεξιῶν. Τὸ τυρὶ σερβίρεται καὶ ἀποσύρεται· δὲν πρέπει νὰ μένῃ ἐπάνω στὸ τραπέζι.

Τὰ τελευταῖα ἐν τούτοις χρόνια ἡ πολυτέλεια τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ — μονίμου τε καὶ ἐκτάκτου — τείνει νὰ ξεχαστῇ, χωρὶς τὸ γεγονὸς νὰ σχολιάζεται εἰς βάρος τῆς «φιλοτιμίας» τῆς οἰκοδεσποίνης. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἡ καλὴ νοικοκυρὰ — ὅπως τὸ καλὸ τὸ παλληκάρι της παροιμίας — ξέρει κι' ἄλλα πολλὰ μονοπάτια : ἀποφεύγει πρῶτα-πρῶτα καὶ κυρίως τὰ φαγητὰ «τῆς ὥρας»· σερβίρει μόνη της ἀπὸ τὴν θέσι της τὸν καθὲ καλεσμένο της ἢ παρακαλεῖ τὸν καθένα τους νὰ σερβιρισθῇ καὶ νὰ περάσῃ τὴν πιατέλλα στὸν διπλανό του· καὶ ἐπιστρατεύει παραλλήλως τὸ φορητὸ τραπεζάκι της — πειθήνιο καὶ ὑπομονητικὸ ὑποζύγιο — μὲ τὰ δύο ἢ τρία ράφια, τὸ φορτώνει μὲ τὰ ἀνταλλακτικὰ πιάτα καὶ μαχαιροπήρουνα, μὲ τὰ φλυτζανάκια τοῦ καφέ, μὲ τὶς σαλατιέρες. Ἔχοντας τὸν τετράτροχον αὐτὸν βοηθό της δίπλα της ἠμπορεῖ ἀξιόλογα χωρὶς νὰ σηκώνεται καθὲ λίγο καὶ λιγάκι νὰ ἀντιπεξέλθῃ γικηφόρως πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις της. Ἐπάνω στὸ τραπέζι θὰ τοποθετηθῇ μονίμως τὸ πανεράκι μὲ τὸ ψωμί, οἱ μπουκάλες τῶν κρασιῶν, τὸ δοχεῖον τῆς κομπόστας.

Ἡ ἤρεμη συμπεριφορά της, ἡ ἄνεσις τῶν κινήσεών της, ἡ ἀγρυπνη φροντίδα της γιὰ νὰ μὴν λείψῃ τίποτα ἀπὸ κανένα, εἶναι πράγματα ποὺ θὰ ἐκτιμηθοῦν κατ' ἀξίαν ἀπὸ τοὺς καλεσμένους της, ὅσο ἐπίσημοι κι' ἂν εἶναι, καὶ θὰ δημιουργήσουν ἀμέσως καὶ χωρὶς προσπάθεια τὴν ἀτμόσφαιρα ἐγκαρδιότητος ποὺ εἶναι ἀσφαλῶς πιὸ εὐχάριστη ἀπὸ τὴν συμβατικὴ καὶ ἄκαμπτη προσήλωσι στοὺς τύπους.

Ἕνα μόνο πρᾶγμα δὲν πρέπει ποτὲ νὰ παραβλέψῃ : τοὺς τύπους τοῦ προβαδίσματος κατὰ τὸ σερβίρισμα, ὅσο ἁπλὸ κι' ἂν εἶναι τὸ γεῦμα.

Πῶς σερβίρονται τὰ ὀρεκτικὰ

Τὰ ὀρεκτικὰ προσκομίζονται στὸ τραπέζι μέσα σὲ ραβίερες, ἢ σὲ εἰδικοὺς δίσκους μὲ πολλὰ διαχωρίσματα ἢ ἀκόμη σὲ ἀνάβαθα κύπελλα, σὲ πιατάκια, ἁρμονικὰ τοποθετημένα κατὰ μεγέθη καὶ χρώματα ἐπάνω σ' ἕνα δίσκο.

Οἱ ἐλιὲς σερβίρονται μὲ τὸ κουτάλι· οἱ σαρδέλλες, τὸ χαβιάρι, τὸ αὐγοτάραχο μὲ τὸ φτυαράκι, τὰ ἀλλαντικὰ μὲ μικρὸ πηρούνι, τὸ βούτυρο μὲ τὸ μαχαῖρι.

Γιὰ τὰ θαλασσινὰ ὑπάρχουν εἰδικὰ πηρούνια· μὲ τὴν μία πλευρά τους ποὺ εἶναι κοφτερὴ ἀποκολλῶνται τὰ μαλάκια ἀπὸ τὸ ὄστρακό τους. Μόνο ἡ μιὰ θυρίδα σερβίρεται. Ἂν δὲν διατίθενται εἰδικὰ πιάτα γιὰ τὰ θαλασσινά — τὰ πιάτα αὐτὰ στὸ κέντρο τους ἔχουν ἕνα μικρὸ κοίλωμα εἰς τὸ ὁποῖον τοποθετεῖται ἕνα τέταρτο λεμονιοῦ καὶ κομμάτια φρέσκο βούτυρο σὲ διάφορα σχήματα — τότε δίπλα στὸ κοινὸ πιάτο ὅπου θὰ σερβιρισθοῦν τὰ θαλασσινά, τοποθετεῖται πρὸς τ' ἀριστερὰ ἕνα μικρὸ πιατάκι τοῦ τσαγιοῦ καὶ μέσα τὸ λεμόνι καὶ τὸ βούτυρο. Μπορεῖ ἀκόμη τὸ πιάτο τῶν θαλασσινῶν νὰ γαρνιρισθῇ μὲ μισὸ λεμόνι στὸ κέντρο καὶ γύρω-γύρω τὰ θαλασσινὰ ποὺ τοποθετημένα μὲ τὸ πλατὺ χεῖλος τῆς θυρίδος πρὸς τὰ ἔξω σχηματίζουν ἕναν ὡραῖο συμμετρικὸ ρόδακα κι' ἐξασφαλίζουν τὸν τρώγοντα ἀπὸ ἀδεξιότητες ποὺ θὰ γινόντουσαν ἔκδηλες σὲ περίπτωσι κακῆς τοποθετήσεως.

ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ

Διήγημα τοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΙΖΥΗΝΟΥ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ προηγουμένων :

Ἡ χήρα μητέρα τοῦ συγγραφέως ἀνατρέφει εἰς τὴν Βιζύην τῆς Ἀνατολικῆς Θρᾴκης τρεῖς υἱούς καὶ μίαν θυγατέρα, τὴν Ἄννιώ, προς τὴν ὁποίαν δεικνύει μεγαλην ἀδυναμιαν. Ἡ Ἄννιώ ἦτο φιλασθενος καὶ ἀπέθανε. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς Ἀννιῶς, ἡ μητέρα υἱοθέτησε ἕνα ξένο κορίτσι, διὰ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ ὁποίου ἐφρόντιζε παραμελοῦσα τὰ φυσικά της παιδιά. Ἡ θετὴ κόρη ἐμεγάλωσε, ἐπροικίσθη καὶ ὑπανδρεύθη μὲ μεγάλας θυσίας ὅλης τῆς οἰκογενείας. Εὐθὺς κατόπιν ἡ μητέρα υἱοθέτησεν ἕνα κορίτσάκι, τὴν Κατερινιώ, παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις τῶν υἱῶν της. Ὅταν ὁ συγγραφεύς, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐν τῷ μεταξὺ ξενιτευθῆ, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Βιζύην καὶ ἐξέφρασε καὶ αὐτὸς τὰς ἀντιρρήσεις του διὰ τὴν υἱοθεσίαν τῆς Κατερινιῶς, ἡ μητέρα του τοῦ ἐξωμολογήθη ὅτι πρὸ ἐτῶν ὕστερα ἀπὸ μίαν διασκέδασιν εἶχε πλακώσει χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθῆ κατὰ τὸν ὕπνον της εἰς τὸ κρεβάτι ἕνα ἀδελφάκι του.

Δ΄ (Τελευταῖον)

Σὰν ἐγεννήθηκε τὸ παιδὶ καὶ βγῆκε ἀληθινὰ κορίτσι, τότε πιὰ ἦρθεν ἡ καρδιὰ στὸν τόπο της. Τὸ ὠνομάσαμεν Ἀννιώ, τὸ ἴδιο ὄνομα ποὺ εἶχε τὸ σχωρεμένο, γιὰ νὰ μὴν ποφαίνεται πῶς μᾶς λείπει κανεὶς ἀπὸ τὸ σπίτι. — Εὐχαριστῶ σε, Θεέ μου! ἔλεγα νύχτα καὶ μέρα. Εὐχαριστῶ σε, ἡ ἁμαρτωλή, ποὺ ἐσήκωσες τὴν ἐντροπὴ καὶ ἐξάλειψες τὴν ἁμαρτία μου!

Καὶ εἴναμε πιὰ τὴν Ἀννιὼ σὰν τὰ μάτια μας. Καὶ ἐζούλευες ἐσὺ καὶ ἔγινες τοῦ θανατᾶ ἀπὸ τὴ ζούλια σου.

Ὁ πατέρας σου σὲ ἔλεγε τὸ ἀδικημένο του, γιατί σ' ἀπόκοψα πολὺ νωρὶς καὶ μ' ἐμάλωνε καμμιὰ φορά, γιατί σὲ παραμελοῦσα. Κι' ἐμένα ἡ καρδιά μου ἐρράγιζε, σὰν σ' ἔβλεπα νὰ χαλνᾶς. Μὰ ἔλα ποὺ δὲν μποροῦσα ν' ἀφήσω τὴν Ἀννιὼ ἀπὸ τὰ χέρια μου! Ἐφοβούμην πῶς κάθε στιγμὴ μπορεῖ νὰ τῆ συμβῆ τίποτε. Καὶ ὁ πατέρας σου ὁ μακαρίτης, ὅσο καὶ ἂν μάλωνε κι' ἐκεῖνος, τὴν ἤθελε πιὰ νὰ μὴ στάθῃ καὶ μὴ βρέξῃ.

Μὰ ἐκεῖνο τὸ εὐλογημένο ὅσο περισσότερα χάδια, τόσο ὀλιγώτερη ὑγεία. Ἔλεγες πὼς ἐμετάνοιωσεν ὁ Θεὸς γιατί μᾶς τὸ ἔδωκε. Ἐσεῖς ἤσασθε κόκκινα κόκκινα καὶ ζωηρὰ καὶ σερπετά. Ἐκεῖνο, ἤσυχο καὶ σιγανὸ καὶ ἀρρωστιάρικο! Ὅταν τὸ ἔβλεπα ἔτσι χλωμὸ χλωμό, μοῦ ἤρχετο εἰς τὸν νοῦ μου τὸ πεθαμένο καὶ ἡ ἰδέα πὼς ἐγὼ τὸ ἐθανάτωσα ἄρχισε νὰ ξανακυριεύῃ μέσα μου. Ὡσποῦ μιὰν ἡμέρα ἀπέθανε καὶ τὸ δεύτερο!

Ὅποιος δὲν τὸ ἐδοκίμασε μονάχος του, παιδί μου, δὲν ξεύρει τί πικρὸ ποτήρι ἦταν ἐκεῖνο. Ἐλπίδα νὰ κάνω ἄλλο κορίτσι δὲν ἦταν πλέον. Ὁ πατέρας σου εἶχε ἀποθάνει. Ἂν δὲν εὑρίσκετο ἕνας γονιὸς νὰ μὲ χαρίσῃ τὸ κορίτσι του, ἤθελα νὰ πάρω τὰ βουνὰ νὰ φύγω.

Ἀλήθεια ποὺ δὲν ἐβγήκε καλόγνωμο. Μὰ ὅσο τὸ εἶχα καὶ τὸ κήδευα καὶ τὸ κανάκευα, θαρροῦσα πῶς τὸ εἶχα δικό μου, καὶ ξεχνοῦσα κεῖνο πόχασα κι' ἡμέρωνα τὴ συνείδησή μου.

Καθὼς τὸ λέγει ὁ λόγος, ξένο παιδὶ 'ναι παίδεψη. Μὰ γιὰ μένα ἡ παίδεψη εἶναι παρηγοριὰ κι' ἐλαφροσύνη. Γιατί ὅσο περισσότερο τυραννηθῶ καὶ χολοσκάσω, τόσο λιγώτερο θὰ μὲ παιδέψῃ ὁ Θεὸς γιὰ τὸ παιδὶ ποὺ πλάκωσα.

Γι' αὐτὸ — νά 'χης τὴν εὐχή μου — μὴ μὲ γυρεύεις νὰ διώξω τώρα τὴν Κατερινιὼ γιὰ νὰ πάρω ἕνα παιδὶ καλόγνωμο καὶ προκομένο.

— "Οχι! ὄχι, μητέρα! ἀνέκραξα διακόψας αὐτὴν ἀκρατήτως. Δὲν γυρεύω τίποτε. Ὕστερα ἀπ' ὅσα μ' ἀφηγήθης, σὲ ζητῶ συγχώρησιν διὰ τὴν ἀσπλαγχνίαν μου. Σὲ ὑπόσχομαι νὰ ἀγαπῶ τὸ Κατερινιὼ σὰν τὴν ἀδελφή μου καὶ νὰ μὴ τῆς εἴπω τίποτε πλέον, τίποτε δυσάρεστο.

— "Ετσι νά 'χης τὴν εὐχὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας! εἶπεν ἡ μήτηρ μου ἀναπνεύσασα. Γιατί βλέπεις, τὸ πόνεσε ἡ καρδιά μου τὸ πολλακαμένο, καὶ δὲν θέλω νὰ τὸ κακολογοῦνε. Ξέρω κι' ἐγὼ μαθές; Τῆς τύχης ἤτανε; τοῦ Θεοῦ ἤτανε; Τόσο κακὴ καὶ ἀνεπιδέξια ποὺ εἶναι — τὴν πῆρα στὸ λαιμό μου, ἐτελείωσε.

Ἡ ἐκμυστήρευσις αὕτη ἔκαμε βαθυτάτην ἐπ' ἐμοῦ ἐντύπωσιν. Τώρα μοῦ ἠνοίγησαν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἐκατάλαβα πολλὰς πράξεις τῆς μητρός μου, αἱ ὁποῖαι πότε μὲν ἐφαίνοντο ὡς δεισιδαιμονία, πότε δὲ ὡς αὐτόχρημα μονομανίας ἀποτελέσματα. Τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο δυστύχημα ἐπηρέασε τόσον πολὺ τὸν βίον της ὅλον, ὅσω μᾶλλον ἁπλῆ καὶ ἐνάρετος καὶ θεοφοβουμένη ἦτον ἡ μήτηρ μου. Ἡ συναίσθησις τοῦ ἁμαρτήματος, ἡ ἠθικὴ ἀνάγκη τῆς ἐξαγνίσεως καὶ τὸ ἀδύνατον τῆς ἐξαγνίσεως αὐτοῦ — τί φρικτὴ καὶ ἀμείλικτος κόλασις! Ἐπὶ εἰκοσιοκτὼ τώρα ἔτη βασανίζεται ἡ τάλαινα γυνή χωὶς νὰ δυνηθῆ νὰ κοιμήσῃ τὸν ἔλεγχον τῆς συνειδήσεώς της, οὔτε ἐν ταῖς δυστυχίαις οὔτε ἐν ταῖς εὐτυχίαις της!

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔμαθον τὴν θλιβερὰν της ἱστορίαν, συνεκέντρωσα ὅλην μου τὴν προσοχὴν εἰς τὸ πῶς ν' ἀνακουφίσω τὴν καρδίαν της προσπαθῶν νὰ παραστήσω εἰς αὐτὴν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ἀπρομελέτητον καὶ ἀβούλητον τοῦ ἁμαρτήματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἄκραν τοῦ Θεοῦ εὐσπλαχνίαν, τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ ἥτις δὲν ἀνταποδίδει ἴσα ἀντὶ ἴσων, ἀλλὰ κρίνει κατὰ τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς προθέσεις μας. Καὶ ὑπῆρξε καιρὸς, καθ' ὃν ἐπίστευον, ὅτι αἱ προσπάθειαί μου δὲν ἔμειναν ἀνεπιτυχεῖς.

Ἐν τούτοις, ὅταν μετὰ δύο ἐτῶν νέαν ἀπουσίαν ἦλθεν ἡ μήτηρ μου νὰ μὲ ἴδῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐθεώρησα νὰ κάμω ὑπὲρ αὐτῆς κάτι τὸ ἐπιδλητικώτερον.

Ἐξενιζόμην τότε ἐν τῷ περιφανεστέρῳ τῆς πόλεως οἴκῳ, ἐν ᾧ ἔσχον ἀφορμὴν νὰ γνωρισθῶ μὲ τὸν Πατριάρχην Ἰωακεὶμ τὸν Β΄. Ἐνῶ μίαν ἡμέραν συνεβαδίζομεν μόνοι ὑπὸ τὰς ἀμφιλαφεῖς τοῦ κήπου σκιάς, τῷ ἐξέθηκα τὴν ἱστορίαν καὶ ἐζήτησα τὴν ἐπικουρίαν του. Τὸ ὕψιστον αὐτοῦ ἀξίωμα, τὸ ἐξαίρετον κῦρος, μεθ' οὗ περιβάλλεται πᾶσα θρησκευτική του ρήτρα, ἔμελλεν ἀναμφιβόλως νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν μητέρα μου τὴν πεποίθησιν τῆς ἀφέσεως τοῦ κρίματός της. Ὁ ἀείμνηστος ἐκεῖνος γέρων ἐπαινέσας τὸν περὶ τὰ θρησκευτικὰ ζῆλον μου μοὶ ὑπεσχέθη τὴν πρόθυμον σύμπραξίν του.

Οὕτω λοιπὸν ὡδήγησα μετ' ὀλίγον τὴν μητέρα μου εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, διὰ νὰ ἐξομολογηθῆ εἰς τὴν Παναγιότητά του.

Ἡ ἐξομολόγησις διήρκεσε πολλὴν ὥραν καὶ ἐκ τῶν νευμάτων καὶ τῶν ῥημάτων τοῦ Πατριάρχου ἐννόησα ὅτι ἐχρειάσθη νὰ διαθέσῃ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ἁπλῆς καὶ εὐλήπτου ρητορικῆς του, ὅπως ἐπιφέρῃ τὸ ποθητὸν ἀποτέλεσμα.

Ἡ γαρά μου ἦτο ἀπερίγραπτος. Ἡ μήτηρ μου ἀπεχαιρέτησε τὸν γεραρὸν Ποιμενάρχην μετ' εἰλικρινοῦς εὐγνωμοσύνης καὶ ἐξῆλθε τῶν Πατριαρχείων τόσον εὐχαριστημένη, τόσον ἐλαφρά, ὡς ἐὰν ἤρθη ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῆς μία μεγάλη μυλόπετρα.

Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ κατάλυμά της, ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κόλπου της ἕναν σταυρόν, δῶρον τῆς Παναγιότητός του, τὸν ἐφίλησε καὶ ἤρχισε νὰ τὸν περιεργάζεται, βυθιζομένη ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς σκέψεις.

— Καλὸς ἄνθρωπος, τῇ εἶπον, αὐτὸς ὁ Πατριάρχης. Ὁρίστε; Τώρα πιὰ πιστεύω ὅτι ἦλθεν ἡ καρδιά σου στὸν τόπον της.

Ἡ μήτηρ μου δὲν ἀπεκρίθη.

— Δὲν λέγεις τίποτε, μητέρα; τὴν ἠρώτησα μετά τινος δισταγμοῦ.

— Τί νὰ σὲ πῶ παιδί μου! ἀπήντησε τότε σύννους καθὼς ἦτον. Ὁ Πατριάρχης εἶναι σοφὸς καὶ ἅγιος ἄνθρωπος. Γνωρίζει ὅλες τὶς βουλὲς καὶ τὰ θελήματα τοῦ Θεοῦ καὶ συγχωρνᾶ τὶς ἁμαρτίες ὅλου τοῦ κόσμου. Μά, τί νὰ σὲ πῶ! Εἶναι καλόγερος. Δὲν ἔκαμε παιδιὰ γιὰ νὰ μπορῇ νὰ γνωρίσῃ τί πρᾶγμα εἶναι τὸ νὰ σκοτώσῃ κανεὶς τὸ ἴδιο τὸ παιδί του!

Οἱ ὀφθαλμοί της ἐπληρώθησαν δακρύων καὶ ἐγὼ ἐσιώπησα.

Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ

Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΑΕΡΙΟΣΤΡΟΒΙΛΩΝ

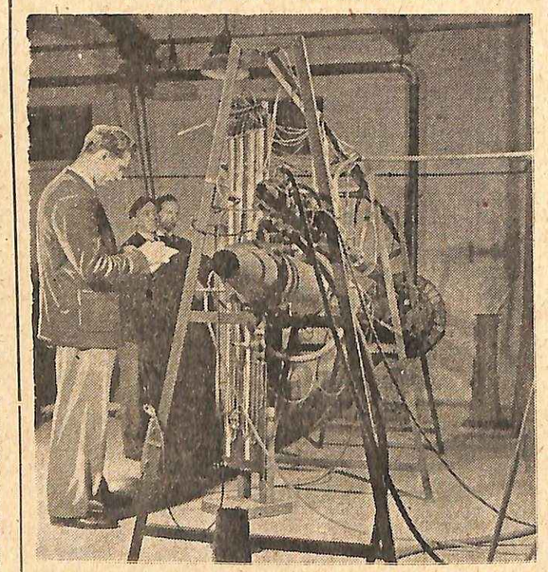

Τὸ Κολλέγιον Κράνφηλντ, ὡς Εἰδικὴ Σχολὴ Ἀεροναυπηγικῆς, εἶναι ὀνομαστὸν διὰ τὰς τελείας ἐγκαταστάσεις του. Εἰς τὸ τμῆμα «Προωθήσεως» τούτου ὑπάρχει πλήρες σύστημα ἀεριοστροβίλων, ὡς καὶ μικροὶ στοιχειώδεις τοιοῦτοι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν σπουδαστῶν διὰ τὴν σπουδὴν τοῦ φαινομένου τῆς καύσεως ἐντὸς αὐτῶν. Εἰς τὴν εἰκόνα σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς ἐργάζονται ἐπὶ προβλήματος σχετικοῦ πρὸς τοὺς ἀεριοστροβίλους.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ: «Βίοι Παράλληλοι»

ΚΙΚΕΡΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ: Ὁ Κικέρων, τὸν ὁποῖον ὁ Πλούταρχος παραλληλίζει μὲ τὸν Δημοσθένη, ὑπῆρξε διακεκριμένος ῥήτωρ, πολιτικὸς καὶ συγγραφεύς, γεννηθεὶς τὸ 106 π. Χ. καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου τὸ 43 π. Χ. Τὸ 63 π. Χ. ὡς ὕπατος ἀπεκάλυψε τὴν συνωμοσίαν τοῦ Κατιλίνα, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐπιδιώξει νὰ ἀνατρέψῃ τὸ ἀριστοκρατικὸν καθεστὼς τῆς συγκλήτου ποὺ εἶχεν ἐπιβληθῆ διὰ τῆς δικτατορίας τοῦ Σύλλα ἀπὸ τοῦ 82 π. Χ. Ὁ Κικέρων κατώρθωσε νὰ ἐξουδετερώσῃ τὰ σχέδια τοῦ Κατιλίνα, ἔγινε δὲ κατόπιν ὁπαδὸς τοῦ Πομπηΐου καὶ ἔπειτα τοῦ Ὀκταβίου. Εἶναι εἰς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ρητόρων τοῦ κόσμου καὶ ὁ ἄριστος τῶν Λατίνων πεζογράφων.

ΓΟΝΗ

Εἶχε λυπηθῆ δὲ τόσον πολὺ ἀπὸ τὴν συμφορὰν αὐτὴν, ὥστε καὶ τὴν νέαν γυναῖκα του ἐδιωξε, διότι τοῦ ἔφανη ὅτι εἶχε χαρῆ διὰ τὸν θάνατον τῆς Τυλλίας.

Εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν ἦσαν αἱ οἰκογενειακαὶ ὑποθέσεις τοῦ Κικέρωνος.

Η ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

Εἰς τὴν συνωμοσίαν κατὰ τοῦ Καίσαρος δὲν ἔλαβε μέρος, ἂν καὶ ἦτο ἐκ τῶν στενωτέρων φίλων τοῦ Βρούτου(1), καὶ ἐφαίνετο ὅτι περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον δυσηρεστεῖτο διὰ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν καὶ ἐποθοῦσε τὰ παλαιά.

Ἐφοβήθησαν ὅμως οἱ ἄλλοι συνωμόται τὸν δειλὸν χαρακτῆρα του, καὶ μάλιστα εἰς τέτοιαν περίστασιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκλείπει τὸ θάρρος καὶ ἀπὸ τοὺς πιὸ τολμηρούς.

Ὅταν λοιπὸν ὁ Βροῦτος καὶ ὁ Κάσσιος(2) ἔφεραν εἰς πέρας τὴν ἐπιχείρησίν των καὶ οἱ φίλοι τοῦ Καίσαρος ἡνώθησαν διὰ νὰ τοὺς ἐπιτεθοῦν, ὑπῆρχε πάλιν φόβος ὅτι ἡ Ρώμη θὰ περιπέσῃ εἰς ἐμφυλίους πολέμους.

Καὶ ὁ μὲν Ἀντώνιος(3), ποὺ ἦτο ὕπατος, συνεκάλεσε τὴν Βουλὴν καὶ εἶπεν ὀλίγα περὶ ὁμονοίας, ὁ δὲ Κικέρων λέγων πολλὰ ποὺ συνέφεραν εἰς τὴν περίστασιν, ἔπεισε τὴν Σύγκλητον νὰ μιμηθῆ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ νὰ ψηφίσῃ ἀμνηστίαν πρὸς τοὺς δολοφόνους τοῦ Καίσαρος, καὶ νὰ παραχωρήσῃ ἐπαρχίας εἰς τὸν Κάσσιον καὶ τὸν Βροῦτον.

Δὲν ἐξετελέσθη ὅμως τίποτε ἀπὸ αὐτά.

Ο ΛΑΟΣ ΕΞΕΓΕΙΡΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΟΛΟΦΟΝΩΝ

Διότι ὁ λαὸς μόνος του ἀπὸ οἴκτον ἐξηγέρθη ὅταν εἶδε νὰ μεταφέρουν διὰ τῆς ἀγορᾶς τὸν νεκρὸν. Καὶ ὅταν ὁ Ἀντώνιος ἔδειξε τὸ φόρεμα τοῦ Καίσαρος(4) γεμᾶτο αἵματα καὶ κατατρυπημένον ὑπὸ τῶν μαχαιρῶν, ἐξωργίσθη μέχρι μανίας καὶ ἤρχισε νὰ ἀναζητῆ τοὺς δολοφόνους εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἔτρεχεν εἰς τὰς οἰκίας των διὰ νὰ τὰς κάψῃ.

Ἀπὸ τὸν κίνδυνον αὐτὸν διέφυγαν τότε οἱ δολοφόνοι διότι ἔλαβον προφυλακτικὰ μέτρα, ἀλλὰ ἠναγκάσθησαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Ρώμην, διότι ἐφοβήθησαν ὅτι τοὺς ἀνέμενον ἄλλοι πολλοὶ καὶ μεγαλύτεροι κίνδυνοι.

Ο ΜΑΡΚΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ

Εὐθὺς λοιπὸν ἀπέκτησε πολὺ μεγάλην δύναμιν ὁ Ἀντώνιος καὶ ὅλοι ἤρχισαν νὰ φαβοῦνται ὅτι θὰ ἐγίνετο μονάρχης, εἰς τὸν Κικέρωνα δὲ ἔγινε πολὺ φοβερώτερος.

Διότι ὁ Ἀντώνιος βλέπων ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Κικέρωνος ἤρχιζε πάλιν νὰ αὐξάνῃ μέσα εἰς τὴν πόλιν καὶ γνωρίζων ὅτι ἦτο φίλος τοῦ Βρούτου, ἠγανάκτει διὰ τὴν παρουσίαν του εἰς τὴν Ρώμην.

Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἀπὸ πολὺν καιρὸν μεταξὺ Ἀντωνίου καὶ Κικέρωνος κάποια καχυποψία, ἐξ αἰτίας τῆς ἀνομοιότητος καὶ τῆς διαφορᾶς ποὺ ὑπῆρχεν εἰς τὴν ζωήν των.

Φοβηθεὶς λοιπὸν δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ὁ Κικέρων ἠθέλησε κατ' ἀρχὰς νὰ μεταβῆ μετὰ τοῦ Δολοβέλλα, ὡς πρεσβευτής του, εἰς τὴν Συρίαν.

Ἐπειδὴ ὅμως αὐτοὶ ποὺ ἐπρόκειτο νὰ γίνουν ὕπατοι μετὰ τὸν Ἀντώνιον, ὁ Ἵρτιος καὶ ὁ Πάνσας, ποὺ ἦσαν καλοὶ καὶ θαυμασταὶ τοῦ Κικέρωνος, τὸν παρεκάλεσαν νὰ μὴ τοὺς ἐγκαταλείψῃ, καὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ καταλύσουν τὴν δύναμιν τοῦ Ἀντωνίου ἂν αὐτὸς ἔμενε μαζί των, ὁ Κικέρων, χωρὶς νὰ δυσπιστῆ ἐντελῶς, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ πιστεύῃ, ἄφησε τὸν Δολοβέλλαν καὶ συνεφώνησε μετὰ τοῦ Ἵρτίου νὰ περάσῃ τὸ θέρος μαζί του εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ὅταν ἐκεῖνοι παραλάβουν τὴν ἐξουσίαν, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ρώμην. Μετὰ τὴν συμφωνίαν αὐτὴν ὁ Κικέρων ἀνεχώρησε μόνος του.

Ο ΚΙΚΕΡΩΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ ΕΙΣ ΡΩΜΗΝ

Συνέβη ὅμως κάποια ἐπιδράδυνσις εἰς τὴν ἀναχώρησιν καὶ ὅπως συνήθως γίνεται, ἔφθασαν ἀπὸ τὴν Ρώμην νέαι εἰδήσεις ὅτι ὁ Ἀντώνιος ἤλλαξεν ἐντελῶς διαθέσεις καὶ ὅλαι του αἱ πράξεις καὶ αἱ πολιτικαὶ ἐνέργειαι ἐγίνοντο συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην τῆς συγκλήτου, καὶ ὅτι μόνον ἐκεῖνος λείπει διὰ νὰ τακτοποιηθῆ ἡ κατάστασις κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον.

Μεμφόμενος λοιπὸν τὸν ἑαυτόν του διὰ τὸν μεγαλον του φόβον ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ρώμην.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν διεψεύσθη εἰς τὰς ἐλπίδας του, διότι πολὺς κόσμος ἀπὸ τὴν χαράν του καὶ τὸν πόθον του ἔσπευσε νὰ τὸν καλωσορίσῃ καὶ σχεδὸν μία ὁλόκληρος ἡμέρα ἐπέρασε εἰς δεξιώσεις καὶ ἐκδηλώσεις φιλίας εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως.

Τὴν ἐπαύριον δὲ ὁ Ἀντώνιος συνεκάλεσε τὴν σύγκλητον εἰς συνεδρίασιν καὶ ἐκάλεσε καὶ τὸν Κικέρωνα.

Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἐπῆγε καὶ ἔμεινεν ἐξηπλωμένος λέγων ὅτι ἦτο ἀδιάθετος ἀπὸ τὸν πολὺν κόπον.

Τὸ ἀληθὲς ὅμως, ὅπως φαίνεται, εἶναι ὅτι ἐφοβήθη ἐπιβουλὴν, διότι τοῦ ἐπέρασε κάποια ὑποψία ἀπὸ τὸ μυαλὸ ὕστερα ἀπὸ μίαν εἰδοποίησιν ποὺ τοῦ ἦλθεν εἰς τὸν δρόμον.

Ὁ Ἀντώνιος ὅμως ἐξωργίσθη διὰ τὴν συκοφαντίαν καὶ ἔστειλε στρατιώτας διατάξας αὐτοὺς νὰ φέρουν ἢ νὰ καύσουν τὴν οἰκίαν του.

Ἐπειδὴ ὅμως πολλοὶ ἔφεραν ἀντιρρήσεις εἰς αὐτὰ καὶ τὸν παρεκάλεσαν, ὁ Ἀντώνιος ἐπῆρε μόνον ἑνέχυρα καὶ ἀπέφυγε νὰ τὸν βλάψῃ.

Ἔκτοτε ἐπερνοῦσαν ὁ ἕνας κοντὰ εἰς τὸν ἄλλον σιωπηλῶς καὶ ἐπροφυλάσσοντο μεταξύ των.

Ο ΟΚΤΑΒΙΟΣ ΔΙΕΚΔΙΚΕΙ ΤΗΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΝ ΤΟΥ ΘΕΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΟΥ

Ἀκολούθως ἐφθασεν εἰς Ρώμην ἀπὸ τὴν Ἀπολλωνίαν(1) ὁ νέος Καίσαρ(2), ὁ ὁποῖος ἐπῆρε τὴν κληρονομίαν τοῦ Καίσαρος καὶ ἐφιλονίκησε μὲ τὸν Ἀντώνιον διὰ τὰ εἰκοσιπέντε ἑκατομμύρια, ποὺ κατεκράτει ἀπὸ τὴν περιουσίαν ἐκείνου.

Τότε ὁ Φίλιππος ποὺ εἶχε σύζυγον τὴν μητέρα τοῦ νέου Καίσαρος καὶ ὁ Μάσκελλος, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν ἀδελφήν του, ἦλθαν μὲ τὸν νέον εἰς τὸν Κικέρωνα καὶ συνεφώνησαν, ὁ μὲν Κικέρων νὰ βοηθήσῃ ἐκεῖνον μὲ τὸν λόγον του καὶ τὴν πολιτικήν του δύναμιν εἰς τὴν Σύγκλητον καὶ εἰς τὸν λαόν, ἐκεῖνος δὲ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν Κικέρωνα μὲ τὰ χρήματα καὶ τὴν στρατιωτικήν του δύναμιν. Διότι ὁ νέος εἶχε μαζί του πολλοὺς ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς στρατιώτας τοῦ Καίσαρος.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ

Ἐφαίνετο ὅμως ὅτι ὑπῆρχε καὶ κάποιος ἄλλος σοβαρώτερος λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Κικέρων ἐδέχθη προθύμως τὴν πρόσκλησιν τοῦ Καίσαρος. Ὅταν δηλαδὴ ἔζουσαν ἀκόμη ὁ Πομπήϊος(3) καὶ ὁ Καίσαρ, ὁ Κικέρων, ὅπως φαίνεται, εἶχεν μερικὰ παιδιὰ συγκλητικῶν, διότι ἐπρόκειτο ὁ Ζεὺς νὰ ἐκλέξῃ ἐν ἀπὸ αὐτὰ ὡς ἡγεμόνα τῆς Ρώμης. Τότε οἱ πολῖται

(1) Ὁ Μάρκος Ἰούνιος Βρουτος ἐγεννήθη τὸ 85 π.Χ. καὶ ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Κάτωνος. Ἀφοῦ ἐδολοφόνησε τὸν Καίσαρα, ἔφυγεν ἐκ Ρώμης μετὰ τοῦ Κασσίου καὶ ἐπολέμησε τοὺς ἐναντίους των ἐκστρατεύσαντας Ὀκταβιανὸν καὶ Ἀντώνιον Ἡττηθεὶς ηὐτοκτόνησε τὸ 43 π.Χ. (2) Ὁ Γάϊος Κάσσιος Λογγῖνος ὑπῆρξεν ἐκ τῶν δολοφόνων τοῦ Καίσαρος. Πολεμῶν κατὰ τοῦ Ὀκταβιανοῦ εἰς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας, ἡττήθη καὶ ηὐτοκτόνησεν. (3) Ὁ Μάρκος Ἀντώνιος ἐγεννήθη τὸ 82 π.Χ. καὶ ὑπῆρξεν ἐξέχων ὁπαδὸς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, μετὰ τοῦ ὁποίου ἔγινε διὰ τὸ ἔτος 44 π.Χ. ὕπατος. Μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Καίσαρος ἔμεινεν ἀπόλυτος κύριος τῆς Ρώμης. Μετὰ τοῦ Ὀκταβιανοῦ καὶ τοῦ Λεπίδου συνέστησε τὴν δευτέραν τριανδρίαν καὶ ἐνίκησε μετὰ τοῦ Ὀκταβιανοῦ εἰς τοὺς Φιλίππους τοὺς δολοφόνους τοῦ Καίσαρος τὸ 42 π.Χ. Λαβὼν τὴν διοίκησιν τῆς Ἀνατολῆς τὸ 40 π.Χ. ἐσχετίσθη μὲ τὴν Κλεοπάτραν τῆς Αἰγύπτου. Ἡττηθεὶς παρὰ τὸ Ἄκτιον ὑπὸ τοῦ Ὀκταβιανοῦ τὸ 31 π.Χ. ἠκολούθησε τὴν Κλεοπάτραν εἰς Αἴγυπτον, ἐπὶ δὲ τῇ ψευδεῖ φήμῃ ὅτι αὕτη ηὐτοκτόνησε, διέτεξε τὸν δοῦλον του νὰ τὸν φονεύσῃ τὸ 30 π.Χ. (4) Ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ἐδολοφονήθη τὸ 44 π.Χ. εἰς ἡλικίαν 57 ἐτῶν.

(1) Ἡ Ἀπολλωνία ἦτο ἀρχαία πόλις τῆς Ἰλλυρίας παρὰ τὸν ποταμὸν Ἄωον, ὀλίγον μακρὰν τῆς Ἐπιδάμνου, ἀποικία Κερκυραίων καὶ Κορινθίων, κτισθεῖσα τὸ 588 π.Χ. Ἤκμασε καὶ ἐπὶ Ρωμαίων. (2) Ὁ Γάϊος Νέπως Ὀκτάβιος, ὁ κατόπιν Αὔγουστος, ὀνομάζεται καὶ Καῖσαρ ὡς θετὸς υἱὸς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος. Ἐγεννήθη τὸ 63 π.Χ. Συνῆψε τὸ 43 π.Χ. μετὰ τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου καὶ τοῦ Λεπίδου τὴν Δευτέραν Τριανδρίαν. Βραδύτερον ἦλθεν εἰς ρῆξιν πρὸς τὸν Ἀντώνιον καὶ μετὰ τὴν νίκην τοῦ Ἀκτίου τὸ 31 π.Χ. συνεκέντρωσεν εἰς ἑαυτὸν ὅλην τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸ 27 π.Χ. ἡ Σύγκλητος τοῦ ἀπένειμε τὸν τίτλον τοῦ Αὐγούστου. Ἐπ' αὐτοῦ ἐφθασαν τὰ ρωμαϊκὰ γράμματα εἰς τὴν μεγίστην ἀκμήν των. Λέγεται καὶ Ὀκταβιανός. (3) Ὁ Πομπήϊος εἶχε δολοφονηθῆ εἰς τὴν Αἴγυπτον τὸ 48 π.Χ., ἀφοῦ εἶχε ἡττηθῆ εἰς τὴν Φάρσαλον τῆς Θεσσαλίας ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος. (4) Ὁ Πλούταρχος ἔζη εἰς ἐποχὴν παραμικρὰ καὶ ἔδιδε σημασίαν εἰς τὰ ὄνειρα. Τὸ ὄνειρον αὐτὸ εἶναι πλαστὸν καὶ ἐμυθολογήθη ὅτι τὸ εἶδε ὁ Κικέρων διὰ νὰ ἐξυψωθῆ ὁ Αὔγουστος.

τρέχοντες ἐπῆγαν καὶ ἐστάθησαν πέριξ τοῦ ναοῦ, τὰ δὲ παιδία μὲ τὰ κόκκινα φορέματα των ἐκάθηντο σιωπηλά. Αἰφνιδίως, ἀφοῦ ἤνοιξαν αἱ θύραι, ἐσηκώνοντο τὰ παιδία ἕνα-ἕνα καὶ ἐγύριζαν γύρω περνῶντας πλησίον τοῦ θεοῦ, ὁ ὁποῖος τὰ ἐκοίταζε ὅλα προσεκτικῶς καὶ τὰ ἀπέπεμπε στενοχωρημένα. Ὅταν ὅμως ἐπλησίασε καὶ τὸ παιδὶ αὐτό, τότε ὁ θεὸς ἐξέτεινε τὴν δεξιάν του χεῖρα καὶ εἶπε : «Ὦ Ρωμαῖοι, τὸ τέλος τῶν ἐμφυλίων πολέμων σας θὰ εἶναι ὅταν αὐτὸς γίνῃ ἡγεμών!».

Ἀναφέρουν λοιπὸν ὅτι ὁ Κικέρων, ὅταν εἶδε αὐτὸ τὸ ὄνειρον, εἶχεν ἐντυπώσει μέσα του καὶ ἐθυμόταν καλῶς τὴν μορφὴν τοῦ παιδιοῦ, ἀλλὰ τὸ παιδὶ δὲν τὸ ἐγνώριζε.

Τὴν ἐπαύριον, ὅταν ἐπήγαινε εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως καὶ τὰ παιδία ἀποχωροῦσαν μετὰ τὸ τέλος τῶν γυμνασίων των, ἐφάνη καὶ ἐκεῖνος διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸν Κικέρωνα, τέτοιος ὅπως τὸν εἶχεν ἴδει εἰς τὸν ὕπνον του.

Ὁ Κικέρων τότε ἐθαύμασε καὶ ἠρώτησε τὸ παιδὶ ποῖοι ἦσαν οἱ γονεῖς του. Τὸ παιδὶ ἦτο υἱὸς τοῦ Ὀκταβίου (1), ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο ἀπὸ τοὺς πολὺ ἐπισήμους, καὶ τῆς Ἀττίας, τῆς ἀνεψιᾶς τοῦ Καίσαρος. Εἰς αὐτὸ ὁ Καῖσαρ, ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ἰδικά του παιδιά, ἄφησε διὰ διαθήκης τὴν περιουσίαν του καὶ τὸν οἶκον του.

Ἔκτοτε, ὅπως ἀναφέρουν, ὁ Κικέρων ὅταν τὸν συναντοῦσε, τοῦ ὡμίλει μὲ στοργήν, καὶ ἐκεῖνος ἐδέχετο εὐχαρίστως τὰς φιλοφρονήσεις του. Διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἔτυχε ὁ νέος Καῖσαρ νὰ γεννηθῇ κατὰ τὴν ὑπατείαν τοῦ Κικέρωνος.

Ο ΒΡΟΥΤΟΣ ΑΓΑΝΑΚΤΕΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΓΩΓΗΝ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ

Αὐτὰ λοιπὸν ἐλέγοντο ὅτι ἦσαν αἱ ἀφορμαί. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως, πρῶτον τὸ μῖσος τοῦ Κικέρωνος ἐναντίον τοῦ Ἀντωνίου καὶ κατόπιν ἡ φιλόδοξος φύσις του, τὸν ἔκαμαν νὰ ἑνωθῇ μὲ τὸν Καίσαρα(2), διότι ἐνόμιζεν ὅτι παίρνει τὴν δύναμιν ἐκείνου ὡς στήριγμα τῆς πολιτικῆς του. Καὶ ὁ νέος τόσον πολὺ τὸν ἐκολάκευε, ὥστε ἀκόμη καὶ πατέρα τὸν ἀπεκάλει.

Δι' αὐτὸ ὁ Βροῦτος(3) ἠγανάκτει πολὺ καὶ εἰς τὰς πρὸς τὸν Ἀττικὸν ἐπιστολάς του κατηγορεῖ τὸν Κικέρωνα ὅτι διὰ φόβον τοῦ Ἀντωνίου περιποιούμενος τὸν Καίσαρα, ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ζητεῖ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος του, ἀλλὰ ἐπιθυμεῖ ἄρχοντα ποὺ εἶναι φιλάνθρωπος πρὸς αὐτόν.

Ἐν τούτοις τὸν υἱὸν τοῦ Κικέρωνος, ποὺ εὑρίσκετο εἰς τὰς Ἀθήνας παρακολουθῶν μαθήματα τῶν φιλοσόφων, ἐπῆρεν ὁ Βροῦτος καὶ τὸν ἔβαλεν εἰς στρατιωτικὰς ἀρχηγίας καὶ τὸν ἐχρησιμοποιοῦσεν εἰς πολλὰ ὅπου ἐσημείωνεν ἐπιτυχίας.

Ο ΚΙΚΕΡΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ὁ Κικέρων δὲ τότε ἐντὸς τῆς Ρώμης ἀπέκτησε τὴν μεγαλυτέραν του ἰσχὺν καὶ κατορθώνων ὅσα ἐπεδίωκε, ἐδίωξε τὸν Ἀντώνιον προκαλέσας στάσιν ἐναντίον του, καὶ ἔστειλε τοὺς δύο ὑπάτους, τὸν Ἵρτιον καὶ τὸν Πάνσαν, νὰ τὸν πολεμήσουν.

Ἐπίσης ἔπεισε τὴν σύγκλητον νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τοῦ Καίσαρος ραβδούχους καὶ στρατηγικὴν ἐπίδειξιν μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἐπολεμοῦσεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

Ὅταν δὲ ἡττήθη ὁ Ἀντώνιος καὶ ἐφονεύθησαν καὶ οἱ δύο ὕπατοι εἰς τὴν μάχην καὶ ὅλαι αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις συνεκεντρώθησαν περὶ τὸν Καίσαρα, ἡ σύγκλητος φοβηθεῖσα τὸν νέον ἄνδρα, ποὺ ἐβοηθεῖτο ὑπὸ λαμπρᾶς τύχης, ἐπροσπαθοῦσε μὲ τιμὰς καὶ δωρεὰς νὰ ἀποσπᾷ ἀπὸ αὐτὸν τὰ στρατεύματα καὶ νὰ διασπᾷ τὴν δύναμίν του μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι δὲν εἶχε πλέον ἀνάγκην ὑπερασπιστῶν, ἀφοῦ ὁ Ἀντώνιος εἶχε φύγει.

Ο ΟΚΤΑΒΙΟΣ ΣΥΝΕΝΝΟΕΙΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΚΙΚΕΡΩΝΑ

Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ὁ Καῖσαρ φοβηθεὶς ἔστειλε κρυφὰ ἀνθρώπους εἰς τὸν Κικέρωνα νὰ τὸν παρακαλέσουν καὶ νὰ τὸν πείσουν νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν ὑπατείαν καὶ διὰ τοὺς δύο των, νὰ διευθύνῃ ὅμως τὰ πράγματα ὅπως αὐτὸς ἐνόμιζε καλύτερα παίρνων τὴν ἐξουσίαν καὶ κατευθύνων ἕνα παιδὶ ποὺ ἤθελε μόνον ὄνομα καὶ δόξαν.

Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Καῖσαρ ὡμολογοῦσε ὅτι εἶχε φοβηθῆ μήπως καταλυθῇ ἡ δύναμίς του καὶ κινδυνεύσῃ νὰ μείνῃ ἔρημος, καὶ δι' αὐτὸ ἐχρησιμοποίησεν εἰς τὴν κατάλληλον περίστασιν τὴν φιλαρχίαν τοῦ Κικέρωνος παρακινῶν αὐτὸν νὰ ὑπατ[illegible]τείαν μὲ τὴν συνεργασίαν καὶ τὴν βοήθειαν [illegible] ὁ ὁποῖος τὴν ἤθελε διὰ τὸν ἑαυτόν του.

[illegible] Ὁ [illegible]τὴρ τοῦ Αὐγούστου ἐλέγετο ἐπίσης Ὀ[illegible] ὁ ὁποῖος [illegible] νικήσει τὸ 60 π.Χ. τοὺς Βησσοὺς καὶ [illegible] λάβει τὸν τίτλον τοῦ στρατηγοῦ αὐτο[illegible] τὸ 58 π.Χ. (2) Τὸν Οκτάβιον. (3) Ὁ ἀρ[illegible] ποὺ εἶχε δολοφονήσει τὸν Ἰούλιον [illegible]

Τότε ὁ Κικέρων, γέρων πλέον, ἀνεπτερώθη ὑπὸ ἑνὸς νέου, καὶ ἐξαπατηθεὶς ἐζήτησε μαζί του τὴν ὑπατείαν καὶ του παρεδωσεν ὁλην τὴν συγκλητον.

Ἀμέσως τότε ὁ Κικέρων κατεκρίθη ὑπὸ τῶν φίλων του καὶ ὀλίγον ὕστερον ἀντελήφθη ὅτι μόνος του εἶχε καταστρέψει τὸν ἑαυτόν του καὶ εἶχε θυσιάσει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λαοῦ.

Ο ΟΚΤΑΒΙΟΣ ΘΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟΝ ΚΙΚΕΡΩΝΑ

Διότι ὁ νέος αὐξήσας τὴν δύναμίν του καὶ λαβὼν τὴν ὑπατείαν, παρημέλησε τὸν Κικέρωνα καὶ γενόμενος φίλος τοῦ Ἀντωνίου καὶ τοῦ Λεπίδου(1) καὶ ἑνώσας τὴν δύναμίν του μὲ τὴν ἰδικήν των ἐμοίρασε μαζὶ μὲ αὐτοὺς τὴν ἡγεμονίαν σὰν νὰ ἦτο κτῆμα των.

Προεγράφησαν τότε διὰ θάνατον περισσότεροι ἀπὸ διακοσίους ἀνθρώποι. Μεταξὺ τοῦ Καίσαρος, τοῦ Ἀντωνίου καὶ τοῦ Λεπίδου ἡ προγραφὴ τοῦ Κικέρωνος ἔγινεν αἰτία πολὺ μεγάλης διαφωνίας καὶ ἔριδος.

Διότι ὁ Ἀντώνιος δὲν παρεδέχετο συμβιβασμὸν διὰ κανένα, ἂν δὲν ἐφονεύετο πρῶτος ὁ Κικέρων, ὁ Λέπιδος συμφωνοῦσε μὲ τὸν Ἀντώνιον καὶ ὁ Καῖσαρ ἀντετάσσετο καὶ πρὸς τοὺς δύο.

Αἱ συναντήσεις των διὰ τὰς προγραφὰς ἦσαν μυστικαί, μόνον μεταξὺ αὐτῶν τῶν τριῶν, καὶ ἐγίνοντο πλησίον τῆς πόλεως Βονωνίας ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς ἡμέρας, εἰς ἕνα μέρος πρὸ τῶν στρατοπέδων, ὅπου ἐπερνοῦσε ποταμός.

Ἀναφέρεται δὲ ὅτι ἀφοῦ τὰς πρώτας ἡμέρας ἠγωνίσθη ὁ Καῖσαρ νὰ σώσῃ τὸν Κικέρωνα, ὑπεχώρησε τὴν τρίτην καὶ ἐγκατέλειψε τὸν ἄνθρωπον. Ἡ δὲ συναλλαγὴ ποὺ ἔγινεν ἦτο ἡ ἑξῆς : Ὁ Καῖσαρ ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν Κικέρωνα, ὁ Λέπιδος τὸν ἀδελφόν του Παῦλον καὶ ὁ Ἀντώνιος τὸν Λεύκιον Καίσαρα, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐκ μητρὸς θεῖος του. Ἔτσι ἀπὸ τὸν θυμὸν καὶ τὴν λύσσαν των ἐβγῆκαν ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς ἀνθρωπίνης λογικῆς καὶ ἀπέδειξαν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀγριώτερον θηρίον ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ὅταν μαζὶ μὲ τὸ πάθος του παίρνει καὶ τὴν ἐξουσίαν.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΓΡΑΦΗΝ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ

Ἐνῶ ἐγίνοντο αὐτὰ ὁ Κικέρων εὑρίσκετο εἰς τοὺς ἀγρούς του παρὰ τὸ Τοῦσκλον(2) μαζὶ μὲ τὸν ἀδελφόν του.

Ὅταν ἤκουσαν τὰς προγραφὰς ἀπεφάσισαν νὰ μεταβοῦν εἰς Ἄστυρα(3), ἕνα παραλιακὸν κτῆμα τοῦ Κικέρωνος, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ πλεύσουν εἰς Μακεδονίαν πρὸς τὸν Βροῦτον, διότι ἐπικρατοῦσε ἡ φήμη ὅτι ἐκεῖνος ἐνικοῦσε.

Ἐπήγαιναν δὲ μὲ φορεῖα ἀπηλπισμένοι ἀπὸ τὴν λύπην. Εἰς τὸν δρόμον ἐστέκοντο, ἐπλησίαζαν τὰ φορεῖα των καὶ ἐθρηνοῦσαν μαζί.

Περισσότερον ἐστενοχωρεῖτο ὁ Κόϊντος καὶ ἐσυλλογίζετο ὅτι δὲν εἶχε οὔτε τὰ πιὸ ἀπαραίτητα, διότι, εἶπε, δὲν εἶχε πάρει τίποτε ἀπὸ τὴν οἰκίαν του.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Κικέρων εἶχε πολὺ ὀλίγα ἐφόδια.

Ἐσκέφθησαν λοιπὸν ὅτι καλύτερον εἶναι ὁ μὲν Κικερων νὰ φύγῃ ἀμέσως διὰ νὰ προλάβῃ, ὁ Κόϊντος δὲ νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸν οἶκον τὰ χρειώδη καὶ ἔπειτα νὰ σπεύσῃ κατόπιν του. Ἀφοῦ ἀπεφασίσθησαν αὐτά, ἐνηγκαλίσθησαν ἀλλήλους καὶ κλαύσαντες διὰ τὴν συμφοράν των ἐχωρίσθησαν.

Ὁ Κόϊντος ὕστερα ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας προδοθεὶς ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν του εἰς τοὺς ζητοῦντας αὐτόν, ἐφονεύθη μετὰ τοῦ παιδίου του.

Ὁ Κικέρων ὅμως ἔφθασεν εἰς τὰ Ἄστυρα, ὅπου εὑρῆκε πλοῖον καὶ ἀμέσως ἐπεβιβάσθη αὐτοῦ καὶ ἔπλευσεν ἕως τὸ Κίρκαιον μὲ οὔριον ἄνεμον.

Ο ΚΙΚΕΡΩΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΓΗΣ

Ἀπὸ ἐκεῖ, ἐνῶ οἱ κυβερνῆται τοῦ πλοίου ἤθελαν νὰ ἀποπλεύσουν ἀμέσως, αὐτὸς εἴτε διότι ἐφοβήθη τὴν θάλασσαν, εἴτε διότι δὲν εἶχεν ἀπελπισθῆ ἐντελῶς διὰ τὴν πίστιν τοῦ Καίσαρος, ἀπεβιβάσθη καὶ ἐπροχώρησε πεζὸς ἑκατὸν στάδια διευθυνόμενος πρὸς τὴν Ρώμην.

Κατόπιν ὅμως πάλιν περιπλανώμενος καὶ γνώμην μεταβάλλων κατηυθύνθη πρὸς τὴν θάλασσαν, εἰς τὰ Ἄστυρα.

ΕΙΕ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ: Ἡ συνέχεια

---

(1) Ὁ Ὀκτάβιος, ὁ Ἀντώνιος καὶ ὁ Λέπιδος ἀπετέλεσαν τὴν Δευτέραν Τριανδρίαν τὸ 43 π.Χ. (2) Ἀρχαία πόλις τοῦ Λατίου, 18 χλμ. νοτιοανατολικῶς τῆς Ρώμης. (3) Τὰ Ἄστυρα ἦσαν μεταξὺ Ἀντίου καὶ Κιρκαου εἰς τὰς ἐκβολὰς ὁμωνύμου ποταμοῦ.

γιγγίας λοιπόν—λοιδορήσῃ τὸ ὁμόσπονδον, ἀλλὰ φέρει πολὺ ἰκανοποιητικὸν ἐξοπλισμόν.

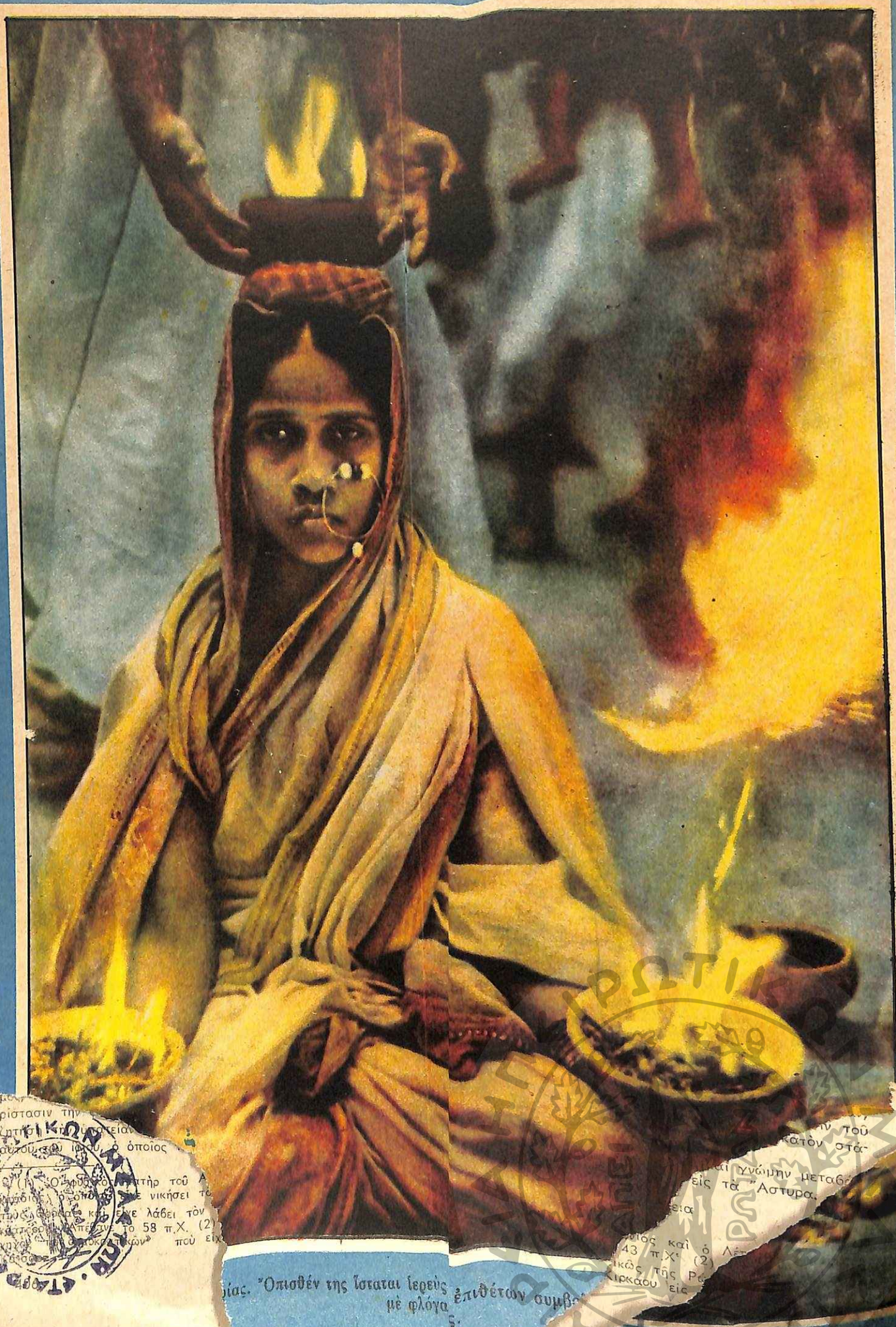

ρίστασιν τὴν
ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν
αὐτοῦ τοῦ ἱερέως, ὁ ὁποῖος

(1) Ὁ πρόδρομος πατὴρ τοῦ Α
ὁποῖος ... νικήσει τὸ
τοῦ ... καὶ θὰ λάβει τὸν
κάτω ... ἀπέθανε τὸ 58 π.Χ. (2)
... πού εἶχ

ίας. Ὄπισθέν της ἵσταται ἱερεὺς ἐπιθέτων συμβ
με φλόγα

5·

... τὸν στά-
... γνώμην μεταβ
εἰς τὰ Ἄστυρα.

43 π.Χ. (2) ὁ Λ
ικῶς τῆς Ρ
Κιρκάου εἰς

... ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της ὑπῆρχεν